BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
33 G
50

Processional

DEMOSTHENIS ET AESCHINIS

mutuæ Accuſationes de ementita Legatione, & de Corona, ac contra Timarchum Quinque numero,

CVM EARVM ARGVMENTIS, IPSORVM ORATORVM VITA, Et Aeſchinis Epiſtola ad Athenienſes, ac Indice copioſo,

Nuper à bene docto uiro traductæ.

Dictorum ſeries verſa pagina continetur.

CVM PRIVILEGIO VENETO.

Venetijs apud Hieronymum Scotum.

M D XLV.

D. Io: Pauli Sorii.

VITA Demoſthenis ex Libanio ſophiſte.
Vita Aeſchinis ex incerto Authore.
Apollonij in Aeſchinem expoſitio.
Vita Aeſchinis ex Flauio Philoſtrato.
De Aeſchine ex innominato.
Epiſtola Aeſchinis ad Athenienſes.
Argumentum in Orationem Aeſchinis contra Timarchum ex innominato.
Aliud Argumentum ex innominato in eandem Aeſchinis Orationem.
AESCHINIS contra Timarchum Oratio.
Libanij Argumentum in Orationem Demoſthenis de ementita legatione.
Aliud Argumentū incerti authoris in eādeꝫ Orationeꝫ.
DEMOSTHENIS Oratio de ementita legatione.
Argumentum innominati in Orationem Aeſchinis de ementita legatione.
AESCHINIS Oratio de ementita legatione.
De conſtitutione cauſæ Orationis Aeſchinis contra Cteſiphontem ex innominato.
Argumentum incerti Authoris in Orationem Aeſchinis contra Cteſiphontem de Corona.
Argumentum M. T. Ciceronis in Orationem Aeſchinis contra Cteſiphontem de Corona, ſumptum ex Libro de optimo genere Oratorum.
AESCHINIS Oratio ꝯtra Cteſiphōtem de Corona.
Argumentum Orationis Demoſthenis de Corona pro Cteſiphonte contra Aeſchinem ex Libanio.
Argumentum eiuſdem Orationis Demoſthenis de Corona ex Leonardo Aretino.
Aliud Argumentum in eandem Demoſthenis Orationem de Corona ex innominato.
DEMOSTHENIS Oratio de Corona pro Cteſiphonte contra Aeſchinem.

INTERPRES LECTORI S. P. D.

CVM ſuperiori ætate candide lector Orationes illas Demoſthenis & Aeſchinis de emẽ᷑ita legatione & de Corona, quæ mutuã cõtinent ipſorum Oratorũ accuſationẽ, ac illam contra Timarchum è græco tranſtuliſſem, diu anceps fui, num illas emitterem, ſed cum hunc laborem non ingratum ſtudioſis fore putaſſem, quòd Latini homines grecæ eloquentiæ amplitudinem uiſuri eſſent antea forſan ab his, qui græca non legerant, neq; cognitam neq; perſpectam, nam omnium conſenſu uel hac una Oratorum contentione tota ars dicendi & uis orandi continetur, uſq; adeo tantorum uirorum ingenia elaborarunt, ne alter ab altero uinceretur: propterea illas mihi edendas propoſui et in unũ eundemq; codicem ac ſeorſum ab reliquis Demoſthenis Orationibus coaugmẽtandas, quòd adeo inter ſe ſint connexæ, ac ita cognatam materiam contineant, ut una ab altera (ſi quis rem totam perſpicere uoluerit) diuelli non poſſit. Has igitur ipſas Orationes cum præ cæteris à doctisſimis hominibus ſemper fuiſſe celebratas uideam, ſi eas mihi laudandas ſumerem, fateor planè me deſipere, cum eloquentiorem linguam expetant, quàm à mea commendari pro modo poſſint. ad id igitur confugio, ut explicem ipſarum ordinem, quo facilius rei totius argumentum intelligatur. Priori itaq; loco illam contra Timarchum collocaui, quòd inde Demoſthenis & Aeſchinis inimicitiæ exordium habuerint, quoniam Demoſthenes cum Timarchi opera Senatoris inter Athenienſes alioqui egregij aduerſus Aeſchinem in exigenda legationis ratione ſe uſurum ſperaret: hunc ipſum Timarchum, eo co

lore quæſito, quòd infamis eſſet, primum opprimere Aeſchi nes conſiituit. quod cum perfeciſſet; concitatus Demoſthenes in Timarchi uindictam, & ut Aeſchinem ipſum inſectaretur, cum is quaſi æmulus gloriæ Demoſthenis uideretur, ipſum ementitæ legationis accuſauit: contra quam delationem Aeſchines non tantum ſe defendere ſed & par crimen in Demoſthenem contorquere non deſtitit, proptereaq; utriuſq; Oratio ementitæ legationis inſcripta fuit, quas quidem ambas nonnulli aiunt actas non fuiſſe; pleriq; uero aſſerunt eas & habitas fuiſſe, & Aeſchinem Eubuli patrocinio euaſiſſe, non immerito igitur eis ſecundus locus datus fuit. Huius autem iudicij exitum cum ægre tuliſſet Aeſchines, & ut quoquo pacto poſſet, Demoſthenis ſplendori detraheret, Cteſiphontis decretum, quo tulerat Demoſthenem uirtutis ergò, & quia bene eſſet de Republica meritus, corona donandum & in theatro prædicandum, reprehendere inſtituit, ut reprehenſionis & maledicentiæ anſam in Demoſthenem haberet. ad quam rem conficiendam omnia probra, quæ potuit, congesſit. quibus non deterritus Demoſthenes, & ut calumniã huiuſmodi depelleret, et inimicum ſuum in calamitatem concluderet, mutua criminum & uitæ accuſatione ita eſt inſequutus, ut quanquam uel in primis decretum Cteſiphontis de corona defendere uideatur, quem falſo uelamine redarguere uelle propoſuerat Aeſchines, ob eamq; rem eius Oratio contra Cteſiphontem, at iſta Demoſthenis de Corona iuſtis alioquin titulis inſcriptæ uidebantur, cum ad accuſandum Aeſchinem Demoſthenes admiſſus non fuiſſet, defenſioni tamen ſuæ eiuſmodi uenena commiſcuit, ut cum Athe-

his exegerit: quamuis plurimi, inter quos Cicero, Aeſchinem non damnatum iudicum ſententia ſed ſponte ſua Athenis ceſſiſſe aſſerant, ut ignominiam iudicij uitaret, cum ad illud audiendum è tota Græcia concurſus factus fuiſſe dicatur; negari tamen non poteſt, quin Demoſthenis eloquentia Aeſchinem compreſſerit, ac propterea Aeſchines uerba Demoſthenis præſtigia appellare ſolet. Cum itaq; poſt hoc iudicium Aeſchines Athenas Demoſtheni liberas reliquerit, ideo poſtremo loco Orationes de Corona erant diſponendæ, quibus etiam poſtremis transferendis eo præſertim incitatus operam dederam, quòd noui ſſem quenquam eas nunquam conuertiſſe præter unum M. T. Ciceronem, qui illas aliquando latinitate donauerat, ut ſe Atticum dicendi genus redolere Latium doceret, cum ipſe potius quòd Aſiaticus quàm Atticus eſſet, damnaretur: at illa conuerſio cum temporum iniuria concidiſſet; Leonardus Aretinus, licet longe, impari curſu eaſdem transferre uoluit Orationes de Corona, cum tamen hæ ipſæ uel impreſſorum incuria, aut quòd ille bonis exemplaribus careret, mendoſæ eſſent, & quamplurimis in locis ab Oratorum ſenſu maxime abhorrerent. ac cum tam ſententiarum quàm uerborum ſchemata eius translatione obſcurarentur, Epichiremataq; ſpeciem ſuam amiſiſſent, Tropiq; ac reliqui oratorij colores neglecti fuiſſent, tantorum uirorum oratio mortua & elinguis ac omni prorſus eloquentiæ lumine orbata uidebatur, adde quòd manca mutilaq; erat, quoniam leges, epiſtolas, multorumq; ſcita, Decreta, Senatuſconſulta, Epigrammata, alioſq; Poetarum uerſus, & plurimorum teſtimonia ille traducere omiſerat,

quarum rerum adiectio non parum claritatis affert ad ipſos Oratores intelligendos; propterea ne tam præſtantium uirorum monimenta coinquinata tamq; miſere affecta circunferrentur, quòd quaſi calamitas quædam uiros tam celſos inuaſerat, cum eis legendis quilibet faſtidiret, eas quoq; binas de corona denuo mihi uertendas ſumpſi, adiunctis tam Libanij quàm aliorum Argumentis ad eas ipſas Orationes priori tempore q̄ ſciam nunquam tralatis. Epiſtolam præterea adieci Aeſchinis, q̄q̄ ab eodem Aretino latinam factam, à me tamen nuperrime pariter traductam, cum ſimili modo Aretini translatio multis in locis peccaret, quam ad S. P. Q. Athenienſem ille perſcripſerat, dum Rhodi eſſet, ut ſui & filiorum ſuorum miſererentur. Oratorum item eorūdem uitam nunquam alias latinis uerbis à quoquam explicitam, quamuis Plutarchi parallela iandiu ad noſtros fuiſſent delata, aſpernatus non fui, quoniam Libanius, Apollonius, & Philoſtratus in ea enarranda pleraq; inſeruerant, quæ Oratorum lectionem illuſtrabant: quod opus ſi non, ut expectabatur, feliciter peregi, mihi tamen aliquis conatus adfuit, ob quem uituperari non debeam, cum multos is meus labor ſit inflammaturus ad eiuſcemodi Oratorum monumenta conuertenda maiori cum eruditione et eloquentia. qd' ſi euenerit, ob id ipſum ſtudioſos mihi gratias habituros ſcio. Te uero candide lector ſi quid inconditum in hoc meo libello inueneris, qd' teretes & religioſas aures tuas offendat, rogatum uelim, ut id æquo animo feras, dum illud perpendas q̄ ex arboribus poma, ſi cruda ſunt, ui auelluntur, ſi matura & cocta, decidunt, ita, ut hoc operis maiori laude cumulatum foret, maiorem ætatem maioraq; ſtudia expoſcebat. Vale.

VITA DEMOSTHENIS EX LIBANIO SOPHISTE.

Demoſtheni igitur Oratori pater fuit Demoſthenes non uili alioqui (ut uidetur) genere natus, ut et Aeſchines eius inimicus teſtatur: his enim uerbis in ea re utitur: Huic pater fuit Demoſthenes Pæanieus uir ingenuus, neq; enim mentiri oportet. Officinam autem ſeruorum, qui gladios conficerent, habebat: indeq; gladiorum opificis cognomentum habuit. Maternum tamen genus Oratoris non omnino Atticum fuit, Gylo enim auus Demoſthenis cum ab Athenis ob crimen perduellionis exularet, prope Pontum incoluit: ibiq; mulierem genere Scythen uxorem duxit, ex qua Cleobule Demoſthenis mater fuit. ob eam igitur rem cum alij tum Aeſchines conuitio eum inſectabantur, cum diceret, quòd Scythes atq; ita barbarus eſſet, qui lingua tamen græca uteretur. de illius igitur genere iſta ſufficiant. Pupillus ergo cum à patre in tenera admodum ætate relictus eſſet, imbecillo (ut aiunt) corpore erat, & tenui ualetudine, ita ut palæſtram frequentare non poſſet, ueluti reliqui pueri Athenienſes conſueuerant, ſic ut uir effectus mollitie ab inimicis notaretur, ac propter ea Battali nomine fuerit appellatus; fertur enim quendam fuiſſe Battalum Epheſium tibicinem, qui primus calceis muliebribus in ſcena uſus fuiſſet, & mollioribus cantilenis, ac qui in ſumma artem effœminauit. ab hoc quidem molles et fractos Battalos appellabant. Inde autem aiunt magna uehementiq; incitatione ad eloquētiam inflammatum fuiſſe Demoſthenem. Calliſtratus Athenienſis orator erat bonoratus,

is publicam quandam cauſam cum eſſet dicturus arbitror eã, quæ de Oropo *habita fuit,* Demoſthenes *cum puer eſſet, familiarem, qui eius tutelam gerebat, rogauit, ut ipſum ſineret ei iudicio intereſſe. quod cum permiſſum ipſi eſſet,* Demoſthenes Oratorem *audiuit, atq; ita affectus fuit, ut ab ea hora omnia eloquentiæ ſibi poſtponẽda eſſe cenſeret, præceptore quidem uſus* Iſæo *oratore certe ualde graui.* Vt *uirilem togam aſſumpſit, quamprimum diem tutoribus ſuis dixit, qui eius patrimonium diſſipauerant, eosq́; euicit; non tamen omnia, quæcunq; amiſerat, recuperare potuit.* Orationes *aduerſus tutores ſcriptas ſunt qui dicant* Iſæi *non* Demoſthenis *eſſe: cum id ſibi perſuadere non posſint ob ætatem oratoris: duos enim de* XX *natus erat annos, cum hos in iudicium uocauit, ac quòd hæ* Orationes Iſæi *ſtylum præ ſe ferre uideantur. alij uerò putant, eas à* Demoſthene *fuiſſe conſcriptas, ab* Iſæo *uerò correctas. Nil quidem mirum ſi in tam tenera ætate iſtiuſmodi* Orationes *conſcribere potuerit: excellentia certe qua poſtea uiguit, id ab eo fieri potuiſſe ſuadet; à recenti enim adhuc exercitatione, quam ſub præceptore ceperat, ſæpenumero illius characterem eſt imitatus.* Poſt *has cauſas ætate paululum procedente, ut artem doceret, operam dedit: deinde cum iſta omiſiſſet, in foro defendendis cauſis uacauit: & cum his uelut exercitationibus quibuſdam uteretur, ad populi gubernationem, & gerendam* Rempublicam *accesſit. eius quoq; rei mentio eſt habenda, quòd cum natura balbus eſſet, & lingua impeditus, ac ſpiritu tenuiori, ob hæc duo accidebat, ut maxime contemnendam haberet actionem; ac propterea à principio in orando nullam glo-*

riam conſequeretur : ideoq; cum à quodam rogaretur, quid eſſet Rhetorice, *quòd actio eſſet, reſpondit moleſte ferens, quod ob hanc unam deterioribus oratoribus inferior eſſe uideretur : uerum & hæc declamatione coercuit, ac quæcunq; alia ipſi uitia inerant, quæ concionibus ad populum habendis impedimento eſſent : ac primum quidem cum populi tumultum refugeret, & eo perterreretur, ſic ut ſtatim obſtupeſceret, & mente alienaretur, propterea ipſum aiunt uentum uehementem obſeruaſſe, cum flaret, & mare cum maxime agitaretur, ac ita ad litora profectum declamaſſe, ut maris ſtrepitu clamores populares ferre aſſueſceret.* De *ipſo enim ferunt, quòd & loca habuerit ſubterranea, ubi habitabat, & raſo capite indecore uteretur ; ne præ dedecore ex domus cubiculo ſibi exire liceret, ac quòd noctu ſomnum non caperet, ſed ad lucernam in componendis orationibus laboraret. unde &* Pytheas, *dum cauillaretur, aiebat* Demoſthenis Orationes *lychnos redolere, ad quem* Demoſthenes *urbane ſimul & acerbe, ſcio, inquit, me tibi moleſtiam exhibere, quòd lucernam accenſam habeam ; calumniabatur enim, quòd* Pytheas *craſſator eſſet, & noctu uiatores ueſtibus ſpoliaret.* Atq; *quòd aquam bibere inſtituerat, ut magis erectam mentem haberet, omnes conſentiunt.* Et *illud traditum fuiſſe accepimus, quod & enſem è tecto ſuſpenſum haberet, ſub illumq; cum ſtaret, declamaſſet, & id quidem eam ob cauſam faceret, quia in dicendo humerum indecenter mouere conſueuerat. pendentem igitur enſem in humeri cutem habebat, ac eo pacto ictus timore intra decentem geſtum ſe continere ualuit.* Neceſſe *quidem eſt commemora-*

re, & quomodo Græcorum res & Athenienſium ſe habe-bant, cum Demoſthenes ad adminiſtrandum populum aſcen dit. Thebani Lacedæmonios, qui Græciæ principatum & maximam potentiam habebant, in Leuctris Bœotiæ loco pu gna cum ſuperaſſent, uires redintegrarunt, & paulopoſt bellum aduerſus Phocenſes intulerunt: erant enim Phocen-ſes gens Eubœæ finitima, quæ duas & XX ciuitates in ſuam ditionem redegerat. hi cum fanum Pythij, quod ſibi uicinum erat, comprehendiſſent, illud depeculati fuere: pro qua re Thebani bellum in eos admouerunt. gerebant & Athenienſes ſociale bellum appellatum; Chij enim & Rho-dij ac Byzantij cum iam diu ſub imperio Athenienſium fuiſ ſent, tuncq; inter ſe coniuraſſent, & ſocietatem iniuiſſent, aduerſus Athenienſes pugnabant: itaq; Græcia multas in partes fuerat diuiſa, Athenienſibus cum his, qui dicti ſunt, & Thebanis cum Phocenſibus, Lacedæmoniyſq; cum Pelo põnenſibus bellum gerentibus. Per hæc quidem tempora Phi lippus Amyntæ filius in Macedoniæ regnum ſucceſſerat: Amyntæ enim Macedoniæ Regi tres filij fuere ex Euridice Illyrica Alexander, Perdiccas, & Philippus; horum ma-ior natu Alexander dolo interfectus de medio ſublatus fuit. Perdiccas uero obijt cum pugnaret cum Illyricis; contigit autem ut Philippus minimus natu apud Thebanos obſes eſ-ſet: is ut mortem Perdiccæ reſciuit, clàm aufugiens cum in Macedoniam celeriter perueniſſet, principatum obtinuit; Athenienſes autem quendam alium ab Regio genere ortum ex Macedonia exulem in Regnum reducebant cum multis militum copijs, quos Philippus aggreſſus bello ſuperauit.

ac quot ex Athenienſibus captiuos comprehenderat, abſque eo, quòd redimerentur, dimiſit non pro beneuolentia, quam erga ciuitatem haberet, neque pro morum manſuetudine.

Rhetorices tres ſunt partes, demõſtratiua, deliberatiua, & iudicialis; in his igitur duabus ſupremus athleta euaſit Demoſthenes iudiciali ſcilicet & deliberatiua: demonſtratiui quidem generis ab eo Orationes editæ non habentur. quæ enim feruntur, eas eſſe Demoſthenis minime credendum eſt, Epitaphium inquam & Eroticum. multum quidem decidunt ab illius ui & amplitudine: neque hanc aſſerimus noſtram eſſe ſententiam, ſed & Dionyſio Alicarnaſſeo hoc ipſum uidetur; quòd autem Epitaphium Orationem habuerit Demoſthenes, non inficiatur, non tamen hanc ab eo dictam fuiſſe ait, ſiue conſcriptam, & merito, cum abiecta ſit & uiribus careat: ex Orationibus autem in deliberatiuo genere conſcriptis aliquæ quidem eodem nomine deliberatiuæ ſcilicet inſcribuntur, aliæ uero nihilominus deliberatiuæ cum ſint, Philippicæ tamen nominantur cognomen à rerum tractatione ſortitæ; ac ipſarum Philippicarum unaquæque propriam quandam inſcriptionem habet iuxta cuiuſq; negotij proprietatem atque naturam.

VITA AESCHINIS EX INCERTO AVTHORE.

AEſchines filius fuit Atrometi grammatici & Glaucotheæ, quæ eos initiabat, qui ſacris Eleuſinæ Cereris intereſſe cupiebant. ipſum aiunt, dum puer adhuc eſſet, in ludo, cuius pater magiſter erat, ei ſub-

miniſtraſſe, & libros matri legere conſueuiſſe, & hanc, quia ex locis tenebricoſis pueris & mulieribus incitata pro dibat, Empuſam fuiſſe appellatam; quoniam nocturnum ſpe ctrum Empuſa eſt. cum adoleſcentulus eſſet, Tragœdiam re citauit, ita ut tertias partes egerit. beneuocalis cum eſſet, ſcriba fuit Ariſtophonti, ac poſt hunc Eubulo. & cum in prædicandis decretis ſimul & legibus expertus euaſiſſet, di cunt illum ſuggeſtum inuaſiſſe; & cum aptus natura eſſet, coæuos ſuos antecelluiſſe. poſt mortem quidem Philippi de tectum fuiſſe hoſtem eſſe populi Athenienſis, ablegaſſeq; An tipatro aduerſus ciuitatem; ac propterea Thebis prædia acquiſiuiſſe. Cum accuſauit Cteſiphontem, quòd rogatio nem de Demoſthene tuliſſet rationibus reddendis obnoxio corona donato in theatro prædicando, aiunt quintam ſuf fragiorum partem eum non exegiſſe, honoribusq; priuatum in Aſiam diſceſſiſſe, & Epheſum perueniſſe, cum putaſſet Alexandrum eum Athenas reducturum: ut uero reſciuit Re gem deceſſiſſe, & inter ſucceſſores ſeditionem & diſcor diam ortam eſſe, ſe Rhodum contulit: ubi Rhodÿ cum eum rogaſſent, ut artem Rhetoricam doceret, id negaſſe aiunt, cum diceret, ſe eam neſcire, rurſusq; poſtularent ipſi ut cau ſas ageret, & id ipſum reſpuiſſe, cum conÿceret ſe, cum in patria fuiſſet deuictus, in alieno ſolo admodum necatum iri: eum igitur finem ſibi delegit, ut ad artem patris exercen dam deſcenderet, pueros ſcilicet ut grammaticam doceret. Demochares nepos ex ſorore Demoſthenis (ſi quidem ipſi de Aeſchine loquenti fides danda eſt) ait Aeſchinem tertia rum partium actorem fuiſſe ſub Iſchandro Tragœdo, &

cum perſonam gereret Oenomai, qui Pelopen inſequebatur. eum turpiter excidiſſe inquit & ab Sanione chori magiſtro expulſum fuiſſe. inde igitur Demoſthenes apud eos, qui rem nouerant, ut cauillaretur, ipſum Oenomaum appellat, ac unà cum Socrate et Simylo malis alioquin actoribus ait eum per rura erraſſe; unde & ruſticanus dici potuit. Curia autem Cothocide fuit Aeſchines,

APOLLONII IN AESCHINEM EXPOSITIO.

AESCHINES Orator genere Athenienſis fuit ex tribu Cothocide, filius Atrometi, quem prius Trometem dicunt appellatum, deinde adiectione ſyllabæ pro Tromete Atrometum dictum, à primaq; ætate ſeruum fuiſſe, et talem, quòd ei pueros grammaticam docuiſſe opus fuit apud templum Theſei & monumentum medici, poſtea ad Rempublicam fuiſſe aſſumptum propter eius calliditatem. Matre autem fuit Aeſchines Glaucothea, uel, ut quidam dicunt, Glaucide, quam aiunt iuuenilem ætatem ſuam meretricio quæſtui ſubieciſſe, ſedendo in tabernaculo prope monumentum Calamitæ: deinde, cùm ab hac opera receſſiſſet, declinauit ad initiandum & expurgandum eos, qui ſacris Eleuſinæ Cereris intereſſe uellent. His parentibus ortus Aeſchines duos fratres habuit, Aphobetum & Philocarem, qui thecas uaſorum unguentariorum & tympana pingebat: puer enim cum eſſet, patri in ludo literario docenti ſubminiſtrauit. in uirum autem ut euaſit, primum pro inferiore ſcriba unà cum fratre Aphobeto per certum temporis ſpatium magi-

ſtratibus inſeruiuit: hoc autem munus cum alioquin infame eſſet, illud poſthabendum putauit, atq; in Colytea curia tertiarum partium Tragœdum *egit,* Oenomaumq́; *aliquando cum repreſentaſſet, excidit; deinde procedente ætate ad* Rem *publicam & res ciuitatis tractandas ſe tranſtulit. ac uidetur quòd ad commodum* Philippi *&* Alexandri Rempublicam *gerendam ſuſceperit, res ciuitatis cum* Philocrate *communicando; & ad illorum gratiam et aſſentationem ad eam ſe cõtulerit aduerſus* Demoſthenem, *qui ita in* Republica *adminiſtranda ſe geſſerat, ut rebus* Philippi *&* Alexandri *aduerſaretur, eorumq́; aduerſarius cenſeretur; quòd uero in gratiam* Regum Aeſchines Rempublicam *adminiſtrauerit, cum plura adſint teſtimonia, tum illud omnium maxime eſt expreſſum: ipſum enim cum populus in patronum cauſæ* Delphici *templi elegiſſet, in qua* Athenienſes Delijs *iudicium dicaturi erant,* Concilium *in* Areopago *eum, ne cauſam populi diceret, uetuit, ipſumq́; ueluti populo* Athenienſi *parum fidum repulit,* Hyperidi *autem, orationem ut haberet, mandauit. Aiunt quidam ipſum* Platonis *&* Socratis *auditorem fuiſſe: qua in re falluntur. Fuit & alter* Orator Aeſchines Eleuſinus, *qui dicitur & artes rhetoricas ſcripſiſſe: fertur autem &* Aeſchines *puerorum amator fuiſſe. ipſe de ſuo genere in* Oratione *de emenita legatione ait, quòd pater ſuus fuiſſet ex ea tribu eorumq́; genere, qui* Heteobutadæ *dicebantur, ex quibus uirgo ſacerdos* Palladis Poliadæ *conſtituebatur; quod'q; in iuuenili ætate & pulchritudine conſtitutus cum eſſet, & poſtea patrimonium in bello conſumpſiſſet, eiectus fuerit à* XXX. *tyrannis, & cum militaſſet; & be*

neuolentia & præmijs dignus fuerit habitus: in Corinthóq; cum uerſaretur, poſt exilium ſimul populum reſtituerit, uixeritq; cũ nullius iniuria: ad ætatemq; quatuor et LXX. annorum perueniſſe ait: maternos cognatos ſuos liberos homines fuiſſe: fratrem quidem ſuum Philocharem in gymnaſijs uerſari conſueuiſſe, ac cum Iphicrate militaſſe, & ſæpius Prætorem fuiſſe. Aphobetum eorum fratrem iuniorem pro urbis dignitate legationem obiuiſſe ad Regem, & cum Reipublicæ negotia adminiſtraſſet, publicorum prouentuum optime curam habuiſſe. de ipſo aiunt, quòd è pueris cum exceſsiſſet, excubias Atticæ regionis, pubes cum eſſet, annos duos feciſſe: hi enim, ſicuti lege mandabatur, cum armis regionem circuibant. Militauit primum ea militia, quæ ſingularis appellabatur: & cum pompam in Phliuntem unà cum Alcibiade, & exercitu peregrino comitaretur, periculoq; ſibi creato circum locum Nemeaden fisſionis terræ dictum, laudate depugnauit: ac cæteras expeditiones, quæ poſtea ſucceſſere, omnes obijt: in Mantineaq; ſtrenue dimicauit: et in Tamynis inter extraordinarios milites cũ decertaſſet, deinde coronæ munere honeſtatus fuit. Mortem obijt Aeſchines ab Antipatro interfectus, cum Reſpublica corruiſſet: quo tempore ij quoq;, qui cum Demoſthene erant, dediti in eius ſunt poteſtatem, quatuor & LXX. natus annos. Cum tres ſint Orationes, quæ ab eo conſcriptæ fuere, & hæ publicæ. Deliaca enim Oratio eſt adulterina: quæ eſt cõtra Cteſiphontem, inuenimus eam poſtremo loco conſcriptam fuiſſe, Alexandri ſcilicet temporibus: reliquæ autem circum hæc ipſa tempora compoſitæ ab eo fuere. prior cer-

te ordine eſt illa contra Timarchum: in ea enim, quæ de ementita legatione ab eo poſt illam, ſcripta fuit, huius Orationis mentionem facit Aeſchines.

VITA AESCHINIS EX FLAVIO PHILOSTRATO.

DE AESCHINE Atrometi filio, quem aſſeriμmus fuiſſe Principem ſecundæ Rhetorum ſectæ, ea oportet animaduertere. Athenis populi adminiſtratores duas in partes diſtinguebantur: quidam Regi erant amici, alij uero Macedonibus. eorum, qui Regi gratificabantur Pæanieus Demoſthenes. illorum uero, qui ad Philippum proſpiciebant, Cothocides Aeſchines Princeps erat: & pecunia ab ambobus ipſis obueniebat. à Rege, quia ſolicitus erat, ne Athenienſium opera Philippus in Aſiam equitaret. à Philippo, quia tentabat Athenienſium potentiam euertere: utpote qui ei impedimento erant, ne tranſmitteret: diſſidij origo tributa fuit Aeſchini & Demoſtheni. cum ob id ipſum Rempublicam tractarent, ut alter quiſque alteri Regi faueret: ut uero mihi uidetur, eo quia contrarijs moribus eſſent: à moribus enim inter ſe pugnantibus odium concitatur cauſam non continens, quod ob hæc in alterum ferri quis debeat: Aeſchines enim perpotationi deditus uidebatur, & iucundus eſſe ac lenis: & quicquid enunciabat, gratiam continebat, quia Bacchi particeps eſſet: & grauiter ſuſpirantibus Tragœdis actoribus, cum adoleſcentulus eſſet, inferiori loco in Tragœdijs inſeruiuit: ille contra & ſobrius fuiſſe uidebatur, & graui ſupercilio: utpote qui aquam bibebat. unde deſcribebatur

de deſcribebatur inter difficiles & moroſos. Poſtea cum eſſent in legatione cum cæteris legatis apud Philippum & in eodem contubernio manerent, is animo ſolutus & iucundus reliquis collegis uidebatur: ille quidem macie torridus, & ſemper animo ſolicitus, eorum disſidium auxit Oratio *habita pro Amphiboli apud Philippum: quando* Demoſthe*nes orando defecit.* At Aeſchines *neq; ex illis fuit, qui ſcutum unq̃ abiecerunt. ſed pulcherrimi facti in* T*amynis recordatus, ubi* Athenienſes Bœotios *ſuperarunt, in gratiam eius fortitudinis corona publice donatus fuit, cum inopinata ad hæc celeritate uictoriam ciuitati nunciaſſet.* Cum *autem* De*moſthenes eum criminaretur,q́;* Phoce*nſium calamitatis authorfuiſſet, eius accuſationem reprobarunt* Athenienſes*:ſed* Ariſtophonte *condemnato conuictus extitit: & uetuerunt* Areopagitæ*,ne cauſam pro eis diceret pro* Delphico *templo. His adde* q́*,* Pyalgoras *cum eſſet, & quæſtio de eo habita fuiſſet, minime effugere potuit, quin apud populum ipſe* Phi*lippum in* Elatiam *induxiſſe uideretur,&* Pylæam *conturbaſſe uerbis ſuis ſpecioſis & fabulis.* Athenis *autem excesſit non in exilium à ciuitate miſſus ſed præ infamia,cum ab ea ſe abalienaſſet, cui à* Demoſthene *et* Cteſiphone *fuerat ſubactus, cum ſuffragijs inferior fuiſſet: profectionis autem ſuæ curſus ad* Alexandrum *dirigebatur: quippe qui in* Babyloniam *&* Suſa *iturus eſſet. in* Epheſum *autem cum nauigaſſet, intellexiſſetq́; mortem* Alexandri*, &* Aſiæ *negotia ſibi fore interclusa,* Rhodum *appulit. quæ inſula ei uiſa eſt apta ſtudijs. ac* Rhodum *effecit,ut gymnaſium eſſet,ac* Rethorum *officina. ibi uitam traduxit, otium et* Muſas *colendo, doricisq́;*

moribus Atticos coniūxit: orationēq́; ex tempore, ut bene & diuinitus flueret, edocuit. atq; laudem hanc inde ipſe primus accepit. nam diuinitus dicere nondum Rhetorum ſtudijs erat uſitatum: ſed ab Aeſchine initium ſumpſit impetus ille de improuiſo dicendi, quaſi ex diuini numinis concitatione. quemadmodum hi faciunt, qui diuino afflatu atque anhelitu oracula ſpirant. fuit autem auditor Platonis atque Iſocratis, multa alioqui commoda à ſua ipſius natura ſortitus, lucem ſcilicet claritatis in orando, delicatamq́; grauitatem orationis, gratiam quoque uehementiæ commiſtam. forma autem eius orationis & ſpecies melior fuit, quàm quòd imitationi ſubijci posſit. Orationes Aeſchinis tres ſunt, ut nonnulli ſentiunt, eſt & quarta Deliaca eius ſtylum ementita: nunquam enim uerba, quæ de Amphiſſa habuit, propter quæ Cyrrhæa regio fuit conſecrata, hilare ſtudioſeq́; expoliuiſſet: cum infeſto eſſet animo Athenienſibus, ut ait Demoſthenes. ad has uero Deliacas Orationes, in quibus & Theologia, & Deorum genealogia, & antiquitatis repetitio deſiderabantur, uſque adeo leuiter acceſſiſſet, & præſertim cum pro Athenienſibus decertaret, qui non parum eſſe exiſtimabant, ne à templo Delphico eijcerentur: tribus autem Orationibus Aeſchinis eloquentia concluditur. ea, quæ eſt contra Timarchum, defenſioneq́; ementitæ legationis, & Accuſatione contra Cteſiphontem. eſt & quarta ipſius Commentatio, Epiſtolæ ſcilicet nonnullæ, quamuis non multæ, plenæ tamen morum & eruditionis. Pulcherrimum etenim exemplum Rhodijs moralis præbuit diſciplinæ. cum enim publice recitaret Orationem contra Cteſiphon-

tem: hi uero admirarentur, ut eiuſmodi Oratione inferior fuiſſet, & Athenienſes momordiſſent, quòd id non ex lege feciſſent. is reſpondit. quid? non admiraremini, ſi Demoſthenem ad iſta reſponſum reddentem audiuiſſetis? quo dicto non ſolum in mici laudem extulit, ſed et iudices à culpa liberauit.

DE AESCHINE EX INNOMINATO.

QVOD Aeſchines cauſam uincere potuerit, Eubulo patrocinium præſtante aduerſus Demoſthenem, patet. dum, Demoſthene adhuc dicente, effecerit, ut iudices conſurgerent: idq; ſcire poſſumus ex Demoſthenis Orationibus. euenit autem ipſi, ut poſtea patria cederet: quia decretum pro Demoſthene latum, ueluti contra leges eſſet, accuſauit: cum mulctam definiuiſſet, niſi legibus repugnare oſtenderet, ſuperatusq; eſſet Aeſchines, & mulctam ſoluendo non eſſet, quam ipſe præſcripſerat, quòd in exilium iturus eſſet: ut id colligi poteſt ex Oratione de Corona. ideo à patria exul ſeceſsit, cumq; uellet Alexandrum petere, eius morte, ipſiusq; ſucceſſorum tumultu intellecto, Rhodum enauigauit: ubi Rhodiam ſcholam aperuit. ibiq; cum Rhodios pueros erudiret, & grandioribus natu Orationem cōtra Cteſiphontem, quam dixerat aduerſus Demoſthenem, recitaret, & ob eam unam illum uel ſumme admirarentur, ab eiſq; rogaretur, cur ob talem Orationem cauſa cecidiſſet, reſpondit: Admiramini, quare inferior fuerim: quoniam beſtiam illam non audiuiſtis? beſtiam nanque illum appellabat, quia moribus ferus & implacabilis eſſet. fertur, quòd & eas, quæ Declamationes dicuntur, & illas

controuerſias, quibus Sophiſtæ utuntur, ipſe primus ibidem exercitationis gratia inuenerit. Quòd diſcipulus fuerit Socratis philoſophi, deinde poſteriori loco Platonis, tradit Demetrius Phalereus: ſed, ut ſcripſere Cæcilius & Idomeneus ac Hermippus, hos uiros audiuit, non cauſa diſciplinæ: inquiunt enim, quòd characteris Platonici nihil retinet, neque diligentiam, neque puritatem illam, neque caſtitatem, neque numerum. ſed quaſi hians eſt eius Orationis forma, & inartificioſa, ac præceps, pronaq; ad conuitia turpiter inferenda, & præterquam Rhetori conueniat, enunciata. habet uero neſcio quid ingenioſi, & docilis, ac cuiuſmodi à natura & ſubobſcura præmeditatione alicui id ineſſe contingat.

EPISTOLA AESCHINIS,

Aeſchines Senatui populoq; Athenienſi. S. D.

EGO *ad Rempublicam acceſsi* XXXIII. *ætatis anno: non ꝑ Iouem ex Scena, ut aiebat Demoſthenes: ſed et libere ſcribere edoctus, & ſtudijs bonarum artium mediocriter eruditus, atq; ita in dicendo uerſatus, ut me Athenis loqui deceret. neq; hãc dicendi facultatem ad alicuius calumniam meditatus fuiſſe: aut, ut alicui ex ciuibus negotium faceſſerem, deprehendar pecunia corruptus, ſeu contumeliam remiſiſſe, proſus ue contumelioſe tractatus fuiſſe: neque cauſam præſtiti, ut contemptui haberer: nec ciuium quenquam in iudicium traxi, præter unum Timarchum: minusq; id prædico in conſpectu ueſtro, quòd, cum grandem admodum pecuniarum ſummam capere potuiſſem, eas accipere noluerim. ſed quoad per leges*

licuit, pœnas ſumpſerim. Præterea Cteſiphontem rurſus, cum multa ab eo, multa ab Demoſthene paſſus eſſem, illicitæ rogationis detuli: æquisſima alioquin per Deos accuſatione. ſed ne admirandum quidem eſt: ſi ſuperior quàm leges ueſtræ & Orationes meæ fuerit eloquentia Demoſthenis. Viſum autem forte eſt ex his, de quibus antea à Demoſthene delatus fui, longe quippe his maioribus, propter quæ in præſentia ſuccubui, illud nõ paruum apud uos argumentum bene per me adminiſtratæ Reipublicæ, quòd Demoſthene accuſante condemnatus non fuerim. poſt hanc uero calamitatem id uel ſumme apparuit uniuerſæ Græciæ, nedum uobis, qui nam, ut reor, ipſe fuerim. quis enim non nouit, quòd homines defuncti ſicut & exules ab eorum patria eo uel maxime tempore, mortis ſcilicet & exilij, quibus fuerint moribus apparent, & quæ ipſi prius celauerant, illis è medio ſublatis, palàm conſpici: multo enim magis ab eorum inimicis uellicantur, dum illis reſiſtere nequeunt: qui uero ob eiuſmodi cauſam exulant, quòd hoſtibus ſemper adhæſerint, manifeſtos prorſus faciunt & ſuos mores, & quas aperto ſententias in Republica adminiſtranda ſecuti fuerint: nam & qua de re calamitatem acceperint, & quo ſint animo erga ſuam patriam non disſimulanter diſquiruntur: nunquid, quòd Philippo patriam meam tradiderim, & ita legationem fuerim ementitus aduerſus Rempublicam, ut Macedonibus obſequerer, poſteaquam à uobis è ueſtigio exul receſſi, ad Alexandrum me contuli, eorum, quæ illi præſtiteram gratiam reportaturus, & conſultationis præmium ab eo accepturus? Neque enim fieri poteſt, ut non uideam Demaden

in Bœotia diuerſoria habentem, & XX. iugera terræ arantem, aureasq; phialas tenentem: Hegemonen uero & Callimedonten, hunc quidem in palla, illum uero in berrhæa & muneribus pariter condonatos, & honeſtisſimis nuptijs condecoratos: attamen neque ad Thebanos, neque in Theſſaliam à uobis profectus fui, neq; ad alium quenquam, apud quos me oporteret patriã maledictis uiolare, aut eam ab alijs uiolari audire. uerum Rhodum appuli, ad hominum ſanè urbem neque uobis per Iouem infenſorum, neque qui alioquin odio habeant: qui enim propè ſuam patriam remanent, his potius mihi ſimiles eſſe uidentur, qui pœnam illudunt, quàm quòd ciuitatem reuereantur. quapropter mihi neceſſe fuit, uel quamlongisſime ab ea proficiſci, ne quicquid eiuſmodi cogitationis ob oculos uerſaretur, quod mentem meam turbare poſſet: atque ne hic quidem Rhodi ſcilicet manſiſſe uiderer: paruum quoddam oppidum Amnum Stereæ delegi: ubi cum iugera duobus talentis emiſſem, tot quippe, quot eum, qui pecunia corruptus ad Philippum primum, deinde poſteriori loco ad Alexandrum defecerat, decebat, quiq; Phocenſes ac Græciæ libertatem Macedonibus tradiderat. Hic uitam dego cum famulis VII. & duobus uel ſolis domeſticis, ac matre, quæ iam tertium ac LXX. annum cum attingat, mecum nauigauit. ut ærumnæ mihi à uobis inflictæ particeps eſſet, unà quoque cum uxore, quæ mecum profecta fuit, quamuis pater eam prohibuiſſet, ac leges forte cogerent manere. dum mores potius quàm ciuitatis leges edocta eſſet, tribus inſuper cum filijs, qui ſuam nondum miſeriam perſentiunt, nec quam eis, cum geniti ſunt, patriam Deus de-

derit, Athenarum quippe ciuitatem, quæue rurſus, ubi nati fuere, ab urbe eiecti ſunt: alij etenim (ut uidere licet) eorum liberos ſiue in Bœotia, aut in Aetolia genitos ad uos mittunt, ut ibi erudiantur: quibus uero datum eſt, ut natura iſta ſint comparata, quiq; non è nouo patre nati exiſtant, turpíue de cauſa damnato, exulant adhuc infantes, & tenuiter aluntur in ſolitudine, exilioq; paterno. Demoſthenes enim uobis literas ſcripſit de filijs Lycurgi: uosq; humaniter eſt deprecatus, illud petendo, ut paternam culpam illis condonaretis, uos nihil aliud, quàm quòd moris eſt Athenienſium, agendo, eorum miſerti eſtis, ipſisq; rem gratam fecistis: etenim facile iraſci conſueuiſtis, rurſusq; mitigari. ego pro filijs meis non adducar, ut uos rogem, ne mihi ſolum in orbitate alantur, ſed ne orbi ſimul & exules ſint, cum neque cuiquam iniuriam intulerint, uel aliqua alia de re damnati fuerint, quæ tamen damnati luunt, omnia fuerint perpeſſi. deinde me tandem ad memoriam ueſtram reuocetis: & his precibus meis gratificari uelitis, mutata rurſus uoluntate ueſtra. Verum enim Athenienſes agite, & amplectamini quod apud uos ipſos in more poſitum eſt, & in modeſtia ueſtra perſeuerate: neque enim à moribus ueſtris recedetis: ciuitatisue exiſtimationem contemnetis, qua probe & humaniter agendo, multo magis floruit, quàm reliquæ aliæ ciuitates: neque Melanopus plus potuerit uos prohibendo, ne probitate et urbanitate ueſtra utamini, quàm adhortando, non quidem Aeſchines (nequaquam enim ad eam rem per Deos idoneus eſt, neque certe aptus ego ſum, ut patriæ meæ hoc perſuadeam, præſertim, cum id in gra-

tiam meam agere uiderer) ſed ciuitatis conſuetudo, antiquumq; nomen ueſtrum, ac mos maiorum ueſtrorum, cui æquius ſane eſt, quàm Melanopo, qui aduerſus uos deprecatur, ut animum adhibeatis.

ARGVMENTVM IN ORATIONEM AESCHINIS CONTRA TIMARCHVM EX INNOMINATO.

ATHENIENSES *cum confeciſſent bellum Olynthiacum aduerſus Philippum, poſtea eis uiſum eſt pacem facere cum Philippo, & ſocietatem cum eo habere, ac ad poſteros id porrigi decreuerunt. miſere ad eos legatos X. qui ab ipſo iuramenta acciperent, inter quos erant Demoſthenes & Aeſchines. Legatione autem Athenas reuertente, deferunt Aeſchinem male geſtæ legationis Demoſthenes Orator & Timarchus Arizeli filius Sphettius in Republica inſignis. qui cũ concionari ſoleret, ac plus centum decreta tuliſſet, euenit, ut nouiſſime cũ Senator eſſet, decretum ſcripſerit, quo cauerat. ad Philippum arma deferentem ultimo ſupplicio plectendum fore. intermiſſa itaq; ea delatione, ante q̃ ad examen iudicij deueniretur, accuſauit Aeſchines Timarchum, q̃ conciones præter leges haberet: quoniam ei cõcionari non liceret, q muliebria paſſus eſſet. qdam igitur aiunt, quòd Timarchus, non expectato iudicio, laqueo adhæſerit: alij, quò d damnatus notatus fuerit infamia, ut inquit Demoſthenes in Oratione de ementita legatione. res uero ita inſignis effecta eſt, ut inde ab hoc iudicio Catamytos Timar*

chos poſtea uocarent. Procemium huius Orationis *eſt potius tragicum. in eo enim cum ſe modeſte gereret* Aeſchines*, ut beneuolentiam captaret, & Timarchum in odium traheret, ac cum de adminiſtratione* Reipublicæ *dixiſſet, tranſit ad locos non proprios ſuppoſitæ materiæ, ſed communes aduerſus omnes eos, qui, quòd ſe proſtituant, in iudicium uocantur. hi autem ſunt eiuſmodi.* Num *ueteres recte & diligenter leges tulerint de puerorum honeſta diſciplina, adoleſcentulorumq́;, & reliquarum ætatum?* Nunquid *recte interdixerint, qui muliebria paſſi fuiſſent, ne in publicis concionibus audirentur?* Ac *deinde, num* Timarchus*, quòd ſe proſtituiſſet, præter leges conciones habeat? ſub quo loco continetur an* Timarchus *accuſatione teneatur, cum ſe proſtituerit, in quo etiam dicitur, quòd apud* Miſgolam *quæſtu ſe locauerit, hominem in ea re notatum, & quòd apud* Anticlen*, dum in aleæ ludo uerſaretur, ac luderet, apprehenſus eſt à* Pittalaco *publico ciuitatis miniſtro, & quòd cum eo moratus honori ſuo non pepercerit, et quòd apud* Hegeſandrum Timomachi *propinatorem aliquandiu permanſit, ei ſuo corpore deſeruiens.*

ALIUD ARGUMENTUM EX INNOMINATO IN EANDEM AESCHINIS ORATIONEM.

HANC Orationem *inſcripſit* Aeſchines *inquiſitionem aduerſus* Timarchum. *erat* Timarchus *unus ex his, qui ſuggeſtum aſcendebant, & qui ipſum* Aeſchinem *fuerat*

inſectatus. Latæ autem erant leges Athenis de Oratoribus, quos ſcilicet à dicendo arceri oporteret: quippe qui paterna bona conſumpſiſſent: qui ſe proſtituiſſent, quòd ſi his legibus non paruiſſent, popularem fore aduerſus eos actionem, ut iudicarentur, an idonei eſſent ad concionem habendam. Duo autem obijcit Aeſchines Timarcho: & quòd ſe proſtituerit: & quòd paternam ſubſtantiam diſſiparit. Oratio autem inſcribitur ab eo, q̃ eſſet muliebria paſſus: quia accuſatio potiſſimum circa idipſum uerſatur. uidetur autem Aeſchines, uictoriam (ut aiunt antiqui ſcriptores) reportaſſe. mihi autem placet has Orationes poſt latas ſententias conſcriptas fuiſſe.

AESCHINIS ORATORIS CONTRA TIMARCHVM ORATIO.

CVM NEMINEM unquam ex ciuibus uiri Athenienſes detulerim, aut repetundarum iudicio damnarim, ſed modeſte (ut exiſtimo) in horum utroque me geſſerim, uideam autem ciuitatem nimium uiolari ab hoc uno Timarcho, dum lege uetante conciones habet, & ipſe priuatim calumnioſe ab eo exagiter, quònam uero pacto, procedente oratione oſtendam, quid unum profecto turpiſſimum fore cenſerem, niſi & uniuerſæ ciuitati, & legibus, & uobis, ac mihi ipſi opitularer. cum enim noſſem ipſum his eſſe obnoxium, quæ modo audiuiſtis, ſcriba legente, hoc iudicium illi denunciaui. Etenim (ut credi par eſt) uiri Athen. uerba quæ in publicis iudicijs haberi ſolent, non ſunt ementientia, priuatæ enim ſimultates plurimum admodum Reipublicæ conferunt. Totius igitur controuerſiæ neq; ciuitas in cauſa Timarcho fuiſſe uidebitur, neq; leges, neque uos, neque ego, uerum hic ipſe ſibijpſi, nam leges ei ante dixere, ſi inhoneſte uixerit, quòd concionari non licebit. præceptum (ut ego quidem iudico) haud difficile, uerum perquam facile ſtatuendo, me quidem (ſi prudenter egiſſet) haud decebat, ut calumniaretur. atque de his ſatis (ut credo) à me di

ctum ſit. illud non ignoro uiri Athe. q. quæ uobis in primis dicturus ſum, antea ab alijs audiuiſſe uideamini; ſed & mihi opportunum eſſe crediderim, ſi in præſentia hoc eodem genere dicendi uſus fuero. Apud omnes homines in cõfeſſo eſt, treis eſſe adminiſtrandæ Reipublicæ rationes, tyrannidem & paucorum, ac popularem ſtatum. moribus enim eorum, qui præſunt, tyrannis & paucorum ſtatus confirmantur: at quæ populari ratione ciuitates reguntur, legibus poſitis conſeruantur. Probe noſtis Athe. q. uitam & Rempublicam eorum, qui in populari ſtatu uiuunt, leges defendunt, tyrannidem uero & paucorum ſtatum diffidentia & in armis præſidium poſitum ſuſtinenti. At quibus ex paucis dominatus conſtat, quiq; inæquabili in Republica regnant, obſeruandum eſt, ut eos apud ſe habeant, qui uirium lege Reſpublicas ſubuertere ſtudent. Vobis certe, qui æquam & legibus conſonam Rempublicam habetis, ut eos, qui conciones habent, uiuuntq; præter leges, coerceatis. inde quippe uigebitis, ſi legum ueſtigijs inſtiteritis neq; ab his, qui legibus repugnant, & petulanter uiuunt, perturbabimini, illud etenim è re eſſe exiſtimo, cum legem ferre uoluerimus, ut cogitemus, quemadmodum honeſtas & Reipublicæ utiles leges ſanciamus, poſtea uero q̃ promulgatæ fuerint, illis ita latis ut pareatur, quiq; eas contempſerint ut caſtigentur, ſi Rempublicam honeſte recteq; agere uelimus, cogitate quæſo Athenienſes q̃ prouide ad temperãtiam Solon ille uetuſtus legislator & Draco reſpexerint, quiq; per ea tempora leges tulere, inprimis enim de puerorum noſtrorum honeſta inſtitutione leges ſanxerunt, palamq; edixerunt ea, in q̃bus puerum

ingenuum uerſari oporteret,utq; is educari deberet,ſecundo autem loco de adoleſcentulis, poſtremo uero & ſequenti, de reliquis alijs ætatibus caruerunt, ac non ſolum quòd plebeios, ſed & Oratores haſce leges cum perſcripſerint, eas apud uos depoſuerunt,uosq; ipſos earum cuſtodes præfecerunt. Placet igitur & mihi eundem modum in dicendo ſeruare, quo in legibus ferendis uſus eſt legislator. Primum enim percurram uobis eas leges, quæ de puerorum ueſtrorum honeſta diſciplina latæ fuere, deinde & ſecundo,quæ de adoleſcentulis, ultimo autem & ſequenti,quæ de reliquis alijs ætatibus,neq; ſolum quo ad plebeios ſed & Oratores quæ fuerint ſancitæ, ita enim mihi uerba uel maxime facilia futura arbitror, pariterq; uobis explicare in animo èſt Athenienſes in primis,ut leges ſe habent, quæ de Republica latæ exiſtunt, rurſusq; & ſequenti loco diſquirere,quibus ſit præditus moribus Timarchus,ipſum enim aduerſus omnes leges uixiſſe reperietis. Nã legislator doctoribus, quibus neceſſario pueros noſtros commendamus, quorum uictus à temperantia pendet, inopia uero ab his,quæ illæ ſunt aduerſa, nihilominus ſubdiffidere uidetur, palamq; dicit,qua hora primum puerum ingenuum literarium ludum adire oporteat, deinde quot cum pueris ei ſit ingrediendum, ac quando illi ſit abeũdum, præceptoresq; prohibet, ne prius ſcholas aperiant, palæſtritæq; gymnaſiũ, q̃ ſol oriatur,mandatq;,ut illa claudantur, anteq̃ occidat,uſq; adeo ſolitudinem et tenebras ſuſpectas habet, adoleſcentesq; ludum frequentantes,qui, cuiuſue ætatis eſſe deberent, quiq; magiſtratus futurus ſit,qui earum rerũ curam eſt habiturus, cauet quoq; lex de pædagogorum inſtitutione, deq; ſeſſioni-

bus in ſcholis & gymnaſiis, ac poſtremo de puerorum ludi frequentatione, chorisq́; qui per circulos haberi ſolent. præſcribit enim Choragum, qui rem ꝓpriam pro uobis inſumat, cū annos XL. exceſſerit, ita demum admittēdum eſſe, ut uidelicet in temperatisſima ætate conſtitutus liberis ueſtris occurrat, leget itaq; has leges ſcriba, ut cernatis legislatorem putaſſe, puerum probe educatum in eum uirum euadere poſſe, qui in uſus Reipublicæ diſpenſari posſit, at cum hominis natura prauam in initio inſtitutionem acceperit, quoniam, pueri cum eſſent, perperam educati fuiſſent, ciues Timarcho huic perſimiles futuros lex cenſuit, recitauero has leges, LEGES. Puerorum doctores ſcholam ne aperiant, priusq̃ ſol effulſerit, neq; illam claudant, anteq̃ occidat, hisq́;, qui puerilem ætatem ſuperauerint, dum pueri in ludo ſunt, ne liceat ingredi, niſi præceptoris, aut eius fratris filius, filiæ'ue uir ſit. ꝙ ſiquis aduerſus eam ꝓhibitionem ingreſſus fuerit, morte puniatur: Gymnaſiarchæ quoq; ex his quenquam, qui maiores natu ſint, aliquo pacto pueris commixtum in ſedendo ne permittant. ꝙ ſi admiſerint, & à gymnaſio nō repulerint, legi de ingenuorum corruptela Gymnaſiarcha ſubditus eſto. Choragi uero, qui à populo fuerint deſtinati, quadrageſimū annum excedant. Poſt hæc igitur Athenien. legem profert de grauibus alioquin criminibus, quæ puto in ciuitate fiant, ex eo enim ꝙ quis id agat, qđ non liceat, leges à ueteribus latæ ſunt. aperte itaq; lex ait, ſi quē quæſtu locauerit, ut ſe proſtituat, pater uel frater, patruus, uel tutor, aut quiuis alius, qui alterum in poteſtate habet, aduerſus puerum quidem ipſum, ꝙ ſe proſtituiſſet, iudicium non eſſe, ſ̃quis contra loca-

torem iidemq; conductorem eſſe promittat: illum enim ꝙ ob quæſtum locaſſet, hunc ꝙ pecunia conduxiſſet, atq; parem pœnam utriq; ſtatuit, ꝙq; puero pubeſcenti patrem alere neceſſe non ſit, neq; ei habitationem præbere teneatur ſi eũ mercede proſtituerit, mortuum tamen ꝙ ſepeliat, iubet, ac iuſta faciat. Aduertite quæſo Athenienſes q̃ pulchre id habet, ab ipſo quidem uiuente lex commodum aufert, ꝙ ex filij procreatione ſibi debebatur, ſicut & ille libertatẽ loquendi à filio abſtulerat, ipſum uero mortuũ, (quando ſi quod commodum ei præſtetur, illud non ſentit qui beneficio afficitur, lex uero & numen ipſum hominem cõſequitur) ſepeliendum eſſe, ac reliqua de more parentalia pagenda ei iubet. Aliã quandam inſuper legem tulit, quæ liberos noſtros à ſtupro defendit, grauibus alioquin pœnis præſcriptis, ſi alicuius pueri ingenui uel mulieris quis perductor eſſet. & quam' nam aliam legem ſanxit? nempe illam, quæ eſt de contumelijs, quæ uno capite omnia huiuſmodi comprehẽdit, qua manifeſte cauetur, ſiquis puerum contumelia affecerit, contumelia proculdubio afficit, qui ob quæſtum locat, uirum, aut mulierem, liberum, liberam' ue, ſeruum, ſeruam' ue, aut ſiquid aduerſus leges admiſerit, in eos dat lex contumeliæ actionem, pœnamq; definiuit, quid pati, quid' ue mulctæ ſoluere teneatur. recita legem, ſiquis Athenienſis puerum ingenuũ contumelia affecerit, qui eum puerum in poteſtate habet, reum deferat ad præfectos prætorio, talioniq; ſe ſubſcribat, ꝙ ſi fuerit iudicio damnatus undecimuiris traditus eaipſa die ultimo ſupplicio afficiatur, ſin autem pecuniaria pœna fuerit irrogata. XI. dierũ ſpatio poſt iudicium acceptum, illam inferat, uerum ſi quam-

primum illã perſoluere nequiuerit, quouſq; eam deponat, carceribus includatur, obnoxijq́; ſint huiuſmodi iudicijs & qui in ſeruile corpus peccarint, ſed forte quis admiretur cum repente audierit, cur legi de contumelijs adiectum ſit uerbum illud ſeruorum. id uero ſi conſideraueritis inuenietis uiri Athe. q̃ optime legi adſcriptum fuiſſe, non ꝙ ſeruorum nimium diligens eſſe uoluerit legislator, uerum dum uellet nos multo magis aſſueſcere, ut ab ingenuorum contumelijs cõpeſceremur, addidit, ne in ſeruos quidem contumeliam committi debere. in ſummá putauit legislator in populari ſtatu eum, qui in quempiam contumelioſus ſit, idoneum non eſſe, ut Reipublicæ adminiſtrandæ interſit. illud quoq; pariter mecũ ad memoriam reuocate uiri Atheniẽ. ꝙ hactenus legislator de pueri capite aliquid nondum diſſeruit, uerum de his, qui puerum circunſtant, patre, fratre, tutore, magiſtris, ac breuibus de his, qui illum in poteſtate habent. poſtq̃ uero in librum eorum, qui in ſuam tutelam uenerint, eſt relatus legesq́; is ſcit Athenienſes & intelligit ipſius ciuitatis, honeſtaq́; à turpibus dignoſcere poteſt, lex nõ amplius cuiq̃ ediſſerit, ſed Timarcho ipſi, & quid dicit, ſiquis ex Athenienſibus inquit, ſe proſtituerit, ei ne liceat ex nouem magiſtratibus eſſe, quoniam opinor magiſtratus is corona inſignitus eſſe ſolet, neq; ſacerdotio augurari, utpote qui impuro corpore uerba faceret, aitq; neq; pro populo cauſam dicat, magiſtratum'ue aliquem nunquam gerat ſiue urbanum ſiue externum, ſorte'ue eductum, aut populi ſuffragio creatum, neq; caduceator fiat, aut legationem obire poſsit, eos'ue qui legationem obiuerint ne dijudicet, neq; aliquem accuſare poſsit etiam mercede conductus, ſententiam

quoq;

quoq; ne dicat ſiue in populo ſiue in Senatu, etiam ſi Athenienſium eſſet eloquentisſimus. ꝙ ſi quis iſta tranſgreſſus fuerit, ſtupri iudicio ſubiaceat, maximaſq́; pœnas rependat. recita bis & hanc ipſam legem, ut uideatis, quas inter leges à uobis latas, quamq́; pulchras & honeſtas Timarchus cōciones habere fuerit auſus, eiuſmodi moribus cum ſit, qualem uos noviſtis. Si quis Athenienſis muliebria paſſus fuerit, ei ne liceat ex nouem magiſtratibus eſſe, ſacerdotio augurari, neq; pro populo cauſam dicere, ſed & alium quemuis magiſtratum agere non posſit ſiue urbanum ſeu externum, ſorte'ue eductum, aut populi ſuffragio declaratum, neq; ad legationem aliquam emittatur, ſententiamq́; non dicat, publica queq; ſacra non ingrediatur, in pubilcis'ue coronationibus coronam ne geſtet, neq; intra cancellos in forum eat. ꝙ ſiqs ea fecerit, is ſtupri damnatus gladio ultore puniatur. Hanc quippe legem tulit ſcriptor legis de adoleſcentibus, qui pasſim eorum corpora proſtituunt, quas uero paulo ante uobis recitaui, erant de pueris, at quas modo lecturus ſum, reliquos comprehendent Athenienſes. ſepoſitis itaq; legibus iſtis cōſiderabat legislator, quemadmodum uos unà coactos ex cauſa concionis de rebus ſerijs conſultare oporteat, atq; unde exorſus eſt? leges inquit de decoro, à modeſtia primum incepit, quoniam ubi plurimum modeſtia uiget, eam ciuitatem & optimos incolas habere neceſſe eſt, & quomodo mandat præſidibus Senatus cum populo agant? poſtea ꝙ̃ piaculum fuerit circum latum, et præco patrias preces emiſerit, lex præcipit præſides proponere conſultationem debere patriorum ſacrorum, præconum legatorum, ſanctarumq́; rerum. poſt hæc interrogat

præco, qui ætatem quinquaginta annorum excedat, qui cõcionem habere uelit? poſtea q̃ hi omnes dixerunt, tunc demum lex ſtatuit reliquos Athenienſes, qui uoluerint, quibusq; id liceat, dicere poſſe. Cogitate q̃ recte uiri Athenienſes non ignorauit (ut exiſtimo) legislator, q; ſeniores prudentes ſunt ob multarum rerum peritiam, audaciaq; eos deficere incipit ob uſum rerum plurimarum. cum igitur eos aſſuefacere uellet, ut neceſſario de rebus publicis uerba facerent, qui multi eſſent conſilij, quoniam eorum unumquemq; nominatim appellare uerebatur, communi totius ætatis nomine eos uocatos ad ſuggeſtum prouocat, & , ut concionentur, ſuadet, pariter & iuuenes docet ſeniores uenerari, omniaq; poſthabere, ac ſenectutẽ colere, ad quã omnes ſimus peruenturi, ſi uitam produxerimus. atq; ita modeſti erant ueteres illi oratores Pericles & Themiſtocles, ac Ariſtides, qui diſſimile huic Timarcho cognomentum habuit, cum iuſtus appellaretur, ut quod nunc in conſuetudine apud uos poſitum eſt, in dicendo ſcilicet, manus extra pallium tenere, tunc illud temerarium eſſe cenſerent, idq; ne agerent, uitabant. euidens autem admodum de eo argumẽtum uobis me oſtenſurum re ipſa arbitror. probe noui, q; omnes in Salamina nauigaſtis, Solonisq; ſtatuã aſpexiſtis, ipſiq; teſtimonium laturi eſtis, q; in Salaminiorum foro Solon collocatus eſt, manus intra pallium tenens. iſtud eſt uiri Athenienſes monumẽtum & exemplum imaginis Solonis, quo geſtu eſſet, cum ad populum Athenieſem loqueretur. Animaduertite quæſo uiri Athenienſes, quantum differat Solon à Timarcho, uiriq; illi, quorum ante mentionem habui. illi enim uerecundabantur in dicendo manus extra pal-

lium tenere, is profecto non iamdiu ſed nuper pallio abiecto nudus in concione pancratio decertabat. ita turpiter & indecore affecto corpore erat ob temulentiam atq; dementiam, ut qui recte ſaperent præ ciuitatis uerecundia caput obtegerent, q̃ eiuſmodi Senatoribus uteremur. quæ cum intelligeret lator legis, expreſſe propoſuit, quibus concionari liceret, quos'ue ad populum orationem habere non deceret: nec arcet à ſuggeſto, ſiquis ex Conſularibus uiris procreatus non eſſet, nec ſiquis artem aliquam exerceat uictus cauſa neceſſario quærendi, uerum hos uel maxime amplectitur, propterea'q; ſæpenumero interrogat, qui cõcionem habere uelit. ſed quos ad dicendum non admittendos cenſuit? qui uitam duxerint ignominioſam, hos enim ad conciones habendas non recipit. atq; ubi'nam id aperit? in exquirendæ inquit Oratorum uitæ iudicio, ſiquis ad populum uerba faciat, qui patrem uel matrem uerberarit, eos'ue non habuerit, aut intra habitationem non receperit, hunc à dicendo prohibet. & probe per Iouem ut ego reputo. quid ita? quoniam qui aduerſum eos, quos æque ut deos uereri debet, improbus eſt, quia'nam inquit ab ipſo homines alieni uniuerſa'q; ciuitas patietur? Deinceps q̃bus uetuit lex ne dicerent? ſi expeditiones inq̃t non fecerit is, cui ut eas faceret, iniũctũ fuerat, aut ſi ſcutum in pugna abiecerit, iuſta alioq̃n decernendo, q̃d ita? Heus tu illi ciuitati, pro qua arma non induas, quam'ue, quia formidoloſus ſis, ab iniuria defendere nõ poſſis, ne petas te conſultorem dari, quibus tertio inhibet? qui muliebria paſſus, proſtitutus'ue fuerit, eum enim qui ſuum corpus ob quæſtum contumelioſe uendidit, eum putauit lex & Rẽpublicam fa-

cile eſſe uenditurum, q̃bus quarto loco interdixit? ei inquit, qui paternam hæreditatem profuderit, aut illam, quæ ſibi aliunde fuerit delata. illum quippe, qui ædes ſuas male habuerit, & Rempublicam eodem modo tractaturum putauit: neq; enim legislatori fieri poſſe uiſum eſt, ut is uir, qui priuatim malus exiſtat, publice bonus eſſe poſſit, neq; ſibi pſuadere uoluit legis ſcriptor, ut orator, qui in ſuggeſtũ uenturus ſit, uerborum prius curam habeat, & non uitæ. Viri enim probi et honeſti oratio etiam ſi prorſus abiecta & humilis ſit, eam tamen auditoribus utilem fore eſt opinatus. Ab homine porrò demente, & qui corpore ſuo ad riſum uſq; abuſus fuerit, quiq; indecore paterna bona conſumpſerit, ſi quid etiam eloquentisſimè dicatur, id audientibus nulli uſui fore exiſtimauit. hos itaq; à ſuggeſto reijcit, his interdicit, ne concionentur. Atqui iſtis poſthabitis non pro roſtris ſolum prodeat, ſed et calumnioſe petulanterq; agat, eiuſmodiq; hominem non amplius ciuitas ferre poſſit, ei ex populo Athenienſi qui uoluerit uitæ exquirendæ iudicium denunciare liceat, inquit, uobis uero mandat, ut in foro ea de re cognoſcatis. ego itaq; in præſentia hac lege tutus ad uos uenio, ſed quia iſta iam pridem lator legis proſpexit, uos nouam quandam legem ſanxiſtis poſt egregiam illam luctationem, qua iſte in concione luctatus extitit. eam enim ob rem rubore ſuffuſi legem tuliſtis nouam, in unaquaq; concione tribum ſorte educi debere quæ ad tribunal præſideat, ac quid ſtatuit lator legis? tribules ſedere iubet, legibus ex republica opem laturos, q̃ niſi aliunde auxilium accerſieritis in homines ita diſſolutos, ne de rebus quidem grauisſimis idonei futuri ſimus, ut conſu-

lamus. nihil enim proficitur Athenienſes, ſi quæſierimus iſtiuſmodi homines clamoribus à ſuggeſto deterrere, nō enim ſunt uerecundi, ſed eos pœnis terrere ut deſueſcant neceſſe eſt, cum uel eo tantummodo effici tolerabiles poſſint. leget ergo leges de modeſtia Oratorum latas, illamq́; quæ ut tribus præſideant, cauit, quam Timarchus iſte reliquiq; eiuſmodi Oratores minime expedire ſimul ad Senatum retulerunt, ut faciant, dicant uiuant'ue quemadmodum eis libuerit, LEGES, Siquis Orator cōcionem habeat in Senatu uel ad populū de re ꝓpoſita, ne à re procul aberret, ne'ue de re quaq; dicat, aut bis idem hic ipſe coram eiſdem proponat, quodq́; ne quenquam maledictis uexet, aut ſub ſole quempiam traducat, obloquatur'ue, aut, dum quid ad Senatum refertur, de his repugnāter dicat, quæ'ue ad ſuggeſtum non ꝑtinent, præſidem'ue ne urgeat, aut extrahat cōcione, Senatu'ue dimiſſo, ea arbitrio ſuo præſides mulctent ad quinquaginta drachmas uſq;, deinde cuiuſq; admiſſi authorem lex actoribus iudicent. ꝙ ſi maioris mulctæ dignus cenſebitur, eam porrigant ad alias quinquaginta drachmas, idq; in Senatum primam'ue cōcionem, quæ in curia habenda fuerit, referant, req́; expoſita dijudicent. ꝙ ſi quis ex Senatoribus ipſum occulto decreto damnare uoluerit, eum præſides ad exactores legum deferant. Leges itaq; audiſtis Athenienſes, ſatisq́; noui, ꝙ illæ uobis recte ſe habere uidentur, hæ tamen utiles inutiles'ue ut ſint, id à ueſtra poteſtate pendet. ꝙ ſi iniurioſos homines punieritis, uobis leges & honeſtæ et ratæ manebunt, ſin dimiſeritis, honeſtæ ſolum erunt, non item ratæ. Volo autem ſicut in Orationis exordio pollicitus fui, poſteaꝗ̄ de legibus dixi,

Timarchi uitam perpendere, ut uideatis, q̃ remota ſit à legibus ueſtris. Vos quidem rogo Athenienſes, ut mihi ueniam detis, ſi de ſtudijs natura minus honeſtis quæ ab iſto acta ſunt, dicere cogar, uerbũ'ue aliquod enunciare adducar, quod Timarchi actionibus perſimile exiſtat, neq; enim iure à uobis reprehenſus fuero, ſi quid apertius dicere tentauero, uos dociles ut efficiam; ſed huic potius id uitio dabitis. ita enim turpiter uixit, ut qui eius facinora narranda ſuſceperit, non poſſit illa recenſere, quemadmodum uelit niſi ita ſignificantibus uerbis ea in re uſus fuerit; cauebo tamen ego id facere, ut maxime potero. Expendite quæſo Athenienſes, q̃modeſte me geram erga hunc Timarchum. ego enim, quæcunque dum puer eſſet in eius corpus admiſit, dicere omitto, atq; iſta irrita habeantur, ut ſunt ea quæ ſub triginta tyrãnis, quæ'ue ante Euclidem acta ſunt, aut ſi qs alius unq̃ huiuſmodi præſcriptus terminus fuit. uerũ ea, quæ cum iam ſaperet, quæq; in adoleſcẽti ætate, ac quando leges ciuitatis nouerat, ꝑpetrauit, ea inq̃ in accuſationem deducam. uoſq; rogo ad illa attendite. is enim primũ omnium poſtq̃ ex pueris exceſſit in Pireo in Euthydici medici officina conſidebat, quaſi eam artem diſcere uellet, re tamen uera ſeipſum diuendere conſtituerat, ut res ipſa docuit. quot enim ex mercatoribus, aut alijs ex peregrinis, ciuibus'ue noſtris ſub ea tempora Timarchi corpore abuſi fuerint, hos libens & uolens prætermitto, nequis me damnet, ꝗ ſingula quæq; nimis curioſe conſecter. quorum uero in domibus, uerſatus ſit ſuum corpus & ciuitatem dedecorando, dum turpem quæſtum ſectatur, & ipſa de re, quam lex prohibet, ne fiat, ne'ue ob eam concionari liceat, de hac

inq̃ orationem habebo. Eſt quidam, uiri Athenienſes, Miſgolas Haucratis filius Colyttrus uir cæterum probus & honeſtus, quemq; aliquis reprehendere non poſſit, hac tamen in re, ſupra modum diligens, q; ſemper Citharœdis quibuſdam ſiue Cithariſtis ſolet eſſe ſtipatus, iſta non dico inuidiæ cauſa, ſed ut ipſum, qui nam ſit, cognoſcatis. is cum perſenſiſſet, quam ob cauſam Timarchus iſte in ea medici officina moraretur, quadam argenti ſumma illi expoſita, ipſum induxit, ut eum poſtmodum apud ſe haberet, bonæ cum eſſet habitudinis, adoleſcensq;, & petulans, ad eamq; rem aptus, ad quam peragendam ipſum ille ante ſibi propoſuerat, iſte uero ut illi ſe ſupponeret. Hæc itaq; non deuitauit, uerum pollicitus eſt Timarchus ipſe, cum nulla tamen re, ſi frugi fuiſſet, indigeret, amplum enim patrimonium ipſi pater reliquerat, quod iſte diſſipauit, ut in orationis progreſſu oſtendam, uerum iſta peregit, dum turpiſſimis libidinibus deſeruiret, comeſſationibus ſcilicet, epularumq; ſumptibus, ac tibicinibus, & ſcortis, aleæq; & cæteris eiuſmodi, à quibus uir conſtans & qui ingenui eſt animi, pati non debet ſe ſuperari. Atq; non erubuit ſceleſtus iſte paternas ædes deſerens, apud Miſgolam degere, cum is neq; patri neceſſarius fuiſſet, neq; huic coæuus et apud tutorem non eſſet, uerũ apud alienum hominem & ipſo ſeniorem in eaq; re intẽperantem, cum tamen is egregia forma eſſet, multa præterea alia ab hoc Timarcho ridicula geſta ſunt per illa tẽpora. unum tamen uobis referre uolo, pompa celebrabatur in ciuitate Bacchanalis, eam agebant ſimul Miſgolasq;, qui hunc ſuſceperat, & Phædrus Calliæ filius Sphettius, unam cũ eis ſe illam ductu-

rum Timarchus iſte ſpoponderat. hi cum ad reliquum appa- ratum intenti eſſent, ille reuerſus non fuit. ea re percitus Miſgolas ipſum pariter cum Phædro perueſtigabat. eis enunciatum cum id eſſet, illum inuenunt eodem in diuerſorio quibuſdam cum hoſpitibus prandentem. cum autem Miſgolas & Phædrus hoſpitibus minati eſſent, & iuſſiſſent ut ſe ad carcerem ſequerentur, q̃ adoleſcentulum ingenuum corrupiſſent, hoſpites territi fugam arripuere, ea, quæ parata fuerāt deſerendo. & iſta q̃ uera ſint, omnes, qui tempore illo Migolam & Timarchum cognouerunt, ſciunt. Ego enim admodum lætor, q̃ iudicium aduerſus eum hominem, ſortitus ſum, qui à uobis non ignoratur, quiq; ob nullam aliam rem eſt cognitus, q̃ ob id muneris, de quo ſuffragium laturi eſtis. Eorum enim quæ neſciuntur argumētationes apertas accuſatori præbere neceſſe eſt, at quæ ſunt in omnium conſenſu non magni admodum operis eſſe exiſtimo, in accuſationem deducere, nam tunc auditorum memoriam ſolum modum excitare conuenit. Ego itaq;, q̃uis res ſit in confeſſo, quoniam ſumus in iudicio, teſtificationem Miſgolæ deſcripſi ueram quidem, & non ineptam, ut mihi perſuadeo. Nomen quidem criminis, qđ in iſtum admiſit, non inſcripſi, neq; aliud quicq̃ adieci, quod in pœnam ex legibus eſſet ei, qui uerum teſtimonium nō diceret: quæ uero uobis auditoribus nota ſunt, & teſtimonium ferenti periculum non afferunt, neq; turpia ſunt, ea ſcripſi. itaq; ſi Miſgolas huc prodiens uerum teſtari uoluerit, iure id quidem faciet. q̃ ſi ad teſtificandum cogi maluerit, q̃ ex ſe uera profiteri, uos rei ſeriem cognouiſtis, ſiquidem eum, qui facinus patrauit, depudeat, & mille potius drachmas

ærario inferre deligat, q̃ os ſuum uobis oſtendere, & is, qui ſe ſuppoſuit, concionabitur. ſapienter cauit legislator, dũ hos ita petulantes à ſuggeſto repulit, & ſi obtemperauerit quidem, ſed ad illud impudentiſſimum ſe conuertat, ut peieret, dum Timarcho *rem gratam faciat, cæteriſq; oſtendat, quòd iſta occultare nouit, primum aduerſum ſe peccabit, dum piu rus erit, deinde nil amplius proficiet. aliam etenim teſtificationem bis ſcripſi, qui nouerunt, q̃* Timarchus *iſte paternam habitationem dereliquit, ut apud* Miſgolam *degeret, rem (ut puto) factu difficilem aggredior. neq; enim amicos meos me in teſtes præbere oportebit, neq; eos, qui his infenſi ſunt, neq; qui neutrum noſtrum agnoſcunt, uerum horum amicos exhibebo, ſi itaq; & his ſuaſerint, ne teſtificentur, quod nõ reor, cum alioquin non omnes ſint ſubornaturi, illud nullo poterũt modo auferre, ipſam ſcilicet rei ueritatem, famam'ue, quæ in ipſa de* Timarcho *ciuitate uiget, quam huic non ipſe creaui, uerum hic ipſe ſibiipſi. uſq; enim adeo hominis temperati uita probata eſſe debet, ut ne aliquam quidem criminis opinionem recipiat. illud quoq;, ſi* Miſgolas *legibus & uobis paruerit, præfari uolo,* Hominum *naturam quo ad ætatem in aſpectu multum inter ſe differre, nonnulli iuuenes cum ſint, prouecti & ſeniores apparent, alijs maiores natu iuuenes prorſus eſſe uidentur. ex his hominibus unus eſt* Miſgolas. *meus enim coæuus eſt &* Synephebus, *cum iam quintum ac quadrageſimum annum mecum attingat, & ego tot canos habeam, quot uos cernitis. quod ille non habet cur iſta proloquor? ne cũ primum ipſum aſpexeritis admiremini; ne'ue q̃d eiuſmodi mente concipiatis. At iſte, ô* Hercules, *ab hoc non*

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

admodum differt. eadem eſt enim ambobus uis atq; natura, pariterq; is adoleſcens cum adoleſcente uerſabatur. Ne autem tempus conteram, aduoca primũ eos, qui Timarchum hunc Miſgolæ domi degentem nouerunt, Deinde Phædri teſtimonium recita, poſtremo loco ſume Miſgolæ teſtificationem, qui ut Deos uereretur, & eos, qui conſcij ſunt, erubeſcat, cæteroſq; ciues, uoſq;, & iudices, uera uoluit profiteri. TESTIMONIVM. Miſgolas Hiciæ filius Piræenſis teſtatur. In conſuetudine habui Timarchum, qui iam in Eútydichi medici officina morabatur, & propter neceſsitudinem, quam cum eo habeo ille mihi curæ eſt, ipſumq; in hodiernam uſq; diem non deſerui, ſi itaq; Athenienſes Timarchus iſte apud Miſgolam manſiſſet, & non item ad alterum acceſsiſſet, modeſtius ſe geſsiſſet, ſi tamen his in rebus modeſtia notari poteſt, atq; ego non dubitaſſem nulla alia de re illum deferre, q̃ ex eo, q̧ legislator etiam eum, qui uel ſemel ſe proſtituiſſet, palàm comprehenderit: qui enim cũ uno propter quæſtum id facinoris commiſerit, ei ipſi legi obnoxius mihi eſſe uidetur. q̧ ſi uobis in memoriam reduxero, atque oſtendero, omiſsis ruſticanis hominibus Cedonide, et Autoclide, ac Therſandro, eos commemorando, quorum intra ædes aſſumptus fuit, & non ſolum apud Miſgolam ipſum corpore meruiſſe, uerum & apud hunc et illum. & cum ab his receſsiſſet, ad alios rurſus ſe contuliſſe. non amplius certe dici poterit uel ſemel tantũ muliebria paſſus fuiſſe, uerum etiam ſemper proſtitutus fuiſſe. At per Bacchum ignoro, quónam modo fieri poterit ut totam diem in iſta non inſinuam: etenim cum paſſim is ſe proſtituat, idq; mercedis cau

ſa cum multis agat, eiq́ ipſi rei utiq́ deuinctus mihi eſſe uideatur. poſtea q̃ igitur Miſgolas à ſumptu continuit, hunc q́; à ſe dimiſit, poſtmodũ Articles Calliæ filius Euonimeus ipſum ſuſcepit, is profecto abeſt in Samio cum colonis. uerum quæ iſta ſequuntur referã, ut enim ab Anticle & Miſgola Timarchus iſte abijt, ſe ab errore non auertit, neq́; melioribus ſtudijs ſe edidit, ſed dies in aleatorio ludo traducebat, ubi tabula ad teſſeras iaciendas collocatur, & galli gallinacei ad cõgreſſum concitantur, & aleæ opera datur. iſta iam nonnullos ueſtrum uidiſſe arbitror, aut ſaltem audiuiſſe. ex his autem qui huic exercitationi incumbunt, unus eſt Pittalacus homo publicus & ciuitatis miniſter. is cum argento afflueret, & tunc in ea ſchola uerſari uideret, ipſum apprehendit, & apud ſe habuit. atq́; hæc non ægre ferebat ſceleratus iſte, qui impudenter congreſſurus eſſet cum homine publico & ciuitatis miniſtro, ſed uel id ſolum, ut, qui petulantiæ ſuæ ſuppeditaret, haberet, mente agitabat. Honeſta à turpibus haud quaq̃ dignoſcere curabat. eiuſmodiq́; uitia, talesq́; contumelias ego audiui illatas ab homine iſto fuiſſe in corpus Timarchi, quas ipſe per Iouem Olympium uobis commemorare non auderem. quæ enim hunc ipſum factis adimplere non puduit, iſta ego ſi uel uerbis tãtum uobis palàm referrem, mihi uiuendum non fore ducerem, ſub hæc ipſa tempora, q̃bus ſub Pittalaco fuit, huc appellit ex Helleſponto Hegeſander, qui iſtum aſſumpſit, de quo iam diu uos admiratos fuiſſe ſcio, q̃ mentionem non fecerim, adeo res, quam dicam, eſt omnium ſermone celebrata. Hegeſander iſte aduenit, quem uos melius q̃ ego nouiſtis, forte enim tũc quæſtor cum Timoma-

cho Acharnenſi Imperatore in Helleſpontum enauigauerat, cumq; illius fatuitatē deguſtaſſet, huc uenit non minus octua ginta minis argenti ſecum ferens, quiq; Timarchi calamitatis maxime author fuerat, in taliq; copia & affluentia cū eſſet, uentitaretq; ad Pittalacum colluſorem, & hunc ibi uidiſſet, primum experiri cœpit, deinde concupiſcere, & uelle ad ſe illum trahere cum ſimilimam eum ſibi naturam habere opinaretur. Primum itaq; Pittalacum alloquutus eum rogabat, ut ſibi illum traderet, poſtq̄ inducere non potuit, hunc ipſum aggreſſus, in eaq; re pluribus uerbis minime conſumptis, ipſum è ueſtigio eſt conſequutus, nam ad hāc ipſam rem mirabilis eius improbitas eſt, & morigera natura ut ex his ipſis merito odio habeatur. ut autem à Pittalaco abſceſſit, et ab Hegeſandro correptus eſt, indignabatur opinor Pittalacus tantum argenti fruſtra (ut rebatur) impendiſſe, & obtrectatione afficiebatur, & domum eius uentitabat. Sed quia ipſos interturbabat (conſiderate magnitudinem animi Hegeſandri & Timarchi) ipſi temulenti, cum eſſent nonnulliq; alij ex aleatoribus, qui cum eis erant, quorum nomina ſilere uolo, in ædes, quas Pittalacus inhabitabat cum inſultaſſent, in primis uaſcula contriuerunt, & talos in uiam proiecerunt, eorum clauſura concuſſa, aliaq; ludi inſtrumenta, & coturnices, galloſq; gallinaceos, quos homo miſerrimus diligebat, interfecerunt. poſtremo uero cum Pittalacum ipſum ad columnam alligaſſent fuſtibus ita eū ceciderunt, ut ex flagellorū ictibus & temporis ſpatio ſtrepitus à uicinis perciperetur. poſtridie rem grauiter ferens Pittalacus nudus in forum uenit, ac ſuper ara matris Deorum conſedit, turbaq; (ut fieri

aſſolet) concurrente,formidarentq́; Hegeſander & Timarchus, ne ipſorum dementia diuulgaretur ab uniuerſaq́; ciuitate notaretur, concio autem iam coibat, accurrunt & ipſi ad aram ac nonnulli ex aleatoribus. & dum aſtarent, Pittalalacum rogabant, ut ſurgeret, aiebántq́; q; res tota per ebrietatem acta fuerat,& hic quidem ipſe non amplius ut modo aſpectu difficilis, uerum adhuc utilis barba hominis apprehenſa obſecrabat, omniáq́; ſe acturum pollicebatur, quæ illi placerent. tandem perſuadent, ut ille ab ara ſurgeret, quaſi aliqd ex iure ſuo conſequuturus,ut autem è foro receſſit,non iam ipſi attendere quod promiſerant, eis propoſitum erat. is cum ipſorum contumeliam iniquo animo ferret,utriq́; diem dixit, cumq́; eos in iudicium uocaſſet,animaduertite magnam animi celſitudinem Hegeſandri,hominem,qui eum in aliquo iniuria non affecerat, ſed contra qui ab eo iniuria affectus erat, & ad quem crimen non pertineret licet publicum ciuitatis miniſtrum in ſeruitutem egit, dum eius ſeruum eſſe diceret,& dum omnibus malis Pittalacus circunſeptus eſſet, ad genua uiri uel maxime probi ſe piecit,eſt enim Glauco quidam Cholargeus,qui eum in libertatem uendicauit,poſtea ad iudicia uentum eſt.ſed procedente tempore rem arbitro cõmiſerunt Diopithi uidelicet Sunienſi Hegeſandri contribuli, quiq́; per adoleſcentiam eo uſus fuerat, dum autem Diopithes ſuſcepto negotio comperendinaretur, tempusq́; ex tẽpore ampliaret, ut ipſis rem gratam faceret, ad tribunalq́; ueſtrum Hegeſander ſiſteret, cum controuerſiam haberet cũ Ariſtophonte Axenienſi,priusq̃ in ipſum hoc idem inquiſitionis iudicium intendiſſet ad populum, quod ego Timarcho in-

dixi, & poſteaq̃ Crobylus frater ipſius concionẽ habuit, atq; in ſummam hi primi coram nobis de Græciæ rebus concionari auſi fuerunt, tunc iam cùm ſeipſum accuſaſſet Pittalacus, ac reputaſſet quis'nam ipſe eſſet, & quibuſcum contẽderet, probe conſuluit (uera enim fateri neceſſe eſt) ut quiete uiueret, contentusq́; fuit, ſi non aliquid noui mali ab ipſis acciperet, hicq́; cum illam pulcherrimam uictoriã Hegeſander reputaſſet, citra ullum negotium apud ſe hunc habuit Timarchum. q̃ autem ea, quæ dico, uera ſint, omnes noſtis. quis enim ueſtrũ eſt, qui ubi uenduntur obſonia, non uenerit, & horũ ſumptus non uiderit? aut quis, qui cum in horum comeſſationes, libidinesq́; inciderit, præ mœrore Reipublicæ non angatur? ita mẽ, quoniã ſumus in iudicio, uoca Glauconẽ Cholargeum, qui Pittalacũ in libertatem aſſeruit, et reliquas teſtationes plege.

TESTIMONIVM. Teſtatur Glauco Timæi filius Cholargeus. Ego Pittalacum in ſeruitutem ab Hegeſandro actum, ad libertatem redegi. Sequenti tempore cum Pittalacus ad me ueniſſet, dixit, uelle cauſam, quam cum Hegeſandro habebat, terminari, ipſiq́; denũciari, ut iudicio liberaret, ad quod ipſe Hegeſandrum & Timarchum uocauerat, & quod Hegeſander in ipſum ſuper ſeruitute intenderat, eodemq́; modo ambo cõciliati ſunt. TESTIMONIVM. Amphiſthenes fert teſtimonium. Ego Pittalacum in ſeruitutem abductum ab Hegeſandro in libertatem eduxi, & quæ ſequuntur. quid igitur & ipſum Hegeſandrum uocabo, ipſi porro modeſtiorem teſtificationem deſcripſi, quàm illam, quæ illi conueniebat, paulo uero clariorem quàm Miſgolæ ſcripſeram. neque dubito, quòd aberrabit & peierabit. cur

itaq; eum ad teſtificandum exhibeo? ut uobis oſtendam, quos homines efficiat ſtudium huiuſmodi, quàm Deorum contemptores, legumq́; tranſgreſſores, quanquam in uniuerſum pudorem ipſum paruipendant. Aduoca & Hegeſandrum. TESTIMONIVM. *Hegeſander Diphili filius Spirieus teſtimonium dicit, quando ex Helleſponto huc applicui, apud Pittalacum aleatorem, Timarchum Arizeli filium ibi moram trahentem deprehendi, & ex ea amicitia illo utebar, cum illoq; uerſabar eiuſdem cauſa obſequij, cuius gratia prius Leodamante uſus fueram. Non ignorabam, quòd iuramentum pro nihilo ducturus eſſet, Athenienſes, uerum et id uobis antedixi, ſed & illud mihi notum eſt, quòd cum renuat teſtimonium ferre, uel ſtatim aderit ad patrocinium Timarchi, atq; id per Iouem nil eſt admirãdum, huc enim conſcendet eius uita confiſus uir honeſtus & probus, quiq; malos inſequitur, & Leodamantem, quis eſſet, neſciat, ob quem tumultuabamini, cum eius teſtificatio recitaretur. Sed nunquid producar, ut quid apertius dicam uel contra naturam meam? mihi quæſo per Iouem reliquosq; Deos dicite quicunq; apud Hegeſandrum ſeipſum dedecorauit, nonne uobis uidetur is apud ſcortatorem ſcortatum fuiſſe? aut quas ipſos bacchantes & inſanientes delirationes non ſupra modum feciſſe arbitramur? nonne putatis Hegeſandrum uulgata illa facinora, quæ cum Leodamante admiſit, defendere quæ uobis omnibus notiſſima ſunt? adeo enim præclara mandata illi iniungebat, ut cum ita eximia eſſent, in illis perſequendis ipſe modeſtius egiſſe uideatur. Sed tamen uidebitis, quòd admodum induſtrie & artificioſe hic, & eius frater Crobylus uel maxime è ueſtigio cum*

huc próſiluerint iſta quæ ego dico, perquam fatua eſſe dicent, teſtes enim ut præbeam, poſtulabunt, qui palàm deponant, ubi id fecerit, quomodo egerit, quis id ſciat, quí ue modus fuerit illa peragendi, impudenter (ut puto) id petent, non enim arbitror uos eſſe ita obliuioſos, ut de animo ueſtro leges pauloante uobis relatæ, quasq́; audiſtis, exciderint. quibus deſcriptum eſt, Siquis in id operis quempiam ex Athenienſibus mercede conduxerit, quis ue ad illud ſe uendiderit, maximis & condignis pœnis eum ſubiectum fore. quis ergo ita pditus homo eſt, qui manifeſto eiuſmodi teſtimonium ferre uelit, ex quo ipſe dignoſcatur, ſi uerum fateri uoluerit, ultimo ſupplicio ſubditus eſſe. reliquum igitur eſt, ut is qui paſſus fuerit, confiteatur. atqui ob id unum accuſatur, quòd iſta cum fecerit, lege uetante concionatur. uultis itaq; rem totam omittamus, minimeq́; exquiramus? honeſte per Neptunum urbem inhabitabimus, ſi ea, quæ nos re facta fuiſſe ſcimus, iſta niſi quis noſtrum huc prodiens clara uoce pariter & impudenter ipſe profiteatur, ob hoc unum poſthabuerimus? rem quæſo ex exemplis cognoſcite, exempla forte neceſſe erit, ut quamſimilia ſint moribus Timarchi. Videtis hos in meritoria taberna ſedentes, qui ſine controuerſia ulla & manifeſte eam rem exercent? hi tamen cum ad neceſſitatem eam deuenerint, ſiue præ pudore aliquid obtendunt, & fores claudũt. ſi uero iam aliquis interroget uos illac tranſeuntes, quid nam hic agat in præſentia, non ne quamprimum facti nomen explicabitis? quamuis eum, qui ingreſſus fuerat, non uideritis, qui nam eſſet, ſed cum propoſitum hominis, qui illi rei incumbit, intelligatis, & rem ipſam cognoſcatis oportet. Non ne

& de

& de Timarcho uobis eodem modo quærere conuenit? atq; id minime conſiderare, quis ſciat, ſed an ab eo illud actum fuerit. Atqui ô Timarche per Deos qd dicendum eſt? quid'ue tu diceres de alio homine, qui in ea accuſatione eſſet, ſiue qd dicere oporteret, quando adoleſcens teneræ ætatis relicta paterna domo alienis in ædibus pnoctet cæteros forma præcellens, opiperasq; cœnas cœnet, nihilq; conferat, tibicines quoq; habeat & ſcorta ſumptuoſa, ac ludat, et ipſe nihil exponat, ſed alius pro eo. iſta præterea diuinatione indigent? non'ne perſpicuum eſt id aliter fieri non poſſe, niſi is, qui talia aliquibus imperet. ipſe pro eis uoluptuoſum aliquid illis rependat, qui argentum inſumpſerint? non enim per Iouem Olympium ſcio quo'nam modo modeſtius commemorem flagitium ex his quæ abs te ridicule geſta ſunt. rem inſpicietis, ſi uolueritis, ex quibuſdam ciuilibus exemplis & maxime ex his, quæ præ manibus habetis, factæ ſunt in tribubus recenſiones, & quilibet noſtrum ſuffragium tulit de capite cuiuſque, quis reuera Athenienſis ſit quis'ue non. ac poſteaquam ego forum frequento, & cauſas agentes audio, illud idem ſemper apud uos uiguiſſe uideo, poſtea quàm accuſator dixerit, Viri iudices, hunc, nemine iurante, aut accuſante, teſtimonium'ue ferente, populares condemnant, at uos ipſi rem cognitam habentes quamprimum (ut reor) tumultuamini, uelu ti is iam ab ipſa ciuitate fuerit condemnatus, neq; uobis (ut puto) aliæ rationes, teſtimonia'ue expectanda eſſe uidentur, cum quis per ſe rem clare nouerit. Age uero per Iouem ſi quemadmodum de genere, ſic & de huius ſtudio Timarchi ſuffragium ferre oporteat, nunquid legi obſtrictus uel'ne, res

autem in cognitionem fori deferatur, ad uosq; ſicuti nunc re-feratur, neq; ex lege decreto'ue liceret, & mihi accuſare, & iſti ſe defendere, præcoq; qui nunc prope me eſt, illud ex le-ge præconium uos roget, ſuffragia uacua, ſi cui uideatur Ti marchus ſe proſtituiſſe, plena uero, cui minime. quid enim decerneretis? exacte noui, quòd ipſum condemnaretis. ſi ue-ro aliquis ueſtrum me interroget, qui ſcis, quòd nos iſtum condemnaremus? reſponderem, propterea q. illud libere mihi dixiſtis, & id quando, comprobaſtis & ubi fecerit quiſque ueſtrum, in memoriam reuocabo. quando hic in ſugge-ſtum in conſpectu populi aſcendiſſet et in Senatu, quando an-no ſuperiori Senator erat, ſi de murorum turris'ue inſtau-ratione facta mentio eſſet, uel quòd abductus in carcerem aliquis eſſet, ſtatim ridebatis & clamabatis, ipſiq; eius ſtu-diorum cognomentum dicebatis, quorum ei conſcij eſtis. ple raq; præterea alia & peruetuſta omitto. ea uero, quæ in ipſa concione geſta ſunt, quando hoc inquiſitionis iudicium Timarcho denunciaui, iſta in memoriam ueſtram reducere nolo. Cum enim conſilium ex Ariopago conuentum ad popu lum faceret ex huius decreto quod is de ædibus tulerat, quæ ſunt in Pnyce, uerbaq; faceret ex Ariopagitis Autolycus, qui honeſte per Iouem Olympium et Apollinem grauiterq;, & ut conſeſſus ille requirebat, uitam traduxerat, cumq; in Oratonis progreſſu diceret, illud quod à Timarcho fuerat propoſitum, à collegio approbari, de huiuſmodi. ſ. quiete, & loco in Pnyce, ne admiremini Athenienſes inquit, ſi Timar-chus peritior eſt, quàm Ariopagi conſilium, uos tunc tumul tuabamini & dicebatis, Autolycum uera dicere, quòd is ea-

rum rerum peritus eſſet, tumultuſq; ueſtri cum Autolycus ignarus eſſet, & propterea mœſto triſtiq; uultu dixiſſet, nos quippe ô Athenienſes Ariopagitæ neq; Timarchum reprehendimus, neq; defendimus. id enim patrium non exiſtit, talem autem ueniam Timarcho condonamus, is forte inquit, putauit in hac quiete minorem impenſam unicuique noſtrum ſubeundam eſſe, rurſumq; in quiete & paruo ſumptu, maior tunc cum riſu tumultus à uobis ꝓceſsit. ut uero arearum & cloacarum mentionem fecit, ac cohibere quidem uos potuiſtis, hic prodijt Pyrrhandrus uos increpãs, populumq; rogauit, num præſente Ariopagitarum conſilio ridere erubeſceret? uos autem ipſum reijciebatis illiq; reſpondebatis, ſcimus ô Pyrrhandre, quòd in conſpectu iſto ridendum non eſt, at eam uim ueritas habet, ut omnem ſuperet humanam rationem, hoc ego ſuſpicor à populo Athenienſe teſtimonium dictum fuiſſe, quòd falſæ teſtificationis conuincere æquum nõ eſt. Non'ne igitur Athenienſes abſurdum eſſet, ſi me nihil dicente uos nomen ſtudiorum, quæ de hoc nouiſtis, exclametis, me uero accuſante illud obliuiſcamini, & cum hac de re nullum fieret iudicium, fuerit condemnatus, cum uero aperte cõuictus fuit, dimittatur. Cæterum cum de recenſionibus meminerim, & ex Demophili adminiſtrationibus aliud inſuper exemplum ſubijcere nolo hiſce de rebus. Hic enim ipſe uir antequam eiuſmodi adminiſtrationes aggrederetur, quoſdam detulerat, qui concionem cæteraq; iudicia accuſare tentauerant, ueluti nunc Nicoſtratus, atq; de his partim iudicia antiquitus ſequuta fuere, partim uero etiam nunc extant. age uero per Iouem & Deos, ſi ad huiuſmodi defenſionem con-

uerſi fuiſſent, quam nunc affert Timarchus*: qui eum defen-dunt, atq; petiſſent, ut aliquis palàm teſtimonium diceret de eo quod in criminationem uenerat, alioqui iudices ne crederent neceſſe omnino fuiſſet ex hac ratione, ut teſtimonium tuliſſet, hic quòd iudicaſſet, ille quòd iudicatus fuiſſet, mortis pœna utriq; ex lege propoſita, ueluti hic. ſiquis aliquem* Athe*nienſem mercede ad contumeliam conduxerit, rurſumq́; ſiquis* Athenienſis *ad proſtituendum præ conquæſtu corpus ſuum ſponte locauerit. eſt'ne igitur aliquis, qui ita teſtificaretur, uel accuſator ipſe, qui eam rem notam facere iudicibus aggreſſus fuerat? nequaquã. quid ergo qui rei in iudicio fuerant, abſoluti'ne ſunt? minime ſanè. ſed ita me hercule mulctati ſunt, ut uitam amiſerint, cum multo per* Iouem *&* Apollinem *minore delicto quàm hic ipſe deliquiſſent. illi quippe miſeri cum eſſent, ſenectutemq́; & paupertatem ſimul ſufferre non poſſent, quæ uel maxima inter mortales mala exiſtunt, huiuſmodi calamitatibus affecti fuere, iſte uero cum ſuam nollet petulantiam continere. ſi itaq; hæc cauſa in externa eſſet ciuitate, ad quam appellaſſet.* Ego *utiq; teſtes uos mihi præberi peterem, qui optime noſſetis, an uera dicerem: cum uero* Athe*nis iudiciũ agatur ijdemq́; ſitis mihi iudices, totiusq; negotij teſtes; mihi ſupereſt, ut ea in re memoriam ueſtram excitem, uobis ut fidem mihi non denegetis.* Nam *mihi* Timarchus *uidetur* Athenienſes *non pro ſeipſo ſolum, ſed & pro reliquis, qui iſta cum eo agant, ſolicitus eſſe. ſi enim factum ipſum (ſicuti fieri conſueuit) occultum erit, & in ſolitudine, ac intra priuatas ædes, qui uero id optime ſciat, ciuemq́; dedecorauerit, ſi uera teſtificetur, maximis pœnis obnoxius futurus*

ſit; qui uero reus eſt, quem ipſius uita et ueritas redarguant, petat non ex his, quibus notatus eſt, ſed teſtimonijs iudicari. ſublata lex eſt & ueritas ipſa, uiaq; manifeſto aperta eſt, per quam maximorum maleficiorum authores effugient. qui etenim prædones, fures, adulteri, homicidæ, qui'ue ex his, qui uel ſumme delinquunt, ſi id clàm commiſerunt, pœnas dabunt? ex his tamen ipſis, ſiqui in flagrante crimine fuerint deprehenſi, idq; confiteantur, quamprimum mortis pœna afficiuntur; at qui rem celauerint, proptereaq; eam inficientur, iudicia nihilominus aduerſum eos dictantur, ueritatemq; per coniecturas nanciſcimur. in exemplum adducite Ariopagi conſilium, qui eſt ſelectiſsimus eorum hominum, qui ſunt in ciuitate, conuentus. multos nanq; ego pauloante uidi in hoc collegio eloquentiſsime dicentes, & teſtes exhibentes, qui tamen condemnati fuere, pleroſq; rurſus peſsime diſſerentes & rem minime teſtatam habentes ſcio uictores fuiſſe. non enim ex oratione ſolum, neq; ex teſtibus, ſed ex quibus ipſi rem nouerint, eamq; ſcrutati eſſent, ſuffragium ferunt. Quocirca conuentus hic in ciuitate maximæ exiſtimationis ſemper eſt. eodem itaq; modo Athenienſes & uos præſens iudicium efficite; ac primum apud uos nihil ſit magis fide dignum, quàm ea, quæ nouiſtis & de hoc ipſo Timarcho credidiſtis, deinde rem perpendite non ex præſenti ſed præterito tempore. quæ enim tranſacto tempore habitæ fuere Orationes de Timarcho eiuſq; ſtudijs, ueritatis gratia illæ dictæ fuerunt. at quæ hodierna die ob præſens iudicium fiunt, ea ſunt uos fallendi cauſa. ſuffragium itaq; longiori tempori, ac ueritati condonate, & eis quorum uos conſcij eſtis. At qui ali-

quis uerborum artifex, qui illi forſan orationem commentetur, me inquiet mihiypſi contraria dicere. neq; enim uidetur id fieri poſſe, ut unus & idem, qui ſe proſtituiſſet, paternam quoq; rem inſumere uoluerit, quòd enim in corpus peccarit, id pueri eſſe. paterna autem bona diſſipaſſe, uiri eſſe dicet. eos præterea, qui ſeipſos dehoneſtant, id, ut rei mercedem exigant, agere. iſta igitur admiratur, ac per forum uolitans portenta ait eſſe, ſi is ſe proſtituerit, & paternam hæreditatem cõſummpſerit. At ſiquis ignoret quomodo ea ſe habeant, illa ego manifeſtius uerbis exprimere conabor. quãdiu enim quæ pupillæ uenerat hæreditas ſuppeditauit, quam Hegeſander, dum hunc haberet, uxorẽ duxerat. argẽtũ quoq; ſupfuit quod is habuit, cum ex peregrinatione cum Timarcho habita aduenerat, nimium diſſoluti & nepotes fuere. poſtea uero quàm iſta ꝓſu lit, luſitq́;, et obligur iuit, is autem exoletus effectus eſt, nullusq́; (& merito) ullius rei præbitor erat, huiusq́; petulans deteſtandaq́; natura eadem ſemper appetebat, & præ nimia intemperantia ab imperando non deſinebat, idq́; in quotiadinã conſuetudinem uenerat, tunc ad paterna bona deuorãda ſe conuertit. nec illa ſolum belluatus eſt, ſed & (ſi ita dicere licet) epotauit. Atq; ita ſingula quæq; prædia non pro dignitate uendidit, neq; enim quod dignum eſſet, atq; utile expectare poterat, uerum eo pretio quod primum inueniebat uenundedit uſq; adeo libidinibus urgebatur. huic enim pater eiuſmodi fortunas reliquerat, quæ alteri ad munera publica ſubeunda ſuppetiſſent, cum is eas ne ſeruare quidem potuerit. Domum à tergo ciuitatis ſuburbanumq́; in Sphettiorum uico ſitum habebat, aliumq́; rurſus locum in

Alopece; miniſtros præterea calceorum opifices decemno-uem, quorum unuſquiſq; ſingulis quibuſq; diebus ad hūc duos obolos deferebat, tres autem officinæ magiſter. ad hæc in-ſuper mulierem, quæ in conficiendis purpureis ueſtibus peri-ta erat, quæq; ſubtilia opera in forum afferebat, hominem quoq; uariandi arte præditum, nominaq; quorundam, qui ei argentum debebant & ſupellectilia, habebat. quòd autem quæ dico, uera ſint, hic præterea qui aperte & palàm id te-ſtentur re ipſa, teſtes præbebo. nullum enim ſicuti in illa re periculum, nullaq; aderit ei uerecundia, qui uera fateri uo-luerit. Domum *itaq; urbanam hic uendidit* Nauſicrati Co-*mœdiarum actori, deinde illam ab* Nauſicrate *emit* XX. *minis* Cleænetus *chori magiſter, ab hocq; ſuburbanum cō-parauit* Mneſitheus Myrrhinuſius. *quod prædium cum am-plum eſſet, is ſyluescere indigne paſſus fuit.* Locum *autem, qui procul à mœnibus* XI. *ſiue* X. *ſtadijs diſtabat, cum mater ſuppliciter peteret & deprecaretur, ſicuti ego audiui, ut dimitteret, ac ne diuenderet. ſi quis alius locus ad ſepulchrum ei non ſupereſſet, nec ab hoc ipſo inquam loco continuit, ſed et hunc duabus mille drachmis abalienauit, an-cillarumq; & miniſtrorum ne quenquam quidem reliquit, ſed omnes mancipauit.* Quòd *iſta non confingam, ego ea-rum rerum, quas huic pater reliquerat, teſtes dabo. is au-tem, ſi dicat mancipiorum corpora non uendidiſſe, illa huiuſ modi in lucem exhibeat. & argentum quod fœnori aliqui-bus pater dederat, illud exactum is diſſiparit. teſtimonia uo-bis adducam* Metagenis Sphettij, *qui eius plus triginta mi-nis debitor cum fuiſſet, reliquum quod ſupererat, defuncto pa*

tre, huic Timarcho VII. *ſ. minas reddidit. Aduoca itaq; Metagenem Sphettium, uerum primum lege Nauſicratis teſtimonium, qui domum emit, ac cætera quæq; in manibus ſunt, quorum per Orationem mentionem habui.* TESTIMONIA. *Quòd itaq; eius pater non modicam pecuniam tenuerit, quam iſte ad nihilum redegit, id uobis oſtendam. cum enim timeret, ne cenſeretur, quæ ipſe habebat bona diuendidit. præter ea, quæ paulo ante commemoraui loca, fundum alium in Cephiſijs, officinas duas in Amphitropis ad argenti ſodinas habebat, unam in Aulone, alteram ad Thraſylum poſitas: unde autem iſta ei obuenerint, explicabo. hi erant tres fratres Eupolemus exercendorum puerorum magiſter, & Arizelus huius pater, atq; Arignotus, qui & nunc uiuit, ſenex oculorum morbo correptus. horum primus deceſſit re indiuiſa Eupolemus. Alter autem Arizelus Timarchi pater, dum uiueret, omnium bonorum adminiſter erat, ob morbum & oculorum calamitatem Arignoti, ac quia poſtea Eupolemus iam mortuus erat, & neſcio quid in alimenta pacto conuento Arignoto præſtabat. poſtea uero quàm Arizelus defunctus fuit huius pater Timarchi, in initio, quouſq; is puer fuit, omnia ab tutoribus cum Arignoto modeſte gerebantur, ut uero Timarchus hic in pubertatis codicem relatus fuit, & rem adminiſtrare cœpit, contempto uiro ſene, taliq;, quòd cum eius patruus eſſet, infeliciter degebat, & patrimonium diſſipauit, nullamq; rem neceſſariam Arignoto ſubminiſtrabat. uerum permiſit, ut inter cauſarios ſtipendia faceret, poſtremoq;, quod & grauiſſimum fuit, ſene derelicto, cum cauſariorum*

recenſio fieret, precesq́; pro ſtipe in ſenatum porrigente, cum ipſe Senator eſſet, & ea die præſideret pro eo intercedendum eſſe non duxit, ſed permiſit, ut Prytanei ſtipem amitteret. quòd uera dicam, aduoca Arignotum Sphettium, & teſtificationem recita. TESTIFICATIONES.

Forte quis dicat, quòd ſi paternam domum uendidit, aliam alicubi in ciuitate comparauerit, proq́; ſuburbano ac loco in Alopece, proq́; opificibus & reliquis, quæ ad fodinas habebat argentum conficiendum curauerit, ueluti & antea pater eius fecerat. uerum id longe abeſt, nil ſupereſt. non domus, non habitatio, non locus, non famuli, non pecunia fœneratitia, ſed nec & aliud quicquam, ex quo non perditi homines uitam ducunt. at huic loco patrimonij ſupereſt, dementia, calumnia, temeritas, audacia, luxus, ignauia, impudentia, inq́; rebus turpibus uerecundiam non noſſe. quibus ex rebus quis pernicioſisſimus & patriæ ciuis ſumme inutilis efficeretur. Non igitur paterna tantum bona abalienauit, ſed & reſpublicas ueſtras, quas ſua unquam in poteſtate habuit. is enim hanc, quam uidetis, ætatem nactus reperiri non poterit, ut ad aliquem magiſtratum unquam, quem geſſerit, ſorte fuerit eductus, uel ſuffragijs deſignatus. uerum omnes aduerſus leges mercatus eſt, quos plurimos prætermittam, ſi duorũ uel trium mentionem fecero. Ratiocinator quippe effectus, plurimum ciuitati nocuit, muneribus ab his acceptis, qui non iure magiſtratus gerebant, maxime uero eos, qui rationibus reddendis obnoxij erant, cum nihil alioquin expilaſſent, calumniatus fuit. Magiſtratum obiuit in Andro, quem triginta minis nundinatus fuerat, quas ſub no

uem obolis pro quaq; mina mutuo acceperat, ſibi id lucri præ eius dementia ex ſocijs ueſtris comparando. tantamq; petulantiam præ ſe tulit aduerſus liberorum hominum uxores, quantam quiuis unquam alius admiſit, quorum aliquem ego huc non accerſam, ut ſuam calamitatem, quam ſilere in animo conſtituerat, propalàm teſtetur, uerum illud uobis conſiderandum relinquo. quid expectetis eum, qui Athenis non in alios ſolum ſed & in ſuum corpus iniurioſus fuit legibus pollentibus, uobis ſpectantibus, inimicis imminentibus, cum in quam ipſum, ubi fidentiam, facultatem, & imperium ſit adeptus, quis ſperet quidpiã ex flagitioſisſimis rebus omiſiſſe? Cæterum per Iouem & Apollinem ſæpe ciuitatis ueſtræ felicitatem ex multis ad animum reuocaui, cum inter cætera, tum non minimum ex his, quòd per ea tempora nullus inuentus fuerit, qui ciuitatis Andriotum emptor fuerit. At forte dum is per ſe magiſtratum egit, malus fuit. quando uero unà cum pluribus imperium habuit, probus extitit? Vnde enim is Athenienſes in Senatum, dum princeps eſſet Nicophemus cooptatus fuit? ſed ſi omnia percurrere uellem, quæ hoc anno iſte patrauit, hac parua diei parte, indignum eſſet, id aggredi; uerum quæ proxime accedunt ad accuſationem, ob quam præſens eſt conſtitutũ iudicium, iſta breuibus explicabo. ſub eius itaq; Nicophemi principatu, cum is Senator erat, rerum ad Deam pertinentium curam habuit Hegeſander Crobyli frater, atq; Rempublicam uel ſummo amicitiæ ſtudio compilarunt, mille. ſ. drachmis. quam rem cum intellexiſſet uir probus Pamphilus Acherduſius, ut aliqua ex parte huic reſiſterunt, ira percitus cõcione iam coacta ſurgens dixit, Athe

nienſes Rempublicam ueſtram uir & mulier mille.ſ.drachmas expilant. Vos cum admiraremini, quo pacto uir & mulier, quæq; ea uerba eſſent, parumper obmuteſcens ait, ignoratis quod dicam? Vir quippe eſt nunc Hegeſander inquit ille, antea quidem is Leodamantis coniunx fuerat: mulier autem eſt Timarchus iſte. Quo uero modo pecunia ſubtracta fuerit, ego exponam. ac cum nonnulla iucunda ea in re commemoraſſet docte admodum & aperte, iſtaq; in animis ueſtris infixiſſet. quid igitur eſt Athenienſes quod uobis conſulendum ducam? Siquidem Senatus hunc deliquiſſe conuicerit, proptereaq; ordine ammotum iudicio tradiderit, eos dono afficiatis, quòd ſi non caſtigarint, aliquid ne detis, ſed & in illam uſq; diem ad eorum memoriam illud reuocabitis. deinde cum reuertiſſet Senatus in curiam, eum eiecerunt, ſuffragio tamen exceptarunt, quoniam neq; iudicio illum tradiderunt, neq; ordine ammouerunt. doleo quippe cum hæc refero, tamen, ut dicam, neceſſe eſt, doni cõpotes non fuere. Ne itaq; Athenienſes Senatui uideamini ſuccenſuiſſe, & quingentos uiros ciues corona indotatos poſtpoſuiſſe, quòd hunc nõ coercuiſſent, ipſi uero hunc dimittite, & eum Oratorem, qui Senatui inutilis fuerit, populo reſeruate. in magiſtratibus, itaq;, qui ſortitione dantur, ita eſt uerſatus. in his uero qui ſuffragatione diſtribuuntur, melior fuit? ac quis ueſtrum non nouit q̃ aperte & teſtato furti conuictus fuerit? Peregrinorum enim Cenſor cum in Eretriam miſſus fuiſſet, ſolus ex Cenſoribus confitebatur argentum ſumpſiſſe, neq; pro re ſe defendit, ſed quamprimum pro pœna ſupplicauit, maleficium confitendo. Vos eos, qui infitiatione ſe defendebant, ta

lento pro quoq; mulctaſtis. hunc autem XXX. *minis, ueruntamen leges mandant expilatores confeſſos morte puniri, inficiantes autem in iudicium duci. Atqui ita uos iſte contempſit, ut ſtatim ex publicis recenſionibus duas mille libras abſtulerit. Cum enim dixiſſet, Philotaden Cydathenæum ciuem, ſuum eſſe libertum, & popularibus ſuaſiſſet, ut eum decernerent ex albo delendum, accuſationiq; in foro inſiſteret, ſacriſq; eius manibus ſumptis iuraſſet munera ſe ea in re non accipere, neq; accepturum eſſe, perq; Deos iuriſiurandi præſides iuraſſet, & exitium ſibyiſi imprecatus eſſet, accepiſſe deprehenſus fuit ab Leuoconide ſocero Philotadi per Philemonem hiſtrionem* XX. *minas, quas modico tempore cum Philoxena meretrice conſumpſit, atq; ita accuſationi præuaricatus fuit, conceptiſq; uerbis peierauit. q uera dicam, uoca Philemonem, qui Timarcho pecuniam dedit, & Leuconiden Philotadi ſocerum, & pactorum exemplaria perlege, queadmodum rem controuerſam tranſegerit.*
TESTIMONIVM, PACTA. *Erga itaque ciues & domeſticos quomodo ſe habuerit, & quàm turpiter paternam hæreditatem diſſiparit, ac contumeliam in ſuum ipſius corpus admiſſam quàm parui fecerit, conſcij quidem eſtis etiam antequam ego dicerem. Oratio quoq; mea uos ſatis admonuit. duæ ſuperſunt orationis partes, de quibus ut poſſim orationem habere omnes Deos Deaſq; deprecor, in emolumenum Reipublicæ, ſicuti ante dixi, uoſq; eis aures ueſtras præſtare uelim, quæ dicturus ſum, & attendere, ac docilitate quadam illa aſſeq. Prima itaq; oratio mea præcurſio quædam eſt eius defenſionis, quam audio explicādam*

ſtri, ne ſi ego id prætermiſerim, qui ſe in arte Rhetorica iuuenum doctorem pollicetur, machinatione quadam uos ſeducendo commoda ciuitatis auferat. ſecundo autem de eo mihi uerba erunt, ut ciues adhorter ad uirtutem. Video autem multos iuuenes ad forum accedentes, multos quoque ſenes, non paucos item ex reliqua Græcia ad hanc audientiam collectos: quos ne putetis huc, ut me aſpicerent, conueniſſe, ſed multo magis uos obſeruaturos, non ſolum an leges ferre ſciatis, ſed & an honeſta à turpibus diſcernere, & num uiros probos cohoneſtare noſcatis, & an eos coercere uelitis, qui uitam eorum ignominioſam Reipublicæ pararint. Primo de defenſione aliquid uobis dicam. Nugator in dicendo Demoſthenes, uel ait leges delendas eſſe, aut uerbis meis attendendum non fore. Demiratur enim quòd omnes non recordemini, ſingulo quoq; anno Senatum meretricium uectigal liceri ſolere, quiq; id conduxerint non ſomniare ſed certo ſcire eos, qui eo opere utantur. quando itaq; Timarcho aduerſari auſus fui, quòd cum muliebria pateretur, ei concionari non liceret, ſe rem geſtam expoſcere inquit, non criminationem accuſatoris, quin & publicani teſtimonium, qui ab Timarcho id uectigalis exegerit. Ego aduerſus iſta Athenieſes uidete num pure libereq; diſceptare uobis uiſus fuero, præ ciuitate nanq; erubeſco, ſi Timarchus populi conſultor, quiq; per Græciam legationes obire auſus fuerit, non uniuerſam accuſationem refellere aggrediatur, ſed loca roget, ubi moram traxerit, & publicanos, qui ab eo meretricium uectigal collegerint. ab hac igitur defenſione, ueſtri gratia recedat, alteram ego rationem tibi ſubminiſtro honeſtam pariter

& iuſtam, qua utaris, ſi nullius turpitudinis conſcius tibi fuiſti. iudices enim intuitus ea dicere audito, quæ uirum decet proferre, qui temperatus fuerit per ætatem. Viri Athenienſes à pueritia & adoleſcentia apud uos educatus fui, non ignobilem artem exerceo, uerum in concionibus unà uobiſcum conſpicior. exiſtimo quidem ſi apud aliquos alios mihi de his criminibus Oratio habenda eſſet, de quibus in iudicium uocor, teſtificationibus ueſtris quod ab accuſatore inſimulatum eſt facile ſublatum iri. non enim ſiquid eorum à me actum eſſet, ſed ſi uel uobis uiderer uitam criminationibus propiorem duxiſſe, quæ ab iſto mihi obiectæ fuere, reliquam certe uitam mihi iniucundam putarem. En iſtud in me ſupplicium porrigo, ut ciuitas apud Græciam ſe excuſet, neque ad uos ſupplex uenio, uerum me morti tradite, ſi eiuſmodi eſſe uidear. Hæc eſt ô Timarche defenſio uiri probi & temperati, ac uita fidentis, omniaq; maledicta & merito aſpernantis. at quæ dicere ſuadet Demoſthenes, non ſunt uiri ingenui, ſed ſcorti de locis contendentis. poſtq̃ uero ad habitationum nomina confugis, ac petis rem ab loco perpendi, ubi ſ.moratus fueris, ſi quæ dixero audieris, non item iſtiuſmodi genere dicendi uteris, ſi modeſtus fueris. Non domus enim, neq; habitatione cognomina inhabitantibus præbent, ſed incolæ ab his ſtudijs, quibus priuatim ipſi delectantur, cognomenta locis imponunt. ubi enim plures unam aliquam domum ad habitandum indiuiduam cõduxerint, eam cohabitationem appellamus, at cum quis ſolus inhabitat, domum uocamus. Siquis aliquam ex officinis, quæ in uijs ſunt, medicus, ut eam incolat, conduxerit, medici officina dicitur. quòd ſi eam ha-

bitare deſinat, inq; hanc ipſam officinam faber ærarius habitandi animo ingrediatur, æraria officina nuncupatur, ſi fullo, officina fullonis, ſi tignarius faber, tignarij officina, quòd ſi leno & meretrices ab exercitio quamprimum meritoria taberna dicetur, ſicuti tu plures meritorias tabernas rei opportunitate feciſti. ne igitur ubi id egeris interroga, ſed quòd id non feceris defende. Accedet (ut uidetur) & altera ratio ab ipſo cauillatore confecta: ait enim quòd fama nihil ſit iniquius, forenſiaq; argumenta, quæq; prorſus eius uitam comitantur, præbebit. in primis enim ædes in iugo ciuitatis ſitas, quæ Demonis dicuntur, ementitum inquit cognomen habere, cum Demonis non ſint. præterea Mercurij ſtatuam, quam dicunt Andocidis eſſe, non Andocidis ſed Aegeidæ tribus donarium exiſtit. adducet quoq; ſeipſum ſub ſpecie ſalis ueluti uir facetus, & in eius priuatis ſtudijs ridiculus, niſi inquiet, & me oporteat uulgo parere quòd Demoſthenes non uocer ſed Batalus, cum id cognomenti à nutrice ob blanditiam quandam habuerim. Quòd ſi Timarchus, quia pulcher fuit, carpitur præ calumnia pulchritudinis, non quòd ipſe aliquid commiſerit, utiq; par non eſſe ob id eiuſmodi calamitati eum ſubiacere debere. Ego ô Demoſthenes de donarijs, & ædibus, ac fundis, reliquiſq; rebus omnibus mutis multa, & uaria, nuſquamq; eadem uerba fieri audio. in eis enim neq; honeſti, neq; turpes actus notari poſſunt, ſed qui ad ea loca attigerit, ac quicunq; obuius fuerit, pro modo opinionis de eo conceptæ materiam loquendi præbet. Quo uero ad hominum uitam, & ſermonem, & actus, & non ementita quædam ſponte ſua orta, fama per ciuitatem uagatur,

& effert in uulgus priuata cuiuſcunq; ſtudia, multa quoque diuinat, quæ futura ſunt, atq; ita conclamatum eſt, minimeq; confictum quod aſſero, ut & Rempublicam noſtram maiores q; noſtros famæ ueluti Deæ maximæ aram conſtruxiſſe reperietis, Homerumq; ſæpe in Iliade dicentẽ antequam aliquid, quod futurum erat, eueniret.

Fama ad caſtra uenit.

rurſusq; Euripiden oſtendentem, hanc Deam non mortales ſolum docere poſſe, qui ſint, cum uiuant, ſed & cum mortui fuerint, dum ait,

Nam fama telluris etiam in receſsibus
Virum bonum oſtendit.

Heſiodus inſuper palàm ipſam Deam facit, dum eos admodum ſapienter alloquitur, qui in uiuendi conſociatione eſſe uo lunt: ait enim:

Non moritur fama omnino, quam turba uirorum
Plurima uulgauit, quoniam ipſa eſt una Dearum.

Horum etenim Poematum, qui honeſte uixerint, laudatores eſſe reperietis. omnes quippe, qui honoris cupidine detinentur, à bona fama gloriam ſe conſequuturos exiſtimant. at qui turpiter uiuunt, hanc Deam non reuerentur, quòd ipſam ſui perpetuum quendam accuſatorem eſſe putent. Recordamini igitur Athenienſes, quæ fama uigeat apud uos de Timarcho. Non'ne ut eius nomen profertur, quãprimum quid eiuſmodi rogatis, quis Timarchus, Catamytus? Deinde ſi alicuius rei teſtes exhiberem, mihi crederetis, ſed ſi Deam teſtem adducam, fidem non præſtabitis? quam ne mentiri quidem fas eſt cogitaſſe, quãdo & de Demoſthenis cognomento id

to id ſit, quòd non male à fama. uerum non à nutrice Batalus fuerit appellatus ob effœminatam quandam mollitiem & indecentem corporis motum, nomen conſecutus. ſiquis enim hæc tua ornata ueſtimenta tibi detraxerit, molleſq́; tunicas, in quibus Orationes *aduerſus amicos conſcribis, & circumferens in iudicum manus illas det, puto ipſos (niſi quis prius id prædixerit) dubitaturos, uiri an mulieris ueſtem aſſumpſerint. Conſcendet autem ad defenſionem aliquis ex* Imperatoribus *(ut audio) delicatus, ſeq́; demirans, & ueluti in palæſtris & luctis exercitatus, qui uniuerſum controuerſiæ ſtatum conuellere ſtudebit, non iudicium me inquiens conſtituiſſe, ſed grandis ineptitudinis initium feciſſe, in mediumq́; feret in primis, qui uos beneficio affecerunt,* Harmodium *&* Ariſtogitonem, *atq; inter eos fidem, eamq́; rem, quantum ciuitati contulerit, enarrabit, neq; ab* Homeri poemate, *ut aiunt, continebit heroicis uocabulis, ſed & amicitiam, quam dicunt amoris cauſa inter* Patroclum *&* Achillem *interceſſiſſe, decantabit, pulchritudinemq́;, quaſi non antea hominum ſermone celebretur, ſi temperantiæ adiuncta ſit, nunc laudabit. ſi etenim decentem corporis habitudinem eiuſmodi quòd aliqui criminentur, miſeriam quandam propterea eam habentibus aſcribant, uos non eadem publice decreturos aiunt, quæ & priuatim uoto precamini. abſurdum enim eſſe ſibi uideri, ſi quidem filios nondum natos, omnes uota facitis qui patresfamilias futuri eſtis, pulchro honeſtoq́; aſpectu, gigni, ac ipſa ciuitate dignos. qui uero, iam procreati ſunt, ob quos gloriari ciuitas deberet, ſi forma & ætate præſtantes aliquos ſtupidos detinuerint, & ex amore appetantur,*

eos uos, ut uidetur, Aeſchini obtemperantes ignominia affi cietis. Atq; hic egreſſum quendam (ut audio) de me factu= rus eſt rogans, num me pudeat, cum in ſcholis aſsiduus fue= rim, plurimorumq; amator, rem ad opprobrium & diſcri= men deducam; ac poſtremo (ut nonnulli mihi nunciant) cum uos ad riſum & facetias conuerterit, ſe oſtenſurum dicet, quot ego, & ad quos poemata amatoria perſcripſerim, con tumeliarumq; & plagarum, quæ ob eam rem mihi inflictæ fuerint, teſtimonia ſe præbiturum. Ego uero neq; honeſtum amorem reprehendo, neq; ſpecie præſtantes aio protinus ci= nædos eſſe, neq; inficior, quòd & ipſe amori deditus fue= rim, & etiam in præſentia ob eam rem cum quibuſdam con= tentiones pugnasq; conſtare non negauerim, neq; mihi non contigiſſe. De carminibus autem, quæ iſti aiunt me ſcripſiſ= ſe, partim fateor, partim ad eum modum ſe habere nego, quemadmodum illa deprauata præbent. Definio autem for= moſos & modeſtos amare, humani affectus, rectiq; animi eſſe; libidinoſe autem ſe habere in aliquem pecunia uenalem, iniurij & inelegantis hominis officium eſſe reor. Caſte por= ro amare, id honeſtum eſſe aio. eum autem, qui ingenui ſit animi mercede proſtituere, inhoneſtum quantum iſtorum al= terutrum inter ſe differant, & ut plurimum diſtent ex his, quæ ſubijciam, uos uerbis condocefacere enitar, maiores ue ſtri cum de ſtudijs, deq; ijs, quæ à natura neceſſario bona mala'ue ſunt, leges tulerunt, quæ liberis hominibus obeun= da putarunt, ea ſeruis peragenda uetuerunt, ſeruus (ait lex) ne nudetur; ne'ue in palæſtris ungatur, neq; præterea adie cit quòd liber ueſte poſita corpus oleo pungere poſsit. Cum

enim legiſlator bonum id quod in exercitationibus corporis eſt, perſpexiſſet, idq́; ne ſerui attingerent denegaſſet, eademmet lege, qua illos prohibuit, liberos homines ad eiuſmodi exercitationes inuitandos cenſuit, rurſus hic ipſe legiſlator, quòd ſeruus liberum puerum ne amet, ne'ue aſſectetur, uel à publico lictore quinquaginta plagis uerberetur, edixit. **At** *liberum non uetuit amare, & uerſari, & comitari, neq; ob id aliquod puero detrimentum inferri, ſed continentiæ teſtimonium euenire iudicauit. cum uero diſcerni adhuc non poſſit, quis uere beneuolus ſit, & quis non, amatorem cohibet, & amicitiæ ſermones in prudentiorem & prouectiorem ætatem reijcit. ſectari uero & obſeruare, arcem & cuſtodiam maximam caſtitatis eſſe arbitratus eſt.* Igitur *de* Republica *benemeritos, uirtute autem præcellentes* Harmodium & Ariſtogitonem, *ſiue modeſtus qdam & legitimus ſiue amor, ſiue mos, utcunq; ipſum licet appellare, ita eos inſtituit & erudiuit, ut qui eorum actiones commendare nitantur in præconijs rerum ab illis geſtarum exiliores eſſe uideantur.* Poſtea *uero quàm* Achillis & Patrocli *meminiſtis,* Homeriq́; *ac reliquorum* Poetarum, *quaſi iudices eruditionis ſint imperiti.* Vos *uero idonei, atq; ob rerum cognitionem populum pro nihilo ducitis, ut cernatis, quòd & nos aliquid audiuimus & didicimus, aliquid de his & nos dicemus. quando autem uiros* Philoſophos *citare conantur, & ad rationes cõfugiunt uerſibus conſcriptas, ſpectate* Athenienſes *& contuitam ni ad omnium uoce probatos, eximioſq́;* Poetas. *quàm blande appellari eos uoluerint, qui moderate uiuunt, quiq́; eiuſmodi morum ſunt amatores, inſuper et eos, qui his in re-*

bus ſunt intemperantes, quas non decet, quiq; iniurij ſunt. in primisq; de Homero dicam, quem inter antiquisſimos ſapientisſimosq; Poetas cōnumeramus. ille enim ſæpenumero cum Patroclum et Achillem commemiſſet, amorem quidem, eorumq; amicitiæ uocabulum inuoluit, dum ratus eſſet beneuolentiæ magnitudinem eruditis auditoribus incognitam non eſſe. Alicubi enim cum Patrocli mortem Achilles conquereretur, uelut quid acerbisſimum recordatus, ait quòd promiſſa Patrocli genitori Menœtio non ſua ſponte interuertiſſet. ſpoponderat nanque ipſum in Opunte incolumem ſe reducturum Patroclum. quippe erat Opuntius, ſi ipſum unà ſecum ad Troiam eduxiſſet, eiq; aſſediſſet. quapropter manifeſto tenetur, quòd amoris gratia eius curam ſuſceperat. Verſus præterea id declarant, quæ ego nunc recitabo.

Illo uana die certe ſum fatus amici,
Exhortans heroa Menœtium in ædibus altis
Clarum in Opunta promiſi redducere natum
Pergama proſtrantem, partem prædæq; ſequentem,
Sed non cuncta uiris cœli Rex uota ſecundat:
Nam Troia amborum debebat ſanguine tingi.

Non itaque hic ſolum lamentabili uoce fuiſſe uidetur, ſed eum ita acriter deplorauit, ut cum à Thetide matre ante audiſſet, quòd ſi hoſtes non tentaret, uerum Patrocli mortem impunitā dimitteret, domum reuerſus ſenex in ſua ipſius patria foret moriturusq; ſi uindictam ſumpſiſſet breui tempore futurum, ut uitam finiret: magis defuncti fidem q̃ propriam ſalutem ſequi uoluit, ita præ eius magnanimitate animo induxerat illius interfectorem ulciſci, ut cum omnes ipſum horta-

rentur & impellerent, ut lauaretur & cibũ ſumeret, nihil eo- rum ſe facturũ eiurarit, priusq̃ Hectoris caput in Patrocli ſe pulchrum retuliſſet. cũ autem is ſomnum cœpiſſet ſupra rogũ (ut Poeta ait) Patrocli ſimulachrum inſedit, atq; eorum cõ- memorationem habuit, eaq; Achillem eſt obteſtatum in q̃bus lacrymari, illorumq; uirtutem & amicitiam, dignũ eſt imita ri. rogat enim cum prius ipſum admoneat q, & is non ꝑcul abeſt ab exitu uitæ, ſi quoquo modo fieri poſsit, ſe præparet, ut quẽadmodum ſub una eademq; ratione educati fuere, atq; uixerunt, ita eorũdem defunctorũ oſſa eadem in urna collocen tur. cũq; ploraret, & ſtudia referret, quæ inter ſe dum uixe- rãt, exercuerãt, ait, nõ amplius maximis de rebus ſicuti prius ſoli inter nos ſeorſum ab reliquis amicis ſedentes conſilia capie mus, fidem reor, & beneuolentiam qd optabiliſsimum eſſe ar bitrabatur, ut autem & ex carmine Poetæ ſententias cogno- ſcatis, uobis ſcriba leget eos uerſus, quos his de rebus Poeta edidit, Recita prius illos, qui ſunt de uindicta Hectoris.

Ergo ubi ſis manes Patrocle ſequendus ad imos,
Nequaqaam tumulo condam prius, Hectoris huc q;
Magnanimi portem caput occiſoris & arma.

Lege & illos quibus ut eadem ſepulchro condantur in ſomnis Patroclus petit, ac de ſtudijs refert quæ inter ſe exercuerant.

Dilectus quoniam ſocijs non abſq; ſedentes
Conſilium uiui capiemus, nam impia ſors me
Abſtulit inuiſa, primis mihi quæ obtigit annis
Et ſimili fato decretum fortis Achilles
Te quoq; ſub muris generoſæ occumbere Troiæ
Poſcentem ſæuo, formoſam marte Lacenam

Dicam aliud tibi, ſed tu animo mea dicta reconde.
Ne patiare tuis ſemota mea oſſa locari.
Aſt eadem pariter tellus ut condat utrunq;
Vrnula in aurata, uenerandæ munere matris.
Sed ſumus in noſtris ut nutriti ædibus ambo
Sub primo Opunte, me quando Menœtius æuo
Abduxit puerum ueſtrum, de cæde cruenta.
Illo quippe die nolens natum Amphidamantis
Occidi puerum ludorum percitus ira.
Peleus me ſuſcepit eques his ædibus, atq;
Cura aluit ſumma, famulumq; uocauit Achillis.
Sic una amborum ſimul oſſa tegantur in urna.

Quòd itaq; ipſe ſeruari potuiſſet, niſi uindictam mortis Patrocli proſecutus eſſet. recita quæ ait Thetis,

Nate cito moriturus eris mihi, dicis ut ipſe.
Nanq; parata tibi ſubito poſt Hectora mors eſt,
Huic celer eſt ualde ſuſpirans orſus Achilles.
Mox moriar, neq; enim debebam ferre ſodali
Auxilium cæſo ſuper omnia cætera charo.

Non minus quoq; ſapiens inter Poetas Euripides quid pulcherrimum eſſe exiſtimat, temperanter amare, dum in uoti parte amorem collocat, Alicubi enim ait,

Qui ad temperantiam, adq; uirtutem incitat
Eſt appetendus hominibus cunctis, amor:
Quorum utinam ego numero quoq; ipſe aſcriberer.

Rurſus hic ipſe Poeta in Phœnice, dum aduerſus calũniam ei apud patrẽ illatã ſe defenderet, aſſuefacit hoĩes ne ex ſuſpitionibus & criminationibus, ſed à uita reorũ ſentẽtias ferãt.

Iam ſæpe multis in negotijs fui
Iu lex ego, & contentione teſtium
In cauſa eadem dicier contraria
Cognoui. at ipſe quis nam homo ſapiens ſiet,
Viri ex natura ueritatem colligo,
Vitam reſpectans quiſq; quam traduxerit.
Qui nanq; uerſatur libenter cum improbis,
Nihil requiro, quippe qui cognouerim
Eum eſſe ſimilem ijs, quibus is aſſueuerit.

Vobiſcum agitate Athenienſes ſententias, quas Poeta pronunciat multarum rerum fuiſſe ſe iudicem ait. quemadmodũ nunc uos iudices eſtis, ſententiasq́; non ex teſtimonijs ſed moribus & conſuetudinibus tuliſſe inquit, cum illud præ oculis haberet quam uitam quotidianam reus duxerit, quoq́; pacto res domeſticas gubernauit, ut ſicuti ſeipſum ita & Rẽpublicam adminiſtraturus fuiſſe credatur, & qbuſcum familiaritatem habere delectetur, atq; tandem quid eiuſmodi eloqui nõ prætermiſit, talem eum eſſe, quales hi ſunt, cum quibus uerſari cupiat. proinde æquum eſt uos eiſdem de Timarcho argumentis uti, quibus uſus eſt Euripides. Quomodo ſuum patrimonium tractauit? nempe paterna & amicorum bona corpore èmeritus profudit, muneribusq́; acceptis bona omnia publica cõſumpſit, ut nil præterea aliud niſi dedecus ei ſuperſit. Quo cum uerſari delectatur? cũ Hegeſandro. Hegeſander autem quibus ſtudijs oblectatur? eis, quibus ſiqs utatur, ipſum à concionando leges arcent. ego proinde quid aio contra Timarchum? & quæ ea ſunt, quæ in accuſationem deduxi? Timarcho corpore proſtituto paternæq; hæreditatis n epoti

concionari ne liceat, uos (ſicuti iurauiſtis) eiſdem de rebus ſen tentiam fertote, quæ ſum perſequutus. uerum ne diſtrahar dum Poetas cõnumero, uiros referam uobis ſeniores et per- celebres, eorumq́; nomina, adoleſcentumq́; & puerorum, quorum partim propter eorum elegãtiam pleriq; amatores, euaſerũt, partim adhuc ſunt cum in prouectiori ætate exiſtãt, quorum nullus unq̃ ad id ad quod Timarchus deuenit, ut accu ſari mereretur. Rurſus in animo eſt, ut eos recenſeam eo- rumq́; nomina, qui paſſim, & ſine delectu ſeſe proſtituerũt, ut uos illorum recordati, locum Timarcho, cõdignum aſſigne tis. in primis itaq; nomina ingenuorum hominum & qui ho- neſte uixerunt recitabo. Noſtis Athenienſes Critonem Aſtyo chi & Periclidem Perithœdi, Polemagenemq́;, & Pando- leontem Clengori filium, Timeſitheumq́; curſorem, pulcherri mos non ſolum ex ciuibus ſed & ex uniuerſa Græcia fuiſſe, plurimosq́; & modeſtiſſimos ad ſe amandos excitaſſe, atta men nemo unquam de illorum dignitate quicquam detraxit. Præterea ex adoleſcentibus & pueris qui etiam nunc extãt, primum quidem nepotem ex fratre Iphicratis, filium uero Ti ſij, Rhamnuſij, eiuſdem qui eſt nominis cum hoc ipſo Timar- cho, qui cũ tali ſit ſpecie oris, ita tamen à turpibus abſtinet, ut ſuperioribus diebus cum ludi Bacchanales in agris fierent, Comœdiæq́; actores ex tribu Colyttea adeſſent ac Comicus Hiſtrio quendam Anapæſtum ad chorum p̃nunciaret, in eoq́; diceretur, quoſdam Timarchios uel ſumme diſſolutos adeſ- ſe, nullus in adoleſcentem oculos ſuſtulit, ſed de te omnes ſuſpicabantur, uſq; adeo id ſtudij eſt tibi hæreditarium. inſu- per Anticlem Stadiodromum & Phidiam Mileſij fratrem,

multoſq; alios cum recenſere poſſem, omittam, ne dū eos honoris cauſa nomino, id in gratiam meam facere uidear. de his qui ſimilimi moribus Timarcho exiſtunt, dum illorum offenſionem effugiam qui uel minimam mihi curæ ſunt, mētionem faciam. quis ueſtrum pupillum eum, qui Diophantus dicitur, non nouit? qui hoſpitem ad Principem adduxit, cui aſſiſtebat Ariſtophon Azenieus, cū ipſum detuliſſet q̄ quatuor drachmas ob id ipſum operis et non impendiſſet, legesq́; prompſit, quæ pupillorum curam et magiſtratui committunt. quas cum temperantiam præſcriberent, tranſgreſſus odio habuerat. aut qui ex ciuibus nō grauiter tulit Cephiſodorū Molonis filium appellatum, qui florētiſſimam eius formam perdite dedecorauit, ſeu Mneſitheum Magiri filium dictum, multoſq; alios, quos libens cognitos habere nolo, neq; enim ipſorum quenq; nominatim appellare pertinaciter ſtudeo. uerum potius huiuſmodi ſtudiorum neſcius eſſe uellem in dicendo præ beneuolentia ciuitatis. quādo uero utriſq; propoſitis, hos ſeorſum dinumerauimus, qui propter modeſtiam amati fuere, illoſq́; rurſus, qui in ſuum ipſorū corpus peccarunt, uos illud à me rogati dicite in quam claſſem Timarchum amandatis? num ad eam amatorum an uero ad illam proſtitutorum? Veruntamen ne deſerens ordinem, quem tibi propoſuiſti ad ingenuorum claſſem transfugias. Quòd ſi defendere ſtudeāt, eum ſe proſtituiſſe, non uideri qui per chirographum mercede depactus non eſſet. Tabellasq́; & teſtes præberi petent à me earum rerum. in primis leges proſtitutæ pudicitiæ ad memoriam reducite, in quibus nuſquam legiſlator pactorum mentionem habet. non enim q̄ quis ſe ex cautione dedecora-

erit id perquirit, uerum prorſus, quocunq; id fiat modo, cũ qui id egerit, prohibet, ne Rempublicam attingat. & merito, qui etenim cum iuuenis eſſet propter effrenatas cupiditates longe à ſtudio abfuit rerum optimarum hunc ſenem effectum, ut cum populo agat, dignum non cenſuit. Deinde eius rationis ineptias facile eſt ut exquiramus. omnes enim hoc fateremur, q; pacta ob perfidiam ultro citroq; conficimus, ut qui conuenta obſeruat ius ſuffragio aduerſus eũ conſequatur, qui in fide non manet. Atqui ſi res iudicium requiret, quod ex tabella ius dicat, ijs, qui muliebria paſſi iniuria afficerentur. legum auxilium, quas iſti dicunt, relinquitur. Atq; utra ratio prodeat, (neq; quid à me dicatur, ſed rem, ut geritur, inſpicere putetis) qui mercede conducit iuſte alioqui in re uerſetur, qui autem ſe diuendidit inique agat, neq; ſtet conuentis. uel rurſus econtrario, qui pretio conductus extitit aequus ſit in fideq; pactorũ maneat, at qui florem aetatis decerpſit quiq; mercedem ſpopondit, fallat, uosq; ipſos iudices cõſtitutos eſſe cogitetis. Proinde ſenior, dato ei loco ad agẽdum, dicendumq;, accuſationem admodum diligenter nos uidelicet intuitus, proferat Timarchum Athenienſes mercede conuenta ut mihi ipſi ſe ſubijceret, conduxi, iuxta chirographum, quod poenes Demoſthenem exiſtit, neq; enim quicquam uetat, quin ita dictum ſit. at mihi promiſſa non facit, cumq; eiuſmodi explicaſſet. coramq; iudicibus dixiſſet, quae eũ facere oportebat, nonne poſtmodum in eum lapidatio ſaxis fiet, ſi Athenienſem aduerſus leges in il operis mercatus eſſet? foroq; mulctatus abſcedet, non litis tantũ ſed et reliquarum iniuriarum aeſtimatione ſoluta? Verum non is, ſed qui ob quae=

ſtum conductus fuit, in iudicio ſiſtat, dicat iam pro ee ſapiẽs Batalus, ut quid dicturus ſit uideamus. uiri iudices quidam, ut me ei proſtituerem, argento nundinatus fuit, quicunque ille fuerit, nil quippe intereſt, etiam ſi ita dicatur. atq; ego omnia & feci itemq; facio pro fide pactorum, quæ Catamytum facere conuenit, uerum is conuentis ſtare recuſat. nónne poſt hæc omnes clamabunt? qs etenim non dicet? exeat deinde is in forum, aut coronam imponat, quidue eorum, quæ nos cõſueuerimus, agat? nulla itaq; tabellæ utilitas exiſtit. Vnde igitur id uiguerit, diciq; aſſueuerit, ꝙ nõnulli pro cautione ſe proſtituunt, exponam. uir quidam è ciuibus, cuius nomen non referam, inimicitias enim deuito, cum nihil eorum cogitaſſet quæ uobis ego pauloante retuli, fertur præter tabulas ſcortatus fuiſſe, quæ apud Anticlen depoſitæ extãt, qui tamẽ uulgaris non eſt, ſed magiſtratibus functus, ac cum conuicijs affectus eſſet, in uſum uenit, ut eo prouerbio ciuitas uteretur, ob idq; nonnulli interrogare ſolent, an res iuxta tabellam ſucceſſerit. legislatori, non quo pacto res acta fuerit, curæ fuit, ſed ſi quoquo modo mercatura increuerit, infamiam irrogat nundinanti, iſta ꝗ̃ꝗ̃ ita palàm ſint definita, pleræq; tamẽ uerſu iloquæ intericctiones ab Demoſthene inuenietur. quæ enim re ab ipſa calliditates pficiſcerentur, minus iniquo animo eas quis ferre poſſet: at quæ aliunde adducet, ut iura = ciuilia ſubuertat, par eſt, ut ob ea ira excandeſcatis, frequẽs enim erit in ore eius Philippus, Alexandriq; filij nomen commiſcebitur. nam ad reliqua uitia hoc accedit, ꝙ importunus, ineruditusq; homo eſt, Oratione enim in Philippum inurbi inſipiens quidem intẽpeſtiuumq; eſt, ſed illo minus peccatum

exiſtit, quod dicturus ſum. omnium enim conſenſu in uirum, ipſe cum uir non ſit, maledicta obijciet. quando autem elaboratis translatisq; uerbis puerum ad inhoneſtas ſuſpiciones detorſerit, facit, ut ciuitas derideatur, ueluti (dum rationibus meis officiat, quas de legatione ſum redditurus) ait me (cũ ipſe prius in Senatu de Alexandro puero recenſuiſſet, quod in conuiuio noſtro citharam pulſaſſet, uerſusq; quoſdam, & repulſam alterius pueri cecinıſſet, eaq; in Senatu ipſe retuliſſet, quorum cognitionem aſſequi potuerit) non tanq̃ collegam in legatione, ſed ſicuti cognatum argutijs in puerum dictis indignatum fuiſſe. ego enim cum Alexandro, & merito propter ætatem uerba habere nolui. Philippum certe nunc propter uerborum benignitatem laudibus extollo. quod ſi factis is erit erga uos, qui modo promisſis extitit, ſolidam & facilem in ſe laudem excitabit. increpaui enim in Senatu Demoſthenẽ, non ut puerum reuererer, ſed ne, ſi iſta admitteretis, perſimilem ciuitatem uiſam iri putarem dicentis indignitati. Atq; in ſumma eas defenſiones Athenienſes, quæ aliunde q̃ ab re accerſuntur, ne recipite. in primis iuriſiurãdi gratia, qd' iu raſtis, deinde ne ab homine uerborũ opifice ſeducamini. Paulo uero altius (ut eos edoceam) exordiar. Demoſthenes poſt q̃ paternam hæreditatem conſumpſit, ciuitatem circuiuit, eos pupillos iuuenes obſeruãdo, qui diuites eſſent, quorũ patres mortui eſſent, matres uero rem gererẽt, et ut multos prætereã, uel de uno tantum ex his, qui indigna pasſi fuere, recordabor. Domum enim opulentam cum perſpexiſſet, quæ non recte fo ret inſtituta cuius dux mulier eſſet, animo admodum elata, mentisq; carens, pupillus autem ualde iuuenis, ac ſemifurens,

patrimoniũ tractaret Ariſtarchus Moſchi filius, huius amator eſſe ſimulauit, & adoleſcentulum cum ad illã amicitiam prouocaſſet, eaq́; nouæ rei ſpe impleſſet, ut nõ multo tempore interiecto in Oratorio ordine primũ teneret locum, edixiſſet, ad eas res illi aditum præſtitit, taliumq́; actionũ præceptor fuit, ob quas ille patria priuatus fuerit, is uero eius exilij commeatus præripiens tria talenta abſtulerit. Nicodemus enim Aphidnæus ſub Ariſtarcho uiolenta morte occubuit, ambobus ei miſero oculis euulſis, linguaq́; execta, qua libere loquutus fuerat, legibus fidens & uobis. Deinde uos Athenienſes Socratem Sophiſtem necauiſtis, q̃ Critiam unum ex illis XXX. qui populum euerterant, inſtruxiſſe crederetur. Demoſthenes uero à uobis ſocios depoſcet, cum tam graues pœnas à priuatis popularibuſq́; hominibus ſumpſerit pro libertate loquendi. à quo corrogati nõnulli ex diſcipulis eius ad audientiam ueniunt, ipſis enim ſpopondit ſe perfecturum, uobiſq́; inſcientibus (ut ego audio) obrepturum, ſtatumq́; cauſæ, & iudicium ueſtrum immutaturum, fiduciamq́; reo præbiturum, cum huc ipſe prodierit, accuſatorem uero compreſſurum, & ut ab eo timeret, effecturum, totq́; ac tantos tumultus apud iudices concitaturum; conciones meas interſerens ac pacem uituperans per me & Philocratem factam, ita ut ei ego obuiam in forum iturus non ſim ad me defendendum, cum legationis rationes relaturus fuero, ſed contentus futurus ſim, ſi mediocriter mulctatus concidam, neq; puniar pœna mortis. At nullo modo aduerſus uos ipſos cauillatoris riſui & uerſutiæ locũ date, ſed exiſtimate ipſum à foro domum redeuntem uidere, ſeq́; pro adoleſcentum exer

citatione iactantem, narrantemq́; q; induſtrie rem iudicibus ſubtraxerit. cum enim ipſos à Timarchi criminibus abduxiſſem, conſtiti, atq; in accuſatorem, & Philippum, & Phocenſes eos induxi, ita ut reus accuſator effectus fuerit. qui autem accuſabat, iudicio ſubiectus foret. iudices autem, quarum rerum iudices forent, ignorarint. quæ autem in iudicium non ueniſſent, horum auditores euaſerint. Ad ueſtrũ officium pertinet ad hæc uos ubiq; opponere ita affectanter, ut nuſq̃ eum deflectere permittatis, ne'ue quid extra controuerſiam uobis aggregare, ſed ueluti in Circenſibus ludis intra ipſum rei curriculum eum cohibete. q; ſi iſta feceritis, non deſpiciemini, ſed eandem in iudicando, quam & leges ferendo, exiſtimationem retinebitis: ſin uero id minime feceritis, ob futura delicta uidebimini iudicia conſtituere, prouidere, & iraſci. admiſſorum autem non item curam habere. & ut breui concludam, ſi iniurios punieritis, uobis leges & pulchræ & ratæ manebunt. q; ſi eos dimiſeritis, laudabiles erunt et pulchræ, at non item ratæ. Quorum gratia iſta dicam, uobis libere referre non remorabor. in exemplo autem uerſabitur oratio mea. quid ita arbitramini uiri Athenienſes leges recte poſitas eſſe, decreta autem ciuitate eſſe inferiora, iudicia itẽ aliquando per forum increpari? Ego harum rerũ cauſas oſtendam, quoniam leges fertis iuſtis prorſus de cauſis, neq; alicuius iniqui lucri cauſa, ſiue odij, uerum ad id tantum quod æquum ſit, & conducibile reſpiciendo, cum putem uos magis q̃ alios ad id ut prompti ſitis natura procreatos eſſe. iure icc irco pulcherrimarum legum latores eſtis. In concionibus uero & iudicijs dum plerũq; orationes, quæ ad rem ipſam fa

ciũt omittitis, ab errore & inſolentia ſeducimini, & iniquiſſimum præ cæteris morem in controuerſijs admiſiſtis mittitis enim, ut rei accuſatores ſuos criminentur, poſtea uero q̃ à defenſione auulſi eſtis, & animum ad alia applicueritis, accuſationis obliti à iudicijs diſtrahimini, neq; ab alterutro pœnam ſumitis. non enim ab accuſatore, quoniam aduerſus eum ſuffragium non fertur, minus quoq; ab accuſato. cũ etenim alienis criminibus, quæ ei inerant delicta, propulſarit, ex iudicio elapſus eſt. atq; ita leges tolluntur, popularis ſtatus diſſoluitur, ac iſte mos eo magis progreditur. facile enim aliquã lo orationem ſuſcipitis ſine uitæ probitate, quod utiq; Lacedæmonij non faciunt: honeſtum ſiquidem eſt etiam exter nas uirtutes æmulari. cum enim aliquis in Lacedæmoniorum conuentu concionem habeat qui uir ſit uitæ incontinentis, in dicendo autem eloquentisſimus, Lacedæmonijq; pro illius ſen tentia ſint (ut aiunt) ſuffragium laturi, quidam ex ſenioribus prodit, quos illi & uerrentur, & timent, cum eiuſmodi ætatis cognomentum maximum putent eſſe magiſtratum. eos enim ex his deligunt qui à pueris ad ſenectutem uſq; temperanter uixerint. ex his unus (ut fertur) prodit, & Lacedæmonios ualde reprehendit, ac quid eiuſmodi aduerſus eos male ominatur, q̃ nõ diutius Spartam inexpugnabilem ſint habitaturi, cum in concionibus iſtiuſmodi conſultoribus utantur, pariter et alium quempiam Lacedæmonium uirum adhortatus, non ita quidem ad dicendum ingenioſum, cæterum in bello clarum, iuſtitiaq; & tẽperantia præſtantem, ei iniungit, ut eaſdem ſententias ita dicat, quẽadmodum poſſit, quas alius Orator antea dixerat, ut Lacedæmonij inquit uiro probo loquenti

decernant, uocem autem ignauorum & prauorum hominum intra aures ne recipiant. Hæc ſenex qui à pueris modeſte uixit ciuibus ſuis conſulere conſueuit, q̃primum.ſ.Timarchũ aut cinœdum Demoſthenem ad gubernacula Reipublicæ delegaret. ne autem uidear Lacedæmonios uenerari, etiam maiorum noſtrorum memoriam repetam. uſq; eo enim moroſi erant in pudore cuſtodiendo, & tanti liberorum temperantiam faciebant, ut uir quidam ex ciuibus cum filiam ſuam corruptam comperiſſet, eiusq́; ætatem ad nuptias uſq; non probe cuſtodiſſet, ipſam unà cum equo quadam in deſerta domo concluſit, quo porro futurum erat, ut præ fame abſumeretur. Nuncq́; præterea eius domus ueſtigia extant in ciuitate ueſtra, isq́; locus ad equum & puellam appellatur. Solon autem legislatorum probatisſimus moderate & grauiter ſcripſit de modeſtia muliebri. mulierem enim cũ qua adulter fuerit deprehenſus, non ornari, non ad publica ſacra ingredi pmittit, ne integris mulieribus permixta eas contaminet. q̧ ſi ingrediatur, aut ornetur, ei, qui obuius fuerit, mandat, ut ueſtimenta diſcindat, ornamentaq́; auferat, & uerberet; cauens tamen ne uel mortem inferat, uel mutilam membris reddat, atq; ita huiuſmodi mulierem infamem efficit, uitam'que ei parat deteſtãdam, lenonesq́; deferri iubet. q̧ ſi cõuicti, fuerint, ut morte plectantur. quoniam cũ aliqui ad peccandum proni exiſtant, ſeſeq́; aggredi uereantur & pudeat, hi ſuam ipſorum impudentiam quæſtui exponendo, rem ad opus & colloquium perducunt. Deinde cum ſuperiores noſtri ita de turpibus honeſtisq́; rebus conſtitutum habuerint, uos Timarchum turpisſimis ſtudijs deditum dimittetis? uirum quidem &

corpore marem, muliebria attamen uitia committentem? quis igitur ueſtrum qui uxorem ducat, ſi eam peccantem inuenerit, caſtigare uolet? aut quis non inſipiens eſſe uidebitur, ſi ei, quæ natura delinquat, iraſcatur, illo autem, qui præter naturam ſibi contumeliam intulerit conſiliario utatur? Quam autem unuſquiſq; ueſtrum ſententiam habens domum é foro reuertetur. neq; enim reus obſcurus eſt, ſed notisſimus, neq; lex de exquirenda Oratorum uita ignobilis, ſed celeberrima. tunc ſi domeſtici à pueris & adoleſcentibus rogentur, quàm expedite res in iudicio ſucceſſerit, quid itaq; reſpondebitis, q ſuffragia mō in poteſtate ueſtra habetis cū liberi ueſtri à uobis poſtulabunt, num condemnaueritis an ipſum abſoluendum eſſe duxeritis? non'ne pariter Timarchum liberaſſe conſuebimini, ciuitatisq; iuuentutem euertiſſe? quid enim refert pædagogos alere puerorum'ue gladiatorios magiſtros, præceptoresq; pueris præficere, cum hi, quibus leges fuerint commendatæ, ad impudicitiam declinent. in eaq; re uos admiror Athenienſes q cum productores odio habeatis, eos, qui ſponte ſe pſtituunt, liberetis. atq; (ut uidetur) hic ipſe idē uir cū nullius Dei ſacerdotium ſortiri queat, utpote q ex legibus mundus corpore non exiſtat, feremi? ſcribet tamen in Decretis uota pro ciuitate Deabus ſeueris? Proinde quid admiramur ſi publicarum rerum euentus nos fruſtretur, cum huiuſmodi Oratores in ſententijs ad populum ferendis inſcripti appareant. atq; eum, qui domi inhoneſte uixerit é ciuitate legatum emiſerimus, huicq; maximis de rebus fidem habuerimus? Quid non prodiderit, qui ſui corporis contumeliam uendiderit? cuius iſte miſereretur? cum ſuiipſius commiſera-

tionem non habuerit? cui ueſtrum Timarchi dementia pnota non eſt? ſicuti enim eos qui ad luctandum ualent, q̃uis in luctatione non interfuerimus, eorum corporis bonam habitudinem intuiti, cognoſcimus, ita & proſtitutos, licet eorum actionibus præſentes non fuerimus, ex impudentia, & temeritate ſtudijsq́; notos habemus. qui etenim magnis in rebus leges & temperantiam contemnit, quendam animi habitum conſequitur, qui fit ex morum immodeſtia perſpicuus. plurimas ab eiuſmodi hominibus inueniri poſſet ciuitates euerſas fuiſſe, in maximasq́; calamitates ipſos incidiſſe. Ne enim putetis Athenienſes miſeriarum initia ab Deis eſſe, ac non ab hominum improbitate gigni, neque impios quemadmodum in Tragœdijs facibus incenſis pœnas propellere & punire, ſed immodeſtæ corporis uoluptates, & dum putamus, nihil ſatis eſſe, hæc latrocinia perficiunt, hæc in piraticam nauem inducunt, hæc ſunt unicuiq; pœna, hæc iuuenes impellunt trucidare ciues, obſecundare Tyrannis, popularem ſtatum diſſoluere. non enim pudorem, neq; ea, quæ paſſi ſunt, animo complectuntur, ſed quibus in rebus proſpere agant & lætentur, iſtis allectantur. eiuſmodi itaque ingenia Athenienſes extirpate, ac iuuenum ſtudia ad uirtutem conuertite. unumq́; illud probe ſcitote, quodq́; à me dicetur, memoriæ ueſtræ admodum commendate, ſi actionum ſuarum pœnas dederit Timarchus, modeſtiæ initium in ciuitate ueſtra facietis. q; ſi hoc iudicium effugerit, utilius fuiſſet, præſentem controuerſiam minime inſtitutam fuiſſe. antequam enim in iudicium Timarchus adduceretur, timorem nonnullis iniecerat lex iudiciorumq́; nomen: q; ſi teme-

ritate ſua authoritatem in dicendo fuerit conſecutus, & famoſiſſimus cum ſit, proceſſerit, & ſuperior euaſerit, multos ad peccandum inflammabit; ac tandem uos non oratio ſed rei occaſio ad iracūdiam excitabit. Ne itaq; in frequentiam, ſed in unum hominem pœnam infligatis apparatumq́;, & ipſorum patronos obſeruate. quorū neminem nominatim appellabo, ne tale dicendi ſumant exordium, ꝗ non exiuiſſent, niſi quis eos proprio nomine cōpellaſſet: uerum illud efficiam, ut exemptis nominibus eorum ſtudia percurram, corporaq́; notiſſima conſtituam, quiſq; enim ſe ipſum deferet, qui huc cōſcenderit & impudentiam ſuam patefecerit. Huic certe tribus ex generibus adſunt qui ei patrocinium impendunt, qui quotidianis ſumptibus paternas hæreditates diſſiparunt, qui ætate ſua ipſorumq́; corpore non probe uſi fuere, qui quidem reformidant non ob Timarchum, ſed pro ſeipſis ſuiſq́; ſtudijs, ne aliquando ueniant in iudicium; poſtremi intemperantes, quiq́; his citra ullum negotium uſi fuere, ipſorum ut auxilio confiſi nonnulli ad peccādum facilius inuitentur, quorum uitam antequam eorum defenſionem audiatis, ad memoriam reuocate. Et eos qui corpore ſuo deliquerunt, ne uos turbent, ſed ut à concionibus faceſſant iubete. non enim eos, qui priuatam uitam agunt, ſed qui Rempublicam adminiſtrant, lex exquirit. at qui ſua profuderint, ut laborent, ac aliunde uictum quærant, præſcribite. eos ſanè, qui facile capiuntur, cum tamen uenatores exiſtant, ad externos & aduentitios ut conuolent præcipite, ne illi ſuo propoſito deſtituantur, uosq́; ne lædamini. Omnia igitur à me, quæ iuſtitiam continent, accepiſtis, leges edocui, rei uitam perquiſiui. modo igitur uos eſtis ra-

tionum mearum æſtimatores. at ego, uel continuo ueſtri ſpectator ero. rei enim executio à ſententijs ueſtris pendet. ſi itaq; uolueritis, dum uos æqua & quæ ſunt é Republica feceritis nos ad eos exquirendos, qui leges tranſiliunt, promptiores exhibebimus.

LIBANII ARGVMENTVM IN ORATIONEM DEMOSTHENIS DE EMENTITA LEGATIONE.

AEſchines uir erat Athenienſis Atrometi filius & Glaucothea, amborum ignobilium, ut ait Demoſthenes. hunc enim literas docendo, illam uero purgando, ac ceremonias quaſdam non ſatis honeſtas initiando, uitam inquit traduxiſſe. traditur & Aeſchines ipſe etiam Tragœdiarum actor, & ſcriba ciuitatis fuiſſe. quod erat uile quoddam miniſterium. poſtea tamen unus ex Oratoribus euaſit, & de pace legationem ad Philippum obiuit. Cum etenim Athenienſes bellum gererent cum Philippo pro Amphipoli, multaq; indigna ipſi paſsi fuiſſent, nihilq; memoratu dignum agerent, perſuaſi ſunt, ut legatos mitterent ad Philippum pro pace. emittunt quidem X. numero legatos, inter quos Aeſchines & Demoſthenes erãt. cumq; fœdera admiſiſſet Philippus, rurſus ſecundo loco hi ipſi legatos agunt, ut pacis iuramenta reciperent, atque ob res iſtas, ex tribus Demoſthenes defert Aeſchinem, quod cum Philocrates pacem cum ignominia & detrimento Reipublicæ protuliſſet, & rogaſſet, ei patrocinium impenderit.

quod tempora ſubtraxerit. qua ex re accidit, ut Thracia diriperetur. ꝙ mendacia Athenẽſibus retulerit, à qua re illud fuit, ut Phocenſes euerterentur, eum dixiſſe ait, ꝙ Phocenſes Philippus nõ popularetur. qđ cũ uos credidiſſetis, genti opem non tuliſtis. inquit autem hæc omnia pretio, donisq́; corruptum Aeſchinem commiſiſſe. Statum cauſæ de ſubſtantia eſſe dicimus, & propterea coniecturalem. Incitatio contentionis fertur fuiſſe ob Timarchum Demoſthenis amicum, quem infamia notauit Aeſchines, dum eum accuſaſſet inhoneſtæ uitæ, quòd ad Pittalacum inquit auium ludi magiſtrum uentitaret, ſpecioſus cum eſſet, ut auium pugnas ſpectaret, huncq́; corruptum illum corruptorem fuiſſe.

ALIVD ARGVMENTVM INCERTI AVTHORIS IN EANDEM ORATIONEM.

Bellum paruum cõflatum fuerat inter Philippum & Athenienſes, ex quo tempore tranſgreſſus fœdera, quæ cum ipſis habebat ab Olynthijs Amphipolim accepit, quæ ciuitatis poſſeſſio erat. & quando ſocij defecerant, hæc ipſa ſub Olynthijs erat. Ortum eſt etiam alterum bellum inter Phocenſes, & Theſſalos, atq; Thebanos, cum Theſſalis quidem de templo Pythij Apollinis, cum Thebanis uero de Orchomeno, & Coronea. Id enim ex hiſtoria patet, quòd duas ciuitates Thebanis uicinas abripuerant. Theſſalis autem expulſis, Amphyctioniam, quippe cum in media Phocide ſacra Delphica cõſtituta eẽnt. Poſtea uero quàm diutius inter ſe pugnaſſent Athenienſes & Philippus,

paceм poſtremo facere ambo deſiderabant, ſed exiſtimabant hoc dedecus habere, pacem uter ipſorum prior proponeret. Ariſtodemus autem, & Neoptolemus hiſtriones actoresq; Tragœdiæ erant, hi ob ſuam profesſionem licentiam habebant, & poteſtatem quocunq; uellent proficiſcendi etiam ad hoſtes. Cum igitur hi Macedoniam petiiſſent, ſuam artem oſtentarunt, ac ita Philippu: eos benigne excepit, ut præter alias pecunias etiam ex ſuis ipſis erogarit. Cumq; intelligeret Phocenſes, Theſſalos, et Thebanos legationes ad ipſum miſſuros, uoluit Athenienſes circumuenire. hocq; prætextu abrepto, dimisſis Ariſtodemo & Neoptolemo eis aiebat, Amicus ſum Athenienſibus. rurſus euenit, ut quid eiuſmodi ſuccederet. Phrynon quidam Athenienſis cum recesſiſſet ludis Olympicis decertaturus, uel ut illos ſpectaret, captus fuit tempore nouilunij à quibuſdam militibus Philippi, omniaq; ſua ei ablata fuere: & cum ueniſſet Athenas, Athenienſes rogabat, ut ipſum crearent & legatum eligerent, ut ad Philippum profectus ab eo ſua recuperaret, quibus fuerat ſpoliatus. Ob idq; ſuaſi Athenienſes, illum & Cteſiphontem legatum deſignauere: cumq; ij in Macedoniam perueniſſent, Philippus eos perhumane hoſpicio ſuſcepit, uſq; adeo, ut ea quæ ab eis fuerant per milites aſportata, reddiderit, aliaq; inſuper ex ſuis donauerit, necnon excuſationem eam protulerit, quòd milites ignoraſſent, eo tempore nouilunium fuiſſe. Atque his ipſis rurſus illud idem proponebat, ſe eſſe Athenienſium amicum. In Atticam iſti cum reuertiſſent, eadem quæ cæteri nunciarunt. Athenienſes iſta cum audiſſent, dignoſcere uoluerunt, num re uera Philippus pacem cũ Athe-

nienſibus facere uellet, & ea de cauſa X. legatos elegere. ſunt autem hi Cteſiphon, Ariſtodemus, Iatrocles, Cimon, Nauſicles, Dercyllus, Phrynon, Philocrates, Aeſchines & Demoſthenes, hosq́; mittunt in Macedoniam, ut uideant, an uere Philippus pacem componere uelit, quodq́; ſi ita eſſet, ut legatos ab ipſo ſecum ducant, qui iuramenta accipiant. Hi X. legati cum abiiſſent, inter quos unus erat Demoſthenes, & reuerſi fuiſſent, ſecum tres Philippi legatos Athenas adduxere, Antipatrum. ſ. Parmenionem, & Eurylochum, qui ab Athenienſibus iuramēta reciperent. Dum autem & Athenienſium ſocij conuenirent ea uidelicet de cauſa, ut & ipſi iuramenta acciperent, tempus præteribat. Demoſthenes itaq; cum Philippi ingenium cognoſceret, utpote qui perpetuus eſſet direptor & uexator, Athenienſes hortatur, primo quoq; tempore legatis Philippi, ut iuramenta exhibeant, etiam ſi Cerſobleptes non adeſſet. dicebat enim Demoſthenes, Cerſobleptem iuramenta præſtaturum fore quo tempore Thraciam peterent. ſciendum autem eſt, quòd Demoſthenes in ſecundam legationem profectus non fuit tali de cauſa. Cū enim primam legationem obiuiſſet, quoſdam in Macedonia inuenit ex Athenienſibus captiuos, hisq́; pollicitus fuit, ſe ꝓprijs pecunijs ipſos redempturum fore, id tamen facere non poterat, niſi ſub nomine legati. Dicebat autem, Athenienſibusq́; conſulebat, è Republica fore, ſi legati nauibus obirent, ut quippe celeriter appellerent, ac ubicunq; Philippum intelligerent morari, eò ut proficiſcerentur, ibiq́; iuramenta acciperent. iſti uero cum non obtemperaſſent, pedeſtri itinere abiere. & cum in Macedoniam perueniſſent, tres menſes in-

tegros ibi moram traxere, donec Philippus multis Athenienſium oppidis ſubiugatis rediiſſet, inter quæ etiam Cerſoblептes in poteſtatem redactus fuerat. & cū Philippus regreſſus fuiſſet, non è ueſtigio iuramenta præſtitit, uerum illa diſtulit, quouſq; expeditionem aduerſus Phocenſes parauit, licet Phocenſes legationem ad ipſum miſiſſent de bello componendo, ac cum Philippus aduerſus Phocenſes egreſſus eſſet, atq; adeo illis in Templo iuramenta offerre deberet, illa in diuerſorio exhibuit, dum ita diceret, fœdera in eo cum Athenienſibus, Athenienſiumq; ſocijs, Alenſibus, & Phocenſibus exceptis. dicebat enim, quòd Alenſes hoſtes erant Pharſaliorum, qui eius erant amici cum Phocenſibus autem aiebat, non paciſcor, quandoquidem in Templum Apollinis impie ſe geſſerunt. Cum igitur ſecunda legatio in Atticam rediſſet, Demoſthenes ſe oppoſuit inquiens, quæcunq; à Philippo decreta fuere, mihi non placent. Aeſchines quidem dicebat, Philippum iſta palàm dixiſſe, ſibi uero ad aurem loquutum eſſe, quòd ex eo dixiſſet, præter Alenſes, & Phocenſes, ne. ſ. Thebani id reſciſcentes cauerent. ipſos enim dicebat Philippus, ego aggreſſus euertam, hos autem ſeruabo. Athenienſes cum Aeſchini fidem præſtarent, tertiam legationem deſtinarunt, dum ſcire uellent, an Philippus, quæ ab Aeſchine relata fuerunt, ſeruaturus foret. At Demoſthenes iuramento firmauit, neq; ſe eam legationem obiturum, neq; ei communicaturum, quocunq; modo bene an male ea legatio cederet. Ac dum Aeſchines timeret, ne Demoſthenes ſi domi maneret, auxilium Phocenſibus mittendum fore ſuaderet, finxit (ut ait Demoſthenes) ſe aduerſa ualetudine la-

borare, ob idq́; Aeſchinis frater, qui dicebatur Eunomus, dum ſecum medicum haberet, uenit in Senatum, iurauitq́; Aeſchinem morbo laborare, propterea populus Athenienſis ipſum Eunomum loco ipſius legatum creauit. Cumq́; hi legati abijſſent, in Eubœamq́; perueniſſent, audierunt Philippum Phocenſes in ditionem ſuam redegiſſe, atq́; ex eo dedecore affecti reuerſi fuere. Ea autem tertia legatio dum in Atticam regreſſa eſſet, Aeſchines ſponte ſua, & iniuſſu Senatus (ut inquit Demoſthenes) legatus profectus eſt ad Philippum. Sciendum autem eſt, quòd quilibet ex legatis poſt geſtam legationem rationes reddebat. Primaq́; legatio adeo recte rationes reddidit, ut Demoſthenes decreuerit, eos dignos haberi, qui ad publicũ epulum inuitarentur. Mos enim erat, ut qui in legatione ſe bene geſſiſſet, ad publicum conuiuium uocaretur. Dubitant nonnulli, qua de cauſa, ſi Demoſthenes ſciebat hos eſſe proditores, ad publicum prandium eos inuitandos decreuerit. Reſpondemus, quòd poſt illud epulum Demoſthenes eorum animum detexit. ſolus autem Demoſthenes ex ſecundæ legationis legatis rationes reddidit. Cumq́; Aeſchines & ipſe rationes redditurus eſſet, inſurrexere Timarchus et Demoſthenes illũ accuſaturi. At Aeſchines ab Athenienſibus petijt, ut Oratorum uita exquireretur, & ea inquiſitione habita, oſtendit Timarchum muliebria paſſum fuiſſe, & ob id Athenienſes eum exploſerunt. Lex enim erat, ut qui ſe proſtituiſſet, Rempublicam minime adminiſtraret. Deinde Demoſthenes ſolus Aeſchinem accuſauit. At dicunt nonnulli, quomodo hic Demoſthenes tertiæ legationis mentionem fecit, dicemus, quòd per triennium poſt accuſa-

tionem inſtitutam Demoſthenes iudicium aggreſſus fuit, & Aeſchinem detulit. Nam ſecunda legatione exacta Athenienſes cum percepiſſent Phocenſium euerſionem, ex agris ſe intra urbem recipiebant, & in multa trepidatione erãt, poſtq́; illud triennium in iudicium prodijt Demoſthenes Aeſchinem accuſaturus, illumq́; duobus criminibus inuoluit, Phocẽſium ſ. euerſione, & largitione. Sciendum præterea, Demoſthenem uti eo tanq̃ præcipuo crimine, quòd Phocenſes Aeſchinis opera perijſſent, & ad eius rei confirmationem, ſecundã quæſtionem inſeruit. dicit enim Aeſchinem pecunijs corruptum id facinoris attentaſſe, ut. ſ. prioris criminationis de Phocenſibus iſta confirmatio eſſet. Argumenta autem & indicia ea ſunt, quòd Aeſchines iandiu iſta adornauerit, & machinatus fuerit, quibus pariter ſignis, artem & colorem, quo uſurus erat Aeſchines, præuertit. quippe qui confugere poterat ad ignorantiam & ueniam. & hæc quidem ſigna Demoſthenes ſumpſit partim ex his, quæ neglecta fuerãt ab Aeſchine, partim etiam ab his, quæ in legatione acta fuerant, ſiquidem Aeſchines Philocrati fauerat, quando Philocrates pacem fieri debere decreuerit, Phocenſibus excluſis, præterea à Theſſalis iuramenta non acceperat, qui ſocij erãt Philippi, qui nequaq̃ aduerſus Phocenſes unà cum Philippo militaſſent, ſi iuramenta exhibuiſſent. Huc etiam accedit, q Philippo expeditionem præparare permiſerit contra Phocenſes, idq́; propter moram temporis. nam Aeſchines tempora protraxit dedita opera, ne. ſ. populus Athenienſis cum claſſe exiret, atq; adeo pylas intercluderet. Adde etiam, q ex legatione reuerſus urbem deceperit ex induſtria, idq́; duplici ſpe

propoſita, una quidem, q̃ diceret Thebanos perituros eſſe, altera uero, q̃ retulerit, Phocenſes ſeruatum iri, uſq; adeo, ut facultas non fuerit, aliquod utile conſilium pro Phocenſibus inire. dicebat enim Aeſchines credendum eſſe Philippo, pollicitus enim fuerat, ſe ipſos ciuitatis cauſa eſſe ſeruaturũ. Et hæc quidem ſunt ſigna prioris rationis. ſecundi autem capitis ſunt ea, q̃ donis & pecunijs corruptus fuerit à Philippo, ubi manifeſte oſtenditur, Aeſchinem à Philippo pecunias accepiſſe. hæc igitur ſunt argumenta, quorum alia quidem ſumpta ſunt à neglectis, alia uero à geſtis, utputa, odio non habet Philippum, q̃q̃ (ut inquit) ab eo deceptus, Philippo fauit, quando Amphictyon fieri affectabat. Cum ſ. Amphictyones de ipſis Athenas legationem miſerunt, ſemper cum Philocrate, qui & ipſe pecunias accepit, uerſatur. Vocatus, ut teſtimonium diceret, quo tempore Hyperides Philocratem detulit, cum adeſſet, nil dixit. Legatus à populo creatus, ut primo quoq; tempore ad Philippum in Phocidem ꝓficiſceretur, ob ea, quæ ſibi Philippus pollicitus fuerat, ſe ægrotare finxit. Captis Phocenſibus iniuſſu populi contra abiurationem receſſit, quando uel maxime ipſum ab eo cauere oportebat. Hæc ſunt argumenta ſecundæ rationis. Ex his autem argumentis illud, quod multo ualidius eſt, & cui maxime inſiſtit Demoſthenes, eſt, q̃ falſa Athenienſibus renunciauit, & q̃ multa Philippi nomine promiſerit, de Thebanis uidelicet & Phocenſibus. Argumentum autem huius Orationis coniecturale eſt. non enim Aeſchines concedit ea, quæ ſibi obijciũtur. ſiqdem omnino negat talia à ſe ꝑpetrata fuiſſe. ſpecies autem huius Orationis eſt (ut nõnulli exiſtimãt) ſimplex, quippe

cũ multa materia concurrat, alij tamen crediderunt, eam cõpoſitam eſſe, dũ ſumunt duo crimina de Phocẽſibus et Thracia, Menander autem inq̃, ſpeciem ſeu formam compoſitam intercurrere. Procœmium autem ſumptum eſt à calũnia, per quæ enim ipſum timidũ facit & deprecãtem, per ea oſtendit ſe iuſtis rationibus non admodum fidere. Eiusq; pariter eſt conſilium, ut aduerſarium collidat.

DEMOSTHENIS DE EMENTITA LEGATIONE ORATIO.

QVANTVM uiri Atheniẽſes ſtudij & prenſationis ad hanc contentionem adhibitum fuerit, uos propè omnes cognouiſſe arbitror, cum eos pauloante uideritis, quando ſorte educti eſtis, qui tumultuabantur, & uos adibant: ea tamẽ à uobis omnibus deprecari uelim, quæ etiam non petentibus æquum eſt, ut impertiamini, ut nullum gratiam, nullam'ue hominem pluris habeatis, quàm iuſtitiam & ſacramentum, quod, cum huc intraſtis, quilibet ueſtrum adiurauit, illud expendendo, ꝙ iſta ad uos, uniuerſamq́; ciuitatem pertinent. at ipſæ fautorum preces, & ſtudia ob priuatas fiunt cupiditates, quas ut coercatis, leges uos congregarunt, non ut illas pro iniquis ho-

minibus ratas habeatis. reliquos enim qui res ciuitatis iuſte tractarint, quamuis rationes reddiderint, perpetuæ quæſtionis conſtituendæ facultatem proponere uideo. at hunc Aeſchineſuel maxime contra ac iſti faciunt. antequam enim ad uos acceſſerit, & rerum geſtarum rationem præbuerit. hūc quidem ex ÿs, qui rationes depoſcebant, ſuſtulit, illis uero, paſſim p forū uolitando, minatur, indignisſimū omniū morem et bis pernicioſisſimum in Rempublicam inducendo. ſi enim is, qui res ciuitatis attigerit & adminiſtrarit, præ ſui formidine, & ut iuſtitiam defugiat, curarit, ut nullus eius ſit accuſator, rebus omnibus prorſus deſtituemini. Quòd hunc itaq; multa & grauia commiſiſſe conuincam, extremoq́; ſupplicio dignum fore confido & admodum mihi perſuadeo. Quod autem (quanquam iſta ita animo conceperim) ſubuerear, uobis exponam, neq; celabo. Nam omnia quæ apud uos iudicia habentur, mihi uiri Athenienſes uidentur non minus de tempore, quàm pro re conſtitui, ac quòd multum temporis poſt legationem præterierit, timeo, ne aliquam obliuionem, aut ſcelerum tolerantiam uobis iniecerit. Quemadmodum tamen de his iuſte ſentire et iuſta modo ſtatuere mihi uideremini, illud uobis explicabo, ſi apud uoſipſos uiri iudices conſideraueritis & reputaueritis, quarum rerum ciuitati conueniat rationem à legato ſumere. in primis itaq; earum, quas renunciauit, deinde, quas perſuaſit, poſtremo, quas illi mandaueratis, præterea, & temporum, ad hæc omnia num corruptus nec'ne ea cuncta peregerit. quid ita ea ſunt conſideranda? quoniam ex renunciationibus rectum uos de rebus conſilium capitis. ſi etenim uera referuntur, quæ è re ſunt, decer-

nitis, quòd ſi eiuſmodi non nunciantur, contraria ſtatuuntur. Conſultationes porro magis fide dignas eſſe cenſetis, quæ à legatis exhibentur, eos quippe (utpote, qui illa ſciant, quorum gratia miſſi fuerant) auditis. nulla ergo in re reprehendi debet legatus, quòd praue & inutiliter uobis conſuluerit. Verum enim, quæ iniunxiſtis ut diceret, fateretur'ue, et aperte decreuiſtis, ut exequeretur, conuenit ut illa fuerit proſequutus. Eſto, cur tempora conſiderantur? q1 ſæpe uiri Athenienſes contingit, multarum magnarumq; rerum occaſio ut modico tempore occurrat, quam ſiquis prudens & ſciens hoſtibus condonarit & prodiderit, nequaquam fieri poteſt, agat quicquid uelit, ut poſtea eam recuperet. Atqui quòd largitionem paſſus fuerit nec'ne, ob eas res corruptelam ſubire, ex quibus ciuitati detrimentum paratur, omnes (probe noui) quòd fateremini, id graue eſſe, multaq; animarduerſione dignum. hoc tamen lator legis non definiuit, ſed ſimpliciter dixit, munera accipi non debere, ratus (ut mihi uidetur) eum, qui uel ſemel quid acceperit, & pecunijs fuerit ſubornatus, non amplius quæ ciuitati conducant, ſyncere iudicaturũ. ſi itaq; redarguero, & manifeſte oſtendero hunc Aeſchinem & nihil ueri retuliſſe, & prohibuiſſe populum uera de me audire, & omnia utilitati ueſtræ contraria conſuluiſſe, ac nihil eorum, quæ uos præceperatis, in legatione egiſſe, et tẽpora conſumpſiſſe, in quibus plurimarum maximarumq; rerum opportunitates ciuitati deperiere. Atq; pro his omnibus munera & mercedem unà cum Philocrate accepiſſe, ipſum condemnate, & meritam pro ſceleribus pœnam ſumite, ſin iſta, aut uel non omnia patefecero, me improbum exiſtima-

te, & iſtum abſolute. Cum multa inſuper alia & permoleſta præterea mihi accuſanda ſuperſint uiri Athenienſes, *ex quibus nemo eſt, qui eum odio merito non proſequatur, uolo ante omnia, quæ dicturus ſum, ad memoriam ueſtram reuocare, (recte quidem pleroſq; ueſtrum id recordari ſcio) in quo ordine adminiſtrandæ* Reipublicæ *abinitio* Aeſchines *ſe ipſum collocarit, & quæ uerba aduerſus* Philippum *in concione habenda eſſe putarit, ut cernatis quòd ex rebus ab ipſo geſtis, & in concione à principio dictis, atq; his ipſis maxime ex omnibus munera accepiſſe indicabitur. Is itaq; primus eſt inter* Athenienſes, *qui animaduerterit* Philippum *(ut tũc in concione dicebat)* Græciæ *inſidias ſtruere, & nonnullos, qui* Arcadiam *regebant, corrupiſſe, quiq;* Iſchandrum Neoptolemi *filium habuerit, à quo iſta ei ſuggererentur, qui* Senatum, *qui populum iſtis de rebus adierit, qui uos adduxerit, ut legatos omnes in partes emitteretis, qui eos huc conuocarent, à quibus de bello aduerſus* Philippum *ſuſcipiendo, conſulendum eſſet, qui deinceps, cum ex* Arcadia *ueniſſet, pulchras illas & productas* Orationes *renunciauit, quas in frequenti cõcione contra* Hieronymũ, *qui* Philippi *partes ſuſceperat, ſe* Megalopoli *pro uobis habuiſſe dicebat, qui cõmemorauerit, q̃tis malis afficiant uniuerſam* Græciam, *non ſolũ ſuam patriã, qui muneribus & pecunijs acceptis à* Philippo *corrũperẽtur. poſtea igitur q̃ iſta ab hoc tunc ita in* Republica *procurarẽtur & eiuſmodi de ſe ſpecimen dediſſet, ut legatos pro pace ad* Philippum *mitteretis, perſuaſi eſtis, ab* Ariſtodemo, & Heoptolemo, *ac* Cteſiphonte, *cæteriſq;. qui illinc neminimum quidem ueri retulerant, interq; eos legatos hic*

unus creatur non qui res ueſtras proditurus eſſet, neq; qui in Philippo fiduciam haberet, ſed ueluti qui cæteros collegas obſeruaturus eſſet, ob ea enim quæ ante dicta ſunt uerba, & ob inimicitias, quas aduerſum Philippum præ ſe ferebat, hãc iure merito de ipſo opinionem conceperatis. me itaq; cum poſtea conueniſſet, ut eandem legationem unà obiremus, ſceleſtumq; & impudẽtem obſeruaremus ambo Philocratem, pluribus uerbis eſt adhortatus. quouſq; igitur huc à prima legatione reuerſi ſumus, me certe uiri Athenienſes, ꝗ corruptus fuiſſet & ſe diuendidiſſet, latuit. præter nanq; alia uerba, quæ prius dixerat, quem ſermonem uobis retuli in priori ex illis concionibus dum ſurrexiſſet, in quibus de pace deliberabatis, exordiũ ſumpſit, quod ego uobis eiſdẽ, ut puto ſyllabis, quibus iſte uſus fuit, commemorabo. ſi uel lõgiſſimo aiebat, tempore cogitaſſet Philocrates, quá nam optima ratione paci aduerſaretur, eum meliorem non puto inuenturum fuiſſe, q̃ ea ſcribendo quæ decreuit. Ego enim hanc pacem, quouſq; uel unus ex Athenienſibus ſuperſit, nũquam contrahi ciuitati conſulerem. Verumtamen aio pacem fieri oportere, atque iſtiuſmodi breuia dixit & moderata uerba: cumq; iſta in priori uobis omnibus audientibus dixiſſet, in poſteriori concione, (in qua pacem firmari neceſſe erat, cum ego ſociorum ſcitum defenderem, & pacem, ut æquabilis & iuſta eſſet, procurarem, eaq; uos admitteretis, neq; uocem deſpicatiſſimi Philocratis ſuſtinere uelletis) dum is ſtetiſſet, concionem habuit, illumq; his uerbis defendit, quæ multis ô Iupiter reliquiq; uos Dij, ſupplicijs digna exiſtunt. Quòd. ſ. neq; maiorum ueſtrorum meminiſſe deberetis, neq; eos, qui trium

phos

phos & nauales pugnas recitarent, audiretis, uerum ſe legem laturum eſſe & decreturum, uos memini è Græcis opem ferre debere, qui prius uobis auxilium non præſtitiſſet, atque iſta ſceleratus & inuerecundus hic ipſe dicere auſus fuit, aſtātibus & audientibus legatis, quos à Græcia acceſſiueratis. tunc cum ab iſto perſuaſi eſſetis, is'que nondum pretio ſeipſum addixiſſet, quemadmodum igitur uiri Athenienſes, dum uos poſteriori loco ad iuramenta accipienda illum deſtinauiſſetis, & tempora ſubtraxerit, & res omnes publicas contaminarit, quanquam graues cum iſto mihi ortæ ſint inimicitiæ, dum ea propter illum prohibere uellem, ꝙprimum intelligetis, uerum poſtꝙ rurſus ex hac ſecunda legatione, quæ pro iuramentis emiſſa fuerat reuerſi fuimus, & cuius nunc rationes quæruntur, neque aliquid, quod parui magni'ue eſſet momēti, inueniſſemus eorum, quæ, dum pacem effeceratis, dicta, aut in ſpe propoſita fuerant, ſed omnibus in rebus decepti fuiſſemus, aliaq; his penitus contraria feciſſent, ac præter ipſum decretum legationem obiuiſſent, iuimus in Senatum, et iſta pleriq; ſciunt, quæ dicturus ſum. tota enim curia plebeis hominibus repleta erat. cumq; ego proceſſiſſem, omnia quæ ueritatem continerent ad Senatum retuli, hosq; reprehendi, et à prima illa rerum ſperandarū propoſitione uniuerſa recenſui, quas res Cteſiphon & Ariſtodemus uobis renunciauerant, & deinde, quando pacem feceratis, quæ iſte in concione dixerit, & ad quæ ciuitatem deriuauerint, ac de reliquis dixi, quæ ab illis ſunt, iſta autem erant Phocenſes & Pylæ, quæ, ne à uobis dimitteretis, conſulebam, ne'ue q, iſta paterentur, ferretis ac nedum rerum expectatione, expectata

rumq; ſpe atq; pollicitationibus, detineremini ut ad extremũ res deuenirent, permitteretis, ac iſta in animum Senatus induxi. ut concio autem coacta fuit, & in conſpectu ueſtro oratio habenda foret, & primus inter nos omnes produſſet hic Aeſchines, atq; ꝑ Iouem & Deos, uidete & ad memoriã ueſtram reuocate, num uera dicam, quæ etenim omnes res ueſtras lebefactarunt, & funditus euerterunt, iſta iam ſunt quæ dico, ne quippe aliquid eorum, quæ in legatione geſta fuerãt, renunciaret, aut quid eorum, quæ in Senatu dicta fuerant, ſi altercatio ſubeunda eſſet, ꝙ minime uera ego dixiſſem, ab illorum commemoratione omnino continuit. eiuſmodi uerba protulit, quæ ita tot tantisq; bonis repleta erant, ut uobis omnibus allectis abierit. dicebat enim ſe uenire perſuaſo Philippo, ut omnia faceret, quæ ciuitati conferrent, de rebus. ſ. et quæ ad Amphyctiones, & alia omnia pertinerent, ac longam uobis Orationem recitauit, quam ſe contra Thebanos apud Philippum habuiſſe dicebat, capitaq; uobis narrauit. ſubducebat quoq; ex his quæ in legatione geſſerat, ꝙ ſi per biduum triduum'ue domi manſiſſetis, neque expeditionem educeretis, minusq; tumultuaremini, Thebas quidem per ſe ipſas obſeſſas, præter reliquam Bœotiam, eſſetis audituri. Theſpias uero & Plateas inſtauratas, Deo pecunias redditas non à Phocenſibus, ſed à Thebanis, qui in Templi direptionem conſpirarant, ſeq; Philippum docilem feciſſe ipſe dicebat, ꝙ non minus impie ſe geſſerant, qui conſilium dediſſent, ꝗ qui manibus proprijs facinus admiſiſſent, & propterea pecunias in eius interitum publico præconio Thebanos declaraſſe. audireq; ſe aiebat nõnullos ex Eubœenſibus timen

tes & trepidantes, q̧ urbs Philippo familiariſsima effecta eſſet, quoniam aiunt nos fallere uiri legati non poteſtis, quibus conditionibus pacem cum Philippo contraxeritis, neque ignoramus, q̧ uos ei Amphipolim dederitis, Philippus uero ſe uobis Eubœam traditurum deſponderit, alterius attamen rei tractationem ſibi commiſſam dicebat, quam nondum palàm facere uolebat, q̧ in præſentia nonnulli ex legatis ei inuiderēt, innuebat quodammodo, & ſignificabat Oropum, his de rebus probabatur, & merito Aeſchines, Oratorq́; optimus eſſe uidebatur, & uir admirabilis, atq; admodum honorifice è ſuggeſto deſcendit. Ego cum ſurrexiſſem, & iſta me neſcire aiebam, & aliqua ex his dicere tentabam, quæ ad Senatum retuleram. Hiq́; cum hinc inde asſiſterent hic Aeſchines & Philocrates exclamabant, exturbabant me, poſtremo illudebant, uos ridebatis, neq; audire uolebatis, neque alia credere in animo ſtatueratis, præter ea, quæ iſte nunciaſſet. Atq; per Deos, & merito ita affecti eſſe mihi uidebamini. quis enim nō cōmoueretur, ſi tot tantaq́; bona expectaret, aut quis eum toleraret, qui ea futura non fore diceret, aut ab his acta criminaretur? Reliqua enim omnia exiſtimo propoſitæ expectationi & ſpei tunc poſteriora ducerentur, quiq́; dicendo aduerſarentur, turbulenti & inuidi apparerent. hæc uſq; adeo admirabilia & in utilitatem Reipublicæ facta fuiſſe uidebantur. At cuius gratia iſta nunc priori loco ad memoriam ueſtram reuocaui, & eiuſmodi orationes repetij? uel unius potisſimum rei cauſa id feci uiri Athenienſes, ne poſtea q̄ aliquis ueſtrum me dicentem audierit, & res geſtas reprehendentem, eiq; graue id & nimis abſurdum eſſe

ſe uideatur, ac proinde admirando dicat, tunc cur iſta è ueſtigio non dicebas, & cur nos non admonebas? Veruntamen recordemini, quæ iſti ſpoponderant, quasq; pollicitationes in quaq; occaſione faciebant, ob quas cæteros, ne orationem haberent, excludebant, hancq; huius præclaram renūciationem conſideretis, quod præter reliqua omnia, ea etiam in re iniuria ab iſto affecti eſtis, quoniam uera pro rei opportunitate, ac cum neceſſe erat, cognoſcere prohibiti eſtis, ſpe, circūuentione, & promisſione decepti, ob eamq; rem uel in primis, ac cuius potisſimum cauſa uerba feci, iſta prænarraui. ſecundo ex eo, quod illo inferius non exiſtit, ut eius animum erga Rempublicam, quando incorruptus erat, recordati, quod auerſus & infidus Philippo eſſet, fidem & amicitiam repente deinde contractam conſideretis. poſtmodum ſi quæcunque iſte uobis nunciauit, ſucceſſere, & quæ acta ſunt recte ſe habent, omnia pro ueritate proq; commodo Reipublicæ facta fuiſſe putetis. quod ſi omnia contra ac iſte dixit, acta fuerunt, & multā ignominiam grauiaq; pericula iſta ciuitati crearūt ob huius ſordidum quæſtum, & dum ueritatem pecunijs prodit, ipſum ſcitote commutatum fuiſſe. Volo autem (quoniam ad hos ſermones productus fui) quemadmodum res Phocenſium à uobis fuerint ademptæ primum omnium dicere. Neq; aliquem ueſtrum oportet uiri iudices, ſi ad rerum magnitudinem aſpexeritis, maiores eſſe accuſationes & criminationes iſtius authoritate putare, ſed illud perſpicere quod ſi & quemuis alium ei ordini uos præfeciſſetis, eiusq; poteſtati temporum euentum dediſſetis, deinde is ſi quidem uelut iſte uoluiſſet ſeipſum hoſtibus diuendendo, uos fallere & cir-

conuenire, tantorum utiq; malorum is author eſſet, quanta ab iſto prouenere, non enim quoniam abiectis hominibus in rebus publicis ſæpe uos utimini, icirco & res ipſæ ſunt abie ctæ, quibus apud cæteras gentes ciuitas uel maxima exiſtimatione pollet, quinimmo id multum abeſt. Proinde Phocen ſes reor Philippus euertit. at hi adminiſtri fuerunt. illud iam conſiderare oportet, & proſpicere, num quæcunq; ad Phocenſium ſalutem pertinerent, quæ in legationem uenerunt, ea omnia iſti perdiderint, & ultro inquinarint: non q, is per ſe Phocenſes euerterit. Vnde id eſſe poſſet? da mihi Senatuſcon ſultum, quod ad renunciationem meam ſanxit Senatus, eiusq; teſtimonium, qui tunc illud rogarat, ut cernatis, q, ego cum tunc non tacuerim, nunc alienus ſim ab his, quæ geſta fuere, uerum q, eo tempore reprehendi & longe ante uidi quæ erãt euentura. Senatus quippe cum non impeditus fuerit, ne uera ex me audiret, neq; hos laudauit, neq; ad epulum conuocandos duxit. atqui id ab urbe condita nemo inquiet, aliquos legatos paſſos fuiſſe, ſed ne Timagoram quidem, quem populus morte damnauit, uerum tum iſti id pertulere. Recita ipſis teſtimonium, in primis, deinde Senatuſconſultum. TESTIFICATIO, SENATVSCONSVLTVM. *Hic nulla laudatio legatorum, neq; ad epulum conuocatio extat, ab Senatu facta; q, ſi is dicat, id factum fuiſſe, oſtendat, & exhibeat, atq; ego deſcendo, uerum nihil actum fuit. Si itaq; eadem omnes qui in legatione eramus, egeramus, iure neminem laudauit Senatus. indigna enim (ut uera fateamur) ab omnibus acta fuerant. q, ſi alij ex nobis, iuſta, alij econtrario fecerunt, propter eos qui praui fuerunt,*

probis (ut apparet) contigit ut eiuſmodi ignominiæ participes eſſent,quónam modo itaq; omnes facile ſcire poteritis, qs malus exiſtat?quæſo,redite in memoriam,quis ab initio geſtorũ ſit conſtitutus accuſator. patet etenim, ꝙ ei,qui peccaſſet, tacere ſatis erat, & ubi præſentem occaſionem euitaſſet, non amplius in ſermonem de factis ſeipſum conſtituere ſufficeret, atqui nullius criminis eſt conſcius, ſi taceat, ſilentio ipſo prauis & indignis actionibus communicaſſe uidetur. primus igitur ego iſtarum rerum delator fui, ac earum rerum nullus me accuſauit. Senatus itaque iſta ante decreuerat, concio uero cum cogeretur, & Philippus iam Pylis adeſſet, (hæc enim erat uel maxima cæterarum culpa, ꝙ Philippus ſi is rebus ſuperuenturus eſſet, & cum uos, quid agendum eſſet,audire oporteret,deinde deliberare, ac poſtea quod uiſum fuiſſet,executioni demandare,ſimul & uos audiretis & ille adeſſet, neque facile dictu foret, quid facere oporteret. Ad hæc præterea nemo decretum ante à Senatu factum populo legerat, neq; populus illud intellexerat.) is autem cum ſurrexiſſet, ea concionatus fuit, quæ pauloante ego uobis explicaui,multa ſcilicet magnaq; bona,quæ à Philippo ſe impetraſſe aiebat, prouentura,ac propterea Thebanos in eius interitum publico præconio pecunias declaraſſe, ita ut uos aduentu Philippi primũ perterriti,& his cũ ſuccenſuiſſetis ꝙ id non annunciarant,uel quouis alio mitiores euaſeritis, dum expectaretis ea omnia,quæ deſiderabatis,euẽtura fore. Atqui ne uocem quidem meam ferre poteratis alterius'ue cuiuſquã. poſt quæ Philippi epiſtola recitabatur, quam is ſcripſerat, cum nos aſſectatus nõ fuiſſet,quæ expreſ-

ſa quædam & manifeſta uidebatur defenſio pro eis conſcri-
pta, quæ ab his perperam geſta fuerant. Nanq; ipſe eos reti
nuerat ne ad urbes ſe conferrent, ut iuramenta acciperent,
continebat, quó dq; ut ei Alenſes erga Pharſalios concilia-
uerit, ipſos detinuerat, & omnia in ſe ſuſcipiebat, atq; ſibi a-
ſcribebat iſtorum flagitia. De Phocenſibus autem uel The-
ſpienſibus, dé ue his, quæ iſte uobis retulerat, ne minimū qui-
dem dicebatur, idq́; non temere per eum modum actum fuit,
uerum his de rebus, pro quibus uos pœnam ab iſtis ſumptu-
ri eratis ꝙ illa non geſſiſſent, minimeq́; procuraſſent, quæ
illis mandaueratis ex rogatione, ille culpam ſibi attribuebat,
quó dq; ipſe eorum author fuiſſet, aiebat, utpote quem uos ca-
ſtigare nō poſſetis. At q̃ dolo malo ille ab ciuitate anticipare,
nolebat, 's renunciauit, ut ne quid conqueri, né ue in poſterum
Philippum increpare poſſetis, cum neq; in literis ipſius, neq;
in alijs aliquibus, quæ ab ipſo eſſent, hæc haberentur. Reci-
ta eis epiſtolam ipſam, quam is conſcripſit, ille uero miſit. et
aduertite, ꝙ ad eum res ſe habet modum, quo illam ego ex-
plicui, lege. EPISTOLA. Literas audiuis Athenien
ſes q̃ honeſtæ, quàmq́; ſint perhumanæ, de Thebanis autem
Phocenſibus' ue ſeu rebus alijs, quas iſte uobis retulit, ne tan-
tulū quidem, huius igitur Epiſtolæ nulla certe pars ſana exi
ſtit, atq; id uos uel maxime quamprimum uidebitis. Alenſes
enim quos ut conciliarent, ille ait, ſe hos demoratum fuiſſe,
eiuſmodi conciliationem conſecuti fuere, ut ſint exacti, eorūq;
ciuitas direpta fuerit, quibus captiuis factis, dicit ſe cogitare,
nunqua in re uobis rem gratam facere poſſit, cum ne animum
quidem, ait, eos liberandi ſe habuiſſe. teſtatum etenim apud

uos in conſpectu populi ſæpe eſt, q̃ ego talentum ferens ad eos acceſſerim, nuncq́; idem comprobabitur, ieirco ut meam largitatem obſcuraret, id ipſum, ſuaſit, ut ille in literis inſereret. quod itaq; omnium maximum eſt, in prioribus literis perſcripſit, quas nos pertulimus, dum ait, ego quidem ſcripſiſſem idq́; palàm, quantis beneficijs uos eſſem affecturus, ſi aperte cognoſcerem, ſocietatem etiam mihi acceſſuram fore. ſocietate uero inita, ait ſe neſcire qua in re gratitudinem animi ſui oſtendere poſſit, neq; quid ipſe ſpoponderit, hoc nanq; uidelicet nouerat, niſi uobis illuſiſſet. At uero, q̃ is ea ſcripſerit, recita idipſum ex has prioris Epiſtolæ *parte, quã in manibus ſune, lege.* EX EPISTOLA, *Priuſquam ergo pacem cũſequeretur, ſi ſocietas quoq; ei accideret, ſe ſcripturum pollicetur, quanta beneficia* Reipublicæ *eſſet collaturus, ut uero utrunq; ei ſucceſſit, neſcire ait, quam gratiam ſit relaturus. q̃ ſi uos dicatis, ipſum ea facturum, quæ illi ignominiam infamiam'ue non afferant, in has excuſationes conſurgens, & ſi uos quid eiuſmodi dicatis, & id petere adducamini, iam ſibijpſi perfugium parat. iſta itaq; & pleraq; alia tunc licebat redarguere, uosq́; admonere, neq; permittere, ut res dilaberentur, niſi* Theſpiæ, & Plateæ, *ac q̃* Thebani *pœnas luituri admodũ eſſent, ueritatem abſtuliſſent.* Atqui *iſta ſi uel ſolum audienda erant, &* Reſpublica *fallenda, recte alioqui dicebantur. q̃ ſi re uera peragi debebant, illa conticuiſſe expediebat. q̃ ſi eò res adductæ erant, ut neq; ſi id* Thebani *animaduertiſſent, quicq̃ amplius erãt habituri, quid non facta ſunt?* Si *uero ex animaduerſione, impediti fuerunt, quis illud prædicauit? non'ne iſte?* Verum *neq; id futu-*

rum erat, neq; uoluit iſta, neq; is ſperauit, ita ut prædicatio- nis neq; culpam ſuſtineat, ſed his ſermonibus uos circũueni- ri neceſſe erat, ueritatemq; uerborum meorum minime audi- re uelle, uosq; ipſos intra urbem manere, eiuſmodiq; rogatio- nem ſuperiorem eſſe, per quam Phocenſes euerterentur, ob id iſta diuulgabat, ob id in concione iactabat. Nunc itaque *tunc talia tantaq; promittentem ego cum audirem, & exacte noſcerem* ꝙ *ementiretur, ac quo pacto, id uobis exponam. in primis quidem, quoniam cum Philippus iuramenta pacis iu- biturus eſſet, Phocenſes ab his excluſi eſſe fuerant declarati, quod ſilendum prætereundumq; probabiliter erat, ſi futurum eſſet, ut ſeruarentur. Deinde, quia Philippi legati de ea re ne uerbum quidem fecerũt, neque Philippi literæ, uerum cum hunc ex iſtis coniectura aſſequerer, erectus aduerſus ea dice- re tentabã, dũq; aures præſtare uolebatis, obmutui illud dum- taxat teſtatus, atq; per Iouem & Deos recordamini,* ꝙ *iſta neq; noſſem, neq; particeps eſſem. adieci quoq;* ꝙ *ea non expe- ctabam. cumq; uos eo uerbo non expectanti, turbaremini. Videte inquam ſiquid eorum uiri Athenienſes fiat, hos ut lau- detis, & honeſtetis, & corona etiam donetis, me uero mini- me, ac nihilominus ſiquid contra euenerit, ut his indignemi- ni, ego quidem me deonero, hic Aeſchines ſubijciendo non dixit, ne te nunc deoneres, uerum ut tunc, tibi hæc arroges, per Iouem inquam, iniurius eſſem. cum admodum contumelio- ſe ſurrexiſſet Philocrates, nihil eſt inquit uiri Athenienſes admirandum, ſi non eadem mihi & Demoſtheni uidentur, hic enim aquam, ego uinum bibo, ac uos uidebatis, conſiderate, quæſo decretum quod poſtea rogandum Philocrates tradidit.*

illud enim ſiquis ad eum modum audiat, commendandum apparet. q ſi temporum rationes ſubduxerit, quibus rogatum extitit, ac quæ iſtæ tunc ſpoponderat, nihil aliud eſſe uidebuntur, q̃ q Phocenſes Philippo & Thebanis tradant, niſi, q non manibus poſt terga reuinctis. recita decretum. DECRETVM, Videtis uiri Athenienſes hoc decretum quot laudationibus, ac etiã quàm fauſtis uerbis ſit repletum ut pax eadem, quæ cum Philippo ſit, & ad poſteros pertineat, itidemq; & ſocietas, Philippumq; laudandum fore, q iuſta alioquin ſe facturum promittat, uerum nihil ille promiſerat, quinimmo uel ita ſumme aberat à pollicitatione, ut neſcire certe dicat qua in re uobis gratificari poſſit, at is erat, qui pro eo loquebatur et pollicebatur. ad ea autem uerba quæ ab iſto dicebantur, cum uos propenſos accepiſſet Philocrates, ad hoc decretum aſcribit, q ſi Phocenſes ea, quæ neceſſe fuerit, non egerint, & Templum Amphictyonibus non reddiderint, populus Athenienſes aduerſus eos exercitum educat, qui ea fieri uetuerint, ergo uiri Athenienſes, cum uos domi maneretis, egreſſiq; minime fuiſſetis, Lacedæmoniiq; diſceſiſſent, eamq; fraudem præſenſiſſent, cum & quiſquam alius ex Amphictyonibus non adeſſet præter Theſſalos & Thebanos, Dij meliora, uiros, his Templum reſtituendum tulit, cum Amphictyonibus reddendum tuliſſet, quibus? ibi enim alij nõ aderant. præterquam Thebani et Theſſali, neq; ſcripſit Amphictyonas conuocandos fore, neq; eò uſq; expectandum, donec conueniſſent, neq; ut Proxenus pro Phocenſibus expeditionem faceret, neq; q Athenienſes exirint, neq; quicquam eiuſmodi. Atqui binas literas miſerat

Philippus, quæ uos inuitabant, non ut exiretis, nequaquam. nunquam enim per ea tempora, quæ ille abſumebat, & per quæ uos exire potuiſſetis, tunc uos euocaſſet, neq; me uſq;, cum huc nauigare uellem, prohibuiſſet, neque ut quicquam eiuſmodi diceret, huic mandauiſſet, ex quo uos minime egreſſuri eſſetis, ſed ut quæcunq; uelletis, rati id illum perfecturum, nihil quod ipſi eſſet contrarium decerneretis, neq; ſe tuerētur, neq; reſiſterent Phocenſes ſpe opis ueſtræ adducti, ſed omnes deſperati ſeipſos traderent. recita ipſis literas ipſas Philippi. LITERAE, Hæ igitur literæ ipſæ inuitā: iam quidem, & per iouem, iſtis autem, ſi modo quid earum rerum ſine dolo continebatur, quid aliud par erat ut fieret, quàm conſentire, ut uos exiretis, & Proxeno, quem circum ea loca eſſe nouerant, ut ſcriberetis, quamprimum copias educeret. omnia itaq; his contraria feciſſe uidentur, & merito. non enim ad ea, quæ ſcribebat mentem adhibebant, ſed eorum, quæ animo agitabat, dum iſta conſcriberet, conſcij erant. in his igitur adminiſtri fuerant, hisq; operam nauabant. Phocenſes itaq; poſteaquam ea, quæ à uobis in cōcione acta fuerāt, audierunt, & decretum iſtud Philocratis in manus ſumpſerunt, huiusq; pollicitationem intellexerunt, atq; promiſſa, undelibet periere. Aduertite quæſo, nonnulli ibi aderant, qui Philippo diffiderent, & mentis quidem compotes erant, hi ut illi fidem præſtarent, adducti fuere, quid ita? ꝗ rebantur, etiam ſi decies Philippus eos decepiſſet, nunquam Athenienſium legatos Athenienſes ipſos fallere auſuros, uerum enim ea uera eē, quæ is uobis retulerat, quodq; Thebanis nō ipſis calamitas impenderet. Erant & quidam alij, qui arbitrabantur

quoduis ſubeundum periculum fore, ac propugnandum eſſe, ſed et hos illud placauit, q̃ Philippum ab eis ſtare, perſuaſi eſſent, quodq́; niſi ea feciſſent, uos aduerſus ipſos profecturi eſſetis, quos eis auxilium laturos, illi ſperauerant. ſed & alij uos pœnituiſſe putabant, utpote qui pacem cum Philippo feceratis. ad hæc præterea, q̃ eam & ad poſteros pertinere decreueratis, oſtenderunt, ita ut omnia quæ à uobis expectabant, prorſus deſperarent. icc irco ea cuncta in unum decretum iſti congeſſere, quo uel maxime omnium uos detrimento affeciſſe mihi uidentur. Cum homine enim mortali, quiq́; pro rerum occaſione uires haberet, pacem immortalem promulgaſſe, infamiamq́; ciuitati inuſiſſe, eamq́; beneficijs priuaſſe, quæ non ſolum ab alijs, ſed & quæ à fortuna expectabat, & tam grandi improbitate uſos fuiſſe, ut non modo, qui uiuant, Athenienſes, ſed & qui futuris ſeculis, uenturi eſſent, iniuria affecerint, qui omnium grauiſſimum eſſe non poteſt? hoc itaq; nunquam uos paſſi fuiſſetis, ut poſterius ad pacem adijceretur uidelicet, q̃ & ad poſteros pertineret, niſi promiſſionibus ab Aeſchine factis tunc credidiſſetis, quibus Phocenſes cum fidem præſtitiſſent, funditus euerſi fuere. Etenim cum ſe ipſos Philippo tradidiſſent, & in illius manibus urbes collocaſſent, omnia contraria his, quæ iſte uobis renunciauit, nacti fuere. ut uero aperte cernatis, q̃ hæc ad eum modum & iſtis authoribus intercidere, tempora uobis ad calculos reuocabo, quibus ſingula quæque geſta fuerint, qua in re ſi quis ex his aduerſari uoluerit, conſurgat, & in mea clepſydra loquatur. Pax igitur facta fuit XIII. KL. Martij. Nos autem iter confecimus ad iuramenta accipiẽda treis.

integros menſes, ac per id omne tempus Phocenſes incolumes erant. huc à legatione iuramentorum reuerſi fuimus idibus Maij. iamq; in Pylis Philippus aderat, idq; Phocēſibus nunciabatur, quorum nihil illi credebant argumento eſt, q̃ ad nos huc minime ueniſſent. Concio poſt hæc, in qua res omnes iſti (dum uos fallerent et deciperent) perdidere. XVI. KL. Iunij, coacta fuit. ab hac igitur quintam computo diem, qua illa apud uos de Phocenſibus tractata fuere. hic enim Phocenſium legati aderant, ijq; curioſi erant, & quid iſti renunciarent, & q̃ id uos decerneretis, ut ſciſcitarentur. Vigeſima igitur ea erat dies, qua ſtatuimus, Phocenſes ad ea audiendum, quæ decreueramus, admitti debere, à ſexta porro die præcedenti in hanc uſq;, quinq; ſunt dies. ſequentes itaq; ſunt. XI. X & IX. KL. quibus fœdera acta fuere, & omnes eorum res interciderunt, & tranſactæ fuerunt. quomodo id palàm fit? V. KL. uos in Piræo de re nauali concionabamini, uenit autem Dercyllus ex Chalcide et uobis retulit, q̃ res omnes in manibus Thebanorũ Philippus conſtitue rat, & quintam eſſe eam diem ſubducebat, ex quo fœdera ſancita fuerãt. IX. igitur VIII. VII. VI. V. KL. id accidit, ut in eã quintam diem incideret. per ea itaq; tēpora, quibus renunciationes habuerunt, quibus rogationes tulerũt, per ea omnia Philippo adiutores, exitijq; Phocenſium unà authores fuiſſe coarguuntur. Ad hæc præterea, nullam ex Phocenſium ciuitatibus obſidione captam fuiſſe, neq; ex uiolenta oppugnatione, ſed ex eo q̃ paruerunt, omnes funditus euerſas eſſe, maximo indicio eſt, q̃ cum hi eis perſuaſiſſent, à Philippo ſeruandos fore, iſta pertulerint, neq; enim illum

ignorabant. Affer iam mihi & Phocenſium ſocietatem,pla citaq́;, per quæ eorum mœnia exci lit ut noſcatis, quæ pacta à uobis eis conſtarent,quæ per iſtos Dijs inimicos fuerint con ſequuti. lege, SOCIETAS ATHENIENSIVM & PHOCENSIVM. *Quæ enim à uobis eis aderant hæc ſunt; amicitia,ſocietas,auxilium. At quæ per hũc qui uos ne opem ferretis,impedimẽto fuit,nacti fuerint, audietis.dic.* PACTIO PHILIPPI & PHOCENSIVM. *Auditis uiri Athenienſes,pactio Phi'ippi & Phocenſium,ait,nõ Thebanorum & Phocenſium,neq; Theſſalorũ et Phocẽſium,neq; Locrorum neq; alicuius alterius ex eis qui aderant, atq; rurſus Phocenſes ait ciuitates tradere debere Philippo,non Thebanis,non Theſſalis,neq; cuiq̃ alteri.quã ob rem? ꝙ Philippus ab iſto uobis coràm nunciatus fuerat, ꝙ Phocenſium ſaluti præſto futurus erat, huic iam omnia credebant, & ad hunc omnia dirigebant, in hunc intuiti pacem faciebant. recita & reliqua, & cogitetis, quid cum crediderint, quid fuerint perpeſſi, nunquid ſimilia, an proxima his, quæ is retulit. profer.* SCITVM AMPHICTYONVM. *iſtis uiri Athenienſes grauiora admiſſa non ſunt, neq; maiores res in Græcia geſtæ memoria ueſtra, exiſtimo, neque ſuperioribus temporibus,tantarum tamen taliumq́; rerum uir unus dominus euaſit Philippus iſtis adminiſtris, cum adhuc Athenienſium ciuitas extaret, cui Græciæ præeſſe patrium erat, minimeq́;, ſi quid eiuſmodi fieret, deſpicere. quo'nam igitur modo miſeri Phocenſes perierint, non ex his tãtum decretis perſpici poteſt, ſed & ex rebus, quæ confectæ fuere. ſpectaculum horribile uiri Athe-*

nienſes, & miſerandum, cum pauloante Delphos proficiſcebamur, neceſſe nobis erat ea omnia intueri, domos euerſas, mœnia circunciſa, regionem iuuenibus deſtitutam, mulierculas autem & puſiones paucos, & ſenes homines miſerabiles, atq; in ſumma, nemo quidem oratione aſſequi poſſet, quæ nuuc per ea loca calamitates exiſtunt. uerum enim, q̃ hi contrariam tulerint ſententiam pro uobis aduerſus Thebanos, quæ de ſeruili iugo propoſita fuerat, uos omnes ego dicere audio. quam ergo putatis uiri Athenienſes maiores ueſtros, ſi reuiueſcerent, ſuffragationem, ſententiam'ue laturos fore de his, qui exitij Phocenſium culpam ſuſtinent. Ego enim arbitror, quamuis ꝓprijs ſuis manibus ſaxis ipſos obruerent, ſe tamen puros fore exiſtimarēt. quo enim pacto indecorū non eſt, immo, ſi id augeri poteſt, turpiſſimum, eos, qui tunc nos ſeruarint, & ſalubre pro nobis ſuffragium tulerint, contraria per iſtos conſequutos fuiſſe, et talia pati neglectos eſſe. quæ ne aliquis quidem ex Græcis unq̃ pertulit? quis itaq; earum rerum effector fuit? quis iſta decipiendo induxit? non hic ipſe? multis etenim in rebus uiri Athenienſes aliquis Philippum ob fortunam beatum appellaret, merito tum ob id uel maxime omnium fortunatum dicere poſſet, in quo per Deos atque Deas alium ego non habeo, quem nominare poſſim, qui tempeſtate noſtra fortunatus fuerit. ciuitates nanq; celebres cepiſſe & latā regionē ſub ſe redegiſſe, atq; hæc oīa, optabilia qdē iſta eſſe opinor et illuſtria: quidni diceret tamen aliquis iſta & à pleriſq; alijs facta fuiſſe, uerum ille propria ei ac nulli alij ex hominibus obtigit felicitas. quæ? poſteaquam in rebus agendis prauis hominibus

ei opus fuit, quòd peruerſiones inuenerit, quàm uolebat. quo enim pacto iſti & iure tales exiſtimare non poſſent? ſiquidem ea, pro quibus Philippus ipſe, cum tam grandia eſſent, eiusq́; tantopere intereſſet, mentiri non audebat, neq; alicui epiſtolæ mandare, neq; aliquis, qui eius legatus eſſet, expoſuerit, in hæc iſti cũ ſeipſos diuendidiſſent, uos fraudabant. Et Antipater quidem & Parmenio, cum domino ſuo inſeruirent, neq; poſtea uobiſcum colloquuturi eſſent, id tamen cõſequuti ſunt, quòd opera ſua uos non deciperemini. Athenienſium autem, uel maxime liberæ ciuitatis legati, qui creati fuerant, quibus uos occurrentes oculos in eos intendere, & quibuſcum reliquo uitæ tempore uiuere neceſſe erat, & inter quos rerum adminiſtratarum rationes erant reddituri, iſtos fallere ſuſtinuerunt. quo pacto his improbiores homines, aut magis arrogantes gignerentur? Vt igitur cognoſcatis, quòd & is execrandus uobis eſt, quodq́; neq; ſanctum, neq; pium eſt, ut eum, qui talia fuerit ementitus, abſoluatis, recita execrationem, & perlege, à lege ſumendo. EXECRATIO. Hæc pro uobis uiri Athenienſes in unaquaq; concione præco uouet lege ſancita, ac quando Senatus conſidit, apud eum rurſus iidem facit, atq; iſta, ab hoc dici non poteſt, quòd non bene noſſet. cum nanq; uobis ſubſcriba eſſet, & Senatus miniſter, ipſe hanc ipſam legem præconi exponebat. quo igitur modo non abſonum & grande facinus uos feceritis, ſi quæ execratione imperatis, quòd Dij potius pro uobis faciant, poſtuletis, ea, uos ipſi, cum id ſit in poteſtate ueſtra, hodie minime faciatis? Sed quem illos obteſtamini, eum ut perditum faciant, & genus, & familiam,

hunc ipſi

hunc ipſi dimittitis? Nequaquam, quicunq; nanq; uos latuerit, hunc ſinite Dijs puniendum. at quem ipſi deprehenderitis, non item illis de hoc quicquam mandetis. Ad id igitur impudentiæ & temeritatis ipſum uenturum audio, quaſi ſe ab omnibus patratis alienum faciat, quæ renunciauit, quæ promiſit, quæ doloſe in Rempublicam admiſit, ueluti inter quoſdam alios, non inter uos, qui omnia noſcitis, iudicetur. primum quidem Lacedæmonios, deinde Phocenſes, poſtea Hegeſippum ut accuſet. iſta enim ridicula ſunt, magisq́; perditam quandam audaciam ſapiunt. quæcunq; enim nunc dicet de Phocenſibus, uel Lacedæmonijs, aut Hegeſippo, ſiue q̄ Proxenum non ſuſceperint, uel quòd impij exiſtant, ſiue quælibet alia de re eos criminetur, omnia hæc antequam hi legati huc ueniſſent, acta erant, neq; erant impedimento, quominus Phocenſes ſeruarentur. rogitas quis id ait? Aeſchines hic ipſe. Nanq; non quòd niſi propter Lacedæmonios, neq; q̄ niſi Proxenum nō ſuſcepiſſent, neq; quòd niſi propter Hegeſippum, neq; quòd niſi ob hoc uel illud, ſeruati fuiſſent, non ſic tunc referebat, ſed iſtis omnibus omisſis, Philippum perſuaſum expreſſe uenire dixit, ut Phocenſes ſaluos faceret, Bœotiam inſtauraret, uobis res peculiares efficeret, iſta factum iri, duorum trium'ue dierum ſpatio, iccirco Thebanos ipſi pecuniam per præconem inclamauiſſe. Ne igitur hæc, quæ prius quàm iſte renunciaſſet, geſta fuerant uel à Lacedæmonijs, uel à Phocenſibus, audite, neq; tolerate, ne'ue ſinite, ut Phocenſes accuſet, quòd improbi fuerint. non enim Lacedæmonios ob eorum uirtutem unquam ſeruauiſtis, neq; hos deteſtabiles Eubœenſes, alios'ue multos, ſed quoniam Reipubli-

cæ expediebat, ſaluos eſſe, quemadmodum nunc Phocenſes. Ac quid Phocenſes peccarint, aut Lacedæmonij, ſeu uos, uel quiuis alius poſt huius orationes, quòd ea non euenerint, quæ ab iſto dicta fuerant, iſtud rogate. oſtendere enim non poterit, nam quinq; tantummodo dies interceſſere, quibus iſte falſa retulit. uos credidiſtis, Phocenſes audierunt, ſeipſos dediderunt, perierunt. Vnde, ni fallor, & iam aperte patet, quòd omnis fraus, & machinatio decompoſito facta eſt in interitum Phocenſium. quo nanq; tempore Philippus propter pacem uenire non poterat, ſed erat in apparatu, Lacedæmonios accerſebat, omnia ipſis facturum pollicitus, ne opera ueſtra ipſos ſibi Phocenſes aſciſcerent. ut uero in Pylis adfuit, Lacedæmonij uero utpote qui inſidias cognouiſſent, receſſerunt, hunc rurſus præmiſit, qui uos deciperet, ne dum uos iterum animaduerteretis, quòd pro Thebanis res gereret, in tempora, & bellum, & moram incideret, cum Phocenſes ſe defenderent, uos uero opem ferretis, ſed citra ullum negotium omnia in poteſtatem ſuam redigeret, quod & perfectum fuit. Non igitur, quoniam Lacedæmonios, & Phocēſes Philippus decepit, propterea earum rerum, in quibus iſte uos decepit, pœnam non pendas. neq; enim iuſtum eſt. Si itaq; loco Phocenſium, & Pylarum, & reliquorum locorum, quæ amiſſa ſunt, quòd Cherſoneſus ſuperſit ciuitati, dicat, per Iouem & Deos. ne admittite, ne'ue ſuſtinete uiri Athenienſes, quòd ad ea quæ ex legatione paſsi eſtis, & ex defenſione ciuitati dedecus paretur, quòd uidelicet, ut priuata quædam ueſtra eximeretis ſociorum ſalutem deſtituiſtis. neq; enim id feciſtis, ſed pace iam facta, & cum Cherſone-

ſus adhuc ſalua maneret, poſtea per quatuor integros menſes Phocenſes ſalui fuere. At huius falſa renunciatio ſequenti tempore ipſos perdidit, cum uos ſeduxiſſet. Deinde etiam in præſens maiori in periculo conſtitutam Cherſoneſum inuenietis, quàm eo tempore. Vtrum enim ampliorem pœnam Philippus dediſſet, ſi qd aduerſus eam admiſiſſet, prius quàm aliquid ex his, quæ ad ciuitatem pertinent, cepiſſet. quàm in præſenti? ego quidem arbitror, tunc multo latiorem. quis igitur eius eſt ſtatus, metu et periculo illius ſublato, qui ipſam iniuria afficere uelit? Præterea, & quid eiuſmodi ipſum dicturum fore audio, quòd admiratur, cur Demoſthenes ipſum accuſet. nemo autem ex Phocenſibus. ut certe res ſe habet, melius erit id à me audiatis. Phocenſes qui eiecti ſunt, alij puto, cum optimi ſint & modeſtisſimi, exiliumq; & eiuſmodi alia cum patiantur, quiete uiuunt, neq; aliquis ex eis eligeret pro communi calamitate priuatas inimicitias ſuſcipere: alij cum nihil ſine pecunia ſint acturi, qui ipſis eam præbeat, non habent. neq; ego aliquid alicui dedi, ut hic asſiſterẽt, & quæ pasſi fuerint, exclamarent. Veritas enim & res geſtæ pro eis uociferantur. At uero populus Phocenſis adeo grauiter & miſerabiliter affectus fuit, ut à quocunq; non de iudicio reddendæ rationis Athenis conſtituendo ratio habeatur, ſed ut ſeruitutem non ſubeant, & ne moriantur præ formidine Thebanorum & Philippi externorum militum, quos alere coguntur diſperſi per uicos, & armis exuti. Ne ipſum iſta dicere patiamini, ſed ut oſtendat, quòd Phocenſes non interciderint, aut quòd non promiſerit, Philippum eos ſeruaturum fore. in hoc enim legationis rationes conſiſtunt, quid actum

ſit, quid retuleris, ſi uera, ſerueris, ſi falſa, des pœnas. quòd ſi Phocenſes non adſint, quid tum? ita enim eos, ni fallor, tractaſti quantum in te eſt, ut neq; amicis auxilio, neq; inimicis obſtaculo eſſe poſſint. Atq; quia præter aliam turpitudinem & ignominiam, quæ res geſtas comitatur, quòd & grauia ex his pericula Reipublicæ immineant facile patefiet. quis enim ueſtrum non nouit, quòd ob Phocenſe bellum, atq; ob id quòd Phocenſes Pylas ſub manu ſua haberent, quo ad Thebanos tuti uos eratis, quodq́; nunquam uenturi eſſent in Peloponeſum, neq; in Eubœam, neq; in Atticam Philippus, neq; Thebani. iſtam tamen ab loco & rebus ipſis tutelam, quæ ciuitati noſtræ ſupererat, horũ fraudibus, & falſis relationibus ſuaſi uos abieciſtis. cumq; armis munita foret, aſſiduoq; bello, & ampliſſimis uirorum ſociorum urbibus, latiſſimaq; regione, è medio auferri negligenter permiſiſtis. Atq; fruſtra primum ſubſidium ad Pylas uos emiſiſtis, quod pluribus ducentis talentis confeceratis, ſi peculiares ſumptus computaueritis, eorum, qui in militia fuere. uanaq; fuit ſpes, quam contra Thebanos conceperatis. Quod porro plurimum opprobrij (cum tamen multa & grauia ſint ea, quæ iſte Philippo ſubadminiſtrarit) re uera Reipublicæ inflixerit, & uobis omnibus, illud à me audite. Quoniam cũ Thebanis Philippus ab initio omnia indulſiſſet, quæ illi facere propoſuerant, is dum contraria retuliſſet, & uos, palàm oſtendiſſet id minime uelle, uobis cum Thebanis maiores inimicitias, Philippo autem ampliorem gratiam creauit. quo igitur pacto, non iniquiſſimo homine uos uſi eſtis? Recita decretum, ſumens illud Diophanti, ac illud Calliſthenis, ut uideatis, quòd quan-

do opportuna efficiebatis, ſacrificijs & laudibus digni, & apud uoſipſos & cæteros exiſtimabamini. Cum uero ab his ſeducti fuiſtis, pueros & mulieres ab agris conuexiſtis, & Herculi ſacra intra mœnia perſoluenda decreuiſtis, cum pax extaret. quod & admiror, ſi eum, qui, Dij ne de more colerentur, effecit, impunitum dimiſeritis. recita decretum. DECRETVM. *Hæc quidem tunc digna uiri Athenienſes rebus geſtis decreuiſtis. Dic quæ ſequuntur.* DECRETVM. *iſta tunc uos decernebatis iſtorum cauſa, cum neq; ob eam ſpem ab initio pacem & ſocietatem contraxiſſetis, neq; poſtea, ut ad poſteros extenderetur, adſcribi debere ſuaſi fuiſſetis, uerum cum ab his (ueluti grandia commoda recepturi eſſetis) adduceremini. At uero, exinde quoties, & ad fretum, & ad Megara cum audiretis copias Philippi & externum exercitum adeſſe, tumultuaremini, omnes recordamini. non itaq;, quòd nondum Atticam ingreſſus fuerit, conſiderandum exiſtit, neq; ob id ſegniores eſſe oportet. ſed ſi iſtorum opera ei data ſit poteſtas id cum noluerit faciendi, illud inſpici neceſſe eſt, atque ad eam rem indignam aſpicere, & authorem, ac eum, qui huiuſmodi facultatem illi pararit, odiſſe & caſtigare par eſt. Noui igitur quòd uerba, quæ ad eius accuſationem pertinent, Aeſchines deuitabit, dum uos quamlongisſime à rebus abducat, enarrabit, quot bona cunctis mortalibus à pace obueniant, & econtrario, quot à bello incommoda, pacisq; laudationes omnino recitabit, eiuſmodiq; pro eius defenſione coaceruabit. at hæc omnia accuſationem in eum conficiunt. ſiquidem quod cæteris bono fuit, tantarum rerum, tantiq; tumultus nobis cauſam cum præſti-*

ſerit. quid porro aliud id eſſe uideri poteſt, quàm q hi cum munera acceperint, illud quod natura bonum exiſtat, praue diſtorſerint. At qui, non'ne triremes trecentæ, earumq; apparatus, & ſtipendia uobis ſuperſunt, ſupereruntq; propter pacem? forte quis dicat. ad ea uos illud reſpondere debetis, quòd res Philippi à pace multo ampliores euaſere, & armorum munitione, & locis, & uectigalibus, quæ illi ſunt mirifice adaucta. acceſſere & uobis nonnulli quæſtus. rerum uero noſtrarum ſtatus & ſociorum, per quem aut ſibi, aut optimatibus felicitatem omnes comparauerunt, ab his diuēditus interijt, & mancus effectus fuit. at illorum formidabilis, & multo potentior. Verum iuſtum non eſt, ut utrunque ei creuerit, iſtorum cauſa, & ſocietates, & uectigalia, uobis autem quæ iure alioquin ex pace conſtent, ea ut pro illis, quæ hi uenundederint, computent. hæc enim illorum loco nobis non obtigerunt, ſed & id multum abeſt. uerum iſta nobis ad eum modum adfuiſſent, illa uero iſtis acceſſiſſent, niſi horum interuentu prohibitum fuiſſet. Prorſusq; uiri Athenienſes, & iuſtum profectó quis diceret, eſſe, ſi plurima et aduerſa ciuitati acciderunt, ut nullius eorum Aeſchines in cauſa fuerit, in eum ira ne redundet. ſicuti, ſiquid eorum, quæ è re ſunt, per quempiam alium actum fuerit, id hunc ſeruare non debet. ſed quorum hunc authorem fuiſſe aduerteritis, & gratiam, ſi eam mereatur, contraq; indignationem, ſi eiuſmodi admiſiſſe uideatur, ei rependite. quomodo igitur iſta iure cognoſcere poteritis? ſi omnia unà confundere eum non permiſeritis? Imperatorum.ſ. errata, bellum cum Philippo habitum, quæ à pace bona prouenerint. uerum unumquodq; per

ſe conſideraueritis. exempli gratia. conſtabat nobis bellum cum Philippo, conſtabat, ea in re aliquis Aeſchinem reprehendit. uult'ne quis hunc accuſare ob res in bello geſtas? nullus profecto. ergo quo ad eas res ipſum abſolute, ipſumq́; in ea re dicenda defatigari non conuenit. de his etenim quæ ſunt in controuerſia & teſtes præbere, & indicia oſtendere reum oportet, non ea, de quibus conuenit, doloſa defenſione perfundere. ne igitur de bello aliquod uerbum facias, nemo enim te bellicarum rerum accuſat. Deinceps pacem nonnulli noſtrum fieri ſuaſerunt, perſuaſi fuimus. Legatos emiſimus, huc iſti duxere eos, qui pacem facerent. rurſus hoc in loco quis increpat Aeſchinem? dicet'ne aliquis, quòd cum is pacem ſuaſiſſet, aut, cum huc, qui eam facerent, adduxiſſet, peccarit? nemo quidem, itaq; neq; de eo certe illi dicendum eſt, quòd ei uitas pacem fecerit. is enim eius rei princeps non fuit. quid igitur ais roget me aliquis, ac unde accuſationis tuæ exordium ſumis? Vnde uiri Athenienſes cum conſultaretis uos non de eo an pax facienda eſſet, nec'ne. id enim iam fuerat terminatum, ſed inde, quæ'nam facienda erat. his enim, qui iuſtam alioquin rogationem tulerant, cum interceſſiſſet, ei qui corruptus legem tulerat, aſſenſit, muneribus acceptis. atq; exinde cum ad iuramenta accipienda delectus eſſet, eorum, quæ illi uos mandaueratis, nihil effecit, ſocios, qui belli ſuperſtites fuerant, peremit, ac tanta commentus fuit, quanta nemo unquam alius, ſiue ſuperiori ætate, ſeu futuro tempore facturus exiſtit. ab initio enim quouſq; uerba facere cœpit Philippus de pace, Cteſiphon & Ariſtodemus primi, fraudandi exordium extulerant, poſtea uero quàm ad rerum nego-

ei.:tionem deuentum fuit, Philocrati, & huic rem commiſſe re. hi, cum illud ſuſcepiſſent, omnia perdidere. Deinde, quoniam ipſi neceſſe eſt rationem et iudicium rerum adminiſtratarum ſubire, cum (ut arbitror) is callidus exiſtat, & Dijs inimicus, & ſcriba, quaſi ex cauſa pacis in iudicium fuerit uocatus, ſe defendet, non ut plurium, quàm quis eum accuſet, rationem reddat, inſania quippe id eſſet. ſed illud proſpicit, quòd in his, quæ ab eo geſta ſunt, nihil ineſt boni. omnia uero criminoſa ſunt. at de pace defenſio, licet nihil aliud, nomen ſaltem habet humanum. qua uereor uiri Athenienſes, uereor, ne fallamur, ſicuti qui uerſuram faciunt, cum ſpe lucri adducantur. eius enim pacis ſecuritatem & ſtabilitatem hi prodiderunt, Phocenſes ſ. & Pylas. non tamen iſto ſuadente à principio pacem fecimus. uerum abſurdum illud eſt, quod dicturus ſum, attamen admodum uerum. Nanq; ſiquis re uera pace ipſa gaudet, Imperatoribus, quos omnes accuſant, eius gratiam habere debet. ſiquidem illi, ut uos uolebatis, pugnaſſent, ne pacis quidem uerbum ferre potuiſſetis. pax itaq; illis ſuadētibus, periculoſa uero, & anceps, & infida iſtis impellentibus & corruptis effecta fuit. Arcete igitur, arcete ipſum à ſermonibus de pace, atq; in eos, qui res geſtas contineant, concludite. non enim ex cauſa pacis Aeſchines in iudicium adducitur, non, ſed pax ob Aeſchinem uituperatur, indicio eſt, nanq; ſi pax facta fuiſſet, multaq; poſtea in re uos fuiſſetis decepti, neq; ſociorum quiſquam periiſſet quemnam hominum moleſtia pax affeciſſet? præterquam quòd cū ignominia facta fuiſſet? atq; iſtius rei is quoq; author eſſet, cum Philocrati fauerit. Veruntamen nihil quod inſanabile

foret, effectum fuiſſet. At nunc, ni fallor, multorum aliorum malorum cauſam huiuſmodi ſuſtinet. quòd itaque turpiter & inique hæc omnia ab iſtis perdita fuerint & coinquinata, reor uos omnes cognoſcere. Ego uiri iudices tantum abſum, ut rebus calumniam uel à uobis id fieri poſtulem, ut ſi iſta ex inſipientia, aut credulitate, ſiue ob aliam quandam ignorationem ad hunc modum peracta fuere, & ego Aeſchinem abſoluam, et uobis, ut abſoluatis, ſuadeam. At qui iſtarum excuſationum nulla urbana eſt, ſiue legitima. nulli enim uos imperatis, ut publica contrectent, neq; quenquam compellitis, ſed ut aliquis in animum ſuum induxerit ſe ualere, atque prodierit, proborum & benignorum hominum munus obeuntes beneuole recipitis neque cum aliqua offenſione, ſed & eum ſuffragijs deſignatis, ac res ueſtras illi committitis. ſi itaque alicui recte res ceſſerit, is cohoneſtabitur, ob idq; maiora quàm cæteri commoda aſſequetur. quòd ſi ei id non ſucceſſerit, aliqua re obtendet, & prætexet? at iuſtum illud non eſſet. neque enim qui perditi fuere, ſocijs ſatis eſſet, neque pueris, neque mulieribus, neq; reliquis, ut meam propter ſtupiditatem, ne dicam iſtius, eiuſmodi paſſi fuiſſent. imo uero id longe abeſt. Attamen uos Aeſchini iſta tam grauia tamq; immoderata condonate, ſi ea ob infirmitatem ingenij, aliam'ue quandam ignorantiam conſtupraſſe uideatur. Verum enim ſi ex mentis prauitate pecuniam et munera accepiſſe, idq; à rebus ipſis aperte coarguatur, eum, quoad per leges liceat uel maxime interficite. quòd ſi id fieri nequeat, facite, ut eius uita cæteris ſit exemplo. expendite quæſo iſtis de rebus rationem, quàm iuſta apud uos futura ſit.

neceſſe etenim eſt, quòd huiuſmodi uerba Aeſchines iſte dicat in conſpectu ueſtro de Phocenſibus ſcilicet & Theſpienſibus, ac Euboea. niſi, cum ſe uenundediſſet, de induſtria fraudauerit, duorum alterum ut exiſtat, aut quòd palàm promittentem Philippum audierit iſta ſe facturum & curaturum, uel ſi id non ita habeat, præſtigijs, atque inter cætera comitatis ſeductionibus adductum fuiſſe, iſta cum ab eo expectaret. præter has duas nulla alia ratio ſupereſt. ex eis itaque ambabus uel ſupra reliquos mortales ipſi Philippum odiſſe conuenit. quid ita? quia quantum in illo fuit, omnia ab eo nequiſſima, & inhoneſtisſima euenere. Vos ſeduxit, infamia affectus eſt, dignus, ut iam perierit, iudicatur. atq; ſiquid, quod ad ea crimina accederet, factũ fuiſſet, id iandiu in accuſationem deriuatum foret. nunc autem propter ueſtram manſuetudinem, & bonitatem, rationes reddit, atque eas quando uelit. Eſt'ne igitur aliquis ueſtrum, qui uocem Aeſchinis Philippum damnantis audierit? aut hunc aliqua in re redarguentem, aut quid dicentem uiderit? nemo. primum enim uniuerſi Athenienſes uituperant Philippum, & quicunq; ſemper ex his, qui aliqua priuata iniuria ab eo quippe fuerint affecti. ego illa ab ipſo uerba deſiderabam, niſi ſeipſum uenalem feciſſet. Viri Athenienſes, me, ut uultis, tractate, fidem ſequutus fui, deceptus ſum, peccaui, fateor. Hominem uiri Athenienſes obſeruate, infidus. Veterator prauus eſt. non'ne cernitis quo pacto me affecerit? quo pacto me circumuenerit? nullum quidem iſtorum uerborum ego audio, ſed & neque uos. quid ita? quoniam non ſeductus, neque deceptus, ſed cum ſe mercenarium effeciſſet, & pecuniam ſumpſiſſet, iſta

dixit atq; illi tradidit, pulcherq́; & honeſtus ac iuſtus operarius illi effectus fuit, legatus tamen & ciuis ueſter cũ eſſet, proditor euaſit, dignusq́; ut ter non ſemel perierit. non tantum itaq; ex his conuincitur, q̃ argento compulſus ea omnia dixerit. uerum ad uos pauloante Theſſali uenere unaq́; cum eis Philippi legati, à uobisq́; petebant, ut Philippum Amphictyonem decerneretis. cui igitur uel maxime præ omnibus hominibus, iſtid refragari conueniens erat? huic Aeſchini, quamobrem? quia his quæ iſte renunciarat in præſentia ueſtra, contraria ille effecerat. is enim aiebat Theſpias, et Platæas ipſum muro circundaturum, & Phocenſes non perditurum, Thebanorumque inſolentiam pro nobis depreſſurum, iſte profecto Thebanos maiores q̃ conuenit, effecit, Phocenſes quidem funditus deſtruxit, Theſpiasq́; & Platæas minime muro muniuit. Ochomenum uero & Coroneiam depopulatus fuit, quo nam modo iſtis pugnantiora inter ſe reperiri poſſent facta fuiſſe, non itaque aduerſatus fuit, neque os aperuit, neque quicquam aduerſus iſta loquutus extitit. Atque iſtud nõdum cenſetur indignũ, cum tamen tam grãde exiſtat, ſed et ſolus ex omnibus ciuibus patrocinium impendit. Atqui id ne Philocrates quidem, ſceleſtus cum ſit, facere auſus fuiſſet, uerum is Aeſchines id ueritus non fuit. Vos que cum tumultuaremini, neque ipſum audire uelletis, & à ſuggeſto deſcendiſſet, atque his, qui à Philippo aderant, legatis ſe oſtentaret, multos aiebat tumultuantes adeſſe, paucos uero cum oporteret, militantes, recordamini quippe, ipſe arbitror q̃ admirandas miles ô Iupiter exiſtat. Præterea quoque ſi nullum ex legatis haberemus, quem nihil habere oſtendere poſ-

ſemus, neque fieri poſſet, ut omnes probationes & alia eiuſmodi perſpicerent, reliquum eſſet, ut conſideratione rem per ſe quæ Philocrates nō ſolum curam uobis ad populum ſæpenumero extulerint, & uobis ſignificauerint, q̄ triticum mercatus fuerit, domos ædificarit, ſe profecturum dixerit, etiam ſi id uos non decerneretis, ligna conuexerit, aurum'que palàm in menſis nummulariorum permutarit. ne q̄ enim dici poteſt, q̄ is aurum non acceperit, cum ipſe id fateatur, & palàm faciat. Eſt'ne itaque aliquis ex hominibus ita demens et inſanus, qui, ut Philocrates numera accipiat, ipſe ignominia & periculo affici uelit, cum ei liceret unà cum his, qui nihil deliquerint, exquiri, his tamen aduerſari, & illum dum comitetur, reum in iudicio agere malit? Ego certe neminem fore puto, uerum hæc omnia, ſi recto iudicio perpendere uolueritis, inuenitis uiri Athenienſes magna et patētia ſigna eſſe, q̄ is nūmos acceperit. Quod tamen poſtremo loco factū fuit, nihil minus eſt argumenti, q̄ iſte Pilippo ſeipſum uendiderit, ut uidebitis. noſtis nempe, q̄ cum nuper Hyperides Philocratem detuliſſet, ego proceſsi, & dixi, uel una in ea accuſatione me perturbari, q̄ ſolus Philocrates tot tantorum'que criminum culpæ reus fieret, reliqui uero nouem legati nullius rei accuſarentur, negabamq́; id ita ſe habere, nuſquam enim ille per ſe ſolus uiſus fuiſſet, niſi aliquos ex his adiutores habuiſſet. ne itaque ego quenquam abſoluam aut condemnem dixi, ſed res ipſa eos, qui deliquerint inueniat: qui uero eius rei participes non fuerint dimittat, conſurgat qui uelit, & prodeat in conſpectum ueſtrū, oſtendat'que ſe eſſe immunem. ciq́; non placere quæ à Philocrate acta ſunt, eumq́; qui illud

feciſſet, iſta dixi ego quidem remitto, atque ut puto memores eſtis, quod nullus uenit in medium, neque ſe uindicauit, ac cæteris quibuſque aliqua quidem adeſt excuſatio, is certe, quod rationibus reddendis obnoxius non eſſet, ille quod forte præſens non fuerat, illi quod gener illic adeſſet, at huic nihil eiuſmodi attribui poteſt, uerum enim ita uel ſemel ſeipſum mancipauit, ac non ſolum præteritarum rerum mercedem accepit, ſed & deinde oſtendit quod ſi ad præſens euadat aduerſus uos ab illo ſtare uelit, ita, ut ne ullum uerbum aduerſus Philippum proferat, etiam ſi ipſum uos abſoluatis, neque ſe ipſe uelit abſoluere, quinimmo infamia notari, in iudicium trahi, quodcunque à uobis potius perpeti deligat, quam aliquid agat, quod Philippo cordi non ſit. At qui quæ communio, quæ'ue iſta tam multa pro Philocrate anxietas, qui ſi honeſtisſime & cum ſumma Reipublicæ utilitate legationem egiſſet, cum ex legatione pecuniam ſe reportaſſe fateatur, quemadmodum fatetur hoc ipſum uitaſſe & præcauiſſe, id'que per ſe teſtatum facere debebat ille qui gratis legationem obiſſet. Non itaque id fecit Aeſchines. iſta non ſunt iam aperta uiri Athe. iſta non exclamant & dicunt, quod Aeſchines pecuniam acceperit? quodque continua animi deprauatione ob argentum laborat, non propter ſtupiditatem, non propter ignorationem, neque propter errationem. Atque quis aduerſus me teſtatur inquit, quod munera acceperim? id enim quam præclare abs te dicetur, res ô Aeſchines ipſe teſtantur, quæ maiorem fidem quam cætera merentur, quas quis dicere cauſari'ue non poteſt, quod, quoniam uel ita perſuaſæ ſint, aut ut cui gratificentur, eiuſmodi exiſtant. Sed quales tu, cum prodideris eaſque inquinaris, effeciſti, tales ipſæ

cum in diſquiſitionem ueniunt, apparent. Ad res præterea ipſas, mox tu quoq; ipſe aduerſus teipſum teſtimonium feres, hic itaque conſurgas & mihi reſpondeas. neque enim dices, quoniam inexercitatus cum ſis, non habeas quid dicas, utpote qui nouas controuerſias quaſi fabulas, easq; teſtibus carentes accuſatorio iudicio ad integram diem inſtitueris. patet itaque, q; ſis eloquentiſſimus. Multa ergo & indigna ea cum ſint quæ ab hoc Aeſchine acta fuere, multam'que nequitiam contineant ut et uobis id uideri arbitror, nullum tamen eſt illo quod dicturus ſum, ſicuti ego reor, grauius, neq; quod magis ipſum uel in ipſa munerum corruptela deprehenſum, ac omnia inundinatum coarguat, poſtea enim q̃ iterum et tertio legatos ad Philippum emittere decreuiſſetis, ob eas pulchras, & grãdes expectationes, quas iſte ſpoponderat, hũcq; & me deſignauiſſetis, ac ad idipſum & plures alios, ego quippe cum præceſſiſſem in medium, cõtinuo eiuraui, & cum nonnulli tumultuarentur, & peterent ut ego proficiſcerer, dixi, me abire non poſſe, is porro confirmatus fuit. ut uero concio ſurrexit, hi congreſſi deliberabant, quem'nam ibi relinquerent, cum res ſuſpenſæ eſſent, & quod futurum foret, incertum eſſet. Conuenticula, & ſermones uarij tunc per forum habebantur, timebant iam, ne de repente concio indiceretur, deinde cum uos à me uera diſceretis aliquid quod ad cõmodum Phocenſiũ cederet ne decerneretis & res Philippum effugerent, ſi etenim uel quid ſolum ſtatuiſſetis, & aliquam mediocrem ſpem eis prætuliſſetis, ſeruati fuiſſent. non enim fieri poterat, non poterat, ut, ſi uobis uerba data non fuiſſent, aliquid Philippo reliquum eſſet. neque enim frumentum

in regione ſuppetebat, cum ſeminata propter bellum non fuiſſet, neq; aliunde id conuehi poterat, cum ibi triremes ueſtræ adeſſent, & mari dominarentur, ciuitatesq; Phocenſium multæ & captu difficiles forent. præterq̃ temporis diuturnitate & obſidione. Nam ſi ſingulo quoq; die ciuitatem cæpiſſet, duæ & uiginti ſunt numero. Ob ea uero omnia ne quid ex eis commutaretis, in quibus decepti fueratis, hunc ibi amiſerũt, etenim ſi eiuraſſet ſine aliqua cauſa id ferendũ nõ fuiſſet & magnam ſuſpitionem generaſſet. Quid ais? ad tot tantaq; bona, cum illa retuliſſes non proficiſceris, neq; legatum agis? remanere oportebat. obtẽdit itaq; quodammodo ægrotare. & cum frater eius medicum Execeſtum conduxiſſet, & ad Senatum accederet, iureiurando eum excuſauit, & ipſe creatus fuit. poſtq̃ autem Phocenſes quinque aut ſex diebus poſt concidiſſent, & conductio huic ſicut quicpiam aliud finem conſequuta eſſet, ac Dercyllus huc ex Chalcide reuertiſſet, uobisq; in Pyræo concionem habentibus renunciaſſet, q̃ Phocenſes perierant, uosq; uiri Athenienſes iſta cum audiſſetis, illisq; & merito iraſceremini, & ipſi obſtupeſceretis, puerosq; ac mulieres ex agris conuehendos decreuiſſetis oppidaq; muniri, & Piræum muro circũdari ac Herculea ſacra intra urbem peragenda eſſe, poſtea quàm itaque ea ita ſe haberẽt ac tantus tumultus ſucceſſiſſet, tantaq; trepidatio ciuitatẽ circunſtaret, tunc eloquens, ac ſapiens iſte & beneuocalis, neq; Senatu neq; populo eum deſignante, in legationem profectus fuit ad eum, qui iſta commiſerat, neq; ægritudinis, ob quam tunc eiurauerat, ratione habita, neq; q̃ alius eius loco legatus fuerat deſignatus, neque q̃ pro eiuſmodi rebus lex

mortis pœnam imponat, neque eius, quod omnium eſt grauiſſimum, q; is, qui nunciaſſet, ſibi Thebis pecuniam inclamatam fuiſſe, poſtquam Thebani, ultra q; uniuerſam Bœotiam iam eſſent conſequuti, & Phocenſium ora potiti fuerant, eo tempore per medias Thebas Thebanorumq; copias iuerit, uerum ita furebat & adeo præ quæſtu & largitione exultabat, ut cum omnia deleuiſſet, & contempſiſſet, abierit, cumq; res hæ ita affectæ eſſent, multo inſuper indigniores ſunt, quas cum eò petijſſet, effecit. Nā cum uos omnes, qui hic adeſtis, cæteriq; Athenienſes, uſq; adeo ea grauia & calamitoſa eſſe putaretis, quæ Phocenſes perpeſſi fuerant, ut è Senatu aliquos non emiſeritis ad uiſitandum & ſacra cuſtodiendum ludis Pythijs, uerum à patrio uiſitandi rito deſtiteritis, hic rerum ac belli triumphis, quos Thebani & Philippus dedicabant, permixtus epulabatur, libamentorumq; & ſupplicationum particeps rat, quas pro ſociorum ueſtrorum muris, & locis & armis perditis, ille nuncupabat, & pariter corona donabatur, laudationesq; unà cum Philippo cauebat, & beneuolentiæ poculo propinabat. neq; iſta cum ad hunc modum à me dicta ſint, aliter ab hoc dici poſſunt. ſed de eiuratione, ex publicis codicibus ueſtris qui ſunt in Tēplo Matris, iſta patent, quibus libris publicus miniſter præfectus exiſtit. Decretum quoq; de huius nomine eſt inſcriptum. De his porro, quæ illic iſte peregit, qui ei in legatione collegæ & præſentes fuere, teſtimonium ferent, qui certe iſta mihi narrarūt, neq; ego cum illis legatus fui, ſed eiuraueram. atque mihi recita decretū. Acta publica, & teſtes euoca. DECRETVM, ACTA PVBLICA, TESTES. *Quénam*

nam itaque uota Deis nuncupaſſe Philippum ſuſpicamini cũ libabat, aut Thebanos ipſos? non'ne ut in bello robur & uictoriam eis & ſocijs præſtarent, contrariaq; Phocenſibus? ergo iſta unà is uouebat & execrabatur aduerſus patriam, quæ nunc par eſt, ut in eius caput uertatis. Abijt itaq; præter legem, quæ pro ea re mortis pœnam imponit. & illuc cum ſe contuliſſet, alia alijs ſupplicijs digna commiſiſſe uiſus fuit, quæ etenim antea patrauerat, & in legatione pro his geſſerat, iuſte alioquin ei uitam adimere deberent. expendite quæſo, qui cruciatus futurus ſit, qui ita condignus exiſtat,ut tantis pro ſceleribus debitus cenſeri poſsit. qui enim indecorum non eſt uiri Athenienſes, communiter quidem uos omnes, uniuerſumq; populum his omnibus de rebus, quæ à pace ſunt, indignari,neque eorum, quæ inter Amphictyones aguntur, participes eſſe uelle, grauiq; & ſuſpicioſo animo in Philippum eſſe, utpote quoniam, impietatis & moleſtiæ quæ geſta fuere, repleta exiſtant, neque æquitate nitantur, uobiſq; minus conducant.cum autem forum ingrediamini rationes his de rebus diſquiſituri, ſacramentumq; pro Republica præſtiteritis, malorum omnium authorem, & quem iſta admiſiſſe in ipſo crimine deprehenderitis, hunc dimittatis? Atque quis non iure uobis uitio uertat ex reliquis ciuibus, immo uero ex uniuerſa Græcia, cum uideat uos Philippo iratos eſſe (qui, cum pacem ex bello conflarit, rerum occaſionem à uenalitijs fuerit mercatus, rem multa uenia dignam peragendo) eum uero impunitum relinquere? qui res ueſtras ita perdite prodiderit, cum leges extrema alioquin ſupplicia illi, qui iſta feciſſet, præſcripſerint. Ab iſtis forte eiuſmodi

quoque ratio efferetur, q; illud inimicitiarum cum Philippo futurum ſit principium, ſi eos, qui per legationem pacem con traxerunt, damnaueritis. Ego quidem, ſi id re uera ita ſe habet, cogitatione aſſequi non poſſum, quid magis quàm hoc accuſare debeam? ſi quidem is, qui, ut pacem conſequeretur, pecunias inſumpſerit, in præſenti adeo formi loloſus & potens euaſit, ut ſacramento & iuſtitia contemptis uos iã quã in re gratificari Philippo poſſitis, cogitetis, neque earum rerum machinatores quo ſupplicio affecti congruentem pœnam ſint luituri conſiderare uelitis. Enimuero q; id amicitiæ initium, quæ uobis proficiat, uerisſimile potius futurum ſit, illud ni fallor oſtendam. Hoc enim probe ſciendum eſt, quòd Philippus ciuitatem ueſtram non deſpicit uiri Athenienſes. Neque, q; uos magis quàm Thebanos contẽnendos duxerit, illis potius quàm uos amplexari uoluerit, uerum ab his perdidicit, eáq; intellexit, quæ & antea ego uobis in conſpectu populi dixi, ac nemo ex his aduerſatus fuit, q; populus turba quædam eſt, & res præter cæteras ſumme uolubilis & imprudẽtisſima, ſicuti fluctus maris, q ut i; elli cõtigerit, fluit refluitq;, ſic alius uenit, alius abijt, ac nemo ẽ q rerũ publicarũ curã gerat, at ne eas qdẽ recordatur. qdq; aliquos ei amicos adeſſe oporteat, qui ſingulaq; quæ ꝑ eo apud hos pertractent, eaq; ut ipſi libuerit, diſponant. quod ſi ei id paratum exiſtat, quodcunque à uobis conſequi uoluerit, id facile confectum iri. ſi itaq; audiuiſſet arbitror illos, qui tunc apud ipſum iſta dixiſſent, è ueſtigio ut huc reuerſi fuere, ſecuri percuſſos, id ipſum quod Rex effeciſſet. quid porro fuit, quod Rex egit? cum à Timagora deceptus fuiſſet, eiq; (ut fertur)

XL. talenta largitus eſſet, poſteaquam reſciuit ipſum ueſtris ſententijs mortuum fuiſſe, & ne uiuendi quidem facultatem ſibi confirmare potuiſſe, ne dum ea, quæ tunc illi ſpoponderat, peregiſſe, agnouit, ſe huic honorem detuliſſe, qui res in poteſtate ſua non haberet. etenim Amphipolim primum uobis rurſus ſub ſeruili iugo dedit, quam tunc ſibi ſociam & amicam fore decreuerat. Deinceps nulli unquam ſequenti tempore pecunias fuit elargitus. Hoc idem itaque Philippus feciſſet, ſi aliquem ex his pœnam dare didiciſſet, & in præſenti ſi id perdiſcat, efficiet. Poſteá uero quàm audierit Oratores inter uos probari, cæterosq; cenſuræ ſubijcere, quid ſibi agendum quærat, multa impendere cum pauciora poſſit? omnes'que reuereri uolet, cum duos uel treis liceat? profecto deſiperet. neque enim Thebanorum Rempublicam communi beneficio afficere ſibi propoſuiſſet Philippus, quin immo illud plurimum abeſt, uerum à legatis inductus fuit, quo'nam uero modo, ego id uobis exponam. ad eum ex Thebis legati uenerant, cum & nos à uobis miſſi ibi aderamus. his pecunias ille dare deſtinauerat, adeóq; ut aiebant multas, non admiſere, neque eas accepere Thebanorum legati. Deinde in ſacro quodam & cœna dum potaret & cum eis perhumane uerſaretur Philippus, inter cætera cum multa utpote captiuos & id genus alia, ac poſtremo pocula argentea & aurea ipſis obtuliſſet, iſta omnia illi repudiarunt, neq; uſquam ſeſe abiecere, ac tandem Philon unus ex legatis ait, Viri Athenienſes, uerba, quæ ueſtri, non Thebanorum gratiá par erat, ut dicerentur. dixit enim ſe, cum Philippum uideret magnifice & benigne erga ipſos ſe habere, uolupta-

te & lætitia affici, ipſi itaque, q. ei amici & hoſpitales etiã ſine his muneribus eſſent. ut benignitatẽ uero iſtiuſmodi exbiberet his in rebus, quæ ad eorum ciuitatem pertinerent, & quas tunc tractarent, ab eo poſtularunt, aliquidq́; qd' ipſo & Thebanisdignum foret, perageret. atque uniuerſam ciuitatem ad eum modum & ſeipſos erga eum affectos iri profitebãtur. Cæterum conſiderate, quid ex his Thebanis acceſſerit, quid'ue contigerit, & ueritatem ipſam contemplemini, quantum interſit, res ciuitatis minime diuendere. In primis itaque ipſis debilitatis ac bello fractis & deuictis pax ſucceſſit, deinde Phocenſium inimiciſſimorum extrema pernicies, murorumq́; & ciuitatum euerſio. num & ea tantum accidere? non per Iouem, uerum ad hæc Orchomenus, Coroneia, Corſiæ, Tilphoſſæum, & tantum ex agro Phocenſi, quantum uoluere, aduenerunt. Thebanis itaque iſta à pace obuenerũt, quibus ne maiora quidem, etiam ſi uouiſſent, contingere potuerunt. Legatis porro Thebanorum quid? nihil præterquam q. iſtarum rerum eorum patriæ authores fuere. hanc igitur honeſtatem, & uerecundiam ad uirtutis calculos reuocemus pariter & gloriæ, quam iſti pecunia uendicarunt. iamq́; conferamus Athenarum ciuitati quid pax attulerit, quidq́; Atheinenſium legatis, & expendite num Reipublicæ pæque, atq̃ his ipſis aliqd acceſſerit, ciuitati quidem, ut omnibus agris, & ſocijs priuaretur, ut iureiurando Philippo obſtringeretur, ſi quiſquam ad ea ſeruanda ſe conferre uellet, uos illum prohibituros, eumq́;, qui illa uobis tradere cuperet, inimicum & hoſtem eſſe ducturos. illum uero, qui iſta abſtuliſſet, ſocium & amicum. Ea enim ſunt, quæ patrocinio is Aeſchi-

nes defendit, huius uero adminiſter tulit Philocrates, cumq́; ego prioris diei actionem obtinuiſſem, & uobis ſuaſiſſem, ut ſociale ſcitum ratum haberetis, legatosq́; Philippi euocaretis. id cum iſte in ſequentem concionem reieciſſet, Philocratis ſententiam rogari obtinuit, in qua & hæc atque iſtis plera q; alia inſuper indigniora continentur, ciuitati ergo iſta à pace aduenere, quibus nihil magis indecorum reperiri facile poterit, legatis uero, qui iſta peregerunt, ut cætera ſileam, quæ omnia uos oculis ueſtris intuiti fuiſtis, ædes, ligna, frumenta. ſed & in euerſa ſociorum ora, agri & ingentia q̃plurima, quæ talentum Philocrati in mercedem ferant. Aſchini autem huic XXX. minas, obtigerunt. quo pacto graue uiri Athenienſes & miſerandum non eſt, ſociorum ueſtrorum calamitates legatis ueſtris in prouentus cederet unamq́; & eandem pacem ei ciuitati, quæ illam popoſciſſet, cum ſociorum interitum, tum agrorum alienationem, proq́; gloria dedecus generaſſe, legatisq́;, qui iſta aduerſus Rempublicam admiſiſſent, ꝓuentus, copiam, prædia, opes pro extrema inopia genuiſſe. Verum enim, ꝙ uera dicam, aduoca earum rerum teſtes Olynthios. TESTES. Non utique admirer, ſi & quid eiuſmodi dicere auſus fuerit, ꝙ fieri non poterat, ut laudabilis, ac talis, qualem ego poſcebam, pax fieret, cum re bellica Imperatores abuterentur, ſi iſta dixerit, uos quæſo ipſum rogate, et in memoriam reuocate, num ex quauis alia in legationẽ profectus fuerit ciuitate, an ex hac ipſa, ꝙ ſi ex alia, quam bello ſuperiorem fuiſſe dicat, & optimos ductores habere, iure pecunias accepit, ſin uero ex hac ipſa, cur ob quæ ciuitas eum legatum miſit, cum res

proprias amiſerit, pro his tamen is munera præcerpſiſſe ap paret? eadem enim ipſa & ciuitatem,quæ eos emiſerat,& legatos ex ea miſſos conſequutos fuiſſe oportebat.ſi iuſte alioquin res tractabantur. Amplius quoq; & illud cogitate uiri Athenienſes,*utrum arbitramini,* Phocenſes Thebanis,*an* Philippum *uobis ſuperiorem fuiſſe? ego quidem probe noui,quòd* Phocenſes Thebanos *deuiciſſent,* Orchomenum *enim tenebãt, &* Coroneiam, *atq;* Tilphoſſæum, *& ſuos in* Neotibus *exiſtentes receperant, ac in* Edylio *ducentos & ſeptuaginta trucidauerant, trophæumq́; erexerant, & æqueſtri prælio ſuperiores fuerant, malorumq́; Ilias* Thebanos *circunſtiterat. Vobis uero quid eiuſmodi non adfuit, atq; utinam ne de cætero adſit, illud uero in eo bello, quod cum* Philippo *gerebatis, teterrimum erat: quod cum uolebatis ipſum male tractare, non poteratis, ſed et ne quid inſuper uos pateremini, ipſi prorſus tuti eratis. Quid igitur ex eadem pace obtigit?* Thebanis *quidem,quod cum adeo bello fuerint profligati, ſua tamen recuperauerint, & ſuo* Imperio *hoſtium urbes adiecerint. uobis uero* Athenienſibus,*& quæ belli tempore uobis ſeruata fuerant, hæc ut in pace perdideritis, quoniam eorum legati ſuam* Rempuplicam *non prodiderant, res autem ueſtras hi ueditarint. Sed per* Iouem *ſocios bello defatigatos fuiſſe dicet. Quòd iſta per hunc modum diuendita fuerint, ex his quæ ſuperſunt eo amplius cognoſcetis.poſteaquam pax exitum habuit, dico eam, cuius author fuit* Philocrates, *& quam iſte defendit.legati autem* Philippi *diſceſſerant,cum iuſiurandum accepiſſent, & hactenus, de rebus geſtis deſperandum non erat,pax tamen ignominiam & indignitatem ciuita*

ti afferebat,ſed pro his tamen admirabilia bona nobis euētura erant, ego à uobis petebam, atq; iſtos admonebam, ut q̄ celerrime in Helleſpontum enauigarent, neq; deſererent permitterent'ue aliqua ex illis locis medio tempore Philippum occupare. exacte enim noueram, q̄ quæcunq; poſt bellum pace inſequuta deſtituerentur, ea negligentibus deperire ſoleāt. Nemo enim unquam, qui pro ſumma rerum pacem agere perſuaſus fuerit, pro his quæ negligenter derelicta fuere, bellum deintegro gerere uoluit. uerum hi, qui ea ante cepere illa retinent. præter uero iſta ex duobus emolumētis ciuitatem non aberraturam arbitrabar, ſi nos enauigaremus. aut enim ſic præſentes eſſemus, & iuſta decretum, ipſum ob iuſiurandum aſtringere uellemus, futurum erat, ut ea, quæ à ciuitate abſtuliſſet, redderet, & à cæteris abſtineret, aut ſi iſta ille non faceret, nos quāprimum hic uos certos eramus redditurì, ut per ea, quæ in locis longinquis, & rebus minoribus feciſſet, uos q̄ inſaturabilis inſiduſq; eſſet cum cognouiſſetis ne ea quæ prope maioraq; eſſent Phocenſes dico & Pylas, eſſetis necleƈturi. atque ita cum ille iſta non præoccuparet, neq; uos ſeduceremini, omnia uobis tuta manſura eſſent, & ab ipſo ultro omnia æquabilia futura forent, atque iſta ita caſura non immerito ſuſpicabar. ſi etenim incolumes, ſicuti tunc ſalui erant, Phocenſes eſſent, & Pylas tenerent, ille quidem nihil intentare poſſet, quod uobis formidoloſum eſſet. ꝑpter quod à iuſto declinare deberetis. neq; enim itineribus profectus, neq; claſſe uectus præpotente in Atticam uenturus erat, uos uero illi ſtatim emporia clauſuri eratis, ipſumq; in pecuniarū penuria, aliarumq; rerum obſidione rur-

& à uobis decreta eſſent aduerſaretur, is erat. an certe iſta reliquis omnibus legatis placerent mox ſcietis. Ego quidem *nondum de quoquam aliquid dico, neque aliquem culpo. nec enim quisq̃ ex eis p uim hodierna die fieri poteſt, ut bonus fuiſſe appareat, ſed per ſeſe, atque ſi ſcelerum particeps non fuerit. Quòd utique indecore, indigne, & minime gratis res actæ fuerint, uos omnes perſpexiſtis. qui nam uero in earum rerum communione fuerint res ipſæ manifeſtum facient.* Hoc *itaq; per* Iouem *iuſiurandum à ſocijs ſumpſere? uel reliqua, quibus opus erat, perfecere? plurimum quidem abeſt, ut id fecerint.* Verum *tres totos menſes cum peregre uagati fuiſſent, & mille drachmas in uiaticũ cum accepiſſent à uobis, quantum à nulla unquam ciuitate, uel cum illuc legati irent, aut inde cum huc uenirent, impenſum fuit, iuramenta recepere.* Verum *enim in hoſpitio quodam ad* Templum Caſtoris *&* Pollucis. *qui enim ueſtrum* Pheras *profectus fuit, nouit quod aio, hic iuramenta pacis præſtita fuere, cum huc exercitu acto* Philippus *ueniſſet, idq; cum dedecore,* Viri Athenienſes, *& dignitatis ueſtræ ratione non habita geſtum fuit.* At *qui hoc* Philippus *plurimi præter cætera æſtimauiſſet putate q̃ ad eum modum fieret. pacem enim cum non ualerent, ſicuti hi primum cœperant, abſq;* Alenſibus *&* Phocenſibus *fieri decernere, uerum* Philocrates *à uobis compelleretur, ut ea obliterando, in decreto ſcriberet, & exprimeret,* Athenienſes, Athenienſiumq; *ſocios, noluit quenquam ſociorum, qui ibi aderant, eiuſmodi iuramentum præſtare. neq; enim cum eo militaturi erant, ad ea quæ nunc loca ueſtra poſſidet. uerum iuſiurandum cum prætextum erat exhibiturum, quòd*

ipſi teſtes futuri non eſſent earum pollicitationum, ob quã pacem uenatus fuerat. ac ne illud omnibus palàm fieret, quoniam non Athenarum ciuitas ꝗ illo oppreſſa fuiſſet. ſed quòd Philippus is eſſet, qui pacem expeteret, ac qui multa Atheniensibus promitteret, ut pacem conſequeretur. ne itaq; iſta, quæ dixi, diuulgarentur, propterea putauit iſtis nuſquam eundum eſſe. hi uero omnibus in rebus ei gratificabantur illum extollendo, illiq; admodum adulando. Cæterum cum hæc omnia coarguantur, tempora conſumpſiſſe, loca Thraciæ deſeruiſſe, nihil eorum, quæ decreueratis feciſſe, nedum ea, quæ Reipublicæ conferrent, falſa renunciaſſe, quo pacto fieri poteſt, apud iudices prudentes, & qui iuſiurandum obſeruare uelint, ut hi abſoluantur? At uero quòd ea, quæ dico, uera exiſtant, in primis recita decretum, quantum ueſtra intererat, eos ad iuramenta euocaſſe, deinde Epiſtolam Philippi, poſtmodum Philocratis decretum, ultimo illud populi. DECRETVM, EPISTOLA, DECRETA. *At uero quòd Philippum in Helleſponto deprehendiſſemus, ſiquis mihi paruiſſet, et à uobis iniuncta feciſſet, iuxta decreta, uoca teſtes, qui illic præſentes aderant* TESTES. *Recita uero & aliud teſtimonium, quæ Euclidi huic, cum poſtea ſupueniſſet, Philippus reſponderit.* TESTIMONIVM. *Quòd itaq; bis inficiari non liceat, quòd iſta pro Philippo non ptractarint, me audite. quo enim tempore in primam pacis petendæ legationem profecti fuimus, caduceatorem uos præmiſeratis, qui uobis inducias faceret. tunc igitur cum celerrime in Oreum perueniſſent, caduceatorem non expectauere, neq; moram aliquam fecere,*

in Alumq́; enauigarunt, cum is obſidione premeretur, ac rurſus inde ad Parmenionem obſeſſorem cum tranſmiſiſſent, per hoſtilem exercitum ad Pagaſas ſe contulerunt, & cum ultra progresſi fuiſſent, caduceatori Lariſſæ occurrerunt, tanto ſtudio & animi alacritate progrediebantur. Cum uero pax conſtaret et profectio undelibet tuta eſſet, mandatáq; ueſtra acceleranda forent, tunc cum eſſent in itinere, neq; feſtinandi, neq; nauigandi uoluntas ipſis in mentem ſubibat. q̃d ita? quoniam eo tempore, ut pax ſine ulla mora fieret, id erat è re Philippi, nunc uero utplurimum temporis intercepti cunctarentur, antequam pacis iuramenta reciperent. Verum ꝙ iſta ꝑ ueritate aſſeuerē & id teſtimonij accipe. TESTIMONIVM. Poſſunt'ne magis homines, quòd omnia pro Philippo egerint, conuinci, quàm profectione ipſa, dum pro re ueſtra properandum eſſet, commorati cum fuerint. eundum uero cum non eſſet ante caduceatoris aduētum, dum celerauerint. Quo igitur tempore ibi eramus, & in Pella morabamur, cogitate quid quiſq; noſtrum ſibi agendum propoſuiſſet. Ego itaque ut captiuos redimerem, & conquirerem, ac pecunias proprias in id ſumerem, & Philippum ut deprecarer, loco munerum, quæ nobis donabat, ut bos dimitteret. ipſe uero, mox audietis, quid faciendum perrexerit. quid igitur id erat? quòd Philippus nobis communiter pecuniam largiretur, ac ne illud ignoretis, ille nos omnes explorauerat, cuilibet noſtrum quodammodo priuatim pecunia miſſa, ac plurimo uiri Athenienſes auro condonato, poſtea uero quā à neſcio quo fruſtraretur. mihi enim neq; memet ipſum nominare conuenit, uerum opera & facta ipſa ſig

monſtrabunt. quæ communiter darentur, omnes arbitratus fuit q̃primum & inconſulte accepturos eſſe. eos itaq; qui priuatim ſeſe uendiderant, in tuto futuros, ſi omnes paulatim communium munerum participes eſſemus. proptereaq; illa dabantur. hoſpitalitatis autem dona ad eam rem prætextum afferebant. ut uero ipſe hæc uetui, iterum ea inter ſe hi partiti fuere. à Philippo quidem poſteaquam ego petij, ut id in redimendis captiuis ipſe impenderet, neq; quenquam horum accuſare par erat, neq; dici debebat, quòd alia hic uel ille haberet, neq; largitio refugienda erat. in id quippe conſenſit. uerum eam rem reiecit in quinquẽnales ludos Mineruæ, q̃bus aiebat ſe eos remiſſurũ. Recita teſtimonium Apollophanis, deinde reliquorum, qui aderant. TESTIMONIVM.

Age uero quot & ego ex captiuis redemerim, uobis referam per omne quidem illud tempus, cum Philippus nondum aduentaſſet, quo in Pella fuimus commorati, nonnulli ex captiuis, quicunq; ſub uadimonio erant, cum diffiderent, ut reor, ne deinceps id Philippo ſuadere poſſent, ſeipſos redimere uelle aiebant, eiusq; rei nullam Philippo gratiam habere, atq; mutuo accipiebant, hic quidem treis minas, ille uero quinque, alter ſicuti redemptionis pretium cuiq; contigerat, poſtea igitur q̃ Philippus reliquos liberare conuenerat, hos ego cum conuocaſſem quibus ipſe argentum commodaram, & rei ſeriem ad memoriam reuocaſſem, ne ſi feſtinarent, minus beneficij habuiſſe uiderentur, ne'ue & proprijs pecunijs homines inopes redempti forent, cum alij ſe à Philippo liberandos ſperarẽt, redemptionis pretia dono dedi, & q̃ ea uere dicam. recita teſtimonia. TESTIMONIA. *Quam igitur pecunia-*

rum ſummam remiſerim, et dono dederim miſeris ciuibus, hæc eſt. Quando autem is dixerit apud uos, quia nam (ut ais Demoſthenes) ex quo Philocratis ſententiam defenderim, cum cognoſceres nihil nos agere, quod eſſet è Republica, legationem, quæ iſta fuit inſecuta, ad iuramenta accipienda rurſus obijſti, neq; eiuraſti eiuſmodi commemorate. quoniam bis me uenturum ſpoponderam, quos liberaui, redemptionis que pretia me allaturum, et quoad fieri poſſet, illos ſeruaturum. Iniquum itaque fuiſſet, ementitum eſſe, et uiros ciues afflictos abieciſſe. priuatim uero (ſi eiuraſſem) non admodum honeſtum neque tutum fuiſſet, per ea loca uagari. Nam ſi id non feci, quia, ut eos ſeruarem, in animo propoſueram, ſi pecunia eaq; admodum multa accepta unà cum his in legationem ſi profectus fuiſſem deteſtandus omnibus & execrabilis immature peream. Indicio enim eſt, cum ad tertiam legationem uos me bis ſuffragijs deſignauiſſetis, bis ego iuramēto eam repudiaui & preter hanc profectionem omnia iſtis contraria peregi. ea enim quorum ego arbiter eram ex cauſa legationis, per hunc modum uobis euenere. at quæ iſti, cum plures eſſent, obtinuerunt, cuncta interciderunt. At qui & reliqua omnia tanquam iſta conſequentia peracta fuiſſent ſiqui mihi paruiſſent. Neq; enim ego uſq; adeo ſtupidus & demēs eram, ut argentum inpenderem, cum alios uiderem illud accipere, ut laudem apud uos conſequerer, quæ uero ſine aliqua impenſa fieri poterant, quæq; toti ciuitati multo maiora emolumenta præbitura forent, iſta fieri noluerim, ſcilicet uiri Athenienſes. uerum, ni fallor, iſti me uincebant. Age uero, quid præter iſta ab hoc, ac quid à Philocrate actum fue-

contra punire, talia peragant. recenſere iam uolo ea, quæ ab initio in accuſationem deducta fuere, ut quodcunq; in exordio orationis uobis pollicitus fui, illa me executum fuiſſe oſtẽdam. palàm feci, nihil ueri eum retuliſſe, quinimmo uos decepiſſe, dum factis ipſis non uerbis pro teſtibus uterer, oſtendi ipſum authorem fuiſſe, ne uos me uera alioquin dicentem audire uelletis, dum huius tunc pollicitationibus & renunciationibus ſeducti eſſetis, omniaq; contra quàm oportebat ipſum conſuluiſſe, ſocialiq; paci aduerſatum fuiſſe, & illi, quã Philocrates ſcripſerat, patrocinium impendiſſe, tempora ſubtraxiſſe, ne ſi in animo fuiſſet, pro Phocenſibus exire poſſetis, aliaq; in ea profectione multa & grauia admiſiſſe, omnia prodidiſſe, uendidiſſe, munera accepiſſe, nihil flagitij, prætermiſiſſe. Nempe *iſta ab initio pollicitus fui, eademq; plana feci. ſpectate igitur quæ iſta ſecuta ſunt. oratio enim quæ ſequetur, ad uos ſimplex mihi futura eſt.* Iurauiſtis *uos ſententiam laturos fore, ex legibus, populiq; placitis, atque conſilij quingentorum, is autem apparet omnia contraria legibus, decretis. iuſtitiæ in legatione peregiſſe ipſum igitur damnari conuenit apud iudices, qui mente non careant, ſi enim nulla alia in re peccaſſet, uel duo ex his quæ admiſit, ſatis ſunt, ut ipſum è medio tollatis.* Non *enim* Phocenſes *tantum, ſed &* Thraciam Philippo *tradidit. At qui nemo ex uniuerſo terrarum orbe duo loca ciuitati commodiora oſtendere poſſet, terra quidem* Pylis, *mari uero* Helleſponto, *quæ ambo impudẽter* Philippo *uendiderunt, & maximo incommodo noſtro in illius manibus collocarunt.* Hoc *itaque ipſum præter cætera uſque adeo grande crimen fuit,* Thraciam *uidelicet, & mu-*

ros perdidiſſe, multa dici poſſent, quot ob ea apud uos interierint. Qui uero ob id quia magna repetũdarum ſumma tenerentur, difficile admodum non eſt connumerare, Ergophilus, Cephiſodotus, Timomachus, & ſuperiori ætate Ergocles, Dionyſius, & alij, quos parum abeſt ut dicam omnes ſimul minori quàm iſte detrimento Rempublicam affeciſſe, uerũtamen & eo tempore uiri Athenienſes ex prouidẽtia quadam, quæ indigna erant cauebatis & proſpiciebatis. Nunc uero quod niſi uos quotidie pturbet, & præſentem dolorem afferat, deſpicitis. Propterea uos nunc fruſtra decernitis, q Philippus Cerſoblepti ſacramẽtum præſtet, conſilij Amphictyonici ne particeps eſſe uelit, pacem uero inſtaurãdam eſſe. etenim nullo ex his decretis opus foret, ſi is nauigandum curaſſet, ac ea facere, quæ è re eſſent. nunc autem ea, quæ ſeruari poterant, ſi enauigaſſent, iubendo proficiſci, perdidit. quæ uero ſi dixiſſent, mentiendo. quamprimum igitur indignabitur uel maxime ut ipſe audio, ſi ſolus eorum qui ad populum concionari ſolent, uerborum rationes reddere debeat. Ego certe, q omnes & merito, illorum uerborum, quæ dicant, pœnã luere deberent, ſi quid corrupti dixiſſent prætermitto. uerum illud dico, ſi quidem Aeſchines priuatus cum eſſet, qua in re nugatus eſt et aberrauit, ne admodum in eum animaduertite, uerum dimittite, ueniam condonate. quòd ſi legatum agens ob pecuniam de induſtria uos ſeduxit, ne miſſum facite, neque id tolerate, quòd eorum quæ dixerit, ipſum pœnam pendere non oporteat, cuius nam rei pœnam à legatis ſumere conuenit, quàm uerborum? legati enim non triremium non locorum, non peditum, non arcis imperium gerunt.

runt. nemo enim iſta legatis committit, ſed uerba ſolum & tẽpora. tempora itaq; Reipublicæ ſiquis non abſumpſerit, utiq; non deliquit, quòd ſi illa ſubtraxerit, peccaſſe dicendus eſt. ſermones autem, ſi ueros retulerit, aut conducibiles, dimittendus eſt. ſin autem falſos, & pecunia corruptus, atque inutiles, condemnari debet. nihil enim eſt, in quo quis magis uos iniuria afficiat, quàm qui falſa referat. apud quos enim in Orationibus Reipublicæ regimen conſiſtit, quo pacto, ſi hi uera non dicant, tuto res ipſa communis adminiſtrari poteſt? quòd ſi & ad ea, quæ hoſtibus conferunt, muneribus acceptis conciones habeat, qui fieri poterit, ut non periclitemini. neque enim par eſt, ſi paucorum dominatus, aut tyrannidis tempora quis conſumat, ac ueſtra. uerum id non parũ abeſt. in illis enim principatibus omnia ex imperio celeriter perficiuntur. apud uos in primis omnibus de rebus Senatui audientiam facere & ante deliberare neceſſe eſt, atque id quando aliquid præconibus & legationibus præſcriptum fuerit, neque perpetuo, deinde concionem cogere, atque eam cum ex legibus licuerit, poſtea obtinere, & eos ſuperiores euadere oportet, qui optima ſuaſerint, his qui ignoratione aut nequitia aduerſati fuerant. Ad hæc inſuper omnia poſtea quàm aliquid ſancitum fuerit, & illud utilitatem afferre uideatur, populi neceſſitati tempus eſt indulgendum, quo ea ſibi comparent, quibus indigeant, ut quæ placita fuerint, perficere queant. at qui tempora conſumit, in eiuſmodi Republica qualis apud uos eſt, non tempora iſte abſumpſit, non, ſed res ipſas unico uerbo prorſus abſtulit. adeſt itaq; promptus quidam ſermo omnibus his, qui uos decipere uolunt, quòd qui Rem

publicam perturbant illi ſunt, qui Philippum uos prohibent beneficio afficere. contra quos nullum ego uerbum faciam, uerum epiſtolas Philippi legam, & opportunitates, in quarum ſingulis decepti eſtis, ad memoriam reuocabo, ut cernatis hoc frigidum uerbum ad ſaturitatem uſq; illum tranſiliiſſe, dum uos fraudibus inuolueret. EPISTOLA PHILIPPI. Cum itaq; adeo nefanda & multa, eáq; omnia contra uos in legatione commiſerit circumuolitans, tamē ait, quid dicat aliqs de Demoſthene? qui legationis collegas in iudicium ementitæ legationis uocat. Per Iouem uelim nolim, per illam uniuerſam peregrinationem, cum abs te eiuſmodi inſidijs fuerim circumuentus. cum uero duæ mihi dantur ad præſens optiones, ut uel rerum geſtarum, cum tales ſint, uobis uidear particeps fuiſſe, uel eas accuſem. Ego certe neque tecum in legatione communicaſſe aio, ſed in legatione quidem te & multa & grauia, me uero ipſum pro iſtis optima quæq; perfeciſſe. uerum Philocrates tecum communicauit, cum illo quippe tu & Phrynon. Vos enim iſta agebatis, atq; iſta uobis omnibus placebant. Vbi ſal, ubi menſæ, ubi libamina? hæc enim cum circumeat, uoce tragica exclamat, quaſi non illi qui iniuſte agunt, horum ſint proditores, ſed qui iuſte ſe gerunt. Ego quidem noui, quòd omnes Prytanei præfecti frequenter publice ſacrificant, & ſimul cœnant, unáq; libamenta faciunt, neq; propterea optimi iniquos imitantur, ſed ſiquem ex ipſis iniurium deprehenderint, Senatui populóq; eum indicant. Senatus quoq; eodem pacto quando in ineundo magiſtratu ſacrificat, unà conuiuium habuit. Imperatores item in ſacris libationibus communicant, atq; o-

mnes ferè (ut ita dicam) magiſtratus, ergo eapropter iniu-
rijs impunitatem dederunt. multum uero id abeſt. Leo Ti-
magoram accuſauit, cum per quadriennium eius in legatio-
ne collega fuiſſet: Eubulus Tharrecen & Smicythum, eorũ
cum fuiſſet contubernalis. Conon ille antiquus Adimantum,
cum in eadem prætoria dignitate collega fuiſſet. utri itaq;
ſalem & libamenta uiolarunt Aeſchines qui prodidere, &
legationem ementiti fuere, ac munera accepere, an uero qui
illos accuſarunt? nimirum qui totius patriæ libationes, quē-
admodum tu, non ſolum qui priuatas deformarunt. Vt igi-
tur uideatis, quòd omnium hominum, qui aliquando non ſo-
lum publice ſed & priuatim ad Philippum ſe contulerunt, hi
ſordidisſimi & nequisſimi fuerint, extra rem legationis hu-
iuſmodi me parumper audietis. poſtea enim quàm Olynthũ
Philippus uerit, Olympia celebrabat, ad illudq; ſacrifi-
cium & celebritatem omnes ſcenicos artifices coegerat, eis
ad epulum inuitatis, uictoribusq; corona donatis, rogauit Sa-
tyrum hunc Comicum Hiſtrionem, cur ſolus nil peteret, num
aliquem in eo puſillum aut infenſum animum erga ſe aſpexiſ-
ſet, dixiſſe Satyrum aiunt, quòd nulla re, qua cæteri indi-
gerent, ei opus foret, quæ uero ipſe libenter poſtularet, fa-
cilime Philippus dare poſſet, & ſupra omnia gratificari, ſe
tamen uereri ne fruſtraretur, ſi peteret. ille uero cum iube-
ret, ut diceret, & quid eiuſmodi iuueniliter protuliſſet, nihil
eſſe, quod facturus non foret, ipſum dicunt expoſuiſſe, quòd
ei fuiſſet Apollophanes Pydnæus hoſpes & amicus. cum ue
ro ille inſidioſe interfectus uita functus fuiſſet, & eius cogna-
ti perterriti eſſent, filias, pupillæ cum forent, in Olynthum

ſurtim exportarunt, eæ quippe, ait, urbe capta, in ſeruitutem deuenere, penesq́; te ſunt. cum nubilis ætatis exiſtãt, has abs te peto, & ut mihi des, deprecor. Volo etenim rem intelligere & noſcere, quo munere me, ſis affecturus, eas utiq; ſi donaueris, ex ea re nihil lucrifaciam, ſed dote adiuncta eas elocabo, atque non prætermittam, ut aliquid & nobis, & patre ſuo indignum patiantur. Vt autem qui in conuiuio aderant iſta audierunt, tantus plauſus, laus, & tumultus ab omnibus excitatus fuit, ut Philippus aliquantum commotus fuerit, easq́; tradiderit. At qui unus ex his, qui Alexãdrum Philippi fratrem interfecerant, is fuerat Apollophanes. Porro huiuſce Satyri cœnæ alteram, quam hi in Macedoniam fecerunt, conferamus, & expendite num ad eam accedat, illiúe ſimilis exiſtat. Conuocati hi cum eſſent ad Xenophronem Phœdimi filium, qui unus fuerat ex XXX. tyrannis, acceſſere, ego non iui. ut uero ad compotationem deuenerunt, Olynthiam quandam mulierem introducit elegãtem profecto & ingenuam, atq; prudentia præditam, ſicuti docuit euentus. hanc primum is bibere parumper, atq; iſti comedere (ut mihi uidetur) compulere, ſicuti poſtridie Iatrocles mihi narrauit, ut res ultra proceſſit, atq; calefacti ſunt, eam diſcumbere & aliquid canere iuſſere, ipſa cum id grauiter ferret, & recuſaret, ac neſciret, illud contumeliam quandam eſſe dixerunt iſte ac Phrynon, neque ferẽdum eſſe, eam, quæ ex Olynthijs Dijs infenſis, & ſceleſtibus hominibus captiua facta eſſet, nimis delicatam eſſe, puerumq́; aduocat, ut quis lorum ferat, flagello ſumpto uerna adfuit, ebrijq́; cum eſſent. ſ. & parua forent ea, quæ ipſos irritarent, ut neſcio

quid illa dixit, & lacrymauit, uerna tunica diſciſſa, ad humeros eam cedit plagis inflictis. præ dolore autem & rei indignitate mulier mente abalienata, cum ſe inde abripuiſſet, ad genua Iatroclis concidit, menſamq; euertit, ac niſi ille eam exemiſſet, ab temulentis cæſa periyſſet. Atq; profecto ſceleris huius petulantia & temulentia mirabilis eſt, deq; ea muliere in Arcadia infinitis in locis uerba fiebant, & Diophantus nobiſcum cum eſſet, id retulit, quæ nunc ipſum ut teſtetur adducã perq; Theſſaliã creber de ea erat ſermo, et ubiq;. cunq; iſtiuſmodi factorum ſibi conſcius eſſet, iſte inexpiabilis uos intueri audebit? & uitam, quam ipſe traduxit, cõtinuo alta uoce prædicabit? quibus ex rebus ego ſuffocer. hi non'ne ſciunt? ab initio quidem quòd matri ſacra facienti libros legens, & puer cum eſſes, in conuiuijs & inter temulentos homines deuolutus fueris? deinceps ſub magiſtratibus quòd inferioris ſcribæ officium exercueris? atq; duabus tribus'ue drachmis improbe te geſſeris? poſtremo uero, ꝙ nuper alienis ſumptibus tertiarum partium actione contentus enutritus fueris? quam ergo uitam recenſebis? num eam, quã non egiſti? quando quidem ea quam traduxiſti, talis appa-ret. Verum quæ poteſtatem in te præ ſe ferunt, ea commemorabis. Is apud uos alium detulit proſtitutæ pudicitiæ. Sed nondum iſta dicenda ſunt. uerũ recita mihi in primis teſtificationes iſtas: TESTIFICATIONES. *Tot igitur & talia cum ſint ea uiri iudices, in quibus uos iniuria affeciſſe redargutus fuit, quibus in rebus quid mali non ineſt? muneribus corruptus, aſſentator, execrationibus obnoxius, mendax, amicorum proditor, quòd fuerit, omnia inſunt quæ*

dicuntur, ad horum quidem nullum reſpondebit, neq; legitimam habebit, & puram quam dicat defenſionem, quæ enim ipſe audiui eum dicturum fore ad dementiam quandam proxime accedunt. ueruntamen, cum nil aliud forte habeat, qđ iuſte exponere poſſit, quodcunq; ut commentetur, ei neceſſe erit. Intellexi quidem ipſum dicturum, ꝙ ego omnium uti que, quæ reprehendam, particeps fuerim, & ea mihi placuerint, & in eis conficiendis illi fuerim adiutor. Deinde ꝙ derepente, mutata uoluntate illa in iudicio accuſarim. Eſt certe de his rebus, quæ admiſſæ fuere, neq; æqua, neq; cõſentanea iſta defenſio, mei tamen accuſationem quandam continet. Ego quidem ſi iſta commiſi, homo ſum neq̃ . res propterea meliorem ſtatum ne habent? quinimmo id plurimum abeſt. enimuero me utrunq; uobis oſtendere oportere arbitror. & quòd ſi iſta dicat, ementiatur, atque ſiquam iuſtam habet defenſionem, quòd eam effugiet. iuſta itaq; & ſimplex ea eſt, uel quòd ea, quæ accuſantur, facta non fuiſſe demonſtret, uel quæ geſta fuere, quòd Reipublicæ conferant. iſtorum quippe neutrum is efficere poſſet. neq; enim quòd certe conducat, Phocenſes euerſos eſſe, & Pylas Philippum occupare, & Thebanos uires auxiſſe, et in Eubœa milites adeſſe, et Megaris inſidias ſtruere, & pacem iniuratam eſſe, ei dicere licebit. quibus contraria tunc retulit in conſpectu ueſtro, quòd ſcilicet expedirent quæ futura erant. neq;, quòd iſta admiſſa non fuerint, ſuadere poterit uobis ipſis, qui illa intuiti eſtis, et illorum probe conſcij eſtis. itaq; quòd nulla in re cum iſtis cõmunicarim, mihi palàm facere ſupereſt. Vultis igitur, reliquis omnibus omiſſis, quæ uobis coràm refutaui, quæ in pe

regrinatione offendi, cum illis continuo reſtiterim, hos ipſos uobis teſtes exhibeam? quòd omnia cōtra meam & iſtorum uoluntatem acta fuerint, quodq́; hi pecuniam aduerſus uos acceperint, ego autem eam ſumere noluerim? ſpectate quæſo, quem enim in ciuitate deteſtabiliorē eſſe diceretis, magisq́; deſpicatum, maioriq́; impudentia repletum? nemo utique ueſtrum, etiam errans, alium noui, quòd diceret, quàm Philocratem. quem uero uel ſupra cæteros uociferare, & quodcunq; uelit explicatiſsima uoce proferre? Aeſchinem iſtum ſcio, quòd diceretis. quem autem iſti nullius animi et timidum inter multitudinem eſſe aiunt? ego autem magis cautum appello? me quippe. ipſe etenim nullius unquam tumultus author fui, neq; uos inuitos quicquam compuli. At qui in omnibus concionibus, quoties de his ſermo incidit, & me iſtos accuſantem auditis, continuoq́; coarguentem, manifeſtoq́; dicentem, quòd pecuniam ſumpſerint, & res omnes ciuitatis uendiderint, nullusq́; ex his, iſta cum audiat, aduerſatus fuit, ſed ne quidem os aperuit, neq; ſe oſtendit. quid ergo in cauſa eſt, quòd omnium qui ſunt in ciuitate, nequiſsimi, & uocaliſsimi à me omnium timidiſsimo, quiq́; uſq; adeo à cæteris uociferatione uincar, ſuperantur? quoniam ueritas magnam uim habet, contrariumq́; imbecille eſt. ſibi enim ipſis conſcios eſſe, quòd Rempublicam nundinati fuerunt, hoc reprimit iſtorum temeritatem, hoc linguam inuertit, os oppilat, ſtrangulat, ſilere facit. itaq; poſtremo certe recordamini pauloante in Piræo, cum ipſum legationem obire non pmittebatis, exclamantem, quòd me delaturus læſæ maieſtatis, & accuſaturus eſſet, atq; heu heu, uerum enim iſta exordium quidem

petunt prolixorum multorumq́; certaminum & uerborum. illa uero pura, ac duo tria'ue fortaſſe uerba ſunt, quæ quis etiam heſterna die emptus enunciare poſſet. Viri *Athenienſes, res iſta perquam digna exiſtit, is me accuſat iſtis de rebus, quarum ipſe particeps fuit, atq; me pecunias accepiſſe ait, ipſe cum eas acceperit, aut ſaltem ſimul ceperit. nil igitur horum dixit, neq; loquutus fuit, & ne aliquis quidem ueſtrum id audiuit, alia uero minabatur. q̃d ita? quoniam earũ rerum patratarũ ſibi conſcius erat, iſtorũq́; uerborũ ſeruus erat. non igitur animus ad iſta appropinquabat, ſed refugiebat. ipſis enim conſcientia obſiſtebat. ne cætera uero quæq; conuitijs conſectaretur, nemo illi reſtitit, aut ne malediceret. quod ergo omnium maximum fuit, quodq́; non uerba iam, ſed facta redolebat, illud eſt, q cum ego iure alioquin agere uellem, ut quemadmodum bis legatus fueram, ita bis uobis rationem redderem, ad ratiocinatores is* Aeſchines *dum acceſsiſſet, plurimis teſtibus ſuffultus, reſtitit, ne me in iudicium uocarent, utpote qui rationes retulerim, & rationibus reddendis obnoxius non eſſem. atq; ea res perridicula quidem erat. quid igitur id eſſet quæritis? prioris illius legationis, quam nemo accuſat, cum rationem reddidiſſet, rurſus in hãc ingredi nolebat, quam modo introit, in qua omnia facinora continebantur, quoniam ego ad id bis deueniſſem, neceſſarium ei erat, ut in id iterum intromitteretur, propterea me uocari non permiſit.* At qui *ea actio uiri* Athenienſes, *utrunq́; uobis apertec cõmoſtrat, & quòd is ſe ipſum damnarit, ita ut nemini ueſtrum pium eſſet, ipſum abſoluere, quòdq́; nil ueri de me dixerit. etenim ſi ita haberet, tunc & orando &*

accuſando rem exquiſiuiſſet. non autem per Iouem me citari uetuiſſet. quod itaq; iſta uere dicam, euoca earum rerum teſtes. TESTES. At uero ſi extra legationis materiem multis uerbis de me maledicta iactauerit, ne utiq; ipſum audiatis. non enim hodierna die reum ago, neque poſt iſta quiſquam mihi Clepſydram dabit. quid igitur ea ſignificant, niſi defectionem legitimæ defenſionis? quis enim accuſare deligeret cum accuſatur, dum habeat qua ratione ſe tueri poſſit? Illud amplius conſiderate uiri iudices, ſi ego in iudicium uocarer, Aeſchines autem is delator eſſet, Philippus uero iudicem ageret, exinde ego nihil haberem quo refutare poſſem, me non deliquiſſe, hunc maledictis inceſſere & uituperare conarer. num putatis ob eam rem ipſam inique laturum fore Philippum, ſi apud eum illius beneuolos quis probris inſectaretur? neque igitur uos deteriores Philippo eſſe uelitis, ſed pro quibus controuerſia conſtituta exiſtit, ut de his dicat in ſe defendendo, compellatis, mihi teſtimonium recita. TESTIMONIVM. Nempe ego ex eo, quod nullius flagitij mihi ipſi conſcius eram, & rationem referre, ac omnia ex legibus ſubeunda mihi fore putabam, is uero contra rebatur. quo itaq; modo eadem à me atq; abiſto acta fuere? quo'ue pacto iſti licet ea uobis corã dicere, quæ nullo unquam priori tẽpore reprehendit? Nequaq̃ certe. Attamen dicet, & me hercle conſentaneo modo, id certe nouiſtis quod ex quo homines geniti fuere, & iudicia conſtituta ſunt, nemo, qui ſe deliquiſſe confiteatur, repertus fuit, ſed impudenter loquuntur, inficiantur, ementiuntur, excuſationes prætendunt, omnia faciunt, ne dent pœnas, quibus omnibus uos minime

hodierna die deterreri oportet, ſed unde uos ipſi rẽ didiciſtis, ita cũm iudicetis, neq; mea aut huius uerba attẽdatis, neq; teſtes, quos iſte paratos habebit ad quodlibet teſtificãdũ, largitore uſus Philippo. *Videbitis certe ꝗ alacri animo ei teſtimonium ferent. neq; ſi ſonora is & alta uoce utatur, ego uero praua.* Non enim Oratorum *neq; uerborum iudicium hac die (ſi ſapitis) habere uos decet, ſed pro rebus indecore & indigne deperditis conflatam ignominiam in authores depellere, res enim geſtas, cum illas exquiſieritis, omnes noſtis, quæ igitur ea ſunt? illa quæ uos ſcitis, neq; uos à nobis ipſis id audire conuenit, ſi enim omnia quæcunq; uobis pollicitus fuit, ex pace ſequuta fuere, & ſi tanta ignauia & improbitate uos præditos eſſe profitemini, ita ut dum neque hoſtes regionem tenerent, neq; mari obſidione premeremini, neq; ciuitas aliqua alia calamitate diſtineretur, ſed triticum uili precio mercaremini, ac reliquis in rebus nil peius ꝗ hoc tempore ageretis, præſciueritis. & añ admoniti fueritis ab iſtis, ꝙ ſocij interituri, et* Thebani *uiribus potiores futuri, et* Thraciã *uniuerſam* Philippus *occupaturus, & in* Eubœa *præſidia aduerſus uos inſtruenda, & omnia, quæ ſucceſſerunt, ꝙ euentura eſſent, deinde libenti animo pacem feceritis,* Aeſchinem *abſoluite, neq; ad tantam rerum infamiam, periurium quoque uobis aſciſcite, nihil enim in uos peccauit. uerum ego furens & cæcus ſum, qui nunc ipſum accuſem. ſin uero omnia his aduerſa multa que & humanitate plena loquebantur, ꝙ* Philippus *ciuitatem amaret,* Phocenſes *ſeruaturus eſſet,* Thebanos *ab iniuria cohibiturus, inſuper ad hæc maiora ꝗ quæ ad* Amphipolin *ſpectant, uobis gratificaturus foret, ſi pace*

conſequeretur, Eubœam, Oropum redditurus. ſi itaque ea dicendo, & omnia promittendo, deceperunt, & illuſerunt, ac ferè Attica quoq; ipſa uos priuauerunt, eos condemnare debebitis. & ne ad cætera, quibus contumelia affecti eſtis (neque enim noui quid aliud dicam, ac pro quibus rebus hi muneribus fuerint corrupti) uos execrationem & periurium domum referte, illud amplius cogitate uiri Athenienſes, q̃obrem ego (ſi hi nihil commiſerint) eos deferre aggreſſus fuerim. non enim inuenietis. iucundum'ne eſt plures inimicos habere? at ia'ne tutum quidem eſt, uerum enim mihi cum eo aliqua affuit ſimultas? nulla, quid ergo tibi ipſi metuebas, & ob timiditatem, hanc tibi ſalutem fore exiſtimaſti, etenim & iſta ipſum dicturum audiui, cum tamen nullum adſit Aeſchini delictum, neq; flagitium, ut tu ais, ſi certe iſta iterum dixerit. Conſiderate uiri Athenienſes, ſi quibus in rebus inſons cum eſſem, ego metuebam ne iſtorum opera perirem, quid par ſit, hos perpeti, cũ hi ipſi ſint, qui facinora admiſerunt, ſed cum non ob iſta, qua de re te accuſo? Calumnioſe quæſo ago, ut abs te argentum accipiam? At utrum ſatius mihi erat à Philippo id ſumpſiſſe, cum multo plus daret, & nil minus quàm hi, dediſſet illumq; & hos amicitia deuincire, eſſent mihi quidem, eſſent amici, ſi in earundem rerum communio ne fuiſſem, neque enim mecum ſimultatem ob res hñt hæreditarias, ſed quia rerum patratarum particeps eſſe nolui, q̃ ab iſtis poſtea petere ex ijs, quæ habuiſſent, illi'que & his inimicũ effici, captiuosq; tanta propriæ pecuniæ ſumma redemiſſe, ab his uero pauca poſtuãdo turpiter et odioſe accipere: hæc nõ ita habent, ſed ego uera renunciaui, & à muneribus abſtinui

utrumuis animaduerſio eos urgeat, ita ut u·uſquiſq; tanq̃ ipſo præſente nihil eorum, quæ hic agat, clàm Philippo futurum putet, ſed & eos amicos ducat, qui ei uideantur, contraq́; itidem & minime amicos exiſtimet, his uero, qui uobiſcum uiuunt, & honores à uobis affectant, & eum non prodiderunt, ita obtuſæ ſunt aures ueſtræ, & caligo uſque adeo à uobis prouenit, ut cum iſtis ſceleratis nunc ex æquo ſit mihi contendendum, idq́; apud uos, qui omnia nouiſtis. Vultis ergo intelligere & audire earum rerum cauſam? ego iam aperiam. Populo autem ut nihil mihi uera dicenti uitio uertatis, quoniam ille cum unico ex corpore ſoláque ex anima conſtet, toto animo & eos diligit, qui ipſum beneficio afficiunt, contraq́; alios odio habet. Quilibet uero ueſtrum imprimis neque ſe ab eo beneficio affici uel iniuria exiſtimat, qui de Republica bene uel male meritus fuerit, ſed cuiq; aliqua ſunt potiora, quibus ſæpenumero ſeducimini. Miſeratio, inuidia, iracundia, ſupplicum, uenia, alia quædam infinita, quæ ſi quis cætera quæque effugiat, eos, qui neminem uellent eiuſmodi eſſe, certe nõ effugiet, ſingularum uero iſtarum rerum error paulatim ſerpens coaceruatum reipublicæ detrimentum affert, quorum ne quid hoc tempore patiamini, iſtum ne relaxetis, qui uobis tam inſignes iniurias intulit. Et ut uere fateamur, qui ſermo de uobis erit? ſi hunc dimiſeritis, ex Athenis in legationem ceſſere nonnulli ad hunc Philippum, Philocrates, Aeſchines, Phrynon, Demoſthenes, quid tum, hic quidem ultra q̃ ex legatione nihil lucratus fuit, proprijs nũmis captiuos redemit, ille uero quibus pecunijs Rempublicam uenundedit, his ſcorta & piſces mercando tota urbe ua

gatur, alius uero filium ad Philippum miſit, priusq̃ togam uirilem ſumpſiſſet, ſceleſtus ſcilicet Phrynon hic nihil neque ſe neque ciuitate indignum peregit, hic ludis liberalibus, & triremibus dum præeſſet, eam adhuc ſummam ultimo impendere neceſſe ſibi putauit, in ſeruitutem abactos liberare, neminem ciuium in calamitate præ egeſtate exiſtentem contemnere, ille uero tantum abeſt. ut aliquem captiuum ſeruare uoluerit, ut quo pacto integra regio, & plures, q̃ X. milia militum, pariterq; plures quàm mille equites ex his, qui ſocij erant Philippi captiui efficerentur, curarit. Quid ergo Athenienſes, eos cum comprehendiſſent, fecere? iampridem enim eas res nouerant, quid? eos, qui nũmos & munera acceperant, & qui ſe ipſos, Rempublicam, ſuos liberos dedecorauerant, abſoluerunt, & ingenio ualere exiſtimarunt, ac ciuitatem feliciter agere. Accuſatorem uero quid? delirare, ciuitatem ignorare, non habere quo ſua proijciat. Ac quis uiri Athenienſes cum id uideat exempli, iuſta ſe gerere uoluerit? quis gratis legatione fungi, ſi neque ſumere liceat, his qui pecuniam ſumpſerint non magis fides prædi um apud uos ſe uiſum iri putet. Quare nõ iſtos tantummodo hodierna die di iudicatis, non. ſed legem in uniuerſum futurum æuum his fertis, num argento pro hoſtibus legationem turpiter obire liceat, an pro uobis gratis & incorrupte optima quæq; facere. Verum enim nullo præterea teſte quo ad reliqua indigetis, q, uero ad Philippum Phrynon filium miſerit, euoca mihi teſtes his de rebus. TESTES. Hunc itaq; Aeſchines non indicauit, q, ſuum ipſius filium ob dedecus ad Philippum miſiſſet. ſi uero aliquis iuuenili ætate, & forma altero

præſtantior fuerit, neq; proſpexerit, illo aſpectu quam de ſe opinionem ſit creaturus & per ætatem paulo licentius uixerit, hunc quaſi ſe proſtituiſſet, iudicio eius rei ſubiecit. Age *uero iam mentionem facio de inuitatione ad epulum, & de decreto, parum enim abfuit, quin ea quæ uel maxime uobis recenſere mihi ne eſſe erat, præterierim.* Dum *itaq; ego in prima illa legatione in curia decretum tuliſſem, & rurſus ad populum his concionibus; quibus uos de pace deliberaturi eratis, cum nullus ſermo adhuc ab iſtis exiiſſet, neq; aliquod facinus pateret, legẽ de more tuli, hosq; laudaui & in* Prytaneum *conuocaui, atque me hercle* Philippi *quoque legatos hoſpitio egomet ſuſcepi, idq; uiri* Athenienſes *admodum ſplẽdide, quoniam, cum eos uidiſſem ob eiuſmodi res ibi gloriantes, ueluti perbeati & magnifici eſſent, q̃primum animo ſtatuebam, ut ipſe in primis his in rebus eos antecellerem, & munificentiſſimus eſſe uiderer. iſta nunc is, dum orabit, adducet, dicetq; uos ipſe laudauit, ipſe legatos ad epulas inuitauit; quando id actum fuerit, non diſcriminans, iſta etenim fuere, cum nondum aliqua in re ciuitas læſa eſſet, & antequam iſti ſe uendicaſſe palàm facti fuiſſent, cũ recentes eo primum tempore ueniſſent, & populo quid dicerent, audiendum foret, ac nõdum is* Philocrati *patrocinium impendere aperte agnoſceretur, neque ille iſta tuliſſe. ſi itaq; illa dixerit, tempora recordemini, quòd ſcelera præceſſere.* Exinde, *quòd cum iſtis nihil mihi proprium commune fuit, teſtimonium recita.* TESTIMONIVM. *forte igitur ei frater aderit* Philochrates & Aphobetus, *quibus ambobus à uobis multa & iure ſunt reſpondenda.* Neceſſe *enim eſt uiri* Athenienſes *libe-*

re & non diſſimulanter loqui. Nos, Aphobete & tu Philochrates certe te nouimus, q Thecas pro uaſis unguentarijs & tympana pingis, hos,q inferioris ordinis ſcribæ ſunt, & abiecti homines, atque iſta nulli quidem uitio danda ſunt, uerum enim pratura, legationibus, præfecturis exercitus, maximis magiſtratibus digna non duximus, ſi itaque nemo ueſtrnm nil flagitij commiſiſſet, non uobis nos gratiam ob rem ullam, ſed uos nobis ob id iure deberetis, cum multos uobis multo digniores honore afficere neglexerimus, & uos honeſtare nos uoluerimus, q ſi in his ipſis, quibus cohoneſtati fuiſtis, aliquis ueſtrum facinoroſus fuit, atque ea per eum modum tractauit, quanto magis & merito, odio ut habeamini, q̃ ut ſeruemini, digni eſtis, & ualde quidem id reputo, fortaſſe igitur uim afferent clamatores & impudentes homines, idq; cum fratri auxiliandum aſſumpſerint, ut ueniam detis, uos uero ne flectamini, illud ad animum reuocando, q iſtis cõuenit, ut iſtius curam gerant, uos autem legũ & Reipublicæ uniuerſæ, ac preter reliqua, iuriſiurandi, quod uos ſedentes iurauiſtis, atq; ſi quos, ut hunc ſeruetis, deprecati fuere, utrum iniurius non fuiſſe in Rempublicam, an fuiſſe u deatur conſiderate, ſi enim iniuriam non fecit, & ego aio ipſum ſeruandum eſſe, ſin uero prorſus iniuria affecit, etiam ſi minimum peccaſſet, ut peieretis, deprecantur, non enim (quamuis ſuffragium occulte feratur,) Deos fallit, ſed & id optime præ cæteris legiſlator proſpexit, ut ſuffragatio occulta eſſet, quid ita? quia nemo ex his ſciturus erat, quis uobis ipſis gratificatus fuiſſet, Dij autem & numen ſcituri forent, qui iniuſte ſuffragatus eſſet, à quibus multo melius eſt, ut cuique

que ſpes bona & ei eiusq; liberis, cum iuſta & conſentanea decernit, quæratur, q̃ ut his clandeſtinam & incertam gratiam collocet, atque iſtum abſoluat, qui aduerſus ſe ipſum teſtimonium dixit, quem enim teſtem Aeſchines *maiorem exhibeam, q. multa & grauia abs te in legatione acta fuerint, q̃ te aduerſus te ipſum? cum eum duxeris tali tantæq; miſeriæ ſubdendum, qui aliquid ex his quæ in legatione abs te geſta ſunt, palàm fieri uolebat. patet enim q. aliquid extremum te paſſurum addubitabas, ſi hi facinora tua didiciſſent, id ergo; ſi uos mentis compotes eſtis, quod ab eo peractum fuit, aduerſus ipſum uenturum eſt, non ſolum ex eo, q. mirificum indicium id eſt admiſſorum per legationem, ſed & quia cum illũ accuſaret, ea uerba dixit, quæ nunc contra ipſum facient. Iura enim, quæ definiuiſti, cũ* Timarchum *accuſabas hæc ipſa, hæc inquam & aduerſus te, par eſt, ut alijs proſint.* Tunc er*go ad iudices dicebas, q.* Demoſthenes *pro eo defenſionem ſuſcepturus eſſet, & res à me in legatione geſtas criminaturus.* Deinde *ſi uos orando ſeduxerit, iactaturus eſſet, & tota urbe uagando dicturus quid eiuſmodi, iudices à propoſito abduxi, & ab eo, re ab eis extorta, tu uide ne id agas, ſed de quibus controuerſia eſt, pro his te defende, tunc enim cum illum accuſabas tibi, quodcunque uolebas criminari, & dicere licebat, atque in conſpectu iudicum dicebas, cum nullum teſtem his de rebus haberes, pro quibus hominem inſectabaris, quem præbere poſſes.*

Non moritur fama omnino, quam turba uirorum
Plurima uulgauit, quoniam eſt ipſa una Dearum.

At qui Aeſchines *& te hi omnes ex legatione pecuniam re*

aſſecla fuit, uerum Molon recitauit, aut quiuis alius ex anti qs illis Hiſtrionibus. Sophoclis uero Antigonem ſæpe Theodorus, ſæpe Ariſtodemus repreſentauit, in qua cum iambea quædam honeſta & uobis conducibilia contineantur, illa is ſæpe retulit, & exacte cum ſciret prætermiſit. id etenim ſcitis, q. in omnibus fabulis Tragicis eximium quoddam quaſi munus eorum eſt, qui tertias partes agunt, Tyrannorum & ſceptra tenentium perſonas gerere. iſta itaque in hac fabula aduertite, Creon Aeſchines cum eſſet quæ dicere à Poeta fingatur, quæ ſecum is pro rebus legationis non diſſeruit, neq; ad iudices protulit.

IAMBEA SOPHOCLIS EX ANTIGONE.

Difficile quippe eſt antea cuiuſpiam
Hominis animum, & ſententiam cognoſcere,
Quàm in principatu is, ciuiumq; in legibus
Verſatus exploretur, atq; appareat.
Nam qui uniuerſam rem gubernans publicam
Rebus in agendis optime non conſulit,
Sed ore præ timore concluſam tenet
Linguam, uir iſte apud me habetur peſſimus.
Item qui amicum pluris æſtimat ſuum
Quàm patriam, eum prorſus nihili habendum puto.
Nanq; ego, ſciat qui cuncta luſtrat Iuppiter,
Nunc calamitatem ſi uiderem ciuibus
Aliquam imminentem, pro ſalute & gloria
Nunquam tacerem, neq; uirum hoſtem patriæ
Vnquam mihi ſocium, atq; amicum redderem.
Id ſcilicet planè ſciens, ſolam eſſe eam:

Quæ dat ſalutem, in quaq́; quiſq; nauigans
Dum erecta eſt & ſalua, amicos comparet.

Nihil ex his ſecum dixit Aeſchines in legatione, ſed ciuitati Philippi hoſpitalitatem & amicitiam multo magis ſibi præferendam putauit, conducibilioremq́; fore, ſalutemq́; plurimam dixit ſapienti Sophocli & cum calamitatem ſerpere pariter uideret, expeditionem ſ. aduerſus Phocenſes, non admonuit, neq; ante denunciauit, ſed contra occuluit, & adiuuit, ac eos, qui id dicere uellent, repulit, id minime recordatus, quòd ipſa ea eſt, quæ ſeruat, & in illa mater eius initiando & luſtrando, & eorum ædes depaſcendo, qui eius opera uterentur, hos tam inſignes educauit, quòd pater cum literarium ludum haberet, ut ego à maioribus audiui iuxta herois Medici Fanum, ſicuti uires eius ferebant, uerumtamen in hac uitam traducebat. hi uero cum inferioris ordinis ſcribam agerent, & omnibus magiſtratibus deſeruirent, argentum collegere, & poſtremo à uobis ſcribæ creati cum eſſent, per duos annos intra publicorum actorum cancellos enutriti fuere. Legatus præterea is deſignatus ex hac emiſſus cũ eſſet iſta minime cogitauit, neque quo pacto recte nauigaret proſpexit, ſed proſtrauit & demerſit, ac quoad ipſe potuit, ut omnia in hoſtium manibus poneret; elaborauit. Non'ne tu ſapientiæ oſtentator & nequam? non'ne Orationum ſcriptor? & Deorum hoſtis? qui ea quæ ſæpenumero in theatro egeras, & accurate intellexeras transgreſſus fueris. quæ uero nunquam in tota uita repræſentaſti, ea cum tu perquiſiuiſſes, é ciuibus ut læderes aliquem, in medium attuliſti. Agite iam & de Solone quæ uerba fecerit conſiderate. Solonem

enim dixit erectum fuiſſe, ut pro exemplo moleſtiæ & temperantiæ eſſet illis, qui tunc publice orabant, ac intra indumentum manus continentem, ut Timarchi petulantiam increparet & aſperius admoneret. At qui ſtatuam hanc uix dum quinquaginta annos Salaminij dicunt extructam fuiſſe à Solone, tamen ad hoc uſq; tempus ducenti ſunt & quadraginta anni, adeo ut opifex, qui ſpeciem illam confinxit, non ſolum ipſe eo tempore non extaret, ſed ne auus quidem eius. id tamen iudicibus expoſuit, & imitatus fuit. quod uero magis quàm habitus ille ciuitati conferret, erat, ut animus & mens Solonis perſpiceretur, hanc imitari noluit, ſed prorſus contra ſe habuit. Ille nanq; Salamin cum ab Athenienſibus defeciſſet, & capitalem pœnam edixiſſent ei qui eam recipiendam proponeret, uitæ periculum ſubiens, Elegiaca, quæ compoſuerat, canebat, & eam regionem Reipublicæ aſſeruauit, atq; iniuſtam rebus ignominiam depulit. iſte uero, quam Rex & uniuerſa Græcia ueſtram fore Amphipolin ſtatuerant, hanc dedidit, & abalienauit, et iſta promulganti aſſenſus eſt Philocrati. res profecto eo homine digna. neq; enim tunc Solonis meminiſſe poterat. atq; iſta non ſolum hic peregit, ſed & cum illuc profectus eſſet, ne loci quidem nomen expreſsit, pro quo legatum agebat, illaq; uobis retulit (recordamini nanq; ipſum dicentem) quòd de Amphipoli habebam quidem & ego quid dicerem. ut autem Demoſtheni copia de ea dicendi fieret, prætermiſi. Ego certe cum in medium prodijſſem, nihil eorum dixi, quæ ad Philippum dicere uolebat, mihi reliquiſſe. citius nãq; ſanguinem cum quàm Orationem cuipiam impartiri poſſe. Sed, ni fallor, is qui

num nos ſumpſerat contra Philippum dicere non poterat, qui ob id largitione uſus fuerat, ne illam redderet. recita & iſta Solonis Elegiaca, ut pernoſcatis quòd & Solon eos homines oderat, qualis eſt iſte. non intra pallium manus tenentem orationem habere oportet Aeſchinem, non, ſed legatione fungentem intra manus tenuiſſe. Tu uero cum manus exporrexeris & repopoſceris, ac iſtos dedecoraueris, hic grauitate quadam in loquendo uteris, & frigidos quoſdam ſermunculos meditatus & uoce exercitatus tot tantorumq; ſcelerum te pœnas non daturum putas. quanquam pileo capiti impoſito circumeas, & me conuitijs exagites, dic tu,

ELEGIACA SOLONIS.

Non unquam fato Iouis urbs hæc noſtra peribit,
Atq; beatorum mente potente Deum,
Magnanima huius enim cuſtos patre nata ſuperbo
Eſt ſupra retinens Pallas amica manus.
Stultitia imperium ſed magnum perdere malunt
Ardentes ciues æris amore nimis.
Mens non æqua Ducum populi, qui multa ſubire
Contemptu ex grandi damna repente ſolent.
Non moderantur enim ſibi, lætitiamq; quietis
Præſentem nolunt exonerare epulis,

Rebus opes augent, accumulantq; malis

Non ullis Diuum, non hominumq; opibus
Parcentes, rapiunt alius hincinde rapinam
Fundamen ſeruant nec graue iuſtitiæ,

Quæ ſimul & præſens ſcit, præteritumq́; ſilendo
Aduentat ſoluens tempore cuiq́; ſuum,
Publicæ & ipſa rei facit ulcus non reparandum,
Iamq́; cito uentum eſt in graue ſeruitium,
Pellit & ad pugnam, ſic ſuſcitat arma ſopita
Et multis æui tempora læta ſecat.
Deſtruit hoſtis enim per amœnam protinus urbem
Turpe ubi concilium turbat amicitiam.
Crimina tanta quidem populo uerſantur in iſto,
Sed petet externos pauper inopsq́; lares.
Venditus & palmas fœde poſt terga reuinctus,
:

Sic com nunc malum priuatas pergit ad ædes
Aulæ, nec clauſum limen adeſſe poteſt.
Tranſilit & ſupra ſepta, inueniuntur & illi
Quos fuga diſperſit per loca cæca domus.
Actæi ciues pietas mouet iſta docere.
Nam ſpretæ leges plurima damna ferunt.
Iuſtitia & decora affert, reddit & integra quæq́;
Ponit & æternum uincula dira malis,
Conuitium delens, faſtidia, & aſpera tollit,
Flores naſcentis deſtruit illa mali.
Sic operum nimia obtruncat, cauſasq́; forenſes
Dirigit, & mire ſeditioſa necat.
Quam mouet haud facilis contentio, mitigat iram,
Integra ſic ipſa cuncta uolente manent.

Auditiſ ne uiri Athenienſes de eiuſcemodi hominibus quæ di cat Solon, nec non de Dijs, quos ait ciuitatem ſeruare? Ego

enim ea uerba perpetuo uera eſſe reor, & opto, quòd ſcilicet Dij Rempublicam noſtram conſeruent. qua uero ratione id putem & uelim, & quòd ea omnia, quæ in hoc reddendæ rationis negotio euenere, diuinæ cuiuſpiam beneuolentiæ ſpecimen ciuitati præbuerint, quæſo animaduertite. Hic cum multa & periniqua in legatione admiſiſſet, & ea loca prodidiſſet, in quibus Dij, ut à uobis & ſocijs colerentur, par erat, quendam eius accuſatorem ex animi ſententia infamia notauit. quid ita? ne miſerationi, aut ueniæ quibus in rebus, ipſe iniurius fuit, locus detur, ſed & cum eum criminaretur, maledictis me inſectatus fuit, & accuſationem iterum ad populum ſe relaturum, ac id genus alia minabatur. cur? ut plurima cum indulgentia ueſtra, qui huius flagitia diligentiſſime noueram, & omnia obſeruaram, ego accuſator conſtituerer. Et cum uitaret, ne aliquid in commemorationem præteriti temporis incideret, ad eam occaſionem deuenit, in qua poſteritatis gratia ſi nullius alterius rei fieri non poteſt, neq; uobis tutum eſſet, ſi hunc muneribus corruptum indemnatum dimitteretis. Cuilibet quippe tempori congruit odio habere & plectere proditores, & uenales, maxime uero in præſentia opportune id fieret, & omnibus communiter hominibus prodeſſet. Morbus enim iſte uiri Athenienſes Græciam inuaſit, & ſumme eſt periculoſus, atq; multiplicem quandam proſperitatem & curam ueſtram requirit. qui enim in urbibus inſignes & digni, ut Reipublicæ præſideant habentur, cum ſuæ ipſorum libertatis miſeri proditores exiſtant, in ſeruitutem ultro ad ſe accerſitam adducuntur, dum blanda appellatione hoſpitalitatis & ſodalitatis & amicitiæ, & reliquorum hu

iuſmodi Philippo aſſentantur. Cæteri uero & quicunq; principatum, in qua ſunt ciuitate obtinent, quos iſtos punire decebat, & ſine ulla mora è medio tollere, ab eo, ne quid eiuſmodi agant uſq; adeo abſtinent, ut eos admirentur, & æmulentur, & quiſq; ex eis talis eſſe deſideret. At qui ea res & iſtiuſmodi æmulationes, Theſſalorum quidem uiri Athenienſes uſq; ad heſternum & ab hinc tertium diem principatum & communem exiſtimationem deleuerunt, in præſenti uero libertatem quoq; abripiunt. illorum enim arces quidam ex Macedonibus cuſtodiunt, & cum in Pelopōneſum introiuiſſet, in Helide internitiones peregit, & tantæ iniquitatis et furoris illos miſeros repleuit, ut eorum inter ſe dominatus gratia, & Philippo gratificandi, ſuorum cognatorum & ciuium ſanguine ſe contaminarint. atq; ne hic quidem conſtitit, ſed Arcadiam ingreſſus, omnia, quæ ibi erant, ſurſum & deorſum inuertit, & nunc quoq; pleriq; Arcades (ipſis enim ſicuti pariter & uobis conuenit ob libertatem, uel maxime prudenter agere. ſoli etenim uos præ cæteris nec non & illi eſtis, indigenæ) Philippum reuerentur, et æreum conſtruxere, ac corona ornauerunt, ac deniq; ſi Peloppōneſum adierit, ut intra urbem illum recipiant, ſunt decreturi. Iſta eadem Argiui faciunt, iſta per Cererem, niſi nugari oporteat, non mediocriter ſunt præcauenda, quoniam dum circumcirca uagatur hic morbus, huc quoq; ô uiri Athenienſes ingreſſus eſt. dum itaq; in tuto eſtis, prouidete, & eos, qui primi hunc introduxerint, ignominia afficite, ſin minus, uidete, ne tunc, quæ nunc dicuntur, merito dicta fuiſſe uideantur, quando nec quid agatis, ſitis habituri. Nón ne cernitis quàm ex-

uitates omnes Chalcidicæ regionis proditores perdiderunt, et Philippus non amplius quid his, qui prodiderant, obtemperaret, haberet neque quid primum caperet, quingentos equites ab ipſis ductoribus proditos unà cum armis ipſis Philippus accepit, quot nullus ex mortalibus unquam, neque ꝙ *iſta patrauerunt ſolem uerecundabantur, neque terram, quæ illorum patria erat, in quibus degiſſent, neque templa, neq; ſepulchra, neque apud poſteros ob huiuſmodi facinora futurã infamiam, ita amentes uiri* Athenienſes, *&* *uecordes eos efficit corruptela, uos itaq; uos populariter ad ea recte aduertere neceſſe eſt, neq; illa permittere, ſed publice caſtiganda decernere.* Nam *ſupra modum eſſet, ſi aduerſus* Olynthiorum *proditores multa & grauia ſtatuiſtis, eos autem, qui apud uos ipſos deliquerunt punire nolle uideamini, dic ergo* Olynthiorum *decretum.* DECRETVM. *Hæc uiri* Athenienſes *recte & honeſte omnibus Græcis &* Barbaris *decreuiſſe uidemini aduerſus homines proditores & dijs inuiſos, quoniam uero largitio eiuſmodi rerum actionem antecedit, & ob eam nonnulli iſta agunt, quem uiri* Athenienſes *munera accipientem uideritis, hunc & proditorem eſſe cenſeatis.* ꝙ *ſi unus tempora, alius rerum ſtatum, his milites prodiderit, quarum rerum uidelicet poteſtatem quiſque ueſtrum nactus fuerit, eas perdit. ſed eodem modo tamen eos omnes odio habere conuenit.* Licet *autem uobis ſolis uiri* Athenienſes *ſupra cæteros homines circa eas res ueſtris exemplis uti, & maiores ueſtros, quos merito laudatis re ipſa, imitari.* Quod *ſi tempora non ferunt ut bella, expeditiones, & pericula immineant, quibus illi illuſtres fuere, uerum in præſenti*

uos quietem agatis, illorum tamen ſapientiam imitemini, ea enim omnibus in rebus uſui eſſe poteſt, neque enim maiori negotio aut moleſtia ut quis recte quàm male ſentiat, paratur, ſed eodem tempore, quo quiſque ueſtrum ſedet, ſi ea quæ R*ei publicæ conferunt, cognouerit, & decreuerit, ſtatum ciuitatis communem meliorem reddet, & digna maioribus ſuis efficiet, q. ſi quæ uſui non ſunt, peregerit, deteriora & patribus indigna conficiet, quid igitur illi de his ſenſerunt?* H*æc ſumens recita ſcriba, uos enim aduertere oportet, q. his in rebus deſidioſi eſtis, ob quas maiores pœnam mortis intulerunt. iſta dic tu.* ACTA NOTATIONIS. A*uditis uiri Athenienſes acta dicentia* A*rthmium* Z*eleten* P*ythonactis filium inimicũ eſſe & hoſtem populi Athenienſis & ſociorum, non ipſum ſolum ſed et eius uniuerſum genus. quid ita? quoniã aurum à* B*arbaris in* G*ræciam intuliſſet. ex ijs itaq; (ut uidetur) perſpici poteſt, q. maiores ueſtri, ne quiſquam hominum pecuniæ largitione aliquo incõmodo* G*ræciã afficeret, curæ habebant.* V*os uero, ut ne in ipſam quidem* R*ẽpublicam iniurius ciuis quiſpiam exiſtat, proſpicitis.* A*t hercle prout res tulit eiuſmodi acta inciſa manent? uerũ cum tota ea arx ſacra exiſtat, & multum ſpatij habeat, apud æneam magnã* M*ineruam ad dexteram eminent. quod quidem donarium ex bello* B*arbarico cum pecuniam eam* G*ræcia donauiſſet, ciuitas dedicauit.* T*unc ergo uſq; adeo ſancte ius uenerabatur, & earum rerum authores ut punirentur, tanti æſtimabatur, ut & illud* D*eæ donarium & pœnarum ſeueritas aduerſus eiuſmodi iniurios eadem ſtatione digna haberentur.* N*unc autem ea riſui, contemptui, dedecori habentur, niſi nimiam*

hanc licentiam nunc uos conpeſcueritis. exiſtimo itaq; uos uiri Athenienſes non ſi in una dũtaxat re maiores ueſtros imitati fueritis, recte facturos, ſed & ſi in omnibus, quæ ipſi continuo geſſere, illi quippe (ſicuti ſcio omnes eũ ſermonem audiuiſſe) Calliam Hipponiti filium, qui eam ab omnibus decantatam pacem in legatione ſanxerat hac conditione, ut Rex neq; pedeſtri itenere intra diurnum equi curſum ad mare deſcendere, neq; intra Chelidonias & Cyaneas longo nauigio poſſet nauigare, quoniam cum legationem egiſſet munera cepiſſe uidebatur, parum abfuit, quin interfecerint, in rationum autem diſquiſitione quinquaginta ab eo talenta exegerunt. At qui pacem ea cõducibiliorem neq; ſuperiori ætate, neq; ſequenti tempore quiſq; dixerit ciuitatem feciſſe. Veruntamen illud non cogitabant, eius enim rei ſuam ipſorum uirtutem & urbis authoritatem cauſam eſſe arbitrabantur, q̃ uero gratis nec ne id fieret, moribus legati tribuebatur, eũ itaq; æquabilem & incorruptum ſe præbere debere exiſtimabant, qui ad Rempublicam accederet, illi ergo largitionem uſq; adeo repugnantem & inutilem eſſe ciuitati putabant, ut in nulla actione nulloq; uiro eam fieri paterentur. Vos autẽ uiri Athenienſes cũ eandem pacem uideritis ſociorũ ueſtrorũ mœnia deſtruxiſſe, legatorũ domos cõſtruxiſſe, & Reip. opes abſtuliſſe, iſtis ea, quæ ne in ſomnis qdem unq̃ ſperauerant, acquiſiuiſſe, uos eos non interfeciſtis, ſed accuſatorem requiritis, & uerbis eos iudicatis, quorum delicta re ipſa omnes aſpiciunt. neq; uero aliquis hæc peruetuſta tantum commemorare, ac uos iſtis exemplis ad uindicationem poteſt impellere, ſed plurimi quoq; ætate ueſtra, ex his qui uiuunt adhuc, ho-

minibus pœnas luerunt, ex quibus quidem reliquos præter mittam, ſed ex his tantummodo qui ob legationem, quæ mul to minoribus, q̃ iſta malis ciuitatem affecerat, ultimo ſuppli cio damnati ſunt, unius aut duorum mentionem faciam. At qui ſume decretum, & illud recita. DECRETVM. hoc decreto uiri Athenienſes legatos illos uos capitali pœna damnaſtis, quorum unus erat Epicrates uir, ut ego à ſenioribus audiui, frugi & admodum Reipub. utilis, ac unus ex his qui populum è Piræo reduxerant, & alioquin popularis, attamen nihil horum ipſum adiuuit, & iure meritoq;, nō enim ex parte is bonus eſſe debet, qui tot tantasq; res adminiſtrare uelit, neq; is, qui apud uos fidem nactus fuerit, ut multo magis maleficus eſſe poſsit, ea re abuti debet, uerum ſimpliciter ut nulla in re in uos ſciens et prudens iniurioſus exiſtat, ſi itaq; aliquid eorum ab his infectum fuit, ob quæ illi morte mulctati fuere me iam nunc interficite, cōſiderate enim, quoniā præter mandata, (inquit) legationem obierunt ac præter decretum, idq; uel primum eſt ex his quæ crimini dabantur. Hi uero non'ne præter mandata? non'ne decretum Atheniēſibus Athenienſiumq; ſocijs pacem mandat fore communem? iſti uero Phocenſes fœderibus excluſos fore declararunt? Nō'ne decretum magiſtratus iniungit, qui in ciuitatibus ſunt, ut ad iuramenta obſtringerent, iſti uero quos Philippus ad eos miſerat, ad iuramenta adegerunt? Non'ne decretum, ſoli ut nuſquam Philippo conuenirent præſcripſerat? iſti autem nunq̃ deſtiterunt, ut cum eo priuatim colloquerentur? atque non'nulli ex ipſis in Senatu, redarguti fuere, q; uera non retuliſſent, hiq; itidem ad populum, & à quo'nam? id enim profecto eſt

quod præclarum eſt, ab iſtis utique rebus his etenim, quæ, iſti renunciarant, omnia certe contraria euenere, neq; uera ait decretum illos per literas ſignificaſſe, atqui neq; hi illud fecere, & de ſocijs mentitos fuiſſe & munera accepiſſe. At loco mēdacij iſti omnia prorſus perdiderunt, ſed id certe multo grauius eſt quàm ementiri. Verumenim q. dona ceperint, ſi id inficientur, ut conuincerentur ſupereſſet, quoniam uero id fatentur conſentaneum utique eſt, ut ad ſupplicium rapiantur. Quid ergo uiri Athenienſes, cum ea ita ſe habeant, uos ex illorum uirorum numero cum ſitis, quorum aliqui adhuc ſunt incolumes, patiemini de populo benemeritum & ob geſta in Piræo, Epicratem exulare, & pœna affici? atq; rurſus paucis ante diebus Thraſybulum illum alterius Thraſybuli popularis uiri filium, & qui populum è Phyla reduxerat, talentorū X. debitorem conſtitutum eſſe? nec non & eos, qui ſunt ab Harmodio & Ariſtogitone, quiq; maximis beneficijs uos affecerūt, quos ex lege ob eorum benefacta, quæ in uos contulerunt, in omnibus fanis & ſacris libamentorum & paterarum participes eſſe uoluiſtis, eosq; decantatis non ſecus ac Heroas & Deos atq; reueremini, hos inquam omnes pœnam legibus dediſſe, & neq; ueniam, neq; miſericordiam, neq; pueros flentes, qui eiuſdem eſſent, cum illis beneficis cognomenti, neq; quicquam aliud ipſos iuuiſſe patiemini. Atrometi uero grammatiſtæ & Glaucotheæ filium, quæ Thiaſis cogendis præerat ob quod altera ſacerdos perijt, qui nulla in re utilis fuit ciuitati, non ipſe, non pater, eius, nec quiſquam alius ex eo, hunc abſoluetis? qui equus? quæ triremis? quæ expeditio? quæ choragia? quis chorus? quod

miniſterium? quod imbutum? quæ beneficentia? quod pericu-lum? quid ex his omnibus per uniuerſum æuum ab iſtis obtigit ciuitati? Quinimmo etiam ſi ea omnia conſtarent, illud tamē non adeſſet, q̄ iure & gratis in legatione ſe geſſiſſet, utiq; ei, ut pereat, conuenit, q̄ ſi nec iſta, nec illa adſunt, non'ne eum punietis? Non'ne recordabimini, quæ iſte dicebat, dum Timarchum accuſaret, nulli uſui eſſe eam ciuitatem quæ neruos non habeat aduerſus iniurios, itidemq; & Rēpublicam, in qua uenia & ambitus magis ualeant, quàm leges, neq; uos miſereri debere matris Timarchi mulieris uetulæ, neque filiorum, neq; cuiuſquā alterius rei, ſed illud proſpicere, q̄ ſi leges & Rempublicam poſthabueritis, inuenturi non ſitis, qui ueſtri miſereantur. Verūtamen uir ille infelix infamia notatus fuit, quoniam iſtum deliquiſſe aduertit, iccirco ei ut ſit indemnis cō donabitis? Quamobrem? ſi enim ab eis qui in ſeipſos peccarunt tantam pœnam ſumendam eſſe cenſuit Aeſchines, ab illis, qui aduerſus Rempublicam uſq; adeo iniurioſi fuere, ex quibus unus is eſſe coarguitur, quam'nam uos, qui iurati & ut iudicetis hic adeſtis, ab iſto ſumere oportet? At hercle iuuentus ueſtra ex illa contentione honeſtior eſt futura, igitur & ex hac illi, qui Rempublicam adminiſtrant, per quos maximo in periculo ciuitas conſtitui ſolet, ad meliorem frugem ſunt deuenturi. Nam de his quoque cura eſt habenda, ut igitur conſpiciatis, q̄ hunc perdidit Timarchum, non per Iouem ut liberis ueſtris qua ratione caſti forent, proſpiceret, præter enim hæc uiri Athenienſes continentes exiſtunt, neq; enim ciuitatem ita male affectam uelim, ut iuuenes Aphobeto & Aeſchine moderatoribus indigeant, ſed quoniam dum

eſſet in Senatu, legem tuliſſet, ſi quis ad Philippum arma ferre, aut naualia inſtrumenta deprehenſus foret, capitis pœna eſſet. argumento illud eſt, per quot tempora Timarchus conciones habere conſueuit, utiq; per multa. At qui per ea omnia tempora Aeſchines in ciuitate fuit ac nunquam indignatus extitit, neq; rem animaduerſione dignã eſſe putauit, q̃ his concionaretur, uſq; quo in Macedoniam profectus ſe mercenarium reddidit. ſume Timarchi decretum ac illud perlege. DECRETVM. Qui igitur pro uobis ſcitum fecit, arma belli tempore ad Philippum non uehenda, ſin minus, mortis pœnam infligi, concidit & ignominia affectus fuit, qui ſociorum ueſtrorum arma illi tradidit, hic ipſe accuſat, & uerba faciebat de proſtituta pudicitia ô terra & Dij duobus affinibus asſiſtentibus quos ſi uos intueremini utiq; exclamaretis, Nicia ſcilicet ſcelerato, qui ſe ipſum Chabriæ Aegyptum petenti mercede locauerat, & execrando Cyrebione, qui curſat in pompis abſq; perſona. At quid iſta recenſeo? immo cum intueretur Aphobetum fratrem. Veruntamẽ aduerſis fluminibus, illa die quotquot fuerunt de proſtituta pudicitia uerba omnia fluebãt. Quinimmo ad quantam ignominiam ciuitatem ueſtram huius nequitia & ementita renunciatio redegerit, reliquis omnibus omisſis quod omnes ſcitis, explicabo. antea enim uiri Athenienſes quid nam apud uos decerneretur tota reliqua Græcia obſeruabat, nunc autẽ nos circũuagamur, quid ab reliquis ſtatuatur ſpeculando, & arrectis auribus explorando, quid habent res Arcadum? quid Amphictyonum? quo tendat Philippus? uiuat an mortuus ſit? non ne hæc facimus, ego enim nõ metuo an Philippus uiuat,

ſed an uirtus illa ciuitatis iniquos odio habendi & etiam puniendi perierit, nec me territat Philippus, dummodo res ueſtræ proſpere ſe habeant, ſed ſi his impunitas detur à uobis, qui ab illo mercedem capere uoluerint, & ſi aliqui adſint, qui iſtis patrocinium impendant, quorumq́; aliqua ſit apud uos authoritas, quiq́; cum toto priori tempore negarint, ꝙ nihil pro Philippo agerent, modo conſcendant, iſta me perterrent. Cur ergo Eubule, cum Ageſilaus reus ageretur, qui tibi eſt patruelis, & Thraſybulus pauloante Nicerati filius & patruus tuus dum accuſaretur, prima quidem ſuffragatione cum aduocareris, eis obſequi minime uoluiſti? ad iudicium uero pœnæ infligendæ cum conſcendiſſes, ne tantulum quidem pro eis dixiſti, ſed iudices deprecabaris, ut tibi ueniam darēt. Deinde pro cognatis & neceſſarijs hominibus ſuggeſtum nō aſcendis, ſcandes autem pro Aeſchine? qui, cum Ariſtophon Philonicum deferret, atq; per eum abs te geſta criminaretur, una cum illo te pariter accuſabat, atque inter inimicos tuos unus numerabatur. Poſtea uero ꝙ Eubule hos excepiſſes, & ad Piræum iam deſcendi diceres oportere, & pecuniam conferri, & ex theatrali militarem fieri, uel in id ſuffragijs eundum, eſſe quod iſte defenderat, ſceleſtus autem Philocrates promulgarat. quibus ex rebus contigit, ut ex honeſta ignominioſa pax fieret, hi uero poſtquam ſequenti loco ſuis flagitijs omnia perdiderunt, tunc demum reconciliatus fuiſti? Et ad populum, dum Philippum damnares, & per liberos tuos iurabas, Philippum haud dubie ſi uelletis, interiturum fore, nunc autem ei auxilium feres? quo pacto igitur peribit? quando eos, qui ab illo munera acceperunt, ſaluos eſſe

uelis? quid enim Myroclea damnauiſti, quoniam ab emptoribus metallorum XX. drachmas ſigillatim exemiſſet, & Cephiſophontem actione ſacrilegij inſectabaris? quia tertio inſequenti die ad Palladis menſam ſeptem minas depoſuiſſet, eos uero qui ſe pecunias habere fateantur, quiq; in flagranti crimine deprehenſi fuere, ac qui iſta ex ſociorum interitu perfecere, non damnas, ſed etiam ut ſeruetur, poſtulas? At qui q, iſta ſint formidoloſa, & uel ſumme prouidenda et proſpicienda, ea autem, ob quæ illos accuſaſti, irridenda inde uidebitis. Num erant in Elide nonnulli, qui res ciuitatis expilarant? utique. eſt'ne igitur ibi aliquis qui in horum communione fuerit, qui populum diſſoluerunt? nullus? quid cum Olynthus manebat, non aderant aliqui, qui iſtiuſmodi ingenij eſſent? ego certe arbitror, at propter hos Olynthus'ne perijt? nequaquam, quid præterea, Megaris non'ne aliquem furem eſſe putatis? & qui publica compilet? neceſſario quidem, & id palàm factum fuit, at quis ex ipſis earum rerum, quæ ibi euenere, nunc author fuit? nullus. Verumenim qui'nam ac cuiuſmodi ſunt hi, qui tot tantaq; flagitia patrarunt? qui ſe ipſos exſtimant dignos eſſe, ut Philippi hoſpites & amici appellentur, qui ad præturã & præfecturam ſe idoneos eſſe cenſent, qui ſe cæteris longe ſuperiores eſſe oportere ducunt. Non'ne Perilaus palàm accuſatus fuerat Megaris apud trecentos, q, ad Philippum acceſsiſſet, & cum Pteodorus proceſſiſſet, ipſum depopoſcit, uir & opibus & genere ac gloria uel inter Megarenſes primus, atque rurſum eum ad Philippũ emiſit, deindeq; is uenit militibus externis adductis, ille autem intra urbem iſta moliebatur. non enim eſt, non eſt,

quod magis præ ceteris ſit cauendum, q̃ ne quis permittatur, ut in populo emineat. mihi aliquis ne ſeruetur, ne'ue damnetur, quem hic aut ille concupierit, ſed quem facta ſaluum faciant, contrá que is condignam à uobis ſententiam ferat, quã par eſt conſequatur, id nanque populare eſt. Prætere*a uero multi apud uos in occaſionibus effecti potentes fuere,* Calli*ſtratus ille, rurſum* Ariſtophon, Diophãtus, *alij ante iſtos, uerum quiſ'nam ex his factioſus unquam fuit?* Apud *populum in iudicijs, nemo ueſtrum in hodiernam uſq; diem, neq; legibus neq; iureiurando ſuperior euaſit, ne itaq; hunc ne dimittatis in præſenti.* Quòd *enim iſta uos magis & merito cauere debeatis, quàm his fidem adhibere,* Deorum *uaticinationem perlegam, qui multo magis ciuitatem ſeruare ſemper uoluerunt q̃ eos, qui præfuere. recita uaticinationes.* VATICINATIONES. Deos *uiri* Athenienſes *audiuis, quæ uobis prædicunt? ſi itaq; uobis bellum gerẽtibus iſtá deperdita fuere, impetatores obſeruandos fore aiunt, belli nanq; duces ſunt prætores, q̃ ſi pacem feceritis, qui* Reipublicæ *præſunt, cuſtodiri debent. hi nanq; uos regunt, his uos paretis, ab his timendum eſt ne ſeducamini.* Atque *ciuitatem ad id attendere oportere ait uaticinatio, ut unam eandemq; ſententiam omnes habeant, & hoſtibus ne rem gratam faciant.* Vtrum'ne *igitur uiri* Athenienſes *putatis is, qui tot facinora commiſerit, ſi ſeruetur, an uero ſi pœnam luat, uoluptatem* Philippo *ſit allaturus. ego quidem reor, ſi ſaluus fiat. ait quoq; uaticinatio, continuo ſtudendum eſſe, ne hoſtes lætentur.* Omnibus *igitur uno conſenſu mandat, ut eos puniant, qui hoſtibus quoquo pacto deſeruierint,* Iupiter, Dione, O-

mnes Dij extra urbem ſunt, qui uos inſidijs petant, intra uero, qui illorum ſunt adminiſtri. inſidiantium ergo munus eſt donare, inſeruientium dona capere, & eos qui acceperint ſeruare. præterea quoq; humana ratione, id quis perſpicere poſſet, ꝙ omnium inſidioſiſſimum & formidoloſiſſimum eſt, ſi is qui rebus præſideat cum eis permittatur conſuetudinem habere, qui non eadem cum populo ſentiat. quibus enim modis Philippus rerũ omnium compos factus fuerit, ac quibus res maximas quæ ſucceſſere, peregerit, animaduertite. ab his nanq; qui actiones uendebant, eas emendo, eos uero qui in ciuitatibus præſidebant, corrumpendo, & ipſos extollendo. hæc igitur utraq; irrita facere ſi hodierna die uelitis in ueſtra ſitũ eſt poteſtate, ſi uidelicet eos qui iſtos defendũt, minime audire uelitis, quinimmo ipſos nullius apud uos authoritatis eſſe oſtédatis. nunc enim ſe rerum dominos iactãt, eum uero qui ſe diuendidit, puniatis, atq; hunc ipſum omnes inſpectent. Cuilibet enim merito iraſcemini uiri Athenienſes, qui iſtiuſmodi feciſſet & ſocios & amicos & tempora prodidiſſet, quibus ex rebus omnia apud quenq; ut bene aut male ſe habeant pendent. non tamen ulli potius neq; iuſtius q̃ huic eſt ſuccenſendum. qui enim cum ſe ordini illorum, qui Philippo diffidebant, inſeruerit, ſolusq; ac primus omnium aduerterit, ꝙ ille totius Græciæ communis hoſtis eſſet, transfuga factus eſt, & proditor, ac de repente à partibus Philippi ſtetit, quo pacto is dignus non eſt ut ſæpius conficiatur? uerum tamen ꝙ ea ad hunc modũ ſe habeant, ne is quidem poterit repugnare, quis enim eſt, qui Iſchandrum ab initio ad uos adduxerit, quem huc ab amicis ciuitatis, qui erant in Arcadia,

ſet, illi pœnam daturi eſſent. iſta tunc itaq; honeſte & admodum pro exiſtimatione ciuitatis orabat, poſtea uero q̃ in Macedoniam peruenit, & ſuum ac Græcorum inimicum Philippum aſpexit nunquid ſimilia, aut quæ ad ea accedant perfecit? multum etenim abeſt, uerum neq; de maioribus mentionem faciendam, neque triumphos commemorandos, neque cuipiam ſuccurrendum. eos uero, qui hortarentur de pace cum Philippo ineunda cum reliquis Græcis conſulendum fore, ſe mirari, q; de ueſtris peculiaribus commodis aliũ quempiam perſuaderi oporteret, quoniam Philippus ipſe ô Hercules, omnium hominum Græciſſimus in dicendo eloquentiſſimus, & Athenienſium amantiſſimus eſſet, quoſdam uero ineptos in ciuitate uſq; adeo moroſos homines eſſe, ut eos nõ pudeat, ipſum conuitijs inſectari, & eum Barbarum appellare. fieri'ne igitur poteſt, ut idem uir, qui eadem, quæ ille prius dixiſſet, hæc dicere auſus fuiſſet, niſi eſſet corruptus? quid uero eſt? ille qui tunc Atreſtidem odio habuit propter Olynthiorum liberos & mulieres, nunc ſuſtinet idem quod Philochrates agere, qui ingenuas Olynthiorum uxores huc contumelioſe perduxit. atque ita eum propter uitæ impuritatem cognoſcitis, ut mihi ad præſens neceſſe non ſit, aliquid de eo turpe moleſtum'ue dicere, ſed ſimul ac illud tantum dixero, Philochratem mulieres conduxiſſe, dum uos omnes ſciatis, & qui circunſtant, quæ poſtea ſint conſequuta, ac quòd illas miſeras & infelices miſeramini, probe noui, quarum Aeſchines miſertus non fuit, neque ob eas Græciam deplorauit, q; apud ſocios à legatis contumelia fuerint affectæ, uerum pro ſe ipſo deflebit tali legatione functo, &

lus ſanè id diceret, immo q̃ ea omnia à Barbaris occupata fuiſſent. Deinde quo'sne aliquis quidem ex hoſtibus his præconijs & laudationibus priuaret, earum Aeſchines uos meminiſſe non concedet, qui ex illis geniti eſtis, ut ipſe argentum accipiat? Cæterum cum reliquorum commodorum nulla ſit defunctis communio, rerum profectò bene geſtarum laudatio, eorum, qui ita laudabiliter mortui fuere, eſt ueluti propria merces quædam, neque enim tunc eis amplius cum inuidia eſt depugnandum, quibus laudibus cum iſte eos orbare uelit, ipſe dignus eſt, ut de gradu dignitatis deyciatur, atque hanc de eo uindicationem ſumite pro maioribus ueſtris. Attamen eiuſmodi ſermonibus ô prauum caput facta maiorum cum fueris latrocinatus, & oratione illis detraxeris, rem totam perdidiſti, qua tamen ex re multa agri iugera colis, & uir eximius euaſiſti. illud præterea non omitto, q̃ antequam omnibus malis Rempublicam affeciſſet, ſe ſcribam fuiſſe fatebatur, & uobis gratiam habere, q̃ ei ſuffragati fuiſſetis, ſeq; modeſte gerebat, poſtea quàm uero infinita mala intulit ſupercilia extulit, ac ſi quis, Aeſchinem ſcribam egiſſe dixerit quamprimum eius eſt inimicus, & male ait audiuiſſe, & per forum deambulat pallio ad talos demiſſo, & buccas inflando pari cum Pythocle greſſu incedit, atq; unus ex his uobis iam eſt, qui ſe hoſpites faciunt & amicos Philippi, quiq; deſideret à populari ſtatu liberari, ac qui præſentium rerum conſtitutionem procellam & turbinem quendam eſſe exiſtimet, qui tamen tunc adhuc tabularum publicarum Armariũ reuereretur, uolo itaq; uobis per capita recenſere, quẽadmodum Phillippus uos urbibus expoliarit, iſtis Deorum

inimicis aſſumptis, è re autem uel ſumme eſſe uidetur, ſi uniuerſa fraus à principio diſquiratur & conſideretur. Ab initio enim cum pacem appeteret, & eius regio à latronibus diſſipata fuiſſet, & emporia eſſent intercluſa, ita ut nullum ille bonorum omnium uſum haberet, illos, qui pro eo humaniter uerba haberent, miſit, Neoptolemum, Ariſtodemum, Cteſiphontem. Vt uero ad eum peruenimus nos qui in legatione eramus, hunc ſtatim mercatus fuit, ut in dicendo adiutor, in agendo autem adminiſter eſſet ſcelerati Philochratis, ac ſi quis è nobis iure agere uellet, ut eum deprimeret. ad uos quidem epiſtolam conſcripſit, qua uel maxime pacem aſſequi poſſe arbitrabatur, ſed nihilo magis tamen quicquam magni neq; ita agere contra uos ei licuiſſet, niſi Phocenſes oppreſſiſſet. id uero non admodũ facile factũ erat. res autem ipſi quaſi fortuito in eam occaſionem deuenerant, ut uel nihil eorum, quæ euenire uolebat, eſſet perfecturus, uel neceſſe foret, ut ementiretur, peieraret, & eius improbitatis Græcos omnes & Barbaros teſtes faceret. ſi etenim Phocenſes in ſocietatem recepiſſet, & eis iuſiurandum unà uobiſcum reddidiſſet, fœdera, quæ cum Theſſalis & Thebanis erant, quamprimum tranſgredi neceſſe fuiſſet, ex quibus iſtis quidem Bœotiam ſe expugnaturum iureiurando affirmarat, illis autem eorum imperio Pylæam ſubiecturum. ſin uero eos non admiſiſſet, ſicuti non ſuſcepit, uos minime permiſſuros, ut ipſe ingrederetur, putabat, quinimmo ad Pylas præſidium laturos, quod niſi fuiſſetis decepti, utiq; feciſſetis. quòd ſi id eueniret, ſibi non dari rebatur, ut prodire poſſet, atq; ea non ab alijs ipſi, ut ſcitaretur, opus erat, uerum ipſemet eius rei

teſtis ſibi conſtabat. Quando enim primum Phocenſes Philippus ſuperauit, & eorũ conductos milites fudit, ducemq; & imperatorem Onomarchum, tunc cum ex uniuerſo humano genere nullus uel Græcus, uel Barbarus Phocenſibus præter uos opem tulerit, non ſolum ingreſſus non eſt, aut ingreſſus, quicquam eorum, quæ uoluit, non peregit, ſed ne propius quidem accedere potuit. Nunc uero profectò planè nouerat, cum res Theſſalorum ab eo disſiderent, & Pheræi primum ipſum non ſequerentur, Thebani autem ſuperati & bello deuicti fuiſſent, & trophæum de eis conſtitutum eſſet, ſe ingredi non poſſe, ſi uos auxilia mitteretis, neq; ſi id armis aggredi tentarit quicquam ſe eſſe perfecturum, niſi dolus aliquis adhibeatur. Quo pacto itaq; neq; palàm uidebor, peierare, & quæcunque uoluero, perficiam? quo'nam pacto? ita, ſi aliquos Athenienſes inueniam, qui Athenienſes ipſos decipiant. huiuſce enim dedecoris non amplius ego con ſors fiam. Exinde illius legati uobis dicebant, quòd Phocenſes in ſocios Philippus non admittebat. iſti autem id excipientes, & alia pro concione aiebant, quòd aperte honeſte non poſſet Philippus Phocenſes in ſocietatem recipere ob Thebanos & Theſſalos. ſi autem rerum compos fiat, & pacem aſſequatur, quæ in præſenti paciſci ipſum uellemus, tunc ea conficiet. Pacem ergo ſub ea ſpe, & artificio, & calliditate à uobis abſq; Phocenſibus nacti fuere. Subſidium deinde in Pylas impediendum ipſi erat, pro quo auxilio quinquaginta triremes in unum paratæ erant, ut ſi Philippus aduentaret, ei uos occurreretis. Quo pacto igitur? qua'nam arte ad eam rem rurſus utendum erat? tempora ueſtra erant auferenda, & res eo

conducendæ de improuiſo q; ita impenderent, ut ſi uelletis, exire non poſſetis. itaque iſti ea feciſſe apparent. Ego uero, ut ſæpenumero uos audiuiſtis, cum ante proficiſci non poſſem, & nauigium conduxiſſem, enauigare prohibitus fui. Sed & Phocenſes Philippo fidere oportebat, & ſe ipſos ei tradere ſponte ſua, ut nulla mora rebus intercideret, neque aliquod aduerſum decretum à uobis proueniret. Proinde q; Phocenſes ſeruabuntur, ab Athenienſibus legatis annunciabitur. quare etiam ſiquis mihi diffidat, iſtis fidem habebit, & ſe ipſum eis concredet. Athenienſes uero ipſos nos accerſemus, ut omnia, quæcunque uoluerint, dum ſibi adeſſe putarint, nihil quòd contra nos ſit, decernant. hi uero ea nomine noſtro referent, & promittent, ob quæ, etiam ſi quodlibet contingat, non moueantur. Per eum modum & eiuſcemodi artibus ab his ſupra quàm dici poſſit, perditis hominibus res omnes profligatæ fuerunt. At qui ſtatim loco eius, q; Theſpias incoli uideretis, Orchomenum & Coroneam direptas fuiſſe audiuiſtis. loco eius, quòd Thebæ deprimerentur, eorumq; petulantia & arrogantia excuteretur, Phocenſium ſociorum ueſtrorum mœnia diruta fuere, Thebani autem fuerunt, qui illa euerterunt, qui uerbis ab Aeſchine fuerant diſſipati. loco eius, quòd Euboea pro Amphipoli traderetur, propugnacula aduerſus nos in Euboea Philippus præmunit, Geraſtoq; & Megaris inſidias ſtruere non deſiſtit. loco eius, quòd Oropum uobis reſtituturus eſſet. Pro Drymo & ea regione, quæ ad Panactum eſt, egredi cogimur armati, quod Phocenſes quouſque incolumes fuerunt, non fecimus. loco eius, q; patria ſacra in Templo ſtatuerentur, & pecuniæ

Deo exigerentur. Qui ad præſens ſunt Amphictyones effugiunt, & expulſi ſunt, eorumq; regio uaſtata fuit. qui autem ſuperiori ætate nunquam fuere, Macedones, Barbari, nunc Amphictyones eſſe, per uim aggrediuntur. ſiquis uero de pecunijs ſacris mentionem faciat, de loco edito præceps deijcitur. Ciuitas Oraculorum præfectura diſpoliata fuit. Resq; omnes quaſi ad œnigma ciuitati noſtræ euenerunt. ille quidem nihil eſt ementitus, & quæcunque uoluit, omnia perfecit. Vos cum ea ſperaretis, quæ uotis fore nũcupatis optaſſetis, eorum contraria accidiſſe uidiſtis. & cum in pace degere uideamini, grauiora ſuſtuliſtis, quàm ſi in bello fuiſſetis. hi autem ob eas res pecuniam posſident, & in hodiernam uſque diem pœnam aliquam non dederunt. Quòd autem iſta captis nũmis ſine controuerſia prodita fuerint, eorumq; omnium præmium hi fuerint conſequuti. Varijs modis id iam diu uobis planum factum fuiſſe ego exiſtimo. & uereor ne contrarium quàm uelim faciam, dum nimis diligenter ea oſtẽdere conor, uobis moleſtus ſim, cũ uos ipſi iampridem illarũ rerum conſcij ſitis. Attamen illud præterea etiam audiatis. Extat'ne aliquis, quem uos uiri iudices, ex legatis, quos huc Philippus miſit, ſtatua ænea donaretis? quid? in Prytaneo eum'ne aleretis? aut quouis alio dono afficeretis? quo de Republica benemerentes proſequi conſueuiſtis? ego quidem non cenſeo, quid ita? Neque enim uos ingrati eſtis, neque iniurij homines, neque improbi, ſed quoniam omnia pro Philippo, nihil autem pro uobis fecere, dicere & uere & iuſte poſſetis. deinde cum uos ad eum modum apud uos ſtatuendum eſſe arbitremini, Philippus non idem ſentiet? Sed iſtos tot tan-

tem, illi uerba dando, deceperit, & uos ea ſpe ſuſpenſos detinendo, quòd omnia Philippus eſſet acturus, quæcunq; uoluerimus, omnia perdiderit, quodq́; dum alij prædicerent, eum obſeruandum eſſe, qui tot in rebus iniurius fuiſſet, is tamen ei ſemper affuerit, patrocinium impendendo. hæc ego accuſo, hæc recordamini, quoniam ſi æquam pacem & iuſtam uiderem, ac homines in ea uerſatos nihil mercatos fuiſſe, neque poſtea aliquid ementitos, hos laudandos, & corona donandos hortarer. ſed ſiquis Imperator aduerſus uos peccauit, nihil id habet commune cum præſenti iudicio reddendæ rationis de legatione. Quis enim dux Halum? quis Phocenſes perdidit? quis Doriſcum? quis Cerſobleptem? quis ſacrum montem? quis Pylas? quis uiam per ſocios & amicos ad Atticam uſq; Philippo ſtrauit? quis Coroneam? quis Orchomenum? quis Eubœam abalienauit? quis pauloante Megaram? quis Thebanos potentes effecit? nulla enim horum tot tantarumq́; rerum per prætores perijt. nihil uobis conſentientibus in pace conceſſum habet Philippus, ſed per hos, horumq́; illiberalitatem omnia interiere. ſi iſta itaq; uitarit, uos autem ſeducat, & quæcunq; potius quàm ea dicat, illo uos eum modo excipite. num prætori iudicium dicimus? num his de rebus in iudicium uocaris? ne dicas. ſiquis præterea alius in cauſa fuerit, ut Phocenſes perierint, ſed quòd tu pariter author non fueris, oſtendito. Quid uero, ſi qua in re Demoſthenem iniuriam attuliſſe modo dicas? uerum. quando ſuæ functionis rationes reddebat, cum non accuſabas? ob id ipſum enim dignus es, ut conficiaris. Ne dicas quid honeſtum utileq́; eſſe pacem ipſam. nemo enim te arguit, quòd ciuitas pacem fece-

rit, ſed non turpiter & probroſe in multis nos fuiſſe deceptos, & omnia periiſſe, iſta recenſe. earum nanq; rerum omnium quòd tu effector fueris, nobis es redargutus. quid ergo eum qui in præſentem uſq; diem tantopere laborarit, laudibus extollis? ſi ob eo per hunc modum caueritis, quid dicat, non habebit, ſed fruſtra hic uocem efferret, & ſumme uociferabitur, at qui & de eius uoce aliquid forte dicere ab re non eſt. ob illud nanq; ipſum admodum gloriari audeo, quaſi uobis pronunciatione ſit impoſturus. mihi autem uidemini rem omnium abſurdiſsimam uos eſſe facturi, ſi cum fabulam Thyeſtis, & Troiæ calamitatem repreſentaret, eum eieceritis & exploſeritis è theatris, & fermè lapidibus obrueritis, ita ut tandem à tertiarum partium actione deſiſteret, cũ uero nõ in Scena, ſed in rebus publicis & maximis in ciuitate infinita incommoda attulerit, tunc ad eum quaſi ſuauiloquentem aures admouebitis? nequaquam. Videte ne quid amentes uideamini, ſed illud aduertite, quòd ſi de præcone ꝓbando agatis, tunc num uoce ſit canora, eſt perquirendum, ſi de legato, ac eo, qui ad res publicas pertractandas ſe admitti petat, num æqua ſit animi moderatione, & pro uobis quidem magno atq; elato animo, inter uos autem æquali exiſtat, ſicuti ego Philippum nõ ſuſpiciebam, ſed captiuos cum ſuſpicerem, eos redemi. nihil enim ego ſubuerebar. iſte autem ad eum prouoluebatur, & cantilenas canebat, nos autem aſpernabatur. Inſuper cum uideritis eloquentiam, aut uocis canorum illud, ſiue quampiam eiuſcemodi optimam facultatem in eo homine, qui probus et liberalis exiſtat, omnes congrutulari debetis, & excolere. id etenim & in commu-

nem

nem uobis reliquis utilitatem tendit. Cum uero in illiberali et improbo, & quæſtuoſisſimo, eum auerſari oportet, animoq; acerbo & aduerſo audire, quoniam improbitas ſi authoritatem à uobis nacta fuerit, ciuitati pernicioſa exiſtit. Contemplemini ex quo is probatus fuit, in quo rerum ſtatu ciuitas reperiatur. reliquæ itaq; facultates ſatis per ſe abſoluuntur, & ſibi ſufficiunt. at illa dicendi, ſi uos, qui auditis, reſtiteritis, retunditur. huic itaq; ita aures præbete, quaſi peruerſo, corruptoq;, & minime uera dicenti, quàm itaq; non ob alias ſolum, ſed & ob eas, quas cum Philippo res habemus, prorſus hunc damnari conueniat, perpendite. ſi, cum ad id uenire compelletur, ut iuſte cum ciuitate ſe gerat, mores mutabit. nunc quidem propoſuit pleroſque circumuenire paucis obſequio exhibito, quòd ſi hos periiſſe cognouerit, multis è uobis, & qui omnia in poteſtate habetis in cæteris obſequi uolet, ſiue in eadem, in qua nunc eſt licentia et procacitate perſiſtet, eos, qui ad omnia eius uota præſto futuri ſunt, eiecturi eſtis, ſi hos ſuſtuleritis. Si enim pœnas ſe luituros putantes iſta admiſerunt, hos, ſi quid à uobis eis remittatur, quid facturos putatis? Quem Euthycraten, quem Laſthenem, quem ſuperaturi non ſunt proditorem? quis ciuis non longe cæteris hominibus futurus eſt deterior? cum uideat his, qui omnia uenalia habuerint, pecuniam, authoritatem, ſubſidium, Philippi amicitiam ſupereſſe? his uero, qui ſe modeſtos præbuerunt, & ſuam præterea pecuniam inſumpſerunt, moleſtias, offenſiones, inuidentiam à nonnullis creari? Ne id permittatis, neq; enim ad gloriam, neq; ad pietatem, neq; ad ſalutem, neq; ad aliud quicquam uobis confert, hunc ut

bendo, quòd ſcilicet & magno cum periculo, & falſo crimen intendiſſet. In ſecunda autem proœmij conceptione materiam in accuſatione comprehenſam calumnioſam facit, & aſſeueranter affirmat, quaſi ipſi etiam ſciãt, quòd hoc ipſum confictum crimen eſſet, iſtaq; ad calumniam aduerſarij dicuntur: quæ autem ſequuntur, eodem pacto ſunt in ipſius beneuolentiam & aduerſarij odium expoſita.

AESCHINIS ORATIO DE EMENTITA LEGATIONE.

VOS ROGO *uiri Athenienſes, ut me dicentem beneuole audire uelitis, ratione habita tum magnitudinis periculi, tum numeri criminum, aduerſus quæ me defendi oportet. machinationis quoque & inſidiarum accuſatoris, nec non & eius crudelitatis, qui apud uiros iuratos litigantium utrunq; pari lege auditurs admonere auſus fuerit, ut ne uocem quidem periclitantis ſuſtinerent, atq; iſta profecto dixerit, non iracundia percitus, cum nemo ex his, qui falſo criminantur, illis: quibus nõ iure negotium exhibent, iraſcatur, neq; qui iuſti ſunt delatores, reum quicquid dicere uelit, probibeant. Non enim a-*

tea quidem accuſatio apud auditores obtinet, prius quàm reus defenſione expoſita, quæ ei obijciuntur crimina diluere nequiuerit. Sed puto Demoſthenes iuſta accuſatione non delectatur, neq; ad id ſe paratum eſſe uoluit, ſed ut iracundiam ueſtram prouocaret. Atq; largitionis accuſauit, cũ ad eam ſuſpicionem generandam idoneus non eſſet. Eum enim qui iudices ex cauſa largitionis ad iram impellere uelit, ipſum oportet ab eiuſmodi rebus multum abeſſe. Mihi uero Demoſthenis orationem audienti contigit uiri Athenienſes, neq; unquam ſicuti hodierna die timuiſſe, neq; magis quàm nunc indignatum fuiſſe, neq; tam uehementi lætitia eſſe cõmotum. Extimui enim, & æſtuo adhuc in præſenti, ne aliqui ueſtrum me ignorent oblectati his inſidiarum plenis, atque malignis contentionibus. Ex me autem ipſo exceſſi, & criminationem grauiter tuli, cum me contumeliæ & petulantiæ in liberam & Olynthiam genere mulierem admiſſæ reprehendit. Lætatus autem fui, cum ipſum, dum in hoc crimine uerſaretur, exploſiſtis, atque eorum, quæ in uita modeſte egi, mihi gratiam reportaſſe exiſtimo. Ac uos quidem commendo, & ſummopere colo, qui uitæ rerum magis fidem adhibetis quàm inimicorum criminationibus. Sed ipſe tamen à defenſione aduerſus iſta non deſiſtam. ſiquis enim aut illorum, qui foris aſtant, ſit perſuaſus. nam ferè plerique ciuium adſunt, aut ueſtrum, qui iudices eſtis, quòd ipſe quicquam eiuſmodi commiſerim, non in ingenuum ſolum, ſed ne in uulgare quidem corpus, reliquam certe uitam mihi iniucundam puto. Et ſi procedente defenſione non conuicero, accuſationem falſam eſſe, & eum, qui accuſare auſus fuit, impium & calumniatorem

eſſe, quamuis cæteris in rebus nihil peccaſſe uiſus fuero, me morte mulcto. Inaudita mihi & illa oratio uiſa eſt, & perq; iniqua, cum uos rogauit, an fieri poſſit in una eademq; ciuitate, ut Philocrates morte fuerit damnatus, q. ſe ipſum reum prodens iudicium fieri non ſuſtinuerit, ipſe autem abſolutus fuerim. Ego uero ob hanc ipſam rem uel maxime iuſte ſeruatum me eſſe exiſtimo. etenim ſi is, qui ſe ipſum cõdemnat, neque ſui præſentiam exhibet, delinquit, qui certe ſe calculis ſubijcit, uitamq; legibus & ciuibus exponit, non delinquit. De reliqua porro accuſatione uos uiri deprecor, quòd ſi quid prætermiſero, & de memoria exciderit, me interpelletis, palamq; faciatis quid à me audire uelitis nullo præiudicio habito, ueluti ipſe crimen commiſerim, ſed pari animi æquitate auſcultetis. Ambigo quippe unde primum exordiar ob accuſationis confuſionem. Videte quæſo an uobis uidear condigna pati. Ego enim ad præſens in uitæ periculo ſum cõſtitutus, magnam uero orationis partem confecit contra Philocratem et Phrynonem, atq; alios, qui unà legationem obierunt, pariterq; Philippum et pacem, atq; Eubuli adminiſtrationes in Republica factas, in his porro omnibus ego collocatus fui, at ſolus Demoſthenes in Oratione ſua Reipublicæ curator fuiſſe apparet, cæteri proditores. in nos enim contumelia uti non deſtitit, falſaq; conuitia, non mihi ſolum, ſed & alijs infligere. Quem autem ita ignominia affecit, & cõtemnit rurſus mutata ratione, ubi tulerit occaſio, ueluti Alcibiaden, aut Themiſtoclen in iudicium uocans, qui gloria plurimum Græcos excelluerunt. Phocenſium ciuitates me uaſtaſſe criminatur, Thraciæ locum illum à uobis exemiſſe, è re-

gno quoq; eieciſſe Cerſoblepten uirum amicum & ſociuni ci uitatis. Conatus etiam eſt me perſimilem oſtendere Dionyſio, qui Siciliæ tyrãnidem inuaſit, atq; multo ſtudio & uociferatione uos eſt adhortatus, ut ferum animal obſeruaretis; & Siculæ ſacerdotis ſomnium explicauit, atq; ita rem in altum exaggerauit, ut me calumnijs ad inuidiam traxerit, cauſas rerum geſtarum ad meas orationes, non ad arma Philippi referendo. Aduerſus tam audacem hominem & monſtroſum difficile eſt & ſingula quæq; ab eo dicta memoria repetere, & cum periculo contra inexpectatas calumnias orationem habere, qua autem putauero mihi uerba luciduſſima haberi poſſe, & notisſima uobis, ac plena æquitatis, inde exordiar, ab Orationibus uidelicet de pace habitis, & ablegationis electione. Ita enim profecto uel maxime & ego recordabor, & dicere potero, & uos rem percipietis. Vos quippe uniuerſos exiſtimo hoc ipſum meminiſſe, ꝙ Eubœenſium legati, poſtea quàm de pace cum ipſis ineunda ad populum diſſeruere, dixerunt, quòd & Philippus ipſis mandaſſet, uti uobis renunciarent, quòd ſe uobis reconciliari uellet, & pacem facere. Non multo poſt Phrynon Rhamnuſius captus eſt à latronibus ludis Olympicis, ut ipſe conquærebatur, deinde redemptus cum huc reuertiſſet, uos rogabat, ipſi ad Philippum ut legatum deſignaretis, ut ſi quo pacto poſſet redemptionis pretium recuperaret. uos perſuaſi ei Cteſiphontem legatum delegiſtis. cum à legatione huc reuerſus eſt Cteſiphon uobis ea retulit, quorum gratia miſſus fuerat. ad hæc præterea, quòd Philippus inuitus quidem bellum uobiſcum gerere uideatur. à belloq; ad præſens recedere uelit.

Iſta cum Cteſiphon referret, magnamq; admodum benigni-taiem inſuper explicaret, populus cum id ex animo ſuſcipe-ret, & teſiphontem laudaret, nullusq; aduerſaretur, decre-tum tunc Philocrates Agnuſius tulit, ac uniuerſus populus cõ ſentie ns ſanxit, ut Philippo huc mittere liceret pro pace le gatos & caduceatores. antea ſiquidem id ipſum à nonnul-lis fuerat prohibitum: quibus id curæ erat, ſicuti res ipſa de-clarauit, accuſant autem iſti decretum, quòd contra leges ſit latum, ac Lycinium accuſationi præſtituunt, in pœnam cen-tum talenta deponunt, ac poſtmodum in forum prodit accuſa tio. Philocrates, cum grauiter ſe haberet, uocat ſibi in pa-tronum Demoſthenem. me uero minime, prodiens oſor Phi-lippi Demoſthenes totam diem in defendendo conſumpſit, ac poſtremo euadit Philocrates. Delator autem, ne quintam quidem ſuffragiorum partem tulit, atq; iſta uos omnes no-uiſtis. Sub ea autem tempora Olynthus capitur, ac plerique ciuium noſtrorum comprehenſi fuere, è quibus fuit Iatrocles. Ergocharis frater, & Eucrates Stromichi filius. pro qui-bus cum ſupplices acceſſiſſent eorum cognati uos rogabãt, ut eius rei curam haberetis. prodeuntes autem in concionem eorum adiutores fuere Philocrates & Demoſthenes, non autem Aeſchines. nunciumq; mittunt Ariſtodemum Hiſtrio-nem ad Philippum, quia ipſi notus erat, & in eam artem benigne deditus erat Philippus. Vt è legatione redijt Ari-ſtodemus, quibuſdam negotijs impeditus, Senatum non adijt, ſed Iatrocles ipſum è Macedonia redeundo præuenit à Phi-lippo ſine pretio dimiſſus, cum illius captiuus eſſet. Tunc plu rimi indignabantur, quòd legationem Ariſtodemus non renũ

ciaſſet, cum ab Iatrocle de Philippo eademmet uerba audirent. Poſtremo in Senatum ingreſſus Democrates Aphidnæus Senatum induxit, ut Ariſtodemum uocaret. unus porro ex Senatoribus fuit Demoſthenes accuſator meus. Venit Ariſtodemus, et cum magnam admodum beneuolentiam Philippi erga ciuitatem retuliſſet, adiecit quoq;, quòd ciuitatis ſocius eſſe uellet. Atq; iſta non in Senatu tantum, ſed & coràm populo nunciauit, cum tunc nihil Demoſthenes dicendo repugnaret, uerum & Ariſtodemum corona donandum decreuiſſet. His ad populum dictis, decretum tulit Philocrates, uos legatos ad Philippum eligere debere uiros numero X. ꝗ Philippo de pace, deq́; his ediſſerãt, quæ Philippo et Athenienſibus communiter conferant. Deſignatisq́; X. legatis, ego à Nauſicleo ꝓpoſitus fui, ab Philocrate autem Demoſthenes, qui modo Philocraten accuſat, ita uero ad negotia capeſſenda promptus erat, ut ad Senatum retulerit (legationem nobiſcũ ut Ariſtodemus abſq; pœnæ metu obiret) legatos ad eas ciuitates fore deſignandos: in quibus Ariſtodemus in cõtrouerſiam uenturus eſſet, qui pro eo pœnas deprecarentur. atque quòd iſta uera ſint, cape decreta, & teſtimonium Ariſtodemi recita, ac cita apud quos fuerint teſtificati, ut iudices uideant, qui Philocratis ſocius fuerit, quiq́; populum ſuadendum fore cenſuerit, ut dona Ariſtodemo conferrent. DECRETVM. TESTIFICATIONES. Prima igitur rerum omnium inſtitutio, non per me, ſed per Demoſthenem & Philocraten extitit. In legatione autem conuictu noſtro uti ſtuduit, non me perſuaſo, ſed illis, qui mecum erant Aglaocreõte Tenedio, quem ex ſocijs ele-

geratis & Iatrocle. In itinere uero me ait id admonuiſſe, ut ferum animal Philochratem ſcilicet unà obſeruaremus, rem confictam aſſerens. Quomodo enim ego Demoſthenem aduerſus Philocraten euocarem, quem noueram patrocinium Philochrati impendiſſe, cum accuſaretur illicitæ rogationis, ipſum uero ad legationem à Philocrate fuiſſe propoſitum? Præterea non in his ſermonibus tantum qui in legatione adegramus, ſed & in tota illa profectione coacti fuimus ferre Demoſthenem intolerabilem & moleſtum hominem, qui cogitantibus nobis, quid nos legatos dicere oporteret, Cinoreq; aiente, quod timeret, ne iura ſua eliſſerendo Philippus nos ſuperaret, uberrimos ſe rationum fontes habere promittebat, et de iuribus Amphipolis & initij belli, eiuſmodi ſe dicturum aiebat, ut os Philippi arido ſiccoq; iunco ſuturus eſſet, atq; perſuaſurus Athenienſibus, ut Leoſthenem admitterent, Philippo uero, ut Athenienſibus Amphipolin redderet. ne autem longior exiſtam huius inſolentiam percurrendo, quamprimum in Macedoniam peruenimus, nos ipſos ita conſtituimus, cum ad Philippum ingrederemur, ut ſeniores priori loco dicerent, ac cæteri deinde, quibus per ætatem liceret, noſtrum autem iunior, ut ipſe dicebat, Demoſthenes erat. poſtea quàm introuocati fuimus, atque ad iſta mihi animum uel ſummopere aduertite, inde enim deteſtandam hominis inuidiam perſpicietis, & non ferendam animi deiectionem atq; malignitatem ſimul, eiuſmodi quoq; inſidias aduerſus uiros contubernales & eandem legationem obeuntes, quas ne contra quidem inimiciſſimos quis uel inconſulto admitteret. Sales quippe ciuitatis & publicam menſam ſe plurimi (inquit) facere, cum

indigena non ſit. dicetur enim, immo neq; inter uos natus exiſtat. Nobis autem, quibus ſacra maiorumq; ſepulchra hac in patria conſtant, familiaritatesq; & uobiſcum liberæ conſuetudines, ac nuptiæ legitimæ, affinesq; & liberi (in ipſarum quidem medio Athenarum fide ueſtra digni exiſtimati fuimus, nunquam enim nos elegiſſetis) in Macedoniam uenientes repente euaſimus proditores. iſte uero nullam non uenalem corporis partem habens, neq; unde uocem emittat, ueluti alter ſit Ariſtides, qui cũ Græcis tributa præſcripſiſſet, iuſtus cognomẽto eſt habitus, ægre fert largitiones, & deteſtatur. Audite quæſo uerba noſtra, quæ pro nobis habuimus, ac rurſus ea, quæ magnum ciuitatis leuamen dixit Demoſthenes, ut ordine & paulatim obiecta crimina diluamus. Laudo uos omnes mirum in modum Athenienſes, q uos iuſte ac cum ſilentio auditis, quoniam ſi quid eorum, quæ crimini data ſunt, minus confutauero, non uos ſed me ipſum accuſabo. Poſtea uero quàm ætate prouectiores pro legatione dixerãt, & ad nos oratio deueniſſet, & quæcunq; illic à me dicta fuere, & ad ea inſuper, quæ à Philippo reſponſa ſunt, populo palàm, atq; omnibus Athenienſibus renunciaui. nunc itaque per capita uobis illa recenſere aggrediar. In primis huius patriæ beneuolentiam, erga ipſum narraui, ac beneficia, quæ uos Amyntæ Philippi patri contuliſtis, uel nullo prætermiſſo, uerum omnia ordine commemorando, deinde ea, quorum ipſe teſtis erat beneficio affectus. Amyntas enim cum nuper obiiſſet, & Alexander ex fratribus cum maior natu eſſet, Perdiccasq; & Philippus pueri eſſent, Euridiceq; eorum mater ab his prodita eſſet, qui eius amici uidebantur, Pauſa-

hias uero exul cum eſſet, ad regnum inuadendum deſcenderet, ea occaſione cum admodum polleret, & multi ei opem ferrent, Græcamq; manum haberet, Anthemuntemq; cepiſſet, & Thermam, ac Strepſam, aliaq; loca, Macedonesq; non conuenirent, uerum plurimi à Pauſania ſtarent, ſub ea tempora Iphicratem Imperatorem ſuffragijs delegere Athenienſes aduerſus Amphipolim, cum ciuitatem Amphipolitæ ipſi tunc haberent, & regione potirentur. ad ea loca paucis primum cum nauibus dum peruenisſet Iphicrates ad rerum magis explorationem, quàm ciuitatis obſidionem, tunc inquam ego, ipſum ad ſe accerſiuit Euridice mater tua; atque ſicuti omnes, qui aderant, dicunt, cum Perdiccam fratrem tuum intra manus Iphicratis conſtituiſſet, te uerò ad eius genua, infans cum eſſes, poſuiſſet, dixit, Amyntas iſtorum pater pupillorum, dum uiueret, te filium adoptauit; Athenienſium uero ciuitate familiariter admodum uſus fuit, ita ut tibi & priuatim euenerit horum pupillorum fratrem, communiter autem amicum noſtrum eſſe, ac poſtmodum ualde ſupplices præces effudit pro uobis, proq; ſe ipſa & Regno, in ſummaq; pro ſalute. Iſta cum audiſſet Iphicrates, Pauſaniam expulit ex Macedonia, uobisq; dominatũ ſeruauit. Tertioq; loco dixi de Ptolemæo, qui rerum curator conſtitutus cum eſſet, quàm ingratam grauemq; rem peregiſſet, edocui, quòd pro Amphipoli primum ciuitati fuerit aduerſatius, ac cum Thebanis, diſſidentibus Athenienſibus, ſocietatem contraxerit, atq; rurſus ꝙ Perdiccas ad regnum euectus pro Amphipoli contra ciuitatem bellum geſſerit, ac ueſtram nihilominus humanitatem, iniuria cum affecti eſſetis, oratione recen-

ſui, quòd cum in pugna Perdiccam cepiſſetis (Calliſthene pro Athenienſibus Imperatorem agente) inducias cum eo feceratis, ad id ſemper ſpectando, ut quod iuſtum eſſet, conſequeremini, atque calumniam huiuſmodi diluere tentabam, palàm faciendo, quod populus Calliſthenem non ob belli intermiſſionem cum Perdicca factam occiderat, uerum alijs de cauſis, ac rurſus aduerſum Philippum ipſum uerba facere ueritus non ſui, cum increpando, quod ipſe contrá ciuitatem bellum excepiſſet, omniumq; earum rerum, quas dicerem, teſtes præbebam illorum epiſtolas & populi decreta, ac Calliſthenis inducias. Ac de antiqua quidem regionis poſſesſione, atq; earum, quæ IX. dicebantur uiæ & de Theſei filijs, ex quibus Acamas in dotem ab uxore regionem ipſam habuiſſe dicitur, tunc par erat commemoraſſe, ita dictum quoq; eſt diligentisſime, quoad fieri potuit, in præſens uero fortaſſe neceſſe eſt, ea uerba concidere, quæ enim non in antiquis fabulis ſed per ætatem noſtram geſta denotabant, eorum mentionem habui. Lacedæmoniorum enim ac cæterorum Græcorum conuentu congregato, cum ex his ipſis unus eſſet Amyntas Philippi pater, aſſeſſoremq; pro ſe miſiſſet, & ad arbitrium ſuum ſuffragium ferre poſſet, decreuit Amphipolin, quæ Athenienſium erat, cæteris cum Græcis capere ab Athenienſibus ipſis, atq; id commune Græciæ decretum, & qui in id ſuffragium tulerant, teſtes produxi, at à quibus Amyntas Philippi pater, in conſpectu omnium Græcorum abſtinuit, non uerbis tantum, ſed & ſuffragio, iſta te (dixi ego) qui ex illo genitus es, iniquum eſt uelle adipiſci, quòd ſi illam merito te habere aſſeris, quia eam in bello ceperis, ſi aduer

ſus nos bellum gerendo ciuitatem captiuam feciſti, ut dominus quippe poſſides iuſta belli ratione. Quòd ſi ab Amphipolitanis Athenienſium urbem cepiſti, non res illorum tenes, ſed Athenienſium regionem. Iſtis atque alijs uerbis expoſitis, iã ad Demoſthenem legationis actio, quæ ad ipſum ſpectabat, deuenit, & omnes attenderunt, ueluti miram quandam eloquentiæ uim eſſent audituri. Atque quantum ad Philippum eiusq; ſocios attinet, quemadmodum poſtea intelligere licuit, admirabiles quædam promiſſiones explicatæ fuere, itaque omnibus ad audiendum diſpoſitis, beſtia eiuſmodi exordium proloquitur, & obſcurum, & præ timiditate emortuum, & cum paululum altius repetijſſet, quàm primum conticuit, atque hæſitauit. poſtremo uero ab oratione excidit. id ut uidit Philippus, quòd is tam male affectus eſſet, & bono animo eſſe iuſſit, ac quòd minime putaret, ſicuti in theatris, ob id ei mali quicquam eueniſſe, uerum ut quiete & paulatim recordaretur, ac diceret ſicut in animo conſtituerat. Is uero poſtea quàm ſemel deciderat, & à ſcriptis aberrauerat, ſeipſum recuperare non potuit, uerum cum rurſus dicere tentaſſet, in idem recidit. cum uero ſilentium factum eſſet, præco edixit, recedere debere, deinde nobis legatis unà coactis, ualde admodum triſtatus hic uir bonus Demoſthenes perdidiſſe me ait ciuitatem & ſocios, me autem non id ſolum obſtupeſcente, ſed & omnibus collegis, ac cauſam ſciſcitantibus, ob quam iſta dixiſſet, me rogauit, num rerum obliitus eſſem, quæ Athenis fiunt, & an non recorder populum eſſe afflictam & ualde auidum pacis, aut extolleris, inquit, ob decretas illas quinquaginta naues, nunquam

alioquin inſtruendas? ita enim Philippum irritaſti, ac talia dixiſti, per quæ non pax ex bello, uerum ex pace bellum implacabile ſit ſequuturum. cum uero ad iſta ego reſpõdere cœpiſſem, miniſtri Philippi nos conuocarunt. ut autem introgreſsi fuimus, & conſedimus, de quaq; re iam expoſita, etiã ab initio exordio ſumpto, dicere aggreſſus eſt Philippus. in his porro, quæ à me dicta fuerant, plurimum moratus fuit, nihil forte eorum, quæ dici poterant, ut puto, prætermiſeram, atq; crebro in oratione nomen meum citabat. ad Demoſthenem autem, qui ita ridicule diſceſſerat, nulla in re ſermonem conuertit. quæ res huic occupatio animi & moleſtia erat. poſtea uero quàm ad humanitatem orationem detorſit Philippus, & calumnia, quam iſte aduerſus me collegit, præſentibus impegerat, quaſi futurus eſſem belli & diſcordiæ author, ei diffluerat. tunc ſibi prorſus non conſtare uiſus fuit, ita ut uobis ad hoſpitium uocatis perquam indecore ſe geſſerit. cumq; domum ex legatione reuerteremur, præter omnium expectationem perhumane, erga unumquenq; repente ſe habuit in loquendo, quia nã, itaq; eſſet caudatus, uel id quod dicitur Pollen, ſeu uerſipellis, & huiuſmodi alia uerba, prius fateor non noueram, nunc uero iſtum cum totius malignitatis interpretem nactus ſim, iſta didici. Cũ noſtrum enim quenq; ſigillatim apprehenderet, huic quidem collectam ſe conſtituturum pollicebatur, ac proprijs ſumptibus ſe opem laturum, illum uero militiæ præfectura donaturum, mihi certe cum eblandiretur, naturamq; meam beatam diceret, ac uerba, quæ dixeram, efferret, in laudando nimius erat, atq; adeo permoleſtus. Cum autem uos omnes unà lariſſæ cœna-

remus, falſe de ſe eiusq; hæſitantia, quæ ei in oratione conti-
gerat, loquebatur. Philippum certe omnium, qui ſub ſole exi
ſtunt, hominum eloquentiſſimum eſſe aiebat. Ego quoq; dum
quid eiuſmodi commendarem, ꝙ ad ea omnia, quæ nos dixe-
ramus, memoriter reſponderat, & Cteſiphon, utpote qui
omnium noſtrum maior natu eſſet, longam quandam eius
antiquitatis & annorum numeri commemorationem cum fe-
ciſſet, addidiſſetq;, ꝙ tã diutino tẽpore & uita tam ſuauem
uenuſtumq; hominem nunquam uidiſſet, is Syſiphus manibus
plaudendo, iſta tamen (inquit) ô Cteſiphon neq; tu præſen
te populo diceres, neque hic ipſe (me quippe appellando)
Athenienſibus ea referre auderet, ꝙ ſcilicet Philippus elo-
quentia & memoria ualeret, nos ſtupore quodam affecti cũ
eſſemus, & inſidias minus proſpiceremus, quas paulopoſt
audietis, in pactionem ferè quandam concluſit, ut uobis iſta
renunciaremus, à me quoq; illud uel ſummopere eſt depreca-
tus, ne referre poſtponerem, ꝙ & Demoſthenes aliquid di-
xerit de Amphipoli. horum igitur, quæ hactenus dixi, qui in
legatione unà fuerunt, mihi teſtes exiſtunt, quos hic laceſſe-
re, & calumnijs prouocare per accuſationem non deſtitit.
quæ autem ex hoc ſuggeſtu uobis corãm uerba habita fue-
re, uos illa audiuiſtis, ita ut mihi mentiri non liceat. id qui-
dem uos rogatos uelim, ut & reliquam orationem cordi ſit
auribus percipere, ꝙ certe quiſq; ueſtrum ſtudeat, quæ ad
Cerſoblepten attinent, intelligere, & cauſas, quæ de Phocen
ſibus feruntur, aperte noui, atq; ad iſta feſtino, ſed niſi ea,
quæ iſta præceſſerunt, audieritis, ne illa quidem æque aſſe-
quemini, ꝙ ſi mihi in periculo uitæ conſtituto facultatem (ut

uoluero) ad dicendum dederitis, & me (idoneis indicijs receptis, quod nulla in re peccarim) ſeruare poteritis, & ex his, quæ in confeſſo ſunt, ab aduerſarijs oppoſita perſpicietis. ut autem huc peruenimus, & in Senatu per capita legationem recitauimus, ac literas à Philippo nobis traditas ei dedimus, in Senatorum præſentia noſtrum laudator extitit Demoſthenes, ueſtamq; Deam iurauit ciuitati congratulari, quod eiuſmodi uiros in legationem emiſiſſet, qui eloquentia & fide ita in dicendo ualerent, ut urbe ipſa digni exiſterent, de me autem quid eiuſmodi dixit, quod ſpem eorum, qui me ad legationem elegerant, non fefelliſſem, ac poſtremo loco ſanxit, noſtrum quenq; oleæ corona donãdum fore beneuolentiæ gratia, quã erga populũ oſtendiſſemus, ac poſtera die nos ad conuiuium in Prytaneum euocandos eſſe. quod autem nulla in re uobis fuerim ementitus mihi in manus deſumat ſcriba decretum, ac legat collegarum legationis teſtimonia. SENATUS CONSULTUM quod tulit Demoſthenes COLLEGARUM TESTIFICATIONES. de his, quæ dicta fuerunt. poſtea quàm igitur legationem populo renunciauimus, Cteſiphõ noſtrum maior natu cum primus prodijſſet, ac uerba quædam retuliſſet, ea quoq;, quæ cum Demoſthene compoſuerat, ut uobis referret, extulit, de Philippi uidelicet allocutione, eiuſq; formá, atq; inter pocula hoſpitalitate, ſecundoq; loco Philocrates pauca quædam & Dercyllus dixiſſent, ego in medium acceſsi. & ubi reliquam legationem expoſui, in eum quoq; ſermonem incidi, quem inter collegas me habiturum profeſſus fueram, quòd ſcilicet memoriter, & eloquenter Philippus loquutus eſſet,

eiuſq;

eiusq́; deprecationis oblitus non fui, quam fecerat Demoſthenes, ꝙ ſi quid nos de Amphipoli prætermiſiſſemus, ipſe dicere permitteretur. poſtremusq́; inter nos omnes ſurrexit Demoſthenes, ac portenta quædam, ut conſueuerat, geſtu effutiens capite perfricato, dum uideret uerba à me dicta populum obſignaſſe, & admiſiſſe, utrunq;, inquit, ſe admirari & auditores & legatos, quòd hi conſultandi illi uero conſulendi tempus inutiliter conſumerent, & in rebus proprijs pertractandis ſuperuacua loquacitate delectarentur. nihil enim facilius eſſe aiebat, quàm legationem referre. uolo autem uobis, inquit, oſtendere, quomodo rem geri oporteat, pariterq́; populi decretum legi iusſit, eoq́; lecto, ait iuxta hoc decretum emisſi fuimus, atq; hæc eadem obiuimus, quæ hic deſcripta exiſtunt. ſume uero & literas, quas, cum uenimus, tulimus à Philippo. ut lectæ fuere, habetis, inquit, reſponſum, atq; inde uos conſulite. Cunq; hi ob eam rem tumultuarentur, ꝙ uehemens & nimis conciſus fuiſſet, plurimi uero, ꝙ improbus & nimium inuidus eſſet: atq; aduertite quæſo, inquit, q̃ compendioſe & reliqua quæq; recitabo. uiſus eſt Aeſchini ait memor & eloquens eſſe Philippus? at non mihi, uerum ſi quis eius fortunam abſtulerit, illamq́; alteri addiderit, utiq; eo non multo inferior uideretur. uiſus eſt Cteſiphonti aſpectu illuſtris eſſe? mihi certe non humilior uidetur Ariſtodemus hiſtrio, qui nobiſcum adfuit & legationem ſimul obiuit. Memorem quis eum eſſe ait? uerum & cæteri. At idoneus compotor erat, ſed & Philocrates, qui nobiſcum fuit, magis idoneus. Locum quis diceret mihi relictum eſſe, ut loquerer de Amphipoli? ſed neq; nobis neq; mi-

hi Orator iſte locum dicendi feciſſe uideri poſſet. iſta igitur meræ ſunt, inquit, nugæ. ego certe legem ſanciam, atque cum caduceatore, qui à Philippo uenit, fœdus iniri decerno, necnon & eius cum legatis, qui ab ipſo huc uenturi ſunt, & præfectos Prytanei, ut illi uenerint, duos continuos dies con ſilium cogere debere non ſolũ pro pace ſed & ſocietate ineun da, nosq́; legatos, ſi eo digni exiſtimabimur, laudandos fore, & ad conuiuium conuocandos eſſe in Prytaneum in ſequentem diem. q, autem uera dicam, ſume decretum, ut cernatis uiri Athenienſes eius & iniquitatem & inuidiam, ac rerum cum Philochrate communionem, eiusq; mores, quàm inſidioſi inſidiq; ſint. atq; huc uoca collegas, eorumq; recita teſtificationes, & decreta Demoſthenis. DECRETA DEMOSTHENIS. *Non hæc igitur ſolum Demoſthenes decreuit, ſed et poſtea in Senatu ſtatuit, legatis, ut à Philippo uenerint, ad Dionyſia feſta ſpectandum locum eſſe tribuẽdum. recita & hoc decretum.* DECRTVM DEMOSTHENIS. *Lege quoq; teſtimonium collegarum in legatione. ut ſciatis Athenienſes, Demoſthenem, non ut pro ciuitate dicat, promptum eſſe, ſed ſemper aduerſus conuictores & contubernales meditari.* TESTIMONIVM. *cõmunionem igitur eorũ, quæ in pacis tractatu geſta ſunt, nõ inter me & Philochraten, ſed inter Demoſthenem & Philochratẽ intercesſiſſe reperietis: fidem autem eorum, quæ dicta ſunt, ſatis ſuperq́; uobis factam eſſe exiſtimo. renunciatæ enim legationis uos mihi teſtes eſtis, quæ in Macedonia dicta ſunt, quæq́; in itinere colloqui ſolebamus, collegas uobis teſtes exhibui. accuſationem porro Demoſthenis, quam*

pauloante habuit, uos audiuiſtis, & recordamini, cuius initium à concione ſumpſit, quam dixit de pace. omnia enim, quoad iſtam partem attinet, cum ementiretur, eam occaſionem nactus grauiter eſt indignatus: illa quippe uerba in horum legatorum præſentia dicta eſſe ait, quos Græcia ad nos miſerat, dum ipſos populus accerſiuiſſet, ut & unà cũ Athenienſibus aduerſus Philippum, ſi opus foret, pugnaret, ac pacis, ſi id cõducere uideretur, particeps eſſet. Aſpicite quæſo in re tam grandi fallaciam & incredibilem hominis impudentiam. illorum etenim legatorum, quos in Græciam emiſeratis, bello adhuc nobis cum Philippo durante, deſignationis tempus, quando emiſſi fuere, & tunc in legatione agentium nomina in tabulis publicis deſcripta extant: ipſi uerò homines ſunt non in Macedonia, ſed Athenis. externis autem legationibus aditum ad populum Senatus decernit. Iſte uero ait à Græcis huc legationes miſſas eſſe? In hoc itaq; ſuggeſtum ꝓdire ne deſinas Demoſthenes, atq; in hac mea actione nomen cuius uolueris ex Græciæ ciuitatibus recenſe, ex qua huc ais legatos ueniſſe, ac Senatuſconſulta, quæ pro ipſis habita fuerint, profer è curia, ut legantur. cita quoque Athenienſes legatos in teſtes, quos ad ciuitates emiſerant: quòd ſi teſtati fuerint, illos præſentes, non autem in peregrinatione fuiſſe, cum pacem ciuitas fecerat, aut ipſorum in Senatum conuentum & decreta produxeris ſub eo tempore, quo ais illa facta fuiſſe, deſcendo, & morte plecti uolo. Recita & ſociorum decretum quid dicat, quo manifeſte ita ſcriptum eſt. Cum populus Athenienſis de pace cum Philippo incunda ſanciuerit, legatiq; nondum adſint, quos populus in

Græciam emiſerat, ut ciuitates pro Græcorum libertate ſo‑licitarent, ſocijs uiſum eſt. poſteaquam uenerint legati, & legationem retulerint, Athenienſibus & ſocijs Prytanei præfectos duas cõciones ex lege indicere debere, in quibus Athenienſes de pace deliberent, quodq́; populus ſtatuerit, id commune ſociorum ſcitum fore. Recita & conſeſſorum conſultum. CONSESSORVM CONSVLTVM. mihi refer & Demoſthenis decretum, quo ſancit, per præfectos prætorio poſt feſta Liberalia, quæ in urbe fiunt, ac concionem illam, quæ in Liberi die feſto celebratur, aduocari debere, primam XIIII. alteram XIII. Calendas, præſcriptis temporibus, eas conciones anticipãdo, antequã è Græcia legati reuerterentur: atq; ſociorum conſultum ſuaſit, cui fateor me aſſenſiſſe, ut uos de pace tantum conſuleretis. Demoſthenes addidit, ꝙ & de ſocietate. lege his decretũ. DECRETVM DEMOSTHENIS. utrũq; decretum audiuiſtis Athenienſes, ex quibus conuincitur Demoſthenes, legationes, quæ in peregrinatione erant, ꝙ aduentaſſent, dixiſſe, & cum uos uelletis ſociorum conſulto auſcultare, illud uobis irritum reddidit. hi quippe palàm edixerant; ciuitatem Græciæ legationes expectare debere, ac Demoſthenes non uerbis tantum expectari prohibuit: ſed, cũ omnium turpiſſime & celerrime immutaſſet, re & decreto iniunxit, in conſilium eundum eſſe: dixit autem ꝙ cum Philocrates priorem concionem habuiſſet, ac poſtridie ego ſuggeſtum aſcendiſſem, pacem, quam ille ſuaſerat, improbauerim, ueluti infamis eſſet, ac ciuitate indigna; quodq; ſequenti die rurſus Philocrati aſſenſerim, & eius dici bono uſus eũ

tu receſſerim, cum uobis perſuaſiſſem, his animum adhibendum non fore, qui uos ad bella maiorumq́; triũphos adhortarentur: ac ꝙ Græcis auxilia ferenda non eſſent. Itaq; ꝙ non ſolum falſa, ſed & quæ fieri non poſſunt, detulerit. Primum ipſe aduerſus ſemetipſum Demoſthenes *teſtimonium feret: alterum omnes Athenienſes, ac uos, qui recordabimini: tertium accuſationis indignitas: quartum uir dicit fide dignus unus ex his, qui Rempublicam adminiſtrant, Amyntor, cui decretum oſtenderat* Demoſthenes, *atq;, an ſcribæ traderet, communicarat, in quo non contrarium eius, quod retulerat* Philocrates, *ſed idẽmet deſcripſerat. Sume itaq; decretum, & illud recita, dico* Demoſthenis, *ex quo apparet decreuiſſe, ꝙ priori concione rem in conſultationem deduci uoluerit, poſteriori autem, ut præfecti prætorio ſententias ferrent, de me autem uel nullum uerbum feciſſe, ꝙ* Philocrati *aſſenſum præbueri.* DECRETVM DEMOSTHENIS. *decreta enim, ut ab initio deſcripta ſunt, manent, calumniatorum autem uerba, ut quotidiana tulerit occaſio, proferuntur.* Orationem *meam in duas ſecat, cum ex decreto & pro rei ueritate una fuerit. facultas enim loquendi in ſequenti concione mihi non permittebatur: præfecti quoque prætorio inhibebant, ne loqui liceret. quid quæſo proficere uoluiſſem, ſi eadem, quæ* Philochrates, *animo concepiſſem. accuſaſſem eiſdem audientibus priori concione, quæ nocte poſtmodum interiecta comprobaſſem? utrum'ne quòd ipſa commendari, aut, illum adiuuare uellem? at neutrum reportare par erat, ſed ut ab omnibus odio haberer, nihil uero conficerem.* Aduoca & Amyntorem Erchien-

ſem, ac teſtificationem recita: quẽadmodum ſcripta eſt, eam uolo uobis percurrere. Teſtatur Amyntor Aeſchini. Cum deliberaret populus de pace cum Philippo ineunda, iuxta Demoſthenis decretum in poſtera concione, quo tempore orationem habere non liceret, ſed pacis ſocietatisq; decreta confirmabantur: in ipſo concilio aſſidentem Demoſthenem ſcitum in ſcriptis redactum ipſi teſti oſtendiſſe, in quo Demoſthenis nomen continebatur, prætereaq; cum eo ipſum communicaſſe. an illud ſcribæ daret à præfectis prætorio poſtmodum comprobandum: ita quoq; id ipſum ſe habere, ut ſub eademmet conditione pacem & ſocietatem contrahendam cenſeret, ſub qua tulerat Philocrates. cita mihi & Amyntorem Erchienſem: quòd ſi hunc contendere neglexerit, mulctam indicas. TESTIMONIVM AMYNTORIS. *Teſtificationem igitur audiuiſtis Athenienſes. conſiderate quæſo num me Demoſthenes, an contra potius ſe ipſum ipſemet ſub nomine meo accuſare uobis uideatur? uerum, quoniam accuſationem meam ad calumniam detorquet, uerbaq; à me dicta malam in partem interpretatur, neque refugerem, neq; quæ dicta ſunt negarem. nam ob ea mihi minime pudendum eſſe, ſed magis gloriandum cenſeo. uolo autem tempora ad memoriam ueſtram reducere, quibus de eis deliberabatis. Initium belli ſumpſimus ab Amphipoli. contigit autem Imperatorem noſtrum eo in bello quinque &* LXX. *ſocias ciuitates amiſiſſe, quas Timotheus Cononis filius acquiſierat, ac in commune concilium attulerat. animo enim propoſui cum fiducia loqui, libereq; & uere loquẽdo ſeruari. quòd ſi aliter id actum fuerit, me morti traden-*

dum ſtatuatis:neque enim illud metuerem. ac cum CL. tri remes è nauali eduxiſſet, illas non retuliſſe, atque iſta in con trouerſijs, quæ quotidie de Charete fiunt, accuſatores uobis obſtrepunt. mille autem & quingenta talenta non in milites, ſed in Ducum petulantiam inſumpſiſſe in Deiaren ſcilicet, & Deipyron, atque Polyfonten, fugitiuos homines ex Græcia collectos, & in eos etiam,quos circa ſuggeſtum & concionem conductos habere:, qui miſeris inſularibus tributum quotannis imperabant, atque nauigia & Græcos ex communi mari abducebant, ita ut auctoritatis & imperij Græcorum loco ciuitas noſtra cuiuſdam infamis perfugij & latronum nomine fuerit inſignita. Philippus autem cum ſe ex Macedonia mouiſſet, non item pro Amphipoli nobiſcum dimicabat, ſed pro Lemno & Imbro, atque Scyro, quæ noſtræ erant poſſesſiones, ciues noſtri peninſulam, quæ omnium conſenſu Athenienſium erat, deſerere coacti ſunt. plures repentinas conciones aduocare uobis neceſſe fuit cum tumultu & terrore, quàm per leges ſtatæ eſſent: ita uero res dubiæ & periculoſæ erant, ut Cteſiphontem Pæanieum unum ex amicis & ſocijs Charetis ſcitum ferre oportuerit, ut Antiochus, qui rerum publicarum curam gereret, celerrime enauigaret, Imperatoremq; quæreret, qui copiarum præfectus erat, ac, ſi forte in illum inciderit, diceret, populum Athenienſem admirari, quòd Philippus in Pœninſulam Athenienſium pergeret: Athenienſes autem neſciant, ubi Imperator ſit & exercitus, quem emiſerant. quòd autem uere iſta recenſeam,decretum audietis. belli recordabimini,pacem à bellorum Ducibus, nō à legatis exigetis. DECRETVM

POPVLI, QVOD TVLIT CEPHISOPHON. *Eiuſmodi quippe fuere ciuitatis tempora, quibus de pace orationes habitæ ſunt. cumq; Oratores ad eam rem delectati conſurgerent, nihil, quod ad ſalutem ciuitatis pertineret, dicere aggresſi fuere. uerum quòd in arcis ueſtibulum proſpiceretis uos hortabantur, naualisq; pugnæ in Salamina habitæ recordaremini, ſepulchrorumq; & maiorum ueſtrorum, ac triumphorum. ego porro fatebar horum omnium memoriam fore repetendam, recta tamen ſuperiorum conſilia imitanda eſſe, eorumq; errata & importunam contentionem uitandam. pedeſtre prælium in* Plateæis *aduerſus* Perſas *confectum, & certamina circum* Salamina *habita, pugnamq;* Marathoniam, *& apud* Artemiſium *nauale bellum,* Tolmidæq; *præturam hortabar ſequendam fore, qui, cum mille* Athenienſes *delectos haberet, per mediam* Peloponneſum *nobis infenſam tuto præterijt. fugiendam autem eſſe expeditionem in* Siciliam, *quam* Leontinis *opem laturi emiſerant, cum tunc hoſtes regionem noſtram inuaſiſſent, &* Deceliam *aduerſus nos muniuiſſent, atq; poſtremo ab ea temeritate temperaretis, cum bello inferiores ipſos, ut pacem agerent,* Lacedæmonij *prouocarent, & præter* Atticam, Lemnum, *&* Imbrum, *ac* Scyrum *haberent eorum legibus ſubiectas, nihil eorum facere uoluerunt, uerum decertare, cum uiribus defecti eſſent, delegerunt.* Cleophon *uero* Lyrarum *opifex, quem pleriq; compedibus uinctum recordabantur, cum turpiter in ciuium numerum aſcitus eſſet, & pecuniarum largitione populum corrupiſſet, gladio eius collum abſciſſurum minabatur, ſiquis pacis mentionem feciſſet.*

demum eo ciuitatem adduxerunt, ut libenter pacem fecerit. cum rebus omnibus priuati eſſent, & mœnia demolirentur, præſidiumq́; & prætorem Lacedæmonium recepiſſent, ac popularem ſtatum illis XXX. permiſiſſent, qui mille quingentos ciues indemnatos interfecere, eiuſmodi amentiam confiteor me tunc prædicaſſe uitandam eſſe. quæ uero pauloante dixi, imitanda fore, iſta, non ab alienis, ſed ab omnium mihi chariſſimo perdidici. Atrometus enim pater meus, quem tu conuitijs inſe ctaris, cum neq; noueris, neq; uideris ea ætate, quis nam eſſet, & præſertim tu ô Demoſthenes, qui ab materno genere, ex Scythis paſtoribus deſcendis, ſub XXX. Tyrannis exulauit, & populum ipſum ſimul reſtituit, ac matris meæ frater, mihi uero auunculus Cleobulus Glauci Acarnei filius unà cum Demeneto Buzygo nauali prælio Chilonem Lacedæmoniorum nauarchum pariter ſuperauit. ut mihi liceat familiæ meæ ciuitatisq́; ſolitas clades his auribus audire. Obijcis præterea mihi concionem habitam in Arcadia in præſentia infinitæ multitudinis, & legationem, quodq́; à propoſito diuerterim, ais, cum ipſe illiberalis exiſtas, & , ut ſic dicam, infamis transfuga. ego enim in bello Arcadas, quoad potui, & reliquos Græcos aduerſus Philippum ſolicitaui, cum nemo ciuitati opem ferret. uerum hi, quodcunq; euenıſſet, deſpicerent. alij ſimul nos inuaderent. Oratores, qui in ciuitate erant, pecuniarum ſubminiſtratorem ad quotidianos ſumptus bellum ſibi facerent, fateor populo ſuaſiſſe, ut Philippo reconciliaretur, & pacem faceret, quam tu nunc cenſes ignominioſam eſſe, cum arma nunquam attigeris, hanc ego exiſtimo multo meliorem

ſore quàm bellum. Legatos enim Athenienſes ſpectare opor tet tempus, quo legationem obierint: Imperatores copias, quarum ſunt ductores. Nam ſtatuas erigitis, & primas ſedes, ac coronas, & epulas in Prytaneo conceditis non his, qui pac nunciarint, ſed qui in bello fuerint uictores. quod ſi bellorum rationes ad legatos pertinuerint, munera uero erunt Imperatorum, id efficietis, ut bella ſint perpetua, & atrocia futura. nemo enim legatum agere uolet. De Cerſobleptе, & Phocenſibus, ac cæteris, ob quæ præterea ad calumniam raptus fui, reliquum eſt, ut dicam. Ego enim Athenienſes cum in prima tum in poſteriore legatione quæ uidi, ut uidi, uobis retuli, quæq́; audiui, ut ad aures peruenere. quæ igitur ſunt, quorum alia uidi, alia de Cerſoblepte audiui? Vidi quippe ipſe ac unà legati omnes Cerſobleptis filium obſidem ſtare apud Philippum,atq; adhuc inſuper id ita perſeuerat. contigit autem, cum priorem legationem obibamus, ut ego cum reliquis legatis huc concederemus, Philippo uero,ut in Thraciam exiret, apud uos autem,ut profiteremur, quouſq; uos de pace deliberaretis, ne peninſulam armis ingrederetur. illa itaq; die, qua pacem conſtituiſtis, nulla prorſus eſt habita mentio de Cerſoblepte. at nobis delectis ad iuramenta petenda necdum profectis in ſecundam legationem, concio aduocata fuit, in qua Demoſthenem, qui me ad præſens laceſſit, ſorte eductum fuit præſidem conſilij fore.In hac concione Critobulus Lampſacenus propoſuit, ſe à Cerſoblepte miſſum, petereq́;, ut Philippi legatis iuramenta præſtarent, & Cerſobleptes inter ſocios ueſtros conſcriberetur. hæc dicta cum eſſent, Aleximachus Galea decretum tradi-

dit præſidibus conſilij legendum, in quo deſcriptum fuit, ei, qui à Cerſoblepte uenerat, iuramenta ad Philippum cæteroſq; ſocios reddenda fore. quo decreto perlecto, atque iſta exiſtimo uos omnes recordari, conſurrexit Demoſthenes è cæteris præſidibus, atq; dixit, decretum id neque pacem firmare, neq; eam ſoluere, neq; ſe ſocios agnoſcere, qui ſacra pertingant, ut in fœderibus fieri conſueuit. atq; eis rebus alteram concionem impendi debere. uos cum reclamaſſetis, atque ad ſuggeſtum præſides conuocaretis, ita eo inuito decretum extitit confirmatum. quòd uera dicam, cita, qui ſcripſit decretum, Aleximachum, & conſilij præfectos Demoſthenis conſeſſores, & teſtimonium recita. TESTIMONIVM PRAESIDVM CONSESSORVM DEMOSTHENIS. *Qui igitur hic paulo ante lacrymari uidebatur Demoſthenes Cerſobleptis recordatus uidetur eum à ſocietate excludere. ut uero, quæ tunc aderat, concio dimiſſa fuit, ad iuramẽta aſtrinxere Philippi legati in ueſtro tabernaculo prætorio. auſus autem fuit in præſentia ueſtra dicere accuſator, q̃ ego Critobulum à ſacris repulerim, qui legatus uenerat è Cerſoblepte, ei rei cũ ſocij intereſſent, & populus in ſuffragia iret, ac Duces conſiderent, unde tantas uires acqſiui? uel quo pacto res ſilentio inuoluta fuiſſet? quòd ſi ego id agere auſus fui, id uero tu p̃miſiſti Demoſthenes? & forum clamore, & uociferatione non impleſti, cum me intuereris, ut modo ais, legatum à ſacris arcere? Aduoca duces ô præco & conſeſſores ſociorum, ac eorum teſtificationes audite* TESTIFICATIONES. *At qui graue eſt, Athenienſes, ſiquis ad-*

uerſus eum uirum, qui non priuati ciuis, ſed publicam, ut ita dicam, perſonam gerat, eiuſmodi ementiri audeat, maxime cum de eius capite agatur. aut quo pacto non iure meritoq́; maiores noſtri in capitalibus iudicijs, quæ in Palladio fiebāt, palàm facere conſueuere, dum uictimas concidentes, qui ſuffragijs euiſerant, ſacramento obſtringebant, atq; etiam nūc id uobis patrij eſt moris, quòd qui pro eis ſuffragium tuliſſent, uera iuſtaq́; decreuiſſent, ac non ementirentur. quòd ſi minime id factum eſſet, ita eos perditis, ut ipſe eiusq́; familia ſit execrabilis, iudicibus uero multa bonaq́; deprecemini, atq; id perquam recte & ciuiliter Athenienſes. Si enim nullus ſit ueſtrum, qui uelit alterius morte etiam iuſta ſe polluere, profecto ab iniuſta cæde ſe abſtineret, ut uel uitam alicuius, uel opes auferat, uel honorem. quas ob res ipſos nōnulli interfecere, alij publico ſupplicio affecti fuere. Nunquid igitur Athenienſes mihi ueniam dabitis, ſi cinædum ipſum appellauero? ac non admodum corpore purum? adde quòd ne ea quidem parte, unde uocem emittit. deinde, num & reliquam accuſationem, quæ ad Cerſoblepten pertinet, uel manifeſto oſtendam mendacium continere? Pulcherrimum enim id eſſe exiſtimo, atq; his, qui apud uos in calumniam trahuntur, uel ſumme conducibile, quòd tempora, & decreta, atq; eos, qui illa confirmarint, publicis literis continuo aſſeruatis. hic enim in conſpectu ueſtro profeſſus eſt, uel ex hoc ipſo res Cerſobleptis dilapſas fuiſſe, quòd cum ego legationis ducem agerem, & apud uos ſecundam concionem habuiſſem, ipſo ſuadente, quòd nos in Thraciam pergeremus, Cerſoblepte obſeſſo, ut Philippo teſtatum id relinqueremus, iſta fa-

cere noluerim. uerum in Oreo moratus fuerim, dum mecum collegæ commeatus pararent. audietis porro Charetis epiſtolam, quam tunc populo miſit, quòd Cerſobleptes regnum perdiderat, ac ſacrum montem Philippus occuparat VII. KL. Martij. hoc uero ipſo menſe Demoſthenes in populo præſulatum egerat, cum VIII. KL. unus è legatis di numeraretur. EPISTOLA. Non modo itaq; ſequentibus eius menſis diebus moram traximus, uerum & menſe Martio profecti fuimus. atq; eius rei Senatus teſtimonium exhibebo. ipſius enim extat decretum, quod mandat legatos proficiſci debere ad iuramenta. recita Senatuſconſultum. SENATVSCONSVLTVM. Inſuper, lege quo tempore id actum fuerit. TEMPVS. Intelligitis, quòd III. Non. Martij decretum extitit confirmatum? Cerſobleptes autem quot ante diebus menſis, qui præceſſerat, imperium amiſit, prius quàm ego proficiſcerer? ut teſtantur Chares Imperator, & Epiſtola, ſi tamen Februarius Martium præcedit. Poteram igitur ego Cerſoblepten ſeruare, qui antequam è domo diſcederem, perierat? deinde, putatis hunc aliquid ueri dixiſſe, aut eorum, quæ in Macedonia geſta fuere, uel quæ in Theſſalia, utpote qui curiam, & publica monumenta, & tempora, & conciones ementiatur? atque Cerſoblepten, Athenis cum præſes eſſes, fœderis expertem feceris, in Oreo uero eius miſerearis, & hoc tempore me largitionis accuſes, cum tu prius Areopagitici conſilij iudicium ſubiueris? neq; uulneris accuſationem perſequaris, quam in Demomelen Pæanieum conſobrinum tuum inſtituiſti, cum tibi caput præidiſſes, atq; apud nos gloriaris, uelu-

ti id neſciamus, quòd Demoſthenis filius ſpurius exiſtas gladiorum opificis? id præterea dicere aggreſſus fuiſti, ꝙ cum ad Amphictyones legationem eiuraſſem, illam uiolarim. & hoc quidem decretum recitas, illud uero omittis? ego quidem cum ad Amphictyonas legatus delectus eſſem, & ægrotarē, ac magna cum promptitudine eam, à qua ueneram, legationem retuliſſem uobis coràm, legationem rurſus obire non repudiaui: uerum quoad per me fieri poſſet, legatum me acturum pollicitus fui. cumq; ad Senatum collegæ mei ſe contuliſſent, fratrem, & ex fratre nepotem meos, ac medicū miſi, nō ut me eſſent excuſaturi, neq; enim lex ꝑmittit, populi ſcita in Senatu eiurare, ſed ut ægritudinem meam ſignificarent: ut uero collegæ, quæ Phocenſibus cōtigerant, intellexere, pedem retro retulerunt, aduocataq; concione, cū iam ipſe adeſſem, et cōualuiſſem, populuſq; nihilominus me cogeret legationem obire, eos omnes, qui ab initio delecti fuerāt, nihil ementiri debere apud Athenienſes cōſtitui: & iſtius legationis me non accuſas, cum rationes reddiderim, ſed ad eam uenis legationem, quæ ad iuramenta miſſa fuerat, de qua aperte & legitime me defendam. tibi enim ac omnibus, qui mendacia confingunt, conuenit, tempora transferre, mihi uero ordine dicere, orationis inde exordio ſumpto: quando ad iuramenta profecti ſumus, & legationem obiuimus. Primum enim cum X. eſſent legati, ac undecimus à ſocijs uobiſcum miſſus eſſet, nullus cum eo, quādo in poſteriorem legationem egreſſi fuimus, ſimul contubernio uti uoluit: neque in itinere fieri potuit, ut in eodem hoſpitio diuerſaretur. cum ex priori legatione notauiſſemus, ꝙ ipſe his omnibus inſidias paraſſet. de profectione

igitur in Thraciam nulla eſt habita mentio, neque enim decretum id nobis iniunxerat, uerum hoc ſolum, ut iuramenta reciperemus, & alia quædam, neq; quicquam eorum, quæ ad Cerſoblepten attinent. cum profecti illuc eſſemus, agere permittebatur, cum iam omnia geſta eſſent, ut paulo ante audiuiſtis: neque is aliquid ueri retulit, uerum mentitur, & cũ re uera nulla in re criminari poſſit, monſtra fingit. duo autem homines eum inſequebantur, qui ſtragula ferebant. in horum altero, quẽadmodum ipſe dicit, argenti talentum inerat, ita ut legationis collegæ antiquas de eo appellationes recordarentur. cum enim puer eſſet ob turpem quæſtum & laſciuos geſtus Battalus eſt nominatus. at puerilem ut exceſſit ætatem, & tutorum condemnationem in X. talentis ſibi reportauit, Anguis uocatus fuit. in uirum euaſus cõmune improborum cognomentum calumniatoris ſ. eſt conſequutus. proficiſcebatur autem captiuos, ut dicebat, atq; id in præſentia ueſtra profeſſus modo fuit, redempturus. ut Philippum intellexit nullam eo in bello Athenienſium redemptionem unquam admiſiſſe, & ab omnibus illius amicis audiret, quòd ſi pax fieret, cæteros quoq; captiuos ipſe foret dimiſſurus. cum multi autem eſſent, qui fortuna ea aduerſa uſi eſſent, ipſe talentum attulit, quod ad unum uirum neque eum admodum diuitem liberandum ſufficeret. poſtea uero quàm fuimus in Macedonia, & unà conuenimus. & Philippum è Thracia adeſſe deprehendimus, lectum eſt decretum, iuxta quod legationem obiueramus, atque ea, quæ nobis ad iuramenta accipienda demandata fuerant, adnotauimus. ubi poſtquam nemo magnis de rebus mentionem habuiſſet, uerum circa minora

tempus conſumeret. ego ea uerba feci, quæ uobis ut referam neceſſe eſt. atque per Deos Athenienſes ueluti & accuſationem, ut accuſator dicere uoluit, audiuiſtis. ita & defenſionem ordine audiatis. & eandem poteſtatem mihi facite, quam à principio in iam habitis Orationibus audiendis feciſtis. qd' enim pauloante pollicitus fui Athenienſes, dum legati coacti eſſent, dixi. unum, quod uel maxime à populo fuerat iniunctum, graui cum probro ignorare mihi uideris. Iuramenta enim recipere, ac cæteris de rebus diſſerere, & de captiuis uerba facere, etiam ſi ciuitas ad miniſtros miſiſſet, ipſiſq; fidem adhibendam decreuiſſet, omnia factum iri non dubito. de rerum autem ſumma conſulere, quæcunq; in rem ueſtram ſunt, id operis prudentium eſſe legatorum. quippe aiebam ego de expeditione in Pylas, quam in apparatu eſſe conſpicitis. quòd autem ea de re non imperite coniecter, non modica horum uobis argumenta præbebo. adſunt enim Thebanorum, ueniunt autem Lacedæmoniorum legati. nos uero peruenimus populi decretum afferentes, in quo deſcriptum extitit, legatis agere licere, etiam quodcunque aliud poterint, dum id è re fuerit. uniuerſa autem Græcia ad id ſpectat, quod futurum eſt. ſi itaque tibi honeſtum eſſe populus putaſſet, libere in decreto ad Philippum efferre, Thebanorum iniuriam delendam, & Bœotiorum mœnia erigenda eſſe. iſta utique in decreto petiſſent, nunc autem ſibi refugium ad incertitudinem reliquerunt, ſi non impetrarent, & periculum ſibi in nobis faciundum exiſtimarunt. qui bonum enim publicum affectant, par non eſt, ut locum aliorum legatorum occupent, quos loco noſtri Athenienſibus mittere licet.

& ipſi Thebanorum ſimultates euitent, quorum unus cum fuiſſet Epaminundas imperator, nulla ratione habita ad Athenienſium dignitatem, in Thebanorum multitudine palàm dixit. Arcis Athenarum ueſtibula ad Cadmeæ terræ ditionem redigenda eſſe. iſta cum ego interea dicerem, ingenti clamore excepit Demoſthenes, quemadmodum omnes, qui aderant legati nobiſcum, ſciunt. ut reliquis enim eius criminibus illud addatur, Bœotiorum partes ſectatur. quæ igitur ab eo dicta fuere ſunt eiuſmodi. Is homo ſeditionis & audaciæ plenus exiſtit. ego fateor remiſſus eſſe, & periculoſa procul uereri. illud tamen denuncio, ne ciuitates ad diſſentiendum inter ſe impellamus, ne nos legati ulla in re nimium curioſi ſimus. hoc proficere exiſtimo. Proficiſcitur in Pylas Philippus, ego occultor. nemo armorum Philippi cauſa me in iudicium uocabit. ſed ſi quid eorum dixero, quibus opus non ſit, aut quicquam eorum fecere, quæ mandata non eſſent. Poſtremo omnium decreuere legati, ut quiſque noſtrum ſigillatim cum rogaſſet, quod utile eſſe putaret, id diceret. quòd uera dicam, aduoca mihi legationis collegas, & ipſorum recita teſtimonium. TESTIMONIVM. *Poſtea quàm igitur Athenienſes in Pellam legationes conuenere, & aderat Philippus, & Athenienſes legatos præco euocauit. primum quidem prodiimus non ætatis ordine, quemadmodum in priori legatione, quod apud nonnullos celebre eſt, & ciuitatis decus eſſe uidebatur, uerum, ut Demoſthenes tulit, impudentia, qui cum omnium ſe uel maxime iuuenem eſſe diceret, cum ordinem, quòd primus diceret, aiebat ſe minime prætermiſſurum, neq; alii id conceſſurum, in me uidelicet id*

alludendo, utpote qui Philippi aures præoccupaſſem, ac cæteris loquendi facultatem non reliquiſſem. cum autem calumniam quandam aduerſus collegas dicere cœpiſſet, ſubiciſſetq;, quòd non omnes eiſdem de rebus, neq; pari animorum conſenſu ueniſſemus, expoſuit officia, quæ ipſi cum Philippo conſtabant. Primum, cum Philocratis decretum defendit, quando illicitæ rogationis abſolutus fuit, quòd Philippo legatos ad Athenienſes mittere liceret pro pace obtinenda. Alterum, cum decretum legit, quod ipſe ſcripſerat, ut præco, & Philippi legatio fœdus inire poſſet. Tertium, illud cum decreuit, ſtatis diebus populum rogandum eſſe pro pace, & eiuſmodi enthymema Orationi adiecit, quòd primus os illis, qui pacem excluderent, obſtruere uellet, non uerbis, ſed temporum dinumeratione. deinde alterum ſubintulit decretum, ſcilicet, ut populus de ſocietate conſuleretur. ac poſt hæc, & illud, de prima ſesſione Philippi legatis in liberalibus ludis danda: atq; addidit curam erga eos habendam: & puluinarium ſuppoſitionem, ac cuſtodias quaſdam, & uigilias ob eos, qui inuiderent, & eius laudis ſtudio contumeliam inferre uellent: atq; iſta prorſus ridicula, ob quæ collegæ præ pudore occultabantur, quòd legatos Philippi hoſpitio ſuſcepiſſet, quòd ipſis, cum recederent, multorum rhedas conduxit, & in equo apparuit, non tenebris, ut cæteri, inuolutus. uerum palàm rerum obſequium aperte demonſtrauit. Illa iam apprime diſtinguebat. non dixi, quòd pulcher eſſes: mulier enim rerum omnium pulcherrima eſt, neque quòd uehemens compotor: cum eam ſpongiæ laudem eſſe arbitrarer, neq; quòd memor: cum eiuſcemodi laudationes ſophiſtæ, qui ope-

ram ſuam in id mercede locat, eſſe putarem. ne longior ſim: iſtiuſmodi fuere. quæ in conſpectu legatorum uniuerſæ (ut ita dicam) Græciæ dixit, ob quæ, non uulgares riſus concitati fuerunt. poſtea quàm quieuit, & ſilentium actum extitit, coactus ego fui Orationem habere poſt huiuſmodi imperitiam & ignominioſæ aſſentationis immodeſtiam: & cum pauca neceſſario præfatus eſſem, aduerſus eã criminationem. quam ipſe contra collegas ante extulerat, dixi, quòd nos Athenienſes legatos miſerant, qui non in Macedonia pro uobis ipſis defenſionem ſuſciperemus, ſed qui domi uita, probati ciuitate digni eſſe uiderentur. & cum pauca quædam de iuramentis, ad quæ recipienda ueneramus, ante dixiſſem, & reliqua percurriſſem, quæ uos mandaueratis. præcellens enim & eloquentiſſimus Demoſthenes nullius rei neceſſariæ mentionem habuit. ita de expeditione in Pylas uerba feci, & de ſacris, & de Delphis, & de Amphictyonibus: & id uel maxime contendi, ne Philippus aliquid de his, quæ ibi eſſent, armis ſtatuere permitteretur, ſed ſuffragio ac iudicio, quòd ſi id fieri non poſſet (illud enim manifeſte patebat) aderat quippe exercitus, & collectus erat. dixi, quòd illi, qui pro Græciæ ſacris conſulturus eſſet, multam conueniret prouidẽtiam adhibere in cauſa pietatis: ac eis, qui de patrijs inſtitutis dicere uellent, animum intendere, pariterq; Templi conſtitutionem à principio percenſui, ac primum ex Amphictyonibus conuentum factum, & ipſorum iuramenta perlegi; quibus cautum erat apud ueteres, ne aliquam Amphictyonicam ciuitatem euertere liceret, neq; à luſtralibus aquis arcere, ſiue belli, ſiue pacis tempore. quòd ſi quis ea tranſgreſſus eſ-

ſet, expeditionem in illum faciendam eſſe, & ciuitates ſolo æquandas, quòd ſi quis aut prædatus res ſacras fuerit, aut qua in parte conſcius, ſiue quid aduerſus ea, quæ in Templo eſſent, conſuluiſſet, de eo & manibus, & pedibus, & uoce, ac totis uiribus pœnam ſumendam fore: diraq; iuramento inerat imprecatio. his lectis palàm, feci, quòd mihi ſententia inerat, iuſtum eſſe, urbium Bœotiarum uaſtationem negligendam non fore, quòd & ipſæ Amphictyonicæ & iuratæ eſſent, nationes XII. numero enumeraui: quæ Templi participes erant, Theſſalos, Bœotios, non Thebanos ſolos Dorienſes, Iones Perrhæbos, Magnetas, Locros, Oetæos, Phtiocas, Maleenſes, Phocenſes, et harum unāquamque oſtendi paria ſuffragia ſortitam eſſe, & ſi maxima minimæ conferatur, utpote cum, qui ex Dorio & Cytinio ueniſſet, æque cum Lacedæmonijs poſſe. Duo enim quæq; natio fert ſuffragia, rurſus ex Ionibus Eretrienſem & Prieneum pares Athenieſibus eē,atq; ita de cæteris.initiū igitur huius expeditionis ſanctum & iuſtum docui. coactis autem in æde Amphictyonibus, ac quibus ſalutis & ſuffragij poteſtas erat authores diripiendi à principio Templi pœnas luere debere cenſui, non earum patriam, uerum ipſoſmet, qui proprijs manibus ſcelus patrauerant, ac qui conſilium præſtiterant. ciuitates uero, ſi reos in iudicium dederint, impunitas eſſe. quòd ſi immiſſo exercitu Thebanorum iniurias ratas feceris, ab his, quibus ſuccurreris, gratiam non conſequeris. tantis enim haud poſſes eos beneficijs afficere, quantis prius Athenienſes accumularunt, quorum ne recordantur quidem, uerum quos deſerueris, iniuria afficies: atq; ita ini-

micos magis quàm amicos tibi parabis. Sed ne in his uerbis, quæ tunc dicta fuere, referendis nimium commorer, nunc, ſi omnia in conſpectu ueſtro recenſuero, illa exactè & per capita enumerando, finem faciam. Fortuna enim & Philippus euentorum domini erant, ego uero beneuolentiæ ueſtræ & Orationum. à me ergo iuſta, & quæ uobis conferrent, dicta ſunt, res autem ſucceſſere, non ut optabatis, uerũ ut Philippus egit. is'ne igitur, qui nihil boni agere in animo ꝓpoſuerit, dignus eſt, ut celebretur, an qui nihil, quod fieri potuit, prætermiſit? multa in præſenti conſulto prætereo, cum tempori non conueniant. Dixit enim, ꝙ fuerim ementitus, cum dixiſſem, intra paucos dies, Thebas depreſſas fore, ac quòd Eubœenſes terrefecerim, cum uos in ſpes quaſdam induxiſſem. Quid uero faciat, animaduertite Atheniẽſes. Ego enim cum eſſem apud Philippum, poſtulaui, cum uero ad uos ueniſſem, nunciaui, ꝙ dignum fore exiſtimarẽ, ut Thebæ Bœotiæ eſſent, non contra Bœotia Thebarum, id me non nunciaſſe, ſed promiſiſſe ait. Dixi in præſentia ueſtra, ꝙ Cleochares Chalcidenſis ueſtrum & Philippi concordiam tam repente factam admirari uideretur, ita ut quod nobis fuerat iniunctum, quodcunque boni potuiſſemus per decretum efficeremus. paruarum enim ciuitatum ciuibus, ſicut ipſis res arcanas maiorum terrorem incutere dicebam, iſta me (inquit) non narraſſe, ſed ꝙ Eubœeam traditurus eſſet, pollicitum fuiſſe. ego enim ratus fui eam ciuitatem, quæ de ſumma rerum conſultura eſſet, nullius rei, quæ à Græcis diceretur, imperitam eſſe debere. Quin etiam criminatus fuit illam rem aſſerens, ꝙ cum ipſe uera renunciare uellet, à me & Philochrat

ſuerit prohibitus. ego uero uos libenter rogarem, quis ex Athenienſibus, qui unquam in legationem fuerit emiſſus, ea, pro quibus legatum egiſſet, unquam populo referre uetitus fuerit? atque ita cum fuiſſet grauiter affectus & ignominio ſe tractatus à collegis, hos tamen decreto tulit laudãdos fore, & ad epulas inuitandos. Demoſthenes igitur ex poſteriori legatione reuerſus, in qua ait res Græciæ ſubuerſas fuiſſe, non per decretum ſolum nos extulit laudãdo, ſed & cum ego in conſpectu populi uerba renunciarem, quæ tunc de Amphictyonibus & Bœotijs habita fuere, neque ut in præſenti uerba conciderem & feſtinarem, ſed diligentius quàm fieri poterat, ſingula queq; recitarem, & populus id uel ſumme admitteret, à meq́; & cæteris collegis interpellatus eſſet & rogatus num uera & eademmet, quæ Philippo dixeram, Athenienſibus referrem. omnibus atteſtantibus & me collaudantibus collegis, cum poſt omnes ſurrexiſſet, non me, ait, ut ibi dixeram, ita dicere in præſenti, uerum illic duplo melius dixiſſe, atque eius rei uos, qui ſuffragium laturi eſtis, teſtimonium mihi ferre poteſtis. at qui quod nam tempus illo cõmodius ipſi dabatur, ſiqua in re ciuitatem decepiſſem, me è ueſtigio redarguendi? ais enim priore legatione me te ipſum latuiſſe, q. aduerſus ciuitatem cõſpiraſſem? in poſteriori uero id deprehendeſſe, in qua tum mihi patrocinium impendere uideris, & cum illam pariter accuſes, ais te minime accuſare: iſtam uero, qua itum eſt ad iuramenta recipienda, damnare noſceris. uerum ſi pacem uituperas, tu quoq; ſocietatem decreuiſti: & ſi Philippus aliqua in re ciuitatem decipiebat, ob id mentiebatur, ut pacem, quæ ei utilis erat, conſequeretur? prior

itaq; legatio habuit eiuſmodi tempora, poſterior uero ob ea, quę geſta fuerant, facta fuit; quæ nam igitur erant deceptiones? iſta nnim eſſe præſtigiatoris hominis ex his, quæ tunc dixit, aduertite, me (inquit) quadam ſcapha noctu per Lydiam fluuium ad Philippũ nauigaſſe, et epiſtolam quæ poſtmodum huc uenit, Philippo ſcripſiſſe. Leoſthenes profecto, qui hinc ob quoſdam calumniatores exulabat, epiſtolã commode illi ſcribere non poterat? quem nonnulli aſſerere non uerentur poſt Calliſtratum Amphidnæum præ cæteris uel maxime in dicendo ualuiſſe, non ipſe Philippus? aduerſus quem pro nobis orationem Demoſthenes habere non potuit, non Byſantius Python? qui uel celeberrimus in ſcribendo erat. at (ut reor) res me ipſo præterea egebat. Ais quoq; q, cum Philippo interdiu ſæpe ſolus cum ſolo colloquebar. modo criminaris, q, noctu per fluuium nauigauerim, uſq; adeo nocturna epiſtola res indigebat. Quòd uero nulla in re uera dicas, ueniunt, qui ſunt teſtimonium laturi, quibus cum uiuebam, Aglaocreon Tenedius, & Iatrocles Paſiphontis filius, quibuſcum deinceps reliquum omne tempus noctu quieſcebam, qui mihi conſcij ſunt, uel nullã prorſus noctem ab eis unquam abfuiſſe, ſed ne noctis quidem partem. adducimus & mancipia, illaq; quæſtioni ſubijcimus, & ſi ita accuſator conceſſerit, dicere deſino, iamq; lictor aderit, & in conſpectu ueſtro, ſi iuſſeritis, torquebit. At fieri poteſt, ut per reliquam diei partem iſta peregeris, ad XI. enim urnas ad imenſum diem cauſa mea agitur, q, ſi unquam ſeorſum ab his contubernalibus me cubaſſe etiam torti dixerint, mei ne mereamini, ſed rurſum ſurgentes interficite, q, ſi ementiri Demoſthenes con-

uictus fueris, talem pœnam rependito, confiteare te muliero maſculum eſſe iſtis coràm, & minime ingenuum. euoca huc mihi ad hoc ſuggeſtum ſeruos, & collegarum teſtimonium perlege. TESTIMONIVM EVOCATIO. *poſtea igitur quàm euocationem non admittit, neq; enim eam per ſeruorum tormenta fieri diceret, ſume mihi hanc Philippi epiſtolam, quam Philippus miſit, patet enim q; ſummopere ciuitatem illudit, ob quam ſcribendam noctes inſomnes ducebamus.* EPISTOLA. *Audite Athenienſes, quòd iuramenta, inquit, reddidi legatis ueſtris. & eius ſocios, qui præſto fuerunt, nominatim deſcripſi, ac non ipſos ſolum, ſed, & eorum ciuitates, illos uero ſocios, qui intempeſtiue ueniſſent, ſe ait ad uos miſſurum. iſta igitur non'ne putatis Philippum interdiu ſine me ſcribere potuiſſe? At qui per Deos iſte mihi uidetur uel id ſolum cogitare, ut à uobis, dum orationem habet, probetur, ſi uero paulopoſt & ſi poſt omnes Græcos improbiſſimus appareat, id tamen ei parum curæ exiſtit, quis enim huic homini in re aliqua fidē adhibere poſſet? qui aſſerere auſus fuerit, q; Philippus nō ſui ipſius ductibus ſed meis concionibus intra Pylas prodierit, atq; uobis quandam dierum ſuppurtationem percenſuit, quibus ego legationem renunciaſſem. Phalecij autem Phocenſium tyrāni præcones, quæ hic agerentur, retuliſſent, Phocenſes uero cū mihi credidiſſent, ipſum intra Pylas admiſiſſent. Iſta itaque accuſator confinxit, ſed res Phocenſium euerſæ ſunt, primum ita fortuna uolente, quæ rerū domina eſt cunctarum, deinde propter temporis tractum, & decennale bellum, quod quidem tpis ſpatiū et Phocenſium Tyrannorū res romaſeulū*

auxit pariter & deſtruxit. in regno quidẽ collocati ſunt, cum ſacras pecunias contingere auſi fuiſſent, & Reſpublicas per externos adminiſtrarent. intercidere uero pecuniarum defe-ctu, poſtea quàm in alendo milite peregrino proprias opes conſumpſere. Tertium ipſos deiecit, quæ de more indigentes exercitus comitatur ſeditio. Quartum Phalecij earum rerum quæ euenturæ eſſent, ignorantia. Theſſalorũ enim & Philippi exercitus conſpiciebatur, non multo autem tempore, anteq̃ uobiſcum pax fieret, Phocenſium legati ad nos uenerant, ipſis ut opem ferremus, poſtulantes, & propterea ſe tradituros pollicentes Alponum, & Thronium, & Nicæam loca uel præcipua inter omnes aditus in Pylas. cumq́; uos decreuiſſetis Proxeno Imperatori Phocenſes ea loca dare debere: & quinquaginta triremes inſtruendas eſſe. ac eos qui XXX. annos nati eſſent, exire, ut loca Proxeno aſsignarẽt, uinxere tyranni legatos, qui nobis loca præſidijs apta dare promiſerant: & cum caduceatoribus. qui ſecluſa libamina afferrebãt, ſoli ex Græcis Phocenſes fœdus ſancire noluerunt: rurſusq́; Archidamus Lacedæmonius cum paratus eſſet ea loca recipere, & cuſtodire, minime paruerunt, ue-ũ illi reſponderunt, ſe de Spartæ rebus non autem de ſuis grauiter timere: Atq; huc uſq; Philippo reconciliati non eratis: quinimmo eadem die & de pace conſultabatis, & epiſtolam Proxeni audiebatis, ꝗ ei loca tradere noluiſſent: ac ꝗ, qui libamina nunciarant, ſolos, ex cæteris Græcis Phocenſes fœdera nõ recepiſſe pronunciarunt: ſed & legatos, qui huc uenerant, uinxiſſe. quòd autem uera dicam. aduoca mihi caduceatores: ac eos, qui à Proxeno Imperatore ad Phocenſes legatum egerunt, Ca-

liſtratem et Metagenem: & audite Proxeni epiſtolã. EPISTOLA. *auditis Athenienſes tempora quæ lecta fuere ex publicis tabulis: & ex teſtibus: qui nobis teſtimonium dixerunt, ꝗ priuſquam ego legatus deſignatus eſſem, Phalæcus Phocenſiũ tyrannus nobis & Lacedæmoñijs diffidebat: Philippo autem fidem præſtabat. at hic ſolus, quod euenturum erat, ignorabat? uos enim ipſi in publicis rebus quomodo affecti eratis? non'ne omnes ſperabatis, Philippum Thebanos depreſſurum fore? cum eorum temeritatem intueretur, et uires tam infidorum hominum augeſcere nollet. Lacedæmonij non'ne nobiſcum aduerſus Thebanos in legationem ꝓfecerunt? & tandem palàm non'ne reſtiterunt in Macedonia: & Thebanorum legatis minati fuere? ipſi uero Thebanorum legati non'ne dubij erant, & timebant? Theſſali nõ cæteros deridebant? cum à ſe exercitum ſtare dicerent? ex ſocijs Philippi quidam in conſpectu nõnullorum ex noſtris non dicebant, ꝗ Philippus Bœotiæ ciuitates inſtauraturus eſſet? Thebani rebus omnibus prorſus diffiſi non exiuere? iſta cum uideret Philippus non nobis epiſtolam ſcripſit, ꝗ omnibus copijs egrederemini his auxilium laturi, qui merebantur. qui uero nunc bellum affectant: & pacem ignauiam appellant, pace & ſocietate uobiſcum contracta, ne uos exiretis non prohibuerunt? cum illud ſe timere dicerent: ne milites ueſtros in obſides Philippus acciperet. utrum itaq; ego maiores noſtros uetui ne populus imitaretur, an tu, & qui tecũ contra Rempublicam conſpirarunt? atque num tutior & melior exitus Athenienſibus fuiſſet, quando Phocenſes quaſi furibundi uagabant, & cum Philippo bellum gerebant: Alponumq; de-*

tinebant: & Nicæam nondum Philippus Macedonibus tradiderat: ac libationes ſecluſas, quibus opem laturi eramus, non recipiebant: Thebanos uero poſt terga reieceramus. cũ Philippus quidem accerſiret: ſed fœdera et ſocietas nobis inita forent: & Theſſali ac alij Amphictyones in expeditione erant. non multo melior hæc uobis occaſio extitiſſet, quàm illa. in qua per ignauiam pariter & maliuolentiam tuam omnia ex agris Athenienſes intra urbem conuexerant, cum tertiam ego legationem agerem ad communem Amphictyonum conuentum: ad quam me non deſignatum dicere audes profectum fuiſſe: cumq́; nondũ eſſes inimicus, in hodiernam uſq; diem ementitæ legationis me deferre uoluiſti? non enim ſ. caues, ne capitis pœnam ſubeam. cũ itaq; Thebani aſſiderẽt, deprecarentur, ciuitasq́; ueſtra te ꝑpter tumultuaretur: et & pedites Athenienſes non adeſſent: ac Theſſali Thebanis adiuncti forent ob imprudentiã ueſtram pariter & inimicitiam aduerſus Phocẽſes: quæ etiam ab antiquo tẽpore Theſſalis conſtabat, quando Phocenſes, quos ex eis obſides acceperant, interfeciſſent. & Phalæcus, anteq̃ ego, & Stephanus, et Dercylus ad Amphictyonas legati ueniſſemus, ſub inducijs abijſſet: et Orchomenij formidarẽt, et fœdera corporibus ꝓprijs poſtularent, ut ex Bœotia abirẽt: adeſſentq́; Thebanorũ legati, ingenitaq́; exiſteret non diſſimulãda inimicitia Philippo aduerſus Thebanos & Theſſalos: tunc res interciderunt non mea ſed proditionis & cum Thebanis hoſpitalitatis tuæ cauſa. magna quippe reor huiuſmodi rerum argumenta me eſſe præbiturum ſi enim aliqua ex his uera eſſent: quæ tu ais, Bœotij me accuſaſſent: & qui ex Phocenſibus ſuperſunt: quos

partem eieceram, partim, ne quaſi poſtliminio rediret, prohibueram, in præſentia cùm ad ea, quæ contigerunt, non reſpiciant. ſed beniuolentiam meam intuiti, qui ex Bœotijs reliqui ſunt, unà coacti mihi patronos conduxere. ueniunt ex Phocenſium urbibus legati: quos ego, dum tertiam ad Amphictyonas legationem agerem, ſeruaui. cum Oetæi dicere auſi fuiſſent, quòd eorum adoleſcentes ex aliquo edito loco præcipitari deberent: & ad Amphictyones produxi, ut defenſionem aliquam conſequerentur. Phalæcus enim Tyrannus ſub inducijs dimiſſus fuerat, ij uero innoxij morituri cũ eſſet, me defendente euaſerunt. quòd uera dicam aduoca Mœmnaſonem Phocenſem & collegas legationis, & eos, qui ex Bœotiorum fuga ſelecti ſunt, huc aſcende Lipare & Pythyon: eandemq; gratiam mihi reddite in me eximendo à uitæ periculo, quam uobis exhibui. DEFENSIO BOEOTIORVM ET PHOCENSIVM. quid non igitur indigne uexor. cum (ſi Demoſthene Thebanorum publico hoſpite & omnium Græcorum improbisſimo accuſante & Phocenſibus ac Bœotijs me defendentibus conuictus eſſem) is dicere non erubuerit, ꝙ ipſe in meas rationes incido. ait enim me dicere ſolere, quòd Timarchum condemnauerim: quoniam omnes de eo famam acceperint, ꝙ ſe proſtituiſſent. cum tamen inquit ꝙ Heſiodus Poeta bonus dicat.

Non moritur fama omnino, quam turba uirorum
Plurima uulgauit. quoniam eſt ipſa una dearum.

Hancq; ipſam Deam ad præſens uenire dicũt ad me accuſandum. quòd omnes aiunt, me à Philippo pecunias accepiſſe. Optime noſtis Athenienſes, ꝙ plurimum differunt fama atq;

calumnias. fama enim nihil commune habet cum ſuſpitione. ſuſpitio uero & calumnia Germanæ exiſtunt. uerum apertius utranq; ipſarum definiam. fama quidem eſt, cum ciuium multitudo ſponte ſua nulloq; impulſu aliquid aſſerat, tanquam id factum fuerit. Calumnia uero eſt, cum apud multos uir unus criminatione iniecta & in uniuerſis concionibus & in Senatu aliquem infamat. & famæ perindæ, ac Dea ſit, publicæ ſacrificamus. Calumniatorum autem uelut maleficorum hominum publicæ delationes habentur. ne itaq; pulcherrima turpiſſimis commiſceas. Ob multa quidem ex his: quæ mihi obiecta fuere, indignatus fui, tum uero maxime, cũ me proditorem eſſe reprehenderit. unà etenim cum his ipſis criminibus me ferum & animi ab humanitate alieni eſſe ut conſtaret, neceſſe eſſet, ac quàm plurimis alijs peccatis antea obnoxium: cum tamen uitæ meæ, quotidianiq; uictus uos æquos æſtimatores eſſe exiſtimem. quæ uero pleriſq; ueſtrum incognita, his tamen, qui recti ſunt animi, maxima uidentur, horum plurima, quæ improbanda non erunt, ut ex meis uidere poſſitis, in medium adducam. ut ſciatis, quæ pignora, cum in Macedoniam legatus abij, domi reliquerim. Tu porro Demoſthenes iſta in me non uere narraſti, ego autem, ut à puero inſtitutus fui, & iuſte illa explicabo. Hic mihi pater eſt Atrometus omniũ ferè ciuium natu maior, quatuor enim & nonaginta iam uixit annos: ac ei, cum iuuenis eſſet, euenit, priuſquam opes bello amiſiſſet, ut ſe corpore exerceret. cum uero à XXX. eiectus eſſet, ut in Aſia militaret, & in aduerſis ſtrenue ſe geſſerit. ex ea quippe tribus parte ortum habuit: quæ earundem ararum cum Eteobutadis ſocia

erat. unde Palladis Polliadæ ſacerdos creari ſolet. populum quidem (ut pauloante expoſui) reduxit. omnes quoq; ingenuos fuiſſe mihi contigit à matre cognatos: quæ nunc ob oculos meos pro mea ſalute timens ac dubia uerſatur. uerum Demoſthenes, mater certe mea XXX. *regnantibus in Corinthum cum eius uiro exulauit, & calamitatum ciuilium particeps fuit. tu dubius an uir eſſes, cum & ego ambigam, uir ne ſis, tanquam aciei deſertor es delatus: & delatorem Nicodemum Aphidnæum cum pecunijs corrupiſſes, euaſiſti: quem poſtea cum Ariſtarcho cum interfeceris manibus impuris, forum ingrederis. Philochares iſte ex fratribus noſtris ætate prouectior cum non per ocium uitam traduxiſſet, ut tu uitio dabas, ſed in Gymnaſijs ſe excoluiſſet, & ſtipendia cum Iphicrate emeritus eſſet, tertio ab hinc anno aſſidue rei bellicæ ducem agat, accedit uos deprecaturus, ut me ei incolumen reddatis. Aphobetus iſte cum inter fratres noſtros iunior exiſtat, & legationem ad Perſarum regem ex urbis dignitate pro uobis egerit: beneq; & legitime prouentuum ueſtrorum curam geſſerit, cum ipſum publicæ adminiſtrationi præfeciſtis, & cum pater effectus filios genuerit iuxta legitimas ſanctiones, neq; Noſioni, ut tu, uxorem accũbere faciat, hic adeſt contumelias tuas aſpernando, conſcium enim opprobrium in aures non penetrat. Auſus fuiſti erga affines meos dicere, ita impudens es & longe omnium ingratisſimus, quòd Philodemum Philonis patrem & Epicratis non diligis, neque reuereris: cuius opera inter tribules aſcitus fuiſti, ut ſciunt antiquisſimi quique ex Pæanicis. Obſtupui equidem, quòd Philoni conuitiari auſus fueris, at-*

que id in conſpectu modeſtiſsimorum hominum huius ciuitatis, qui huc, ut pro utilitate Reipublicæ *iudicarent, ingreſsi fuere, quiq; magis ad uitam utriuſq; noſtrum, quàm ad uerba attendunt. Vtros magis eos optare ſperas pedites decem mille, qui Philoni ſimiles eſſent, & uiribus ita ualerent, animiſq; ita ſaperent, an Catamytos triginta mille, qualis es tu, & iſtiuſmodi uitæ inſtitutionem* Epicratis *Philonis fratris probro tribuis? ac quis eum unquam uidit aliquid agere indecore, aut interdiu, ut tu ais, in liberalium ludorum pompa, noctu'ue.* Non *enim diceres, quòd latuerit, cum non ignoraretur. Mihi porro* Athenienſes *ex Philodemi filia & Philonis ſorore ac* Epicratis *tres filij conſtant, una fœmina & mares duo: quos ego huc accedẽs cum alijs adduco, uel unius rei rogandæ cauſa uniusq; argumenti: quo nunc ad iudices utar.* Rogo *Athenienſes, an uobis uidear præter patriam & amicorum conſuetudinem, ſacraq;, & ſepulchra maiorum: quorum aliquis mihi eſt uſus, hos omnium hominum mihi chariſsimos* Philippo *prodere uelle? ac multo pluris illius amicitiam, quàm iſtorum ſalutem facere? qua uoluptate allectus? uel quid ego unquam indecori, pecuniarum cauſa egi? non enim Macedonia malos bonos'ue facit, ſed natura: neq; alij ſumus ex Macedonia uenientes. ſed ijdemmet: quos emiſeratis. adiunctus fui in* Republica *adminiſtranda homini ſupra quàm dici poteſt, præſtigiatori & improbo: qui nunquam, ne inuitus quidem, uera dicit. præcedit, cum quid emẽtiri uelit, uerba iuſiurandum, accedente oculorum impudentia, ac quæ facta non ſunt, non ſolum ac ſi facta eſſent, enarrat, ſed & diem, qua dicit ea facta fuiſſe: adduq; i iſiu*

per alicuius nomen confictum, ueluti is præſens fuiſſet, eos exprimendo, qui uera dicunt. una in re feliciter agimus: qui nihil deliquimus, quòd in monſtruoſis moribus explicandis, & nominibus componendis mente caret. Videte quæſo dementiam ſimu' et hominis imperitiam: qui eiuſmodi de Olynthia muliere mendacium commentus aduerſus me fuit, ob quod, dum diceret, à uobis eſt exploſus: nam hunc, qui plurimum ab iſtis rebus abhorrebat, apud eos, qui illum bene nouerant, criminabatur. Conſiderate uero, quamprocul ad id crimen obijciendum ſe accinxit. eſt enim quidam Ariſtophanes Olynthius, qui frequenter in hanc urbem noſtram ſe conferre aſſueuit. huic cum à quibuſdam commendatus eſſet, & intellexiſſet, quòd in dicendo ualeret: & propterea ipſum ſupra modum revereretur, eum allexit, & perſuadere uoluit, quòd uobis coràm aduerſum me falſum teſtimonium ferret, & in medium prodiret, ut conquæreretur, & diceret, quòd in mulierem quandam eius familiarem & captiuam petulanter me geſſerim, quingentas ei drachmas ſe ei daturum tunc promiſit, alias inſuper quingentas, cum teſtimonium dixiſſet, isq; (ut ipſe expoſuit) reſpondit, quòd non inique, ſed melius quàm poſſet in ſe defendendo, & illi neceſſitati occurrendo prouideret, quòdq; ab eo more ipſe admodum alienus eſſet, ac quicquam tale nunquam ſe facturum dicebat. Quòd uera dicam, Ariſtophanem ipſum teſtimonium dicentem producam. aduoca mihi Ariſtophanem Olynthium, & teſtimonium recita, eosq; qui ipſos non audierunt, & mihi retulerunt Dercyllum Agnuſium, Autoclis, & Ariſtidem Cephiſum Euphileti filios. TESTIMONIVM. Te-

ſtes

ſtes iurantes & teſtimonium ferentes auditis. eas itaq; dete ſtandas orandi artes, quas hic iuuenibus pollicetur, & quibus in præſenti contra me uſus fuit, ad memoriam reuocate, dum lacrymaretur, & Græciam deploraret, Satyrumq; Comicum Hiſtrionem extolleret, quòd nonnullos eius hoſpites captiuos factos, cum Philippi uineam foderent, & uincti eſſent, à Philippo in conuiuio impetraſſet. iſta cum præfatus eſſet, uocem illam acutam & impiam extulit, quàm graue eſſet, quòd cum is, qui Carionas & Xanthias repreſentare ſolitus erat, ita ingenuus & magnanimus fuerit. ego uero, qui tam potentis urbis conſiliarius eſſem, quiq; innumeros Arcadas conſilio regerem, ab iniuria non continuerim, cum quidam ex ſocijs Philippi hoſpitio nos excepiſſet, uerum ira percitus crinibus pertractam mulierem captiuam apprehenſo loro flagellauerim. uos igitur, ſi ei fidem præſtitiſtis, aut Ariſtophanes ſi turpi accuſatione iniuſte me detulit, propterea ipſe peream? Sinetis ergo hunc tam ſceleratum non tam in ciuitate quàm inter nos uerſari? & concionem ſubuerti patiemini? dum uero decreta feruntur, per hũc nota facietis? exercitumq; pedeſtrem aut naualem emittetis? At qui Heſiodus ipſe ait,

Sæpe uirum propter peccantem concidit omnis
Vrbs: quem non teneat pietas hominum'ue Deorum.

Ad ea præterea, quæ dicta ſunt, illud adiungam, ſiqua eſt inter mortales improbitas, qua Demoſthenem nõ excellere oſtendam, morte plectar. uerum quia exiſtimo quòd multa & permoleſta reum comitantur, & eius animum ab ira periculum reuocat ad uerba de ſalute facienda, mentemq; cõ

dirigit, ne quid eorum, quæ obiecta ſunt, prætermittat, uo-lo uos pariter & meipſum quæ oppoſita fuere memoria re-petere. rem quanq; quæſo Athenienſes percurrite, quam ob legem, quam tulerim, in iudicium uocer, quam'ue abroga-rim, aut quid ne fieret, uetuerim, quæ'ue fœdera pro ciuita te iniuerim, aut quas de pace ſanctiones deleuerim, ſeu ſiquid uobis diſplicuiſſet, ipſe præterea ad Senatum retulerim. Pax aliquibus Oratoribus minime placuit. at qui non'ne eis tunc repugnare licebat, non autem in præſentia me criminari? di teſcebant nonnulli per bellũ ex tributis ueſtris et publicis red ditibus, nunc uero otiamur. at pax non alit ignauiam. deinde non qui iniuria affecti fuere, ſed qui Rempublicam damno affecere, ei, qui pacis author fuit, pœnam irrogabunt? & uos, qui adiuti eſtis, eos, qui Reipublicæ profuere, deſtitue-tis? Concinui ego unà cum Philippo (at accuſator ait) can-tilenas, quòd Phocenſium urbes dirutæ eſſent. at quo argu-mento quis id palàm facere poſſet? accerſitus quippe fui unà cum cæteris legatis ad hoſpitalia conuiuia, ac qui fuerant conuocati & conuiuæ erant, adnumeratis, quæ ex Græcia uenerant, legationibus, non minus ducentis fuere. inter hos (ut fertur) ego uiſus fui: qui non tacerem (ut ait Demoſthe-nes) uerum concinerem: cum neq; ipſe adeſſet, neq; eorum aliquem, qui interfuiſſet, teſtem exhibeat: eaq; re ego de-prehenſus fui? niſi forte ut in choris præcinuerim. ſi igitur tacebam, falſo me accuſas, quòd ſi patria adhuc incolumi exi ſtente, ciuibuſq; nulla in re communi male affectis ſimul cum cæteris legatis Pæana cecini, cum Deus ueneraretur, Athe-nienſeſq; nulla ignominia afficerentur, pie utiq; agebam, &

nihil iniurius eram, quinimmo iure ſeruari deberem, deinde ob hæc ego talis ſum, ut mei non ſit miſerendum? tu uero pius exiſtimeris, qui eorundem libaminum, eiuſdemq́; contubernij ſocios accuſare non uerearis. Mihi quoq; exprobraſti, q̃ in adminiſtranda Republica temere me geſſerim. ſiquidem, dum priorem ad Philippum legationem egiſſem, Græciam aduerſus eum concitarim. at qui ſi id reprehendendum putas, cæteros quoq; Athenienſes communiter accuſes neceſſe eſt. Bellum gerebatis cum Lacedæmonijs poſt cladem in Leuctris acceptam, iiſdem opem tuliſtis. Thebanos exules in patriam reducebatis, rurſusq́; cum his in Mantinea pugnauiſtis. cum Eretrienſibus & Themiſone bellum geſsiſtis, eoſq́; deinde ſeruaſtis, infinitosq́; propemodum alios ex Græcis ad eum modum tractaſtis. uiros enim & urbes ad id, quod optimum eſt (ut tempora ferunt) conuerti neceſſe eſt. bonus Senator quid quæſo agere debet? non optima quæq; (ut occaſio tulerit) ciuitati conſulere? at improbus accuſator quid dicat oportet? non tempora ſupprimendo ut actiones reprehendat? Is, qui natura ꝓditor eſt, qua ex re quæſo ſpectãdus eſt, non'ne itaq;, ut tu te erga quoslibet, qui tibi occurrerũt, & fidem præſtarunt, geſsiſti: qui pecunia corruptus forenſem actionem aduerſarijs litigatoribus edideris. mercede accepta pro Phormione Nũmulario Orationem conſcripſiſti: quam Apollodoro, qui Phormionem in iudicium capitis uocarat, palàm feciſti. ingreſſus fuiſti fortunatas ædes Ariſtarchi Moſchi filij. hasq́; perdidiſti, cum ante tria talenta ab ipſo Ariſtarcho exule abſtuliſſes: quæ in eius exilij uiaticũ ſatisfactura erant, eam infamiam non ueritus: quam, q̃

eius ætatis iuuenilis amator eſſes, generares: quod tamen re uera non erat. iuſtus enim amor improbitatem non admittit. iſta & his ſimilia ad proditorem pertinent mentionem uero alicubi fecit de militia: nec egregium militem appellauit. ego enim non huius maledicentiæ cauſa, ſed ut præſenti periculo occurrerem, de his mihi copioſe dicere licere exiſtimo. ubi enim, aut quando, ſeu apud quos deſertor fuerim, hodierna die hæc ipſa commemorabo. Ex pueris ut exceſſi, duos annos huiuſce regionis luſtrator fui: eiuſq; rei adoleſcentes, qui unà nobiſcum eiuſmodi negotio præfecti erant, teſtes uobis exhibebo. cumq; primam militiam, quæ per uices fieri dicebatur, abſoluiſſem, eamq; deductionem cum coætaneis & peregrinis Alcibiadis militibus: quæ in Ophliuntem miſſa fuerat, feciſſem, nobiſq; periculum circum illam uallem: quæ Nemeadis dicitur, creatum foret, ita decertaui, ut à ducibus fuerim laudatus. reliquas quoq; expeditiones: quæ poſtea ſucceſſere: quæq; gentilitiæ, & uiciſſitudinariæ dicebantur, perfeci: in eaq; pugna quæ in Mantinea commiſſa fuit, certaui non per ignominiam, ſed ex ciuitatis dignitate. Expeditiones præterea feci in Eubœam. ita inſup grauí cũ periculo inter extraordinarios milites in Tamynis pugnaui, ut ibi corona donatus ab imperatoribus fuerim, itidemq; rurſus à populo, cum huc ueniſſem, urbiſq; uictoriam retuliſſem, & Temenides tribus Pandionis centurio: qui huc mecum legatus ab exercitu fuerat deſtinatus, quo pacto in re periculoſa me geſſiſſem, renunciaſſet. q uera dicam, ſume illud decretum, & aduoca Temenidem: & qui mecum in expeditione pro ciuitate fuere: Phocionemq; Imperatorem,

non tãquam patronum,niſi his aliter libuerit. cum adhuc red dendæ rationis ſit obnoxius, uerum ut teſtem huic calumniatori,ſi fuerit ementitus. DECRETVM. TESTIMONIA. *Cum primus itaq; urbis uictoriã uobis nunciarim,liberorumq́; ueſtrorum uirtutem,illam uel in primis gratiam à uobis peto, uitæ ſcilicet meæ ſalutem, cum populo nõ fuerim infeſtus, ut ait accuſator, ſed improbos odio habuerim, neq; permiſerim, ut maiores Demoſthenis imitaremini, neq; enim extant, ſed ut conſilia, quæ Reipublicæ conferrẽt, ſequeremini, fuerim adhortatus. ea enim ſi altius repetiero, paulo apertius rem exponam. In primis enim ciuitas noſtra maxima in celebritate fuit poſt naualem pugnam cum Perſæ in Salamine habitam: & cum muri à Barbaris proſtrati fuiſſent, & pax nobis conſtaret cum Lacedæmonijs, in populari regimine permanſimus.cum uero à nonnullis excitati eſſemus, & bellum aduerſus Lacedæmonios eduxiſſemus, & multas paſſi eſſemus erumnas: per Miltiadem Cimonis filium caduceatoris officio fungentem: qui erga Lacedæmonios ſe pro publico hoſpite gerebat, quinquaginta annorum fœdera contraximus, eiſq; per tres ac decem annos uſi ſumus. Per id temporis Peiræum muro cinximus, rurſumq; ad Aquilonem murum tendentem conſtruximus: centumq; triremes ultra eas: quæ nobis conſtabant, fabricauimus: trecentosq́; equites inſuper inſtruximus: ac trecentos Scythas ſagittarios comparauimus: popularisq́; ſtatus firmus nobis manebat. cum autem adminiſtratio Reipublicæ noſtræ ad nonnullos illiberales deueniſſet homines: & qui moribus modeſti non erant, rurſus in bellum incidimus cum Aeginetis: &*

cum ob id non modica damna paſſi eſſemus, pacem ſummo ſtudio affectauimus, emiſſo Andocide ad Lacedæmonios, aliiſq; legatis X X X. annorum pacem egimus, quæ populum in ſublime euexit. mille enim talenta numeratæ pecuniæ in arcem congeſſimus: trigintáq; rurſus triremes compegimus: & naualia extruximus: milléq; & ducentos equites comparauimus, totidémq; ſagittarios: & oblongus murus ad auſtrum munitus extitit, ac nemo popularem ſtatum miſcere auſus fuit, rurſuſq; cum Megarenſium gratia bellum mouere adducti eſſemus, & regionem diripi ferremus, aliiſq; pleriſq; commodis priuaremur, pacem ſumus deprecati: illamq; per Niciam Nicerati filium impetrauimus: atq; per ea tempora ſeptem milia talenta in arcem retulimus ob hāc ipſam pacem: triremeſq; ad enauigandum aptas & integras non minus trecentis habebamus. tributum porro urbis ſingulis quibuſq; annis plus mille ducentorum talentorum accedebat: Cherōneſumq;, & Naxum, & Eubœam poſſidebamus, plurimaſq; colonias ſub ea tempora deduximus, & cum tot commodis feliciter ageremus, ab Argiuis inducti bellum pro eis aduerſus Lacedæmonios eduximus, & tandem ex oratorum cauilloſa contentione in ciuitatis cuſtodiam, & quadringentos illos, ac in impios ipſos X X X. incidimus non pace acta, ſed ex his: quæ nobis imperabantur, compulſi. rurſus cum Rempublicam prouide regeremus, & populus ab arce reuertiſſet, Archinuſq; & Traſybulus cum eſſent tribuni plebis, iureiurando nos adegiſſent, ut iniuriarum inter nos habitarum memoriam deleremus. cum uero omnes Rēpublicam prudentiſſime agere arbitrarentur, tūc demum

populus incenſus uires collegit. homines enim noui aſcriptitij ciues effecti cum morbum continuo ciuitati inferrent, & bellum ex bello ſuis adminiſtrationibus oriri facerent, in pace res periculoſas uerbis puidebant, animosq; ambitioſorum hominũ & ad rixas procliuium concitabant, in bello certe ne arma qdem ipſa attingebãt. Cenſores autem & claſsis præfecti cũ elapſi fuiſſent ſuſcipiendis ex meretricibus liberis incumbebant, & ignobiles ob eorum calũniam effecti fuere, ita ut Rẽpublicam noſtram ad extrema pericula redegerint, ac popularis ſtatus nomen non moribus, ſed aſſentatione excolebant, cum pacem, qua Reſpublica cõſeruatur ſuſtuliſſent, bellorum turbine inter ſe pugnando: per quæ populus diſsipari ſolet. hi quippe nunc in me unum conuerſi ueniunt, & aiunt Philippum pacem emiſſe: & per ea fœdera omnia noſtra anticipaſſe, eã uero pacem, quam ſibi conferre aduertiſſet, ipſum tranſgreſſum eſſe. me porro non uti legatum, ſed ueluti Philippi ſponſorem accuſant: & à me tanquam pacis, & omnium dictorum authore euentorum rationem expoſcunt. hoc ipſo, quem in decretis ferendis laudatorem habui, in foro utor accuſatore. unus cum ipſe ſim ex X. numero legatis, ſolus rationes reddere cogor: mecumq;, qui uos deprecantur, adſunt, pater: à quo ſpem eius ſenectutis ne auferre uelitis, fratres: qui à me ſeiuncti ſibi amplius uiuendum eſſe negarent: cognatiq; & hi infantes: qui adhuc ſunt periculorum expertes: quiq; miſericordia digni eſſent, ſiquid nobis aduerſi eueniret: pro quibus ego deprecor, & ſupplex rogo, ut eorum admodum curam habeatis, & ne eos inimicis, molliq; & effœminato homini ad eius iracundiam cõdonetis.

Deos quidem primum rogo & obteſtor, ut me ſeruent, deinde uos: quorum in manu eſt ſuffragatio, & apud quos aduerſus quodlibet crimen obiectum, ut mei memoriam habeatis, me defendi: atq; precor, ut me tueamini. orationumq; ſcriptori, & malo alioquin Scythæ ne tradatis. quoti enim quiq; ueſtrum patres eſtis familias, aut fratrum iuniorum curam habetis, recordamini, quàm celebri cohortatione ad temperate uiuendum in eo iudicio: quod de Timarcho habitum fuit, uſus fuerim. ab reliquis uero omnibus: quibus ego iniurioſus non fui, cum mediocris fortunæ fuerim, & modeſte uobiſcum uixerim, in ciuilibus bellis ſolus præ cæteris aduerſus uos non conſpirarim, illud peto, ut à uobis ſalus mea cuſtodiatur, utpote qui ipſe omni cum beniuolentia pro ciuitate legationes obiuerim, ac ſolus calumniatorum turbines ſuſtinuerim: quos pleriq;, qui animo clari in bello fuerunt, ſufferre non potuerunt. mors enim timenda non eſt, uerum ignominia eſt formidoloſa: in qua moriendum ſit. Qui enim miſerendum non eſt, cum uultum inimici irridentis oporteat intueri: & auribus maledicta percipere. Attamen audacter actum eſt: uitáq; periculo expoſita fuit. Apud uos educatus ſum, ueſtris in contubernijs uixi. nemo ueſtrum meis libidinibus aliquo incommodo ob habitationes ueſtras affectus extitit, neq; patria eiectus fuit, me in cõſpectu populi accuſante, dum recenſiones fierent, aut, cum reddendæ rationi obnoxius eſſet, capite eſt diminutus. ſi pauca quædam dixero, mox deſcendam. Ego uiri Athenienſes, ꝙ neminem ueſtrum offenderim, id in mea poteſtate habui. ne autem accuſarer, fortuna domina fuit: quæ in manibus calumniatoris & Barbari

hominis me conſtituit: qui & ſacris, & fœderibus, & menſa contemptis, cum eos extimeſceret: qui in futurum ipſum eſſent oppugnaturi, aduerſus nos uenit, præmeditata oratione me falſo criminando. q. ſi eos cuſtodire uolueritis: qui pacis, & tranquillitatis ueſtræ fuere propugnatores, multos habebitis adiutores: qui in commodum Reipublicæ, & pro uobis prompto animo pericula ſubibunt. teſtatum autem in eam rem uoco Eubulum inter urbanos & modeſtos uiros uel unum patronum, Phocionem uero inter imperatores, qui & iuſtitia pariter cæteros excellit, ex neceſſarijs autem, & coæuis Nauſiclem, ac reliquos omnes: quibuscum amicitia coniunctus, eorum deniq; ſtudiorum particeps fui. mea quidem oratio habita fuit, caput uero meum uobis committimus ego & leges.

DE CONSTITVTIONE CAVSAE ORATIONIS AESCHINIS CONTRA CTESIPHONTEM EX INNOMINATO.

CONSTITVTIO *Orationis eſt negotialis ex ſcripto, ſicut & illa, quæ eſt ꝑ Cteſiphonte et de Corona. Locos uidelicet negotialis eoſdemmet continet, qui & ibi habentur, ut legitimum in tres leges diſtributum, iuſtum in quatuor tempora diſtinctum. Vide quàm concluſe exorſus eſt, ut patronos & defenſores à cauſa abalienaret, ſicut & Demoſthenes. Quidam dixere*

quòd procœmium probationem non habet. igitur ne concluſio quidem quærenda eſt, uerum non eſt ſine probatione. Eſt enim principium probatio eius. ſ. ne æqua & uſitata fierent in ciuitate. ſiquidem propoſitionis cauſa eſt probatio propter illud, ne æqua in ciuitate fiant, illud per forum prenſationes, probationem eſſe neceſſario dicendum fuerit. Habet & concluſionem ibi. Ego autem fidens uenio uſq; eo, plus legibus & æquitate ualere.

INCERTI AVTHORIS ARGVMENTVM ORATIONIS AESCHINIS CONTRA CTESIPHONTEM DE CORONA.

CTeſiphon decretum ſcripſit, quòd Demoſthenes Pæanieus Demoſthenis filius aurea corona donaretur, quodq; corona ludis Bacchanalibus prædicaretur inter Tragœdos et in Theatro, quòd. ſ. & rebus geſtis & concionibus de populo Athenieñſi optime meritus eſſet. Hoc decretum detulit Aeſchines uelut latum contra leges, & treis generales locos adducit. Vnum quidem, quòd Demoſthenem contineat rationibus referendis obnoxium corona, in magiſtratu dum eſſet, donari, cum lex iubeat, obnoxium in magiſtratu minime corona donari licere, & hic locus reſpicit naturam cauſæ & eſſentiam. Secundus locus eſt, quòd ſcripſerit in Theatro coronam prædicandam fore, cum tamen lex uetet, aliquem in Theatro corona donari, & is locus in qualitate uerſatur. Tertius locus & poſtremus eſt, quoniam & falſa ſcripſerit

in decreto. neq; enim honeſtum, neq; probum uirum, neq; co rona dignum ait eſſe Demoſthenem. *atq; is locus ad caput item illicitæ rogationis eſt reducendus, quoniam lex extat, quæ prohibet falſa in decretis inſeri.* Eſt *autem hic locus & à qualitate. Hi uero tres loci treis aduerſas recipiunt ſublationes & refutationes, quia ad primum duplici uia reſpondet* Demoſthenes, *quòd in magiſtratu non eſſet, neq; enim murorum refectio magiſtratus eſt, ſed miniſterium quoddam & cura. quòd item ſi & magiſtratus eſſe concedatur, quoniam ex ſuis ipſius pecunijs in eam rem ſumptum fecerit, ac nihil ex publico ærario acceperit, dicendum non eſſe at, quòd rationibus referendis obſtrictus eſſet.* Et *utraq; ex his rationibus eſt à qualitate. Aduerſum has rationes locum adducit à coniectura, non tamen illum probat.* Si *quidem ait non de ſua pecunia impendiſſe, uerum in eam rem* X. *talenta habuiſſe à* Senatu, *& hæc refutatio eſt à natura rei & eſſentia.* Secundo *autem loco obijcit* Demoſthenes *alteram legem iubentem, prædicationem in* Theatro *fieri poſſe, ſi populus decretum ſanxiſſet, cui reſpondet* Aeſchines, *eam legem non eſſe de ciuicis ſed de coronis peregrinis. quæ ratio ſumpta eſt item à natura rei atq; eſſentia.* Ad *tertium autem locum multa particulatim affert, ob quæ putat* Demoſthenem *in quatuor tempora defenſionem ſuam partiturum, quaſcunque res geſtas ad ea quatuor tempora reducendo.* Primum *igitur tempus eſſe ait, cum primum bellum confectum fuit aduerſus* Philippum *de* Amphipoli. Secundum *eſſe pacis.* Tertium *ſecundi belli, & cum clades accepta fuit in* Chæronea. Quartum *quidem præſens inſtanſq; tempus ait eſſe, ubi cō*

tinentur adminiſtrationes Reipublicæ factæ per Demoſthenem in gratiam Alexandri. Primo igitur tempore ait ipſum fuiſſe authorem turpis & cum ignominia contractæ pacis, et quòd ciuitas eam fecerit, non expectato communi Græciæ conuentu. Altero autem tempore, quòd ipſe bellum aduerſus Philippum excitauerit. Tertio quidem tempore, quòd ipſe in cauſa fuerit belli pro templo moti, & omnium eorum, quæ Phocenſibus euenere, & calamitatis in Chæronea acceptæ, cum perſuaſiſſet eis, qui à bello contra Philippum moto recedebant, ut unà cum Athenienſibus in aciem & ad congreſſum prodiiſſent. Poſtremo autem tempore ait, quòd per illud tempus ad Alexandri commodum Rempublicam rexerit Demoſthenes, atq; poſt iſta & uniuerſam Demoſthenis uitam carpit, & Cteſiphontis, quamuis eam leuiter. qua in re petit, ut Cteſiphon ipſe ſe ipſum ac per ſe defendat. Loci quidem huius Orationis ſunt, qui ſuperius expoſiti fuere. in ea tamen contentione ſuperior fuit Demoſthenes. reprehendunt tamen nonnulli Aeſchinem, quòd non inſtiterit in accuſatione illicitæ rogationis, ſed quòd momorderit adminiſtrationem Demoſthenis, uiri alioquin eiuſmodi, qui bene Rempublicam rexerit. Verum ipſe huius contrario innititur, cum ita dicat, Supereſt mihi ea pars Orationis, qua maxime innitor. hoc autem eſt uelamentum illud, propter quod petit ipſum corona donari. hanc autem partem nunquam, quòd ſatis fuerit, perfecit, quoniam grandem opinionem & fidem apud omnes creauerat Demoſthenes, quòd ipſe præclariſſime Rempublicam adminiſtraſſet, merito exiſtimatum eſt, eas Orationes Aeſchinis de illicita rogatione uiſas iri frigidas.

& nullo numero eſſe, niſi contrariam opinionem eorum animis ingeneraſſent, quòd uidelicet Demoſthenes maleuolo animo eſſet erga populum Athenienſem, quodq́; indignè & uitioſe Rempublicam adminiſtraſſet, propterea huic rei maxime ſtuduit, & in hac parte Orationis plurimum uerſatus eſt.

Aliquis reprehendere poſſet Prooemium huius Orationis, quòd ſit Tragicum, & ſuperuacaneum, & magis Epilogi ſimile.

ARGVMENTVM M. T. CICERONIS IN ORATIONEM AESCHINIS CONTRA CTESIPHONTEM DE CORONA, SVMPTVM EX LIBRO DE OPTIMO GENERE ORATORVM.

CVm lex eſſet Athenis, nequis populi ſcitum faceret, ut quiſquam corona donaretur in magiſtratu prius, quàm rationes retuliſſet, & altera lex eos, qui à populo donarentur, in cõcione donari debere, quia in Senatu Demoſthenes curator muris reficiendis fuit, eosq́; refecit pecunia ſua, de hoc igitur Cteſiphon ſcitum fecit, nullis ab ipſo rationibus relatis, ut corona aurea donaretur, eaq́; donatio fieret in Theatro, populo conuocato. qui locus non eſt concionis legitimæ, atque ita prædicaretur, eum donari uirtutis ergo beneuolentiæq́; quam erga populum Athenienſem haberet. Hunc igitur Cteſiphontem in iudicium adduxit Aeſchines, quòd contra leges

ſcripſiſſet, ut & rationibus non relatis corona donaretur, et ut in Theatro, & quòd de uirtute eius & beneuolentia falſa ſcripſiſſet, quoniam Demoſthenes nec uir bonus eſſet, nec benemeritus de ciuitate. Cauſa ipſa abhorret illa quidem formula conſuetudinis noſtræ, ſed eſt magna. habet enim & legum interpretationem ſatis acutam in utranq; partem, & meritorum in Rempublicam contentionem ſanè grauem. Itaq; cauſa fuit Aeſchini, quoniam ipſe à Demoſthene eſſet capitis accuſatus, quòd legationem ementitus eſſet, ut ulciſcendi inimici cauſa nomine Cteſiphontis iudicium fieret de factis famaq; Demoſthenis. non enim tam multa dixit de rationibus non relatis, quàm de eo, quòd ciuis improbus, ut optimus laudatus eſſet. Hanc mulctam Aeſchines à Cteſiphonte petijt quadriennio ante Philippi Macedonis mortem, ſed iudicium factum eſt aliquot annis poſt, Alexandro iam Aſiam tenente, ad quod iudicium concurſus dicitur è tota Græcia factus eſſe. Quid enim aut tam uiſendum, aut audiēdum fuit, quàm ſummorum Oratorum in grauiſſima cauſa accurata, & inimicitijs incenſa contentio? quorum ego Orationes, ſi, ut ſpero, ita expreſſero, uirtutibus utens illorum omnibus, ideſt ſententijs & earum figuris & rerum ordine uerba perſequens eatenus ut ea non abhorreant à more noſtro, quæ ſi è Græcis omnia conuerſa non erunt, tamen ut generis eiuſdem ſint, elaborauimus. erit regula, ad quam eorum dirigantur Orationes, qui Attice uolunt dicere. ſed de nobis ſatis, aliquando enim Aeſchinem ipſum Latine dicentem audiamus.

AESCHINIS ORATIO CONTRA CTESTESIPHONTEM DE CORONA.

QVAE *fuerint parata, & ad repugnandum compoſita uiri Athenienſes conſpicitis, quæq; factæ ſint in foro prenſationes, quibus aliqui uſi fuere, ne æqua & uſitata fierent in ciuitate. Ego autem fidens uenio Dijs primum deinde legibus atq; uobis, nullam ratus ambitionem plus legibus & æquitate ualere. Vellem igitur Athenien. Senatum, Quingentos & Cõciones recte ab his, qui præſident gubernari: & leges, quas Solon tulit de decoro ab Oratoribus ſeruando, obtinere. Primum quidem, ut Senatori cuiq; ex ciuibus liceret, ſicuti leges præſcribunt, cum in ſuggeſtum compoſite aſcendiſſet, ſine tumultu & perturbatione, ut facultas tulerit, quæ utilia ſunt Reipublicæ, conſulere, deinde, ut ex reliquis ciuibus is, cui per ætatem licuerit, per ſe, ſi uelit, & ex parte de quaq; re ſentẽtiam dicere poſſit. hoc enim pacto, ut mihi uidetur, ciuitas optime regeretur, & iudicia minus frequentarentur. Poſtea uero quàm omnia, quæ prius ex confeſſo honeſta habebantur, interciderunt, nonnulliq; ſententias facile dictant, præter leges. alij uero hæc ipſa decreta confirmant, qui non*

merito iureq; ſortiti ſunt, ut præſideāt. ſed ex ambitione ſubſellia complent. aliquis uero ex alijs Senatoribus ſi forte plane electus fuerit, ut præſideat, qui ueſtra decreta, ut par eſt, amplexetur, hunc iſti, qui, fieri non po eſt, ut Rempublicam communem ſed ſuam ipſorum propriam existiment, læſæ Reipublicæ deferre minantur; priuatos in ſeruitutem redigendo, dominatum ſibi uendicando, iudicia, quæ lege fiebant, ſuſtulerunt, ea uero, quæ à decretis pendebant, ut libet, irrita faciunt. Vox illa præconis honeſtisſima pariter & modeſtisſima ſilentio inuoluta eſt. quis ex his, qui ſunt in ciuitate ſupra quinquageſimum natus annum ſententiam dicere uelit? ac iterum quis ex alijs Athenienſibus? Oratorum uero indignitatem non amplius coercere ualent, neq; leges, neq; præfecti prætorio, neq; præſides, neq; Tribus, cui præſidere cōtigerit, quæ decima pars eſt ipſius ciuitatis. Hæc autem cum ita ſe habeant, & occaſiones eiuſmodi ciuitati occurrāt, quales eas eſſe uos ſuſpicamini, una ſupereſt pars Reipublicæ, ſiquid ego cognitione aſſequi poſſum, Rogationum uidelicet contra leges latarum delatio, ſi certe & hanc abſtuleritis, uel his, qui eam auferunt, aſſenſeritis, prædico uobis, quòd his indulgendo paulatim Rempublicam imprudenter perdetis. Bene quidem noſtis Athenienſes, quòd apud omnes homines tres ſunt Reipublicæ ſpecies, Tyrannis, Paucorum potentia, & Popularis ſtatus. Tyrannides qdem & paucorum dominatus iuxta mores regnantium. Ciuitates uero quæ ſunt ſub populari ſtatu, legibus latis regūtur. Nemo igitur ueſtrū hoc ignoret, uerū palàm qſq; ſciat, q; cū in forum uenerit accuſatio rogationum contra leges latarū, is qui ea die iudicaturus,

turus eſt, laturus quoq; eſt ſuffragium de ſua ipſius libertate loquẽdi, ꝑptereaq́; legislator primo ordine iuriſiurãdi poſuit, quod bis præſtatur, qui ſuturi ſunt iudices, ſecũdũ leges decernam, illud qdem recte animaduertens, ꝙ cũ leges ciuitati fuerint cõſeruatæ, ipſe quoq; popularis ſtatus ſaluus manet, quæ uos cum memineritis, oportet contra leges rogantes odiſſe, ac nullum ex huiuſmodi criminibus putare paruum, ſed quàm maximi eſſe momenti, neq; quenquam hominum ab hoc ueſtro iure pati eximere, neq; prætorum tutelas, qui cum iam pridem quibuſdam oratoribus fauerint, Rẽpublicam lædunt, neq; externorum militum præces, quos cum quidam excitent, ex iudicijs elabuntur, Rempublicam, cui inſiſtunt, exlegem reddendo, ſed ſicut quemlibet ueſtrum puderet, eam claſſem deſerere, quam in bello ex ordine nactus eſſet, ita nunc uos pudeat, eius ordinis deſertores eſſe, qui hodierna die à legibus in cuſtodiam popularis ſtatus uobis præſtitutus exiſtit. illud quoq; ad memoriã reuocaſſe oportet, ꝙ in præſentia cum è ciuibus, qui ciuitatem ueſtram uobis crediderint & Rempublicam apud uos depoſuerint, partim quidem adſint, & hoc audiant iudicium, partim uero abſint peculiaribus negocijs detenti, quos cum uereamini, cum propter iusiurandum, quod præſtitiſſe recordamini, tum propter leges, ſi Cteſiphontem uicerimus, & rogationes contra leges tuliſſe, & falſas ac ciuitati inutiles. abolete, ô Athenienſes decreta contra leges edita, confirmate pro commodo ciuitatis popularem ſtatum, caſtigate eos, qui aduerſus legem & ciuitatem & commodum ueſtrum Rempublicam pertractant. ꝙ ſi hanc mentem habueritis, ut uerba, quæ ſunt de hac re dicenda, audiatis.

probe noui, quód iuſta ac pia, & uobiſmet ipſis utilia decernetis ac toti ciuitati. De uniuerſa igitur accuſatione mediocriter uideor iam prius dixiſſe, de ipſis autem legibus, quæ aduerſus obnoxios latæ ſunt, contra quas hoc decretum Cteſiphō rogaſſe deprehēditur, breuibus dicere in animo eſt. ſuperioribus enim temporibus cum nonnulli maximos gererēt magiſtratus, & publicos prouentus adminiſtrarent, & hos, ut libebat, largirentur, oratoresq; è Senatu et ex populo animus aucuparentur, redditiones rationum laudationibus & prædicationibus euitabant, ita ut in reddendis magiſtratuum rationibus ad maximam inopiam accuſatorum, multo uero etiam magis iudicum fuerit deuentum. multi enim eorum, qui rationibus reddendis ualde admodum obſtricti erant, cum in ipſo pecuniarum publicarum furto deprehenſi fuiſſent & conuicti, ex iudicijs aufugerunt, iure meritoq;. uerecundabantur etenim puto iudices, ſi is ipſe uir in eadem ciuitate, & eodem forte anno paulo quidem ante, in ludis publicis, cum laudari uiſus fuiſſet, q; uirtutis gratia atq; iuſtitiæ à populo aurea corona honeſtatus eſſet, hic ipſe quidem uir capite minutus è foro exeat repetundarum cauſa, cum pro reddendis rationibus reus factus eſſet, proptereaq; cogebantur ſuffragium ferre iudices de præſenti delicto, ſed ꝑ populi uerecundia. Cum uero quidam ſcilicet legislator hæc proſpexiſſet, legem tulit, & ualde quidem honeſtam aperte præſcribentem, rationibus obligatos non fore coronandos, atq; cum hæc ita primo recte conſtituiſſet legislator, inueniuntur tñ quædam legibus potentiores rationes, quas niſi quis uobis expoſuerit, imprudenter decipiemini. Quidam igitur ſunt ex his, qui rationi-

bus obnoxios contra leges coronant, qui quidem natura modeſti ſunt, ſi quis iam eſt ex his modeſtus, qui præter leges rogationes ferunt, ueruntamen aliquid integumenti præ pudore obtendunt, aliquid enim decretis adijciunt, ſcilicet coronari obnoxium, poſtquam rationem & examen magiſtratus geſti reddiderit. At *ciuitas quidem pari iniuria afficitur, nam licet examen anteponant laudationibus & coronis, is tamen, qui decretum tulit, manifeſto fit auditoribus, q. rogationem contra leges tulerit, uerecundia enim afficitur ob hæc, in quibus errauit. Cteſiphon autem ô* Athenien. *cum legem protriuiſſet, quæ lata erat de obnoxijs rationibus reddendis, & integumentum illud, quod modo uobis expoſui, abieciſſet, ante quam rationem, antequam examen ſubiret* Demoſthenes, *rogationem tulit, eum interea, dum magiſtratum gereret, coronari.* Dicent *quidem ô* Athenien. *aliam quandam rationem ei, quæ modo dicta eſt, contrariam, ut igitur quæcunq; aliquis, cum electus fuerit, ex decreto geſſerit, id non eſt magiſtratus, ſed cura & miniſterium quoddam. eos enim magiſtratus eſſe aiunt, quos legislatores in templo ſorte diſtribuunt, & illos, quos populus in comitijs prætores & præfectos equitum, & ſimiles his magiſtratus ſuffragijs creare conſueuit. reliqua uero omnia negotiationes quaſdam ex decreto demandatas.* Ego *uero ad horum rationes legem ueſtram adducam, quam uos rogaſtis, per eam putantes ſublata iri huiuſmodi integumenta, in qua aperte deſcriptum eſt, magiſtratus, inquit, omnes, qui ſortitione dantur, cum legislator uno nomine comprehendiſſet, & adiunxiſſet, omnes magiſtratus eſſe eos, quos populus ſorte diſtribuit, & præfectos*

inquit, publicorum operum, eſt enim Demoſthenes *muris reficiendis curator. maximi operis perfectus, ac omnes, quicunq; aliquid eorum quæ ad ciuitatem pertinent, plus triginta diebus adminiſtrant, & quicunq; iuriſdictionis poteſtatem nanciſcuntur, præfecti uero publicorum operum omnes iuriſdictionis poteſtate utuntur, quid iubet lex hos facere? non miniſterium præſtare, ſed cum ad magiſtratum admiſſi ſint, ut in foro præſideant, cum et magiſtratus ſortitione dati non ſint improbati, at quia probati ſunt, præſident, atq; rationem & adminiſtrationem in codicem referre apud ſcribam & hos curatores, quemadmodum & cæteros magiſtratus iubet. Quòd autem uera dicam, leges ipſæ uobis legentur.* LEGES. *Cum igitur* Athenienſes, *quos legislator uocat magiſtratus, iſti appellent negotiationes & curas, ueſtri eſt officij commemorare & opponere legem contra horum impudentiam, & ipſis obijcere, quod admittere non conſueuiſtis perditum* Rhetorem, *qui audeat uerbis leges euertere, ſed quanto magis quis fuerit eloquentia præditus, ſi rogationem contra leges dictauerit, tanto maiore indignatione dignus fiet. oportet enim* Athenien. *eandem eſſe* Oratoris *& legis uocem, cũ uero aliam habeat lex, diuerſam iactet* Orator, *pro iure legis ſuffragium ferre oportet non pro dicentis impudentia. Ad eam iam rationem, quam euitari non poſſe credit* Demoſthenes, *pauca dicere uolo, ita enim dicet, muris reficiendis ſum adhibitus curator, fateor, uerum cẽtum libras largitus ſum ciuitati, & maius opus confectum eſt. cuius igitur rei ſum obnoxius rationem reddere? niſi quis dicat beneuoli animi rationem reddi debere, ad hanc excuſationem iam*

me audietis & legitime & è Republica reſpōdentem.in hac enim ciuitate,quæ ita uetuſta exiſtit,& quæ tanta eſt magnitudine,nemo eſt ex his,qui ut cunq; ad Rempublicam acceſſerint, quin rationibus reddendis ſit obnoxius. Primum uos ea docebo, quorum præter opinionem ratio eſt reddenda, ut utriuſq; ſexus ſacerdotes lex præcipit obſtrictos eſſe rationibus reddendis,& ſummatim omnes,ac quoslibet ſeorſum,qui præmia corpore tantum acquirunt, ac eos qui pro uobis ad Deos preces emittunt, & non priuatim ſolum genera ipſa ſed & communiter, Aedituos, caduceatores, & reliquos omnes. Rurſus nauium præfectos obnoxios eſſe lex iubet,non eos, qui Reſpublicas adminiſtrant,nō eos, qui è ueſtris prouentibus multa quidem ſubtrahāt, pauca autem cum inſumāt, largiri ſe dicant,cum ueſtra uobis condonent, ſed eos qui ſine difficultate rem paternam in magnificos ſumptus pro uobis expoſuerint. Nō ſolum igitur nauium præfecti,uerum & maxima in ciuitate conſilia iudiciorum calculos ſubeunt. Primum quidē Areopagi Collegium apud Curatores lex mandat rationes deſcribere easq; reddere, & eorum, quæ illic fieri aſſueuerunt, & rerum maximarū caput ad ueſtram cognitionem referre. Num igitur coronabitur Collegium Areopagi? id enim apud eos moris non eſt patrij. Non igitur id affectant? at ualde quidem, uerum non cōſueuere, maxime cum quis coràm eis iniuria quenquam non affecerit, ſi quis uero peccauerit, puniunt, ueſtri autem Oratores delitioſe degunt. Rurſus conſilium quingentorum obligatum ſtatuit reddendis rationibus legislator. Et ita uehementer his obnoxijs diffidit, ut ſtatim in ipſo legum exordio dicat, magiſtratum rationi-

bus reddendis obſtrictum abeſſe nō oportere. ô Hercules excipiat aliquis, quoniam magiſtratum geſsi, non licebit abeſſe? ne uidelicet cum publicas pecunias prærípueris, uel ciuitatis negotia geſſeris, fugā arripias, iterūq; obnoxiū nō permittit res ſuas dedicare, neq; pro donarijs ſuſpēdere, neq; abalienare, neq; alias de re ſua diſponere, neq; alia q̄ plurima facere concedit. ut uno uerbo dicā, patrimonia obnoxiorū legislator oppignerat, quouſq; rationes ciuitati reddiderint? etiam, uerum ſi uir aliquis inuentus fuerit, qui neq; aliquid è rebus publicis compilauerit, neq; conſumpſerit, aliquem autem magiſtratum attigerit, hunc ne etiam rationem ad curatores referre lex mandat? At quo nam pacto, cum is nihil acceperit, neq; conſumendo rationem ciuitati abſtulerit, ipſa excipit et docet lex quas rationes deſcribere oporteat. præſcribit enim hoc ipſum in rationem referri, q̧ neq; ſcilicet è publicis rebus quicquam ſubtraxi, neq; conſumpſi. Nihil eſt enim eorum quæ ſunt in ciuitate, quin illud ſubiaceat rationibus reddendis, quin de eo quæri, quin illud examinari queat. q̧ autem uera dicam leges auditote. LEGES. *Cum igitur maxime animatus* Demoſthenes *dixerit, q̧ cum ſit elargitus, non eſt obnoxius, illud ipſi uos obijcite. At qui oportebat te permittere ô* Demoſthenes *curatorum præconem hoc patrium & legitimum præconium prædicaſſe. Quis ſcilicet accuſare uelit, ſuſtine eum, qui è ciuibus tecum contendere uoluerit, q̧ non fueris elargitus, uerum è multis pecunijs, quas habes, in murorum refectionem paucas erogaueris, cum tamen à ciuitate ob hæc ipſa decem talenta receperis, ne tibi arroges magnificentiam, ne calculos è manibus iudicum extorqueas, ne*

leges antegrediaris in adminiſtranda Republica, *quas ſubie-qui debes, hæc ſunto acceſsiones dignitatis popularis ſtatus.* Ad *eas igitur communes excuſationes, quas iſti prætendunt, hactenus reſponſum ſit.* Quòd *autem* Demoſthenes *re uera erat obnoxius, cum iſte decretum rogauit, nam cum quæ-ſtor* A*crarij publici, dum muris reficiendis curator eſſet, neu-trius iſtorum magiſtratuum rationem uobis reddidit, neque calculos datorum & acceptorum ſubiuit. hæc uero iam uos conabor ex literis publicis docere. Atq; mihi lege, quo præto re, quo menſe, qua die, & qua concione populi ſuffragijs crea tus eſt quæſtor ærarij publici* Demoſthenes, *qui medio in ma giſtratu ipſum fore coronandũ rogationem tulerit, lege.* RATIO DIERVM. *At qui ſi nihil præterea ultra hoc oſtenderem, iuſte damnari poſſet* Cteſiphon, *tenent enim ip-ſum non mea accuſatio, ſed literæ publicæ. prius quidem igi-tur ô* Athenienſes *cuſtos ciuitati creabatur, qui per ſingulos magiſtratus rationes prouentuum in codicem populo refere bat.*Propter *fiduciam autem ab* Eubulo *uobis contractam, qui quæſtores creabantur, prius magiſtratum gerebãt, q̃ He gemonis lex ferretur de cuſtodis magiſtratu. coactorum au tem & naualium magiſtratum gerebant & armamenta-rium reficiebant, erant quoq; & uiarum curatores, ac totius ferè ciuitatis curam habebant, & hos quidem commemoro, non q̃ eos accuſem & damnem, ſed illud uobis manifeſto fie ri ſtudeo, q̃ legislator, ſi quis unius etiam minimi magiſtra-tus rationum reddendarum obnoxius eſſet, hunc non prius coronari permittit, quàm rationes & calculos reddiderit.* Cteſiphontem *autem, cum* Demoſthenes *omnes ſummatim*

magiſtratus Athenis *geſsiſſet, non puduit rogationem promulgare, q. is coronandus eſſet. q. iſte igitur murorum reficiendorum magiſtratum gereret, cum hic decretum rogauit, & q. pecunias publicas tractabat, & mulctas indicebat, quemadmodum cæteri magiſtratus, ac q. erat præfectus prætorio, horum uobis teſtes præbebo* Demoſthenem *&* Cteſiphontem, *Prætore enim Cherunda*. III. *Calendas Maij. Coacta concione decretum tulit* Demoſthenes, *tribus ad concionem uocādas fore* IIII. *&* III. *Nonas Maij. Ac in decreto præſcripſit, ex quaq; tribu eligi debere eos, qui curatores futuri ſint operum in muris reficiendis, & quæſtores, & ualde quidem recte, ut ciuitas obnoxia haberet corpora, à quibus repoſcitura eſſet conſumptorum rationem. ac mihi quidem recita decreta*. DECRETA. *Sed hæc retundendo ſtatim reſpondebit, quòd neq; reficiendis muris curator ſortitione electus eſt, neq; à populo ſuffragijs declaratus, ac de hoc multa uerba facient* Demoſthenes *quidem &* Cteſiphon. *Oratio autem mea breuis erit, & clara, & quæ celeriter diſſoluat iſtorum artificia.* Volo *autem in primis de his pauca uobis proloqui.* Tres *enim ſunt ſpecies magiſtratuum, quorum una & omnibus clariſsima eſt eorum, qui ſortitione & ſuffragio populi magiſtratus declarantur. Altera uero ex his conſtat, quicunq; res ciuitatis pertractāt ultra* XXX. *dies, ac qui publicorum operum ſunt præfecti.* Tertia *autem in lege deſcripta eſt, ac ſiqui alij ex electione fori præfecturam conſequuntur, & hos conſtat uelut probatos homines magiſtratū gerere.* Poſtea *uero quàm quis detraxerit populi ſuffragijs declaratos, & ſortitione*

datos magiſtratus ſupereſt, hos, quos Tribus ac tertiæ Tribuum partes, & quos populi ex ſemetipſis eligunt, ut publicas pecunias adminiſtrent, electos magiſtratus eſſe. id autem fit, cum ueluti in præſens aliquid Tribubus fuerit imperatum, uel ut uallum conſtruant, uel naues fabricent. quòd autem uera dicam ex legibus ipſis docebimini. LEGES. *Recordemini iam eorum uerborum, quæ prius dicta ſunt, q legislator eos ex Tribubus iubet magiſtratum gerere, qui in foro fuerint probati, Tribus uero Pandionis magiſtratum & murorum curatorem denunciauit Demoſthenem, qui pro adminiſtratione paulominus* X. *talentis ad hos reficiendos recepit. Altera autem lex uetat, magiſtratum obnoxium coronari. Vos autem iuraſtis ſecundum leges decreta promulgare. Orator uero rogationem tulit, obnoxium.ſ.coronari debere, non adijciens, poſtquam rationes reddiderit, & calculos ſubierit. Ego autem euincam, id eſſe contra leges, cum uobis præbuero in teſtes leges ſimul & decreta, ac aduerſarios ipſos. Quo igitur modo quis apertius hominem oſtendere poſſet, rogationem legibus magis contrariam tuliſſe? quòd igitur & coronæ præconium in decreto iubeat contra leges fieri, & hoc quoq; uos docebo. Lex enim palàm mandat, ſi aliquem Senatus coronauerit, id in Senatu prædicari, ſin uero populus, in concione, alibi quidem nuſquam. ac mihi recita legem.* LEX. *Hæc lex ô Athenienſes & ualde honeſta eſt. non enim arbitror legislatorem putaſſe Oratorem oportere apud externos iactari, ſed contentum eſſe debere in ipſa ciuitate à populo honeſtari, & nō in præconijs operam ſuam locare. ſic enim ſtatuit legislator*

Cteſiphon autem quomodo? lege decretum. DECRETUM. *Auditis Athenienſes, quòd legislator præcipit, coram populo, in Pnyce, in concione à populo coronatum prædicari, alibi uero nuſquam. Cteſiphon autem in Theatro, non leges ſolum tranſgreſſus, uerum & locum tranſferens, neq; Athenienſibus concionem agentibus, ſed deſpicatis Tragœdis actus ſuos recitantibus, neq; in conſpectu populi ſed coram Græcis, ut nobis ſint conſcij, quem hominem honeſtemus. Ita igitur palàm cum rogationem contra leges tulerit, cum unà cum Demoſthene reſtiterit legibus, fraudes parauit, quas, ne incaute fallamini, ego palàm faciam, & uobis enarrabo. Hi enim ſicut dicere non poterunt, quòd leges non uetant eum, qui ſit à populo coronatus, extra concionem prædicari, ita legem Dionyſiacam in tutelam adducent, & quadam legis parte utentur, ut auditionem ueſtram aucupentur. & legem ad præſentem accuſationem nihil pertinentem exhibebunt, ac dicent, quòd duæ extant in ciuitate leges de præconijs, una quidem, quam ego nunc præbeo, ne à populo coronatus, extra concionem prædicetur, expreſſe interdicentem. alteram uero huic dicent repugnare, qua poteſtas datur Tragœdis coronam in Theatro prædicandi, ſi ea à populo fuerit decreta. iuxta uero hanc legem dicent, Cteſiphõtem rogationem tuliſſe. Ego autem aduerſus horum artes leges ueſtras uulgatas producam, quod itidem ſtudioſe efficiam per uniuerſam accuſationem. Si quidem id uerum eſt, & eiuſmodi conſuetudo in Rempublicam ueſtram inuaſit, ut leges abrogatæ, inter eas, quæ ratæ ſunt, deſcriptæ habeantur, ac duæ ſint, ſuper eadem re inter ſe pugnantes. quid enim*

eſt, quòd aliquis hanc amplius Rempublicam eſſe prædiceti in qua eadem leges fieri manſent, itemq; nõ fieri. uerum hæc non ita ſe habent, neq; uos unquam ad tantam legum confuſionem deueniſtis, neq; de rebus huiuſmodi cura non eſt ab eo legislatore habita, cui Rempublicam componere incubuit, uerum his, quibus legum ferendarum poteſtas erat, iniunctum fuit, ut ſingulo quoq; anno leges corrigerent in prætorio, exacte inquirentes & conſiderantes, ſiquæ lex alteri contraria eſſet, uel quæ abrogata inter ratas deſcripta, aut ſicubi plures unà de quoque negocio ſcriptæ eſſent leges, ac ſi quid eiuſmodi inueniſſent in acta relatum, id iubent ex tabulis priorum Conſulum exſcribi, præſides autem conſilij cõcionem cogere, cum Triumuiri iudicaſſent, Præfectum uero prætorio ſuffragationem populo dare, & has quidem leges abrogare, illas uero non tollere, ita ut una ſit lex non plures in quoque negocio. uerum mihi recita leges. LEGES. *Si igitur uerba Athenienſes ab his dicta uera eſſent, ac duæ extarent leges latæ de præconijs, neceſſario arbitror, cum eas Triumuiri adinueniſſent, Conſules autem Triumuiris permiſiſſent, earum legum altera abrogata fuiſſet, uel quæ prædicandi poteſtatem concedebat, uel ea quæ uetabat. Cum uero nihil eorum factum ſit, manifeſto quidem hi euincuntur, non ſolum falſa dixiſſe, ſed & ea, quæ omnino fieri non potuiſſent. Vnde uero hoc mendacium excogitauerint, ego uos docebo, ſi prædixero, quorum gratia leges latæ fuerint de præconijs in Theatro pronunciandis. Cum eſſent in ciuitate Tragœdi, quidam ex eis præconium declarabant, cum populus in ſententiam ductus non fuiſſet.*

eo quòd hi quidem à Tribulibus coronati eſſent, alij uero à plebeis, nonnulli porro alij cum furtim præconium obtinuiſſent, uernas ſuos in libertatem aſſerebant, Græcos ſuæ manumisſionis teſtes adhibēdo. quod uero inuidioſisſimum erat, quidam in externis urbibus hoſpitalitates cum inueniſſent, ſe prædicari obtinebant, quòd. ſ. populus eos coronaſſet, ſi ita occurriſſet uel Rhodius, uel Chius, uel cuiuſuis alterius ciuitatis, uirtutis quidem gratia, uel ob res uiriliter geſtas, & hæc faciebant, non ſicut hi, qui à Senatu noſtro coronantur, uel à populo, cum uos in ſententiam duxerint, & ex decreto magnam uobis gratiam acceptam tulerint, ſed ipſi illud in animo cum ſibi conſtituiſſent abſq; aliquo ſcito ueſtro. Ex hoc autem more eueniebat, ut ſpectatores, choragiq;, & pugiles turbarentur. qui autem in Theatro prædicabantur, magis honeſtabantur, quàm hi, qui à populo coronarentur. his enim locus concionis præſtitutus erat, ubi eos coronari oporteret, & alibi nuſquam prædicari indictum fuerat, illi uero declarabantur in conſpectu omnium Græcorum, at hi ex decreto, & cum uobis id perſuaſum haberent, illi autem abſq; aliquo decreto. Hæc etenim cum legislator quidam conſpexiſſet, legem tulit, illi, quæ eſt de his, qui à populo coronantur, nihil commune habentem, cum tamen & illam non ſuſtuliſſet, neq; concio propterea turbata extitit, quāuis Theatrum, & quæ lex nihil prioribus legibus aduerſetur, id enim minime licet. uerum de his, qui ſine decreto ueſtro à Tribulibus & plebeis coronantur, ac de his, qui ſeruos ſuos manumittunt, & de coronis hoſpitalitatis gratia donatis, & quæ palàm prohibet mancipia in Theatro libertate donari,

à Tribulibusq́; & plebeis coronatum præconis uoce declarari, alioquin præconem ipſum infamia notari. Cum his igitur, qui à Senatu coronati erant, indixerit, ut in Senatum deferrentur, his autem, qui à populo, in concionem, eis, qui à plebeis et Tribulibus coronati eſſent, ne à Tragœdis prædicarentur, denegauit, ne quis, cum coronas & falſa præconia corrogaſſet, honorem conſequeretur. inſuper eadem lege uetuit, ne à quouis alio & plebeiorum & Tribulum abſente Senatu & populo prædicaretur. cum autem expreſſe iſta exceperit, quid aliud ſupereſt præter coronas, quæ ab externis dabantur? quòd autem uera dixerim, magnum uobis argumentum huiuſce rei ex legibus ipſis præbebo. Ipſam enim auream coronam, quæ in Theatro, in ciuitate præconis uoce declarata fuerit, ſacram fore Palladi lex iubet, cum eam auferat ab eo, qui coronatus fuerat. At quis auderet, tantam populo Athenienſi illiberalitatis notam inurere? quoniam non ciuitas, ſed ne plebeius quidem aliquis ita ſordidus eſſet, ut coronam, quam ipſe dediſſet, & quæ ſimul præconis uoce prædicata fuiſſet, eandem auferre uellet, & ſacram fieri, uerum exiſtimo conſecrationem ob id introductam eſſe, quoniam corona cum ab externa liberalitate proueniret, ne externam beneuolentiam plurimi faceret, patriam autem poſteriori loco haberet, ſed illam, quæ fuerit in concione à præcone declarata, nemo unquam conſecrauit. uerum eam fas eſt posſidere, ut non ipſe ſolum, ſed & eius poſteritas monumenti, quod domi haberent, recordati, nunquam eſſent animo infenſo in populum Athenienſem Ac illud præterea adiecit legislator, peregrinam coronã in Thea

tro prædicari non licere, niſi id populus decreuerit, ut ciuitas, quæ uoluerit aliquem è ciuibus ueſtris coronæ munere honeſtare, legatos ad uos mittat, populum oret, ita ut uobis maiorem is, qui prædicatur, habere ſe gratiam intelligat, quàm his, qui eum coronaſſent, quoniam eum prædicari conceſsiſſetis. quòd autem uera dicam leges ipſas audietis.

LEGES. Poſtquam igitur, cum tamen uos decipiant dicunt, lege præſcriptum eſſe, coronare licere, ſi id populus ſtatuerit, illud eis obijcere recordemini. Certe, ſi quidem alia quæuis ciuitas te coronauerit, ſi tibi populus Athenienſis locum deſignauerit, ubi id fieri oporteat, tibi, extra cōcionem ut prædiceris, interdictum eſt. alibi ergo nuſquam, quodcunque ad populum retuliſti, quòd ſit ex lege, nunquam oſtendes, etiam ſi tota die uerba feceris. Reliquum mihi ſupereſt accuſationis caput, quod maxime me ſolicitat. hæc autem eſt excuſatio illa, propter quam ipſum dignum duxerit, ut coronaretur. ita enim aït in decreto. Atq; præconem in Theatro in conſpectu Græcorum prædicare debere, quòd populus Athenienſis eum coronet uirtutis gratia, & ob res ſtrenue geſtas, & quod maximum eſt, quòd & factis & oratione populum ſummis beneficijs continuo afficiat. Reliqua iam oratio mihi futura eſt prorſus ſimplex, & quæ uos auditores dociles redditura eſt ad iudicandum. hoc quippe me accuſantem uobis modo oſtendere oportet, quòd laudes, quæ iactatæ ſunt de Demoſthene, falſæ exiſtunt, & quòd nūquam author fuerit ea dicendi, quæ eſſent è Republica, neque in præſentia perſeuerat ea agere, quæ populo conducant. ſi enim hoc oſtēdero, hūic meæ iuſtæ accuſationi obnoxius eri-

te erit Cteſiphon. Omnes enim leges prohibent, nemini licere falſa in publicis decretis inſerere, Reo quidem aliquid in partem huic contrariam eſt afferendum. Vos autem rationes perpendite. Res profecto ita ſe habet. Ego quidem, ut uita Demoſthenis exquiratur, longiore opus eſſe oratione exiſtimo. quid enim conuenit iſta nunc referre, ſiue ea dixeris, quæ ipſi euenerint in uulneris accuſatione, cum Demomelen Pæanieum ad conſilium Areopagi detuliſſet, & huic tamen ipſi filius ex fratre eſſet. & quid cum caput raſum haberet, uel quid ea, quæ fecit in Cephiſodoti militia, ac quæ in claſsis enauigatione ad Helleſpontum, cum Demoſthenes unus eſſet ex nauium præfectis, & prætorem naui circuntuliſſet, eiusq; fuiſſet conuiua, ac cum eo ſacrificia libamentaq; feciſſet, atq; iſta ab eo rogatus eſſet, tãquam ei à patre amicus foret, Demoſthenem non puduit, hunc ipſum Prætorem, perduellionis reum cum feciſſet, in capitis iudicium euocare. Et quid ea, quæ fecit in cauſa Midiæ, & pugnorum, quos excepit in Theatro, dum Choragus eſſet, ac quòd in eum illatam contumeliam ſimul & damnationem populi, quam in die feſto Dionyſij de Midia fecerat, triginta minis diuendidit. Hæc igitur, & his ſimilia mihi omittenda fore uidentur, non quòd iudicium ueſtrum euitare uelim, quòd hanc diſceptationem effugiam, ſed illud ueritus, ne id uos mihi obijciatis, licet uera ſint. quæ à me dicuntur, ea tamen peranti quæ eſſe, & de quibus nemo ambigit. At qui ô Cteſiphon, quando res maxime turpes ita ſunt exploratæ & auditoribus cõpertæ, ut accuſator non falſa dicere uideatur, ſed antiqua, & ualde nota, decet'ne hunc aurea corona honeſtatum fuiſ-

ſe, an uero oporteat eum de gradu dignitatis deijcere? & ti bi, cum falſa dixeris, & rogationem contra leges ferre auſus fueris, num conuenit iudicia illudere, an pœnam ciuitati pendere? De publicis uero delictis apertius dicere conabor. ac intelligo quidem Demoſthenem, cum ipſis loquendi facultas dabitur, enumeraturum uobis coràm, quòd quatuor fuerint in ciuitate tempora, quibus ipſi Rempublicam adminiſtrauerunt, quorum unum & primum, quemadmodum ego quidem audio, recēſet, illud.ſ.quo tempore cum Philippo pro Amphipoli pugnabamus. hoc autem tempus pace & ſocietate contracta deſignat. quam Philocrates Agnuſius rogauit, atq; hic ipſe unà cum eo, ut ego oſtendam. Alterum tēpus fuiſſe ait, quo pacem fecimus ad illam uſq; uidelicet diem, qua Orator ipſe, cum pacem, qua ciuitas gaudebat, euertiſſet, de bello mouēdo rogationem tulit. Tertium tempus fuit, quo uſq; ad cladem in Cheronea acceptam pugnauimus. Poſtremum uero tempus, quod nunc præſens imminet, hæc tempora cum recenſuerit, me, ut audio, eſt appellaturus ac rogaturus. cuius'nam ex his quatuor temporibus ipſum accuſem, & quando ipſum dicam non è Republica in ea uerſatum fuiſſe, ac ſi reſpondere noluero, ſed capite obuoluto aufugero, ſe, ait, faciem meam detecturum, huc accedendo, & in hoc ſuggeſtum me reducturum, ac coacturum ut reſpondeam. Ne is igitur ui utatur, ac ut uos rem prænoſcatis, ego tibi reſpondeo Demoſthenes, & in conſpectu iudicum & aliorum ciuium, quotcunq; iam, aliunde cum huc conuenerint, circumſtant & etiam Græcorum, quibus cura eſt præſenti iudicio intereſſe. uideo autem non paucos hic adeſſe, uerum

ſe, uerum quot nemo unquam ad publicam cõtrouerſiam plures conueniſſe recordatur, reſpondeo, quòd te omnium pariter quatuor temporum accuſo, quæ tu diſtinguis. Atq;, ſi dij uoluerint, & iudices æquo animo nos audierint, et ſi ego eorum meminiſſe potuero, quorum ſum tibi ualde conſcius, ſpero me iudicibus oſtenſurum, ſalutis, quam habet ciuitas, Deos fuiſſe authores, ac eos, qui humane & moderate res ciuitatis tractarunt, omnium uero calamitatum Demoſthenem authorem fuiſſe, & hoc ordine dicendi utar. Primum quidem de primo tempore dicam. Deinde de altero. Tertio de eo, quod iſta inſequitur. Poſtremo de præſenti rerum ſtatu. Atq; iam me ipſum colligo ad pacis caput, quam tu & Philocrates rogaſtis. uobis enim licuiſſet ô Athenienſes, priorem illam pacem cum communi Græcorum conuentu feciſſe, ſi quidam uobis permiſiſſent, ut legationes expectaretis, quas illo tempore in Græciam miſeratis, ut eam hortaremini participem eſſe Græcorum conuentus aduerſus Philippũ ac tempore procedente, ut ex illorum uolũtate Græciæ principatum nanciſceremini, & his priuati fuiſtis per Demoſthenem & Philocratem, ac per horum corruptelas, quas acceperunt aduerſus Rempublicam ueſtram conſpirando. Quòd ſi aliquibus ueſtrum huiuſmodi Orationem audientibus repente ea uiſa fuerit incredibilis, ad eum modum reliquam audientiam impartiatis, quemadmodum, cum de pecunijs conſumptis diutius inter ſubſellia quæſierimus, ſi per nos ad ratiocinationem deuentum fuerit, cum prauam tamen opinionem de rationibus ipſis è domo in forum attuliſſemus. poſtea uero quàm ratio inita ſubductaq; fuerit, nemo ueſtrum ita

eſt natura obtuſus, ut non abeat illud confeſſus, atq; conſentiens pro uero, quod ratio ipſa ſubduxerit. ita quoq; nunc audientiam concedite, quamuis aliqui ueſtrum huiuſmodi è domo prius in forum opinionem attuleritis. Quòd igitur Demoſthenes nihil unquam dixerit pro Philippo, ac cũ Philocrate non conſpirauerit, ſi quis ita animo conceperit, neq; abſoluat, neq; condemnet, prius quàm rem audiat, neq; enim id iuri congruit. At ſi me breuibus quidem tempora recenſentem, ac decretum, quod ſimul cum Philocrate Demoſthenes rogauit, exhibentem audieritis, ſi ipſa ueritatis ratio Demoſthenem euicerit, qui cum plura tulerit de Philocrate decreta de pace & ſocietate ab initio ineũda, qui maximo cum dedecore Philippum adulauerit, qui legatos ab eo uenientes non expectauerit, qui populo author fuerit, ne in publico Græcorum conuentu pax fieret, qui Cerſobleptem Thraciæ Regem uerum amicum & ſocium ciuitatis noſtræ Philippo dedititium reddiderit, ſi hæc uobis palàm fecero, illud modeſte à uobis deprecabor, ut mihi per Deos aſſentiamini. primum illud ex quatuor temporibus, haud recte ſcilicet ipſum Rempublicam adminiſtraſſe. Dicam unde uos hoc maxime aſſequemini. Retulit ad Senatum Philocrates, ut liceret Philippo, huc mittere caduceatores & legatos, qui de pace agerent & ſocietate. Hoc decretum quoniam contra leges latum eſſet, inſtituta eſt accuſatio. cum ueniſſent tempora accuſationis in iudicio proſequẽdæ, Lycinus, qui accuſationem inſtituerat, eam perſequebatur, Philocrates decretum defendebat, Demoſthenes autem patrocinium ſimul præſtabat, abſolutus eſt Philocrates. poſt

hæc uenit tempus, quo Themiſtocles prætor deſignatus fuit, ac tunc Demoſthenes Senatoria dignitate præditus Senatum ingreditur, ad quam dignitatem non ſortitione, non electione aſſumptus fuerat, ſed eam de induſtria emerat, ut toto tempore, quo futurus eſſet in Senatu, omnia pro uoluntate Philocratis & faceret & diceret, ſicut res ipſa docuit. obtinet autem Philocrates aliud decretum, quo cautum fuerat, decem legatos elegendos fore, qui irent ad Philippum, & ab eo peterent, ut huc totidem legatos cum ſumma poteſtate pro pace ineūda mitteret. ex his unus erat Demoſthenes, qui cum inde in hanc ipſam urbem reuerſus fuit, pacis laudator erat, & reliquis collegis in legatione, itidem ut facerent, probabat, ac ſolus è Senatoribus cum caduceatore ac legatis à Philippo miſſis fœdus ſanciendum fore rogauit, ea referens ad Senatum, quæ Philocrati placebant, Philocrates enim facultatem præbuit, ut huc caduceatores & legati à Philippo mitterentur, Demoſthenes uero, ut cum legatione fœdera ſancirentur. quæ uero hæc conſecuta ſunt, quæſo mihi animū ueſtrum diligenter attēdite. tractabantur nō per reliquos legatos, qui in multis poſtea à Demoſthene ex mutatione calumnia ſunt affecti, ſed per Philocratē et Demoſthenem, & merito quidem, cum ſimul legationem agerent, ac decreta ſimul rogarent. Primum quidem fecerunt, ꝙ uobis expectandi non eſſent legati, quos emiſſeratis, ut Græciam cōtra Philippum incitarent, & id fecerunt, ne ſimul cum alijs Græcis, ſed ſeparatim pacem faceretis. Deinde quidem, ꝙ non pacem ſolum, ſed & ſocietatem fieri cum Philippo decerneretis, ac id quidem fecerunt, ut ſi aliqui ueſtris copijs confiſi

fuiſſent, ad ſupremam deſperationem deuenirent, cum uiderēt uos ipſos, qui cæteros ad bellum hortati eſſetis, domi non pacem tantum, ſed & ſocietatem decretis ueſtris ſanxiſſe. poſtremo ut Cerſobleptes Thraciæ Rex ne fœderibus coprehenſus, ne ue ſocietatis ac pacis aliquid cum eo commune eſſet, iam enim exercitus aduerſus eum fuerat imperatus, hæc certe cum mercatus fuiſſet Philippus, nemini iniuriam faciebat: antequam enim fœdera & conuenta ſancirentur, inuidioſum non erat, ſi, quæ in rem ſuam eſſent, procurabat. atqui Reſpublicas prodiderant, & cum Philippo communes fecerant, graui animaduerſione digni erant, Demoſtenes enim, qui ſe nunc ait Alexandrum, & tunc Philippum odio habere, cum mihi exprobraret Alexandri hoſpitalitatem, rogat decretum, auferendo tempora ciuitatis, Conſules concionem cogere debere. VI. Idus Februarij, cum tunc ſacra Aeſculapio fierent, ac decreti præludium habebat, in feſto die, qua die nemo prius recordaretur eiuſmodi quicquam factū fuiſſe, aliquam tamē excuſationem cum attuliſſet, ut uidelicet, inquit, ſi Philippi legati iam aduenïſſent, quàm citiſſime populus deliberare poſſit de legatis ad Philippum mittendis, cum ij nondum præſentes eſſent, concionem præoccupauit, tempora ueſtra præcidit, & negotium accelerauit, ne ſimul cum alijs Græcis, ſi legati ueſtri reuertiſſent, ſed ſoli pacem faceretis. poſt hæc autem Athenienſes cum Philippi legati ueniſſent, ueſtri autem receſſiſſent, ut Græcos contra Philippum concitarent. tantum aliud decretum rogat Demoſthenes, in quo ſcribit non de pace tantum, ſed & de ſocietate, uos non expectato ueſtrorum legatorum aduentu delibe-

raſſe debere, ſed ſtatim aduenìente decimaoctaua & decima nona die poſt Bacchanalia, *quæ in urbe celebrantur. q̃ autem uera dicam audite decreta.* DECRETA. *Vt uero* Athenienſes Bacchanalia *feſta præteriſſent, & coactæ fuiſſent conciones, in earum priori decimaoctaua die latum eſt ſcitum commune ſociorum, cuius capita breuiter ego recenſebo. primum quidem de pace tantum uobis deliberare licere, nomen autem ſocietatis omiſerunt, non q̃ obliti eſſent, ſed q̃ pacem fieri, id ratione neceſſitatis magis, quàm honeſtatis, aggrediendum eſſe arbitrarentur. deinde cum mederentur corruptelæ* Demoſthenis, *recte ei rei obuiarunt, ſiquidem ipſi decreto adiecerunt cuilibet* Græcorum *infra trimeſtre, ut ſe in eadem columna deſcribi facerent ſimul cum* Athenienſibus, *licere, & fœderum participes eſſent ac conuentorum, quod cum facerent, duo maxima prauiderant. primum quidem igitur, ut tempus trimeſtre, quod ſufficeret uſq; ad aduentum è* Græcia *legationum, ei rei ſubminiſtrarent. deinde ut* Græcos *ciuitati beneuolos redderent, ſi communem conuentum cum eis haberent, quibus ex rebus fiebat, ſi conuenta non obſeruarentur, ne ſoli nos, ne imparati bellum gereremus, quæ uos in præſentia ut patiamini, id factum eſt per* Demoſthenem. *q̃ autem uerum dicam cognoſcetis, ſi ipſum ſcitum audieritis.* SCITVM SOCIORVM. *Huius decreti fateor me patronum fuiſſe & defenſorem, ac omnes, qui priore concione ſuggeſtum aſcenderunt, & populus inde receſſit opinione iſta imbutus, q̃ ſcilicet pax faciẽda eſſet. de ſocietate autem, q̃ magis è re eſſet propter* Græcorum *imitationem, ut de ea conſilium ne fieret, cum illa de-*

liberatio communis futura eſſet omnium Græcorum. Nox in medio cum interceſſiſſet, ac poſtridie eius diei in concione adeſſemus, tunc cum Demoſthenes ſuggeſtum præoccupaſſet, ac nemini ex alijs facultatem loquendi faceret, orationes, quæ heſterna die habitæ fuiſſent, nihil utilitatis allaturas dicebat, niſi itidem hoc ipſum pſuaſum haberent Philippi legati, atq; dicebat, ſe pacem non cognoſcere ſociorum abſentium, neq; admitti oportere aiebat, & uerbi quidem recordor, ut loquutus eſt, propter iniucunditatem dicentis ſimul & eius nominis, q̃ ſocietas pacem abrumperet, neq; Græcorum cunctationes expectandas fore, ſed ipſos uel bellum ſubire, uel pacem ſeparatim facere oportere. ac poſtremo cum ad ſuggeſtũ euocaſſet Antipatrũ, interrogationẽ quãdã de eo rogauit, cũ illũ, quæ diceda eſſent, præmonuiſſet, ea uera ante docuiſſet, ad quæ in perniciem Reipu. rñderet tãdẽ hæc ſupiora fuerũt, ui aſſerẽte Demoſthene eius oratione. et Philocrate decret tũ rogãte, ĩquod uero ipſis reliquũ erat, Cerſobleptem ſcilicet & Thraciæ regionem dedititiam feciſſe, atq; hoc ipſum VII. Calendas Martij, peregerunt, priusquàm Demoſthenes in poſteriorem legationem proficiſceretur ad iuramenta pacis accipienda, nam qui odio habere Alexandrum & odio habere Philippum præ ſe ferebat, is Orator bis egit legatum pro uobis in Macedonia, dum ei ne ſemel quidẽ agere licuiſſet, qui modo ſuaſerat Macedones fore contemnendos, ſedens in concione ea inquam, quæ coacta fuerat VII. Calẽd. Martij, cum eſſet præſes ipſe conſilij, Cerſobleptem dedititium conſulto reddidit unà cũ Philocrate, clàm enim nobis Philocrates cum faceret, in decreto ad reliquos uerſus il-

lud adſcripſit, quod Demoſthenes pro concione confirmauit. adſcriptum enim fuerat, ſociorum conſeſſores iuramēta hac ipſa concionis die Philippi legatis præſtare debere. à Cerſobleptę, autem conſeſſor nemo conuenerat, cum uero ſcripſiſſet conſeſſores iurare debere, Cerſobleptem, qui non conſederat de fœderibus excepit. q̄ autem uera dicam, mihi recita, quis fuerit is, qui hæc ſcripſerit, & quis hæc, qui ueluti præſes, confirmauerit. DECRETVM, PRAESES. Pulchra ô Athenienſes pulchra res eſt Rerumpublicarum uigilia, eſt enim immutabilis, & quæ non conſentit his, qui in Republica ſe transfugas faciunt, ſed eam populo poteſtatem condonat, ut cum uoluerit, eos, qui tam diu mali cum fuerint, mutatione quadam exiſtiment ſe bonos eſſe, eos inquam agnoſcat. Mihi uero ſupereſt aſſentationem ipſius ꝑcurrere, Demoſthenes quippe cum ꝑ annum conſulem in Senatu egiſſet, nullum unquam uiſus fuit legationem ad primas ſedes inuitaſſe, ſed eo tantum tempore, ac tunc primum quidem in primis ſedibus legatos collocauit, & puluinos ſubiecit, et lectos purpureos ſubſtrauit, ac ſimul luce palàm legatis in Theatrum præiuit, ita ut propter eius impudentiam & aſſentationem exſibilaretur, & cum Thebas receſſerunt, eis tria mulorum iuga conduxit, & legatos ipſos Thebas deduxit, ac ita, ut ciuitas irrideretur, effecit. ut uero in rei argumento ꝑſiſtam, ſume mihi decretum, qd' latum fuit de primis ſedibus. DECRETVM. Is igitur ô Athenienſes tantus ac tam immoderatus aſſentator primus qdem, cum per ſpeculatores à Charidemo miſſos Philippi mortem reſciuiſſet, ac diuinum inſomnium ſibi cōmentus eſſet, quaſi nō à Charidemo

rem didiciſſet, ementitus eſt, ſed à Ioue atq; Minerua, quos Deos cum in ſequenti die peieraſſet, noctu tamen ait ſecum ſermocinatos eſſe, & quæ futura forent, prædixiſſe, ſeptima autem abhinc die cum eius filia à uita diſceſſiſſet, antequam eam lugeret, & ei parentalia faceret, capite coronato & induto candido pallio ſolennia ſacrificia peragebat, ac leges legibus aduerſas rogabat, unicam miſer ac primam gnatam patrem ipſum iterum ac tertio appellantem cum amitteret, atq; non exprobro calamitatem, ſed mores percunctor. qui enim odio habeat filios, et pater ſit malus, nunquam erit Reipublicæ bonus adminiſtrator, neq;, qui chariſſima & familiariſſima corpora minime dilexerit, unquam uos, alieni cum ſitis, pluris habebit. & qui priuatim iniquus eſt nunquam publicis in rebus æquus erit arbiter. neq; is, qui domi peruerſus eſt, unquam in Macedonia, in legatione honeſtus & probus fuit. non enim mores, ſed locum tantum mutauit. quomodo ergo ad iſtam rerum mutationem deuenit? hoc enim eſt alterum tempus, & quænam eſt cauſa, quod Philocrates ab eademmet adminiſtratione rerum, quam geſſit Demoſthenes, crimine perduellionis damnatus fuerit in exilium, Demoſthenes autem præſes conſtitutus eſt, ut aliorum ſit accuſator? & quo pacto tandem in has calamitates nos ſceleſtus homo detruſerit, hæc iam maxime audiẽda fore, dignum exiſtimo. Quamprimum enim Philippus intra Pylas uenit, & Phocidis urbem præter omnium opinionem euertit, Thebanos uero, ut tũc uobis uidebatur, primo tempore. deinde ueſtris bonis potentes reddidit, uos autem ex agris perterriti uaſa intra urbem conuexiſtis, maximi horum authores fue-

runt legati, qui pacis cauſa in legationem ierant, multo uero maxime aliorum Philocrates & Demoſthenes, non ſolum qua legationem obiuerint, ſed q decreta tulerint. euenit autem per hæc tempora, ut Demoſthenes & Philocrates inter ſe aliquantulum diſſentirent pro his fermè quorum cauſa uos ſuſpicati eſtis inter ſe eos diſſidiſſe, eiuſmodi autem cum orta eſſet diſſenſio ob ei inſitam uitioſitatem, quæ iam poſt hæc ſecuta fuere, cum timore et obtrectatione, quam gerebat aduerſus Philocratem largitionis cauſa, ad Senatum referebat, ac illud certe exiſtimabat, ſi collegarum in legatione et Philippi accuſator conſpiceretur, Philocrates uero ſi manifeſto de medio tolleretur, reliqui autem collegæ ſi periclitarentur, ſe populo probatum fore, ac cum amicorum proditor fuiſſet & uir malus, fidelem Reipublicæ fuiſſe uiſum iri. Cum autem, qui Reipublicæ propugnatores erant, illud conſpicerent, hilari ac placido animo eum in juggeſtum euocabant, ſolum Demoſthenem ciuem Reipublicæ incorruptum appellantes, hic uero prodiens exordia belli & tumultus in eos immiſit. is enim ô Athenienſes ille eſt, qui primus murum ſerrium inuenit, & Doriſcum, & Ergiſcem, & Murgiſcem, ac Ganū et Ganica loca, quorum ne nomina quidem prius noueramus, & eó res noſtras adduxit, atq; ita conſtituit; ut ſi Philippus legatos non mitteret, ciuitatem noſtram ab eo contemni diceret, ſi uero mitteret, eos ad uicem ſpeculatorum mitteret non legatorum. q ſi peteret controuerſias in aliquam æqualem & ſimilem ciuitatem cōpromitti, eius non fore æquum arbitrium dicebat uobis & Philippo. Alloneſum nobis dabat Philippus, hic uero repugnabat, ne eam acciperetis, ſi

daret, non item ſi redderet, de ſyllabis diſceptando. Atq; poſtremo cum eos coronaſſet, qui unà cum Ariſtodemo in Theſſaliam & Magneſiam militauerant aduerſum ea, quæ de pace conuenta fuerant, pacem quidem fregit, calamitatem autem & bellũ parauit, certe. atqui æneis & adamãtinis muris, ut ipſe ait, regionem noſtram cinxit Eubœēſium & Thebanorum ſocietate. uerum ô Athenienſes circum hæc tria, maxima iniuria affecti eſtis, & maxime id ignoraſtis, cum autem properem, ut dicam de magna Thebanorum ſocietate, ut loquar ex ordine, primo de Eubœenſibus mentionem faciam. uos enim ô Athenienſes, cum multis & magnis in rebus iniuria affecti eſſetis à Mneſarcho Chalcidenſe Calliæ & Tauroſthenis patre, quos iſte nunc mercede accepta ſcribere audet eſſe Athenienſes, itidemq; à Themiſone Eretrienſi paſſi eſſetis, qui Oropum, pax cum eſſet, à nobis abſtulit, harum iniuriarum cum ſponte memoriam deleuiſſetis, poſtea quàm Thebani in Eubœam expeditionẽ feciſſent, tentarentq; ciuitates in ſeruitutem redigere, per quinq; dies ipſis opitulati eſtis & nauibus & pedeſtribus copijs, & prius quàm trigeſimus dies eius diei laberetur. Eubœæ imperiũ adepti Thebanos ſub pactis conuentis dimiſiſtis, ac ciuitates ipſas & Reſpublicas recte & iuſte reddidiſtis, ipſis contracta fiducia eas commendando, rati iuſtum non eſſe, cum illi Athenienſium fiduciam ſecuri eſſent, ut iniurias ad memoriam reuocaretis, & cum tantis beneficijs Chalcidenſes à uobis affecti eſſent, non pares uobis gratias reddiderunt. At quamprimum in Eubœam expeditionem feciſtis, ut Plutarcho ſuccurreretis, primis quidem ſaltem diebus ſe uobis amicos eſſe ſimula

bant, cum primum uero in Lamynas uenimus, & montem Cotylæum appellatum ſuperauimus, tunc Callias Chalcidenſis, quem Demoſthenes mercede accepta pro amico oppignerabat, cum uideret exercitum Athenienſem inter quædam difficilia loca cõcluſum, unde niſi pugnando uictores exirent, regrediẽdi facultas non dabatur, neq; auxilij ſpes erat uel terra uel mari, cum exercitum ex uniuerſa Eubœa coegiſſet, et à Philippo accitis copijs, cum frater eius Tauroſthenes, qui nunc omnium dexteras prehenſat, & omnibus arridet, Phocenſes milites conductos traieciſſet, aduerſum uos proceſſerunt utpote nos de medio ablaturi, & niſi certe Deus aliquis exercitum primũ ſeruaſſet, deinde milites ueſtri, pedeſtresq; ac equeſtres uiri ſtrenui ad locum in Lamynis equorũ excurſioni deſtinatum ſtataria pugna ſuperiores cum facti fuiſſent, hoſtesq; ſub pactis conuentis dimiſerint, ciuitas ueſtra eo in periculo fuit, ut turpiſſima paſſa fuiſſet. Quòd enim aduerſa in bello eueniant, id malum non eſt, ſed cum quis ſpe potiundi aduerſariorum ſe indignorum fruſtretur, & in periculo poſitus fuerit, merito dicendum eſt eius duplo maiorem eſſe calamitatem, uerum uos, cum tam grauia paſſi eſſetis, rurſus eis reconciliati eſtis. A uobis Callias Chalcidenſis, parum temporis cum intermiſiſſet, indulgentiam conſecutus ad ipſius naturam reuerſus eſt, Eubœẽſem autem conuentum in Chalcidẽ uerbo coegit, facto autem Eubœeam aduerſus uos munitam reddidit, ſibi quidem tyrannidem præcipuam uendicando, ac cum ſideret eius tyrannidis propugnatorem habere Philippum, iuit in Macedoniam, et unà cum eo circuibat, & unus è ſocijs Philippi appellabatur, iniuria autem cum af

feciſſet Philippum, & inde refugiſſet ſeſe alio recipiēs Thebanis ſuppoſuit, ab eisq́; cum defeciſſet, & plures motus agitiſſet quàm Euripus, cuius eſt accola, in medias cadit Thebanorum & Philippi inimicitias, incertus uero quid de ſe ſtatueret, ac iam aduerſus eum exercitu imperato, unam ſpem ſalutis reliquam uidebat, ut iureiurando ſi populum Athenienſem, eum ſocium appellando, adegiſſet, ipſi ſuccurſurus foret, ſi quis aduerſus eum expeditionem faceret, id quod manifeſto futurum erat, niſi uos prohibuiſſetis. hæc cum excogitaſſet, huc mittit legatos Glaucetem & Empedonem ac Diodorum ſtadij curſorem, ſpem nouam populo afferentes, Demoſtheni autem argentum, & eius aſſeclis, tria autem erāt, quæ iſte ſimul mercatus eſt. primum quidem, ut certus redderetur de ſocietate ueſtra, nihil enim medium erat, ſi populus priorum iniuriarum recordatus ſocietatem repudiaſſet, ſed ei reſtabat, uel ex Chalcide aufugere, uel, cum omnibus eſſet deſtitutus, emori, tot copiæ & à Philippo & à Thebanis aduerſus eum militabant. Deinde ei, qui de ſocietate rogationem tulit, merces acceſſit, ne Chalcidenſes Athenis in conuentu eſſe tenerentur. poſtremo quidem, ne tributa conferrent, atq; alicuius ex his propoſitis minime factus eſt compos Callias, ſed is, qui odio habet tyrannos, Demoſthenes, ut ipſe ſimulat, quem ait Cteſiphon dicere ea, quæ ſunt è Republica, uerum is ciuitatis tempora diuendidit. ſcripſit enim in ſocietate, nos auxiliari Chalcidenſibus oportere, ac uerbo pro his inflexo, acclamationis gratia adſcripſit, Chalcidenſes ſuccurrere debere, ſi quis iret in Athenienſes, præfecturas autem & tributa, ex quibus bellum futurum eſſet ualidius, fun

ditus uenũdedit, honeſtiſſimis uerbis actiones turpiſſimas de-ſcribendo, atq; oratione uos ad id impellendo, ut Græcis prius oporteat ciuitatem auxiliari continue id deprecantibus, deinde quidem ſocietates cõtrahere, poſtea ſcilicet quàm Græci de uobis optime meriti fuerint. ut autem pernoſcatis q̧ uera dicam, cape mihi Calliæ ſcripturam & ſocietatem, & recita decretum. DECRETVM. *Nondum igitur hoc graue eſt, ſi tot tempora diuendita fuerunt & confeſſiones & tributa, uerum hoc uobis multo grauius uidebitur, quod dicturus ſum, ad eam enim prouectus eſt Callias inſolentiam & auaritiam,* Demoſthenes *uero, quem laudat Cteſiphon, ad eam corruptelam, ut tributa ex* Oreo & *ex* Eretria *decem ſcilicet talenta uobis ſpectantibus, ſentientibus, intuentibus cõpilauerint imprudenter, ac eos qui è ciuitatibus apud uos conſeſſores erant à uobis quidem ſeduxerint, rurſus uero in* Chalcidem & *conuentum* Euboicum *uocatum conduxerint. quo autem modo id fecerint & quibus dolis malis, ea nõ indignum erit recenſuiſſe, acceſsit ad uos quidem non per legatos, ſed ipſemet* Callias, & *in concionem prodiens uerba recitauit à* Demoſthene *præparata.* Dixit *enim q̧ uenit nuper ex* Peloponneſo, & *q̧ tributum collegerat ad ſummam centum talentorum contra* Philippum, *et ratiocinatus fuit, quantum ſingulos contribuere oporteret,* Achiuos *quidem omnes &* Megarenſes *ſexaginta talenta, omnes autem* Eubœæ *ciuitates quadraginta, ex his quidem pecunijs & naualem & pedeſtrem exercitum comparari poſſe, ac pleroſq; alios Græcorum ſupereſſe, qui communiter contribuere deſiderent, ita ut neq; pecuniarum neq; militum futura eſſet indigentia, &*

hæc quidem manifeſta eſſe dicebat, aiebat uero & quaſdam alias actiones occultas ſe agere, & earum nonnullos è ciuibus ueſtris teſtes eſſe, atq; tandem nominatim Demoſthenem denotauit, petebatq; ut hic ſimul atteſtaretur, is uero ac ualde quidem grauiter prodiens & Calliam ſummis laudibus proſecutus eſt, & arcani ſimulauit ſe fore conſcium, legationem autem, quam in Peloponneſum obiuerat, & quam ex Acarnania peregerat, aiebat ſe uelle uobis referre; ea autem ipſi uerborum ſumma fuit, omnes Peloponnenſes à uobis ſtare, omnes autem Acarnanes ſe conſtitutos habere aduerſus Philippum, pecunias uero ad ſupplementa centum nauium celerum ipſos fore penſitaturos, & ad decem millia militum pedeſtriũ et equeſtres mille, ad hæc uero ex delectu ciuitatum copias affuturas, ex Peloponneſo quidem plus quàm duos mille armigeros, ex Acarnania autem alios totidem, & ab his quidem omnibus, uobis imperium tradi, ea uero non longius in tempus producenda fore, uerum ad ſextumdecimum Calend. Decembris ab ipſo in ciuitatibus edictum eſſe, & denunciatum, omnes ut Athenas ſub plenilunium conſeſſuri conuenirent, & hunc quidem morem ſibi peculiarem facit non communem. Cæteri enim petulantes cum quid mentiuntur, minus determinata & obſcura dicere conantur timentes ne redarguantur, Demoſthenes quidem cum quid petulanter proponit, primum etenim iuramento adhibito mentitur, exitium ſibi imprecando. deinde quæ nunquam futura fore exacte nouit, audet tempore dinumerato aſſerere, quando ea ſint euentura, atq; quorum corpora nunquam aſpexit, horum nomina recenſet, rapiens auditores ad aſſenſum, dum

eos imitatur, qui uera dicere conſueuerunt. proptereaq́; maxime dignus eſt, ut odio habeatur, quoniam prauus cum ſit, bonorum quoq; animi iudicia contaminat. hæc quidem cum diceret, ſcribæ tradit decretum, ut legeret, Iliade certe productius, magis autem uanum quàm eius uerba, quæ effutire, & quàm eius uita, quam uiuere conſueuit, plenum quippè pollicitationibus nunquam euenturis, & exercitibus nunquam colligendis. uos autem cum procul à peculatu abduxiſſet, & rerum expectatione ſuſpenſos reddidiſſet, ac tũc iam contorſiſſet, rogationem tulit, præſcribens legatos ad Eretriam fore deligendos, qui Eretrienſes rogent, & ualde quidem eos rogare oportebat, ne amplius uobis penſionem darent quinq; ſ.talenta, ſed Calliæ, ac rurſus alios fore in Oreum ad Oreitas legatos deſtinandos, qui eos exorarent, ut ſibi & Athenienſibus eundem amicum & hoſtem fore putare uellent. deinde uidetur ad hæc omnia in decreto peculatus gratia adiéciſſe, legati ipſi ut poſtulent ab Oreitis, ne uobis quinq; talenta darent, ſed Calliæ. quòd autem uera dicam auferendo arrogantiam, triremesq́; & petulantiam, lege, & attinge peculatum, quem ſceleſtus & execrandus homo perpetrauit, quem Cteſiphon ait in decreto & factis et Oratione de populo Athenienſe optime meritum eſſe. DECRETUM. Igitur triremes & exercitum pedeſtrem & plenilunium & conuentus uerbo audiuiſtis, tributa autem ſociorum decem ſ.talenta re uera perdidiſtis. mihi reſtat, ut dicàm, quòd trium talentorum mercedem cum accepiſſet hanc tulerit rogationem Demoſthenes. unum quidem ex Chalcide à Callia accepit. alterum ex Eretria à Clitarcho tyranno. ter

tium autem ex Orco. proptereaq; diuulgatus fuit cum Orei- tæ uiuant in populari ſtatu, & omnia agãt ex decreto. cum enim ex bello geſto aduerſus Philippum *exhauſti eſſent, et in ſumma inopia conſtituti,*Gnoſidemũ Charigenis,*qui in* Oreo *aliquando præſes fuerat, filium ad ipſum legatum mittunt, cum deprecaturum, uti talentum ciuitati remitteret, ac ſi- gnificantem, ci ſtatuam æneam in* Orco *erectam iri.* Hic *cer te* Gnoſidemo *reſpondit, quòd minimo quodam ære non indi gebat, talentum per* Calliam *ſe exacturum.* Oreitæ *dum ur gerentur, & ipſis non admodum facultas ſuppeteret, pro ta lento publicos prouentus ipſi oppignerarunt, & in fœnus lar gitionis drachmam menſtruam pro quaq; mina* Demoſtheni *penſitarunt, quouſq; ſortem traderent, & hæc peracta fue re ex populi decreto. quòd autem uera dicam ſume mihi de- cretum* Oreitarum. DECRETVM. Hoc *enim de- cretum* Athenienſes *in ciuitatis noſtræ dedecus redundat, ar- gumentum autem non paruum adminiſtrationum* Demoſthe- *nis in* Republica. Manifeſta *uero eſt accuſatio* Cteſiphontis. *is enim, qui ita turpiter corruptus ſit, fieri non poteſt, ut uir bonus fuerit, quod & iſte auſus fuit in decreto eloqui.* Ter- *tium iam ſubſequitur tempus omnium maximè acerbum, in quo* Demoſthenes Græcorum *& ciuitatis actiones per- didit templum quidem delphicum impietate conſtuprando, pro iniuſta uero & iniqua* Thebanorum *ſocietate rogatio- nem ferendo.* Exordium *autem dicendi faciam ab ipſius faci- noribus aduerſum* Deos *patratis.* Eſt *enim* Athenienſes *pla- nities quædam* Cirrhea *uocata & portus nunc deteſtabilis & execrandus appellatus, hanc aliquando regionem inco-*

luerunt

fuerunt Cirrhæi & Acragallidæ gentes maxime exleges, qui in templum Delphicum, & donaria impietatem exercebant, & in Amphictyones peccabant. Cum autem (ut fertur) maiores ueſtri præſertim, deinde & reliqui Amphictyones propter res perpetratas, id indigne ferrent. Oraculum à Deo petierunt, quo ſupplicio huiuſmodi homines afficere oporteret, & ipſis uates reſpondit, Cum Cirrhæis & Acragallidis die noctuq; bellandũ fore, ipſorumq; regionem depopulandam, & eos captiuos factos Apollini Pythio, & Dianæ & Latonæ, & Mineruæ, quæ omnis otij curam habet, conſecrandos, et hanc regionem neq; ipſis neq; alij colendam permitti oportere, Amphictyones uaticinationem cum accepiſſent, Solone Athenienſe Decretum rogante uiro & in ferendis legibus primario, & in poeſi ac philoſophia exercitato, militandum fore aduerſus conſceleratos, ex Dei oraculo decreuerunt, ac collecto exercitu, qui ſatis eſſet, ex Amphictyonibus, homines oppreſſerunt eos in captiuitatem redigendo, & portus iniectis glebis exaggerarunt, & ipſorum ciuitatem, erutis fundamentis, ſubuerterunt, regionemq; ipſorum iuxta Oraculum conſecrarunt, & ad hæc ſolenni iureiurando adacto ſe obſtrinxerunt, ut neq; ipſi ſacram terram colerent, neq; alij permitterent colendam, ſed quòd Deo & Terræ ſacræ & manibus & pedibus, ac totis pro uiribus auxilium laturi eſſent, neq; ipſis ſatis fuit, hoc ſolũ iuſiurandum emiſiſſe, ſed imprecationem diramq; execrationem pro his uouerunt. in execratione autem ita ſcriptum fuerat, Si quis hæc, inquit, tranſgreſſus fuerit, uel ciuitas, uel priuatus, uel natio, Apollini & Dianæ & Latonæ & Mineruæ prouidæ

conſecrator, imprecatur quoq; ne ipſis fructus terra ferat, mulieresq́; filium parentibus ſimilem ne pariant, ſed monſtra, pecudes uero ne fœtus naturaliter edant, ipſi quidem in bello iudicijs & foris uincantur, ac ut ipſi & domus, eorumq́; genus ſint execranda, ac ne unquam ſancte ſacra faciant Apollini, Dianæ, Latonæ, & Mineruæ prouidæ, neq; ab ipſis ſacrificia oblata recipiantur. quòd autem uera dicam, lege Dei uaticinationem, execrationem audiuiſtis, recordemini iuriſiurandi, quod maiores ueſtri unà cum Amphictyonibus emiſerunt. ORACVLVM, IVSIVRANDVM, EXECRATIO.

Non prius hanc turrem poteris uaſtare uel urbem
Quàm delubra Dei fiant, ex æquore nigro
Vndaq́; percurrat reſonans per littora ſacra.

Hæc execratio, & iuſiurandum, & uaticinatio adhuc quoque cum literis custodita extent, Locri, Amphiſei, magis uero ex ipſis optimates uiri, maxime exleges, planitiem coluerunt, & portum deteſtabilem ac execrandum rurſus muro cinxerunt, & inhabitauerunt, portoriaq́; ab adnauigantibus exigebant, atq; quoſdam ex Pylagoris, qui Delphos ueniebant, pecunijs corruperunt, quorum unus fuit Demoſthenes. cum einm à nobis Pylagoras creatus eſſet ab Amphiſeis mille drachmas accipit, ne aliquam de eis apud Amphictyones mentionem haberet. cum ipſo enim depacti fuere, ut in poſterum tempus ſingulo quoq; anno uiginti minas ex deteſtabilibus & execrandis illis pecunijs mitterent, ob id, ut quoquo pacto poſſet, Athenis Amphiſeorum cauſam ageret. Vnde ei magis quàm prius euenit, eo tempore, quo, ſi quem-

quam ſiue priuatum uirum, ſiue magiſtratum, ſiue ciuitatem populariter uiuentem id attigiſſet, horum quibuſq; inſanabilia uulnera impēdebant. Conſiderabitis iam, qui Dæmon & quæ fortuna illa fuerit, quæ euaſerit ex impietate Amphiſeorum. Regnante enim Theophraſto, cum eſſet ſacrificulus Diognetus Anaphlyſtius, Pylagoras uos elegiſtis & Midiam illum Anagyrrhaſium, quem uellem multis de cauſis agere in humanis, & Thraſyclem Lesbium, ac me poſt hūc tertium. nobis autem euenit, ut incolumes Delphos perueniremus, ſtatim uero Diognetus ſacrificulus febri correptus eſt, quod itidem euenit & Midiæ. Cæteri uero inter Amphictyones conſederunt. annunciabatur autem nobis ab his, qui erga ciuitatem beneuolentiam oſtendere cupiebant, quòd cum Amphiſei ſe Thebanis ſubieciſſent, eosq; incredibiliter reuererentur, ſcitum in medium attulerunt aduerſus ciuitatem ueſtram, ut populus Athenienſis quinquaginta talentis mulctaretur, quoniam ſcuta aurea ad nouum templum antequam abſolueretur appenſa haberemus, ac quòd congruum uerſum inſcripſiſſemus, Athenienſes à Medis & Thebanis, quando contra Græcos pugnabant. Cum uero me deduceret ſacrificulus, petebat, ut ad conſeſſum ingrederer, & aliquid ad Amphictyones pro ciuitate dicerem, ac ipſum ita præmonētem cum ego inſequerer, & loqui cœpiſſem, animoſiusq; ingreſſus fuiſſem ad conuentum quàm cæteri Pylagoræ, qui mecum aderant, atq; quidam ex Amphiſeis inclamaſſet homo improbiſsimus, &, ut mihi uidebatur, omnis alioquin eruditionis expers, & qui fortaſſe, ut erraret, ab aliqua furia agitabatur, principio, inquit, Athenienſes ſi ſapere uoluiſſe-

bis, mentionem nominis populi Athenienſes haberi non admiſiſſetis per hæc tempora, ſed eos ueluti ſceleſtos ex templo eieciſſetis, pariter uero Phocenſium ſocietatis meminit, quam Crobylus ille rogauerat, alia inſuper pleraq; ſatis moleſta aduerſus ciuitatem recenſuit, quæ neq; ego tunc audiendo tolerare poteram, neq; nunc ea libēter repeto. hæc autem cum audiuiſſem, ita perturbatus fui, ut in reliqua unquam uita mea, ac cætera quidem uerba prætermittam. in mentem igitur mihi uenit, ut commemorem Amphiſeorum impietatem aduerſus Terram ſacram. & cum ibi aſtarem, ita Amphictyonibus rem oſtendebam. Subiecta eſt Cirrhæa planities Templo huic & ſub aſpectu poſita, cōſpicitis, dicebam ego, Viri Amphictyones, cultam hanc planitiem ab Amphiſeis, et ex latere confecta ædificia, atq; ſuburbana, oculis luſtratis deteſtabilem & execrandum portum muris circundatum, hoſtes uos ipſi noſtis, neq; aliorum teſtimonio indigetis, portoria exegiſſe, & uectigalia collegiſſe ex ſacro portu. pariter uero iubebam, ut ipſis legeretur uaticinatio & maiorum noſtrorum iuſiurandum, execratione.ſ. facta & conſtabilita, quoniam ego quidem pro populo Athenienſe, corporeq;, & filijs, meisq; ædibus opem laturus ſum iuxta iuſiurandum Deo ipſi, Terræq; ſacræ, manibus.ſ.& pedibus, linguaq;, ac totis pro uiribus, urbemq; noſtram quoad Deos expiaturus, uos autem pro uobis metipſis æqui boniq; conſulatis. principium enim à rebus publicis eſt ſumendum. uictimæ ſunt in aris poſitæ, uidete, ut à Dijs quæ & publice & priuatim ſint profutura deprecemini, animaduertite, qua uoce, quo animo, quibus oculis, qua fiducia moti ſupplicationes

facturi ſitis, ſi hos ſceleſtos & execrationibus obnoxios impunitos dimiſeritis. Non enim per *ænigmata, ſed expreſſe in execratiõe deſcriptũ eſt et aduerſus eos, qui impietatem exercent, quam pœnam ipſos pati oporteat, & aduerſus eos, qui id fieri permiſerint. ac poſtremo, in execratione ſcriptum extitit, ut hi, qui tales non coercuerint, ſanctè ſacra ne faciant* Apollini, *neq;* Dianæ, *neq;* Latonæ, *neq;* Mineruæ *pronidæ, &* eorum *ſacrificia ne admittantur.* Eiuſmodi, *& ad hæc inſuper alia cũ ego enarraſſem, recederemq́;, & alio me transferrem ab ipſo conſeſſu, uehemens clamor & tumultus excitus eſt apud* Amphictyones, *& uerba apud eos fiebant non amplius de ſcutis, quæ nos appenderamus, ſed de* Amphiſeis *ulciſcendis. cum uero iam adueſperaſceret, prodiens præco pronunciauit,* Ex Delphicis *quicunq; adoleſcentes pubeſcerent omnes & ſerui & liberi pariter ut poſtero die ſarcula & ligones ferẽtes ad* Tytheum *ita ibi appellatũ locum conuenirent. rurſusq́; idem præco edixit, ſacrificuli, &* Pylagoræ *eundem ad locum ut accederent,* Deo *&* Terræ *ſacræ opem laturi. & ſi quidem ciuitas aliqua non adfuerit, ut à* Templo *arceretur, & ſceleſte eſſet, imprecationiq́; obnoxia. poſtero die mane acceſſimus ad locum pronunciatum, & in* Cirrhæam *planitiem deſcendimus, atq; portum cum ſolo æquaſſemus, & ædificia incendiſſemus, inde receſſimus. interea uero dum hæc ageremus,* Locri, *&* Amphiſei, *cum non procul à* Delphis *ſexaginta ſtadijs incolerent, cum armis in nos paſſim irruerunt, ac niſi curſu, uix effugiſſemus in* Delphos, *à mortis periculo non longe abfuiſſemus.*

Poſtridie Cottyphus, *qui confirmandi ſententias conſilij au-*

thoritatem habebat, concionem Amphictyonum coegit, con cionem autem uocant, cum non ſolum Pylagoras, ſed & Sacrificulos, ac etiam eos, qui ſimul ſacra peragebant, & qui Dei curam habebant, conuocauerint, tunc iam ualde admodum accuſabantur Amphiſei. plurimum uero ciuitas ueſtra commendabatur, ac ad exitum totius Orationis, decernunt, ut ſacrificuli ante proximam Pylæam ſtato tempore Pylas proficiſcerentur ſecum ferentes decretum, quatenus Amphiſei pœnas luerent pro his, quæ aduerſus Deum & Terram ſacram, & Amphictyones admiſerant. quòd autem uera dicam, recitabit uobis ſcriba decretum. DECRETUM. Cum hoc igitur decretum à nobis propoſitum eſſet in conſilio, ac rurſus populo in concione, & cum actiones noſtras populus probaret, & uniuerſa ciuitas ſibi propoſuiſſet pie agendum eſſe cum Dijs, atq; Demoſthenes pro depoſito, quod erat ab Amphiſeis apud ſequeſtrem contradiceret, egoq; in conſpectu ueſtro eum redarguerem, cum aperto ciuitatem homo lædere non poſſet, ingreſſus in Senatum, plebeq; excluſa, producit decretum in concionem, inertiam eius, qui illud tulerat, exprobrando. hoc ipſum & in cōcione confirmari obtinuit, ut populi decretum eſſet, cum iam cōcio ſurrexiſſet, & ego receſſiſſem, neq; enim id unquam permiſiſſem, ac pleriq; alij dimiſſi fuiſſent à concione, cuius decreti ſumma eſt, Sacrificulum, ait, Athenienſem & Pylagoras, qui perpetuo ad collegium Amphictyonum ituri ſunt, præſtitutis temporibus à maioribus in Pylas et Delphos proficiſci debere, decenter quidem uerbo, turpiter autem facto id decernendo. prohibet enim eos ad ſimilem conuentum

in Pylas conuenire, qui neceſſario ante ſtatum tempus fieri debebat, ac rurſus in eodem decreto productum magisq́; aptum & magis acerbum commentarium interſerit, Sacrificu lum, inquit, Athenienſem & Pylagoras, qui perpetuo ituri ſunt ad collegium Amphictyonum, participes ne fore eorum, quæ illic conſtituerentur, ſiue uerborum, ſiue factorum, aut decretorum, uel alicuius alterius actionis. id uero, participes ne fore, quid eſt? utrum uera dicam? an id quod ſuauisſimum eſt auditu? uera dicam. id enim quod ita dicitur ſemper ſuaue eſt auditu, eo pacto ciuitatem affecit, ut non ſinat iuriſiurandi uos recordari, quod maiores ueſtri ſolenniter emiſerunt, neq; execrationis, neq; diuinæ uaticinationis. Nos quidem igitur Athenienſes domi manemus ꝑpter huiuſmodi decretum, alij uero Amphictyones in Pylas conuenere, præter unam ciuitatem, cuius neq; ego nomen dicerem, niſi calamitates, quæ ipſi acciderunt eiuſmodi eſſent, quales nemo Græcorum unquam paſſus fuit, & cum coacti eſſent unà, decreuere expeditionem faciendam eſſe contra Amphiſeos, Imperatoremq́; delegerunt Cottyphum Pharſalium, qui tunc conſilij ſententias confirmandi poteſtatem habebat, cum in Macedonia nō diuerſaretur Philippus, uerum neq; in Græcia præſens eſſet, ſed apud Scythas, ita procul aberat, quem ſtatim maxime audebit dicere Demoſthenes, quòd ego aduerſus Græcos induxerim, ac cum prima expeditione proficiſcerentur aduerſus Amphiſeos, ualde quidem modeſte ſe habuerunt. pro maximis enim facinoribus, eos pecunijs mulctarunt, et has quidem præfixo tempore, ut Deo exoluerent, ſtatuerunt, ac ſceleſtos quidem patratorum authores in exilium miſerunt,

eos uero, qui pietatis cauſa exulauerant, domum reduxerunt. poſtea uero quàm mulctas Deo non intulerũt, ſceleſtosq; reduxerunt, & pios opera Amphictyonum reuerſos eiecerũt, ita poſteriorem aggreſſi ſunt aduerſus Amphiſeos expeditionem. multo tempore poſtea reuertente Philippo ab expeditione in Scythas, ac Dij nobis cum tradidiſſent pietatis tutelam, Demoſthenis autem corruptela ad id impedimento eſſet, an non Dij nobis prædixere? non ante nobis ſignificauere, ut caueremus? ac ſi humana lingua eſſent loquuti, nullam ego unquam à Dijs magis certe ſeruatam ciuitatem uidi. ab Oratoribus autem quibuſdam magis auerſam, non ſatis euidens inter myſteria ſignum fuit, ut obſeruaretur, obitus. ſ. eorum, qui myſteriorum curam habebant? non'ne qui ob iſta uobis adiutor erat, ante pronunciauit, ut caueretis? atque ut hos in Delphos mitteretis, qui Deum rogarent, quid'nam agēdum eſſet? Demoſthenes uero refellebat, aiendo Pythiam à Philippo ſtare, imperitus cũ exiſtat, & ea poteſtate fruatur, qua ſibi à nobis conceſſa pollet. non'ne poſtremo nefandis ac execrandis ſacrificijs milites in manifeſtum periculum emiſiſti? at qui paulo ante auſus eſt dicere, quòd ea propter Philippus regionem noſtram non adiuit, quoniam ipſi ſacra nõ bene ſucceſſerãt. qua igitur poena dignus es affici ô Græciæ lues, ſi uictor profectus non eſt in regionem eorum, qui deuicti fuerant, quoniam ei ſacra nõ bene ſucceſſerant. tu uero cum neq; prius aduertere uelles ad ea, quæ futura eſſent, anteq̃ ſacra tibi bene ſuccederent, milites emiſiſti. Vtrum ne te corona donari oportet ob eiuſmodi calamitates noſtræ ciuitatis, an uero extra eam deportari? quid enim eorum, quæ

à nobis neq; ſperabantur, neq; expectabantur, non euenit? nõ quippe nos humanam uitam uiximus, ſed nati ſumus, ut daremus ſegetem & materiam poſteritati de nobis inaudita loquendi. Non'ne Perſarum Rex, *qui Atho perfodit, &* Helleſpontum ratibus iunxit, *qui terra mariq;* Græcos *inuaſit, qui auſus fuit in epiſtolis ſcribere, quòd dominus eſſet omniũ gentium ab ortu ſolis uſq; ad occaſum, nunc diceret, ſe non contendere, an aliorum ſit futurus dominus, ſed iam de ſui ipſius corporis ſalute? eoſdem quoq; uidemus & huius fuiſſe opinionis, qui & digni fuerunt imperio aduerſus* Regem *ipſum* Perſarum, *quiq;* Delphicum templum liberarũt, Thebæ *ciuitas, quæ diſtat à noſtra unius diei ſpatio. non'ne è media* Græcia *ſubito ablata eſt, & merito quidem, cum de rebus publicis non rectè conſulerent, ſed impietatem aduerſus* Deos *& inſipientiam non humanitus ſed furioſe in eorum animis conditam haberent.* Miſeri Lacedæmonij, *cum uix res huiuſmodi attigiſſent, ex magiſtratu, quem pro occupatione templi gerebant, qui aliquando digni exiſtimati ſunt, ut eſſent* Græciæ *ductores, nunc cum facti ſint obſides, daturiq; exemplum ſuæ calamitatis, ad* Alexandrum *non'ne ſunt deducendi? illud ipſi & eorum patria paſſuri, quod ei uiſum fuerit ſtatuendum, eatenusq; ſunt diiudicandi, quoad uoluerit clementia uictoris & iniuria affecti?* Noſtra *quidem ciuitas cõmune perfugium* Græcorum, *ad quam prius ex* Græcia *legationes ex ſingulis urbibus apud nos ſalutem inuenturæ uentitare ſolebant, in præſentia non item de* Græcorum *principatu, ſed iam de patrio ſolo contẽdit, atq; iſta illo ex tempore euertere, ex quo* Demoſthenes *ad* Rempublicam *acceſſit.*

Recte quidem Heſiodus Poeta de huiuſmodi hominibus pronunciauit, cum populum enim inſtituere rebusq́; publicis conſulere uellet ait prauos adminiſtratores recipiendos non eſſe. at uero ipſe carmina recitabo, propterea enim arbitror, nos puerilem ætatem cum agimus, Poetarum ſententias ediſcere, ut in uiros euaſi ipſis utamur.

Sæpe uirum propter peccantem concidit omnis
Vrbs, quem non teneat pietas hominumúe Deorum
Iupiter his ſummo Cœli de uertice miſit,
Morbos ſæpe malos & mortes, bella, famemq́;,
Vnde cadant omnes, habeant ſi mœnia, caſtra
Fudit, ſi claſſem diſiecit in æquore toto.

Carmine ſiquidem Poetæ ſecluſo ſi ſententiam perpendere uolueritis, exiſtimo ea uobis uiſa iri, non poemata Heſiodi, ſed uaticinationem adminiſtrationis Demoſthenis. nam & exercitus naualis & pedeſtris, urbesq́; huius adminiſtratione funditus direptæ fuerunt. Sed arbitror, neq; Phrynondas, neq; Euribatus, neq; quiſquam alius unquam ex his, qui praui olim habebantur, ita magus & præſtigiator fuit, qui ô terra, & Dij, & Dæmones, & homines, qui uera cupitis audire, dicere auſus fuerit ora ueſtra aſpiciens, q. Thebanı nobiſcum ſocietatem iniuerint nō ꝓpter tēpora, non ꝓpter metū, qui eis impendebat, neq; ꝓpter ueſtram exiſtimationem, ſed ꝓpter cōciones Demoſthenis. At qui pleraſq; legationes ante hunc ad Thebas obiuerunt, qui illis maxime familiariter erant affecti. primus q̄dem hic Imperator Thraſybulus Collyteus, cui tanta in Thebis fides habebatur, quanta cuiuis alteri, rurſus Thraſon Archieus, qui hoſpitio Theba-

nos ſuſcipiebat, Leodamas Acharneus non minus eloquens quàm Demoſthenes, ſed, ut mihi uidetur, Orator magis quàm ille ſuauis, ac is Archidemus Pelex, & facundus, & qui in Republica propter Thebanos ſummo in periculo fuit, Ariſtophon Azinieus, qui præſidet inter Reipublicæ adminiſtratores, quiq; diutinam accuſationem ſuſtinuit, quòd Bæotiæ partes ſectaretur, Orator Pyrandrus Anaphlyſtius, qui & nũc uiuit, ueruntamen nemo unq̃ eos potuit ad ueſtram amicitiam conuertere. Cauſam q̃dem noui, nihil dicere opus eſt ꝑpter ipſorũ calamitates, ſed puto poſtea q̃ Philippus ab eis Nicæam auferẽdo eam Theſſalis tradidiſſet, et bellum, qđ prius ex Bæotiorũ regione extulerat, hoc ipſum bellum per Phocidem rurſus in Thebas ipſas intuliſſet, ac poſtremo Elatiam cum cõprehendiſſet, eamq; uallo muniuiſſet, inducto quoq; præſidio, tunc, cũ neſcio quid graue ipſis immineret, accerſiuere Athenienſes, & uos egresſi in Thebas introiuiſtis, cum in armis eſſetis & equites & pedites, priuſquam uel unicam ſolam ſyllabam de ſocietate rogaſſet Demoſthenes, qui uos autem in Thebas introduxerit, tempus fuit, & metus, ſocietatiſq; neceſſitas, non autem Demoſthenes, uerumenim circum has actiones tria omniũ maxima aduerſus uos peccauit. primum quidem, q́ Philippus, cum uerbo uobiſcum pugnaret, at multo maxime reuera odio haberet Thebanos, ſicut res ipſæ oſtẽderunt. & quid plura commemorare oportet? hæc quidem tanta cum eſſent, earum rerum magnitudinem ſuppresſit Demoſthenes. cũ enim fingeret ſocietatem ſucceſſuram non propter tempora, ſed propter eius legationes, primum quidem populo ſuaſit, non amplius fore decernendum, quibus de rebus

ſocietatem contrahi oporteret, ſed contentum ſolum manere, ſi contraheretur, hoc cum anticipaſſet, dediticiam reddidit uniuerſam Bœotiā Thebanis, dum in decreto ſcripſit, ſi quæ uero ciuitas à Thebanis deſecerit, Athenienſes Bœotijs, qui intra Thebas erunt, opem ferre oportere, cum uerbo res ſubtraheret ac transferret ſicut conſueuit, ad Bœotios, qui cum uerborum ſtructura Demoſthenis allecti eſſent, grauiter affecti fuerunt, uerum eas res, in quibus iniurioſe tractati ſunt ab eo, non admodum moleſte tulerunt. Deinde ex ſumptibus belli duas partes uobis impoſuit, à quibus tamen pericula longius aberant, tertiam uero partem Thebanis diſtribuit, cum in horum ſingulis largitione ſubornatus eſſet, ac maris quidem imperium commune fecit, ſumptus autem uobis proprios reddidit, terræ autem imperiū, ſi uera dicenda ſunt, prorſus à uobis auferendo, illud Thebanis demandauit, ita ut in bello cōfecto ius integrum Stratocles imperator ueſter non habuerit quicquam de ſuorum militum ſalute ſtatuendi. Hæc uero non ita ego accuſo, ut cæteri id ſileant, uerum & ipſe & omnes increpamus, & uos conſcij eſtis, neq; indignamini, ad eum enim modum à Demoſthene affecti eſtis, ut conſueueritis eius ſcelera audire, neq; propterea illa admiremini, non ita uero conuenit, uerum indignari oportet & animaduertere, ſi uelitis reliqua in ciuitate ſalua fore. Alterum quidem & hoc multo maius peccatum intulit, q̄ huius urbis Senatum & Reipublicæ adminiſtrationem funditus uobis clàm ſubduxit & in Thebas tranſtulit in caduceam actionum communionem, eam apud Bœotios magiſtratus deponendo, & tantam ipſe ſibi ipſi poteſtatem uendicauit, ut iam, cum cir-

cum ſuggeſtum ſe uolutaret, dixerit, ſe legatum iturum, quo ſibi uiſum fuerit, etiam ſi uos eum emittere nolueritis, ac q; ſi quis ex prætoribus ſibi reclamauerit, ita ſe eos magiſtratus tractaturum aiebat, ut conſueſcerent, nihil contra eum dicere, iudicium enim dicebat ſe dictaturum ſuggeſto aduerſus præturam, & maiora ſiquidem commoda uos ab ipſo ex ſuggeſto reputaſſe quàm à prætoribus ex eorum prætura. Cum uero milites ſtipendiarios conduceret, dum eſſet in exercitu externo locisq; deſertis, ac ſtipendia militaria compilaret, & decem millia mili um externorum locaſſet Amphiſcis, quamuis ego multum quiritarem & in concionibus grauiter iraſcerer, illisq; eos adiunxiſſet, ablatis à nobis externis copijs periculum ex tempore noſtræ ciuitati parauit. quid enim Philippum putatis temporibus illis à Dijs deprecatum fuiſſe? nõ ne ut ſeorſum cũ ciuilibus copijs, ſepatimq; cũ externis militibus in Amphiſſe pugnaret? & Græcos ad ſummam deſperationem demitteret tanta clade accepta? Tantorum autem malorum author cum fuerit Demoſthenes, contentus nõ manet, niſi malefactorum pœnam luat, uerum ſi aurea corona non fuerit honeſtatus, indignatur, neq; ei ſatis eſt, ut in cõſpectu ueſtro prædicetur, ſed, niſi in præſentia Græcorũm pronuncietur, hoc indigne fert moleſtumq; habet, ita eius, ut uidetur, praua natura, cum magnam licentiam ſibi arrogauerit, Rempublicam calamitatibus affecit. tertium, quod dicturus ſum, maximum eſt horum, quæ ante recitata fuere. Philippus enim cum non contemneret Græcos, neq; ignoraret, non enim fatuus erat, q; de ſumma rerum parua in parte unius diei pugna futura eſſet, Thebani autem magiſtra-

tus periculum, quod proxime impendebat timerent, & meri to, non enim Orator rei militaris imperitus & aciei deſertor ipſis mentem iniecerat, ſed Phocenſe bellum, quod per decennium confectum fuerat, eruditione perpetua memoria digna eos inſtruxerat, hæc uero cum ita ſe haberent, & Demoſthenes id præſentiret, ac Bœotios magiſtratus ſuſpicaretur ſeorſum pacem facturos, aurumq; ſine ipſo à Philippo accepturos, cum ſibi uiuendum non fore putaret, ſi & ipſe largitione aliqua deſtitueretur, prodiens in concionem, cum nemo homo quicquam diceret, uel q; pax fieri oporteret ſeu q; non oporteret, ſed quoniam putabat, hoc præconium ſi Bœotijs magiſtratibus ante denunciaſſet, ipſi partem quæſtus cum eo forent communicaturi, per Mineruam iurauit, quam, ut uidetur, Phidias expreſſerat, ut per eam Demoſthenes lucraretur, & peieraret. q; ſi quis certe dixerit, cũ Philippo pacem fieri oportere, ſe eum capillo comprehenſum in carcerem coniecturum ſe imitatorem faciendo adminiſtrationis Cleophontis, qui ut fertur, in bello geſto cum Lacedæmonijs ciuitatem perdidit, ut uero ipſi mentem non adhibuerunt Thebani magiſtratus, ſed milites ueſtros, qui exierant, auerterunt, ut de pace conſultaretis, tunc omnino inſanire uidebatur, & in ſuggeſtum aſcendens, & Bœotios magiſtratus Græciæ proditores appellauit, & dixit decretum promulgandum fore, is qui hoſtes nuuquam facie aſpexerat, ut uos legatos Thebas mitteretis petituros à Thebanis trãſmiſſionem aduerſus Philippum, Thebani autem magiſtratus cum ſumme uerecundarentur, ne re uera uiderentur eſſe Græciæ proditores, à pace quidem auerſi ſunt & ad aciem ſe cõ

citauerunt. Hic quippe dignum eſt uiros fortes recenſere, quos is, deteſtabilibus nefandiſq́; ſacrificijs peractis, cum emiſiſſet in manifeſtum periculum, auſus fuit, fugitiuis pedibus ſuis & aciei deſertoribus dum ſepulchrum occiſorum aſcendiſſet, illorum uirtutem laudare, ô in grauibus ſerijsq́; rebus ſumme omnium mortalium inutilis, in loquendi quidem audacia omnium ſumme confidens, tentare audebis iſtorum ora ſtatim intuendo, ut dicas, te oportere in his Reipublicæ calamitatibus corona donari? ſi quidem is ita dixerit uos autem eum dicentem ſuſtinueritis, unà cum eis, qui interfecti fuere, uos intereatis licet, & memoria ueſtra. Mihi quæſo non tanquam in iudicio, ſed uelut in Theatro dicenti parumper animum ueſtrum attendite, putateq́; intueri præconem prodeuntem, ac prædicationem, quæ ex decreto promulganda eſſet, facientem, & ratiocinemini, utrum putetis interfectorum cognatos plures lacrymas emiſſuros in Tragœdijs & heroicis affectibus, qui futuris temporibus de his habendi erunt, an uero in ciuitatis ingratitudine? Quis enim nõ doleret uir Græcus, uel aliàs liberaliter educatus illius quippe licet nullius alterius recordatus, ꝙ olim hoc ipſo die, ſicut nunc Tragœdi id fieri ſtudent, cum ciuitas magis legibus eſſet auguſte ſanctéq́; inſtituta, et præſides nacta eſſet meliores cum præco prodiret, & pupillos ſiſteret, quorum parentes in bello fuerant occiſi, iuuenes inquam armatura ornatos, honeſtiſſimum illud præconium pronũciabat, & quod ſumme eos ad uirtutem concitaret, ꝙ ſcilicet hos iuuenes, quorum parentes fuerant in prælio interfecti, uiri ſtrenui cum fuiſſent, ad pubertatem uſq́; populus educauerat, nunc autem cũ

eos eiuſmodi armatura induerit, ſecunda fortuna dimittit in ſuam ſuarumq; rerum tutelam, eosq; ad magiſtratus inuitat. Hæc enim tunc præconio declarabantur, uerum non tempore hodierno, ſed ſi præco pupillis ſtiterit orbitatis authorem, quid nam dicet? aut quam uocem proferet? At qui ſi ex decreto mandata expoſuerit, nunquid turpitudo, quæ pro ueritate dicenda eſt, ſilebitur? uerum hæc contra præconis uocem pronunciari uidebuntur, quod ſcilicet hunc uerum, ſi is modo uir eſt, corona honeſtat populus Athenienſis uirtutis gratia, uitioſiſſimum, fortitudinis cauſa ignauum, & acici deſertorem. Hæc per Iouem & reliquos Deos, deprecor uos Athenien. ne Trophæum de uobis metipſis in Dionyſij Orcheſtra erigatis, ne populum Athenienſem in conſpectu Græcorum delirationis nota cōmaculatis, ne excitata miſeris Thebanis memoriam inſanabilium & deſperatorum malorum, quos propter hunc ipſum exules factos urbe excepiſtis, quorum templa, filios, & ſepulchra corruptela Demoſthenis & regium aurum euertit, ſed quoniam corporibus in rem præſentem adeſſe non poteſtis, mentis aciem in eorum calamitates perſtringite, ac putetis oculis cernere urbis cōprehenſionem, murorum euerſionem, ædium incendia, mulieres & pueros in ſeruitutem abactos, ſenes homines ſenioq; confectas mulieres ſero libertatem agnoſcentes, plorantes, uos deprecantes, iraſcentes non ſupplicia inferentibus, ſed eorum authoribus, obteſtantes, ne aliquo pacto Græciæ peſtis corona honeſtetur, ſed ut à Dæmone & fortuna, quæ hominem aſſectatur, ut caueatis, neq; enim ciuitas, nec uir quiſquam priuatus unquam incolumis receſſit ab eo, qui Demoſthene uſus

fuerit

fuerit conſultore, uos enim Athenien.ueriti non eſtis legem ferre aduerſus uectores, qui in Salamina tranſportare conſue uerunt, ſi quis ex eis licet inuitus in tranſmisſione nauigium euerterit, huic ne amplius liceat uectori eſſe, ne ſcilicet aliquis inconſulte agat in corpora Græcorum, eũ uero, qui Græciam, qui ciuitatem funditus euertit, ipſum rurſus permittetis ad publica attrectanda decurrere? ut dicam & de quarto tẽpore & de præſentium rerum ſtatu, illud uos uelim præmonitos, q̃ Demoſthenes non exercitus aciem tantum, uerum & cum publicam triremem à uobis accepiſſet, coacta pecunia, & eam triremem & Græcos deſeruit, cum autem inſperata nec opinata quædam ſalus cum in urbem reduxiſſet, primis quidem diebus tremebundus erat is homo, ac prodiens ſeminiuus in ſuggeſtum iubebat, ut uos eum pacis cuſtodem ſuffragijs ueſtris crearetis, uos quidem primis illis diebus neque permittebatis Demoſthenis nomen in decretis inſcribi, ſed hoc Nauſicli mandabatis. Nunc uero iam, quòd & corona donari petat? At poſtea quàm mortuus eſt Philippus, & in Regnum Alexander ſuccesſit, rurſus cum is monſtra commentaretur, ſacra quidem Pauſaniæ perſoluenda conſtituit, Senatum autem pro ſupplicationibus decretis, & ſacrificio peracto ob nunciatam Alexandri ſuccesſionem, accuſauit, Stupidi cognomentum Alexandro impoſuit. Auſus eſt quoq; dicere, quòd ex Macedonia ſe non dimoueret. ipſum enim aiebat gaudere ſpatia ut in pelle deambularet ac exta inſpiceret. & hæc dicebat ſe aſſerere, non quòd coniectaretur, ſed quia exacte nouerat, quoniam ſanguinis pretium eſt uirtus, Alexander autem q̃ ſanguinem non haberet, Alexandrumq́;

contemplando metiebatur, non ex ipſius natura & uiribus, ſed ex ſua imbecillitate atq; ignauia. Iam uero cum Theſſali decreuiſſent exercitum comparare aduerſus ciuitatem ueſtram, & adoleſcens primo quidem concitatus eſſet, & merito, quoniam cum circum Thebas caſtra poſuiſſet, isq; à uobis legatus deſignatus eſſet, ex medio Citherone fuga arrepta tergiuerſando domum remeauit, ita ſe ipſum & in pace et bello eiuſmodi præſtitit, ut nulli uſui uobis unquã fuerit, atq;, quod omnium eſt grauiſſimũ, uos hũc quidẽ non pdidiſtis; neq; ut in cõuẽtu Græcorũ iudicaretur, pmiſiſtis. is uero nũc ueſtrũ pditor fuit, ſi uera ſunt, quæ de eo prædicãtur, ut enĩ aiunt maritimi hoïes, et qui ad Alexãdrũ legati pfecti ſunt; et res eiuſmodi eſt, ut ei fides ſit habẽda. Quidam eſt Ariſtio Plataicus Ariſtobuli Pharmacopolæ filius, ſi quis ueſtrum hunc agnoſcit, is aliquando adoleſcentulus cum cæteros forma antecelleret, apud Demoſthenem diutius moratus eſt. qd uero agens uel patiens, dubia eſt quæſtio, & res eiuſmodi, ut eam honeſte aliquo modo dicere non poſſim, iſte, ut ego audio, cum lateret, quínam eſſet, & uti retroactam uitam egiſſet, in Alexandri familiaritatem receptus eſt, & eum Demoſthenes per hunc literas miſiſſet ad Alexandrum, ut ad illum ſe applicaret, ueniam & impunitatem eſt aſſequutus gratiæq; reconciliationem, illi nimium blandiendo. inde enim colligere poteritis, quàm ſimilis accuſationi ſit res ipſa. Etenim ſi quid horum animo concepiſſet Demoſthenes, & hoſtili odio fuiſſet, ut ait, in Alexãdrum, tria certe pulcherrima tempora ipſi oblata ſunt, quorum nullo uſus fuiſſe uidetur. unum quidem & primum, cum recens in Regno col-

locatus eſſet Alexander, & rebus ſuis non admodum conſtitutis atq; compoſitis ſe in Aſiam traieciſſet, Perſarumq́; Rex & nauibus & opibus ac pedeſtri exercitu polleret, libenterq́; nos ad communem ſocietatem recepiſſet pro periculis, quæ ei impendebant, uerbum'ne aliqd' tūc habuiſti Demoſthenes? aliquod'ne decretum rogaſti? uis'ne ut concedam te fuiſſe timore impeditum, ac ſolita animi deiectione uſum eſſe? At qui publica occaſio non admitiit in Oratore timiditatem. uerum poſtea quàm Darius omni conatu deſcendiſſet, Alexander autem rebus omnibus eſſet in Cilicia deſtitutus, & ad ſummam pecuniam redactus, ſicut tu ipſe aiebas, & quamprimum eo in diſcrimine futurus erat, ut, ſicuti loquebaris, à Perſico equitatu conculcaretur, moleſtiam tuam ciuitas ferre non poterat, ac cum epiſtolas de ſummis digitis pendētes circumferens, faciemq́; meam aliquibus oſtenderes uelut cuiuſdam afflictati & ſqualidi, meq́; aureum cornigerum appellares, & ſiquis caſus Alexandro infeſtus obtigiſſet, quòd coronam haberes, te iactares, nihil tamen tunc egiſti, uerum illud, ut dicebas, in aliud honeſtius tempus reijciebas. Vt igitur hæc omnia omittam, dicam de his, quæ nunc ob oculos uerſantur. Lacedæmonij quidem & externus exercitus cum pugnarent, aduerſarijs ſpe potiundi fruſtrati fuerunt, & copias, quarum ductor erat Corrhagus, ad internitionem dimiſerunt. Elienſes uero in earum locum ſucceſſerunt, & Achiui omnes, Pellenæis exceptis, Arcadiaq́; omnis, præter Megalopolim, ipſa enim obſidebatur, & conſtans erat opinio, quòd comprehenderetur, Alexander uero ultra ſeptentrionem, ac parum abeſt, ut dicam, ultra omnem orām

habitabilem commigrauerat, Antipater diutinum tempus cõſumpſerat in exercitu colligendo. quid uero futurum eſſet, incertum erat. Hic condoceſac nos Demoſthenes, quænam erant ea, quæ tunc agebas, & quæ erãt ea, quæ dicebas. ac ſi uis, ſuggeſto tibi cedam, quouſq; dicas. poſtea uero quàm ſiles, quoniam incertus es quid dicas, ueniam tibi do. quæ uero tunc dicebas, ego nunc recenſebo. An non memoria tenetis eius impura & abſurda uerba? quæ uos cum uelut ferrei non turbaremini, audiendo tolerabatis, cum prodiens aiebat, uitiputant quidam ciuitatem. uites populi quidam intercidenrunt, nerui rerum ſucciduntur, ſporta ferimur in anguſta. quidam primum uelut acus traijciunt. Hæc cuiusnam ſunt Catamytæ uerba ſiue portenta? ac rurſus cum te ipſum uolueres in orbem per ſuggeſtum dicebas, quaſi Alexandro aduerſarius conſtitutus eſſes. fateor res Laconicas compoſuiſſe. fateor Theſſalos & Perrhæbos ad defectionem induxiſſe. Tu uicum ad defectionem inducere ualebis? Tu accederes non ad ciuitatem ſed ad ædes, à quibus piculum timeretur? At ſicubi pecuniæ inſumerentur, ibi incubares, quicquam autem, qđ uirile eſſet, nõ ageres. Si qđ uero ſponte ſua euenerit, id audebis tibi uendicare? & te ipſum euentorum authorem inſcribes? ac ſi qui timor aduenerit, aufugies? ſi uero nobis nihil fuerit pertimeſcendum, præmia poſtulabis & aureis coronis donari? Certe, at popularis eſt. ſi igitur ad eius uerborum illecebram & lenocinium aſpexeritis, ſicut & ante, fallemini, ſin autem ad naturam & ueritatem ipſam intuebimini, minime decipiemini, illoq; modo orationem ab eo ad animos ueſtros demittite. Ego certe uobiſcum ratiocinabor, quæ opor

teat in eo ineſſe uiro, qui natura ſit popularis & modeſtus, rurſusq; contrariam in partem exponam, quiſnam merito dicendus ſit uir paucorum gaudens dominatu aliasq; prauus, uos autem horum utrunq;, ſi inter ſe comparaueritis, uidebitis ipſum non cuius ſit orationis, ſed cuius ſit uitæ, fore perpendendum. Puto igitur uos omnes conſenſuros hæc uiro populari ineſſe oportere, primum quidem, ut natus ſit parentibus liberis, ne propter malam generis fortunam cum legibus depugnet, quæ ſeruant popularem ſtatum. Deinde ut aliquod beneficium à maioribus ſuis populo collatum ipſi conſtet, uel quod maxime eſt neceſſarium, ne maiores ſui aliquod odium cum populo contraxerint, ne ſi protegat afflictam ſuorum fortunam, ciuitatem aliquo incommodo afficere conetur, tertio ut ipſe temperatus natura ſit, ac in uictu quotidiano moderatus, ne ſumptuum libidine ad largitiones in populi perniciem captandas efferatur, itemq; ut uir ſit bonus dicendiq; peritus, res enim bene ſe habet ſi mens ſciuerit optima quæq; eligere, Oratoris autem peritia & oratio ea ualuerit auditoribus perſuadere, ſin uero hæc unà non adfuerint, animi æquitatem orationi puto ſemper anteponendam: poſtremo fortis ut ſit animiq; conſtantis, ne in rebus aduerſis belloq; populum deſtituat. Qui uero paucorum affectat dominatum, ei adſunt omnia his prorſus cõtraria, quid rurſus hæc enumerare oportet? Aduertite qđ ex his habeat Demoſthenes, omnia æquabiliter quæſo conſiderate. Huic pater fuit Demoſthenes Pæanicus homo liber, neq; enim mentiri oportet, quo autem pacto à matre auoq; materno illi genus conſtet, ego eloquar, Gylo fuit ex tribubus Cerameis, is

cum Nymphæum locum, qui eſt in Ponto, hoſtibus tradidiſſet, cum per ea tempora is locus in ditione noſtræ ciuitatis eſſet, uoluntarium à ciuitate exilium cepit, dum hic ipſe capitis reus eſſet, non expectata pœna iudicij, & ad Boſphorum appulit, ibiq; à tyrannis in munus locum hortos appellatos accepit, mulieremq; diuitem per Iouem in uxorem duxit, et quæ multum auri in eius domum intulerat, genere Scythen, deinceps natæ ſunt duæ filiæ, quas ille cum huc miſiſſet, alteram neſcio cui collocauit, ne multorum ſubeam ſimultates, alterã ſpretis legibus ciuilibus in uxorẽ accepit Demoſthenes Pæanieus, indeq; uobis curioſus & calumniator natus eſt Demoſthenes. ergo à genere materno hoſtis populi Atheniẽſis iudicandus eſſet, eius enim maiores pœna capitali damnaſtis. materno igitur genere Scythes eſt, itaq; Barbarus Græca tamen lingua loquens. unde mentis prauitas non eſt ei à ſolo natiua, in uictu autem quotidiano quis nam eſt? Ex Nauarcho orationum ſcriptor euaſit, patrimonium cum ridicule diſſipaſſet, & in his præuaricator eſſe detectus eſt, arcanaq; cauſæ litigatoribus aduerſarijs enunciare cum aſſueuerit, ſuggeſtum frequentauit. Cum grandem pecuniam publicam cõpilauerit, minimum facultates ſuas auxit, eius tum ſumptus, nũc aurum regium ſuppleuit, uerum & hoc neq; ſatis eſt, nullæ enim copiæ malis moribus ſuppetunt, ac in ſumma uitam non ex ſuis prouentibus traducit, ſed ex ueſtris opibus atq; periculis. De animi uero æquitate ac facultate dicendi, quemadmodum natus atq; aptus eſt ad dicendum cum modeſtia, cũ intemperantia autẽ uiuendum? eum enim uſum habuit ſui corporis ſeminisq; uis ad gignendum & pereandum, ut nolim, quæ is

fecerit, referre. noui enim eos, qui moru turpitudinem nimium aperte alicui exprobrant eius familiarium odium in ſe concitare. quid deinde emolumenti ciuitas conſequitur? Hi quidem ſermones auditu non iniucundi, res autem uiles sunt De fortitudine quidem, mihi pauca dicenda ſuperſunt. Si enim inficiaretur ſe timidum eſſe, ſiue uos eius timiditatis conſcij nõ eſſetis, inſumerem operam, ut ea de re uerba facerem. poſtea uero quàm & ipſe in concionibus id confeſſus fuit, & uos illud non ignoratis, reliquum eſt, ut leges recitem ea de re latas. Solon enim antiquus legislator eiſdem pœnis obnoxium eſſe cenſuit eum, qui in militiam proficiſci nolebat, & aciei deſertorem, itidemq; militem timidum. extant quoq; timiditatis indicia. At qui ueſtrum aliquis admiretur, quòd naturæ indicia fuerint conſtituta. extãt quidem. cuius uero cauſa? ut ſi quilibet ueſtrum pœnas legum extimeſceret, magis quàm hoſtes, longe melior euaderet patriæ propugnator. igitur legislator militare nolentem timidum et deſertorem aciei arcet à finibus fori, neq; permittit, ut corona donetur, neq; quòd publica templa introeat. Tu uero iubes, cui legibus corona eſt interdicta, ut is corona donetur? & eodem decreto tuo, eum, quem non conuenit, per Tragœdos in Orcheſtram acceerſis, in templum Dionyſij eum, qui præ timiditate templa prodiderit. ne uos autem à rei argumento abducam, illud recordemini, cum ait ſe popularem eſſe, contemplemini eius uitam, non autem orationem, atq; conſiderate, nõ quem dicat ſe eſſe, ſed qui ſit, poſtquam uero coronarum & munerum mentio incidit, quo ad licet per memoriam, uobis ante ſignifico uiri Athenienſes, niſi iſtam munerum frequentiam,

ac coronarum multitudinem, quæ paſſim exhibentur, coercueritis, neq; hi, qui honorantur uobis gratias habebunt, neque ſtatus Reipublicæ *erigetur. prauos autem nunquam meliores reddetis, optime autem de* Republica *meritos ad extremam deſperationem deijcietis. quòd autem uera dicam, magnis argumentis id puto me uobis oſtenſurum.* Si *quis enim uos ita interroget, utrum* Reipublicæ *noſtræ ſtatus præſentibus temporibus, an apud maiores ueſtros uobis laudabilior fuiſſe uideatur, omnes conſentietis, quòd patrum ſuperiorumq; ueſtrorum temporibus, uiri quidem utrum tũc fuerint, an nunc meliores, tunc quidem excellentes, nunc autem longe inferiores.* Munera *uero, coronæq;, & præconia, atq; in* Prytaneo *epulæ tunc, utrũ an nunc fuerint frequentiores? tũc quidem apud nos raræ erant celebrationes, & uirtutis nomen honorificum, nunc autem res eſt omnibus ludibrio atq; deſpectui, & corona pro more, nõ uirtutis gratia donatur.* Proinde, *cum ita concluſerimus, dedecet munera nunc quidem plura donari, ſtatum uero* Reipublicæ *tunc magis quàm nunc uiguiſſe, uiros quidem tunc peiores, tunc uero meliores fuiſſe.* Verum *hoc ego uos docere conabor.* Arbitramini'ne Athenienſes, *aliquem unquam ingredi uoluiſſe in* Panathenæa *ex cauſa palæſtræ, uel in quoduis aliud certamen, ubi corona datur in præmium uirtutis, ſiue illud certamen ſit pãcratium, ſiue quiuis alius grauior gladiatorius ludus, ſi corona non robuſtiſſimo athletæ, ſed qui eam ambiuiſſet, donabatur? minime uero ludum ingredi uoluiſſet.* Nunc *quoq; exiſtimo, quòd propter rarum illud maximeq; expetendum, glorioſumq; & ſempiterna memoria dignum nomen uirtutis, quod uictoria,*

parit, ultro fortunæ quidem telis corpora exponunt, maximasq; ærũnas perpetiuntur, grauiaq; pericula homines ſubeunt. putetis igitur uos ipſos eſſe ludi ciuilis uirtutis præfectos, illudq; cogitetis, quod ſi munera paucis ueruntamen dignis, ac ut leges præſcribunt, contuleritis, multos habebitis athletas uirtutis, ſed ſi paſsim ſe offerentibus & ambientibus gratificari uolueritis, bonorum naturas contaminabitis. quod autem recta ſit hæc aſſertio mea, paulo manifeſtius id uobis oſtendam. Vtrum'ne melior uobis uir eſſe uidetur Themiſtocles, qui tunc ueſter erat impator, cum in bello nauali apud Salamina ſuperiores fuiſtis, an Demoſthenes acierum deſertor? Miltiades uero, qui in Marathone pugna Barbaros edomuit, an hic ipſe? Inſuper qui populum, cum à Tribu ſeceſſerat, reduxerunt? Ariſtides iuſtus appellatus, qui diſsimile habebat Demoſthenı cognomentum? Sed equidem per Deos cœleſtes neq; ſub ipſa luce, ut huius belluæ & illorum uirorum mentio fiat dignum exiſtimo. Oſtendito igitur Demoſthenes Oratione tua, ſicubi ſcriptum extet, aliquem iſtorum uirorum corona honoratum fuiſſe. Populus ergo erat ingratus? minime uero, quinimmo magnificus. At illi quidem cum benemeriti eſſent de Republica, quamuis non ita honeſtarentur, putabant ſe non literis honorari oportere, ſed illorum, qui beneficio affecti fuerant, memoria, quæ ab illis temporibus uſq; in hodiernam diem manet immortalis. Quæ igitur munera illi accipiebant, minime indignum eſt, recenſere. fuere quidam temporibus illis, qui cum plurimum temporis circum fluuium Strymonem contriuiſſent, & multas ærumnas perpeſsi eſſent, tandem bello pugnantes Medos ſu-

perarunt, hi cum huc aduenissent, à populo munus petierũt, & populus quidem illis, ut tunc uidebatur, maximos honores exhibuit, tres.ſ.lapidei tumuli ut in porticu tumulorum extruerentur, eorumq; nomina in illis inſcribi uetuit, ut non Imperatorum ſed populi uideretur eſſe inſcriptio illa. quòd autem uera dicam, ex ipſis carminibus id cognoſcetis. In primo enim tumulo ita ſcriptum fuerat.

Infelix fuerat Medus, qui Tartara tendens,
Fluctibus in Strymonis occidit atq; ripa,
Multa fames, bellum qui prius intulit, hoſti
Obuia fit, rerum & plurima pauperies.

In altero uero ita.

Athenæ Ducibus tales poſuere triumphos,
Vt laudes uideas & benefacta uirum
Hæc quis reſpiciens mortem detrectet in Orcum,
Dum patriam redimat ſanguine ab hoſte ſuo?

In tertio quidem tumulo ita ſcriptum fuerat.

Atridis ſocius geminis hac urbe receſsit
Mneſteus, ut Troiam mitteret excidio,
Quem Danais uates indutis omnibus arma
Prætulit, & primum caſtra petiſſe canit,
Palladis hinc populum merito nos dicimus eſſe
Primos in belli robore & arte Duces.

Ducum nomen eſt'ne alicubi inſcriptum? nuſquam uero, ſed populi, mentem igitur ueſtram dirigite & in porticum depictam. omnium enim pulcherrimorum factorum in foro extant monumenta. quid tandem eſt Athenienſes quod ego dico, in hac porticu pugna Marathonia depicta eſt. quis igi-

tur in ea erat Imperator? ſi ita enim interrogemini, omnes reſpondebitis, quod unus Miltiades. At illic depictus nõ fuit. quid non'ne hoc donum petijt? petijt quidem, ſed populus non dedit, uerum nominis loco permiſit, ipſum primum, qui milites hortaretur, depingi. In Matroo igitur prope comitiorum locum quod dederitis munus his, qui populum à Tribu ſecedentem reduxerunt, inſpicere licet. erat enim qui decretum tulerat, & prouinciam ſibi datam euicerat Achinus Cœleus unus ex eis qui populum reduxerant. is enim primum decretum tulit, ut ipſis ſacrificij & donarij loco mille drachmæ darentur, atq; iſta donatio minus decem drachmis uiritim continet, deinde iusſit, eorum unumquenq; ex olea non aurea corona honeſtari. tunc enim ex olea corona erat honorifica, nunc quidem aurea deſpectui habetur, neq; id paſſim fieri permiſit, ſed cum Senatus diligenter exquiſiuiſſet, qui ex ipſis obſeſſi fuiſſent in Tribu, cum Lacedæmonij & triginta tyranni ſe his adiecerant, qui Tribum anteuerterãt, non qui aciem in Cheronea hoſtibus aduentantibus deſeruiſſent. quòd autem uera dicam, decretum uobis recitabitur. DECRETVM, DEORVM DONO, QVI A' TRIBV. *Inſuper lege & illud decretum, quod tulit Cteſiphon pro Demoſthene maximorum malorũ authore.* DECRETVM. *Hoc decreto eorum munus, qui populum reduxerunt, obruitur. Si hoc enim recte, illud turpiter neceſſario ſe habet. ſi illi pro dignitate honorati fuere, is tamen indignus cum ſit, corona donatur. Atqui audio ipſum dicturum, quòd non iuſte faciam, ſi maiorum res geſtas cum eo comparem. neq; enim inquiet Philamonem pu*

gilem in Olympijs corona donatum fuiſſe, quòd Glaucum antiquum illum pugilem euicerit, ſed quòd athletas, qui cum ipſo in eadem palæſtra fuiſſet, quaſi nos ignoremus, quod palæſtritis inter ipſos certamen conſtet, his uero, qui ſe corona donari petunt, dimicandum ſit cum ipſa uirtute, cuius quoq; gratia corona honeſtantur. Præconem enim oportet, cum prædicationem aliquam facit in Theatro in conſpectu Græcorum minime mentiri. ne igitur nobis, quòd melius quàm Patæcion Rempublicam rexeris enarra, ſed fortitudinem tuam recenſe, atq; ita meritas gratias à populo petas. ne autem uos diſtraham à re propoſita, leget uobis ſcriba Epigramma, quod is ſcriptum fuit, qui à Tribu populum reduxerunt.

His populus, quoniam primi pepulere tyrannos,
 Præmia uirtutis laurea ſerta dedit
Eſſe ſub iniuſta nolunt dum lege, periclo
 Mortis ſe obijciunt corporibus proprijs.

Quoniam eos, qui præter leges dominabantur, exegerant, propterea ipſos ait Poeta honoratos fuiſſe, tunc apud omnes quoq; fuerat decantatum, quod continuo populus ad ſeditionem deuenit, ut nonnulli iudicia illicitarum rogationū ſuſtulerunt. Atq; ego quidem de patre meo audiui, qui cum quinq; & nonaginta annos uixiſſet, omnibusq; muneribus ciuilibus fuiſſet defunctus, ſæpe dum à curis uacaret, mecum narrare ſolebat, aiebatq; dudum quando populus à ſeceſſione reuerterat, ſi quis in forum aliquam illicitam rogationem attuliſſet, perinde reus habebatur, ac ſi eam tuliſſet. quid enim deteſtabilius homine præter leges loquente & agente? Audientiamq;, ut ille

mihi referebat, non ad hunc modum faciebant, ueluti nunc fieri conſueuit, ſed iudices erant acerbiores latoribus illicitarum rogationum, quàm ipſe eſſet accuſator, ac ſæpenumero ſcribam reuocabant, atq; rurſus, ut leges & decretum recitaret, iubebant, & eiuſmodi rogationũ latores cōprehēdebantur, nō ſi uniuerſas leges prætergreſſi fuiſſent, ſed ſi uel unicam ſyllabam præteriiſſent. Mos autem, qui nunc frequentatur, ſumme eſt deridendus, ſcriba enim rogationem illicitam legit, iudices autem, uelut carmen, aut quid audiant alienum, cuius potius rei animum attendunt, iam uero ex arte Demoſthenis turpem conſuetudinem in iudicijs toleratis, ueſtræ enim ciuitatis iura inuerſa fuere. Accuſator defendit, reus uero delationem accuſat, iudices aliquando, quorum ſint habituri cognitionem ignorant, his quidem de rebus, quarum iudices non ſunt, ſuffragium ferre coguntur. Defendit reus, ſi quando cauſam attigerit, non ꝙ legitimam rogationem tulerit, ſed ꝙ, cũ quiſpiam alius ſuperiori tempore iſtiuſmodi leges rogaſſet, fuerit abſolutus, qua in re ſentio in præſentia Cteſiphontem ualde īniti. audebat enim apud uos aliquandō gloriari Ariſtophon Azenieus dum diceret, ꝙ illicitarum rogationum cum ſeptuagies quinquies reus in iudiciũ uocatus fuiſſet, ſemper fuerat abſolutus. At non Cephalus antiquus ille, qui ſumme popularis ſemper fuiſſe uiſus eſt, non ita, ſed contraria lætitia exultabat cum diceret, ꝙ cum multo plura quàm cæteri decreta tuliſſet alicuius rogationis contra leges latæ nunquam fuerat delatus, qui propterea arbitror iure meritoq; ſe iactabat, illicitarum enim rogationum non ſolum qui Rempublicam adminiſtrabant, inter ſe accuſa-

tiones proponebant, uerum & amici amicos deferebant, ſi quid aduerſus Rempublicã admiſiſſent, ex eo enim illud pſpicietis, Archinus Cæleus Traſybulũ Stirieum illicitæ rogationis accuſauit, q contra leges rogaſſet, ut unus ex his, qui cũ ipſo à tribu populum ſecedentem reduxerant, corona donaretur, atqui non multo ante debitas ipſi gratias à populo acceperat, ad quas iudices aſpicere nolebant, rati enim erant, q ſicut tunc ipſos à tribu ſeceſſos Traſybulus reduxerat, ita nunc ſi aliquid contra leges ferre permitteretur, eoſdem ſtabilitos educeret. At non hæc in præſentia uerum his prorſus contraria fiunt, ueſtri enim duces, qui in bello præſtantes, et qui in Prytaneo uictum quotidianum meritorum ſuorum magnitudine nacti fuerint, deprecantur, ut crimen illicitæ rogationis ſibi condonetis, quos uos ingratos & beneficij immemores exiſtimare iure meritoq; deberetis, ſi quis enim in Republica fuerit honeſtatus in iſtiuſmodi ciuitate, quam Dij & leges tuentur atq; conſeruantq, auſuſq; fuerit illicitarum rogationum latoribus opem ferre, ipſam Rempublicam euertit, à qua honore affectus fuit. quæ igitur oratio uiro æquo defenſoriq; modeſto conceſſa ſit atq; pmiſſa, ipſe oſtendam. tris in partes diſtribuitur dies, quo illicitæ rogationis accuſatio in forum defertur. prima enim Clepſydra accuſatori legibuſq; & Reipub. moribus eſt deſtinata. Altera autem ei, qui accuſationem propulſat ſeq; defendit, hiſq; ſimul, qui pro eadem cauſa patrocinium ſuſceperint, tribuitur. cum uero prima ſuffragatione reus illicitæ rogationis non fuerit abſolutus, iam tertio in Clepſydram aqua immittitur ad pœnam de reo ſtatuendam, & ad magnitudinem ueſtræ indignationis

decernendam. qui igitur pœnæ ſuffragationem ſibi concedi petit, is ueſtram indignationẽ deprecatur, at qui prima actione, ut ſuffragio ueſtro crimen ſibi condonetis, poſtulat, iuſiurandum poſtulat. Legem poſtulat, libertatem Reipublicæ poſtulat ſibi condonari. quæ neq; petere cuiquam ſanctum eſt, neq; eum, à quo petantur, alteri concedere. ipſis igitur imponite, ut uos patiantur ex legibus prima actione ſuffragia ferre, ſupplicio autem infligendo ſi uelint, occurrant. in ſumma ego quidem uiri Athenienſes, parum deeſt, ut contendam, iudicijs illicitarũ rogationum uel legem præſentem condi oportere, ne accuſatori itemq; & reo eius criminis delato patronos aduocare liceat, neq; enim ius ipſum immenſum infinitumq; eſt, ſed legibus ueſtris comprehenſum & definitum, uelut ſi fabricam aliquam, directáne ſit, noſcere uoluerimus, an incurua atq; inflexa, regulamq; ad eam adiungamus, qua id ipſum diiudicatur atq; diſcernitur, ita in illicitæ rogationis iudicijs adijcitur regula iuris, id autem eſt album prætoris decretaq; & leges in eam rem traditæ. hæc autem inter ſe conſentanea eſſe atq; conſentientia cum oſtenderis, ex hoc ſuggeſto deſcende. Et quid te oportet Demoſthenem accerſere? ſiquidem legitimam defenſionem omiſeris, hominemq; maleficum & uerborum opificem aduocaueris, circumuenis audiẽtium animos, uiolas ciuitatem, euertis Rempublicam. quæ autem ſit ratio auertendi hominem ab huiuſmodi fallacijs, ipſe exponam. Cum huc acceſſerit Cteſiphon & prœmium ſibi apparatis uerbis compoſitum recitauerit, deinde in nugis uerſetur, neq; in defenſione permaneat, ipſum placide ſedateq; commonefacite, ut tabellam albi prætorij aſſumat,

ac ſecundum decreta leges recitet, ꝙ ſi uos diſſimulauerit mi nunc audire,neq;uos illum uelitis audire,neq; enim reorum ini quas defenſiones in forum ueniſtis, ut audiretis, ſed eorum, qui uoluerint ſe iuſte tueri, ſin uero tranſgreſſa congruenti defenſione, Demoſthenem acciuerit, hominem præſtigiatorem, qui uerbis putet ſe poſſe legem conuellere, maxime deuitate, neq; id aliquis ueſtrum ponat in loco uirtutis, qui ſi Cteſiphonte rogante an uocet Demoſthenem primus inclamet,uoca,uoca, contra te ipſum uocas,contra leges uocas, contra Rempublicam uocas,cæterum ſi uobis uiſus fuerit audiendus, imponetis, ad eum modum Demoſthenem rei cauſam agere,quo & ego eam egi, ita enim accuſaui, ut neque uobis priuatam uitam Demoſthenis commemorauerim, eam priori loco percurrendo, neq; eodẽ loco alicuius publicorum delictorum mentionem fecerim, quamuis certe copioſa,multaq; ea eſſent, quæ mihi ad dicendum ſuppetebant, ita ut uel omnium commemoratio fuiſſet inexplicabilis, ſed primum leges retuli uetantes obnoxios rationibus reddendis corona donari. Deinde oratorem redargui, ꝙ tuliſſet, Demoſthenem obnoxius cum foret, corona honeſtandum eſſe,nihil exceptionis obtendendo, nihil adijciendo,puta,poſtquam rationes reddidiſſet, ſed planè & uos & leges contemnendo,& quas putabam futuras ad hæc excuſationes enunciaui, quas non indignum exiſtimo, ut memoria cuſtodiatis, ſecundo autem loco leges depreconijs uobis percucurri, quibus manifeſto interdicetur, à populo corona donatus extra concionem prædicari, Orator autem qui ſe aduerſus accuſationem defendit non leges ſolum tranſgreſſus fuit, ſed & prædicationis tem-

pus

pus & locũ cum iuſſiſſet non in concione, ſed in theatro, præ-dicationem habendam fore, neq; aduentantibus in concionem Athenien. ſed cũ Tragœdi theatrum eſſent ingreſſuri, hæc cũ dicerem, pauca quædam de priuatis, plurima uero de publicis delictis recenſui, hoc inq̃ modo poſtulabitis, ut Demoſthenes ſe defendat aduerſus ſ. obnoxiorũ legem primum, deinde cõtra eam, quæ eſt de præconijs. tertio refellat, id, q, neq; hoc mu-nere dignus eſt. q, ſi uos fuerit deprecatus, ut ei liberam ora-tionis diſpoſitionem concedatis, pollicendo poſtremo defen-ſionis loco, illicitæ rogationis caput ſe refutaturum, ne illud permittite, neq; ignoretis, hoc eſſe fori artificium, non enim uult ad defenſionem obiectæ illicitæ rogationis rurſus reuer-ti, ſed, cum nihil habeat legitimi, quod dicere poſſit, diuerſa-rum rerum interpoſitione, uos uult ad obliuionem deflectere, ſicut igitur in gymnicis certaminibus pugiles uidetis de ſtatio ne inter ſe luctantes, ita & uos totam diem pro Republica, deq; ordine orationis ab ipſo ſeruando decertetis, neq; ipſum permittite ad uerba extra crimen delatum aberrare, ſed in eius auditione inſidete, atque inſidiando auſcultate, ipſum ad propoſitum crimen reuocate, eiusq; uerborum digreſſiones obſeruate, ſed quæ uobis euentura ſint, ſi ad hunc modum au-dientiam feceritis, hæc uobis ut ante ſignificem, æquum exi-ſtimo, inducet enim præſtigiatorem, acqui marſupia diſcindit, & Rempublicam imminuit, is enim facilius lacrymat, quàm cæteri rideant, maxime autem omnium mortalium periurium habet in promptu, nec enim admirarer, ſi de cauſa digrediens, eis qui extrinſecus circũſteterint, conuitium fecerit dicendo, factioſos ab ipſa ueritate remotos ad accuſatoris, populares

ad rei ſuggeſtum confluere, cum hæc quidem dixerit, ad hæc ſeditioſa uerba illud ei opponite, q; ſi Demoſthenes, qui populum à tribu ſecedentem reduxerunt tui ſimiles fuiſſent, non amplius Reſpublica conſtitiſſet. At uero illi, cum eorum ciuitas in magnas calamitates incidiſſet, eam ſeruarunt illud honeſtisſimum ab inſtitutione uerbum eloquuti, ueterum malorum memoriam delēdam fore, tu uero quæris, ut uulnera recrudeſcant, ac tibi magis curæ eſt, quotidiana uerborum compoſitio quàm ciuitatis ſalus, ſi quidem, periurus natura cum ſit, eò confugiat, ut iureiurando fidem habere uelit, illud ei memorate, quòd illi, qui frequenter peierare quiq; continuo apud uos iureiurando petere conſueuit, ut ei fidem habeatis, ex duobus alterum exiſtere neceſſe eſt, quorum utrunq; Demoſtheni exiſtit, uel Deos non eſſe, uel iudices ſibi non conſtare. de lacrymis certe & uocis ſonitu rauco, illud præmonebo, cum uos rogabit, quo me recipiam uiri Athenienſes? me de Republica obliteraſtis, non eſt ubi concidam, contra ei occurrite, populus Athenienſis quo confugiet Demoſthenes, uel ad quam ſociorum opem? ad quam rerum facultatem & copiā? qua in re populum iuuiſti cū in Republica eſſes? qua in re rationibus tuis conſulueris atq; proſpexeris, omnes uidemus, urbem cum dereliqueris, nō habitas, ut uideris, in Pyræo, ſed ex ciuitate profectus es, commeatum totius ætatis tui corporis mollitiæ ſuppeditaſti regium aurum et publicam corruptelam. Atq; quid? lacrymæ. quid? clamor acutus. quid? raucus uocis ſonitus, qui accuſationem depellat, reus non eſt Cteſiphon, iudicium certe non eſt famoſum, tu quidem neq; de fortunis neq; de capite, neq; de ſtatu dignitatis tuæ decertas.

At de qua re ei tãtus eſt conatus ac ſtudium? de aureis coronis, & præconijs in theatro præter legem edendis, quæ potius oportebat, ſi populus ueſanus aut rerum impẽdentium oblitus in tempore tam alieno ipſum uoluiſſet corona honeſtare, in concionem prodeundo prædicare, uiri Athenienſes coronam uobis acceptam refero, tempus, quo ea præconis uoce declaretur reijcio, non enim oportet ob quæ ciuitas luxit & meruit, ob hæc me corona honorari, uerum iſta puto diceret uir, qui reuera cum uirtute uixiſſet, quæ uero tu dices? diceret profectò furiam aliquam inuidere uirtuti, neq; per Herculem id ueſtrum aliquis timeat, quin Demoſthenes uir magnanimus & in rebus bellicis eximius, ſi epulas in Prytaneo non fuerit conſecutus, domum reuerſus mortem ſibi ipſi cõſciſcat, qui ita honorem nullo ad uos reſpectu habito deridet atq; contemnit, ut ſceleſtum illud caput & obnoxium, quod is corona cingendum præter omnes leges ſcripſit decies millies raſerit, atq; horum mercedes exegit, uulneris accuſationes magno ſtudio cum ſcripſiſſet, & pugno percuſſus cum fuerit, ita ut putem ipſum adhuc pugnorum Midiæ ritenere impreſſa ueſtigia. At homo non capitis honorem, ſed quæſtus compendium eſt adeptus. De Cteſiphonte, qui ſentẽtiam tulit, pauca dicere in animo eſt, multa uero prætermittam, ut de uobis capiam experimentum, an ſumme nequam homines cognoſcere posſitis, etiam ſi quis nos ante non monuerit, quæ eis ambobus ſunt communia, & quæ æquum eſt, ut aduerſus ipſorum uirumq; enuncientur, hæc uobis recitabo, circumeunt forum ueras alioquin contra ſe uicisſim habentes opiniones, neq; mordaces ſermones iactantes, Cteſiphon enim quoad ſe-

ait non timere, uerum confidit, ſe priuatum quendam uiſum iri, ſed Demoſthenis in Republica adminiſtranda corruptelam ait ſibi formidoloſam eſſe, illiusq; temeritatem & ignauiam, Demoſthenes quidem in ſe ipſum aſpiciens ait ſe confidere, nequitiam autem Cteſiphōtis & lenocinium ualde pertimeſcere, eos iam qui per iniuriam ſeſe coarguerint nequaquam uos communes delictorum iudices abſoluatis. De male lictis in me ipſum coniectis breuiter prædicam. Audio Demoſthenem dicturum, ꝙ ciuitas ab eo fuerit adiuta, à me uero plurimum læſa, Philippumq; & Alexādrum, & cauſas malorum, quæ ab his euenere, in me relaturum, ita enim eſt, ut uidetur, callidus uerborum opifex, ut ei ſatis non ſit, ſi quid ego in Republica apud uos adminiſtraui, aut ſi quas conciones habui, de his me accuſare, uerum & tranquillitatem uitæ criminatur taciturnitatemq́; meam accuſat, ne aliquis ab eo ſine calumnia locus prætermittatur, measq́; exercitationes, quibus in ludis literarijs cum adoleſcentulis incumbo, reprehendit. aduerſusq; hoc iudicium principio ſtatim orationis ſuæ aliquam afferret cauſam inquiens, ꝙ ego hanc accuſationem non pro ciuitate inſtituerim, ſed me ut Alexandro notum facerem per eam, quam aduerſus Demoſthenem gero inimicitiam. rurſusq́; per Iouem intelligo me ipſum interrogaturum, qua de cauſa eius Reipublicæ adminiſtrationem uniuerſe reprehendam, ſingula uero quæq; ut fiebant nō prohibuerim, neq; accuſauerim, ſed in hoc tempus reiecerim, neq; crebro alioquin ad Reipublicæ conſilia ingreſſus fuerim, eiq́; diem dixerim. Me enim ſuarum exercitationum Demoſthenes æmulum non habuit, neq; meæ ſunt eiuſmodi, ut ob eas uere

cunder, neq; uerba, quæ feci in conſpectu ueſtro, uelim à me ipſo dicta non eſſe, neq; ſi hæc in concione dixiſſem, quæ iſti dixerunt, mihi uiuendum putarem, meam autem reticentiam, ô Demoſthenes, *uitæ moderatio ac modeſtia effecit, paucis enim minimisq; contentus ſum, maiora autem turpiter non cō cupiſco, ita q reticeam & uerba faciam, ut mihi libitum fuerit, non naturali ſumptuum auaritia impulſus, tu autem ut accepiſti, ſiles, exiſtimo, ut uero conſumpſiſti, uociferas, loqueris quidem non cum tibi uidetur, neq; ea quæ uelis, ſed quando corruptores tibi præſcripſerint, non erubeſcis in his te iactare, in quibus cōtinuo ementiri fueris deprehenſus. introducta quidē eſt aduerſus hoc decretum accuſatio eiuſmodi, quam non pro ciuitate, ſed ut* Alexandro *me notum facerem, ais me detuliſſe, cum* Philippus *uiueret, nec* Alexander *in* Regio *ſolo eſſet cōſtitutus, nōdum autem tu* Pauſaniæ *ſomnium uidiſſes, neq; cum* Minerua & Iunone *noctu locutus eſſes. quo ergo modo uoluerim me* Alexandro *notum facere? niſi idem ſomniū ego et* Demoſthenes *uiderimus. Mihi quoq; obijcis, q non dies omnes ſed intermiſſos ad populares conciones acceſſerim, rogationemq; hanc tuam putas nos latere, q eam traducas non à* Republica, *ſed ab alio ſtatu, in paucorum enim ſtatu non popularis, ſed optimatium eſt accuſatio, in rebus publicis uero quilibet quilibet paſſim accuſare poteſt, ac cum ei uiſum fuerit, temporibus enim opportunis uerba facere indicium eſt uiri prudenter pariter & utiliter* Rempublicam *adminiſtrantis, nulla autem die conquieſcere operarij eſt ex mercenarij. De eo autem q nondum te in iudicium uocauerim, neq; delictorum pœnam à te repopoſce-*

rim, cum ad hæc uerba confugeris, uel iudices obliuioſos pu tas, uel te ipſum fallis. quæ enim pro Amphiſeis *impie geſta ſunt, ac corruptelas, quas pro* Eubœa *accepiſti, tempora quamuis tranſierint, quibus à me palàm redarguebaris, forte ſperas populum obliuioni mandaſſe.* Rapinas *quidem, quas ex triremibus & nauarchis feciſti, quæ ætas cælare poteſt? Cum legem tuliſſes de trecentis nauibus inſtruendis, & ut te ipſum uniuerſæ claſſis præfectum decernerent* Athenienſibus *perſuaſiſſes, à me conuictus fuiſti, quinq; & ſexaginta nauium celerum nauarchos abs te fuiſſe ſubtractos, magis ciuitatis noſtræ claſſem extenuando, quàm* Athenienſes *minuerent, quando in* Naxo *nauali pugna* Lacedæmonios *& ciuitatem ſuperarunt, eiuſmodi enim uelamentis te muniuiſti aduerſum ſupplicia, quæ te expectabant, ut non tibi, qui delictū admiſeras, ſed accuſatoribus tuis periculum impenderit, multum quidem* Alexandrum *&* Philippum *calumnijs cum peteres, quoſdam autem cauſareris ciuitatis temporibus moram & impedimentum inferre, inſtantium rerum ſtatum ſemper obrueres, ſpem autem in incerto futuri tēporis euentu collocares, itaq; poſtremo de huiuſmodi delictis à me eſſes deferendus.* Anaxini Oreitæ *comprehenſionem commentatus, quód olympiadi uenalia mercatus eſſet, uirumq; cum manibus proprijs uinxeris atq; conſtrinxeris, ultimoq; ſupplicio, q̃ plectendus eſſet, ſententiā dixeris, apud ipſum in* Oreo *diuerſabaris, ad eandem menſam comedebas ac bibebas & libabas, porrectaq; dextra amicitiam et hoſpitalitatem cum eo iungebas, atq; hunc è uita ſuſtuliſti, & in his cum in cōſpectu omnium* Athenienſium *à me coarguereris uocarerisq; hoſpitis inter-*

fector, factum impium nõ negabas, uerum illud reſpondebas, in quo populus conclamauit, quotq; peregrini concioni aſtite rant, aiebas enim te publicos ſales pluris facere quàm menſam hoſpitalem. falſas epiſtolas ſilentio prætereo, ſpeculato rumq; comprehenſiones, ac tormenta iudicialibus quæſtionibus habita, q. unà cum quibuſdam in ciuitate rebus nouis ſtu derem. Deinde me, ut audio, eſt rogaturus, quis nam taliter medicum ageret, ut ægro, dum infirma ualetudine laboraret, nihil conſuluerit, ac cum ille deceſſiſſet, domeſticis exponat ea, quæ ſi ægrotanti curæ fuiſſent, incolumis euaſiſſet. De te ipſo non rogas, quis nam talis eſſet tribunus plebis, qui po pulum blanditijs cum circumuenerit, tempora quidem, quibus ciuitas ſeruari potuiſſet, perdiderit, ſcientes prudentesq; ita fuerit calumniatus, ut eos in cõſultationem Reipublicæ uenire prohibuerit, cumq; à periculis ſe ſubtraxerit, ciuitatemq; inſanabilibus malis demerſerit, petat ſe uirtutis gratia corona donari? nihil boni cum fecerit, & omnium malorum author cum fuerit, quærat de his, quos præ calumnia de gradu Reipublicæ deiecerat, tempore quo ipſa ſeruari potuiſſet, cur tunc à licentia poteſtateq; peccãdi ipſum nõ detorſiſſent, reſpondeant utiq; omnium nouiſſime, bello geſto cum fuiſſemus præpediti, operam non dedimus pœnæ de te cõſtituendæ, uerum pro ſalute ciuitatis legationem obiuimus, poſteaquam tibi ſatis non eſt, pœnam non dediſſe, ſed & præmium tibi tribui petis id in Græciæ conſpectu efficiendo, ut ei ciuitas ſit riſui atq; ludibrio, hic tunc reſtiti, animumq; induxi ad te accuſandum, ac per Deos cœleſtes, ut ipſe intelligo, Demoſthenes illud eſt dicturus, q. cum uobis referre intendam, ſtq

machum mihi mouet, quoniam meam naturam Sirenibus, ut uidetur, aſſimilet, auditores enim ab eis non permulceri, ſed perimi atq; deleri, ob idq́; uerborum meorum Symphoniam non probat, continuoq́; eloquentiam & facultatem dicendi à natura mihi tributam in auditorum perniciem conuertí ait. At qui neminem, ut generatim loquar, dicere arbitror, ut iſta de me dicat, turpitudinem enim cauſæ argueret, ſi delator officium ſuum explicare non poſſet, uerum ſi ea neceſſe ſit de me dicere, in eo Demoſthenes ferendus non eſſet, ſed uir aliquis Imperator, qui cum de Republica optime meritus eſſet, facultateq; dicendi minime ualeret, ſi aduerſarijs ſuis inuideret, quibus cum litigaret, q̃ eam ipſam facultatem haberent, ipſeq; ſibi conſcius eſſet, q̃ nihil eorum, quæ geſſiſſet, eloqui poſſet, uideat quidem accuſatorem, etiam ea, quæ ab eo geſta non ſunt ante auditorum oculos, ut ei libuerit, producere poſſe. Cum uero is homo ex uerbis concretus ſit atq; cõpoſitus, hisq́; amaris & ſupuacaneis, deindeq́; ad ſimplicem loquẽdi ſpeciem et facinora Reipub. ꝑnicioſa ſe conferat, quis eum tolleret? à quo linguam uelut à tibijs ſi quis abſtulerit, nihil ſupereſſe neceſſe eſt. Admiror uos equidem uiri Athenienſes, ac illud ſcire cupio, ad quam rem reſpexeritis, cum accuſationem illam deleuiſtis, an quia decretum eſſet legitimum? at nullum ſcitum magis præter leges unquam rogatum fuit, aut quia is, qui illud decretum ſcripſit, non conueniebat, ut pœnam lueret? non'ne à uobis uitæ rationes ad cẽſoriam animaduerſionem erunt referendæ, ſi hunc dimiſeritis? illud nõ'ne dirum eſt? ſi prius orcheſtra aureis coronis replebatur, quibus populus à Græcis boneſtabatur à Græcis, cum ea dies coro-

nis peregrinus deſtinata eſſet, ex Demoſthenis autem admini ſtratione illud fueritis conſecuti, ut neq; corona amplius uos donemini, neq; præconis uoce prædicemini, hic autem præconio pronuncietur? Ac ſi quis è tragicis Poetis, qui in poſterum illud in ſcenam ſunt inducturi, finxerit in tragœdia Therſitem à Græcis corona ornatum, nemo ueſtrũ id ferre poſſet, quoniam Homerus dicat ignauum et effœminatum illum fuiſſe & calumniatorem, ipſi uero cum eiuſmodi hominem corona donaueritis, non'ne putatis Græcorum opinionibus & ſententijs eum exſibilari, ſuperiores quidem ueſtri glorioſas & præclaras res geſtas populo tribuebant, humiles atq; obſcuras ad malos Oratores referebant, Cteſiphon quidem arbitratur, uos oportere ignominiam à Demoſthene detrahere, eãq; populo imponere atq; intuere. Aitis uos fortunatos eſſe, quemadmodum eſtis, illud alioquin recte arbitrati, decernetis autem à fortuna uos fuiſſe derelictos, à Demoſthene quidem beneficijs affectos? Atq; illud omnium maxime abſonum eſt in iudicijs ipſis, ꝙ eos, qui largitionis accuſati conuicti fuerint, infamia notetis, quem uero uos ipſi corrupte Rempublicam geſſiſſe conſcij eſtis, corona honeſtabitis? Cæterum iudices Bacchanaliorum, niſi iuſte Chori circuitiones iudicauerint, moleſtatis. Vos autem ad chori uolubilitatem iudices cum ſitis conſtituti, ſed ad leges & ciuilem uirtutem conſeruandam, munera non ex legibus, neq; paucis, & his quidem dignis, ſed cuilibet ambitioſo donabitis? Deinde è foro eiuſmodi Iudex qua facie exibit, qui ſe ipſum abiecerit atq; ſummiſerit, Oratorem autem ſuperiorem in iure effecerit, illiq; partes ſuas condonauerit? uir quippe priuatus in ea ciuitate,

quæ poppulari ſtatu regatur, legibus regnat atq; ſuffragijs, & ſi alteri iſta cōceſſerit, is fateatur oportet, ſemet ipſum dominatū ſuum atq; potentiā ꝑ ſe extinxiſſe. Deinde iuſiurandū, quo iudex cōſtrictus ſententiā dictat, cum ipſum comitetur, eū angit atq; ſollicitat, ita ut ꝑpter illud exiſtimem ipſum in peccatum periurij incurrere, gratia quidem eius, cui fuerit gratificatus, dubia eſt, ut eam aucupari poſſit, quoniam ſuffragium abdite atque occulte fertur. uidemini enim etenim mihi Athenienſes non modeſte admodum in horum utroq; uos habuiſſe, & in Republica cum proſperitate adminiſtranda, & in eius periculis ſubeundis, quòd enim his præſertim temporibus multi paucis potiſſima Reipublicæ commiſeritis, non laudo. quòd uero temporibus noſtris copia non fuerit malorum Oratorum pariter & proteruorum, feliciter & proſpere agimus. Antea enim hæc ciuitas iſtiuſmodi uirorum ingenia tulit, quæ nullo deinde negotio popularem ſtatum euerterunt. dum enim blanditijs populus & ambitione demulcebatur, gaudebat, poſtea hunc ipſum, non hi, quos formidabat, ſed illi, quibus ſeipſum concrediderat, extinxerunt. nōnulli quidem atq; ipſi ex triginta tyrannis fuere, qui plures quàm mille quingentos ciues indicta cauſa è medio ſuſtulerūt prius quàm accuſationes audirent, ob quas mortis ſupplicio ſubdendi forent, neq; patiebantur interfectorum cognatos et neceſſarios eorum ſepulturis & funeribus intereſſe. non'ne eos, qui fauent populari ſtatui amplexabimini? non'ne eos, qui ſe in præſentia ſuperbe attollunt, deprimetis, atq; eijcietis? Non'ne recordamini, quòd nemo prius unquam popularis ſtatus euerſioni incubuit, antequam eius authoritas ma-

ior eſſet quàm illa iudiciorum? ſtudioſe equidem Athenienſes, cum ea, quæ ſcitum ſcripſit, reputarem in cōſpectu ueſtro, ob quæ ꝓmerita petat Demoſthenem corona donari. Si quidem ais inde exorſus, unde principium decreti tui ſum̄pſiſti, q̄ foſſa muros affabre circundederit, admirationem mihi moues. ob id enim, q̄ fabre hæc laborarētur, eius rei eū authorem fuiſſe, maiorem illud accuſationem meretur. nō enim eū qui uallo ac foſſa mœnia cinxerit, neq; qui publica ſepulchra diruerit, ac ꝓpterea in Repub. recte ſe geſſerit, ideo oportet eum præmia poſtulare, ſed illū, qui alicuius beneficij in Rempu. collati cauſa & author fuerit, ſin uero ad ſecūdam decreti partem deueneris, in qua ſcribere auſus fuiſti, quòd Demoſthenes uir eſt probus, ac qui & factis & Oratione beneficijs afficit populum Athenienſem, quod dixiſti, abs te uelle dictum fore citra iactantiam, & ſine decreti elatione. facta, quæſo, attingito, & quod aſſeris nobis manifeſtum facito. Corruptelas enim Amphiſeorū ſimul et Eubœenſiū prætermitto. Cū autē Demoſthenem Phocenſium ſocietatis fuiſſe authorem dixeris, & id ei tribueris, eos, qui illud ignorant, decipis. ſcientes autem & ſentientes, contumelia afficis. quamuis enim tempus oblatum, atq; occaſionem, horumq; animi ſentētiam & mentem, quam tunc habebant, auferas, & ſupprimas, propter quam ſocietas eo tempore contracta extitit. putas nos latere, idq; clam nobis facere, cum ciuitatis dignitatem Demoſtheni uelis attexere? quam petulans autem ſit hoc facinus, ego illud inſigni indicio coarguere conabor. Perſarum Rex non multo tempore antequam Alexander in Aſiam traieciſſet, populo miſit epiſtolam maxime contumelioſam, &

barbaram, in qua inter cætera, cum ualde illiberaliter pleraq; dixiſſet, tum illud in poſtrema epiſtolæ parte ſcripſit. Ego aurum uobis non dabo, ne illud à me petatis, quia non accipietis, is tamen à periculis præſentibus, & quæ tunc ei inſtabant, circunſeptus, Athenienſibus non petentibus, ipſe ſpõte ſua populo treceñta talẽta miſit, quæ ille, cũ ſe modeſte gereret, accipere noluit. Qui ad uos aurũ deferebat, opportunitas fuit, & formido, ac ſocietatis uſus. hoc autem ipſum aurum Thebanorum ſocietatem ſuſcitauit, tu uero Thebanorum nomen, & illius maxime deteſtabilis ſocietatis nos obtundendo, continuo habes in ore. ſeptuaginta quidem talenta ſilentio prætermittis, quæ cum ante de Regio auro detraxiſſes, ea expilaſti. Non'ne nũmorum indigentia ob quinque. ſ. talenta, milites peregrini Thebanis arcem non tradiderunt. Propter nouem argenti talẽta, cum omnes Arcades in expeditionem exiuiſſent, Ducesq; prompto & alacri animo eſſent ad opem ferendam, res ex ſententia non ſucceſſit. Tu aũt opibus abundas, ac tuis libidinibus expleris. Proinde in ſumma aurũ Regium penes hunc eſt, pericula aũt atq; diſcrimina, penes uos ſunt. Nõ indignum eſt & ipſorum petulãtiam contemplari. Si quidem Cteſiphon Demoſthenem aduocare auſus fuerit, ut in præſentia ueſtra Orationem habeat, is autem cum ſuggeſtum aſcenderit, ſe ipſum commendare non erubeſcat, grauius erit illa toleranter audire, quàm facinora ipſa, quibus eſtis affecti, quandoquidem uiros reuera probos, quorum multa & honeſte facta nouimus, ſi per ſe laudes ſuas pronunciauerint, non ferimus. At homo dedecus ſuæ ciuitatis, ſi ſe ipſum laudibus extulerit, quis iſta au-

diendo ſufferre poſſet? à facto igitur impudentiæ pleno, ſi modeſte egeris, temperabis, perficito ô Cteſiphon per te ipſum hanc defenſionis cauſam, neq; illud quæſo in mentem tuam ueniat, quod ad dicendum non ualeas. Etenim illud te dedeceret, ſi paucis ante diebus paſſus fueris, ut ad Cleopatram Philippi filiam ad lamentandam deplorandamq́; Alexandri Moloſſorum Regis mortem, legatus ſuffragijs creareris, nunc dicas te ad dicendum non ualere. Deinde, quòd mulierem alienigenam lugentem potueris conſolari, decretum autem quod tuleris mercede conductus, non ſis defenſurus? Vel talis eſt ille, quem ſcripſiſti corona donari debere, ut ab his, qui ſunt beneficio affecti, non agnoſcatur, niſi aliquis tecum patronus ad id teſtandum accedat. Rogato iudices num cognouerint Chabriam, & Iphicratem, ac Timotheum, & ex eis ſciſcitare, qua de cauſa illis munera contulerint, & ſtatuas erexerint, omnes ſimul tibi reſpondebunt, quòd Chabriæ propter naualem pugnam prope Naxum confectam, Iphicrati, quòd Lacedæmoniorum aciem trucidauerat, Timotheo, quòd Corcyram nauigauerat, & reliquis, quorum multæ & præclaræ fuerant in bello res geſtæ, Demoſtheni certe ſi quis interroget, cur munera non largiemini? quòd corruptus? quòd ignauus? quòd aciem deſeruerit, utrum ob hæc iſtum honeſtabitis, an uos ipſos potius infamia notabitis? & eos, qui in bello pro uobis mortem oppetierunt, quos putetis conſpicere quiritantes & moleſte ferentes, ſi iſte corona donabitur. Cæterum indignum eſſet uiri Athenienſes, cum ſi quis lignis, uel lapidibus, uel ferro aliquem occurrentem interfeciſſet, eas res mutas et ſen

ſu carentes proijciamus atq; extermincmus, ac ſi quis mani bus proprijs ſibi mortem conſciuerit, manum, quæ hoc patrarit, ſeorſum à corpore ſepelire in more noſtro ſit poſitū. Demoſthenem quidem Athenien. qui author fuit, ut egreſſus ille extremus & pernicioſus decerneretur, qui milites prodidit, hunc reuerebimini? At qui mortui contumelia officiuntur, uiui ad extremam deſperationem deijciuntur, cum uideant in præmium uirtutis mortem ſibi eſſe propoſitam, ſe autem memoria geſtorum deſtitui. Atq;, quod omnium maximum eſt, ſi iuniores uos rogauerint, ad quod exemplum eos oporteat uitam ſuam inſtituere, quid dicetis? recte enim noſtis, quòd non palæſtræ, non ludi literarum, non muſice ſolum iuniores erudit, ſed multo magis publica præconia. Prædicatur aliquis in theatro, quòd coronæ munere donetur uirtutis ergo, & fortitudinis, & beneuolentiæ, homo alioquin uita impurus & deteſtabilis. Adoleſcentulus iſta ut fuerit intuitus continuo deprauatus eſt. Quidam improbus & leno ſicut Cteſiphon, ad debitum ſupplicium amandatus eſt, reliqui illud intuiti inſtituuntur, & caſtigantur. Quidam aduerſum honeſtatem atq; iuſtitiam, cum quid decreto ſtatuiſſet, ſi domum reuerſus uelit filium erudire, is iuſte facit cum patrem non audiat, uerum iure meritoq; exiſtimare poterit ſi moleſtia potius affici, quàm moueri. ita igitur ſuffragia ferte, ut non in foro ſolum ſed & in theatro ueſtrarum actionum defenſionem his ciuibus præſtare poſſitis, qui cum præſentes non fuiſſent, de uobis quæſierint, quid iudicaueritis. Probe noſtis ô Athenienſes, quòd talis ciuitas eſſe uidetur, qualis ille fuerit, qui præconis uoce prædicatur. Probro

enim dabitur, non ſi uos maiorum ueſtrorum, ſed ignauiæ Demoſthenis ſimiles & imitatores eſſe uolueritis. quo igitur modo aliquis eiuſmodi infamiam euitare poterit? ſi eos, qui rerum publicarum tractationi ſe immiſcēt, & uerba perhumana habent in ore, moribus autem ſunt tales, ut eis fides non ſit habēda, uos obſeruetis & colatis? Beneuoli enim & popularis nomen in medio poſitum eſt, ad ea nomina, ſunt nonnulli, qui cum à factis ſint remotiſsimi, ut plurimum uerbis properent & accurrant. Cum ergo Oratorem deprehenderitis, qui in præſentia Græcorum coronas peregrinas & præconia ambiat & concupiſcat, ipſum faceſſere iubete, & ut uerborum ſuorum confirmationem, ſicut lex de præconijs præſcribit, ad uitam cōſtantem et probatam, ad utrūq; referat, probitatem, & modeſtiam. quanto igitur inter ſe hæc minime conſentient, tanto minus uos ei laudes adſcribetis, ac Rempublicam cuſtodite, quæ quæ iam labat, atq; è manibus ueſtris diffugit. Non'ne illud uobis uel indignum eſſe uidetur, quòd Senatus pariter & populus deſpectui habetur, atq; contemnitur? Literæ & legationes priuatas ad ædes appellunt miſſæ non à plebeis & infimis hominibus, ſed ab Aſiæ & Europæ primarijs & optimatibus, & penes quos eſt gladij & imperij ex iure poteſtas, hæc quę faciant, nonnulli ſunt, qui illud non inficiantur, ſed palàm cōfitentur, inter ſeq; epiſtolas legunt, & uos hortantur, ut eorum ora intueamini, quidamq; id agunt uelut uindices publicæ libertatis, alij præmia petunt, quaſi populi fuerint ſeruatores. Populus ex euentorum deſperatione ueluti ætate confectus & mente captus, nomen tantum retinet popularis

ſtatus, actiones autem alijs permiſit atq; conceſsit. Deinde à concionibus demum regredimini, non tanquam rebus publicis conſilium dederitis, ſed quaſi publici conuiuij reliquias depaſti. Et quòd uobis nihil nugarum retulerim, inde rationem à me dictorum contemplabimini, fuit quidam, angor & crucior, cum frequens ſubit miſeriarum ciuitatis in mentem meam recordatio, in hac urbe uir infimus, qui cum ſolus ex ea Samum nauigare tentaſſet, uelut pduellionis reus ipſo die ab Areopagi conſilio capitali pœna damnatus fuit. Alter rurſus abiectus item cum Rhodum naui tranſmiſiſſet, quòd fugam inconſtanter arripuiſſet, tuncq; uix fuiſſet delatus paribus ſuffragijs fuit dimiſſus, quòd ſi uel unum ſuffragium excidiſſet, in exilium iuiſſet, uel mortem non euitaſſet. Conferamus præſentem rem geſtam. Vir Orator omnium calamitatum author, aciem exercitus dereliquit, ex ciuitate aufugit, is ſe coronari ſi petat, uel ſe exiſtimet in theatro prædicari oportere, non'ne hominem uelut communem Græciæ peſtem refugietis? uel cum eum nomine populi Athenienſis nauigantem, re autem uera latrocinia exercentem comprehenderetis, non'ne punietis? Atq; temporis recordemini, quo ſuffragia laturi eſtis, paucis enim poſt diebus ludi in Apollinis honorem ſunt celebrandi. Conſeſſusq; uniuerſæ Græciæ eſt conuenturus, ueſtra ciuitas præſenti tempore ex Demoſthenis adminiſtrationibus calumniæ habetur & reprehenſione non caret. uidebimini certe, ſi eum corona honeſtaueritis, in eadem ſententia manere cum his, qui communem pacem atq; concordiam prætergresſi fuere. Si quidem huius contrarium effeceritis, populum accuſationibus & uituperationibus obruetis

ruetis. ne igitur quaſi ad alienæ, ſed uelut ad propriæ ueſtræq; ciuitatis commodum proſpicite, atq; conſulite, neq; ad ambitionem reſpicite, ſed ad iuſtitiam mẽtem ueſtram dirigite, muneraq; huiuſmodi honeſtioribus perſonis et uiris magis fide præditis reponite, & reſeruate, ac non auribus tantum, ſed & oculis ad uos metipſos aſpicite, ac conſultate, qui nam ueſtrũ ſint, qui Demoſtheni *laturi ſint opem, utrum qui cum eo uenationem, qui palæſtram in tenera ætate ſimul excoluerint.* Verum *per* Iouem *cœleſtem non aprorum uenationi, non corporis habitui deditus ſeſe agitauit, & exercuit, ſed peritus atque exercitus artifex euaſit in diuitum opes & facultates craſſandi, eaſq; ſibi comparandi.* Ad *arrogantiam aduertite, quæſo, cum dicat* Byzantium *è manibus* Philipppi *ſe, dum legatum ageret, eripuiſſe,* Acarnanes *ad defectionem ſolicitaſſe,* Thebanis *concionibus ſuis terrorem attuliſſe. putat enim uos uſque adeo ſimpliciter & ſtulte progreſſos fuiſſe, ut iſtis fidem præſtetis, ueluti ſuadæ medullam, non hominem calumniatorem in ciuitate nutrieritis.* Cum *in poſtrema* Oratione *patronos, qui cum eo corruptelarum participes fuerunt, accerſiuerit, cogitetis in hoc ſuggeſto conſpicere, in quo ego orans in preſentia cõſtitutus ſum, ſeſe ad horum petulantiam opponentes uiros beneficos, & ciuitati amicos,* Solonem *uidelicet, qui honeſtiſſimis legibus ſtatum huius* R*eipublicæ exornauit, uirum philoſophum, & probum legislatorem, modeſte, ſicuti ei conuenit, uos deprecantem, ne quouis pacto* Demoſthenis Orationes *pluris iureiurãdo & legibus faciatis.* A*riſtidem quoque, qui* Græcis *tributa & ſtipendia ab eis perſoluenda con-*

ſtituit, cuius mortui filias in matrimonium populus collocauit, de iſtiuſmodi uituperatione iuſtitiæ conquerentem, & deplorantem, rogantemq́;, an uos non pudeat, ſi ſuperiores ueſtri Arthmium Zeletem, qui aurum à Medis in Græciam inuexerat, quiq́; cum ad ciuitatem ueſtram accesſiſſet, quãuis hoſpes eſſet populi Athenienſis, parum abfuit, quin tumultuoſe interfectus fuiſſet, præconio ex ciuitate expulerũt, & ex uniuerſa ditione, cui Athenienſes præſiderent. Vos Demoſthenem, qui non aurum intulit à Medis, & qui largitione corruptus cum fuerit, eam corruptelam adhuc poſſideat, aurea corona eſtis honoraturi? Themiſtoclem inſuper, & eos, qui in Marathone occubuere, quiq́; in plateis ac ſepulchra ipſa maiorum ueſtrorum non'ne putaretis ſuſpirare & ingemiſcere, ſi is, qui in acie à Barbaris ſteterit aduerſus Græcos, id ſua ipſius uoce confeſſus, corona donabitur? Ego igitur, ô tellus, Phœbeq́;, uirtus & conſcientia, atq; humanitas, qua à turpibus honeſta diſcernimus, opem tuli, & dixi. Atque ſi recte & pro dignitate facinus accuſaui, dixi, ut uolebam: ſin tenuius, ut poteram. uos quidem tum ex uerbis, quæ protuli, tum ex his, quæ prætermiſi, ipſi æqua, & conducibilia pro ciuitate decernite.

ARGVMENTVM ORATIONIS DEMOSTHENIS DE CORONA PRO CTESIPHONTE CONTRA AESCHINEM EX LIBANIO.

MVrum Orator pro Athenienſibus obduxerat his, quos ciuitas habere conſueuerat, & reliquis manufactis ſolidiorem, & longe meliorem beneuolentiam.ſ.ſuam erga ciuitatem & eloquentiam in orando. Non ſaxis, ut ipſe ait, non lateribus Athenas muniuerat, ſed magnis opibus & copijs, multipliciq; quadam ſocietate terra mariq;. Quinetiam & in ſepto operis manufacti murorumq; lorica conficienda, non paruo fuerat adiumento ciuitati. Cum murus Athenienſibus magnam partem ætate confectus concidiſſet, ut ipſis uiſum fuit, eum fore extruendum, decemuiri, ex quaq; Tribu delecti fuere, ad quos muri pficiundi cura deferretur, ſumptus autem ut de publico fieret. Cum unus igitur ex horum numero eſſet Orator, non item ut reliqui ſola cura in uſum eius rei ſe exhibuit, ſed opus ipſum ſine cuiuſquam reprehenſione abſoluit, ſuam pecuniam ei rei pro commodo ciuitatis ſuppeditando. Hanc ipſius beneuolentiam laudauit Senatus, & prouidentiam aurea corona remunerauit. Prompti ſiquidem erant Athenienſes ad debitas gratias his referendum, qui bene fuiſſent de Republica meriti. Qui ſententiam tulerat fuit Cteſiphon, quòd.ſ.Demoſthenes corona donandus eſſet, & certo quidem ſtatoq; tempore Bacchanalibus ludis, deſignatoq; loco in Dionyſij theatro, coram'que conſtitutis ſpe-

ſtatoribus, in omnium conſpectu Græcorum, quos publicus Græciæ cõuentus colligebat, & quòd illis præſentibus præco pronunciaret, Demoſthenem Pæanieum Demoſthenis filium à ciuitate corona honeſtari pro uirtute & beneuolentia, quam erga ipſam uniuerſe oſtenderat. Honor eiuſmodi ubiq; admirationem conceperat, ob idq; inuidiam & odium excitauerat, ita ut talis decreti uelut contra leges lati fuerit inſtituta accuſatio. Aeſchines enim cum eſſet Demoſthenis inimicus, diem illicitæ rogationis Cteſiphonti dixit. aiebat enim, Demoſthenem in magiſtratu & rationibus nondum relatis, obnoxium eſſe, legemq; uetare obnoxios corona donari Rurſus & alteram enudauit legem, quæ iuberet, Si quem populus Athenienſis corona honeſtaſſet, ut illud muneris in concione, ſi uero Senatus in curia prædicaretur, alibi certe nuſquam licere, aitq; commendationes de Demoſthene habitas, falſas fuiſſe, & ementitas, cum is Orator non recte, quin immo largitione corruptus Rempublicam adminiſtraſſet, cumq; aliàs multorũ malorum ciuitati author fuiſſet. Atque ordine eiuſmodi in accuſando uſus eſt Aeſchines. primũ enim dixit de lege obnoxiorum. deinde, de ea, quæ eſt de præconijs. tertio loco, de Reipublicæ adminiſtratione, poſtulauitq; ut eundem ordinem ſeruaret Demoſthenes. Orator autem, principium ſumpſit ab adminiſtratione, rurſusq; in eandem Orationem conuertit. illud cum faceret ex arte, à ualidioribus enim inchoare oportet, atq; in hæc ipſa deſijt, mediáque interiecit ea, quæ de legibus dici oportebat. Legi enim obnoxiorum per locum à ſententia menteq; legis ſe oppoſuit, illi autem de præconijs alteram legem obiecit ſeu legis partem,

ut ipſe inquit, qua promittebatur, in theatro præconia fieri, ſi populus uel Senatus hoc decreuiſſet.

ARGVMENTVM EIVSDEM ORATIONIS DEMOSTHENIS DE CORONA EX LEONARDO ARETINO.

ADuerſus Philippum Macedoniæ regem Græciæ dominatũ ſibi uendicantem reſtiterũt Athenienſes, & pro ſua atq; communi Græcorum libertate complures annos pugnauerunt, demum tamen & ipſi ſuperati ſunt, & reliqua omnis Græcia in Philippi poteſtatem conceſſit, ſubactis itaq; Athenis, potentia quidem Demoſthenis, q ipſe in primis author Philippo reſiſtendi fuerat, ceſſauit. Gratia tamen & beneuolentia eius apud ciues ſuos non ceſſauit, ſed in quantumcunq; ſubacta ciuitate, & in reliquis ipſius Reipublicæ, quæcunq; agenda erant, ea fermè omnia per Demoſthenem gerebantur. creatus ergo ad reparanda mœnia curator, magnam eius operis partem ex ſuo patrimonio perfecit, ob quam liberalitatem motus Cteſiphon ad populum tulit, ut Demoſthenes ob præſtantem animum et egregiam uoluntatem, per quam & beneficia olim Reipublicæ multa contulerat et conferre paratus erat, uirtutis gratia corona aurea donaretur, celebrareturq; eius coronatio in theatro. Nunc Demoſthenis honorẽ indignè ferens Aeſchines Cteſiphòntem accuſauit, q is contra leges huiuſmodi honorem decreuiſſet. primo quia nulla eſſent Demoſthenis merita in Rempublicam, ſed contra, pernicies & clades, cum

author & cauſa fuerit malorum omnium, quæ per id tempus Athenienſes pertulerant: deinde quia leges eum, qui publice quid administraſſet, ornari uetarent priuſquam rationem adminiſtratorum reddiderit, fuiſſe autem Demoſthenem publico murorum operi præfectum, nec rationes ad illam diem reddidiſſe: tertio quia in theatro coronationem celebrari leges prohiberent, hæc erant accuſationis capita, Demoſthenes Cteſiphontem defendit, uera de ſe ſcripſiſſe probat, criminibus reſpondet, laceſſentemq; accuſatorem pro maledictis ulciſcitur, in his tota conſiſtit oratio, quam ſi rite & accurate leges, nihil ornatius, nihil elegantius, nihil copioſius te unquam legiſſe aut audiuiſſe confiteberis.

ALIVD ARGVMENTVM IN DEMOSTHENIS ORATIONEM DE CORONA, EX INNOMINATO.

Athenienſes & Thebani dum bellaſſent cũ Philippo in Cheronæa Bœotiæ ciuitate ab eo ſuperati fuere, rerum igitur potitus Macedo præſidium Thebis collocauit, & ſub ſua manu eam ciuitatem in ſeruitute detinebat. Cum Athenienſes illud idem ſe paſſuros timerent, & tyrannum expectarent magis quàm unquam hoſtiliter Athenas aggreſſurum, excogitarunt eas muri partes, quæ ætate confectæ conciderant, erigere, & à quaq; Tribu qui eſſent muris reficiendis curatores in medium uiri producti fuere, Tribusq; Pandionis ad uſum eius rei in talem uirum elegit Oratorem. Cum igitur hanc prouin-

ciam Orator præ manibus haberet, & pecunijs inſuper indi geret ultra eas, quas ipſi ciuitas aſsignauerat, ex proprijs ipſius pecunijs ſumptum in eam rem fecit, neq; eas impenſas ciuitati retulit, ſed illi gratificatus fuit, hanc occaſionem na ctus Cteſiphon unus ex his, qui ad Reipublicæ gubernacula ſedebant, eiuſmodi de ipſo in Senatu ſententiam tulit, Quoniam eo animo perſeuerat Demoſthenes Demoſthenis filius, ut per uniuerſam eius uitam beneuolentiam ſuam erga ciuitatem oſtendat, ac in præſentia cum eſſet muris reficiendis curator, & pecunijs indigeret, eas ex ſua domo deprompſit, & ciuitati gratificatus eſt, propterea rogatio perferatur ad Senatum populumq; Athenienſem, ut is aurea corona donetur in theatro, dum nouæ Tragœdiæ agentur, & multitudo nouas fabulas conſpiciendi auida concurrerit. Hoc Senatuſconſultum cum ad populum referretur, aggreſſus eſt accuſare Cteſiphontem Aeſchines, cum adminiſtrationis publicæ æmulatione ei eſſet inimicus, inquiens ſcitum illud illicitum eſſe tribus ex legibus, quæ ei aduerſabantur. una quidem, quæ uetaret obnoxium corona donari, prius quàm rationes retuliſſet. nondum enim Demoſthenes eas reddiderat, cum & theatri & murorum reficiendorum curationis pecunias adminiſtraſſet, oportebatq; eum expectare, & à munere continere, quouſq; calculatis ſubductiſq; rationibus liber & minime obnoxius repertus eſſet. alteram autem legem recitabat, quæ iubebat in Pnyce & curia non in concione aliquem corona donari debere, criminabaturq; ciues, qui admiſerant coronam Demoſthenis in theatro prædicari. tertia autem lex ad uniuerſam uitæ & adminiſtrationis rationem re-

ſpicit. mandat namq; ne falſæ teſtificationes in Matroum inferrentur, ubi uniuerſa ſcripta publica recondebantur. in eo autem ipſum aiebat fuiſſe ementitum, quòd beneuolentiam et ſtudium Demoſthenis in Rempublicam fuiſſet teſtatus, cum potius maleuolus & hoſtis patriæ fuiſſet deprehenſus. Cum ea lex tertia utilis eſſet, ut eam ueluti anchoram in aduerſam partem apprehenderet Orator, ea re aduerſarium in lucta ſupauit, grauiſſimo pudentiſſimoq; uſus artificio quoad perſonam accuſatoris. inde enim anſam habuit dicendi & aduerſarium expugnandi. reliquas uero duas leges, eam.ſ. quæ eſt de obnoxijs, et illã, quæ de præconijs in medium Orationis coniecit, cum eas imperatorio modo, ueluti imbecilles copias in medium immiſiſſet, & intercluſiſſet. fortiſſima autem & potentiſſima lege in extremis uſus fuit, cum aliarum debilitatem ex ambobus extremis confirmaſſet. Videtur & Orationem ſuam ad ſcopum utilitatis direxiſſe Orator, artificiumq; non admodum impudẽter extulit. Cum enim locum à legitimo in primis prætergreſſus fuiſſe uideretur, alia uia eundem locum à legitimo attigit, eoq; uſus fuit. Etenim Aeſchines legem recitauerat, quæ eſt de mendacijs in coronis adipiſcendis, ad quam cum reſpondiſſet Orator, opportunitatem inuenit, ſuas in Rempublicam res geſtas in medium proferendi, & ita per locum à legitimo depugnauit. Orationis diſpoſitio eiuſmodi eſt, ut ſupra narratum fuit. Validus Aeſchini locus fuit à legitimo, Oratori autem à iuſto, communis autem ob æqualitatem, utriq; fuit locus ab utili, cum is locus manifeſtam non reciperet examinationem. Conſtitutio cauſæ eſt negotialis ex ſcripto. Decretum autem ex ſcripto

conſtat. Accuſatio quidem uiuente adhuc Philippo inſtituta fuit, Alexandro autem Regnum adepto & imperante Oratio habita fuit, & iudicium ad finem perductum. Vt autem Philippus mortem obijt, Thebani audacter præſidium è ciuitate eiecerunt, quod cum indigne ferret Alexander, uelut contemptus Thebas euertit. Deinde cum rei geſtæ eum pœniteret, tanquam pudore affectus Græcia ceſſit, & aduerſus Barbaros poſtea copias eduxit, quo tempore Athenienſes putarunt opportunum fore, ut proditores, qui Græciam iniurijs affecerunt, in iudicium euocarent, atq; ita forum ſtrepere cœpit. Proinde primum exordium implorationem oblectationemq́; continet, & particulatim non generaliter introducitur, beneuolentiamq́; præparat, qua in præſentia maxime egemus. Ad Homeri autem imitationem exorſus eſt.

Cœlicolæ cuncti me audite Deiq́; Deæq́;.

At qui præ ſe fert ſpeciem quandam confidentiæ, quòd ciuitati beneuolus eſſet. non enim uniuerſum Deorum genus inuocaſſet, niſi ita ſibi præſenſiſſet ciuitatem eſſe affectam. Verbum perſeuero poſitum in decreto ſignificat, quòd uitam traduxerit in beneuolentia ciuitatis, et quòd eius ſemper curam habuerit, & potius animam emittere uellet, quàm ab huiuſmodi mente deſinere.

DEMOSTHENIS ORATIO DE CORONA PRO CTESIPHONTE CONTRA AESCHINEM.

ILLVD *in primis uiri Athenienſes à Dijs Deabusq́; omnibus opto, ut quanta beneuolentia erga ciuitatem, uosq́; omnes ſum affectus, tanta mihi à uobis adſit in præſenti iudicio.* Deinde, *quod maxime ad uos ueſtramq́; pietatem & exiſtimationem attinet, ad illud* Dij *mentem ueſtram impellant, non ut uobis aduerſarium meum conſiliarium adhibeatis, quemadmodum uos oporteat mihi audientiam facere. indignum quippe id eſſet, ſed ut leges & iuſiurandum ſeruetis, in quo præter cæteras eius decreti partes, & iuſtas quidem. illud quoque adſcriptum eſt, ut litigantium utrunq; eodem modo audiatis.* Hoc *uero eſt, non ſolum, at nihil præiudicetis, utq́; ambobus beneuolentiam ueſtram peræque non condonetis, ſed & ut quo ordine, qua'ue defenſione, uti quiſq; diſceptantium uoluerit, & delegerit. ita eos uti permittatis. in multis igitur in præſenti cauſa durior mihi ſtatuta eſt conditio quàm* Aeſchini. *eaq; duo ſunt uiri* Atheuienſes, *et magna.* Vnum *quidem, quoniam non æqua ratione contendo. longe enim nunc*

impar exiſtit, ſi mihi contingat à ueſtra beneuolentia decide re, atq; huic ſi accuſationis ſuæ cauſam non obtineat. Atqui mihi quidem. Nolo enim quicquam moleſti dicere in exordio Orationis meæ. Is etenim ex nimia rerum affluentia ad me accuſandum deſcendit. Alterum, quòd omnibus hominibus natura comparatum eſt, ut in alios conuitia & reprehenſiones audiant perlibenter, eos autem, qui ſeipſos commendēt, ægre ferant. ex his igitur, quod tendit ad uoluptatem huic conceſſum eſt. quod autem omnes, ut ita dicam, ꝑturbat, mihi relictum eſt. Si enim illud cauero, ne ipſe à me res geſtas explicem, non habebo, quòd uidear per accuſatorem oppoſita poſſe diſſoluere, neq; ut aliqua poſſim oſtendere, ob quæ petam, me aliquo honore affici debere. quòd ſi ad ea deuenero, quæ geſſi, quæq; in Republica adminiſtraui, ſæpenumero cogar, ut de me ipſo uerba faciam. tentabo igitur ut id modeſtiſſime agam. quod enim res ipſa me exponere compulerit, huic æquum erit, ut illud uitio uertatis, qui eiuſmodi controuerſiam conſtituit. Arbitror enim uos uiri Athenienſes, quòd omnes ſitis in id conſenſuri, huiuſmodi cauſam mihi cum Cteſiphonte eſſe communem atq; coniunctam, ac mihi certe in id non minus ſtudij adhibendum fore. rebus enim omnibus priuari graue eſt & aliàs permoleſtum, ſi hoc ab inimico proueniat, præcipue uero, ſi quis beneuolentia ueſtra expolietur, ſicut maximum quiddam eſt, eam à uobis conſequi potuiſſe. Cum in his igitur cauſa eiuſmodi conſiſtat, oro obteſtorq; uos omnes uno ſimiliq; modo, ut me audiatis aduerſum ea, quæ delata fuere, iuſta alioquin defenſione utentem. ueluti leges præſcribunt, quas qui primum tulit Solon ueſtri popu-

liꝗ; Athenienſis amantisſimus, non ſolum quòd ipſe eas di-
ctaſſet, ſed et ꝗ uos tanquā iudices iure iuſſeris, ad illas uelutì ratas attendi oportere putauit, non quòd uobis, ut mihi uidetur, diffideret, ſed cum illud proſpiceret, quòd accuſationes & criminationes, quibus accuſator, ex eo quòd prior cauſam dixerit, ualet & pollet, reo impune effugere euitareq́; non licet, niſi quiſq; ueſtrum, qui iudicium daturi eſtis, pietatem in Deos coluerit & cuſtodierit, & quæ ab reo poſteriori loco iuſte dicentur, beneuolo animo ſuſceperit, atq; cum ſe ipſum æquabilem & ambobus communem auditorem præbuerit, an ita res ſe habeat, de omnibus eſt cogniturus. Cum uero & totius priuatim retroactæ uitæ hodierna die rationem (ut uideor) ſim redditurus, & eorum quæ publice in ciuitate adminiſtraui, uolo, ſicut à principio, iterum Deos obſecrare, ac in præſentia ueſtra eos obteſtor. primum ut quambeneuole me habeam, quam'que in ea beneuolentia perſeuerem & erga ciuitatem iſtam, & erga uos omnes, ita mihi in præſenti diſceptatione amico animo uos adeſſe uelitis. deinde, quod profecturum ſit & ad communem gloriam ciuitatis, & ad cuiuslibet ueſtrum pietatem, hoc Dij in animos ueſtros inducant in hoc iudicio de iſtiuſmodi accuſatione ſtatuendo. Si igitur ea ſolum, quæ deferre propoſuerat, in accuſando proſecutus fuiſſet Aeſchines, ego quoq; quamprimum aduerſus ipſa, quæ in concione propoſita fuiſſent, me tuerer atque defenderem, quandoquidem aliena interſerens non paruam Orationis partem conſumpſit, & plurima de me ementitus fuit, neceſſarium eſſe exiſtimo iuſtumq́; ſimul, pauca uiri Athenienſes de his priori loco percurrere, ne ali-

quis ueſtrum his uerbis, quæ extra cauſam ſunt, allectus, me audiat à iure propoſitæ accuſationis longiſſime aberrãtem. De his igitur, quæcunque mihi conuitio quodam priuato exprobrauit & maledixit uidete, quàm ſimpliciter & candide, ac pro æquitate dixero. Si quidem me talem eſſe nouiſtis, qualem hic defert, non enim alibi uixi, quàm apud uos, neq; uel uerbum ſuſtinete, neq;, etiam ſi in omnibus negotijs publicis ita me bene geſſerim, ut nihil poſſit ſupra, ſed conſurgite omnes, & me ſententijs ueſtris conuincite, ſin uero me hoc multo meliorem, & ex melioribus natum, ac nemine ex his, qui modeſti ſunt (ne aliquid dicam moleſti) deteriorem & me ac meos deprehendiſtis, atq; cognoſcitis, huic ne in cæteris quidem fidem habeatis. liquet enim ſimili ratione omnia eum confinxiſſe, commentumq́; eſſe, mihi certe quam per omne tempus beneuolentiam oſtendiſtis in multis diſceptationibus, quæ antea à me habitæ fuere, etiam præſenti tempore eam præbete. Maleuolus cum ſis Aeſchines, illud prorſus imperite exiſtimaſti, res, quas geſſi, quasq́; in Republica adminiſtraui, ut ego omitterem, & me ad maledicta conuitiaq́; tua conuerterem, non enim hoc faciam, non ita ſuperbus elatusque ſum, uerum ad eorum diſquiſitionem, quæ in Republica tractaui, quæq́; ementiebaris, ac criminabaris, quamprimum deueniam. De aculeis autem contumeliæ ita impudenter iactatæ poſteriori loco, ſi his ea audire in animo ſederit, mentionem faciam. Ea igitur, quæ in accuſationem deducta fuere, multa & grauia ſunt, & propter quorum nonnulla, in pœnam ultimum eſſe ſupplicium leges ſtatuerunt, præſentis quidem contentionis propoſitum ipſum hoc continet, ut inimi-

cus in me inuehatur, & inſultet, & contumeliam, & conuitium, & uituperationem ſimul, & omnia eiuſmodi opprobria effutiat. Accuſationes tamen, & criminationes quæ dicuntur, ſi ueræ eſſent, ciuitati non licet meritas pro eis debitasq; pœnas ſumere, uel quid agere, quod ad eas propè accedat. neq; enim cuiquam auferenda eſt poteſtas populum adeundi & orationem habendi. Non enim ſi aliquibus facultatem detis uiciſſim ſe inſultandi & præ inuidia laceſſendi, non per Deos illud probandum eſt, neq; moribus conuenit cõſuetudiniq; ciuili, neq; id iuſte fit uiri Athenienſes, ſed quibus in rebus me uidebat ciuitatem iniurijs & maleficijs afficere, ea facinora cum tanta eſſent, quanta modo deplorauit & enarrauit, de pœnis legibus ſtatutis ad ea crimina decernendis agere debebat. ſi quidem illa delicta me admiſiſſe deprehenderat, quæ delatione digna eſſent, de his ipſis accuſationem inſtituendo, atq; ad hunc modum me in iudicio ad conſpectum ueſtrum ſiſtendo, q. ſi aliquod præter legem me ſcitum ſcripſiſſe agnouerat, illicitæ rogationis me accuſando. Non enim Cteſiphontem iure accuſare ualet mea cauſa, me quidem ipſum ſi conuincere poſſe putaſſet, non accuſaſſet? proinde ſi quid aliorum criminum, quæ nunc mihi impegit et percenſuit, uel quoduis aliud ſcelus me in uos edidiſſe comperterat. extant leges omnium delictorum, & pœnæ & actiones, & iudicia, quæ acerba & magna ſupplicia irrogant & omnibus paſſim his actionibus experiri licet. Ac quando iſta uiſus fuiſſet aggreſſus, & ad hunc modum his uſus eſſe aduerſum me, accuſatio factis eius conſentiret, & palàm eſſet. Modo cum de recta legitimaq; uia deflexerit, ueritatiſq; in-

dagationem & trutinam ad res ipſas apponere euitauerit, totq; demum poſtea temporibus calumnias & dicacitates et maledicta in unum congeſſerit, confictam ſimulatamq; cauſam agit. Deinde me accuſat, hunc reum facit, & tota actione odium, quod in me habet, quodam modo præ ſe fert & oſtentat, nuſquam uero ob hoc rem mecum habere congrediq; uelle uidetur, cum tamẽ ab altero mulctam auferre quærat. Atqui ad reliquas omnes legitimas defenſiões uiri Athenienſes, quas pro Cteſiphonte quis dicere poſſet, & hoc mihi addi poſſe uidetur, maximeq; iure dici, quoniamde inimicitijs noſtris nos iuſtum eſſet, ut inter nos ipſos quæſtionem haberemus, non eam inter nos diſceptaudi cauſam prætermittere, quemuis uero alium, cui eiuſmodi malum infligamus, perquirere, hoc enim nulla iniuria ſuperari poteſt. Omnia igitur, quæ in accuſatione exprobrata fuere, quis poſſet ab iſtis ducere ac dimetiri, neq; pro iuſtitia, neq; q aliqua ex parte uera eſſent, fuiſſe propoſita. Volo quidem unumquodq; ipſorum criminũ ſigillatim expendere, maximeq; ea recenſere, quæcunq; de pace & legatione aduerſus me confinxit & ementitus fuit, ea quæ ipſemet unà cum Philocrate perpetrauerat, mihi impingendo. Neceſſe quidem eſt uiri Athenienſes, forteq; illud ad cauſam pertinet, quo ſtatu quoue loco per ea tempora reſpublica ſe habuerit, ad memoriam ueſtram reuocare, ut ſi illa ad eam, quæ modo exiſtit, rerum conditionem retuleritis, ſingula, quæq; intueamini, & oculis ipſis cernatis. Phocenſi enim bello conflato nõ propter me, nondum equidem eo tempore ad Rempublicam acceſſeram, uos primum ita affecti eratis, ut Phocenſes ſaluos quidem eſſe uelletis, etiam ſi

eos cerneretis iniuſte bellum gerere, Thebanis, etiam ſi quodcunq; malum eis ingraueſceret, & quoduis perpeterentur, irato percitoq́; animo eſſetis non iniuſte neq; abſq; ratione, quoniam his rebus, quibus feliciter egerant in Leuctris, non admodum cum animi moderatione uſi fuerant, deinde quia uniuerſa Peloponneſus inter ſe diſſidebat, & hi qui odio habebant Lacedæmonios, non uſq; eo uirium deuenerant, ut eos poſſent extirpare atq; extinguere, neq; qui antea per eos Imperium nacti erant, ciuitates in ditionem poteſtatemq́; ſuam redegerant, ſed quæ iã erat ſine delectu atq; diſcrimine apud hos & reliquos omnes contentio & tumultus, hæc cum Philippus conſpiceret, non enim adeo erant obſcura, in proditores, qui quibuſq; in ciuitatibus morabãtur, pecunias inſumpſit, omnes ad diſcordiam inter ſe concitauit, turbinemq́; inter ipſos immiſit, deinde in quibus uiderat aliquos errare, et ſibi male ſapere, in his ſe præparabat, aduerſúsq́; omnes prodibat, ita ut diuturnitate belli confecti & afflictati, qui tunc ſuperbi elatiq́; erant nunc miſeri infeliceſq́; Thebani palàm omnibus fierent, ipſos neceſſario cogi ad uos confugere, Philippus, ne hoc fieret, ciuitates quidem ne unà coirent, uobis pacem, illis opem promiſerat. quid igitur ipſi fuit adiumento ad uos in ſuam poteſtatem, parum abeſt ut dicam, ſponte ueſtra deceptos uel alios Græcos recipiendum? ſiue illud maliciam, aut ignorantiam, uel his duobus ſimul nominibus appellare oporteat, hi cum uos bellum continuum & diuturnum geſſiſſetis, & hoc quidem pro communi omnium commodo & utilitate, ut re & effectu id manifeſto apparuit, neq; pecunijs neq; auxiliarijs copijs neq; alia quauis re uobis ſubuenire uoluerũt,

quibus

quibus cũ iure meritoq; irati eſſetis nulla interpoſita mora, Philippo paruiſtis. pax igitur, quæ tunc uix impetrata fuit, ob hæc ipſa non propter me, ut iſte criminabatur, facta fuit. Horũ aũt *facinora et corruptelas, quæ in ea re interceſſere; præſentium rerum ſtatus, ſi quis iuſte perquiſierit, cauſas fuiſſe peruestigabit, atq; hæc omnia pro ueritate exquiram & percurram, ſi aliqua enim in his maxime maleficia eſſe uiſa fuerint, nihil certe eſt mecum commune, ſed qui primus dixerit, mentionemq́; fecerit de pace Ariſtodemus fuit hiſtrio, qui uero pro ea rogatione interceſſerit, ſcitumq́; ſcripſerit, & ſeipſum unà cum iſto in hæc uenalem dederit,* Philocrates *fuit Agnuſius tuorũ ô Aeſchines cõſiliorum particeps & ſocius tuus inquam non meus, neq;, etiã ſi diſrumparis, fictus & ementitus, qui uero ei rogationi patrocinium defenſionemq́; impenderit; cuius'nam rei gratia, in præſentia dicere omitto,* Eubulus *&* Cteſiphon. Ego *ne minimum quidem, ueruntamen hæc cum ita euenerint, & cum ex ipſa ueritate pateant, uſq; eo impudentiæ prouectus eſt, ut dicere auſus fuerit, q ego ſcilicet unà cũm iſto pacis fuerim authorem, inſuper & prohibuerim ciuitatem unà cum communi Græciæ cõuentu pacem, ipſam facere.* Deinde *quo'nam iuſto cognomine quis te uocet, ubi tu? non'ne aderas? non'ne uidebas? cum ego tantam actionem & ſocietatem, quantam nunc deploras & commemoras, à ciuitate auferrem, cur non indignatus es, uel cur tunc prodiens, hæc, quæ nunc criminaris, plana non feciſti uel recenſuiſti? porro ſi ego* Philippo *operã nauaueram, ut Græciæ conuentum impedirem, tibi reliquum erat, illud non tacere, ſed exclamare, idq́; teſtatum facere,*

& his rem explicare. Hoc igitur nuſquam feciſti, ne quidem ullus hanc tuam uocem audiuit. Neq; tunc ad aliquam Græciæ ciuitatem legationes emiſeratis, ſed omnes iam diu reuerſæ fuerant, nec iſte quicquam ſani his de rebus recenſuit, præter hæc quidem & ciuitatem maxima calumnia affecit his de rebus, in q̃bus planè mentitur, ſi uos enim reliquos ſimul Græcos ad bellum conficiendum ſolicitabatis, ipſi uero legatos ad Philippum pro pace facienda miſeratis, Eurybati res erat, non ciuitatis neq; proborum uirorum officium executi fuiſtis. At res non ita eſt, non ita. quid enim uolebatis, q̃ eos hoc tempore accerſere is? ad pacem? at omnibus ea conſtabat, uerum ad bellum? at uos de pace deliberabatis, igitur neq; pacis à principio dux neq; author fuiſſe uideor, neq; aliquod ex alijs criminibus, quæ aduerſus me fuit ementitus, aliquid ueri continere oſtenditur, poſtea quàm igitur ciuitas pacem fecit, hic rurſus conſiderate, quid uterq; noſtrum ſibi agendum propoſuerit, & ex his quidem deprehendetis, quis omnibus in rebus Philippo fuerit adiutor & adminiſter, & quis rem ueſtram geſſerit, & quis ciuitatis utilitatem procurauerit. Ego igitur ſcitum in Senatu tuli, legatos è ueſtigio & per celeriter enauigare debere ad ea loca, ubi Philippum eſſe compertum haberent, & iuramenta pacis ab eo recipere. Hi uero neq; etiam me rogante hæc facere uoluerunt, q̃ uero iucundum optandumq; illud foret uiri Athenienſes, ego oſtendam, Philippo quidem conducebat, ut multum tẽporis intercederet, antequam iuramenta reciperetis, uobis autem q̃ minimum id conferebat. quid ita? quoniam uos quidem non à tempore tantum, quo iuramenta præſtitiſſetis, ſed & à

quo pacem futuram ſperauiſſetis, omnem bellicum apparatum depoſueratis, is uero hoc die noctuq́; potiſſimum machinabatur ratus, quod & ei ſucceſsit, quæcunq; ditionis noſtræ ante cepiſſet, quàm pacis iuramēta traderentur, hæc omnia eius imperio firme ceſſura, neminemq́; ob hæc ipſa pacem eſſe diſſoluturum, quæ ego cum ante proſpicerem uiri Athenienſes *& prius expenderem, hoc ſcribo decretum, ad loca nauigandum eſſe, in quibus* Philippus *eſſet, & iuramenta pacis celerrime fore recipienda, ut dum* Thraces *ſocij ueſtri ea loca tenerent, quæ nunc iſte carpſit,* Serrhium *uidelicet &* Myrtium*, ac* Ergiſcem*, ita iuramenta fierent, & ne ille, cum eorum locorum opportunitatem ante occupaſſet, dominus* Thraciæ *conſtitueretur, ne'ue ex his locis & pecuniarum & militum copia ipſi ſuppeditaretur ad cætera inuadenda.* Deinde *huius decreti non meminit, neq; illud recitat.* Quód *ego conſuluerim, & decreuerim, legatos fore introducendos, hoc me criminatur.* At *quid ego facerem? hos'ne, ꝗ decernerem non fore introducendos, qui ob id huc loci uenerant, ut uobiſcum colloquerentur, an* Architectus *ei locum ad ſpectandum ne præberet, ut iuberem? ac niſi illud rogatum fuiſſet, duobus obolis ad ſpectaculum admiſſi fuiſſent.* Quæ *tamen minimum ciuitati conferunt, me obſeruare oportebat, quæ uniuerſe ſunt è republica, nunquid me ea* Philippo *diuendere oportuit, ſicuti iſti fecere?* Dic *igitur, mihiq́; ſume decretum, quod cum iſte probe ſciret, prætermiſit, recita.*

DECRETVM. *Conſule* Mneſiphilo, *pridie* Calendas *Iulij, tribu* Pandione *in* Prytaneo *magiſtratum gerente,* Demoſthenes Pæanicus Demoſthenis *filius dixit.* Quoniam Phi-

lippus miſit legatos ad Athenienſes pro pace agenda, conuentaq; fecit eis conſentanea, latũ ſit ad Senatũ populumq; Athenienſem, q. ſi pax ſtipulata fuerit, quæ prima concione ſuffragijs eſt committenda, legatos quinq; ex omnibus Athenienſibus deligendos eſſe, eosq;, ut fuerint deſignati, ſtatim abire oportere nulla mora interiecta, eoq; peregrinari, ubi Philippum eſſe audierint, ab eoq; iuramenta recipere, illiq; uicisſim dare quàm celerrime ſuper conuentis ipſi & populo Athenienſi conſentaneis, et ſocios utriuſq; complectentibus, legati electi fuere Eubulus Anaphlyſtius, Aeſchines Cothocides, Cephiſiphon Rhamnuſius, Democrates Phlyeus Cleon Cothocides. Cum iſta tunc ego ſuaſiſſem, ac commodis & utilitati reipublicæ non Philippi ſeruirem, dum ea hi frugi legati paululum cogitaſſent & curæ habuiſſent, commorati fuerunt in Macedonia treis integros menſes, quouſq; uenit Philippus è Thracia, cuius omnia loca iam ſubegerat, cum decem diebus immo magis tribus uel quatuor ad Helleſpontum appellere potuiſſent, & iuramenta recipiendo ea loca ſeruaſſe, ante quàm ille ipſa euertiſſet, ea enim non attigiſſet, ſi nos præſentes fuiſſemus, uel ipſum ad iuramenta non admiſiſſemus, ſic ut ſi à pace decraſſet, utrũq; pariter non habuiſſet, & pacem & Thraciæ loca. Primum igitur hac in legatione Philippi furtum & latrocinium, corruptela quidem horum iniquorum hominum & Dijs infenſorum iſtiuſmodi fuit, prò qua re & tunc & in præſentia ac perpetuo me profiteor cum iſtis pugnare, & ab eis diſſidere. Alterum quidem, quod ſtatim ſubſequitur iſto adhuc maius delictum ſpectate, poſtea quàm aſſenſit Philippus, ſe pacem confecturum, cum

Thraciam per hos ante occupaſſet, qui decreto meo parere noluerant, rurſus ab ipſis mercatur, ne abeant è Macedonia, quàm diu exercitum aduerſus Phocenſes inſtructum reddat, ne ſi ipſi huc redeundo renunciauiſſent, q̃ ſe prępararet & profecturus eſſet, uos exiretis, & cum in Pylas triremibus enauigaſſetis, ſicut antea feceratis, aditum intercluderetis, ſed ut iſta ſimul audiretis ab his illa uobis referentibus, illeq́; intra Pylas eſſet, ac quid uos faceritis, nón haberetis, ita Philippus trepidabat, & tam uehementer ſolicitus erat, ne & ſi ipſe iſta loca prius cepiſſet, antequam Phocenſes perderet, hoc uos audito, ipſis opem ferendam decerneretis, ac res ex eius manibus dilaberentur, ut iterum iſtum deſpicatisſimum fuerit nundinatus, non item promiſcue cum reliquis legatis, ſed per ſe ac ſeparatim, q̃ eiuſmodi ad uos diceret atque referret, p̄ quæ omnia perdidit & afflixit. Poſtulo uiri Athenienſes, & obteſtor, ut illud uos recordemini in uniuerſa hac contentione dicendi, q̃ ſi Aeſchines nihil criminatus fuiſſet extra propoſitæ accuſationis cauſam, neq; ego quidem ullum aliud uerbum hic inſererem, porro cum is omnibus criminibus & maledictis pariter me detulerit, mihi quoq; neceſſe eſt ad unumquodq; obiectorum paucis reſpondere, quí nam igitur erant hi, qui ab iſto ſermones tunc relati fuere, & propter quos omnia periere? utpote, formidare non oportet, q̃ Philippus in Pylas introiuerit, erunt enim omnia, quæcunque uultis, ſi quieti manſeritis, audietiſq́; duobus uel tribus diebus, quibus is uenit ut inimicus, amicum ipſum factum eſſe, quibus uero ut amicus, econtrario eundem inimicum euaſiſſe, non enim uerbis familiaritates ſtabiliri dicebat, ualde quidem

grauiter id proferendo, ſed ex eo, quod idem omnibus confe rat, confert autem Philippo & Phocenſibus & uobis itidem omnibus à petulantia & moleſtia Thebanorum liberari. Hæc ab eo nonnulli libenter audierunt propter odium, quod tunc habebant aduerſus Thebanos. quid igitur poſt hæc continuo euenit? non dies multos poſt, ut miſeri Phocenſes perderentur, eorumq́; urbes euerterentur, uos uero dum quietem ageretis, & huic pareretis, paulopoſt ex agris uaſa intra urbem ueheretis, is quidem aurum ſumeret, & ad hæc inſuper q̃ odium & ſimultates aduerſus Thebanos & Theſſalos urbi crearentur, gratiæ autem pro his quæ geſta fuerant, Philippo haberentur, q̃ autem hæc ita ſe habeant, recita mihi & Calliſthenis decretum ac Philippi epiſtolam, ex quibus ambobus uobis hæc omnia manifeſto patebũt, recita. DECRETUM. *Mneſiphilo conſule ex indicto concione à ducibus coacta atq; ex magiſtratuum Prytanei & Senatus ſententia* X I. *Calendas Octobris Calliſthenes Phalereus Eteonici filius dixit, nemini Athenienſi quauis colorata inuentione in regione cubare licere, ſed in ciuitate & Pyræo, quicunque ex oppidis dimiſſi non ſunt, horum unumquẽq; aciei ordinem, in quem accepti fuere, obſeruare oportere, eisq́; noctu & interdiu abeſſe non licere, qui uero non paruerit decreto huic, obnoxius eſto pœnis proditionis, niſi aliqua impedimenti, ratio oſtendatur, quæ ipſum detineat. De impedimentis porro is, qui in armis fuerit, imperator cognoſcat, & cui incumbit cura præſidij, atq; ſcriba Senatus, omniaq́; ex agris conuehi primo quoq; tempore, quæ infra centumuiginti ſtadiorũ ſunt in urbem & Pyræum, quæ ultra centum uiginti ſtadiorum*

in Eleuſinam & tribum, Aphidnamq́; et Rhamnuntem ac Suniunm oportere, dixit Calliſthenes Phalereus. Ergo ſub hac ſpe pacem feciſtis, uel iſta uobis retulit hic mercẽnarius? reci ta rurſus epiſtolã quam poſt hæc Philippus huc m ſit. EPISTOLA PHILIPPI. Rex Macedonum Philippus Senatui populoq́; Athenienſi ſalutem. Noſcatis nos Pylas introiuiſſe & loca, quæ circum Phocidem ſunt, in ditionem noſtram redegiſſe, & quæcunq; oppida ſe nobis ſponte adiunxerunt, immisſis præſidijs muniuiſſe, quæ uero dicto noſtro audientia non fuere. & per uim comprehenſa & in ſeruitutem redacta funditus euertimus. Cum uero intellexerim, uos præparari, ut illis opem feratis, uolui ad uos ſcribere, ne amplius pro eis defatigemini, ſiquidem cum pacem generatim, nihil enĩ modeſte uos mihi gerere uidemini, cõtraxeritis, ſimiliq́; modo contra omnes exercitum ducere uideamini, & hæc agatis cum Phocenſes ne in his quidem, quæ inter nos communiter ſtipulata fuere, comprehenſi exiſtant, ut niſi conuentis ſtare uolueritis, nihil erit, quin priores cenſeamini iniurias intuliſſe. Auditis quàm dilucide declarat, & explicat ſocijs ſuis in epiſtola, quam ad uos miſit, quaſi inquiens, nonne ita eſt, ꝙ ego hæc egi inuitis Athenienſibus & moleſte ferentibus? quare ſi bene ſapitis, ô Thebani & Theſſali, hos quidem hoſtes eſſe ſuſpicari poteritis, mihi autem fidem adhibebitis, non ꝙ in hæc uerba ſcripſerit, ſed ꝙ idem ſignificare uoluerit, itaq; hos eum cepiſſet, receſſit, ꝙ nihil ad ea, quæ poſt iſta inſecuta fuere, proſpicerent, nihilq́; præſentirent, ſed ſinerent res omnes illum imperio ſuo ſubijcere, propter quæ præſentibus erumnis miſeri Thebani addicti fuere, qui

uero huius credulitatis ei fuerit adminiſter & ſatelles, & qui huc rediens falſa renunciauerit, uosq; deceperit, is eſt, qui Thebanorum calamitates nunc deplorat, & eas recitat uelut ſumme miſerandas, qui ipſe & horum illorumq; malorum, quæ Phocenſibus euenere, omnium fuit author, patet enim ꝙ doles caſus, qui euenere ô Aeſchines ac Thebanos miſeras, cum prædia in Bœotia posſideas ibiq; illorum agros coli facias. Ego quidem gaudeo, qui e ueſtigio ab eo fuerim accuſatus, qui iſta egerit, ſed in eos certe ſermones incidi, quos fortaſſe ſtatim poſt hæc dicere licebit reuertor itaque illuc, ut oſtendam, ꝙ horum corruptelæ atq; facinora præſentis rerum ſtatus in cauſa fuere, poſtea quàm uos à Philippo iſtorum opera circumuenti fuiſtis, qui dum eſſent in legatione ſe Philippo uendiderant, & nihil ueri uobis retulerant, miſeri autem Phocenſes decepti fuiſſent, eorumq; ciuitates direptæ, quid actum eſt? deteſtandi quidem Theſſali & ſtupidi Thebani, amicum beneficum ſeruatorem Philippum eſſe opinabantur, inſtar omnium ille erat ipſis, ne uocem quidem audiebãt, ſi quis aliquid aliud dicere uoluiſſet, uos quidem cum ea, quæ gerebantur, intueremini, & grauiter ferretis, eratis tunc feriati, neq; enim erat quid uos ſoli facere poſſetis, cæteri quoq; Græci exẽplo ueſtro ſimiliter eluſi ac earum rerũ ſpe falſi, quas expectabãt, libẽter quieſcebant, cũ et ipſi iã pridẽ quodã modo bello uexati fuiſſent, quãdo Philippus Illyrios et tribalos circuẽdo aliquos quoq; ex Græcis euertebat, ac multas magnasq; copias Imperio ſuo adijciebat, et cũ quidam ex urbibus ad eum ſe conferrent præ licentia pacis, ibi corrumpebantur, quorum unus hic fuit, tunc omnes aduerſus quos

iſta ille præparabat, bello exagitabantur, ſi enim ea nõ præſenſiſſent, is ſermo alienus eſſet ab hoc argumento, & ad me non pertineret. Ego quidem prædicebam & teſtabar & ſemper apud uos & ubiq;, quo me mitti contingebat, q̃ ciuitates ægritudine erant affectæ cum ob eos, qui in adminiſtranda agendaq́; Republica muneribus ſeducti & pecunijs corrupti erant, tum ob uulgus & multitudinem, quæ partim illud non proſpiciebat, partim quotidiana uitæ tranquillitate & otio uelut eſca capiebatur, & cum omnes hoc morbo laborarent, immo ſinguli quiq; non putarent in ipſos calamitates inuaſuras, ſed res ſuas alienis periculis tuto futuras eſſe opinarentur, cum id ita uoluerint, deinde ut arbitror euenit populis quidem pro nimia & importuna ſegnitie, ut libertatem amitterẽt, optimatibus quidem, cum alia præter ſe ipſos diuendere exiſtimarent, ut ſe ipſos primos uenditos fuiſſe ſentirent, pro hoſpitibus enim & amicis, quibus tunc nominibus uocabantur cum munera ſuſcipiebant, nunc aſſentatores ac Dijs inimici, reliquisq́; omnibus nominibus, quæ illis conueniebãt, ſe appellari intelligunt. Nemo enim uiri Athenienſes, q̃ proditoris utilitatem perquirat, pecunias inſumit, neq; poſteaquã rerum, quas emerit, dominus fuerit effectus, proditore cæteris etiam in rebus conſultore utitur, nihil enim eſſet proditore beatius, ſed non ita eſt, non ita. Cur? immo uero multum abeſt, uerum poſteaquam rerum potitus quæſierit in regno confirmari, & ut rerum hoc modo ſibi traditarum dominus euaſit, huius improbitatem contemplatus tunc demum, tunc & odio illum habet, eiq; fidem non adhibet, & ipſum uituperat, profecto aduertite, etenim quamuis rerum tempus & oc

caſio præteriert, opportunitas tamen iſta noſcendi his qui prudentes ſunt, ſemper adeſt, eatenusq; Laſthenes Philippi amicus nominabatur, quoad Olynthum prodidit, hactenus Timolaus, dum Thebas euertit, uſq; eo Eudicus & Simus Lariſſæi, quoad Theſſaliã Philippo ſubegerunt, deinde cum fuiſſent eiecti, & contumelia affecti, ac ita tractati, ut quid male paſſi non fuerint? uniuerſa ora habitabilis proditoribus repleta fuit. Quid Ariſtratus in Sicione, & quid Perilaus in Megaris non'ne depulſi fuere? ex quibus clarisſime aliquis perſpicere poſſet, q. qui maxime patriam ſuam tuetur & cuſtodit, & qui plurimum his dicendo aduerſatur, iſte ô Aeſchines uobis proditoribus & mercennarijs dat facultatem, ut posſitis in qua re uolueritis largitione corrumpi, & propter horum pleroſq; & qui ueſtras ſententias impugnant, uos incolumes ſaluiq; eſtis & lucra facitis, quoniam propter uos ipſos iam pridem periſſetis. Atq; cum de his rebus, quæ tunc geſtæ fuerunt multa inſuper haberẽ ad dicendum, hæc tamen, quæ dicta ſunt, reor plusquã ſatis eſſe, is enim cauſam præſtitit, qui uelut heſternæ diei uinolentia, ita me eius malitiæ & facinorum grauedine reſperſit, fuit neceſſarium fuit, adoleſcentium gratia, factorum culpa liberari, moleſtia forte & uos eſtis affecti, qui etiam prius quàm ego aliquid uobis dicerem, huius tunc mercẽnariam operam nouiſtis. At qui et amicitiam & hoſpitalitatem ipſam appellat, & nunc, dum orationem haberet, quodam loco dixit, Alexandri hoſpitalitatem mihi exprobrando, q. illi probro dederim. Ego tibi Alexandri hoſpitalitatem? unde adeptam uel quomodo impetratam? neq; Philippi hoſpitem, neq; Alexãdri amicum ego te dicerẽ

nō ita amēs ſum, niſi & meſſores, & eos, qui quicquam aliud mercede agunt amicos & hoſpites liceat appellare eorum, qui operas conducunt. uerum iſta non ita ſe habent, cur, immo uero id multum abeſt, uerum mercēnarium ego te Philippi primum, atq; nunc Alexandri appello ac hi omnes, q. ſi id non credis eos interroga, immo ego hoc pro te faciam, utrum uobis uiri Athenienſes mercēnarius Aeſchines uel hoſpes eſſe Alexandri uidetur? audis'ne quæ dicant? iam igitur uolo & aduerſus ipſam accuſationem me defendere, & recenſere ea quæ à me ipſo geſta fuere, ut licet Aeſchines eorum ſit conſcius, audiat tamen, propter quæ aſſeram & his, qui decreti fuere, & eis multo adhuc maioribus honoribus iure meritoq; me affici & honeſtari, ac mihi recita ipſam accuſationem, eam in manus ſumendo, ACCVSATIO.

Chæronda conſule VIII. *Idus Februarij Aeſchines Cothocides Atrometi filius attulit ad magiſtratum accuſationem illicitæ rogationis contra Cteſiphontem, filium Leoſthenis Anaphiyſtij, q. decretum ſcripſerit præter leges, uidelicet, q. corona antea donari oporteat Demoſthenem Pæanieū Demoſthenis filium, quodq; prædicari magnis Bacchanalibus ludis à nouis tragœdis, q. honeſtet populus Demoſthenem Pæanieum Demoſthenis filium aurea corona, uirtutis ergo & beneuolentiæ, in qua, cum ita ſe habeat, perſeuerat & erga omnes Græcos & populum Athenienſem, ac fortitudinis gratia, atq; propterea, quoniam non deſinit, optima agere & dicēdo conſulere populo Athenienſi, ac quia promptus paratusq; eſt quicquid boni poſſit facere, q. hæc omnia falſo ſcripſerit & præter leges, cum ea à legibus non pmit-*

tantur, primum quidem, ꝙ falſas teſtificationes inter publicas ſcripturas coniecerit. Deinde quia rationibus reddendis obnoxium ſcripſerit corona donandum fore, eſt enim Demoſthenes muris reficiendis curator, & in ordinem eorum, qui theatri curam gerunt . receptus, inſuper quia corona prædicanda non eſſet in theatro ludis bacchanalibus in ipſa tragœdorum nouitate, ſed ſi Senatus coronam decreuerit, ut in Senatu pronũcietur, ſi ciuitas Pnyce in concione, pœna quinquaginta talenta, præcones Cephiſophon Rhamnuſius Cephiſophontis filius, Cleon Cothocides Cleonis filius. Quas enim decreti partes accuſat uiri Athenienſes, hæ ſunt, ego quidem ab his ipſis primum exiſtimo me uobis oſtenſurum, ꝙ omnia iure diluam, eundem enim ordinem, quem ipſe in ſcribendo accuſationem ſeruauit, cum fecero, de omnibus ſigillatim deinceps dicam, ac quod ſciuero, nihil prætermittam. Quod igitur ſcripſerit, me & factis, & oratione beneficijs populum afficere, in eaq́; re perſeuerare, proptumq́; eſſe, quodcunque boni poſſim facere, et ob hæc me fore laudãdũ, eius rei cognitionẽ in his conſiſtere arbitror, quæ à me in Republica adminiſtrata fuere, ab eorũ enim diſceptatione apparebit, utrũ pro rei ueritate, ac mea pro dignitate, an uero falſo iſta de me ſcripſerit Cteſiphon. Quòd uero non adiecerit, me fore, poſtquam rationes retulero, corona honeſtandum, idq́; muneris iuſſerit in theatro eſſe prædicandum, cõmunionem quandam item habere hoc ipſum reor cum his, quæ in Republica geſſi, num. ſ. ob hæc corona dignus ſim, ac prædicatione, an uero minime. At qui & leges oſtendi oportere mihi uidetur, quibus hæc ſcribere iſti licuerit. hoc enim modo uiri Atheniẽ

ſes noui defenſionem, quam faciam, & iuſtam & planam fu turam eſſe. accedo igitur ad ea, quæ à me geſta ſunt, nemoq́; putet propterea Orationem me uelle ab accuſatione deflecte re, ſi in Græcorum dicta factaq; incurrero. qui enim eā par tem decreti accuſatione proſecutus fuit, quòd ipſe & factis & uerbis ſim benemeritus de Republica, quiq; iſta, tāquam minime uera eſſent, detulit, is totius meæ in Republica admi niſtrationis & rerum à me geſtarum narrationi locum fecit in præſenti accuſatione proprium & neceſſarium. Deinde, cum multæ ſint in Rebuſpublicis uerſandi ſpecies, ego eā par tem delegi, quæ eſt in actionibus Græcorum, ob idq; iure fa cturus ſum, ſi earum rerum argumenta ab his ſumpſero. quæ igitur, antequam ego ad Rempublicam accederem, & pro roſtris dicere cœpiſſem, anteoccupauit, & uſurpauit Philip pus, omittam. nihil enim horum ad me reor pertinere, à quo uero tempore in ea ego incubui, & illi reſtitum fuit, iſta re cenſebo, ac de his Orationem ſubiungam, ſi illud fuero præ fatus. Magna uiri Athenienſes ſuperiorq́; conditio Philippo obtigit apud Græcos nō quoſdam, uerum eodem modo apud omnes, quòd copia proditorum & corruptorum ac Dijs ini micorum hominum ut eſſet, contigerit, atq; tanta, quantam prioribus temporibus fuiſſe nemo recordatur, quos cum in adminiſtros & ſatellites ſumpſiſſet, Græcos male ac ſeditio ſe inter ſe habentes, peius inſuper affecit, ac cum uos circun ueniret, illis largiretur, alios modis omnibus corrumperet, diuerſas in partes eos diſtraxit, cum ad unam cōmunem uti litatem omnes ſpectare debuiſſent, ut illi obſtarent, ne potens euaderet. in tali igitur rerum ſtatu, atq; præterea ignoratio

ne conſtantis & ſuccreſcentis mali omnium eorum qui Græci eſſent, uos cogitare oportet uiri Athenienſes quid par eſſet, ut ſibi agendum faciendum'ue ciuitas deligeret, horumq; rationes à me repoſcere debetis, qui iam tunc me ipſum admi niſtrationibus publicis addixeram. Num oportebat ipſam, ô Aeſchines ſeſe de ſtatu grauitatis & dignitatis deijcere, ut dum ſe eiuſdem ordinis faceret cum Theſſalis & Dolopibus adminiſtra eſſet Philippo in ei uendicando Græciæ imperium, & maiorum pulcherrima facinora iuraq; ciuitatis perdere, & abijcere? an illud minime efficere? graue, ut uere dicam, erat quæ euentura cernebantur, ſi nemo illis reſiſteret, & quæ iam multo ante, ut uidebatur, præſentita fuerant, ſi hæc dum fierent, contemnerentur. At uero nunc ego eum, qui ma xime increpat res geſtas, libenter rogem, cuius'nam factio nis hanc ciuitatem eſſe uoluiſſet? num eius, quæ conſcia & adminiſtra fuit totius calamitatis & ignominiæ, quæ Græcis euenit, cuius Theſſalos & horum ſectatores quis fuiſſe di cat neceſſe eſt, an uero eius, quæ iſta cum fierent, deſpiciebat priuatæ cuiuſdam utilitatis ſpe ducta, cuius Arcades & Meſſenios ac Argiuos fuiſſe aſſeramus licet. uerum & his malis pleriq;, immo uero omnes difficilius quàm uos ſe exemere. Etenim ſi ut Philippus rerum potitus fuit, ſtatim conci tato itinere receſsiſſet, ac deinde quietus manſiſſet, neq; quẽquam eius ſociorum, neq; aliorum Græcorum aliqua moleſtia afficiendo, attamen aliqua ſubeſſe potuiſſet aduerſus eos, qui his, quæ ille geſsit, ſe non obiecerant, reprehenſio & accuſatio, ſin autem omnium ſimili modo dignitatem, imperium, libertatem præcidit, magis certe Reſpublicas, quoad potuit,

deſcuit, cur non omnium maxime probabilia uos decreuiſtis mihi fidem præſtando? Sed eò reuertor. quid ciuitati, ô Aeſchines facere licebat, cum imperium & Græciæ tyrannidem uideret ſibi uendicantem Philippum, uel quid me, Athenis conſiliarius cum eſſem, dicere aut ſcribere oportebat, etenim id plurimum refert, utpote qui noueram per omne tempus ad illum uſq; diem, quo ipſe in ſuggeſtum aſcendi, ſemper de principatu & honore et gloria patriam decertaſſe, pluraq; uirorum corpora & opes impēdiſſe pro dignitate tuenda, & in uniuerſæ Græciæ utilitatē quā cæteros Græcos, qui ut ſe defenderent, eorū opes ſinguli inſumpſerunt, uiderem autē Philippum ipſum, cum quo nobis dimicandū erat pro imperio & dominatu, oculo abiecto, humero fracto, manu à brachio diſtorta, omnem quamcunq; uellet partem fortunæ corporis adimere, eam ſine ullo negotio & alacri animo abijcere, ut reliquam ætatem cum laude & exiſtimatione ageret. Attamen nemo dicere auderet, ut ei, qui in pelle foret educatus loco tunc humili et paruo in tantam prouehi magnanimitatem liceret, ita ut Græciæ imperium appeteret, idq; in animo fixum haberet, uobis autem, qui Athenienſes eſſetis, & quotidie in ore & præ oculis maiorū ueſtrorum uirtutis exēpla haberetis, tantum ignobilitatis adeſſe, ut Græciæ libertatem ultro offeratis, ſponteq; concedatis Philippo. nemo enim hæc diceret. reliquū igitur erat, pariter et neceſſarium, his omnibus, quæ ille gerebat, dum nos male tractabat, ut iuſte obuiaretur, id ipſum uos à principio faciebatis merito. & ut par erat, referebam ad Senatum inſuper, et conſulebam ipſe, quibus ego in Republica temporibus uerſabar, confiteor, ne

rum quid me agere oportebat? iam enim te rogo, ut reliqua omnia omittam Amphipolin, Pidnam, Potidæam Haloneſi in nihil horum ad memoriam reuoco, Serrhium uero, & Doriſcum, & Peparethi depopulationem, & quæcunq; eiuſmodi ciuitas paſſa fuit, neq; an ea extiterint, noui, quamuis tu dixeris, me iſta dicendo in ignem hos conieciſſe. Cum certe Eubuli & Ariſtophontis, ac Diopithis hæc fuerint decreta non mea. O' qui facile effutis quodcunq; in mētem uenit, neque enim de his ad præſens dicam, ſed ille, qui Eubœam uelut ſuam ſibi uendicauerat, & qui in murum Atticæ molitus fuerat, & Megaras inuaſerat, & Oreum comprehenderat, & Porthmum euerterat, & in Oreo Philiſtidem tyrannum, in Eretria uero Clitarchum conſtituerat, & Helleſpontum ſibi ſubiecerat, & Byzantium obſederat, & ex Græciæ ciuitatibus quaſdam uaſtauerat, in alias uero exules reduxerat, nunquid is, qui hæc omnia egerat, iniurias intulit, ac fœdera tranſgreſſus fuit, & pacem diſſoluit, necne. Atq; utrum apparere aliquem Græcum, qui iſta ab eo ne fierent, prohiberet, oportebat, an non? quòd ſi neceſſe nō erat, uerum in ſceleratorum prædam, ut aiunt, Græciam ipſam cedere conſpici uiuentibus Athenienſibus & ſpirantibus, ego quidem fruſtra laboraui, dum de his concionem habui, fruſtra laborauit ciuitas, quæ mihi aſſenſa eſt, ſint quidem errata hæc omnia, quæ geſta ſunt, & errata mea, ſin autem oportebat horum aliquem uindicem apparere, quem nam alium exiſtere, quàm populum Athenienſem conueniens erat? Hæc igitur tūc ego in Republica geſſi, & cum uiderem illum omnes homines in ſeruitutem trahere, reſtiti, & præmonendo, & præ-

cipiendo

cipiendo, ne iſta Philippo p̄mitterentur. At qui pacem quidem ille fregit nauibus captis, non ciuitas ô Aeſchines. Affer iam decreta ipſa & epiſtolam Philippi, ac ex ordine recita, ab horum enim perueſtigatione, quis cuiuſq; rei fuerit author patefiet. Dic. DECRETVM. *Conſule Neocle, menſe Auguſto conuocata concione à militum præfectis, ea coacta Eubulus Cyprius Mneſithei filius dixit, quia retulerũt militum præfecti in concione, quòd Leodamantem Nauarchum, &* XX. *nauigia cum eo emiſſa ad importandum frumentum in Helleſpontum Amyntas dux Philippi in Macedoniam deduxit, ac ſub cuſtodia tenet, eam rem curæ eſſe debere præfectis prætorio & militum præſidibus, ut. ſ. Senatus eã ob rẽ conueniat, legatiq; deligantur ad Philippum, qui corám uerba faciant, ut Nauarchum dimittat, & nauigia, ác milites, ac ſi per ignorantiam ea admiſerat Amyntas, quòd nihil eſt, quod populus eum accuſet. quòd ſi ea aliqua in re præter mandata deliquiſſe deprehenderit, quòd Athenienſes ſunt in id animaduerſuri, dignaq; pœna contemptionem huiuſmodi perſecuturi, & ſi neutrum horum eſt, uerum priuata aliqua ſimultate aguntur, uel claſsis præfectus, uel Nauarchus, item quòd illud dicant ſcribi debere, ut de ea re certior factus populus ſtatuere poſsit, quid fuerit faciendum. hoc igitur decretum ſcripſit Eubulus, non ego, illud uero, quod ſequitur, Ariſtophon, deinde Hegeſippus, poſtea rurſus Ariſtophon, deinde Philocrates, poſtmodum Cephiſophon, deinceps alij omnes. Ego uero nihil de his ſcripſi. Recita decretum.* DECRETVM. *Nicocle conſule, pridie Calendas Septembris ex ſententia Senatus præfecti prætorio &*

militum præſides ſanxerunt, referendo ea, quæ in concione dicta fuere, quòd populo uiſum fuiſſet, legatos ad Philippũ deligendos eſſe pro nauigiorum reuerſione, & ut ad eum mandata darent, ac in concione decreta, atq; hos delegerũt Cephiſophontem Anaphlyſtium Cleonis filium, Polycritum Cothocidem Apemanti filium, *prætorio præſidente* Tribu Hippothoontide, Ariſtophon Colytteus *præſes loquutus fuit. Quemadmodum igitur hæc decreta oſtendo, ita & tu oſtendito ô* Aeſchines, *quòd ego ſcripſerim decretum, quo belli fuerim author, ſed id non poſſes. ſi enim potuiſſes, aliquam eius partem pauloante non retuliſſes? At qui neq;* Philippus *me, ex cauſa belli aliquo modo accuſat, cum cæteros criminetur. Recita epiſtolam ipſam* Philippi. EPISTOLA PHILIPPI. Rex Macedonum Philippus *Senatui populoq́;* Athenienſi *ſalutem. Cum legati ueſtri ad me ueniſſent* Cephiſophon, & Democritus, *ac* Polycritus, *uerba fecerunt de dimittendis nauigijs, quorum erat* Nauarchus Laomedon. *In ſumma igitur mihi uidebimini ſumme deſipere, ſi putaueritis me latere, quòd eiuſmodi nauigia emandata fuere obtendendo, quòd frumentum ex* Helleſponto *in* Lemnum *eſſent uectura, opem uero latura cum eſſent* Selymbrianis, *qui à me obſidebantur, quiq; noſtris communibus amicitiæ conuentionibus non fuerant comprehenſi, atq; ea* Nauarcho *demandata extiterunt ſine populo* Athenienſi *à magiſtratibus quibuſdam, & alijs, qui nunc quidem priuati ciues ſunt, quiq; quoquo pacto uoluerunt, populum pro amicitia, quæ inter nos ad præſens uiget, bellum inire, multo potius id geſtientes mandari, quàm quòd* Selymbrianis *auxilium ferrent, idq; ipſis merce-*

dis loco futurum ſuſpicati ſunt. Veruntamen id neq; è mea, neq; è re ueſtra eſſe uidetur, propterea quæ nuper ad nos deducta fuere nauigia ad uos mitto, ac in poſterum ne uelitis attendere ad eos præſides ueſtros, qui praue Rempublicam adminiſtrant, uerum illis reſiſtite, ego quoq; conabor pacem cuſtodire. Valete. In hac epiſtola nuſquam Demoſthenis mentionem fecit, neq; aliquam habuit aduerſus me accuſationem. Cur igitur in alios inuehitur, eorum uero, quæ à me geſta ſunt, nihil commemorat? quoniam ſua ipſius facinora & iniurias expreſsiſſet, ſi quid de me ſcribere tentaſſet. ea enim ego tetigiſſem, illisq; me oppoſuiſſem, ac in primis quidem legationem in Peloponneſum mittẽdam ad Senatum retuli, cum primum, ille in Peloponneſum ingreſſus fuit, deinde in Eubœam, cum Eubœam attigit, poſtremũ in Oreum auxiliarios milites, non item legationem mittendos cenſui, ac in Eretriã, ut ille tyrannos in his urbibus cõſtituit, poſtea omnes expeditiones maritimas emittendas decreui, per quas Cherroneſus ſeruata eſt, & Byzantium, ac reliqui omnes ſocij, quibus ex rebus nobis pulcherrima, laudes. ſ. commendationes, honores, coronæ, gratiæ ab his, qui beneficio fuerant affecti, obuenere, eorum uero, qui opprimebantur, qui uobis tunc fidem adhibuerunt, ſalui fuere, qui autem non curarunt, ut eorum recordarẽtur, quæ ſæpe uos illis prædixeratis memoriæ tenenda, ac quòd uos exiſtimarent, non ipſis ſolũ amicos, ſed & conſultos homines, ac coniectores eſſe, omnia eis euenere, quæ ante monueratis. huc adde quòd multam pecuniam dedit Philiſtides, ut Oreum haberet, multam Clitarchus, ut Eretriam, multam ipſe Philippus, ut hæc ipſi aduer-

ſus uos conſtarent, ac ne de reliquis aliquo modo redargueretur, & ne aliquis omnino perquireret ea, quæ facit ad iniuriam ueſtram, nemo eſt, qui neſciat, ac minime omnium tu ipſe, qui enim à Clitarcho & Philiſtide tunc legati huc appulere, apud te diuerſati fuerunt ô Aeſchines, ac tu eorum hoſpes publicus fuiſti, quos ciuitas uelut hoſtes, ac iniqua, & quæ non eſſent è Republica petentes repulit, & auertit, tibi uero erant amici? non igitur aliquid eorum factum eſt ô maledice, quod de me iactas, ac dicis, quòd ſileo, cũ pecuniam accepero, uociferem autem, cum eam conſumpſero, uerum non ita tu, ſed exclamas, cum eam acceperis, nunquam autem ceſſes, niſi te iſti coerceant, de ſtatu dignitatis hodierna die deijciendo. ob hæc igitur cum tunc uos me corona donaretis, & referret ad Senatum Ariſtonicus eaſdem ſyllabas, quas hic ipſe Cteſiphon nunc ſcripſit, coronaq́; in theatro prædicaretur, eiusq́; rei iam ſecunda prædicatio facta eſſet, neq; adfuit reclamando Aeſchines, neq; eum, qui ſic ad Senatum retulerat, accuſauit. ac mihi recita, & illud decretum ſumas. Dic. DECRETVM. *Cheronida præfecto prætorio præſidente* XXV. *Calendas Februarij, Tribu Leontide magiſtratum agente, Ariſtonicus Phrearrhius dixit, poſtea quàm Demoſthenes Pæanieus Demoſthenis filius multa magnaq́; emolumenta contulit populo Athenienſi, multosq́; ex ſocijs & antea, & in præſentia iuuit decretis, ac quaſdam Eubœæ ciuitates in libertatem aſſeruit, & in ea beneuolentia erga populum Athenienſem perſiſtit, dicitq́; ac facit quodcunq; boni poſsit & pro Athenienſibus, & reliquis Græcis, referatur ad Senatum, ac populum Athenien-*

ſem, ut laudetur Demoſthenes Pæanieus Demoſthenis *filius, & corona aurea donetur, eaq; corona in theatro prædicetur nouis* Tragicis Dionyſij *ludis, coronæq; prædicationis curam habeto tribus, cui præſidere contigerit, ac ludorum præfecti, dixit* Ariſtonicus Phrearrhius. *Eſt'ne igitur aliquis ueſtrum, qui nouerit aliqd' dedecus ciuitati accidiſſe per hoc decretum, uel ludibrium, aut irriſionem, quæ iſte nũc aiebat euentura, ſi ego corona donarer? At qui cum res ipſæ ſint nouiſſimæ & peruulgatæ, ſi probe ſucceſſerũt gratiam merentur, ſin aliter, pœnam. patet igitur me tũc gratiam fuiſſe conſequutum, & non accuſationem, neq; pœnam, proinde uſq; per ea tempora, quibus hæc geſta fuere, per omne tempus confeſſa res fuit, me optime eſſe de* Republica *meritum, quòd obtinuerim, quæ apud uos in conſultatione fuerũt* Oratione *& decretis, quòd ea, quæ fuerunt decreta, peregerim, ac quòd ex his ipſis ciuitati ac mihi & uobis omnibus commendationes obuenerint, quòd ſacrificia* Dijs *immortalibus, & ſupplicationes, utpote hæc ipſa bona eſſent, uos decreuertis.* Poſtea *igitur quàm ex* Eubœa Philippus *depulſus fuit armis quidem à uobis, recta autem* Reipublicæ *adminiſtratione & decretis (rumpantur licet quidam ob hæc ipſa,) à me aliud aduerſus ciuitatem oppugnationis genus quærebat. cum enim cerneret, quòd frumento ſupra cæteros homines plurimo uteremur importato uolens in poteſtate ſua frumẽtariam huiuſmodi inuectionem habere, in* Thraciam *conceſſit,* Byzantiosq; *eius ſocios primũ petebat bellum unà cum eo aduerſus uos ſuſcipere, ut uero id noluere, neq; enim aiebãt ob hæc ſocietatem ſe iniuiſſe, cum uera alioquin dicerent, ad cl-*

uitatem uallum admouit, & machinas applicauit, eos obſidendo. Hæc cum fierent, quid uos facere oportebat, non interrogabo. id enim omnibus eſt manifeſtum, uerum quis fuerit, qui opem tulerit Byzantijs, eosq; ſeruauerit? quis, qui fuerit impedimento, ne Helleſpontus alieno cederet imperio per ea tempora? Vos ô uiri Athenienſes, Cum uos dico, ciuitatem dico, quis, qui pro ciuitate diceret, & ſcriberet, et ageret, & qui planè ſe ipſum rebus ipſis ſine aliqua intermiſſione traderet. Ego, ueruntamen quantum ea omnes iuuerint, non ex Oratione uos ſcitari oportet, ſed re ipſa id experti eſtis. Bellum enim quod tunc imminebat, præter id, quòd honeſtiſſimam exſtimationem uobis attulerit, in omnibus ijs, quæ uitæ ſunt neceſſaria, maiori cum copia & ubertate uos traduxit, quàm pax hodierna, quam iſti contra patriam obſeruant uiri optimi ſub ſpe euentus earum rerum, quibus utinam fallantur, & quæ ne conſequantur uos, qui optima cupitis, à Dijs immortalibus rogate, ne'ue uobis ea elargiantur, quæ ipſi in eorum animis conſtituerunt. Recita ipſis Byzantiorum coronas, & Perinthiorum, quibus ob hæc ciuitatem honeſtarũt. DECRETVM BYZANTIORVM. *Hieromnamone cõſule Boſphorici filio, Damagetus in cõſilio dixit, à Senatu habita facultate loquẽdi. Quoniam populus Athenienſis præteritis temporibus beneuolo animo uſus fuit, in eoq; perſeuerat erga Byzantios, & ſocios, & finitimos Perinthios, ac multo magnoq; uſui præſenti quoq; tempore fuit, dum Philippus Macedo in regionem expeditionẽ feciſſet, inq; ciuitatem Byzantiorum & Perinthiorum, easq; euerteret, & regionem incenderet, arbo-*

reſq; excideret, auxilium ferendo centum & uiginti nauibus & commeatu ac ſagittis, hominibusq; armatis, nos pariter ex magnis periculis eripuit, & patriam Reipublicæ ſpeciem reſtituit, & leges, & ſepulchra, referatur ad populum Byzantium & Perinthium, ut Atheniẽſibus liceat in eorum Republica uerſari, eorum terram incolere, & illorum filias in uxores ducere, propriumq; ſesſionis locum in ludis prorſus, qui ad Senatum populumq; habentur, apud Sacrorum miniſtros ſortiri, & eis, qui urbem inhabitare uoluerint, ab omni publicorum munerum grauedine exceptos eſſe, erigendasq; eſſe treis ſtatuas ſexdecim cubitorum in Boſphoricho, corona donandum fore populum Athenienſem à populo Byzantio & Perinthio, mittendos certe quoq; eſſe Dorienſes ad publicos Græciæ conuentus Iſthmios.ſ. & Nemeos, ac Olympios, & Pythios, utq; coronam prædicent, qua populus Athenienſis à uobis honeſtatur, ob idq; re uera comprobet uniuerſa Græcia Athenienſium uirtutem, Byzantiorumq; & Perinthiorum animi gratitudinem. Recita & eas, quæ datæ fuerunt à Cherrhoneſitis, coronas. DECRETVM CHERRHONESITARVM. Ex Cherrhoneſitis, qui ſextum incolunt Eleuntem Madytum, Alopeconneſum, aurea corona honeſtãt Senatum populumq; Athenienſem, quæ conſtet ex LX. talentis, aramq; Gratiæ conſtruunt, & populo Athenienſi, quòd omnium magna ex parte author bonorum fuerit, quæ Cherrhoneſitæ conſequuti fuere, quòd eos à Philippo exemerit, eisq; res patrias reſtituerit, leges, libertatem, ſacra, & futuris omnibus ſeculis quod non ſit defuturus, quibus in rebus poterit, benefi-

cijs eum afficere, id beneuolo animo exequi. Hæc decreuere in publico conuentu. Cæterum non ſolum ut Cherroneſum, & Byzantium ſeruaretur, non ſolum ut impedimentum præſtaretur, ne tunc Helleſpontus in ditionem cederet Philippi, non ſolum ut ciuitas propter iſta honorem conſequeretur, mea prouidentia & Reipublicæ adminiſtratio effecit, uerum & omnibus gentibus manifeſtam reddidit ciuitatis beneficentiam, & Philippi peruerſitatem. is enim cum amicus & ſocius eſſet Byzantiorum, quòd eos obſideret ab omnibus uiſus extitit, quare quid eſſe poſſet magis inhoneſtum, uel nefarium? Vos enim, qui cum multum ſuccenſere illis merito debuiſſetis ob has ipſas res, in quibus inimico aduerſus uos animo fuerunt prioribus temporibus, non ſolum iniuriarum ueterem memoriam ad uos non reuocare, non ſolum eos, qui uos iniuria affecerant, non abijcere, ſed & ipſorum ſeruatores etiſi fuiſtis, ex quibus exiſtimationem, beneuolentiam apud omnes eſtis conſequuti. At qui quòd pleroſq; eorum, qui iam in Republica uerſati fuere, corona honeſtaueritis, omnes ſciunt, per quem uero alium ciuitas coronæ munere affecta fuerit Conſiliarium dico & Oratorem, niſi per me. nemo quidem id dicere poſſet. Vt igitur & probra, quæ aduerſus Eubœenſes & Byzantios effutiuit, ſi quid moleſti ab eis contra uos actum fuit, commemorem, eas calumnias eſſe oſtendam præterquam ꝙ mendacia exiſtũt. hoc enim cõſtare apud uos, qui eorum conſcij eſtis, arbitror. Verũ quia etiam ſi maxime uera eſſent, ita, uelut ego rebus ipſis uſus fui, ciuitati conferre, ut ad eum modum tractarentur, ſtatuendum fuerat. Vnum uel duo ex negotijs ipſis, quæ temporibus ue-

ſtris geſta fuere, quæq́ꝫ ciuitati honorem attulerunt recenſere uolo, idq́; breuibus. Etenim *& homines priuatim ac publice ciuitates ipſas ad exemplum rerum præclariſſime geſtarum reliqua ſibi peragenda proponere decet.* Vos *igitur uiri* Athenienſes *cum* Lacedæmonij *terra mariq́; dominarentur, & quæ circum* Atticam *ſunt loca occupata detinerent, per curatores operum & excubias,* Eubœam, Tanagram, Bæotiam *uniuerſam,* Megara, Cleonas, *reliquas inſulas, cum eo tempore nec naues, nec mœnia ciuitas poſſideret, expeditionem feciſtis in* Haliartum, *& rurſus non multis poſt diebus in* Corinthum, *cum, qui tunc erant,* Athenienſes *multarum iniuriarum potuiſſent reminiſci aduerſus* Corinthios *&* Thebanos, *ob ea, quæ commiſerant in bello* Decelico, *uerum id minime fecerunt, ac ne cogitarunt quidem.* At *tunc horum utrunq; ô* Aeſchines, *neque pro beneficijs, quibus eos affeciſſent, effecere, neque quòd res à periculo alienas eſſe uiderent, ſed non ꝓpterea ad eos confugientes repulerũt, uerum exiſtimationis honoriſq́; cauſa maluerũt periculis ſe obijcere, recte alioqñ et honeſte id appetẽdo. finis enim uitæ omnibus hominibus mors eſt, etiam ſi qs ſe cubiculo incluſum aſſeruet. uiros autem ꝓbos decet ea omnia aggredi, quæ ꝑpetuam gloriam ſibi ſint paritura, bene uero in quaq; re ſibi ſperandum fore proponere, animoq́; conſtanti quodcunque dederit* Deus *perferre.* H*æc fecere noſtri maiores, hæc noſtri parentes, qui* Lacedæmonios, *cum amici non eſſent, neq; de uobis benemeriti, uerum multis magniſq́; rebus ciuitatem ueſtram iniurioſe tractaſſent, poſteaquam* Thebani *rerum potiti in* Leuctris *ut perderent aggreſſi, eos prohibuiſtis, non ueriti*

propter quas cuncta, quæ eſſent è Republica abijceremus? Et quis me non iuſte interemiſſet, ſi quid eorum, quæ ciuitatem honeſtabant, uel uerbo ſolum turbare tentaſſem? cum rem ipſam uos minime facturos ego certo ſcirem, ſi enim uoluiſſetis, quid erat impedimento? an non licebat? non'ne hi aderant, qui ea ſuaderent? uolo igitur ad ea reuerti, quæ deinceps in Republica geſſi. rurſusq; ex his conſiderate, quid erat ſumme è Republica. Cum enim aſpicerem uiri Athenienſes nauticam rem ueſtram diſſolutam, & diuites immunes etiam à modicis quibusq; ſumptibus factos, eos uero ciues, qui mediocrium uel minimarum fortunarum eſſent, bona ſua inſumere, inſuper quidem ciuitatem ipſam propterea occaſionibus deſtitui, legem tuli, qua diuites, quod iuſtum erat, facere coegi, pauperes uero ab iniurijs exemi, quodq; ciuitati utiliſſimum eſſet, ut belli apparatus opportune fierent, perfeci. Ac cum delatus eſſem, q̃ leges illicitas rogaſſem, prodij in conſpectũ ueſtrum, & abſolutus fui, quintamq; ſuffragiorum partem accuſator nõ reportauit. At qui quot pecunias claſſium præfectos, uel illos, qui ſecundo aut tertio loco ſunt, putatis mihi dare uoluiſſe, ut uel maxime ego hanc legem non ferrem, q̃ ſi id nollem, ut ſinerem eam in dilationem abire, tot uiri Athenienſes pecunias, quot me pudet uobis referre, atq; iſta merito agebãt illi, licebat enim ipſis ex prioribus legibus unà ſexdecim contribuere, cum ipſi parum uel nihil impenderent, egentes autem ciues conficerent, ex mea quidem lege factum eſt, ut pro modo fortunarum quisq; conferret, & ut duarum nauium eſſet, qui prius unius fuerat nauarchus, cum antea ſextusdecimus tributarius foret, neq; eos nauarchos appella

ui,ſed tributarios,quare ut hæc tollerentur, & ne iuſta face re cogerentur, nihil eſt, quod non dediſſent. & mihi recita in primis decretum,cuius gratia in accuſationem incidi, deinde recenſiones, illam quæ ex priori lege,eamq́; quæ per meam, recita. DECRETVM. *Conſule* Polycle XVI. Calend. *Septembris, tribu* Hippothoontide *in* Prytaneo *præſidente* Demoſthenes Pæanicus Demoſthenis *filius in rem nauticam legem tulit aduerſus legem priorem,pro eo* q *tributa eſſent* Nauarchorum, *ac ſuffragijs in ſententiam iuit* Senatus,*atq; in iudicium illicitæ rogationis uocauit* Demoſthenem Patrocles Phlyeus *& cum dimidiam ſuffragiorum non reportaſſet. quingentas exoluit drachmas.* Affer *iam & pulchram illam recenſionem.* RECENSIO. *Nauarchos in triremē uocandos ſexdecim numero ex claſſium tributis à* XXV. *Annis uſq; ad* XL. *ita ut ex æquo contribuant,affer iam ultra hanc & illam, quæ ex mea lege,recenſionem.* RECENSIO. *Nauarchos in quanq; trirēmē deligendos fore pro modo fortunarum iuxta cenſum ex* X. *talentis.* q *ſi patrimonium maiori pecuniarum cenſu fuerit æſtimatum ex proportione uſque ad trium nauigiorum ſummam pariter & armamentarij in eam rem munus eſto, eandem rationem ſubeant & hi, quibus opes fuerint infra* X. *talenta, ita ut conueniant ad contribuendum in ipſa* X. *talēta.* Igitur *parum opis agentibus tuliſſe uobis uideor,aut pauca impendere uoluiſſe diuites uidentur, ne ego ſuaderem, ut pro rata parte contribuerent?* Non *igitur ſolum,* q *in his nō fuerim præuaricatus,mihi gloriari licet quodq́;cū fuerim accuſatus, euaſerim, ſed* q *& legem tulerim è* Republica.

& re ipſa de me experimentum præbuerim, per omne enim bellum geſtum à claſsium præfectis ex mea lege non ſupplex deprecatus fuit unquam aliquis nauarchus, q̃ à uobis non iure tractaretur, nõ in Munychia portu quis moram traxit, non aliquis à claſsium præfectis uinctus fuit, non triremis ex tra ordinem deprehenſæ ciuitati deperijt, neq; ibidem inter cluſa fuit ueluti ultra nauigare non poſſet, proinde ex priori bus legibus hæc omnia euenere, cauſa uero erat, quoniam pauperes munera obire non poterant, multa enim grauia con tigerunt. Ego quidem ab inopibus ad opulentos triremium tranſtuli præfecturam. igitur nimirum, ſi omnia pro dignitate ſucceſſere. Ceterũ & ob id ipſum cõmendatione dignus exi- ſto, q̃ omnia eiuſmodi in adminiſtranda Republica propoſue- rim, à quibus exiſtimatio, pariter & laus, ac potentia ciuita ti accreuerit, ingrata enim & acerba, ac malitioſa haud fuit adminiſtratio mea. neq; contemnenda, neq; ciuitate ipſa indigna. Hos igitur mores præ me tuliſſe et in Reipublicæ ne gotijs pertractandis et rebus Græcis uidebor, neq; in ciuita- te magis diuitum gratia quàm multorum ius apud me potuit, neq; in rerum Græcarum curatione Philippi munera & ami citiam communi totius Græciæ utilitati prætuli. Arbitror igi tur reliquum eſſe mihi de prædicatione dicere & rationibus referendis, illud enim q̃ & optima egerim & ſemper beneuo lus fuerim ac paratus uobis beneficia conferre, ſatis ex iam dictis à me palàm factum exiſtimo, quanquàm maximam partem actionum curationumq; à me ipſo factorum præter- miſerim, illud primum mihi perſuaſus, q̃ ſequenti loco de ip- ſa illicita rogatione me diſſerere oporteat, deinde etiam ſi ni-

hil dixero de reliquis à me in Republica geſtis quiſq; tamen ueſtrum eodem modo mihi conſcius exiſtat, uerba igitur, quæ iſte ſurſum deorſumq; uerſando dixit de illicita legum roga tione neq; per Deos reor uos intelligere, neq; ipſe magna ex parte percipere potui, ſimpliciter quidem aperta uia iura edifſerem, tantum enim abeſt, ut dicam me rationibus reddēdis nō eſſe obnoxium, quod nunc iſte ſæpenumero criminatus fuit & definiuit, ut per uniuerſum uitæ tempus me aſtrictum eſſe profitear eorum rationem referre, quæ tractaui, uel apud uos publice adminiſtraui, illorum tñ, quæ ex proprijs fortu= nis ſponte obtuli populoq; donaui, nullo tempore me obliga= tum eſſe aſſero, audis'ne Aeſchines? neq; quēquam alium, neq; ſi aliquis ex IX. uiris fuiſſet, quæ enim lex eſt tantæ ini= quitatis immanitatisq; plena, ut eum, qui ex re propria do= nauerit, humanitatemq; ſuam & animi promptitudinem oſten derit, gratia priuare uelit, in calumniatorum uero manus eū conijcere, eiſq; facere poteſtatem hunc in iudicio ſiſtendi pro rationibus reddendis eorum, quæ ipſe donaſſet? nulla certe lex eſt. ꝙ ſi quam eſſe is aſſerat, eam oſtendat, & ego acquie ſcam & ſilebo. At non reperitur uiri Athenienſes, uerum iſte dum calumniabatur, ꝙ ego cum eſſem in ærario, pecunias fuerim elargitus, laudauit ipſum inquit Senatus, cum ratio= nes referre teneretur, non ob aliquod eorum, quorum eram obnoxius, ſed eorum cauſa, quæ tradidi calumniator. At cu rator muris reficiendis fuiſti inquit, atq; ob hoc ipſum meri= to laudatus fui, ꝙ cum ſumptus fecerim, eos donauerim, neq; in expenſum retulerim, ratio enim calculis indiget & ijs, qui eos ineant & ſubducant, largitio digna eſt. ut gratiam &

laudem cõſequatur, propterea iſta de me ſcripſit, q̃ uero hæc ita ſe habeant, ac q̃ non legibus tantum, ſed & moribus noſtris ſic extet definitum, ego facile multis modis oſtendam, primum Nauſicles *cum dux belli fuiſſet, ob ea, quæ de re ſua inſumpſit, ſæpe à uobis fuit corona donatus.* Deinde *q̃ ſcuta* Diotimus *dediſſet, itemq́;* Charidemus *corona honeſtati fuere, poſtea hic* Neoptolemus *cum multorum operum præfectus fuiſſet, eorum cauſa, quæ de ſuo impendit, fuit decoratus, miſerabile enim id eſſet, ſi ei, qui magiſtratum agit uel ſua ipſius ciuitati donare propter hunc ipſum magiſtratum non liceret, uel ſi donatorum cum gratias repórtare deberet, rationis referendæ iudicium ſuſtinere teneretur. q̃ igitur ea, quæ dico, uera ſint, recita mihi decreta, quæ in iſtius honorem promulgata fuere, ipſa in manibus ſumendo, recita.* DECRETVM. *Conſule* Demonico *Phlyeo* VII. *Calendas Septembris ex ſententia Senatus & populi,* Callias Phrearrhius *dixit, q̃ Senatui populoq́; uidetur,* Nauſiclem, *etiam dum in armis eſſet, corona fore honeſtandum, q̃ cum duo milia* Athenienſium *armatorum eſſent, in* Imbro, *& opẽ ferrent his, qui* Athenienſium *inſulam incolebant, &* Phialon, *qui in eam curationem ſuffragijs creatus erat, ui tempeſtatum à nauigatione repulſus eſſet, & à militum conductione, ex proprio patrimonio pecunias erogauit, easq́; à populo non exegit, coronamq́; ludis* Dionyſij *tragicis poſtremo celebrandis fore prædicandam.* DECRETVM. *Dixit* Callias Phrearrhius *Prytaneis dicẽtibus ex Senatus ſentẽtia, quoniam* Charidemus *peditum præfectus emandatus in* Salamina, *&* Diotimus *præfectus equitum in pugna, quæ ad flu-*

bus peragendis, referatur ad Senatum populumq́; Athenien ſem, ut Demoſthenes Paeanieus Demoſthenis filius laudetur uirtutis ergo & benificentiae, in qua animatus perſeuerat per omne tempus erga populum Athenienſem, coronaq́; aurea boneſtetur, eaq́; corona praedicetur in theatro nouis Dionyſij ludis, quodq́; ea praedicationis cura ad ludorum magiſtrum ſpectet. igitur quae donaui, haec ſunt, quorum nihil tu redargui ſti, quae uero, ait Senatus oportere pro his rependi mihi ea ſunt, quae inſectaris. Accipe ergo ea, quae donantur, cũ cõfitea ris è lege eſſe, ꝓ his gratiã reddere, praeter legẽ eſſe accuſas? Perditus hõ & impius ac reuera illiberalis cuiuſmodi ꝑ deos eſſet, nõne iſtiuſmodi? uerũ enim de praedicatione in theatro ha bẽda, ꝙ decies millies ĩnumerabiles fuerint celebrati praetereo ꝙq́; ſaepenumero idẽmet ſupiori aetate fuerit corona donatus, ſed per Deos ita rudis es & hebes ô Aeſchines, ut cogitatio ne aſſequi non posſis, ꝙ celebritatem ex aequo conſequitur corona, ſicut is, qui corona donatur, quocunque in loco prae dicetur, quodq́; emolumenti gratia eorum, qui coronam con ferunt, in theatro praedicatio fiat? omnes enim qui id audie rint, ad benefaciendum ciuitati concitantur, eosq́; qui gratias retulerint, eo qui corona donatur, magis extollunt, ea pro pter eiuſmodi legem ciuitas tulit. recita ipſam mihi, eam ſumẽ do. L E X. *Quoſcunq; extrariae natiões corona donauerint, earum coronarum celebrationes in ipſo ſingulo quoq; popu lo, qui eius coronae fuerit author, ſi ri licere, niſi quos popu lus Athenienſis uel Senatus corona boneſtauerit, hos enim in theatro ludis Dionyſij celebrari debere. Audis ô Aeſchines legem aperte cantantem, niſi quos populus uel Senatus coro*

na decorauerit, hos enim celebrato, cur igitur ô miſer calum niaris? cur uerba confingis? cur te ipſum ueratro ob iſta non perpurgas? At non pudet accuſationem inuidiæ intēdere non alicuius criminis, & leges quidem iſtas conuertere, illarum uero partes ſupprimere, quas totas æquum erat ut perlegeres, & hi, qui in leges iurati ſunt, iuxta eas ut decernerent, deinde cum iſta effeceris, ea recitas, quæ uiro ineſſe populari conuenit, ueluti uirum ſcriptione formaueris, deinde domum eum reducas, qui illa non habeat, quæ ex ſcriptione oportebat, uel quaſi illos accipias populares, qui uerbis non factis, & actionibus publicis tales eſſe agnōſcantur. Atque uociferas, fanda & nefanda commemorans ueluti ſeſquipedalia uerba, quæ tibi tuoq; generi inſunt non mihi. Atqui et illud uiri Athenienſes ego conuitiū ab accuſatione illò differre reor, ꝙ accuſatio peccata contineat, quorum legibus pœnæ ſunt definitæ, conuitium autem maledicta, quæ inimicos inter ſe pro eorum natura dicere contingit, conſtruxiſſe quidē maiores forum iſtud iudiciale ſuſpicor non ut uos ad hæc à priuatis negotijs ueſtris auocemus, ut perdite nefanda inter nos iactemus, ſed ut euincamus, ſiquis ciuitati iniuriam, forte intulerit, hæc cum non minus quàm ego noſceret Aeſchines me maledictis ſibi laceſſendum, potiuſquam accuſandum propoſuit, non tamen, cum in hac ipſa re deteriore ſtatu exiſtat, æquum eſt, ut abire permittatur, iam igitur ad iſta accedam, ſi illud ab eo rogauero, utrum te quis ô Aeſchines ciuitatis an meum inimicum eſſe dicat? meum utiq; inquiet, deinde cuius rei poteras à me pœnam ex legibus pro his ſumere ſiquid peccaſſem defeciſti, cum rationes referrem, cum populariter

accuſarer,cum alia in iudicia uocarer, in qua autem te inno cens euaſi modis omnibus,legibus,tempore, præiudicio, re-bus iudicatis,de omnibus ſæpe eiſdemmet rebus priori tempo re habitis, nulla deprehenſione alicuius iniuriæ à me uobis il latæ.ciuitatem uero cum ampliori mediocriúe oporteret pro his, quæ in Republica *geſſeram,me honore afficere tunc de-mum te oppoſuiſti uide ne horum hoſtis ſis,aduerſum autem me effingas. quoniam igitur pia iuſtaq; ſententia omnibus oſtenſa eſt, me oportet,ut par eſt, quamuis natura maledi-cus non ſim propter obtrectationes ab iſto iactatas,pro his multis quidem & falſis,eademmet probra uel ſumme neceſ-ſaria ut de ipſo dicantur referre palamq; facere quis ipſe ſit, & à quibus, ita enim facile à maledicentia ſumpſit exordiũ, & talibus uerbis ipſe obtrectando orationem habuit, pro quibus uocem mittere,quis uir modeſtus nõ erubeſceret?ſi qui dem* Aeacus *uel* Rhadamãtus, *aut* Minos *accuſatorem egiſ-ſet, nõ garrulus, rabula fori ,perditus ſcriba,iſtiuſmodi puto non dixiſſet, neq; ita moleſta uerba excogitaſſet, cum uelut eſſet in tragœdia exclamauerit,ô terra,ſolq;,& uirtus, & eiuſmodi alia,ac rurſus conſcientiam & eruditionem inuoca-uerit, qua honeſta à turpibus diſcernuntur.* Hæc *profecto audiuiſtis ipſum dicentem, tibi uero cum uirtute, ô ſcelus uel tuis quod eſt commercium, honeſtorum'ue, aut eorum quæ eiuſmodi non ſunt quæ tibi cognitio?* Vnde *eam accepiſti? uel quomodo ea dignus exiſtimatus es? quo loci tibi fas ducis eruditionis mentionem habere? quam qui reuera ſunt conſe-quuti eorum nemo de ſe ipſo quicquam eiuſmodi diceret,uerũ ſiquis alius ea de ipſis iactaret, erubeſcerent, his certe qui*

ab ea longe abſunt, ut tu es, eam tamen ſibi arrogent ꝙ men te ſint imbecilli. illud ſupereſt, ut auditores ipſis dicentibus maleuolos reddant, non autem ut tales eſſe uideantur, cum dubius non ſim quæ de te & tuis dici oporteat, illud tamē du bito, cuius primum mentionem ſim facturus, utrum ne ꝙ pa ter tuus Tromes *in ſeruitute fuerit* Elpiæ, *qui prope templum* Theſei *elemēta docebat, compedibus craſſioribus & ligneis deuinctus, uel ꝙ mater tua diurnis nuptijs in diuerſorio, quod eſt prope* Calamiten Heroem, *cum te uteretur, pulcherrimum ſimulacrum, & ſummum tertiarum partium actorem te edu cauerit, an ꝙ tibicen triremium* Phormio Dionis Phrearrhij *ſeruus eam ab hoc honeſto artificio abduxerit?* At per Io*uem &* Deos *uereor ne ſi ea, quæ de te iure dici poſſunt, commemorauero, ipſe me ipſo indigna uidear uerba facere. iſta igitur omittam, ab his uero quæ in uita ſua admiſit exor diar, nec enim ut quiuis alius fuit, ſed unus ex ijs, quos popu lus execratur, ſero enim tandem ſero iſta dico, biduo itaque* Athenienſis *pariter &* Orator *euaſit, & cum duas ſylla bas addidiſſet, patrem quidem ex* Tromete Atrometū *effecit, matrem uero & graui admodum nomine* Glaucotheam *no minauit, quam* Empuſam *omnes noſcunt fuiſſe uocitatam, ex eo enim ꝙ omnia faceret & pateretur, uidelicet id cogno menti fuerat conſequuta, qui enim aliunde?* Yeruntamen *ita in gratus es & natura prauus, ut liber ex ſeruo, ac diues ex paupere per hos factus, non ut eis gratiam habeas, ſed te ip ſum cum diuendideris aduerſus iſtos* Rempublicam *admini ſtras.* Atq; *de his, quæ in dubium uenire poſſunt, ꝙ ſcilicet ꝓ ciuitate dixerit mentionem non faciam, quæ uero pro hoſti-*

bus palàm feciſſe deprehenſus es, iſta commemorabo, quis enim ueſtrum non nouit exilio mulctatum Antiphontem? *qui cum ſpopondiſſet Philippo naualia ueſtra ſe incenſurum, in urbem uenit, quem cum ego comprehendiſſem in* Pyræo *latitantem, & in concionem traxiſſem, isq; uerſutus uociferaret, & exclamaret, ꝙ ego grauia committerem in* Republica, *calamitoſos ciues iniuria afficiendo, ac per priuatorum domos libere eundo, ut ſine aliquo decreto dimitteretur, effecit, & niſi* Areopagi *conſilium rem præſenſiſſet, perq; ueſtram ignorationem, ubi hoc minime decebat, id accidiſſe animaduerteret, hominemq; conquiſiuiſſet, apprehenſumq; ad uos adduxiſſet, ereptus iſte fuiſſet, & ſi pœnam pendere diſtuliſſet, ab iſto lepido oratore emiſſus eēt. nunc uero uos, cum ipſum tormentis affeceretis, necauiſtis, ſicut hunc tractare oportebat, unde hæc cum uidiſſet* Areopagi *conſilium, quæ ab iſto tunc geſta fuerant, cum uos ipſum ſuffragijs creauiſſetis patronū* Delphici *templi eadem ignoratione ducti, qua multa publica perdidiſtis, ut & conſilium ipſum de ea re præiudicium faceret, permiſiſtis & illius rei poteſtatem ipſi dediſtis, hunc quidem ut proditorem ſtatim remouit,* Hyperidiq; *ut diceret, mādauit, atq; iſta uel ab* Ara, *cum ſuffragium ferret conſilium, effecit, ſceleſtusq; iſto ne ſuffragium quidē reportauit, quodq; iſta, quæ dixi, uera ſint, uoca ad me iſtarū rerum teſtes.* TESTES. *Teſtimonio ſunt Demoſtheni pro omnibus hi* Calias Synieus, Zenon Phlieus, Cleon Phalereus, Demonicus Marathonius, *ꝙ cum populi ſuffragijs aliquando creatus eſſet* Aeſchines *patronus cauſæ* Delphici *templi ad* Amphictyones, *nos aūt cum præſideremus, iudicauimus* Hyperidem *ma*

giſ dignum, ut pro ciuitate diceret, & emandatus fuit Hy-perides. igitur quando is cauſam acturus erat, ex quo remouit conſilium ipſum, & alteri id demandauit, tunc & proditorem eſſe & maleuolum nobis oſtendit, hoc ergo unum, quod is, ſtrenuus pro Republica geſſit ſimile nequaquam eſt his, quorum me criminatur, alterum uero recordamini quando Pythonem Bizantium Philippus miſit, et cum eo ab omnibus eius ſocijs legatos ut ciuitatem dedecore afficeret, & oſtenderet eam iniurioſam eſſe, tunc ego Pythoni petulanti & ualde effuſe contra uos loquenti neq; locum dedi neq; ceſſi, ſed exurgens repugnaui, iuraq́; ciuitatis non prodidi, uerum Philippum iniurioſum eſſe euici ita manifeſto, ut ipſi eius ſocij exurgentes id ipſum conficerentur, is uero patrocinium præſtabat, & aduerſus patriam teſtimonium ferebat, atque id quidem falſum, & ea ſatis non fuerunt, uerum poſtea rurſus Anaxinum ſpeculatorem conueniſſe in Thraſonis domum deprehenſus fuit, atqui quicunq; ſpeculatori ab hoſtibus miſſo ſoli ſolus congreſſus & colloquutus eſſe uiſus fuerit, hic ipſe natura ſpeculator & patriæ hoſtis exiſtere cenſendus eſt. & q; ea, quæ dico uera ſint, ad me uoca harum rerum teſtes.

TESTES. *Celedemus Cleonis, Hyperides Calleſchri, Nycomachus Diophanti filius teſtimonium dicunt Demoſtheni, & Ducibus deferentibus iurarunt ſe ſcire Aeſchinem Cothociden Atrometi filium noctu Thraſonis domum ſe contuliſſe, & colloquutum fuiſſe cum Anaxino, qui iudicatus fuerat, miſſus fuiſſe, ſpeculator à Philippo, ipſa uero teſtimonia lata fuere conſule Nicia III. Nonas Iunij. Cum igitur quamplurima de ipſo dicere poſſem prætermitto, atq;*

profecto ita cum res ſe habeat, multa ego in præſentia præter hæc oſtendere poſſem, quæ iſte per ea tempora dum hoſtibus deſeruiret, me autem uexaret, inuenit, at non manent iſta exacte in memoria noſtra neq; in ea indignatione, ut par eſſet, ſed moribus quibuſdã alioquin malis multum licẽtiæ conceſſiſtis, ut cuilibet liceat dicentem ad utilitatem ueſtram ſupprimere & calumniari, quadam uoluptate contumelias audiendi & gratia cõmoda Reipublicæ commutando, propterea facilius tutiusq; ſemper eſt, eum qui hoſtibus deſeruiat, quæſtum facere, quàm aliquem, qui pro uobis aciem ſibi ſequẽdam propoſuerit, Rempublicam poſſe adminiſtrare. Ac q̃ anteq̃ bellũ moueretur aliqs Philippo fuerit adiutor et ſatel-es, graue eſt ô terra et Dij præſertim. at quo pacto graue nõ eſt cum illud contra patriam fiat date ſimultis, date hoc illi, uerum poſteaquam nauigia abſq; dubio comprehenſa fuere, Cherroneſus direpta extitit, in Atticam homo profectus fuit, quãuis non amplius res eſſent in obſcuro, uerum bellum inſtaret, quid'nam unquam pro uobis effecerit is liuidus obtrectator, non hanc neceſſe eſt ut oſtendat, neque extat aliquod maximum minimumúe decretum pro Aeſchine ad commoda ciuitatis latum, q̃ ſi extare dicat, oſtendat in mea Clepſydra, at nullum eſt. At qui neceſſe eſt alterum eſſe ex duobus, uel q̃ cum ipſe nihil haberet, q̃ poſſet à me geſta reprehẽdere propterea præter hæc aliud non detulerit, uel quod cum pro hoſtium utilitate ſolicitus eſſet, in medium adducere, ea, noluerit, quæ iſtis eſſent meliora. num igitur nihil dicebat, ſicut nil ad Senatum referebat, quando aliquo damno uos affici opus erat? minime uero alteri locus dicendi dabatur, at reli-

qua quidem iucunde ferre poterat ciuitas, quæ iſte clàm admiſit, unum uero iſtiuſmodi ô uiri Athenienſes ſtruxit, quod prioribus omnibus finem impoſuit, de quo plura uerba cõſumpſit, cũ Amphiſeorum Locrenſium *ſcita exponeret, utpote cũ ueritatem peruerterit, res uero non ita ſe habet. quid ita? immo uero multum abeſt, nunquam enim abſtergebis, quæ ibi abs te ipſo facta ſunt, non ita multa dices, inuoco. quidem in conſpectu ueſtro uiri Athenienſes Deos Deaſq́; omneis, quicunq; Atticæ regioni præſident,* Apollinemq́; Pythium, *quod numen eſt urbi patrium, atq; hos omneis deprecor, ſiquidem uera uobis dixero, tuncq́; ſtatim in populo dixerim, cum primum hunc ſceleratum uidi rem hanc attingere (noui equidem e ueſtigio noui) ut ſecundam mihi fortunam præſtent & ſalutem, ſin autem ad ſimultatem aſpiciens & priuatæ contentionis gratia accuſationem huic falſam intendo, totius me reddant felicitatis expertem.* Cur *igitur iſta amplificaui, ac ita uehemẽter exaggeraui, q; cum habeam ſcripturas ex publico ſeruatas, ex quibus iſta palàm facere poſſim, uoſq́; uideam patrata recordari. illud ſum ueritus, ne facinoribus ab ipſo admiſsis inferiorem hunc ſuſpicemini, quod antea contigerat, cum, miſeri* Phocenſes, *effecit, ut perderentur, dum falſa huc reuerſus renunciauit, in* Amphiſe *bellum, per quod uenit* Philippus *in* Elatiam, *& per quod in* Amphictyonum *Imperatorem aſſumptus fuit, qui cunctas res Græciæ ſubuertit, is eſt, qui unà illud inſtruxit, omniumq́; fuit uir unus maximorum author malorum, & cum ego continuo atteſtarer, & in concione exclamarem, bellum in Atticam inducis ô* Aeſchines, *bellum* Amphictyonicum *quidem, qui corro-*

gati ſedebant, me dicere non permiſerunt, alij deteſtabantur, & q̀ falſam accuſationem ob priuatum odium aduerſus eum intenderem, ſuſpicabantur, quæ fuerit uiri Athenienſes harum natura rerum, & cuius gratia iſta fuerint ante parata, & quomodo fuerint effecta, nunc audietis, quoniam tunc prohibiti eſtis, atq; rem quidem apte compoſitam uidebitis, et multum uobis id cõferet ad rerum publicarum cognitionẽ, ac quanta fuerit in Philippo malitia aſpicietis, nõ poterat belli, quod aduerſus nos gerebatur, finis haberi, neq; liberari Philippus, niſi Thebanos & Theſſalos inimicos faceret ciuitati, ſed quamuis miſere & perdite Imperatores ueſtri cum eo pugnarent, tum ab eo ipſo bello, & latronibus infinita mala patiebatur, nihil enim eorum, quæ ibi naſcebantur, euehi poterat ex regione, neq; aliq̀d horũ ĩuehi, q̀bus ei opus eſſet, neq; mari tũc uobis potior erat, neq; in Atticam trãſmittere poterat, niſi Theſſali eum comitarentur, & Thebani p̀ ipſam regionem curſarent, contigit autem, ut quamuis bello ipſo apprehẽderet quotcunq; duces uos quoquo tempore emiſeratis, omitto enim hoc ultra explicare, præ tamen ipſa loci natura & eorum, qui utranq; partem ſectabantur, affligebatur, ſi quidem igitur priuatæ gratia ſimultatis uel Theſſalos uel Thebanos hortatus eſſet, ut aduerſus uos proficiſcerentur, nihil putauit eos ſibi mentem adhibituros fore, quòd ſi capta ta rerum ad illos communiter pertinentium occaſione Dux eligeretur, facilius futurum ſperauit, ut hæc refutaret, illa uero ſuaderet. quid igitur aggreditur, uidebitis quàm cõmode, ut bellum moueat Amphictyonibus, ac circum Pylæam tumultum excitet, in has ipſas res ſuſpicabatur continuo eius

opera ipſis opus fore. Si igitur eum uel aliquis ex Pylago-ris,qui ab ipſo mittebantur, aut quis ex eius ſocijs propoſuiſ ſet, rem ſuſpectã eſſe putabat, & apud Thebanos, & apud Theſſalos,& omnes id animaduerſuros eſſe.ſin autem Athe nienſis fuerit, & à uobis aduerſarijs miſſus, qui id agat, fa-cilime id poſſe latere, quod et ſucceſsit. quo igitur pacto iſta egit? hunc mercatur, cum nemo eam rem ante, ut puto,uidiſ ſet, neq; notaſſet, ſicut eiuſmodi apud uos fieri conſueuere, propoſitus iſte, cum eſſet Pylagoras, tribus quatuorúe ip-ſi ſuffragantibus electus extitit, ut uero ſumpta ciuitatis au thoritate ad Amphictyonas peruenit, cæteris rebus omiſsis, atq; contemptis, ea, pro quibus fuerat mercede conductus, abſoluit,& cum uerba lepida & fabulas,quare Cirrhæa re-gio fuiſſet conſecrata, ſtruxiſſet, & enarraſſet,homines lo-quendi imperitos,& qui quod eſſet euenturum non proſpice-rent, Pylagoras, ut decernerent,inducit qui regionem euade-rent, quam Amphiſei, cum ſua ipſorum eſſet, ſe excolere di-cebant.is uero conſecratam regionem eſſe criminabatur,cum nullam controuerſiam Locri nobis intenderent, neq; ea, quæ iſte nunc dicendo cauſabatur, uera eſſent. inde enim percipie tis, cum non liceret Locris, niſi certe euocarentur, iudicium aliquod aduerſus ciuitatem mouere. quis ergo uos euocauit? ſub quo magiſtratu? dic, qui illud reſciuerit, oſtende, uerum nõ habeas neceſſe eſt, at hoc falſo cõmento abuſus fuit,et mẽ dacio. cum igitur ex ſuaſione iſtius circuirent regionem Am phictyones, Locri dum accurriſſent parum abfuit, q̃n omnes iaculis conficerent, ac quoſdam ex Pylagoris corripuerunt. ut uero uel ſemel ob hæc criminatio, ac bellicus tumultus ad-

uerſus Amphiſeos cœpit concitari. primum Cottyphus ipſo rum Amphictyonum exercitum duxit, ut autem alij non uenere, & qui uenerunt nihil effecere, ſequenti in Pylas conuentu ad Philippum è ueſtigio imperium retulerunt, qui fuerant ſubornati, quiq; iam diu mali habebantur, Theſſali cæteriq; ex reliquis ciuitatibus, idq; pro cauſa legitima ſumpſere, quòd uel eos aiebant contribuere oportere, & externos milites alere, ac eos, qui iſta nõ agerent, mulctare, aut eum in Imperatorem delegere. quid pluribus uerbis eſt opus? electus fuit ex his Imperator, & cum poſtea copias collegiſſet & profectus uelut in Cirrhæam, multa paritura minatus et Cirrhæis & Locris, Elatiam apprehendit, & niſi ſtatim Thebani reſipuiſſent, & nobiſcum ſe copulaſſent, ueluti torrens hoc uniuerſum malum in ciuitatem confluxiſſet, at ipſum derepente illi repreſſere, id certe potiſſimum uiri Athenienſes ob alicuius ex Dijs erga nos beneuolentiam. Deinde, nihilominus & quoad per unum uirum effici potuit, etiam ꝑpter me. Da uero mihi decreta iſta, ac tempora, quibus ſingula quæq; peracta fuere, ut cernatis quantam rerum molem hoc execrandum caput cum permiſcuerit, pœnam tamen non luerit. Recita mihi decreta. DECRETVM AMPHICTYONVN. *Pontifice Cleuagora in uerno cõuentu in Pylas uiſum eſt Pylagoris & Amphictyonibus aſſeſſoribus, quoniam Amphiſei uadunt ad regionem conſecratam, & eam ſerunt, ac pecudibus depaſcunt, ut Pylagoræ eò ſe conferant Amphictyones & aſſeſſores, ac terminos ex columnis deijciant, Amphiſeisq; interdicant, ne in poſterum eò ſe conferant.* ALTERVM DECRE-

TVM. Pontifice Clenagora in uerno conuentu in Pylas, uiſum eſt Pylagoris, & Amphictyonibus aſſeſſoribus, ac ipſi Amphictyonum publico conuentui, quoniam Amphiſei regionem conſecratam inter ſe diuiſere, eamq; colunt, & pecudibus depaſcunt, & cum id agere prohiberentur, armis occurrentes, publicum Græciæ conuentum per uim impediuere, quoſdam uero uulneribus confecere, Ducemq; præſertim Amphictyonum Cottyphum Arcadem appellatum, legatos mittendos fore ad Philippum Macedonem, qui petant, ut opem ferat, & Apollini & Amphictyonibus, & ne patiatur ab impijs Amphiſeis Deum iniurioſe tractari, atq; ob id ipſum in Imperatorem ſummæ poteſtatis Græci ſibi deligunt, qui conſeſſus Amphictyonum ſunt participes. Recita iam & tempora, quibus iſta facta fuere. extat enim per quæ tempora iſte Pylagoræ munus obierit. Recita. TEMPORA. Dum præſideret Mneſithides XVI. Calendas Decembris. Da mihi epiſtolam, quam, ut Thebani non paruere, ad ſocios, qui erant in Peloponeſo, miſit Philippus, ut & ex hac aperte perſpicere poſſitis, quòd ueram rerum tractationem, dum iſta in Græciam & Thebanos ac uos moliretur, celauit, communia autem Amphictyonum dogmata ſe exequi finxerit, qui uero hæc adminicula & occaſiones ipſi præſtiterit, is fuit. Recita. EPISTOLA PHILIPPI. Rex Macedonum Philippus, Peloponnenſium, qui in ſocietate ſunt Tribunis, & aſſeſſoribus, ac reliquis omnibus ſocijs, ſalutem dicit. Quoniam Locri, Ozolæ appellati, qui Amphiſam incolunt, deliquerunt in templum Apollinis Delphici, & regionem conſecratam armis aggreſſi, depopulati fuere, uo-

lo uobiſcum Deo opem ferre, & propellere eos, qui id pietatis, quod inter homines uiget, contemnunt, ita, ut eis obuiam eatis cum armis in Phocide uobiſcum deferentes commeatum X L. . *dierum, idq; aggrediamini præſenti menſe Auguſti, quem nos* Oloon, *Athenienſes* Boedromionem, Co*rinthij* Panemon *appellant. his quidem, qui obuiam ire noluerint, paſſim utemur: conſiliarios autem, qui à nobis nõ ſtabũt, dãno afficiemus.* Valete. *Videtis'ne ut fugit, et ad peculiares cauſas & Amphictyonicas confugit? quis igitur iſta ei præmuniuit? quis eſt, qui ei has occaſiones dediderit? quis eſt, qui malorum, quæ euenere, fuerit maxime author? non' ne iſte? ne igitur dicite uiri Athenienſes circumeuntes, quòd ab uno homine iſtiuſmodi Græcia paſſa fuerit, nõ ab uno, ſed à multis & nequam hominibus, qui apud quoſq; ſunt, ô terra & Dij, quorum unus is eſt, quem, ſi nihil cauere oporteat, ut ueritas in lucem efferatur, non uererer ego omnium dicere communem perniciem, qui poſtea periere, hominum, locorum, ciuitatum. qui ſemen præbuerit, is eſt, qui ſuccreſcẽtium malorum cauſa fuit, quem quo'nam pacto iam ſtatim intuentes alio abſcedere non feceritis, admiror, niſi, quòd, ut uidetur, tenebræ quædam uos plurimum impediunt ad ueritatem cernendam. Contigit ergo mihi, dum ea attigerim, quæ iſte aduerſus patriam admiſit, ut ad illa deuenerim, quæ, iſtis dum repugnarem, ipſe in Republica geſſi, quæ me dicentem multis de cauſis merito audire debebitis, præſertim uero quia turpe eſt uiri Athenienſes, ſi ego res quidem ueſtras laboribus meis ſuſtinuerim, uos'ne ipſarum quidem rerum uerba toleretis. Cum equidem aſpicerem, Thebani propemodum &*

uos ab his, qui res Philippi gerebant, & apud utroſq; res ueſtras contaminabant, quod certe ambobus timendum, & multa cuſtodia obſeruandum erat, quòd negligenter, ſineretis Philippum propagari, & id deſpiceretis, ac ad nullã rem aduerteretis, cum alioquin ad odia et altercationes inter uos exercendas prompti eſſetis, quomodo id ne fieret animo in eã rem intenſo id ipſum perfeci, non quòd mea ſolum ipſius ſententia iſta conferre perſuaſus eſſem, ſed quòd uiderim Ariſtophontem, ac rurſus Eubulum, qui per omne tempus huic amicitiæ ineundæ ſtuduerunt, ac cum plerunq; inter ſe cæteris in rebus disſiderent, in eius tamen rei eandem ſententiam ſemper conueniſſe, quos dum uiuerent Catamitæ eblandiendo ſequebaris, mortuos uero arguere non uerecundaris. in his enim, quæ mihi de Thebanis imponis, illos magis quàm me accuſas, qui priores ante me iſtam ſocietatem laudarunt. ſed eò reuertor, quòd cum bellum in Amphiſſe is gereret, cæteri uero eius adiutores inimicitiam aduerſus Thebanos concluderent, accidit, at Philippus in nos proficiſceretur, cuius gratia ciuitates iſti labefactarant, & niſi parumper præſenſiſſemus, ne facultas quidem nos ipſos redimendi nobis ſuperfuiſſet, ita eouſq; iſti rem produxerant, in quo uero ſtatu uiciſſim reperiamini, hæc decreta & reſponſa audiendo intelligetis. ac mihi recita, ea in manibus ſumendo. DECRETVM. Conſule Heropythe VII. Calendas Martij, Tribu Erectheide in Prytaneo præſidente, ex Senatus & Imperatorum ſententia, quoniam Philippus aliquas comprehendit ciuitates finitimas, quaſdam uero depopulatus fuit, in ſummaq; ad Atticam aduentare parat, inter nos conuẽta par

ſtipendendo, & iuramenta ſoluere conatur, ac pacem, publica fide neglecta, relatum eſto ad Senatum & populum, ut ad eum legati mittantur, qui ei comprobent, ipſumq́; maxime hortentur, ut concordiam nobiſcum initam obſeruet, pariter & conuenta, quòd ſi id non fecerit, ut de ea re conſultari posſit. Tempus ciuitati ut impartiatur, induciasq́; ſubeat uſq; ad menſem Aprilis. Electi fuere ex Senatu Simus Anagyrrhaſius, Euthydemus Phlyaſius, Bulagoras Alopecethe. ALIVD DECRETVM. *Conſule Hero pythe Pridie Calēdas Aprilis ex Polemarchi ſentētia, quoniam Philippus ſolicitat ut Thebani abalienentur à nobis, paratusq́; eſt uniuerſo exercitu ad finitima Atticæ loca peruenire, tranſgreſſus, quæ nobis cum eo conſtant, fœdera. Relatum eſto ad Senatum ac populum, ut præco & legati ad eum mittantur, qui petant, & ab eo exorent, ut inducias faciat, ut quoad fieri liceat populus deliberare posſit, cum adhuc non ſtatuerit, an ſalua modeſtia auxilium ferre posſit. Electi fuere ex Senatu Nearchus Soſinomi, Polycrates Epiphronis, & præco Eunomus Anaphlyſtius. ex plebe recità iam & reſponſa ipſa.* RESPONSVM AD ATHENIENSES. *Rex Macedonum Philippus Senatui populoq́; Athenienſi ſalutem. Quam à principio erga nos uoluntatem haberetis, non ignoro, & quod ſtudium adhibueritis, ut Theſſalos et Thebanos inſuper & Bæotios ad id hortaremini, ipſi cum melius ſaperent, neq; uellent eorum uoluntatem ponere in ueſtra poteſtate, uerum pro eorū utilitate ſubſiſterent, nunc cum fallaciter uos ad me miſeritis legatos & præcones conuenta ad memoriam reducitis, & in-*

ducias petitis, cum nulla in re à me ſitis perculſi. Ego tamen cum legatos audierim, aſſentior poſtulatis, & paratus ſum inducias facere, ſi eos, qui uobis non recte conſulunt, repuleritis, & dedecore, ut par eſt, affeceritis. Valete. RESPONSVM AD THEBANOS. *Rex Macedonum Philippus Senatui populoq́; Thebano ſalutem. Accepi literas ueſtras, quibus mihi concordiam & pacem renouare uidemini, audio tamen ad uos propterea Athenienſes omnem honorem referre, cum uelint per ipſos poſtulata à uobis comprobari, prius etenim uos cognoui, cum eorum promisſis ſtare ſtudebatis, ipſorumq́; uoluntati obſecundabatis, nunc autem uos intelligere, quæ illi à nobis quæſierint, quodq́; potius uobis eſt pacem habere, quàm aliorum ſequi uoluntatem, perſenſi, & ualde quidem uos laudo, cum ob multa tũ præſertim, quòd his de rebus magis caute conſulturi eſtis, & quòd res ueſtræ erunt poſitæ in noſtra beneuolentia, quod non mediocris ſpero uobis futurum momenti, ſi in iſta ſententia manſeritis. Valete.* Ad hunc modum ciuitates cum diſpoſuiſſet Philippus inter ſe iſtorum opera, & his ſuſpenſas teneret decretis & reſponſis, collecto exercitu peruenit, et Elatiam cepit. quaſi ſi quid fieret, non amplius uos & Thebani eſſetis conſpiraturi. At qui tumultum, qui tunc per urbem fremebat, ſenſiſtis omnes, pauca audietis tamen, eaq́; ſumme neceſſaria. Veſper erat, cum quidam ad Prytaneos uenit nunciauitq́; captam Elatiam, hiq́; re audita, è ueſtigio conſurrexere, dum interea cœnarent, eosq́;, qui erant in tabernaculis, quæ ad forum ſunt, concitarunt, tectaq́; ipſa caſtrenſia combuſſere, alij Duces accerſiuere, & tibicinem uoca-

runt,

runt, ac cum trepidatione ciuitas repleta eſſet, poſtridie eius diei prima luce præfecti prætorio Senatum in curiam uocabant, uosq; in concionem ibatis, & antequam aliquid cũ populo ageretur, & à Senatu, prius quicquam ſtatueretur, uniuerſus populus ſuperiori parte conſederat, ac poſtea ut introiuit Senatus, & retuliſſent præfecti prætorio, quæ iis nunciata fuerant, nunciumq́; producerent, & is ea dixiſſet, interrogabat præco, quis concionem habere uellet, nulluſq́; prodiret, & ſæpenumero præco itidem interrogaſſet, nihilo magis exurgere aliquis uoluit, cum omnes Imperatores adeſſent, omnes Oratores, cum publica patriæ uox inuitaret, & aliquis pro eius ſalute diceret. quam enim præco ex legibus uocem edit, hæc patriæ communis iure putanda eſt, proinde, ſi quoſcunque prodire oportebat, qui uellent ciuitatem ſeruari, uos omnes & reliqui Athenienſes exurgendo in ſuggeſtum conſcendere debuiſſetis. omnes enim probe noui, quòd ipſa ſeruaretur, uolebatis, idq́; facere debuiſſent, ſiue ditisſimi quique, qui trecenti appellantur, ſiue hi, qui utroque pollent & beneuolentia erga ciuitatem, & diuitijs, quiq́; poſt hæc, immenſa munera Reipublicæ contulerunt, idq́; pro charitate erga patriam, & fortunis, quas habent, fecerunt. At ut uidetur illa occaſio & dies ille non ſolum beneuolum & diuitem uirum poſtulabat, ſed & qui rerum ipſarum tractationi principio interfuiſſet, quiq́; recte iudicare poſſet, cuius rei gratia hæc feciſſet Philippus, & quid per ea uellet. qui enim iſta non nouerat, & qui de longe accurate rem minimę examinaſſet, neque ſi beneuolus eſſet, neque ſi opulentus, nihilo plus ea ſciturus erat, quæ fieri oporteret, neque uobis

poterat conſilium præbere. Apparui igitur ipſe egomet illa die, & prodiens ad uos dixi, quæ duabus de cauſis à me audire debetis, mihi mentem adhibendo, rimum quidem, ut cernatis, quòd ſolus ex Oratoribus, & his, qui Rempublicam adminiſtrabant, ego beneuolentiæ aciem in arduis non deſerui, ſed & dicendo, & decernendo, quæ è re ueſtra eſſent, perquiſierim in ipſa rerum formidine. Deinde, quòd cum parum temporis ſitis deperdituri, multo tamen peritiores ad reliqua totius Reipublicæ capeſſenda eſtis euaſuri. Dixi igitur, quòd eos, qui, uelut Thebani tanquam eius amici à Philippo ſtarent, ualde trepidarent, præſentem rerum ſtatum ignorare ego putabam. recte enim noui, quoniam ſi id ita conſecutus eſſet, non ipſum audiremus in Elatia eſſe, ſed in noſtris finibus, quòd tamen, ut in promptu haberet res Thebanorum, uenerit, manifeſto ſcio, ut autem iſta ſe habeant, aiebam, me audietis. ille enim, quibus ex Thebanis, uel pecunijs ſuadere, uel quos fallere licuit, omnes ſubornauit, quos uero ab initio ſibi habuit repugnantes, ac in præſentia aduerſarios, eos nunquam poterit pro ſe inducere. quid ergo uult, & cuius rei gratia Elatiam comprehendit, cum propius copias oſtentaſſet, & arma admouiſſet, ut id efficeret, quod eius amici illi conſiderent, eosq́; expelleret, aduerſarijs autem terrorem incuteret, ut uel deterriti ea ſinerent, quæ in præſentia nolunt, uel ad id cogerentur. ſi igitur nos, dicebam, præſenti tempore illud potius delegerimus, ſi quid graue inter uos & Thebanos aliquando interceſſit, ut eius rei meminiſſe uelimus, & eis fidem non præſtare, ueluti his, qui ſtarent ab hoſtibus noſtris. primum ea, pro quibus uota fe-

cit Philippus, faciemus. deinde, uereor, ne ſi prætcrea ij ſe ſe receperint, qui nunc illi aduerſati fuere, & in eandem ſententiam omnes pro Philippo conſpirauerint, in Atticam ambo proficiſcantur. ueruntamen ſi mihi fidem adhibueritis, & propitij fueritis, ea conſiderando, non ad contentionem, adducendo quæ dixero, exiſtimo & ea, quæ deceant, me dicere uiſum iri, & inſtans ciuitati periculum ſoluturum. quid igitur dico. primum oportere præſentem timorem ſuperare, deinde, omnes conuerti, & formidinem pro Thebanis ſuſcipere. multo enim periculis ſunt propinquiores, ac ipſis prioribus diſcrimen imminet. deinde, ut hi, quibus per ætatem licet, ac equites exeant ad Eleuſinam, omnibusq́; oſtendãt uos ipſos in armis eſſe, ut his, qui apud Thebanos rebus noſtris ſunt affecti, peræque detur facultas pro iure ueſtro libere loquendi, cum nouerint, quòd ſicuti his, qui Philippo patriam uendiderunt, adeſt, ut eis opem ferat, exercitus in Elatia, ita illis, qui uelint pro libertate decertare, uos præſto futuri ſitis, & auxilium laturi, ſi quis aduerſus eos proficiſcatur. poſtea, creari iubeo X. legatos, eisq́; fieri poteſtatem unà cum prætoribus quouſq; opus fuerit, illuc eundi & proficiſcendi. cum uero legati Thebas uenerint, quo pacto uobis ea res tractanda fuerit, mihi admodum animum attendite. nulla enim in re Thebanorum opera indigetis. indecora enim eſſet ea occaſio. uerum polliceri debetis uos opem laturos, ſi id petierint, utpote, cum illi ad extrema pericula ſint redacti, res autem melius quàm ipſi quod euenturum eſſet, proſpiceremus, ita ut ſi quidem iſta admiſerint, & uobis fidem præſtiterint, & quæ cupimus perſequamur, ac ea ſub eiuſmodi

ſigura peragamus, quæ ciuitati conueniat. quòd ſi id contingerit, ut illud non inſequatur, illi quidem ſe ipſos reprebendant pro his, in quibus peccarint, nobis uero, ut id inuri nō posſit, quod aliquid indignum, aliquid infame fecerimus, hæc & his ſimilia cum dixiſſem, deſcendi, dum omnes me laudaſſent, & nemo aduerſus ea quicquam eiuſmodi diceret, non dixi hæc quidem, neque ad Senatum retuli, ne ad Senatum retuli quidem, neque legationem obiui, ne legationem quidem obij, neque Thebanos ad id induxi, uerum ab initio per omnia ad exitum uſque permeaui, ac me ipſum pro uobis perſpicue impendentibus ciuitati, periculis me commiſi. Atque mihi affer decretum, quod tunc latum fuit. Proinde, te, quem uelis Aeſchines, & quem illo die me ipſum eſſe uoluiſti, concedam. uis'ne me eiuſmodi qualem, cum tu uituperares, & carperes, Batalum uocaueras, te uero non uulgarem quidem heroa, ſed quendam ex his, qui à Scena ſunt, Creſphontem, aut Creontem, aut quem in Colytthæa Tribu, Oenomaum cum male repreſentaris, inquinaſti? Tunc ergo eo tempore ipſe Pæanieus Batalus te Oenomao Cothocide magis dignus patriæ uiſus fui. Tu quidem nulla in re ex uſu fuiſſe uideris, ego omnia, quæ decent uirum probum, peregi. Recita decretum. DECRETVM DEMOSTHENIS. Conſule Nauſicleo, Tribu Acantide præſidente, XVI. Calendas Iunij, Demoſthenes Pæanieus Demoſthenis filius dixit, Quoniam Philippus Macedonum Rex, & præteritis temporibus tranſgreſſus eſſe uidetur inter eum & populum Athenienſem, conuenta de pace iuramenta contemnens, & ea, quæ apud omnes Græcos iuſta eſſe putantur,

ac ciuitates excerpit, quæ nihil ad eum pertineant, quaſdam etiam, cum ſint Athenienſium in poteſtatem ſuam ui redegit, cum nulla in re à populo Athenienſe fuiſſet iniurioſe laceſſitus, præſentiq; tempore multo maiori & uiolentia & crudelitate prouehitur, Græcasq; ciuitates, quas immiſſis præſidijs occupat, ac Reſpublicas ſubuertit, nonnullas ductis ex eis captiuis, ſolo exæquat, in alias quidem, & loco Græcorum, Barbarorum colonias deducit in templa, & ſepulchra inſultando, nihil faciendo quod ſit alienum uel ab eius patria, uel conſuetudine, ac ea, quæ illi adeſt, fortuna, ad ſatietatem uſque abutendo, ſui oblitus, quòd ex infimo, & abiecto ſatis ſuperq; magnus euaſit. ac quouſque ciuitates uidebat eum abripere barbaras & priuatas, putabat cōtemnendum eſſe populus Athenienſis, ſi in ipſum aliquid delinqueret. nunc autem cum uideat Græcas ciuitates has quidem contumelia affectas, illas autem euerſas eſſe, graue ducit eſſe, & indignum gloria maiorum, ut Græci reſpuantur, qui in ſeruitutem abducuntur. propterea latum eſto ad Senatum & populum Athenienſem, cum fuerint id deprecati, ac ſacra Dijs, & Heroibus fecerint, qui ciuitatem tuentur, & Athenienſium regionem, & ſuperiorum uirtutem ad memoriam reuocauerint, quòd magis propterea ducebant Græcorum libertatem cuſtodiendam fore quàm propriam ipſorum patriam. Ducentas naues in mare demittendas eſſe, ipſarumq; nauium præfectum enauigare intra Pylas uſque, Ducemq; & prætorem pedeſtres & equeſtres copias ad Eleuſinam adducere debere, mittendosq; legatos ad cæteros Græcos. primumq; omnium, ad Thebanos, quoniam eorum re-

gioni finitimus ſit Philippus, ipſosq; hortandos eſſe, ne quoquo pacto præ Philippo trepidarent, ſuam & Græcorum libertatem retinerent, quodq; populus Athenienſis nihil ueterum iniuriarũ recordatus, ſi qua in re prioribus temporibus ciuitates inter ſe disſidiſſent, eſt opem laturus & copÿs, & opibus, & ſagittis, & armis, illud non ignorans, quòd ipſos inter ſe, ut contendant de Græciæ principatu, Græci cum exiſtant, deceat, hominis alienigenæ dominatu premi, ac principatu expoliari indignum eſſe & Græcorum gloria, & maiorum uirtute. Hoc amplius neque exterminari eſſe exiſtimat populus Athenienſis populum Thebanum, uel cognatione, uel uicinitate, commemorent quoque eiuſdem populi maiorum erga Thebanorum ſuperiores beneficia, quodq; Herculis liberos ab Peloponneſÿs Regno paterno ſpoliato reſtituerint, armis eos ſuperando, qui tentaſſent Herculis poſteritati repugnare, ac quòd Oedipum, & eos, qui unà cum eo obuiam facti fuerant, ſuſcceperimus, atque pleraque alia nobis conſtent perhumana, & laudabilia erga Thebanos, ea propter neque in præſentia temperaturus ſit populus Athenienſis ab his, quæ Thebanis, & reliquis Græcis futura ſint utilitati, utq; cũ eis ſocietatem contrahãt, & affinitatem ineant, ac iuramenta præſtent, & accipiant. Legati Demoſthenes Pæanieus Demoſthenis, Hyperides Sphetius Cleandri, Mneſithides Phrearrhius Antiphanis, Democrates Phyeus Sophili, Calleſchrus Cothocides Diotimi filius. Hoc Thebanarum fuit rerum principium, primusq; ſtatus, quæ iſta præceſſerant, in inimicitiam, & odium, & infidelitatem ciuitatum, quæ ab iſtis in id inducebantur, deriuabant. hoc decre-

tum impendens, tunc ciuitati periculum, ut euaneſceret uelut nebula, effecit. erat igitur æqui ciuis tunc omnibus manifeſtum facere, ſi quid his melius haberet, non autem præſenti tempore nos coarguere. Conſultor *enim, & calumniator, quamuis cæteris in rebus nihil ſint inter ſe pares, in eo tamen plurimum differunt, quòd ille ante rerum euentum, animi ſui ſententiam palàm faciat, ſeq́; obnoxium dedat his, qui eius fidem fuerint ſequuti pro fortuna, opportunitate, ac re, quæ in conſultationem deuenerit, is quidem cum tacuerit, dū dicere oportebat, ſi quid euenerit aduerſi, illud obiectat. erat igitur (ut dixi) tempus illud eius uiri, qui ciuitatem charam haberet, & iuſta eloqui uellet. ego certe tantam inſuper facio cuique poteſtatem, ut ſi quis nunc poſſit aliquid melius oſtendere, aut ſi quid inſumma fieri potuiſſe præter ea, quæ ego decreueram, uel me deliquiſſe confitear, quòd ſi quid eſt, quod aliquis nunc primum uiderit, quod afferre debuiſſet, cum illud ageretur. hoc ego dico, me minime latere debuiſſe. ſin neque eſt, neque fuit, neq; unquam aliquis habuerit, hodiernáq; die habeat, quod dicere poſſit, quid conſultorem facere oportuit. non'ne ut ex his, quæ ab eo cernebantur, quæq; ſub luce erant expoſita, ea eligeret, quæ potiora uiderentur? id ergo perfeci, præcone rogante* Aeſchines, *quis loqui uellet, non quis præterita accuſare, neque quis futurorū ſponſor eſſe uellet.* Cum *autem tu mutus eo tempore in concionibus ſederes, ego prodiens* Orationem *habui, & cum non tunc, ſed in præſentia te oſtendas. dic, quæ fuerit ratio, quam inuenire opportebat, uel quæ ex uſu oportunitas, quæ per me ciuitati deperierit, quæ certe ſocietas, quæ actio, ad quam*

potiſſimum me iſtos adducere oportuiſſet, uerum præteritorum ratio ſemper apud omnes omiſſa fuit, neque unquam aliquis de his conſilium habẽdum propoſuit. futura enim,uel præſentia conſultoris officium deſiderant. tunc igitur quædam periculoſa, ut uidebatur, partim futura timebantur,partim iam inſtabant, in quibus cõnſultationem meam pro Republica perpendas, quæ euenerint, ne calumnieris, exitus ut Deus uoluerit,res omnes conſequitur. deliberatio autem ipſa animum conſultoris oſtendat oportet.ne igitur hoc uelut delictum mihi impingas, quòd Philippo euenerit, ut in pugna ſuperior fuerit, in numine enim eius rei finis non in me poſitus erat, ſed quòd non omnia quæcunque humana ratione fieri poterant, decreuerim, eaq; iuſte & accurate peregerim, & laborioſæ ac ſupra uires meas, uel quòd non laudabilia & ciuitate digna propoſuerim, ac neceſſaria,hæc mihi oſtendito. ac tunc demum me accuſa, quòd ſi fulmen, aut procella, non uos ſolum, ſed & reliquos omnes Græcos multo magis ſorte quadam percuſſit, quid erat agendum? ueluti ſi quis nauicularium, qui omnia pro ſalute egiſſet, & nauigium rebus omnibus aptaſſet,per quæ illud ſeruari poſſe putabat. deinde, tempeſtate inuaſum, eiq; inſtrumentis omnibus fatiſcentibus,uel prorſus cõtritis,naufragij accuſet, ſed neq; nauẽ gubernabã,diceret ille,ſicut neq; ego exercitũ ducebam, neque fortunæ dominus fui, ſed illa omnium. uerum illud ratiocinare, & contemplare, ſi nobis Thebanis, adiunctis decertantibus, ſic fata habebant, ut res ſuccederent, quid fuerat ſperandum, ſi iſtos ſocios non habuiſſemus,ſed cum Philippo ſe copulaſſent, pro qua re tũc ille uni-

uerſam uocem conſumpſit. Atque ſi trium dierum itinere ab Attica eiuſmodi pugna commiſſa tantum diſcriminis & timoris circunſtitit ciuitatem, qd diceres, ſi in regione hæc eadem calamitas contigiſſet, expectandum fuiſſe? putatis'ne igitur quòd nunc hoc in loco ſtaretis, conueniretis, reſpiraretis? multa dies unus, duo, ac treis eorum, quæ ad ſalutem facerent, ciuitati contulerunt, quæ tunc ſi quis dixiſſet, indignum fuiſſet, quæque ne deguſtaretis, alicuius ex Dijs beneuolentia effecit, & ſocietas, quæ ciuitati huic propugnaculum ſe conſtituit, quam tu accuſas, ſunt hæc omnia à me multis certe uerbis, ad uos dicta uiri iudices, & ad eos, qui ab hoc iudicio alieni ſunt, aſtantes, & auditores, quoniam, quantum ad hunc ipſum deſpicatisſimum attinet, breuis, eaq; clara ſufficit Oratio, ſi quidem tibi compertum erat, quæ futura eſſent Aeſchines, & ſoli quidem præ cæteris, cùm ciuitas de his in conſultatione eſſet, tuum erat tunc ea prædicere. quòd ſi ea non præuideras, eadem ignoratione cum cæteris es inuolutus. quare cur magis me tu ob iſta accuſas, quàm ego te poſſum. eo enim melior ego quàm tu ciuis fui in hæc ipſa, quæ dico, atque nondum de reliquis edißero, quo magis ego me ipſum in ea immiſi, quæ omnibus uiderentur è Republica eſſe, nullum etiam proprium periculum deuitando nec alicuius rei rationem habendo, tu certe nihil, quod his melius eſſet, dixiſti. neque enim eius, quod dixiſſes aliquem uſum habere uoluiſſent, neq; ſi qua in re prodeſſe potuiſſes, tuî præſentiam feciſſes. quod enim nequisſimus, & infenſisſimus homo pro ciuitate egiſſet, hoc tu ex rerum euentis feciſſe deprehenſus fuiſti. At qui, ſicut Ariſtratus pariter in Naxo

& Ariſtolaus in Thaſſo, qui ſemel iudicati ſunt hoſtes ciuitatis, Athenienſium amicos in iudicium capitis uocant, ſic Athenis Aeſchines Demoſthenem reum facit. Proinde, cui Græciæ calamitates probare in animo ſedeat, hunc magis conuenit de medio tolli, quàm alium accuſare, & cui ipſæ conferunt occaſiones, quæ & hoſtibus ciuitatis, fieri nõ poteſt ut is patriæ ſit amicus, te notum facis ex his, quæ per uitam admittis, & agis, & in Republica adminiſtranda cõmittis. itemq; dum Rempublicam curare omittis, tractatur quid eorum, quæ Reipublicæ conferre uideantur, mutus eſt Aeſchines, incurrit aliquid, & geſtum eſt, quod minime fieri oporteat, præſto es Aeſchines, ueluti partes corporis conuulſæ, & effractæ, ſi quid corpus ipſum apprehenderit, tunc ipſæ erumpunt. Cum uero in rerum euenta nimium incumbat, uolo quædam incredibilia referre. Atque me, per Iouem, & Deos, nemo, ſi modum exceſſero, admiretur, ſed beneuolo animo ea, quæ dixero, perſpiciat. quamuis enim perſpecta fuiſſent quæ erant euentura, & omnes præuidiſſent, & tu ea prædixiſſes Aeſchines, & atteſtatus fuiſſes, uociferando, & exclamando, qui tum ne uocem quidem emiſiſti, non ad eum modum ciuitati ab his erat deſiſtendum, ſi uel gloriæ, uel maiorum, uel futuri ſeculi rationem habuiſſet, in præſentia quidem quòd rerum euentu fruſtrari uideatur, illud omnibus commune eſt mortalibus, poſtquam Deo id ita uiſum fuerit, per id quidem temporis, cum inter alias, hæc ipſa ciuitas principatum merito teneret, ſi ab ea prouincia deſtiuiſſet, culpam ſuſtinuiſſet, quòd omnes in poteſtatem Philippi dedidiſſet, ſin ea quidem abijcere grauata fuiſſet, pro

quibus quoduis periculum maiores ſubire non refugerunt, quis te contemptui non haberet? non ciuitatem quidem, neque me, quibus oculis, per Iouem, aſpiceremus eos, qui ad hanc ciuitatem homines accederent, ſi res in eo ſtatu manerent, in quo ad præſens exiſtunt. Imperator uero & dominus omnium delectus fuiſſet Philippus, & ne ea fierent reliqui, præter nos, repugnaſſent. at qui iſta nunquam ciuitas prioribus ſeculis, uitæ ſcilicet tranquillitatem, in gloriam magis quàm honeſtatis cauſa, diſcrimen aliquod delegiſſet. quis enim Græcorum non nouit, quis'ue Barbarorum, quòd & à Thebanis, & ab eis, qui iſtis antea eo amplius potentes erant, Lacedæmonijs, & ab ipſo Rege Perſarum, multa cum gratia illud libenter ciuitati conceſſum fuiſſet, ut caperet quodcunq; uellet, & ſua retineret, ſi imperata facere uoluiſſet, ac permiſiſſet, ut alius haberet Græciæ principatum, at iſte Athenienſibus mos patrius non fuit, neque eum ferre unquam potuerũt, neque eis à natura ille inſitus erat, neque potuit unquam ciuitati aliquis quouis tempore ſuadere, ut potentibus non iure agentibus, adiuncta præ uitæ ſecuritate eis inſeruiret, uerum, cum dimicaſſet, ut primas haberet, honorisq; et gloriæ gratia pericula non deuitaſſet, per omnem ætatem in ea uoluntate perſeuerauit. Atque iſta ita reuerenda & noſtri moris propria uos eſſe exiſtimabatis, ut maiores, qui iſta fecerint, maxime laudetis, & merito. quis enim non admiretur uirorum illorum uirtutem, qui regionem, & ciuitatem deſerere uoluerunt, ut triremes conſcenderent, ne facerent imperata. Cum Themiſtoclen, qui illa ſuaſerat, Imperatorem delegiſſent, & eum, qui mandatis parendum fore ſtatue-

rat Cyrſilum, ſaxis facta lapidatione, obruiſſent, non ipſum ſolum, ſed & mulieres ueſtræ uxorem ipſius. nõ enim qui tunc erant Athenienſes oratorem perquiſiere, non Imperatorem, per quem tranquille in ſeruitute agerent, uerum ne ſibi quidem uiuendum fore exiſtimabant, niſi unà cum libertate ipſis hoc agere licuiſſet, quiſq; enim eorum putabat, non patri matriq; ſolum ſe eſſe natum ſed & patriæ, quid uero illud refert? q; is, qui parentibus ſolum ſe natum eſſe putet, fatalem naturalemq; mortem expectet, qui uero & patriæ ſe genitum ducat, ne eam uideat inſeruientem, is ultro mortem appetere nõ deuitabit, & magis formidoloſam eam contumeliam reputabit, & infamiam, quæ in ſeruitute ciuitati ferenda eſſet, quàm mortem. ſi hoc igitur dicere nitebantur, q; ego uos induxerim ut digna maioribus ueſtris ſaperetis, non eſt, ut aliquis mihi iure ſuccenſere poſſit. Nunc ego animi quidem ueſtri eiuſmodi conſilia in apertum profero & palàm facio q; & ante me eam mentem ciuitas habuerit, qui uero in ſingulas quibuſq; rebus geſtas fuerit adminiſter, me ipſum fateor earum participem fuiſſe, is certe q; de omnibus me criminetur, petatq; uos animo in me irato eſſe, utpote qui formidinum & periculorum ciuitati, author fuerim. id agit, quia præſenti ornamẽto me cupit expoliare, & à uobis ſempiternam laudem auferre, ſi quidem uelut ego non optime Rempublicam adminiſtrauerim id decreueritis, uos peccaſſe uidebimini, non iniquitate fortunæ caſus pertuliſſe. At non eſt, non eſt, ut dici poſſit uos deliquiſſe uiri Athenienſes, dum pro omnium libertate et ſalute pericula ſubieritis, non per illos maiores, qui pro uobis in Marathone in uitæ diſcrimen ſe immiſere, & qui in platæis

in acie ſteterunt, et qui in ſalamine nauali pugna decertarunt, et q in Artemiſio pugnarũt, et pleroſq; alios publicis traditos monumentis uiros fortes, quos omnes cum peræque eodem honore ciuitas decoraſſet, publica ſepultura affecit ô Aeſchines, non ſolos qui proſpere egiſſet, neq; qui uictores fuiſſent, & merito, quod enim erat muneris fortium uirorũ, eo omnes functi fuerunt, fortuna certe, quam Deus cuiq; tribuiſſet, ea uſi fuere. Deinde ô ſceleſte & furcifer ſcriba tu, cum uelles me honore & benignitate, qua hi me pſequuntur, defraudare, Trophæa & pugnas antiquorumq; facinora commemorabas, quorum uidelicet mentione hæc noſtra præſens contentio indigebat. Ego contempte hiſtrio, cum inconſultatione, ut principatum tenerent, ciuitati adeſſem, cuius nam animum aſſumere debebam, ut ſuggeſtum aſcenderem, an eius, qui iſtis indigna proponeret, iuſte enim me interfeciſſent. at uero neque uos uiri Athenieñ. ab eodem ſenſu & priuatarum & publicarum actionum iudicium ducere oportet, uerum quotidiana uitæ cõmercia ad priuatas leges et acta illa conſiderando referre debetis. cõmunia uero ciuitatis conſilia ad magnitudinẽ rerum à ſuperioribus ueſtris geſtarum reſpiciẽdo. atq; præter faſces, & imperij inſignia ciuitatis amplitudinem quenq; ueſtrum par eſt cogitare debere ſibi ſubeundam fore cum ad res urbis tractandas acceſſeritis, ſi illis digna uos putatis facere debere. ſed cum inciderim in res geſtas à maioribus ueſtris, fit ut quædam decreta & facta prætermiſerim, reuerti igitur uolo eò, unde in hæc ipſa digreſſus ſui, ut igitur Thebas peruenimus, comperimus Philippi & Theſſalorum, ac reliquorum ſociorum legatos adeſſe, amicos quidem no-

quæq;, ut referre poſſem, pluris ego facerem, quàm in hac uita manere uos certe uereor, ne rati præteritorum temporum uelut rerum diluuium fuiſſe, ſuperuacaneam quandam perturbationem, ſi de his uerba faciam, id eſſe putetis, quæ igitur nos ſuſcrimns, ac quæ nobis reſponderint, audietis. Recita, illud in manibus ſumens, RESPONSVM THEBANORVM. Poſtea igitur uos appellarũt & accerſiuerunt, uos exiuiſtis, & auxilium tuliſtis, ut quæ in medio ſunt, prætermittam, ita familiariter nos ſuſceperunt, ut cum foris pedites & equites eſſent, intra domos & ciuitatem exercitus fuerit receptus inter liberos & coniuges, cæteraq; chariſſimà porro die illo, tria pulcherrima laudationum genera omnibus hominibus erga uos declarauerunt: unũ fortitudinis, alterum iuſtitiæ, poſtremum quidem temperantiæ, & cum pugnam uobis adiunctis non aduerſus uos ineundam ſtatuiſſent, & potiores eſſe ac magis quàm Philippum uos æqua petere iudicauerunt, & cum ea, quæ apud ipſos apudq; cæteros plurimæ ſunt obſeruantiæ, liberos ſcilicet & uxores uobis commendaſſent, de uobis temperantiæ fiduciam habere præ ſe tulerunt. quibus omnibus in rebus uiri Athenienſes, de uobis recte uiſi ſunt cenſuiſſe, neq; enim cum ciuitatem exercitus introiuiſſet, aliquis quicquam uel etiam iniuſte de uobis conqueſtus fuit, ita modeſtos uos ipſos exhibuiſtis. bis autem cum in acie unà cum eis ſteteritis illis prioribus pugnis, una circum flumen, alteram ad Chimerinem non reprehenſione indignos ſolum uos ipſos, ſed & admirandos oſtendiſtis præ ſpecie exercitus, aciebus, & animorum alacritate. quas ob res apud reliquos quidem uobis laudes euę-

nere, à uobis autem Dijs ſacrificia & ſupplicationes. Atque ego quidem libenter rogarem Aeſchinem, cum iſta agebantur, & felicitate, ac lætitia, & cantilenis ciuitas redundaret, num unà cum multitudine libauerit, & fuerit congratulatus, an ægræ ferens, & ſuſpirans, ac moleſtia præ rebus publicis affectus domi manſerit. ſi enim intererat, & cum alijs rem expendebat, quo pacto non indigna facit, multo uero magis quo pacto non impia, ſi quarum rerũ uelut optimarum ipſe teſtes Deos adhibuit, has res uelut non optimas eſſe nunc à uobis decerni petat, qui iureiurando Deos eſtis ob teſtati. ſin autem non aderat, quo modo non dignus eſt, ut ſæpius fuerit de medio ſublatus, ſi quibus rebus cæteri lætaban tur, hæc cum intueretur, odio habuerit. Recita mihi iſta decreta. DECRETA SACRIFICIORVM.

Igitur nos quidem in ſacrificijs tunc eramus occupati, Thebani uero in eo, ut exiſtimarent ſe per uos eſſe ſeruatos, & eos, qui auxilio indigere uidebantur, illud circunſtitit, ut ob ea, quæ iſti pro ſe ipſis fecerant, cæteris opem ferrent, quoniam mihi fidem præſtiterunt. Verum enim quæ uerba emiſerit Philippus, et in quibus fuerit perturbationibus ob hæc ipſa ex illius epiſtolis cognoſcetis, quas miſit in Peloponneſum, ac eas in manibus ſumendo mihi recita, ut uideatis quid ſolicitudo mea & erratio, ac erumnæ, multaq́; decreta, quæ nunc iſte carpſit, qd effecerint. At qui plurimi apud uos uiri Athenienſes fuere oratores nobiles & magni ante me Calliſtratus ille, Ariſtophon, Cephalus, Thraſibulus, alijq́; innumerabiles, ueruntamen nemo ex his ſe ipſum prorſus tradidit in aliquid, quod ad Rempublicam pertineret, ſed qui decreta fere-

bat,

bat, is utiq; legationem minime obiuiſſet, & qui legatum age bat, is certe decreta nō tuliſſet, eorū enim quiſq; otiū pariter ſibi reſeruabat, ſimulq́; ſiquid, accideret, ſubſidium, quid igi tur dicat aliquis. tū ne adeo cæteros ſuperaſti fortitudine & confidentia, ut omnia tu ipſe agas? iſta non dico, uerum ita mihi perſuaſeram, magnum eſſe diſcrimen, quod ciuitatem fuerat complexum, ut mihi uideretur, nullum locum, nullamq́; prouidentiam propriæ ſaluti impendendam fore, ſed in id incumbendum, ita quæ oporteret, agi debere, ut nihil eſſet prætermiſſum. Mihi de me ipſo perſuaſeram, quamuis forte deſiperem, attamen perſuaſeram neq; decretis ſcribendis me quenquam melius decreturum, neq; rebus agendis aptius eas tractaturum, neq; legationibus obeundis legatum acturum, uel maiori animi promptitudine uel fide, ea propter in omnia me dedidi. Recita epiſtolas Philippi. EPISTOLAE. *In hæc adduxit Philippū mea Reipublicæ adminiſtratio ô Aeſchines, hanc uocem ille emiſit propter me, cum multa & plena confidentiæ ante iſta aduerſus ciuitatem uerba iactaſſet, pro quibus iure ab iſtis fui corona donatus, ac tu cum præſens eſſes, nihil dicebas, is uero Diondas cum reſtitiſſet, quintam ſuffragiorum partem non eſt conſecutus. Atq; mihi recita iſta decreta, quæ tunc, cum reprehenderentur, admiſſa fuere, cum tamen ab iſto minime fuerint impugnata.* DECRETA. *Hæc decreta uiri Athenienſes eaſdem ſyllabas eademq́; uerba continent, quæ prius Ariſtonicus nunc quidem Cteſiphon iſte retulit ad Senatum, & iſta Aeſchines ipſe, neq; eſt inſecutus, neq; ei, qui illa accuſauit, unà ſubſcriptor fuit. At qui tunc Demomelem, qui iſta decernebat & Hy-*

peridem, ſi nunc uere me accuſat, rectius quàm hunc inſectari potuiſſet. quid ita? quoniam huic ſit ad illos redeundum, & ad res iudicatas, quodq; hic ipſe illos non accuſauerit, qui eadem, quæ iſte ad præſens, decreuerant, ac quia leges non amplius pmittãt de rebus ita tractatis accuſationẽ inſtituere, et pleraq; alia, tunc enim res ipſa per ſe in iudicium ueniebat antequam aliquod de his præiudicium acceptum eſſet, at tunc puto non erat, quod nunc facit, ut is, qui orationem dicturus eſſet ex antiquis temporibus multisq; decretis ea, quæ nemo præuiderat, neq; alicui in mentem uenire potuiſſet, ut illa hodierna die dicerentur, calumniari potuerit, ac tempora tranſferre, & falſas pro ueris occaſiones rebus adiungere, ut aliquid dicere uideretur. Non erat, ut tunc iſta fierent, ſed cum quaſi ſub ueritate ipſa, quæ non longe aberat factorum uos recordaremini, & ſingula quæq; quaſi præ manibus haberetis, uerba habenda eſſent, propterea ne in ipſarum rerum præſentia coargueretur, cum uitaſſet, tum inde nunc prodit, cum animo concepiſſet oratorum contentionem, ut mihi uidetur, habendam eſſe, & non rerum in Republica adminiſtratarum inquiſitionem uos facturos ſuſpicaretur, uerborumq; iudicium non de Reipublicæ utilitate futurum eſſe. Deinde cauillatur, atq; ꝗ deceat, quam de nobis è domo profecti habueritis opinionem, negligatis, ueluti cum ratiocinando putaueritis pecuniam ſupereſſe, atq; ſi liquidæ fuerint rationes, nihilq; ſuperſit, ceditis, ita & hac in re his eſſe aſſentiendum, quæ rationem præ ſe ferunt: uidebitis ergo quàm infirmum natura exiſtat omne quod non iure factum ſit, ex hoc ipſo ſapienter dicto exemplo confeſſus eſt, nunc uos planè compertum habe

re, me quidem propriam ipſum certe pro Philippo oratio-nem habere, non enim uos in aliam inducere opinionem quæ reret, niſi eiuſmodi de utroq; ſententiam ante haberetis. At qui cum non iure agat, cum petit, ut uos hanc opinionem de ponatis, ego facilime oſtendam, non rationibus ſubductis, non ita enim rerum habetur ratiocinatio, ſed cum ſingula bre uibus commemorauero, uos auditores in ratiocinatores & teſtes adhibebo, mea nanq; adminiſtratio, quam iſte perſtrin git pro eo, ne Thebani unà cum Philippo in regionem con-tenderent, quod omnes futurum exiſtimabant, nobiſcum in aciem redacti ut illi reſiſterent, effecit, pro eo ne in Attica bel lum eſſet ſeptingenta ſtadia procul ab urbe, ut in Bœotiæ fini bus uerſaretur, pro eo, ne prædonum incurſum pateremur, & ex Eubœa expellere cogeremur, ut Attica in pace eſſet, & uniuerſum bellum ab ora maris agitaretur, pro eo ne Hel leſpontum occuparet Philippus Byzantio capto, ut nobiſcum aduerſus illum unà Byzantij in bello eſſent. ergo tibi calculis ſimillima rerum geſtarum ratio uidetur, aut contra oportere ut iſta deleantur, an non, ut eorum memoria per omne potius tempus celebretur, eſt cogitandum? Atque illud nondum adij-cio, quod immanitatis, quam ex his perſpicere licet, quorum uel ſemel conſtitutus eſt dominus Philippus, cæteris contigit, ut experimentum caperent, humanitatis uero, quam, dum reli-quas res ille deliniebat, erga uos ſimulabat, uos cum probe ageretis, fructus decerpſiſtis. ſed iſta omitto, attamen illud dicere non uerebor, quod qui oratorem iuſte perpendere uolue-rit ac non calumniari, non iſtiuſmodi carperet, cuiuſmodi tu pauloante dicebas, exempla confingendo, uerbaq; & geſtus

corporis imitando, ualde quidem ad id, non uides, q̃ res Græciæ proſpiciunt, ſi hoc uerbum at non illud diſſerendo ego protulerim, ac manum huc non illuc iactauerim. At ipſas res geſtas contempletur, quo in ſtatu, quibusq; uiribus ciuitas eſſet conſtituta, cum ad earum rerum adminiſtrationem ſe contuliſſet, quæq; illi ego uendicauerim cum poſtea in illius eſſem præfectura, ac quo pacto res inimicorum ſe haberent, q̃ ſi debiliores eius uires reddidi, à me crimen eſſe oſtēdere poſſes, ſin multo maiores, non'ne calumniaris? Cum uero illud effugeris ego perficiam, atq; aduertite an iuſta utar oratione, copias igitur ciuitas habebat eorum, qui ex inſulis erant non omnibus ſed leuioribus. Neq; enim Chius, neq; Rhodus, neq; Corcyra nobiſcum erat, in tributum autem quinque & quadraginta talenta, atq; iſta ante fuerant conſumpta, peditum et equitum præter urbanos neminem, quod uero omnium maxime erat formidoloſum, & ſumme faceret pro hoſtibus, hi ſic omnes finitimos ſubornauerant, ut odio quàm amicitiæ propiores eſſent, Megarenſes, Thebanos, Euaœenſes. res quidem ciuitatis ita ſe habebant, ac nemo haberet aliquid aliud, quod præter iſta dicere poſſet, res uero Philippi, cum quo nobis contentio erat, quo pacto ſe habuerint, conſiderabitis, in primis eis dominabatur, qui eum ſequebantur, cum omnes, qui in eo bello erant ab eius nutu, quod maximum eſt, penderent. Deinde hi arma ſemper præ manibus habebant, poſtea pecunia ei ſuppeditabat, ac quæcunq; ei placuiſſent, agebat, non q̃ per decreta aliquid præfari conſueuiſſet, neq; palàm conſuleret, neq; à calumniatoribus in iudicium uocaretur, neque q̃ aduerſus illicitæ rogationis delationes ſe defenderet,

neq; ꝙ alicui obnoxius eſſet, ſed in ſumma, ipſe Dominus, Dux, Rex omnium erat, ego uero huic oppoſitus, atque id inueſtigare conuenit, cuius'nam rei dominus eram? nullius, ipſam porro conciones habendi facultatem in primis cuius rei ego ex æquo particeps eram, uos iſtis propoſuiſtis, qui ab illo fuerant mercede corrupti, & pariter mihi, ac quibuſcunque in rebus hi me ſuperiores erant, multa enim huiuſmodi accidebant, ſicuti res quæque obtendebatur, ea omnia cum ꝑ hoſtibus decreuiſſetis abibatis, ueruntamen ex huiuſmodi ego incommodis ſocios uobis adiunxi Eubœenſes, Achæos, Corinthios, Thebanos, Megarenſes, Leucadios, Corcyræos, à quibus quindecim millia militum externorum, duo millia equitum præter urbanas copias coacta fuere, pecuniarũ quidem quot potui ego plurima tributa coegi, ſi quidem refers uel ea, quæ erant cum Thebanis iura Aeſchines, uel cum Byzantijs, aut cum Eubœenſibus, ſiue nunc de æquitate contendas, primum certe ignoras, ꝙ & ante cum illi pro Græcis depugnaſſent, ex triremibus, cum omnes numero trecentæ eſſent, ducentas ciuitas contribuit, cum ne cedendum quidem putaſſet, neq; eos qui illa conſuluerant, in iudicium uocaſſet, neq; ob eas res indignata eſſe uiſa fuiſſet, turpe id quidem extitiſſet, ſed cum Dijs gratias haberet, ꝙ communi Græciæ impendente periculo, ipſa duplum præ alijs in omnium contulit ſalutem. Deinde nouum gratiarum genus his condonas, dum me calumnioſe inſectaris, quid enim nunc ais, quæ me facere oportebat, uerum non tunc cum in ciuitate eſſes, & intereſſes, iſta ad Senatum referebas, ſiquidem aliquid præter eas, quæ inſtabant, occaſiones, fuerat admittendum, in quibus non

quas uellemus, ſed quibus opus erat, res ſuſcipi oportebat, qui enim nundinaretur et præſto à nobis refutatos reciperet, ac pecunias inſuper daret promptus aderat. ſed ſi in præſentia pro rebus geſtis accuſationes ſuſtineo, quid putatis, ſi tunc me de his exacte diſceptante ciuitates receſſiſſent, & ſe Philippo iunxiſſent, pariterq́; Eubœæ & Thebarum, ac Byzantij dominus factus eſſet, quid fuiſſe facturos aut quid dicturos putatis impios hos homines? non'ne q; traditi, q; repulſi fuiſſent, qui nobiſcum eſſe nolebant? deinceps q; Helleſponti per Byzantios potitus fuiſſet, ac frumentariæ tranſuectionis græcorum dominus effectus eſſet, bellum uero finitimum & graue in Atticam per Thebanos eſſet illatum, mare nauigari non poſſet ob piratarum ex Eubœa incurſionem, no'nne iſta dicerent? ac multa inſuper ad hæc alia. Malum uiri Athenien malum. Perpetuus calumniator, cum omni ex parte acerbitatem redoleat, at ſemper geſtiat obiurgari, idq́; licet hominis proprium uideatur, ad uulpeculæ tamen naturam accedit, nihil enim ſalubre hic etiam ab initio cum fecerit, & homine libero dignum, per ſe tragicus eſt, ſimia quædam, ruſticanus Oenomaus, adumbratus orator, in quem enim uſum eloquentia tua patriæ ceſſit? nunc nobis ea commemoras, quæ præterierę? uelut ſi quiſpiam medicus ægrotos febre correptos adiuiſſet, neq; eis dixiſſet, neq; oſtendiſſet ea, per quæ morbum effugere poſſent, ut uero aliquem eis uitam functum, & cui cum iuſta fierent ad ſepulchrum uſq; fuerit comitatus, recenſeat ſi hoc uel illud hic uir feciſſet, utique non perijſſet, ſtupide tunc tandem iſta commemoras? non igitur calamitatem, ſi ob eam te immoderate attollis, propter quam te ingemiſ-

ſcere ô deteſtande cõueniret. Aliqua in parte ante ciuitati partam inuenietis, ita uero cogitetis, nuſquam quoquo tempore, quo legatus ego à uobis miſſus fui, inferior receſsi legatis Philippi, non ex Theſſalia, non ex Ambracia, non ex Illyrijs, non à Thraciæ regibus, non ex Byzantio, non ex alio unquam quouis loco, non poſtremo heſterna die ex Thebis, ſed quibus in rebus uicti fuere ipſius legati oratione, has res armis cum inuaſiſſet, in poteſtatem redigebat. iſta igitur à me poſtulas? & non uerecundaris quem mollitia notes, hunc ipſum petere, unicus cum ſit, Philippi potentia potiorem eſſe debuiſſe? & hæc ipſa uerbis contendis, cuius enim alius rei ego dominus eram, non cuiuſque animorum, non fortunæ eorum, qui in acie ſteterunt, non præturæ militaris, cuius me pœnas pendere petis, ita inmanis es. atqui quibus rebus Orator obnoxius fuerit earum quamuis diſquiſitionem aggredere, non enim deuito. quæ igitur ea ſunt? Res unde ſumunt exordium ut proſpiciat, & præſentiat, alijsq; prædicat, hæc à me facta ſunt, præterea quoque in qualibet re tarditatem, pigritiam, inſcitiam, contentionem, quæ ciuilia omnibus ciuitatibus neceſſario, inſunt uitia, hæc ut ad animum redigat, atque contra ut ad concordiam & amicitiam, & incitationem opportuna peragendi inducat, atque hæc omnia à me perfecta fuere, nemo'que unquam inueniet aliquid ex his à me fuiſſe prætermiſſum. ſi quiſpiam igitur aliquem interroget, quibus modis res plurimas, quas Philippus peregit, fuerit perſecutus, omnes utique dicerent exercitu, & largitione, eorumq; corruptela, qui in rerum tractatione uerſabantur. igitur copiarum neq;

Dominus neque Dux ego eram, ita ut ne ratio quidem eorum, quæ per ea geſta ſunt, ad me attineat, proinde ne pecunijs corrumperer, hoc Philippum ſuperaui, ſicuti enim qui mercari proponit eum uiciſſe dicitur, qui pecuniam acceperit, ſi eum mercetur, ita qui pecuniam non accepit, neque corruptus eſt eum, qui ipſum mercari propoſuerat, uiciſſe dicitur, quamobrem quantum ad me ſpectat ciuitas inuicta manet, quæ igitur ego præſtiti, ut iſta de me hic iure ſcribere poſſet ultra pleraque alia hæc atque his ſimilia ſunt, quæ uero uos omnes noуiſtis, iſta tandem explicabo, poſt etenim pugnam è ueſtigio populus cum nouiſſet, & conſpexiſſet omnia quæcũque ego egeram in ipſo rerum diſcrimine ipſaq; formidine, in quæ me immiſeram eo tempore, quo multitudo erga me ingrata non fuerit, mirum quoddam eſſe uidetur, primum quidem de ciuitatis ſalute ſententias à me dictas ſuffragijs amplectebatur, & omnia quæcunque cuſtodie cauſa fiebant excubiarum diſpoſitio. Aggeres, in mœnia pecuniarum impendium per mea decreta efficiebantur. Deinde cum rei frumentariæ prouidere uellet me unum ex omnibus popolus ſuffragijs ſuis declarauit, ac poſtea cum hi inſtituiſſent, quibus cura erat me male tractare. Accuſationes, referendæ rationis iudicia, delationes, omniaq; iſta in me intenderent, non per ſe ipſos quidem ab exordio, ſed per eos maxime, qui ſe abſconditos iri putabant, noſtis quippe & recordamini, ꝙ priori tempore, quotidie ego in iudicium uocabar, & neque Soſiclei dementia, neq; calumnia Philocratis, neque Diondæ & Melani furor, neque quicquam aliud his contra me fuit non tentatum. In his igitur omnibus maxime

uero Deorum beneficio, deinde ueſtro, ac reliquorũ omnium Atheniensium iuſte alioquin ſeruatus fui, idque uerum eſt, cum & iuramento adacti illegerunt, & qui iuſta decernere ſolent iudices illud cognouerunt. Ergo *cum delatus fui & me abſolueritis, ac quintam ſuffragiorum partem accuſatoribus non conceſſeritis, tunc decreuiſtis, me optime eſſe de* Republica *meritum. Cum uero accuſationes effugi, legitima & dicere & ſcribere præ me tuli, ubi autem rationes relatas populariter probaſtis, iuſte & incorrupte omnia à me geſta eſſe confeſsi eſtis. Hæc igitur cum ita ſe habeant, quod aptum iſtam'ue erat rebus à me geſtis, à Cteſiphonte nomen imponi, non'ne quod populum aſpexerat impoſuiſſe? no'nne quod iudices iuratos? non'ne quod ueritatem ipſam, quæ apud omnes erat inconfeſſo? ita ait, ſed Cephali illud pulcherrimum, nullius accuſationis reum fuiſſe, atque per Iouem beatum, ſed quid magis, qui ſæpe reus fuerit, & nunquam iniurius fuiſſe ſit euictus, iure propterea criminu dandus eſt?* At *qui quoad hunc uiri Athenienſes & illud Cephali pulcherrimum mihi dicere licet, nullam unquam aduerſus me accuſationem hunc inſtituiſſe uel perſecutum fuiſſe, ita ut abs te agnoſcat nihilo cuius eſſe Cephalo deterior, ex multis enim quis notare poſſet ipſius inſcitiam & inuidiam, non minus uero ex his, quæ de fortuna diſputauit.* Ego *quidem in ſumma, quicunque homo exiſtat, qui homini fortunam exprobret, eum prorſus amentem exiſtimo, quám enim aliquis, dum ſe putet ſecundis rebus agere, beneficentiſsimam habere exiſtimat, non nouit, an ea ad ueſperum uſq; ſit duratura, quo pacto licet de hac quicquam diſſerere, uel quo pacto eam alte-*

ri obijcere? Quoniam iſte præter cæterea eaq; multa & de rebus iſtis inſolenti uſus eſt oratione, conſiderabitis uiri Athenienſes, & intuebimini, quanto uerius & humanius ego de iſtius fortuna diſſeram. Ego quidem ciuitatis fortunam bonam eſſe arbitror, idq; uideo per Dodoneum uobis & ipſum Apollinem Pythium prædixiſſe, omnium tamen hominum illam, quæ nunc dominatur, moleſtam & grauem. quis enim Græcorum uel Barbarorum non multis malis præſenti tempore tentatus eſt? ꝙ ergo præclara decreueritis, atq; ꝙ cum Græci putarent, ſi nos deſererent, ſe feliciter acturos, his ipſis nos melius egerimus, ciuitatis bonæ fortunæ illud attribuo, ꝙ uero nobis reſtiterit, ac ne omnia quidem, ut uolebamus, uobis ſucceſſerint, communis cæterorum hominum fortunæ partem in nos redundantem participaſſe ciuitatem exiſtimo. Priuatam quidem fortunam meam, & uniuſcuiuſque ueſtrum ex priuatis rebus noſtris perpendendam fore iure cenſeo. Ego igitur, ita dignum puto de fortuna diſquiri poſſe recte iuſteq;, ut mihi uidetur, idq; uobis pariter placere reor, qui priuatam certe fortunam meam communi illa ciuitatis anguſtiorem eſſe ait, paruam & malam bona & magna anguſtiorem eſſe dicit, & quomodo id contingere poteſt? At qui ſi fortunam meam omnino perquirere Aeſchines deliberaueris, ad illam tui ipſius cogitationem dirige, atque ſi meam tua meliorem inueneris, parce ei maledicere. contemplare igitur quamprimum ab initio, atq; meas per Iouem et Deos, aliquas ineptias nemo reprehendat. Ego quidem, ſi quis paupertati detrahat, eum mente carere arbitror, neque ſiquis in diuitijs educatus, ea re gloriari uelit, uerum ab hu-

iis Importuni maledictis & calumnijs cogor, ut in hæc uerba prorumpam, quibus pro ueritate modeſtiſſime quoad potero utar. Mihi igitur conſtitit Aeſchines, dum puer eſſem, ut congruentes ſcholas frequentarem, & ea haberem, quæ cum oporteat, qui præ egeſtate nihil turpe ſit acturus, ut certe ex pueris exceſſi, ut ea aggrederer, quæ iſta conſequuntur, choragum, nauarchumq; agerem, in easq; res contribuerer, nulloq; munere priuato uel publico deſtituerer, ſed & ciuitati & amicis uſui eſſem. ut uero ad Rempublicam acceſſi, mihi uiſum fuit euiuſmodi munera obire, ob quæ & à patria & à reliqua Græcia ſæpe fuerim corona donatus, ac ne uos quidem inimicos, quod honeſta non eſſent, quæ decreueram, appellare tentauerim. Ego itaq; ſub iſtiuſmodi fortuna uixi, multaq; inſuper cum ad hæc de ea dicere poſſem, prætermitto, illud ueritus, ne aliquem moleſtia afficiam propter iſtiuſmodi iactationem meam. tu uero uir grauis, qui cæteros contemnis ad hanc aſpice, qua fueris uſus fortuna, propter quam cum puer eſſes, multa cum inopia educatus fuiſti, unà cum patre ſcholæ incumbendo. Attamen, tum terrendo, ſubſellia ſpongia tergendo, & pædagogium uerrendo, ſeruorum non liberorum puerorum numero habitus. In uirum ut euaſiſti, matri initianti libros legebas, & reliqua præparabas: per noctem, ut uires adderes fricabas, & uinum infundebas, atq; initiatos expurgabas, luto & furfure eos abſtergendo, ac cũ à purgatione ceſſares, eos dicere iubebas. Malum effugi, melius inueni, qua in re te iactare ſolebas, neminem unquã tam uehemẽter ululaſſe, & ego id ipſum exiſtimo, non enim putetis, quod ſic alte ipſe pronunciaret, niſi præclare ululaſſet, interdiu

quidem cum præclaras ageret per uias ſaltationes, fœniculo Sylueſtri & populeys coronis ornatas ſerpentes pareas appellatas conſtringebat, ac cum ſupra caput attolleret, & exclamaret, Euohe ſaboe, & ſaltãdo diceret, yes attes, attes yes, Princeps, dux, Picæ uaniq; portitor & eiuſmodi appellationibus à fœminis uetulis uocabatur, cum pro his mercedis loco caperet placẽtas, ſubcineritios panes, mulſaq; eſculenta, quas ob res quis ipſum non uere beatũ appellet, ipſiusq; fortunam? poſtea uero quàm int r contribules deſcriptus fuiſti, quó nam pacto id factum fuerit, omitto, poſteaquam inquam deſcriptus fuiſti, continuo illud præclariſsimum munus commemorabo, pro inferiore ſcriba & miniſtro pedaneis iudicibus cum deſeruieris, ut autem & ab hoc aliquando deſtituſti, omnia, quæ alijs uitio uertis, ipſe cum peregiſſes, non coinquinaſti per Iouem quicquam eorum quæ prius egeras, poſteriore uita, ſed cum te ipſum locaſſes raucis illis ſic appellatis actoribus Simmycæ & Socrati, tertias partes agebas, ficus, racemos, ac oliuas colligendo uelut pomorum mercator ex predijs alienis, quas ob res plures plagas accepiſti, q̃ in his prælijs, quæ uos pro ſalute committere ſolebatis, perpetuum enim uobis bellum erat & implacabile cum ſpectatoribus, à quibus multa uulnera recepiſti, merito huiuſmodi periculorum expertes uelut timidos carpis, uerum ut ab his recedam, ex quibus quis poſſet egeſtatem tuam reprehendere, ad eas, quæ tui moris ſunt, accuſationes deuenio, ſub ea enim ſpecie regendam Rempublicam deſumpſeras, quoniam & id ut faceres iam tibi in mentem uenit, ſub qua cum patria feliciter ageret, leporis uitam uiuebas timidus, & tremebundus,

ac ſemper expectans, ne ob ea cæderеris in quibus conſcius eras, te iniurium fuiſſe, at quibus in rebus cæteri male egiſſent, fidens eſſe ut ab omnibus conſpicereris, porro quicunq; millibus ciuium interfectis exultauit, is, iuri conuenit, ut à ſuperſtitibus male tractetur, pleraq; igitur alia cum de ipſo dicere poſſim, prætermittam, non enim quæcunq; oſtendere poſſem huic turpia ineſſe & uituperabilia, omnia opportune dici poſſe exiſtimo, ſed illa, quæ ſine meo dedecore dici poſſunt. Diſquire igitur illa inter ſe conferendo, quæ tibi & mihi in uita conſtiterunt, æquo alioquin animo & nõ inſenſo ô Aeſchines, deinde hos rogato, cuius noſtrum fortunam ipſorum quiſq; deligeret, elementa docebas, ego diſcebam, initiabas ego initiabar, choream agebas, choreæ impenſam ego ſubminiſtrabam. ſcriba eras ego concionator, tertias partes agebas, ego ſpectator eram. cecidiſti, ego exſibilaui, pro hoſtibus omnia in Republica egiſti, ego pro patria, reliqua omittam. Verum hodierna die ego quidem, ut corona honeſter cõtendo, q, nullum autem crimen admiſerim cõſtitutum habeo, tibi quidem illud conſtat, te manifeſto calumniatorem eſſe, periclitaris enim ſiue illud adhuc facere cogaris, ſiue deſiſtas, ne quintam ſuffragiorum partem reportes, bona nonne uides fortuna cum uixeris, q, meam ueluti malam accuſas? age iam & munerum teſtimonia, quæ obiui uobis perlegã omnia. Attexe iam nobis & tu uerſus, quos decoraſti.

Adſum profectus è profundis manibus
Noctiſq; portis,

Atq; me inuitum mala nunciare noſti, teq; malum Dij maxime deinde & hi omnes male perdant, iniquus ciuis cum ſis et

proditor, abiectusq́; actor, Recita *teſtimonia.* TESTIMONIA. *In rebus igitur ciuitatis adminiſtrandis talis fui, in priuatis quidem quamuis non omnes noſcatis, q, amicis expoſitus comisq́; fuerim, & egentibus opem tulerim, illud tamen ſilentio prætereo, neq; aliquid exprimerem, neq; his de rebus aliquam teſtificationem afferem, neq; etiam ſi aliquos ab hoſtibus redemerim, neq; ſi illorum filias aliquibus in matrimonium collocauerim, neq; ſi quicquam iſtiuſmodi fecerim, ita enim in animo conſtitui.* Ego *exiſtimo eum, qui beneficia acceperit, per omne tempus memorem eſſe oportere, illum autem, qui beneficia contulerit, quamprimum eius rei obliuiſci, ſi hūc probi uiri, illum non puſilli animi officium oporteat exercere, propria uero benefacta ſuggerere & commemorare ſi quis uelit, is parum abeſt, ſimilisq́; ei eſt, qui beneficia exprobret, non iam aliquid eiuſmodi agam, atq; eo adducar, ſed utcunq; de his ante conſtitui, illud mihi ſatis eſt.* Volo *quippe à priuatis recedendo, hoc amplius pauca quædam de rebus publicis uobis dicere. Siquidem potes* Aeſchines *aliquē hominem, qui hanc lucem intuetur, proprio nomine ſignare, qui damnum non ſenſerit ex* Philippi *tyrannide prius, deinde* Alexādri, *ſiue is* Græcus *ſiue* Barbarus *exiſtat, do, concedo tibi, meam ſiue fortunam, ſiue miſeriam mauis appellare, rerū omniū cauſam fuiſſe, q, ſi pleriq; ex his, qui me nunq̄ uiderūt, neq; uocē meā audierūt, multi et multa grauia paſſi fuere nō ſigillatim ſolum, ſed & ciuitates generatim ac populi, quanto iuſtius & uerius omnium, ut uidetur, cōem fortunam, ac quendam rerum euentum difficilem, nec quem oportebat, harum rerum cauſam fuiſſe putandum eſt? tu igitur iſta omittas, neq;*

de his, quæ in Republica adminiſtranda tractaui, apud iſtos accuſa, atq; illud intelligas, ꝙ ſi non omnia maledicta, at ſaltem aliqua eorum pars ad omnes pertinet & ad te maxime. Si etenim ego ex me metipſo, quaſi neminem ſuperiorem haberem, de rebus ipſis conſilium cepiſſem, uobis reliquis oratoribus liceret me reprehendere, ac ſi in omnibus concionibus aderatis continuo, in publicumq; ciuitas utilitatem ſuam propoſuerat conſiderandam, omnibusq; iſta tunc uidebantur optima eſſe, tibiq; præſertim, non præ beneuolentia quidem iſta mihi concedebas, propter ſpem, gloriam, et honorem, quæ omnia his inerant, quæ tunc à me gerebantur, ſed à ueritate ipſa uidelicet ictus, & cum nihil melius haberes, quod diceres poſſes. cur non iniuſtus es accuſator, & delinquis, cum iſtis nunc ea obijcias, quibus tunc non poteras dicere meliora. Apud reliquos igitur ego quidem uideo omnes homines id eiuſmodi eſſe conſtitutum & definitum, aliquis ex propoſito iniuriam infert, in hunc indignatio & uindicta exercetur, quidam peccauit inuitus, pro uindicatione uenia huic conceditur, neq; iniurius aliquis fuit, neq; peccauit, ſed in ea ſe tradidit, quæ omnibus utilia eſſe uiſa ſunt, in omnibus non proſpere egit, neq; uituperare neq; contumelia afficere hominem eiuſmodi iure conuenit, ſed eſt condolendum. Apparet igitur hæc omnia ita conſtare non ſolum ex legibus ipſis, ſed & ipſa natura ſcitis ſcripto non comprehenſis, & humanis moribus iſta definiuit. Aeſchines itaque cæteros homines uſq; adeo ſuperauit immanitate, & calumnia, ut & quas ipſe uelut calamitates cõmemorauit, & has ipſas mihi impingere uelit. Ac præter cætera quaſi ipſe candide & beneuole omnia loqu-

tus eſſet, me obſeruandum, & cuſtodiendum fore præcepit, ne ſeducam & decipiam, eloquentem & præſtigiatorem ac ſophiſten, alijsq́; iſtiuſmodi nominibus me appellando, ueluti ſi quis alio prior ea dixerit, quæ ipſimet inſunt, & hæc quæ ita ſe habent, ac ꝙ non ſint præterea cogitaturi auditores, quis aliquãdo is ſit, qui iſta dixerit. Ego quidem noui, ꝙ omnes iſtum cognoſcitis, atq; huic magisquam mihi iſta ineſſe putatis, illudq́; probe ſcio, ꝙ eloquentiam meam, concedo enim id ipſum. Equidem uideo facultatem dicendi magna ex parte in auditorum eſſe poteſtate, ut enim uos dicentes admiſeritis, ac ſicut erga quenq; beneuolo animo fueritis, ita is, qui dicit ſapere uidebitur, ſi igitur aliqua in me eſt eiuſmodi dicendi exercitatio, hanc omnes inuenietis in rebus publicis pro uobis ſemper fuiſſe expenſam, aduerſus uero uos nunq̃, ſed ne priuatim quidem, hanc porro iſtius dicẽdi facultatem contra inuenietis, non ſolum quia pro hoſtibus orauit, ſed & ſi quis aliqua in re eũ læſit, aut certe quia in publicarũ rerũ perniciẽ uos decepit, ipſa enim non iure, neq; in ea, q̃ ſint è Republica utitur, neque enim iram, neque odium, neque aliud quicquam iſtiuſmodi honeſtum probumq́; ciuem ab his iudicibus, qui forum pro rebus publicis adeunt, petere conuenit ut ſibi adijciant, neque pro his rebus uos adire, ſed naturam, ab iſtis maxime habere alienam, quòd ſi id neceſſe eſt, ut æquum modeſtumq́; ſe exhibeat. quibus igitur in rebus Reipublicæ adminiſtratorem & Oratorem uehementem eſſe oportet? quando de ſumma rerum agitur, periculumq́; immineat ciuitati, & cum aduerſus hoſtes aliquid populo conſtet, in his inquam. hæc enim generoſi probiq́; ciuis ſunt, nullius uero publici un

quam

quam criminis, adiungam & id, ne priuati quidem pœnam à me ſumendam fore, qui minime petierit, uel ciuitatis, uel ſui ipſius cauſa. nunc uero accuſationem ſtruat coronæ & præconij, & pro ea re in medium prodeat, ac tot uerba in id cõſumpſerit, priuatæ cuiuſdam ſimultatis, & inuidiæ, ac puſilli animi exiſtit indicium, & nullius bonæ alioquin rei, quòd certe ipſe mecum contentionem habere noluerit. nunc autem tendat aduerſus iſtum, id omnem ſuperat malignitatem. At mihi ĳdem uideris Aeſchines ex his uerbis iactationem quandam, quòd uocalis eſſes, facere uoluiſſe, propterea'q; hanc controuerſiam mouiſſe, non ut alicuius delicti pœnam ſumeres. id enim orationis genus non eſt oratore dignum ô Aeſchines, non uocis ſonitus, ſed in idem cum populo conſenſiſſe, illud'q; inſuper, ut eoſdem odio habeat, & amet, quos & patria ipſa, qui eo enim animo fuerit, is omnia cum beneuolentia dicet, ille certe, qui eos, à quibus ciuitas proſpicit aliquod ſibi diſcrimen intendi, reuereatur, cum populo pro patria non conſentit. neque igitur, ut ab ea defendatur, illi ſperandum eſſe neceſſe eſt, ſed uides. ego illa eadem cum iſtis, quæ conferrent, delegi, ac nihil excepi, etiam pro meo proprio commodo. Igitur neque tu? & quo pacto, qui continuo poſt pugnam legatus proficiſcebaris ad Philippum, qui fuit earum, quæ tunc patriæ contigerunt, calamitatum author, cum tamen iſta negaſſes, te toto priori tempore alicui uſui Philippo fuiſſe, ut omnes nouerunt. Atqui, quis ciuitatem decepit, non'ne, qui ea non dicat, quæ ſentit? non'ne ob eã rẽ iure præco tali imprecatur, quod'nam maius quis peccatum aduerſus uirum Oratorem exprimere poſſet, quàm quòd non

eadem & ſentiat, & dicat. Tu igitur talis detectus fuiſti: deinde tu uociferas, & in iſtorum ora aſpicere audes? An non putas ipſos agnoſcere, qui ſis? aut credis, quòd ſopor, & obliuio tam alte omnes comprehenderit, ut uerborum non recordentur, quæ in conſpectu populi pro concione iactabas obteſtando, & iurando, nullius rei cum Philippo tibi eſſe commercium. ſed me tibi calumniam iſtam impingere priuatæ ſimultatis gratia, cum alioquin uera non eſſet, poſtea quàm celerrime pugna renunciata fuit, ad nihil iſtorum aduertendo quamprimum profitebaris, & uendicabas amicitiam & hoſpitalitatem tibi cum eo eſſe, cũ ad eam rem operam tuam locaſſes, ea uerba transferendo, ex qua porro æqua, aut iuſta cauſa ô Aeſchines, Glaucotheæ Pſaltriæ filio hoſpes, uel amicus, aut notus fuerit Philippus. ego quidem non cerno, uerum conductus fueras, ut quæ iſtis utilia eſſent, interuerteres, attamen cum ita apertus in ipſis rerum euentis proditor tenearis, & aduerſus te ipſum accuſator euaſeris, mihi maledicis, & ea exprobras, quorum omnes potius quàm me, authores eſſe inuenies. multis enim in rebus, honeſtisq; & magnis ciuitas ô Aeſchines, & profecit, & ad meliorem conditionem per me deuenit. quas ob res ingrata non extitit, iudicioq; eſt, quòd cum populus ſuffragijs creãdum delegiſſet eum, qui Orationem haberet pro defunctis, prout ipſarũ rerũ euentus tuliſſent, te ad id nõ deſignauit, cũ tamen te propoſuiſſes, licet beneuocalis eſſes, non Demaden, qui pauloante pacem fecerat, non Hegemonem, nec quenquam alium è uobis, ſed me. Atque cum tu, & Pythocles unà prodijſſetis, & impudentes, ô Iuppiter, & Dij, & ca-

dem mihi uitio uerteretis, quæ & tu ad præſens, ac contu-
melijs aſſiceretis, hoc melius me conſtituit. Cauſam pre fe-
cto non ignoras, ueruntamen tibi eam ego explicabo. Vtrun
que enim ipſi nouerant, & meam beneuolentiam, ac prom-
ptitudinem, qua res tractaueram, & ueſtram iniquitatem.
quæ enim rebus proſpere agentibus iureiurando negabatis,
iſta cum Reſpublica labefactata fuit, cõfesſi eſtis. eos igitur,
qui in communibus calamitatibus ea, quæ ſentiebant, impu-
ne ꝓponenda ſumebant, hoſtes quidem iam diu, tunc uero
ipſis palàm factos eſſe duxerunt. Deinde, & decere rati ſunt
eum, qui tunc dicturus pro defunctis, & illorum uirtutem
exornaturus eſſet, neque contubernalem, neque ſodalem eo-
rum fuiſſe, qui aduerſus eos in acie ſtetiſſent, neque qui illic
indecoris ſaltationibus & cantilenis indulſiſſet in ipſa Græ-
ciæ calamitate unà cum eis, qui proprijs manibus cædem pa
trauerant, cum huc rediſſent, eos honeſtari debere, neque
eos, qui uoce illorum fortunam lugendam eſſe ficte ſumpſiſ-
ſent, ſed qui animo condolerent, id in ſe ipſis ac in me eſſe aſpi
ciebant, in uobis uero nequaquam, propterea me delegere,
& non uos, ac non populus ad eum modum defunctorum ue
ro parentes, & fratres, qui à populo ad ſepulchra attolle-
bantur, non eodem modo, ſed cum opus eſſet, ut epulum ue-
lut penes mortuis propinquiorem ipſi peragerent, ſicut &
reliqua huiuſmodi fieri conſueuere, illud apud me fecerunt,
& merito. quiſq; enim alteri genere magis quàm ego propin
quus erat, qui uero omnibus cõmuniter, nemo me erat pro-
pinquior. cuius enim, ut illi ſeruarentur, & feliciter agerent,
maxime intererat, is, cum illi ea pasſi fuiſſent, quæ non de-

buerunt, plurimi mœroris ſupra omnes particeps fuit. Recita ipſi illud Epigramma, quod publice ciuitas ipſis inſcribẽdum fore decreuit, ut uideas Aeſchines & in hoc ipſo te ipſum perfidum, & calumniatorem eſſe, ac hominem perditum. Recita.

EPIGRAMMA.

Qui patriæ cauſa pugnas iniere decoras,
Fuderuntq; hoſtis iurgia & arma ſui,
Pugnando ſumma uirtute, & robore belli,
Hi palmam uitæ præpoſuere ſuæ,
Gloria Græcorum, mori uoluere priuſquam
Seruitij duro ſubdere colla iugo.
Ex ſuperum fato, tantos miſerata labores
Accipit en gremio patria grata ſuo.
Nil peccare Dei eſt, felixq; peragere cuncta.
Sed tandem Parcam uincere nemo poteſt.

Audis Aeſchines & in hoc ipſo Epigrammate, quòd in nullo peccare Deorum eſt, & omnia recte agere? Non conſultori præliatores animandi poteſtatem attribuit. quid igitur ô ſceleſte mihi ob iſta maledicis, ac ea dicis, quæ in tuum, tuorumq; caput Dij uertant. Multa igitur, uiri Athenienſes, alia cum ipſe fuerit criminatus, & reprehenderit, unum maxime omnium admiratus fui, quòd cum caſus Reipublicæ cõmemoraret, quòd non beneuolo animo, neque ut iuſtus ciuis commotus fuerit, neq; enim in luctu fuit, neq; quid eiuſmodi animo ſuſtinuit. uerum cum uocem attolleret, & exultaret, ac tremulo gutture geſtiret, exiſtimabat me uidelicet accu-

ſare. indicium uero aduerſus ſe ipſum extulit, quòd in moleſtis Reipublicæ caſibus, nihil item cum cæteris mouebatur. At qui eum, qui legum, & adminiſtrandæ Reipublicæ ſe curam gerere præ ſe fert, uelut nunc iſte, ac ſi nihil aliud, illud certe habere neceſſe eſt, eiſdem de rebus mœrere, ac eiſdem de rebus cum cæteris lætari, & non ſub propoſito adminiſtrandæ Reipublicæ à parte hoſtium ſtare, quod tu præſenti tempore feciſſe conuictus es, cum tamen me omnium cauſam, & propter me in diſcrimina ciuitatem incidiſſe affirmes, cum non tempore, quo ad Rempublicam acceſſi, neq; ex conſilio meo uos cœperitis Græciæ auxilia ferre, uerum enim ſi illud mihi à uobis concederetur, uos tantum conſilio meo dominatui, qui aduerſus Græciam ſtruebatur, reſtitiſſe, maiori munere afficiendus eſſem, quàm cæteri omnes, quos decoraſtis. At iſta neq; ego dicerem, uobis enim iniuriam inferrem, neq; uos, probe noui, illud permitteretis, iſteq;, ſi iure agere uoluiſſet, ſimultatis gratia, quam in me habet, magnitudini & celſitudini rerum à uobis geſtarum non detraxiſſet, neq; eas dedecoraſſet. Sed quid iſta redarguo? cũ alia multo indigniora ipſe detulerit, & fuerit ementitus, quippe qui, quòd à Philippo ſtarem, ô tellus, & Dij, criminatur, quid iſte non aſſeueraret? Atqui, per Herculem, & omnes Deos, ſi pro ueritate res conſiderare debemus, neq; mentiri, ac inimico animo aliquid aſſerere, immo iſtud de medio auferendo, quotcunq; reuera ſunt, ad quos iure meritoq; factorum culpam, in eorumq; caput omnes referrent, hos huic perſimiles in qualibet ciuitate quis poſſet reperire, non mihi, qui quãdo infirmæ erant res Philippi, ac modicæ ferè, cũ uos

ſæpe prædiceremus, & moneremus, optimáq; ſuaderemus, priuati cuiuſlam uilisq; lucri cauſa, quæ Reipublicæ conferrent, abiecere, cum ſinguli eos, qui ciues habebantur, ſubducerent, & deprauarent, quouſq; in ſeruitutem redegerunt. Theſſalos Daochus, Niceas Thraſydæus, Arcades Cercidas, Hieronymus Eucalpidas, Argiuos Myrtis, Teladamus Mnaſeas, Elienſes Euxitheus, Cleotimus, Ariſthechmius, Meſſenios, filij Philiadæ Deorum hoſtis Neon.ſ. & Thraſylochus. Sicionios Ariſtratus, Epichares. Corinthios Dinarchus, Demaratus. Megarenſes Ptæodorus, Helixus, Perilaus, Thebanos. Timolaus, Theogiton, Anemetas. Eubœenſes, Hipparchus, Clitarchus, Soſiſtratus. Deficiet me dies proditorum nomina receſentem. Hi omnes ſunt uiri Athenienſes, qui eiſdem decretis in eorum patrijs, quibus et iſti apud uos, homines ſceleſti, aſſentatores, furiæ, ac quorum quiſq; ſuas ipſorum patrias cum mutilas reddidiſſent, libertatem Philippo primum, deinde Alexandro ſuppoſuere, uentre, ac Venere felicitatem dimetiendo, libertatem uero, & quòd neminem in eorum dominum admitterent, quæ apud priores Græcos finitiones quædam beatitudinis & leges habebantur, poſtpoſuere. Huius igitur ita deteſtandæ ac uulgaris coitionis, & peruerſitatis, magis autem, uiri Athenienſes, proditionis. ſi nugandum non eſt, Græcæ libertatis, & ciuitas apud omnes gentes culpa caruit ex meis Reipublicæ adminiſtrationibus, & ego apud uos. Deinde, me rogas pro qua uirtute me petam honeſtari? ego iam tibi id explico, quoniam omnes, qui rebus publicis apud Græcos præſidebant, cum ſubornati fuiſſent, à te exordio ſumpto, prius quidem à

Philippo, nunc uero ab Alexandro, me neq; occaſio, neque uerborum comitas, neq; promiſſionum magnitudo, neq; ſpes, neq; timor, neq; gratia, neq; quicquam aliud diſtinuit, neque adduxit, ut quæ iudicarem æqua, & patriæ utilia, aliquo modo traderem, neq; quæcunq; in conſilio decreui quoquo tempore, eiſdem itidem uobis, uelut in trutina penderem, ad quæſtum declinando conſului, ſed recto æquoq; ac incorrupto animo omnia à me geſta fuere, ſed cum res maximas, quantas, qui mecum per ea tempora erant homines, præ manibus haberem, ea omnia recta æquaq; ratione adminiſtraui, propterea q; poſtulo me honore affici. Muri porro, munitionem iſtā, quam mihi obiectabas, & exaggerationem dignas certe gratia & laude iudico, qua uero ratione non? Plurimi quamuis, ea, quæ à me ipſo in adminiſtranda Republica geſta ſunt, faciam. Non enim ſaxis ciuitatem ſepſi, neq; lateribus ego, neq; pro his mihi ipſi nimium arrogo, ſed ſi operam meam æquabiliter perpendere uolueris, inuenies arma, & ciuitates, & loca, & portus, & naues, & magnum equorum numerum, ac qui pro his pugnarent. Hæc ita ego obieci ad Atticæ propugnaculum, quoad humana ratione fieri potuit, atq; iſtis mœnibus regionem muniui, non Pyrei circuitum ſolum, non ciuitatis. Neq; uictus fui. ego conſilijs Philippi, quinimmo id multum abeſt, neq; belli apparatibus, ſed ſociorum Duces, & copiæ ſorte quadam. Quæ rerum iſtarum argumēta exiſtunt? Clara atq; perſpicua. Aduertite profecto quid facere oportebat beneuolum ciuem, quid eum, qui omni prouidentia, promptitudineq;, & animi æquitate pro patria Reipublicæ adminiſtrandæ incumberet. Non'ne ut ab ora maritima Eu

ta mihi iſta, et lege ſumẽdo numerũ auxiliorũ miſſorũ ex meis decretis. AVXILIA EX MEIS DECRETIS.
Hæc & eiuſmodi agere ô Aeſchines *honeſtum probúmque ciuem decet, quibus proſpere ſuccedentibus ô terra &* Dij *inter maximos ſine controuerſia conſtitit eum eſſe, iureq́; conuenit. Vt uero aliter euenerint, ꝙ itáque probetur, ſupereſt, & nulla in re ciuitatem abieciſſe, ipſiusq́; uoluntatem, ſed fortunam eſſe uituperandam, quæ res ita dijudicat, non per Iouem, ꝙ ab his, quæ ciuitati conferrent, refugerit, ſe ipſum hoſtibus diuendendo, opportunitates pro inimicis captauerit, cum pro patria debuiſſet, neque ꝙ ægre tulerit, dum res ciuitate dignas diceret, & decerneret, in iſtisq́; maneret, ſufferre, ſi quis priuatim aliqua in re moleſtia affecerit, illud recordetur & memoria ſeruet, neque quietem agat, dum uelit eſſe iniurius & doloſus, ut tu plerunq; facis, eſt quidem iuſta quies, ciuitatiq́; conferens, quam multi ciues è ueſtro ordine ſimpliciter agunt, ſed non iſtam hic agit quietem, immo uero multum abeſt, ac cum ei uſum fuerit, à* Republica *recedit, idq́; ſæpe ei uidetur, obſeruat ſi quando eius, qui continuas conciones habuerit, faſtidio eſtis repleti, uel ſiquid aduerſi à fortuna obuenerit, aut quid aliud moleſti obtigerit, multa enim ſunt, quæ humanitus eueniunt, deinde in hoc ipſo tempore uelut turbo ex quiete proſilit, & agitata uoce, uerbisq́; & dictionibus collectis, ea dilucida quadam, & ſub uno ſpiritu expreſſa oratione connectit, cum nulli alioquin ſint uſui, nec ullo modo proſint, damnum porro ei ciui, cui ſors dederit, communeq́; dedecus afferant. Cæterum ab hac exercitatione atque ſtudio ô* Aeſchines, *ſi id aba*

æquitate animi procedebat, & qui publicam utilitatem præſcriberet, fructus par erat, generoſos, & honeſtos, ac qui omnibus proficerent, prouenire, ſocietates ciuitatum, copiam rerum, nundinarum conſtitutionem, legum legitimarum lationes, aduerſus eos, qui hoſtes detecti eſſent, impedimenta, harum rerum omnium ſuperioribus tpibus quæſtio deſiderabatur, ac dedit præteritum tempus quàm plurimos uſus uiro honeſto & probo, in quibus cum tu nuſquam conſpici potueriris non primus, non .II. non. III. non. IIII. nō V. nō VI. non quotus quiſq;, quoniam neque id egiſti cum patria creuit, quæ enim ſocietas te adminiſtro iuncta eſt ciuitati, quod auxilium, quæ beneuolentiæ acceſſio uel authoritatis, quæ legatio, quæ gubernatio, per quam ciuitas honoratior euaſerit, quæ res ciuiles, uel græcæ, aut externæ, quibus præfueris, proſpere per te ſucceſſere, quæ triremes, quæ tela, quæ naualia, quæ murorum refectio, qui equitatus, quem omnibus in rebus de te uſum præbes, quid pecuniarum opis uel opulentis, uel indigentibus ciuilis & communis à te fuit? Nihil, ſed ô amice ſi nil horum adfuit, beneuolentia & promptitudo ubi, quando, quænam ô omnium nequiſſime, non enim quando omnes, qui quoquo tempore in ſuggeſtu ſermonem habuere, ſalutis cauſa contulerunt. Ac poſtremo cum Ariſtonicus coactum habuit argentum ob publicum honorem, non tunc quidem non prodiiſti, neq; aliquid contribuiſti, cum alioquin, non indigeres. At quo pacto? utpote qui ex hæreditate Philonis ſoceri maiorem ſummam quinque talentis nactus fueras, binaq; talenta gratis remunerationis loco à claſſium præfectis fueris conſecutus ob id, ut naualem legem, exter-

minares, ſed ne uerba uerbis addam, ut'q; à re propoſita diuertam, iſthæc omittam, uerum q, non propter paupertatem non condonaueris, ex his palàm fiet, quoniam illud obſeruabas, ne quid aduerſus eos à te fieret, pro quibus omnia in Republica agebas. In quibus igitur tu eras audax, & quando illuſtris? cum quid aduerſus iſtos dicendum eſſet, in his eras clariſſimæ uocis, ampliſſimæ memoriæ, optimus hiſtrio, tragicus, theocrines. Cæterum q, proborum uirorum, qui ſuperiori ætate fuerunt, memineris, recte agis. ueruntamen iniquum eſt uiri Athenienſes, eum qui ueſtram beneuolentiam aucupari uelit, quam adhuc cum defunctis habetis, ad illos me conferre, & comparare, utpote qui uobiſcum uiuam, quis enim ex omnium numero non nouit, q, omnibus uiuentibus ineſt quoddam uel maius minusúe inuidiæ ſtudium. Mortuos porro aliquis ne inimicus quidem præterea odit cum hæc igitur natura ſint comparata, cum eis, qui ante me ipſum fuere, nunc ego dijudicer, atque diſpiciar? nequaquam, neque enim iuſtum, neque æquum eſt ô Aſchines, ſed tecum et cum quouis alio illorum, qui eadem, quæ tu, ante dixerunt, & ad præſens uiuant, illudq; diſpice, utrum honeſtius meliusq; ſit ciuitati ob ſuperiorum præclara benefacta, nequaquam ut aliquis explicet, quãta ſint & ea, quæ præſenti ſeculo geſta fuere, ſicque ad ingratitudinem & uituperationem eam reuocet, an omnibus concedat, qui aliquid cũ beneuolẽtia agũt ut iſtorum honoris & humanitatis participes exiſtant, porro ſi id quidem mihi dicere licet, meum in Republica ſtudium, & uoluntas, ſi quis recte conſiderauerit, cum illis laudatorum tunc uirorum conſonare & ad idem tendere uidebuntur,

tuum uero illis perſimile eſt, qui tunc uiros huiuſmodi calumniabantur, patet enim, ꝙ & per ea tempora quidam erant, qui illius ætatis hominibus detrahebant, eos uero, qui ſuperiori tempore fuerant, commendabant, inuidioſam rem alioquin, ac idem quod tu, faciendo, poſt hæc ais, ꝙ nulla in re illis ego ſimilis exiſto? tu uero ſimilis es Aeſchines? *frater tuus? quiuis alius ex his, qui uiuunt, oratoribus? ego certe meminem aio. ſed tunc uiuentibus uir optime uiuentem compara coæuos, ſicut reliquis omnibus in rebus, ut in poetis, ſaltatoribus, gladiatoribus,* Philamon *non ꝙ* Glauco Cariſtio *& quibuſdam alijs, qui ante eum fuerant, athletis imbecillior eſſet, corona indotatus abijt ex olympia, ſed ꝙ cum his, qui in pugnam cum eo prodierant, fortiter decertauerat, coronæ munere fuit honoratus, & uictor prædicatus.* Et *tu me cum illis, qui in præſenti ſunt, oratoribus, perſpice, cum te ipſo, cum quo uelis ex omnibus, nemini locum do, quibus enim ex rebus dum ciuitati optima decernere licebat, quippe ꝙ certatim omnibus palàm propoſita erat facultas ſuam erga patriam beneuolentiam oſtendendi, in his ego optime dixiſſe uiſus fui, atque meis decretis, & legibus, & legationibus omnia gerebantur, ueſtrum quidem nemo alicubi aderat, niſi ſi quid iſtis nocendum eſſet, poſtea uero quàm ea quæ nunquam debebant, cõtigere, & non amplius conſultorũ, ſed eorum, qui mandata exequerentur, & aduerſus patriam alacri animo operam ſuam locarent, & qui noſſent alteri adulari, comparatio habebatur, eo tempore tu, & horum quiſꝗ in ordinem cenſebamini, & magnus ac præclarus equorum educator exiſtimabaris, ego fateor imbecillus eram, ſed uobis*

magis erga iſtos beneuolus. Hæc duo uiri Athenienſes *ciuis natura modeſtus habere debet, ita enim à me de me ipſo dicente q̃ remotisſime ab inuidia narrabitur. In magiſtratu ut generoſi, & Principis uiri uoluntatem erga ciuitatem retineat, reliquis uero temporibus, & actionibus beneuolentiam, huius enim rei natura domina eſt, ꝗ autem quis potentiam habeat & uires. ab alijs rebus eſt. hanc igitur apud me in ſumma remanſiſſe inuenietis.* Videte *quæſo, non cum reus poſtulatus fui, non cum* Amphyctionica *iudicia in me intenderunt, non cum minis inſecuti fuere, non cum detulere, non cum hos deteſtandos ueluti feras beſtias in me impulerunt, ullo modo beneuolentiam erga uos deſerui, ab initio enim quam primum rectam iuſtamq;* Reipublicæ *adminiſtrandæ uiam delegi, honorem, potentiam, gloriam patriæ excolendo, ea augendo, & cum ipſis manendo, nõ enim ob quorũdam ſecundam fortunam alacer ego & exultans forum circumeo, dexteram protendendo, nuncium illis dicendo, quos illuc putẽ eſſe renunciaturos, proſperos ciuitatis euentus cũ horrore non audio, & ſuſpirando, ac oculos ad terram demittendo, quemadmodum hi impij faciunt, qui ciuitatem quidem carpunt, ueluti ſeipſos non carpant cum id agunt, foras aſpiciunt, & ſi* Græciæ *calamitate illata alter feliciter agat, iſta laudanda putant, & quo pacto per omne æuum ea durẽt, procurandum eſſe cenſent.* Ne Dij *omnes, quisq̃ ueſtrum ad hæc annuat, ſed illud potius animũ meliorem & mentem illis immittite. ꝗ ſi ita ſint inſanabiles, eos ipſos ex ſe deteſtabiles & execrandos terra mariq; reddite.* Hos *certe, reli quos ab impẽdenti timore, liberate certãq; ſalutem concedite.*

FINIS.

Series Chartarum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V
X Y Z AA BB CC DD EE.

Omnes quaterniones.

Venetijs apud Hieronymum Scotum.
M D XXXXV.

Imorg

Imd md mo m

Imorg

Imd Imorig